

Hakikat Kitâbevi Yayınları No: 3

HERKESE LÂZİM OLAN ÎMÂN

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî

Hâzırlayan

Hüseyin Hilmi Işık

Yüzonsekizinci Baskı



Hakikat Kitâbevi

Darıüşşefeka Cad. No: 53 P.K.: 35 34083

Fâtih-İSTANBUL

Tel: 0212 523 45 56-532 58 43 Fax: 0212 523 36 93

<http://www.hakikatkitabevi.com.tr>

e-mail: bilgi@hakikatkitabevi.com.tr

HAZİRAN-2017

İÇİNDEKİLER

Sahife No:

I.) Herkese Lâzım Olan İmân	3
1- Başlangıç	7
2- İmân ve İslâm	11
3- İslâmın Şartları	14
4- İmânın Şartları	19
Vehhâbîler ve diğer mezhebsizler, kabr azâbı	42
5- Şerefüddîn Münîrînin mektûbu. Gadâb, şehvet	67
6- Allahü teâlâ vardır ve birdir	74
II.) Müslimânlık ve Hıristiyanlık	81
1- Allahü teâlânın varlığına inanmak	83
2- Peygamberler, dinler, kitâblar	88
a- Yehûdî dîni	91
b- Hıristiyanlık dîni	92
c- İslâm dîni	104
3- Hakikî bir müslimân olmanın şartları	128
4- Niçin müslimân oldular?	151
Kible cihetini anlamak	162
5- Müslimân olmadıkları hâlde müslimânlığa hayrân olanlar	162
6- Müslimânlığı seçenler	169
7- Müslimânlığı kabul edenlerin beyânlarından alınan netice	254
8- Hilye-i Se'âdet (şi'r)	260
III.) Kur'ân-ı Kerîm ve Bugünkü Tevrât ve İnciller	267
1- Bugünkü Tevrât ve İnciller	271
2- Kitâb-ı mukaddesdeki hatâlardan ba'zıları	282
3- Kur'ân-ı kerîm	310
4- Muhammed aleyhisselâmın mu'cizeleri	331
5- Muhammed aleyhisselâmın fazîletleri	349
6- Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" güzel ahlâk ve âdetleri	360
IV.) İslâm dîni ve diğer dinler	369
Mukaddeme	369
Tevhîd düâsı	374
1- İslâmiyyet bir vahset dîni değildir	375
Haçlı seferleri, müslimânlara yapılan zulmler	384
İngilizlerin islâm düşmanlığı	389
2- Müslimânlar câhil değildir	407
3- Dinler, akîdeler ve din ile felsefenin farkı	414
a- Brahma dîni	415
b- Budistlik	417
c- Mûsevî dîni ve yehûdîler	419
d- İsevî (Nasraniyyet) dîni ve hıristiyanlık	433
e- İslâmiyyet	444
f- İslâmiyyette felsefe var mıdır	450
4- Sonsöz	468
Se'âdet, ni'met	480

Baskı: İhlâs Gazetecilik A.Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlâs Plaza No: 11 A/41
34197 Yenibosna-İSTANBUL Tel: 0.212.454 30 00

ISBN: 975-92119-0-4

(Sübhânallahi ve bi-hamdihi sübhânallahil-azîm). Bu kelime-i ten-zîhi sabâh ve akşam yüz kerre okuyanın günâhları afv olur. Bir dahâ günâh işlemekten muhâfaza olunur. Bu düâ, (**Mektûbât Tercemesi**) kitâbının 307 ve 308.ci mektûblarında yazılıdır. Bütün derdlerin gide-rilmesine de sebep olur.

— I —

HERKESE LÂZİM OLAN İMÂN

[İmân ve İslâm]

ÖNSÖZ

**Besmeleyle başlayalım kitâba,
Allah adı en iyi bir sığınaktır.
Ni'metleri sığmaz ölçü hisâba,
Çok acıyan, afvı seven bir rabdır!**

Allahü teâlâ, dünyâda bütün insanlara acıyor. Muhtâc oldukları şeyleri yaratıp, herkese gönderiyor. Ebedî se'âdete kavuşduran yolu gösteriyor. Nefslerine, kötü arkadaşlara, zararlı kitâblara ve yabancı radyolara aldanarak, bu se'âdet yolundan ayrılanlardan, küfr ve dalâ-let yoluna sapanlardan, pişmân olup, afv dileyenleri hidâyete kavuşdu-ruyor. Bunları ebedî felâketden kurtarıyor. Azgın, zâlim olanlara bu ni'metini ihsân etmiyor. Onları, beğendikleri, istedikleri küfr yolunda bırakıyor. Âhiretde, Cehenneme gitmesi gereken mü'minlerden, dile-diğini, ihsân ederek afv edecek, Cennete kavuşduracaktır. Her canlıyı yaratan, her vârı, her ân varlıkta durduran, hepsini, korku ve dehşet-den koruyan, yalnız Odur. Böyle bir Allahın şerefli ismine sığınarak, ya'nî Ondan yardım bekliyerek bu kitâbı yazmağa başlıyoruz.

Allahü teâlâyâ hamd olsun. Onun sevgili Peygamberi Muhammed aleyhisselâma salât ve selâm olsun. O yüce Peygamberin temiz Ehl-i beytine ve âdil, sâdık Eshâbının herbirine, hayrlı düâlar olsun.

Hamd, bütün ni'metleri Allahü teâlânın yaratıp gönderdiğine inanmak ve söylemek demektir. Şükr, bütün ni'metleri islâmiyete uygun kullanmak demektir.

İslâm dîninin inançlarını, emrlerini ve yasaklarını bildiren binlerce kıymetli kitâb yazılmış, bunların çoğu, yabancı dillere çevrilerek, her memlekete yayılmışdır. Buna karşılık, bozuk düşünceli, kısa görüşlü kimseler ve ingiliz câsûslarına aldanmış olan câhil din adamları, zın-dıklar, her zemân, islâmın fâidedi, feyzli ve ışıklı ahkâmına, ya'nî emr-lerine, yasaklarına saldırmış, onu lekelemeğe, değişdirmeye, müslî-mânları aldatmağa uğraşmışlardır.

İslâm âlimlerinin şimdi de, dünyânın hemen her yerinde, islâm i'tikâdını yaymağa, savunmağa çalışdıkları şükranla görülmektedir. İslâmiyeti Eshâb-ı kirâmdan işiterek, kitâblara yazan doğru yolun âlimlerine (**Ehl-i sünnet âlimleri**) denir. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını okumamış veyâ anhyamamış, tektük kimsenin, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden yanlı ş ma'nâlar çıkararak, uygunsuz konuşmaları ve yazıları da görölüyor ise de, böyle sözler ve yazılar, müslimânların sağlam îmânı karşısında, eriyip gitmekde, sâhibinin bilgisizliğini göstermekden başka te'sîri olmamaktadır.

Müslimân olduğunu söyleyen veyâ cemâ'at ile nemâz kılariken görülen bir kimsenin müslimân olduğu anlaşılır. Sonra, bunun bir sözünde, yazısında veyâ bir hareketinde, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri îmân bilgilerine uymıyan birşey görölürse, bunun küfr veyâ dalâlet olduğu kendisine anlatılır. Bundan vazgeçmesi, tevbe etmesi söylenir. Kısa aklı, bozuk düşüncesi ile cevâb verip vazgeçmezse, bunun sapık veyâ mürted olduğu yâhud ingiliz kâfirlerine satılmış olduğu anlaşılır. Nemâz kılsa, hacca gitse, her ibâdeti ve iyiliği yapsa da, bu felâketden kurtulamaz. Küfre sebep olan şeyden vazgeçmedikçe, bundan tevbe etmedikçe müslimân olamaz. Her müslimân, küfre sebep olan şeyleri iyi öğrenerek, mürted olmaktan korunmalı, kâfir olanları ve müslimân görünen zındıkları ve ingiliz câsüslerini iyi tanıyıp, zararlarından sakınmalıdır.

Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden, yanlı ş, bozuk ma'nâlar çıkarılacağını, böylece yetmişiki dürlü sapık müslimân fırkanın türeyeceğini, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz haber vermiştir. (**Berika**) ve (**Hadika**) kitâbları, bu hadîs-i şerîfi, (**Buhârî**) ve (**Müslim**) kitâblarından alarak, açıklamaktadırlar. Büyük islâm âlimi ve din profesörü adı altında ortaya çıkmakta olan bu sapık fırkalaradaki kimselerin kitâblarına, konferanslarına aldanmamalı, bu din, îmân hırsızlarının tuzaklarına düşmemek için, çok uyanık olmalıdır. Bu câhil müslimânlardan başka, komünistlerle masonlar bir yandan, hristiyan misyonerleri ve ingilizlere satılmış olan vehhâbiler ile yehûdî siyonistleri de bir yandan, yeni yeni üsüllerle, müslimân yavrularını aldatmağa çalışıyorlar. Uydurma yazılar, filmler, tiyatrolar ve radyo, televizyon neşriyyâtı ile, islâmî ve îmânî yok etmeğe uğraşıyorlar. Bu yolda milyarlarca lira harc ediyorlar. İslâm âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ", bunların hepsine gerekli cevâbları önceden yazmışlar, Allahü teâlânın dîni ni, huzûr ve kurtuluş yolunu bildirmişlerdir.

Hakîkî âlimlerden, büyük islâm âlimi, mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Osmânînin "kuddise sirrûh" (**İ'tikâdnâme**) kitâbını seçtik. Bu kitâb, Kemâhlî merhûm hâcî Feyzullah efendi tarafından türkçeye terceme edilerek (**Ferâid-ül-fevâid**) ismi verilmiş ve hicrî 1312 senesinde Mısırda tab' edilmiştir. Bu tercemeyi sâdeleştirerek, (**Herkeseye Lâzım Olan İmân**) adını verdik. Birinci baskısı 1966 da yapıldı. Yapdığımız

açıklamaları, kitâbdan ayırmak için, köşeli parantez [] içine koyduk. Neşr olunmasını nasîb ettiği için, Allahü teâlâyâ sonsuz hamd ve şükürler olsun! Bu tercemenin fârisî olan aslı, İstanbul Üniversitesi kütüb-hânesinin (İbnül Emîn Mahmûd Kemâl beğ) kısmında (**İ'tikâdnâme**) ismi ile F. 2639 numarada mevcûddur. Türkçe tercemesini (**Hakikat Kitâbevi**), **İmân ve İslâm**) ismi ile basdırmışdır.

(**Dürr-ül-muhtâr**) kitâbının sâhibi faziletli Alâüddîn-i Haskefî "rahi-me-hüllahü teâlâ", kâfirin nikâhı bahsi sonunda diyor ki, (Nikâhlı müslimân bir kız bâliga olduğu zemân, müslimânlığı bilmezse, nikâhı bozulur. [Ya'nî mürted olur.] Allahü teâlânın sıfatlarını ona bildirmelidir. O da, tekrâr etmeli ve bunlara inandım demelidir). İbni Âbidîn, bunu açıklarken diyor ki, (Kız küçük iken; anasına, babasına tâbî' olarak müslimândır. Bâliga olunca, anasının, babasının dînine tâbî' olması devâm etmez. İslâmiyyeti bilmeyerek bâliga olunca, mürted olur. İmân edilecek altı şeyi öğrenip inanmadıkça ve islâmiyyete uymak lâzım olduğuna inanmadıkça, (**Kelime-i tevhîd**) söylese, ya'nî (**Lâ ilâhe illallah, Muhammedün resûlullah**) dese de, müslimânlığı devâm etmez. (**Âmentü billâhi...**) de bulunan altı şeyi öğrenip, bunlara inanması ve Allahü teâlânın emrlerini ve yasaklarını kabûl etdim demesi lâzımdır). İbni Âbidîn'in bu sözünden anlaşılıyor ki, bir kâfir, Kelime-i tevhîd söyleyince ve bunun ma'nâsına kısaca inanınca, o anda müslimân olur. Fekat, her müslimân gibi, bunun da, imkân bulunca, (**Âmentü billâhi ve Melâiketihî ve Kütübihî ve Rüsûlihî vel Yevmil-âhiri ve bil Kaderi hayrihi ve şerrihi minallahi teâlâ vel-ba'sü ba'delmevti hakkun, eşhedü en lâilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü**) diye Âmentünün esâslarını ezberlemesi ve ma'nâsını ve islâm bilgilerinden kendisine lâzım olanları iyice öğrenmesi lâzımdır. Bir müslimân çocuğu da, bu altı şeyi ve islâm bilgilerini öğrenmez ve inandığını söylemezse, âkıl ve bâlig olduğu zemân, mürted olur. İmân etdikden sonra, (**İslâm bilgileri**)ni, ya'nî farzları, harâmları, abdesti, guslü ve nemâz kılmasını ve avret mahallini örtmesini hemen sorup öğrenmesi de farz olur. Sorduğu kimsenin öğretmesi veyâ hakikî din kitâbı bildirmesi, buna da farz olur. Soracak kimseyi veyâ kitâbı bulamazsa araması farz olur. Aramazsa kâfir olur. Buluncaya kadar bilmemesi özr olur. Farzları vaktinde yapmayan ve harâm işliyen Cehennemde azâb görecekdir. İmânın altı esâsı üzerinde, bu kitâbımızda geniş bilgi vardır. Her müslimân bu kitâbı iyi okumalı ve çocuklarının ve bütün tanıdıklarının okumaları için gayret etmelidir. Avret mahalli 475.ci sahîfede yazılıdır.

Kitâbımızda, âyet-i kerîmelerin ma'nâlarını yazarken, (Meâlen buyuruldu) denilmektedir. (Meâlen) demek, (tefsîr âlimlerinin bildirdiklerine göre) demektir. Çünkü, âyet-i kerîmelerin ma'nâlarını, yalnız Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" anlamış ve Eshâbına bildirmiştir. Tefsîr âlimleri, bu hadîs-i şerîfleri münâfıkların ve ingiliz kâfirlerine satılmış olan zındıkların, ya'nî mezhebsiz din adamlarının

uydurdukları hadislerden ayırmışlar, bulamadıkları hadis-i şerîfler için, tefsîr ilmine uyarak, âyet-i kerîmelere kendileri ma'nâ vermişlerdir. Arabca bilen, fekat tefsîr ilminden haberi olmayan din câhillerinin anladıklarına (**Kur'ân tefsîri**) denilmez. Bunun için, hadis-i şerîfde, (**Kur'ân-ı kerîme kendi anladığına göre ma'nâ veren, kâfir olur**) buyruldu.

Allahü teâlâ, hepimizi, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği doğru yolda buldursun! İslâm câhillerinin ve büyük islâm âlimi gibi isimler taşıyan mezhebsizlerin, münâfıkların yaldızlı, sinsi yalanlarına aldanmaktan korusun! Âmîn.

Hakikat Kitâbevinin neşr ettiği bütün kitâblar, her dilde olarak İnternet vâsıtası ile bütün dünyâya yayılmaktadır.

Milâdî sene
2001

Hicrî şemsî
1380

Hicrî kamerî
1422

TENBİH: Misyonerler, hıristiyanlığı yaymağa, yehûdiler, Talmûtu yaymağa, İstanbuldaki Hakikat Kitâbevi, islâmîyyeti yaymağa, kasonlar ise, dinleri yok etmeğe çalışıyorlar. Akli, ilmi ve insâfî olan, bunlardan doğrusunu iz'ân, idrâk eder, anlar. Bunun yayılmasına yardım ederek, bütün insanların dünyâda ve âhretde se'âdete kavuşmalarına sebep olur.

Bugün, dünyâda bulunan müslimânlar, üç fırkaya ayrılmıştır. Birinci fırka, Eshâb-ı kirâmın yolunda olan, hakîkî müslimânlardır. Bunlara (**Ehl-i sünnet**) ve (**Sünnî**) ve (**Fırka-i nâciyye**), Cehennemden kurtulan fırka denir. İkinci fırka, Eshâb-ı kirâma düşman olanlardır. Bunlara (**Şî'î**) ve (**Fırka-i dâlle**), sapık fırka denir. Üçüncüsü, sünnlere ve şî'ilere düşman olanlardır. Bunlara (**Vehhâbî**) ve (**Necdî**) denir. Çünkü bunlar, ilk olarak, Arabistânın Necd şehrinde meydâna çıkmıştır. Bunlara (**Fırka-i mel'ûne**) de denir. Çünkü, bunların müslimânlara kâfir dedikleri, (**Se'âdet-i Ebediyye**) ve (**Kiyâmet ve Âhret**) kitâblarımızda yazılıdır. Peygamberimiz böyle söyleyenlere la'net etmiştir. Müslimânları bu üç fırkaya parçalayan, yehûdilerle ingilizlerdir.

Her mü'min, nefisini tezkiye için, ya'nî yaratılışında bulunan câhillikten ve günâhlardan temizlenmek için, her zemân (**Lâ ilâhe illallah**) okumalı ve kalbini tasfiye için, ya'nî nefisinden ve şeytândan ve kötü arkadaşlardan ve zararlı, bozuk kitâblardan gelmiş olan, küfr ve günâhlardan kurtulmak için, (**Estagfirullah**) okumalıdır. İslâmîyyete uyanın ve günâhlarına tevbe edenin düâları kabul olur. Nemâz kılmayanın, açık kadınlara ve avret yeri açık olanlara bakanın, harâm yiyip içenin, islâmîyyete uymadığı anlaşılır. Bunun düâları kabul olmaz. Son sahîfedeki ilâveyi okuyunuz!

BAŞLANGIÇ

Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî “kaddesallahü teâlâ sirrehül’azîz”, kitâbına başlamadan önce, **İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkî Serhendî “rahmetullahi aleyh”**’in (**Mektûbât**) kitâbının üçüncü cildinin onyedinci mektûbunu yazarak, kitâbına zînet ve bereket vermek istemiştir. **İmâm-ı Rabbânî** “kuddise sirruh”^[1], bu mektûbunda buyuruyor ki:

Mektûbuma Besmele ile başlıyorum. Bizlere her ni’meti gönderen ve en büyük ni’met olarak, müslimân yapmakla şereflendiren ve Muhammed aleyhisselâma ümmet kılmakla kıymetlendiren, Allahü teâlâyâ hamd ve şükrler olsun!

İyice düşünmeli ve anlamalıdır ki, herkese her ni’meti gönderen, yalnız Allahü teâlâdır. Herşeyi var eden, ancak Odur. Her varlığı, her ân varlıkta durduran hep Odur. Kullardaki üstün ve iyi sıfatlar, Onun lutfü ve ihsânıdır. Hayâtımız, aklımız, ilmimiz, gücümüz, görmemiz, işitemiz, söyleyebilmemiz, hep Ondandır. Saymakla bitirilemeyen çeşitli ni’metleri, iyilikleri gönderen hep Odur. İnsanları güçlüklerden, sıkıntılardan kurtaran, düâları kabûl eden, derdleri, belâları gideren hep Odur. Rızıkları yaratan ve ulaştırın yalnız Odur. İhsânı o kadar boldur ki, günâh işliyenlerin rızkını kesmiyor. Günâhları örtmesi o kadar çokdur ki, emrini denlemiyen, yasaklarından sakınmayan azgınları, herkese rezil ve rüsvâ etmiyor ve nâmûs perdelerini yırtmıyor. Afvı ve merhameti o kadar çokdur ki, cezâyı ve azâbı hak edenlere azâb vermekde acele etmiyor. Ni’metlerini, ihsânlarını, dostlarına ve düşmanlarına saçıyor. Kimseden birşey esirgemiyor. Bütün ni’metlerinin en üstünü, en kıymetlisi olarak da, doğru yolu, se’âdet ve kurtuluş yolunu gösteriyor. Yoldan sapmamak ve Cennete girmek için teşvik buyuruyor. Cennetdeki sonsuz ni’metlere, bitmez, tükenmez zevklere ve kendi rızasına, sevgisine kavuşabilmemiz için, sevgili Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” uymamızı emr ediyor. İşte, Allahü teâlânın ni’metleri güneş gibi meydândadır. Başkalarından gelen iyilikler, yine Ondandır. Başkalarını vâsita kılan, onlara iyilik yapmak isteğini veren, onlara iyilik yapabilecek gücü, kuvveti veren, yine Odur. Bunun için, her yerden, herkesden gelen ni’metleri gönderen hep Odur. Ondandır başkasından iyilik, ihsân beklemek, emânetciden, emânet olarak birşey istemeğe ve fakîrden sadaka istemeğe benzer. Bu sözlerimizin, yerinde ve doğru olduğunu, câhil olanlar da, âlimler gibi, kalın kafalılar da, zekî, keskin görüşlü olanlar gibi bilir. Çünkü, anlatılanlar, meydânda olan, düşünmeğe bile lüzûm olmayan bilgilerdir.

İnsanın, bu ni’metleri gönderen Allahü teâlâyâ, gücü yetdiği ka-

[1] İmâm-ı Rabbânî, 1034 [m. 1624] de vefât etdi.

dar şükr etmesi, insanlık vazîfesidir. Aklın emr ettiği bir vazîfe, bir borçdur. Fekat, Allahü teâlâya yapılması îcâb eden bu şükrü yerine getirebilmek, kolay bir iş değildir. Çünkü insanlar, yok iken sonradan yaratılmış, za'îf, muhtâc, ayblı ve kusurludur. Allahü teâlâ ise, hep var, sonsuz vardır. Ayblardan, kusúrlardan, uzaktır. Bütün üstünlüklerin sâhibidir. İnsanların Allahü teâlâya hiçbir bakımdan benzerlikleri, yakınlıkları yoktur. Böyle aşağı kullar, öyle bir yüce Allahın şânına yakışacak bir şükr yapabilir mi? Çünkü, çok şey vardır ki, insanlar onları güzel ve kıymetli sanır. Fekat, Allahü teâlâ, bunları kötülük bilir ve beğenmez. Saygı ve şükr sandığımız şeyler, beğenilmeyen, bayağı şeyler olabilir. Bunun içindir ki, insanlar, kendi kusúrlu aklları, kısa görüşleri ile Allahü teâlâya karşı şükr, saygı olabilecek şeyleri bulamaz. Şükr etmeğe, saygı göstermeğe yarıyan vazîfeler, Allahü teâlâ tarafından bildirilmedikçe, övmek sanılan şeyler, kötölemek olabilir.

İşte, insanların Allahü teâlâya karşı, kalb ile ve dil ile ve beden ile yapmaları ve inanmaları lâzım olan şükr borcu, kulluk vazîfeleri, Allahü teâlâ tarafından bildirilmiş ve Onun sevgili Peygamberi “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” tarafından ortaya konmuştur. Allahü teâlânın gösterdiği ve emr ettiği kulluk vazîfelerine (**İslâmiyyet**) denir. Allahü teâlâya şükr, Onun Peygamberinin getirdiği yola uymakla olur. Bu yola uymayan, bunun dışında kalan hiçbir şükrü, hiçbir ibâdeti, Allahü teâlâ kabûl etmez, beğenmez. Çünkü, insanların, iyi, güzel sandıkları çok şey vardır ki, islâmiyyet, bunları beğenmemekte, çirkin olduklarını bildirmektedir.

Demek ki, aklı olan kimselerin, Allahü teâlâya şükr etmek için, Muhammed aleyhisselâma uymaları lâzımdır. Onun yoluna (**İslâmiyyet**) denir. Muhammed aleyhisselâma uyan kimseye (**Müslimân**) denir. Allahü teâlâya şükr etmeğe, ya'nî Muhammed aleyhisselâma uymağa (**İbâdet etmek**) denir. İslâm bilgileri iki kısımdır: Din bilgileri ve fen bilgileri. Dinde reformcular, din bilgilerine (**Skolastik bilgiler**), fen bilgilerine (**Rasyonel bilgiler**) diyorlar. Din bilgileri de ikiye ayrılır:

1 - Kalb ile i'tikâd edilmesi, ya'nî inanılması lâzım olan bilgilerdir. Bu ilmlere (**Üsûl-i din**) veyâ (**İmân**) bilgileri denir. Kısacası, (**İmân**) Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği altı şeye inanmak ve islâmiyyeti kabûl etmek ve küfr alâmeti olan şeyleri söylemekden ve kullanmaktan sakınmaktır. Her müslimânın, küfr alâmeti olan şeyleri öğrenmesi ve bunlardan sakınması lâzımdır. İmânı olana (**Müslimân**) denir.

2 - Beden ile veyâ kalb ile yapılacak ve sakınılacak ibâdet bilgileridir. Yapılması emr edilen bilgilere (**Farz**), sakınılması emr edilen bilgilere (**Harâm**) denir. Bunlara (**Fürû-i din**) veyâ (Ahkâm-ı islâmiyye) yâhud (**İslâmiyyet**) bilgileri denir.

[Herkese ilk lâzım olan şey, (**Kelime-i tevhîd**) söylemek ve bunun ma'nâsına inanmaktır. Kelime-i tevhîd (**Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah**)dir. Bunun ma'nâsı (Allah vardır ve birdir. Muhammed aleyhisselâm, Onun Peygamberidir) demektir. Buna inanmağa (İmân etmek) ve (Müslimân olmak) denir. İnanan kimseye (**Mü'min**) ve (**Müslimân**) denir. İmânın devâmlı olması lâzımdır. Bunun için, küfre

sebeb olan şeyleri yapmaktan ve küfr alâmeti olan şeyleri kullanmaktan sakınmak lâzımdır.

Kur'ân-ı kerîm Allah kelâmıdır. Allahü teâlâ, Cebrâîl aleyhisselâm ismindeki melek ile, Kur'ân-ı kerîmi Muhammed aleyhisselâma göndermiştir. Kur'ân-ı kerîmin kelimeleri arabîdir. Fekat, bu kelimeleri yan yana dizen Allahü teâlâdır. Kur'ân-ı kerîmdeki arabî kelimeler, Allahü teâlâ tarafından dizilmiş âyetler hâlinde, harf ve kelime olarak gelmiştir. Bu harf ve kelimelerin ma'nâsı kelâm-ı ilâhîyi taşımaktadır. Bu harflere, kelimelere **(Kur'ân)** denir. Kelâm-ı ilâhîyi gösteren ma'nâlar da Kur'ândır. Bu kelâm-ı ilâhî olan Kur'ân mahlûk değildir. Allahü teâlânın başka sıfatları gibi ezeli ve ebedîdir. Cebrâîl aleyhisselâm her sene bir kerre gelip, o âna kadar inmiş olan Kur'ân-ı kerîmi, Levh-îl mahfûzdaki sırasına göre okur, Peygamberimiz de tekrâr ederdi. Âhirete teşrîf edeceği sene, iki kerre gelip, temâmını okudular. Peygamberimiz ve Eshâbın çoğu, Kur'ân-ı kerîmin temâmını ezberlemişlerdi. Âhirete teşrîf ettikleri sene halife Ebû Bekr-i Sıddîk, ezber bilenleri toplayıp, yazılı olanları getirip, bir hey'ete bütün Kur'ân-ı kerîmi yazdırdı. Böylece **(Mushaf)** denilen bir kitâb meydâna geldi. Otuzüçbin sahâbî, bu mushafın her harfinin tam yerinde olduğuna sözbirliği ile karar verdi.

Muhammed aleyhisselâmın sözlerine **(Hadîs-i şerîf)** denir. Bunlardan, ma'nâsı Allahü teâlâ tarafından, kelimeleri Muhammed aleyhisselâm tarafından olan hadîs-i şerîflere **(Hadîs-i kudsî)** denir. Hadîs kitâbları çoktur. Bunlardan, **(Buhârî)** ve **(Müslim)** kitâbları meşhûrdur.

Allahü teâlânın emrlerinden, inanılacak bilgilere **(Îmân)**, yapılacak olanlara **(Farz)**, sakınlacak olanlara **(Harâm)** denir. Farzlara ve harâmlara **(Ahkâm-ı islâmiyye)** denir. İslâm bilgilerinden birine bile inanmıyana **(Kâfir)** denir.

İnsana ikinci lâzım olan şey, kalbini temizlemektir. Kalb deyince, iki şey anlaşılır. Göğsümüzde bulunan et parçasına herkes kalb diyor. Yürek denilen bu kalb, hayvanlarda da vardır. İkinci kalb, yürekde bulunan, görülemiyen kalbdır. Bu kalbe (gönül) denir. Din kitâblarında yazılı olan kalb, bu gönüldür. İslâm bilgilerinin yeri bu kalbdır. İnanan ve inanan da bu kalbdır. İnanan kalb, temizdir. İnanmıyan kalb pisdir, ölüdür. Kalbin temiz olması için çalışmak, birinci vazifemizdir. İbâdet yapmak, bilhâssa nemâz kılmak ve istigfâr söylemek kalbi temizler. Harâm işlemek, kalbi bozar. Peygamberimiz buyurdu ki, **(Çok istigfâr okuyunuz! İstigfâr düâsı okumağa devâm edeni, Allahü teâlâ hastalıklardan, her derden korur. Hiç ummadığı yerden rızklandırır.)** İstigfâr **(Estagfirullah)** demektir. Düâların kabul olması için, okuyanın müslimân olması, günâhlarına tevbe etmesi, ma'nâsını bilerek ve inarak söylemesi lâzımdır. Kararmış kalb ile yapılan düâ kabul olmaz. Üç kerre düâ okuyanın ve beş vakt nemâza devâm edenin kalbi de temizlenir ve söylemeğe başlar. Kalb söylemeden yalnız ağız ile yapılan düânın fâidesi olmaz.

İslâm dîninin bildirdiği din bilgileri, **(Ehl-i sünnet)** âlimlerinin kitâblarında yazılı olan bilgilerdir. Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri

îmân ve islâm bilgileri arasında, ma'nâları açık olan (**nasslar**)dan ya'nî âyet-i kerîmelerden ve hadîs-i şerîflerden birine inanmayan (**Kâfir**) olur. İnanmadığını gizlerse, (**Münâfık**) denir. Hem gizler, hem de, müs-limân görünerek müslimânları aldatmağa çalışırsa, buna (**Zındık**) denir. Ma'nâsı açık olmıyan nassları yanlış te'vîl ederek, yanlış inanırsa, kâfir olmaz. Fekat, Ehl-i sünnetin doğru yolundan ayrıldığı için, Cehenne-me girecektir. Bu kimse, ma'nâsı açık olan nasslara inandığı için, azâbda sonsuz kalmıyacak, Cehennemden çıkarılacak, Cennete sokula-caktır. Bunlara (**Bid'at ehli**) veyâ (**Dalâlet fırkaları**) denir. Yetmişiki dürlü dalâlet fırkası vardır. Bunların ve kâfirlerin, mürtedlerin yaptıkları ibâdetlerin ve insanlara yaptıkları iyiliklerin, hizmetlerin hiçbirini kabûl edilmez, âhiretde işe yaramaz. İtikâdî doğru olan müslimânlara (**Ehl-i sünnet vel-cemâ'at**) veyâ (**Sünnî**) denir. Sünnî olanlar, ibâdet yapmakda dört mezhebe ayrılmışlardır. Bu dört mezhebde bulunanlar, birbirlerinin Ehl-i sünnet olduklarını bilirler ve sevişirler. Dört mez-hebden birinde bulunmayan kimse, Ehl-i sünnet olmaz. Ehl-i sünnet olmıyanın da, kâfir veyâ bid'at ehli olacağı, İmâm-ı Rabbânînin mektûb-larında, bilhâssa birinci cildin ikiyüzseksenaltıncı mektûbunda ve (**Dürr-ül-muhtâr**)ın Tahtâvî hâşiyesinin (Zebâyih) kısmında ve (**El-be-sâir li-münkîr-it-tevessül-i bi-ehl-il-mekâbir**) kitâbında vesîkaları ile ya-zılıdır. Bu iki kitâb arabîdirler. İkincisi, Hindistânda yazılmış ve basıl-mış olup, 1395 [m. 1975] senesinde ve dahâ sonra İstanbulda Hakikat Kitâbevi tarafından ofset yolu ile müteaddid baskıları yapılmıştır.

Dört mezhebden birine göre ibâdet yapanlar, günâh yaparlarsa ve-yâ ibâdetlerinde kusur ederler ve tevbe ederlerse, günâhları afv olur. Tevbe etmezlerse, Allahü teâlâ, bunları, dilerse afv eder, Cehenneme hiç sokmaz. Dilerse, günâhları kadar, azâb eder ise de, yine azâbdan kurtulacaklardır. Dinde zarûrî ma'lûm olan, ya'nî câhillerin bile işitmiş olduğu, açık bilgilerden birine bile inanmıyanlar, Cehennemde sonsuz azâb göreceklerdir. Bunlara (**Kâfir**) ve (**Mürted**) denir.

Kâfirler, kitâbli ve kitâbsız olmak üzere ikiye ayrılır. Müslimân ev-lâdi iken, sonradan dinden çıkarak kâfir olana, (**Mürted**) denir. İbni Âbidîn "rahime-hullahü teâlâ", şirk sebebi ile nikâhı harâm olanları bildirirken buyuruyor ki, (Mürted, Mülhid, Zındık, Mecûsî, Putperest, eski yunan felsefecileri, Münâfık, yetmişiki fırkadan taşkınlık edip kâ-fir olanlar, [Berehmen, Budist], Bâtinî, İbâhî ve Dürzî denilen kimse-ler, hep kitâbsız kâfirdirler). Komünistlerle masonlar da böyledir. Hı-ristiyanların ve yehûdîlerin, gökden inen ve sonradan değiştirilip bo-zulan (**Tevrât**) ve (**İncil**) kitâblarına inananları kitâbli kâfirdir. Bunlar, herhangi bir mahlûkda (Ülûhiyyet sıfatı) bulunduğuna inanırsa, (**Müş-rik**) olur. Allahü teâlânın (**Sıfât-i zâtîyye**)sine ve (**Sıfât-i sübûtiyye**)si-ne (**Ülûhiyyet sıfatları**) denir.

Kitâbli veyâ kitâbsız herhangi bir kâfir, müslimân olursa, Cehenne-me girmekden kurtulur. Hiç günâhsız temiz bir müslimân olur. Fekat, (**Sünnî**) bir müslimân olması lâzımdır. Sünnî olmak demek, Ehl-i sünnet âlimlerinden birinin "rahime-hümullahü teâlâ" kitabını okuyup, öğre-nip, îmânının, sözlerinin ve işlerinin buna uygun olması demektir. Dün-

yâda bir insanın müslimân olup olmadığı, zarûret olmadan, açık olarak söylediği sözlerinden ve işlerinden anlaşılır. Bu insanın âhirete îmânlı gidip gitmediği, son nefesinde belli olur. Büyük günâh işlemiş olan erkek veyâ kadın bir müslimân, temiz kalb ile, tevbe ederse, günâhları, muhakkak afv olur. Günâhsız tertemiz olur. **(Tevbe)**nin ne olduğu ve tevbenin nasıl yapılacağı ilmihâl kitâblarında, meselâ türkçe ve arabî **(Îmân ve İslâm)** ve **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında uzun bildirilmiştir.]

– 2 –

ÎMÂN ve İSLÂM

Bu **(İ'tikâdnâme)** kitâbında, Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” **(Îmân ve islâmı)** bildiren bir hadîs-i şerîfi açıklanacaktır. Bu hadîs-i şerîfin bereketi ile, müslimânların i'tikâdlarının temâmlanacağını [kuvvetleneceğini], böylece, salâha ve se'âdete kavuşacaklarını ve cürmü, günâhı çok olan bu Hâlidin de “kuddise sirruh” kurtulmasına sebep olacağını ümmîd ediyorum.

Hiçbirşeye muhtâc olmıyan ve keremi, ihsânı bol olan ve kullarına çok acıyan Allahü teâlâyâ güzel i'tikâdım şöyledir ki, sermâyesi az, kalbi kara olan bu fakîr Hâlidin yersiz sözlerini afv buyura ve kusûrlu ibâdetlerini kabûl eyleye! Yalancı, aldattıcı şeytânın kötülüklerinden [ve islâm düşmanlarının yalan yanlış sözlerine ve yazlarına aldanmaktan] koruyarak, şâd eyleye! Merhametlilerin en merhametlisi ve ihsân sâhiblerinin en cömerdi ancak Allahü teâlâdır.

İslâm âlimleri buyurdu ki, **(Mükellef)** olan, ya'nî âkıl ve bâliğ olan, kadın, erkek her müslimânın, [Allahü teâlâyı tanıması, bilmesi, ya'nî] Allahü teâlânın sıfât-ı zâtîyyesini ve sıfât-ı sübûtiyyesini, doğru bilmesi ve inanması lâzımdır. Herkese ilk farz olan şey budur. Bilmemek özr olmaz. Bilmemek günâh olur. Ahmed oğlu Hâlid-i Bağdâdînin bu kitâbı yazması, başkalarına üstünlük ve bilgi satmak ve şöhrat sâhibi olmak için değildir. Bir yâdigâr, bir hizmet bırakmak içindir. Allahü teâlâ, bu âciz olan Hâlide^[1] ve bütün müslimânlara kendi kuvveti ile ve Resûlünün mübarek rûhunun yardımı ile imdâd eylesin! Âmîn.

[Allahü teâlânın **(Sıfât-ı zâtîyye)**si altıdır. Bunlar: **Vücûd, Kıdem, Bekâ, Vahdâniyyet, Muhâlefet-ün lil-havâdis** ve **Kıyâm-ü bi-nefsihî**dir. Vücûd, kendiliğinden var olmak demektir. Kıdem, varlığının öncesi, başlangıcı olmamaktır. Bekâ, varlığı sonsuz olmaktır, hiç yok olmamaktır. Vahdâniyyet, hiç bir bakımdan şerîki, nazîri, benzeri olmamaktır. Muhâlefet-ün lil-havâdis, hiçbir şeyinde, hiçbir

[1] Hâlid-i Bağdâdî, 1242 [m. 1826] da Şâmda vefât etdi.

mahlûka, hiçbir bakımdan benzemez demektir. Kiyâm-ü bi-nefsihî, varlığı kendindedir, hep var olması için, hiçbir şeye muhtâc değildir, demektir. Bu altı sıfatın hiç biri, mahlûkların hiçbirinde yoktur. Bunların, mahlûklara hiçbir sûrette teallukları, bağlantıları da yoktur. Ba'zı âlimler, Vahdâniyyet ve Muhâlefet-ün lil-havâdisin aynı olduklarını söyleyerek, (**sıfât-ı zâtıyye beşdir**) demişlerdir].

Allahü teâlâdan başka olan herşeye, (**Mâ-sivâ**) veyâ (**Âlem**) denir. Şimdi (**Tabî'at**) diyorlar. Âlemlerin hepsi yok idi. Hepsini Allahü teâlâ yaratdı. Âlemlerin hepsi, mümkündür ve hâdisdir. Ya'nî, yok iken var olabilir ve var iken yok olabilirler ve yok iken var olmuşlardır. (**Allahü teâlâ var idi. Hiçbirşey yok idi**) hadîs-i şerifi, bunu bildirmektedir.

Âlemin hâdis olduğunu gösteren ikinci bir delil de, âlemin her zemân bozularak değişmesidir. Her şey değişmektedir. Kadîm olan şey ise, hiç değişmez. Allahü teâlânın zâtı [ya'nî kendisi] ve sıfatları böyledir. Bunlar hiç değişmez. [Hâlbuki âlemde, fizik olaylarında, maddelerin hâl değiştirmesi oluyor. Kimyâ reaksiyonlarında, maddelerin özü, yapısı değişiyor. Cismlerin yok olarak başka cismlere döndüğünü görüyoruz. Bugün, yeni bilinen atom değişmelerinde ve çekirdek reaksiyonlarında, madde, element de yok oluyor. Enerjiye dönüyor.] Âlemlerin böyle değişmeleri, birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuzdan gelemez. Bir başlangıcı olması, yokdan var edilmiş olan ilk maddelerden, elementlerden hâsıl olmaları lâzımdır.

Âlemin mümkün olduğuna, ya'nî yok iken var olabileceğine başka bir delil de, âlemin hâdis olmasıdır. Ya'nî, herşeyin yok iken var olmalarıdır. [Vücûd, var olmak demektir. Üç dürlü vücûd vardır: Birincisi (**Vâcib-ül-vücûd**)dür. Ya'nî, varlığı lâzım olan vücûddür. Hep vardır. Önceleri ve sonsuz sonraları hiç yok olamaz. Yalnız Allahü teâlâ vâcib-ül-vücûddür. İkincisi, (**Mümfeni'-ul-vücûd**)dür. Ya'nî, var olamaz. Hep yok olması lâzımdır. Şerîk-i bârî böyledir. Ya'nî, Allahü teâlâyâ ortak, Allahü teâlâ gibi ikinci bir tanrı var olamaz. Üçüncüsü, (**Mümkîn-ül-vücûd**)dür. Ya'nî, var da olabilir, yok da olabilir. Bütün âlemler, mahlûklar hep böyledir. (**Vücûd**) kelimesinin tersi (**Adem**) kelimesidir. Adem, yokluk demektir. Âlemler, ya'nî herşey, var olmadan önce ademde idi. Ya'nî yok idiler.]

Mevcûd, ya'nî, var olan şey ikidir: Biri (**Mümkîn**), ikincisi (**Vâcib**)dir. Eğer mevcûd, yalnız mümkün olsaydı ve vâcib-ül-vücûd bulunmasaydı, hiçbirşey var olamazdı. [Çünkü, yok iken var olmak, bir değişikliktir, bir olaydır. Fizik bilgimize göre, her cisimde bir olay olması için, bu cisme dışardan bir kuvvetin te'sîr etmesi, bu kuvvet kaynağının, bu cisimden önce mevcûd olması lâzımdır.] Bunun için,

mümkün olan mevcûd, kendi kendine var olamaz ve varlıkta duramaz. Ona bir kuvvet te'sîr etmeseydi, hep yoklukta kalırdı. Var olmazdı. Kendini var edemiyen, başka mümkünleri de elbette halk edemez, yaratamaz. Mümkünü yaratanın, vâcib-ül-vücûd olması lâzımdır. Âlemin var olması, bunu yokdan var eden bir yaratıcının var olduğunu gösteriyor. Görülüyor ki, hâdis olmayarak ve mümkün olmayarak, ya'nî hep var olarak, bütün mümkünlerin tek yaratıcısı, ancak vâcib-ül-vücûddür. O kadîmdir. Ya'nî hep var idi. Vâcib-ül-vücûd demek, vücûdü başkasından olmayıp ancak kendindedir. Ya'nî kendi kendine hep vardır. Başkası tarafından yaratılmamıştır. Eğer böyle olmazsa, mümkün ve hâdis olması, başkası tarafından yaratılması lâzım olur. Bu ise, düşünülenin tersine olan bir neticedir. Fârisîde (**Hudâ**) demek, kendi kendine hep olucu, ya'nî kadîm demektir. [Kitâbımızın I. ci kısım, 6. cı maddesinde, 74.cü sahifede, dahâ geniş bilgi vardır. Lütfen oradan da okuyunuz!]

Âlemlerin, şaşılacak bir nizâm içinde olduklarını görüyoruz. Fen, her sene bunların yenilerini bulmaktadır. Bu nizâmı yaratanın, (**Hay**) diri, (**Âlim**) bilici, (**Kâdir**) gücü yetici, (**Mürîd**) dileyici, (**Semî**) işitici, (**Basîr**) görücü, (**Mütekellim**) söyleyici ve (**Hâlik**) yaratıcı olması lâzımdır. Çünkü, ölmek ve câhil olmak ve gücü yetmemek ve zorla yapmak, sağırlık ve körlük ve söyleyememek, birer kusûrdur, utanılacak şeylerdir. Bu kâinâtı, bu âlemi, bu nizâm üzere yaratanda ve yok olmaktan koruyanda, böyle kusûrlu sıfatların bulunması olacak şey değildir.

[Atomdan yıldızlara kadar her varlık birer hesâbla, kanûnla yaratılmıştır. Fizikte, kimyâda, astronomide ve biyolojide keşfedilebilen kanûnlardaki, bağlantılardaki nizâm, aklara hayret vermektedir. Darwin bile, (Gözün yapısındaki nizâmı, incelikleri düşündükçe, hayretten tepem atacak gibi oluyor) demek zorunda kalmıştır. Hava, yüzde 78 azot, 21 oksijen ve 1 soy gazlar karışımıdır. Bileşik değil, karışımdır. Oksijen yüzde 21 den çok olsaydı, ciğerlerimizi yakardı. 21 den az olsaydı, kandaki gıdâ maddelerini yakamazdı. İnsanlar ve hayvanlar, yaşayamazdı. Bu 21 mikdârı, her yerde ve yağmurda değişmiyor. Bu ise büyük ni'mettir. Allahın varlığını, kudretini ve merhametini göstermiyor mu? Bu hârika yanında, gözün yapısı hiç kalmaktadır. Fen bilgilerinde okutulan bütün kanûnları, ince hesâbları, formülleri yaratan, hiç noksan sıfatlı olur mu?]

Bundan başka, adı geçen kemâl sıfatlarını, mahlûklarında da görüyoruz. Bunları, mahlûklarında yaratmıştır. Bu sıfatlar, kendisinde bulunmasaydı, mahlûklarda nasıl yaratabilirdi? Kendisinde bulunmasaydı, mahlûkları Ondan dahâ üstün olurlardı.

Yine deriz ki, âlemleri yaratanda, bütün kemâl, üstün sıfatların

bulunması ve noksan sıfatlardan hiçbirinin bulunmaması lâzımdır. Çünkü noksan, kusûrlu olan, Hudâ, yaratıcı olamaz.

Aklın gösterdiği bu delilleri bir yana bırakırsak, âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler de, Allahü teâlânın kemâl sıfatları olduğunu açıkça bildirmektedir. Bunda şübhe etmek câiz değildir. Şübhe etmek küfre sebep olur. Yukarıda yazılı sekiz kemâl sıfatına (**Sıfât-i sübûtiyye**) denir. Ya'nî, Allahü teâlânın sıfât-ı sübûtiyyesi sekizdir. Allahü teâlâda bütün kemâl sıfatları vardır. Onun zâtında ve sıfatlarında ve işlerinde hiçbir kusûr ve karışıklık ve değişiklik yoktur. (**Sıfât-i zâtiyye**) ve (**Sıfât-i sübûtiyye**)ye (**Ülûhiyyet sıfatları**) denir. Bir mahlûkda ülûhiyyet sıfatı bulunduğuna inanan (**Müşrik**) olur.

– 3 –

İSLÂMİN ŞARTLARI

Bütün âlemleri, her ân varlıkta durduran ve her ân hâzır ve nâzır olan ve bütün iyiliklerin ve ni'metlerin vericisi olan Allahü teâlânın yardımını ile şimdi, Peygamberimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” mübârek sözünü açıklamaya başlıyoruz.

Müslimânların kahraman imâmı, Eshâb-ı kirâmın yükseklerinden, hep doğru söyleyici olmakla meşhûr, sevgili büyüğümüz, Ömer bin Hattâb “radiyallahü anh” buyuruyor ki:

(Öyle birgün idi ki, Eshâb-ı kirâmdan birkaçımız Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” efendimizin huzûrunda ve hizmetinde bulunuyorduk). O gün, o sâat, öyle şerefli, öyle kıymetli ve hiç ele geçmez bir gün idi. O gün, Resûlullahın sohbetinde, yanında bulunmakla şereflenmek, rûhlara gıdâ olan, canlara zevk ve safâ veren mübârek cemâlini görmek nasîb olmuştu. Bu günün şerefini, kıymetini anlatabilmek için, (Öyle birgün idi ki...) buyurdu. Cebrâîl aleyhisselâmi insan şeklinde görmek, onun sesini işitmek, kulların muhtâc olduğu bilgiyi, gâyet güzel ve açık olarak, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” mübârek ağzından işitmek nasîb olan bir gün gibi, şerefli ve kıymetli bir vakt bulunabilir mi?

(O vakt, ay doğar gibi, bir zât yanımıza geldi. Elbisesi çok beyâz, saçları da pek siyâh idi. Üzerinde toz toprak, ter gibi yolculuk âlâmetleri görünmüyordu. Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” Eshâbı olan bizlerden hiçbirimiz onu tanı mıyorduk. Ya'nî, görüp bildiğimiz kimselerden değildi. Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” huzûrunda oturdu. Dizlerini, mübârek dizlerine yanaşdırdı). Bu gelen, Cebrâîl ismindeki melek idi. İnsan şekline girmişti. Cebrâîl aleyhisselâmın böyle oturması, edebe uymuyor gibi görünüyorsa de, bu hâli, mühim birşeyi bildirmektedir. Ya'nî, din bilgisi

öğrenmek için utanmak doğru olmadığını ve üstâda gurûr, kibr ya-
kıştırmadığını göstermektedir. Herkesin, dinde öğrenmek istedik-
lerini, mu'allimlere serbestçe ve sıkılmadan sorması lâzım geldiğini
Cebrâîl aleyhisselâm, Eshâb-ı kirâma, bu hâli ile, anlatmaktadır.
Çünkü, din öğrenmekte utanmak ve Allahü teâlânın hakkını öde-
mekte ve öğretmekte ve öğrenmekte sıkılmak doğru olmaz.

(O zât-ı şerîf, ellerini Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sel-
lem" efendimizin mübârek dizleri üzerine koydu. Resûlullah'a so-
rarak, **ya Resûlallah! Bana islâmiyeti, müslimânlığı anlat** dedi).

(İslâm) demek, lügatda, boyun bükerek teslim olmak demek-
dir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", islâm kelimesinin, is-
lâmiyyetde beş temel direğin ismi olduğunu şöyle beyân buyurdu:

Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki:

1 - İslâmın şartlarından birincisi **(Kelime-i şehâdet getirmek-
dir)**. Kelime-i şehâdet getirmek demek, **(Eşhedü en lâ ilâhe illal-
lah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh)** söylemek-
dir. Ya'nî, âkıl ve bâlig olan ve konuşabilen kimsenin, **(Yerde ve
gökde, Ondan başka, ibâdet edilmeğe hakkı olan ve tapılmağa lâ-
yık olan hiçbir şey ve hiçbir kimse yoktur. Hakîkî ma'bûd ancak,
Allahü teâlâdır)**. O, vâcib-ül-vücûddür. Her üstünlük Ondadır.
Onda hiçbir kusûr yoktur. Onun ismi **(Allah)**dır, demesi ve buna
kalb ile kesin olarak inanmasıdır. Ve yine, O gül renkli, beyâz kır-
mızı, parlak, sevimli yüzlü ve kara kaşlı ve kara gözlü, mübârek al-
nı açık, güzel huylu, gölgesi yere düşmez ve tatlı sözlü, Arabistân-
da Mekke'de doğduğu için Arab denilen, Hâşimî evlâdından **(Ab-
düllahın oğlu Muhammed adındaki zât-i âlî, Allahü teâlânın kulu
ve resûlüdür, ya'nî Peygamberidir)**. Vehebin kızı olan hazret-i
Âminenin oğludur. [Mîlâdın 571. ci senesi, Nisan ayının 20. ci pa-
zartesi sabâhı, fecr ağarırken] Mekke şehrinde dünyâya teşrîf et-
ti. Kırk yaşında iken Peygamber olduğu kendisine bildirildi. Bu
seneye **(Bi'set senesi)** denir. Bundan sonra, onüç sene Mekke'de,
insanları İslâm dînine da'vet etti. Allahü teâlânın emri ile, Medî-
ne şehrine hicret eyledi. Burada islâmiyeti her tarafa yaydı. Hic-
retten on sene sonra, ya'nî mîlâdın 632 senesi Hazîranında, Re-
bî'ul-evvelin on ikinci pazartesi günü Medîne'de vefât eyledi. [Tâ-
rîhcilere göre, Mekke-i mükerrmeden Medîne-i münevvere şeh-
rine hicretinde, mîlâdın 622. ci senesinde, Safer ayının yirmiyedin-
ci Perşembe günü akşama yakın Sevr dağındaki mağaraya girdi.
Pazartesi gecesi mağaradan çıkıp, efencî Eylûl ayının yirminci ve
rûmî Eylûl ayının yedinci ve Rebî'ul-evvelin sekizinci Pazartesi
günü Medîne şehrinin Kubâ köyüne ayak basdı. Bu mes'ûd gün,
müslimânların **(Hicrî şemsî)** sene başı oldu. Şî'îlerin hicrî şemsî se-

ne başlangıcı, bundan altı ay evveldir. Ya'nî, ateşe tapan mecûsî kâfirlerin Nevruz bayramları olan Martın 20. ci günü başlamaktadır. Gece ile gündüzün müsâvî olduğu perşembe günü de Kubâda kalıp, Cum'a günü ayrıldı. O gün Medîneye girdi. O senenin Muharrem ayının birinci günü de, **(Hicrî kamerî)** sene başı kabul edildi. Bu kamerî sene başı, Temmuz ayının onaltıncı Cum'a günü idi. Herhangi bir milâdî sene başının rastladığı hicrî şemsî sene, bu milâdî yeni seneden 622 noksandır. Herhangi bir hicrî şemsî sene başının rastladığı milâdî sene, bu yeni şemsî seneden 621 fazladır.]

2 - İslâmın beş şartından ikincisi, şartlarına ve farzlarına uygun olarak, hergün beş kerre **(Vakti gelince, nemâz kılmaktır)**. Her müslimânın, her gün, vaktleri gelince, beş kerre nemâz kılması ve herbirisini vaktinde kıldığını bilmesi farzdır. Câhillerin, mezhebsizlerin hâzırladıkları yanlış takvîmlere uyarak, vaktinden evvel kılmak büyük günâh olur ve bu nemâz sahîh olmaz. Hem de, öğlenin ilk sünnetinin ve akşamın farzının kerâhet vaktinde kılınmamasına sebep olmaktadır. [Nemâz vaktinin geldiği, müezzinin ezân okuması ile anlaşılır. Kâfirlerin, bid'at ehlinin okuduğu ve ho-parlör gibi çalgıların seslerine **(Ezân-ı Muhammedî)** denmez.] Nemâzları; farzlarına, vâciblerine, sünnetlerine dikkat ederek ve gönlünü Allahü teâlâyâ vererek, vaktleri geçmeden kılmalıdır. Kur'ân-ı kerîmde, nemâza **(Salât)** buyuruluyor. Salât; lügatde insanın düâ etmesi, meleklerin istigfâr etmesi, Allahü teâlânın merhamet etmesi, acıması demektir. İslâmiyyetde **(Salât)** demek; ilmihâl kitâblarında bildirildiği şekilde, belli hareketleri yapmak ve belli şeyleri okumak demektir. Nemâz kılmağa **(İftitâh tekbîri)** ile başlanır. Ya'nî erkeklerin ellerini kulaklarına kaldırıp göbek altına ve kadınların ellerini omuz hizâsına kaldırıp, göğüs üstüne indirirken, **(Allahü ekber)** demeleri ile başlanır. Son oturuşda, başı sağ ve sol omuzlara döndürüp, selâm verilerek bitirilir.

3 - İslâmın beş şartından üçüncüsü, **(Malının zekâtını vermektir)**. Zekâtın lügat ma'nâsı, temizlik ve övmek ve iyi, güzel hâle gelmek demektir. İslâmiyyetde zekât demek; ihtiyâcından fazla ve **(Nisâb)** denilen belli bir sınır mikdârında **(Zekât malı)** olan kim senin, malının belli mikdârını ayırıp, Kur'ân-ı kerîmde bildirilen müslimânlara, başa kakmadan vermesi demektir. Zekât, yedi sınıfa insana verilir. Dört mezhebde de, dört dürlü zekât malı vardır: Altın ve gümüş zekâtı, ticâret malı zekâtı, senenin yarından fazlasında çayırda otlayan dört ayaklı kasab hayvanları zekâtı ve toprak mahsûlleri zekâtıdır. Bu dördüncü zekâta **(Uşr)** denir. Yerden mahsûl alınır alınmaz uşr verilir. Diğer üç zekât, nisâb mikdârı olduktan bir sene sonra verilir.

4 - İslâmın beş şartından dördüncüsü, (**Ramezân-ı şerif ayında, hergün oruc tutmaktır**). Oruc tutmağa (**Savm**) denir. Savm, lügatte, birşeyi birşeyden korumak demektir. İslâmiyyetde, şartlarını gözeterek, Ramezân ayında, Allahü teâlâ emr ettiği için, hergün üç şeyden kendini korumak demektir. Bu üç şey; yemek, içmek ve cimâ'dır. Ramezân ayı, gökde hilâli [yeni ay] görmekle başlar. Takvîmle önceden hesâb etmekle başlamaz.

5 - İslâmın beş şartından beşincisi, (**Gücü yetenin, ömründe bir kerre hac etmesidir**). Yol emîn ve beden sağlam olarak, Mekke-i mükerreme şehrine gidip gelinceye kadar, geride bıraktığı çoluk-cocuğunu geçindirmeğe yetiyecek maldan fazla kalan para ile oraya gidip gelebilecek kimsenin, ömründe bir kerre, Kâ'be-i mu'az-zamayı tavâf etmesi ve Arafât meydânında durması farzdır.

O zât Resûlullahdan bu cevâbları işitince, (**Doğru söyledin ya Resûlallah**) dedi. Eshâb-ı kirâmdan, orada bulunanların, o zâtın bu hâline şaşdıklarını, Ömer "radıyallahü anh" haber veriyor. Çünkü, hem soruyor, hem de verilen cevâbın doğru olduğunu tasdik ediyor. Birşeyi sormak, bilmediğini öğrenmeği istemek demektir. Doğru söyledin demek ise, bunları bildiğini gösterir.

Yukarıda bildirilen, islâmın beş şartından en üstünü, (**Kelime-i şehâdet**) söylemek ve ma'nâsına inanmaktır. Bundan sonra üstünü, nemâz kılmaktır. Dahâ sonra, oruc tutmak, dahâ sonra, hac etmektir. En sonra, zekât vermektir. Kelime-i şehâdetin en üstün olduğu, sözbirliği ile bellidir. Geri kalan dördünün üstünlük sırasında, âlimlerin çoğunun sözü, yukarıda bildirdiğimiz gibidir. Kelime-i şehâdet, müslimânlığın başlangıcında ve ilk olarak farz oldu. Beş vakt nemâz, bi'setin onikinci senesinde ve hicretten bir sene ve birkaç ay önce mi'râc gecesinde farz oldu. Ramezân-ı şerif orucu, hicretin ikinci senesinde, Şa'bân ayında farz oldu. Zekât vermek, orucun farz olduğu sene, Ramezân ayı içinde farz oldu. Hac ise, hicretin dokuzuncu senesinde farz oldu.

Bir kimse, islâmın bu beş şartından birini inkâr ederse, ya'nî inanmaz, kabûl etmezse, yâhud alay eder, saygı göstermezse, ne'üzübillah, kâfir olur. Bunlar gibi, halâl ve harâm olduğu, açık olarak ve sözbirliği ile bildirilmiş olan başka şeylerden birini de kabûl etmeyen, ya'nî halâle harâm diyen veyâ harâma halâl diyen de kâfir olur. Dinde zarûrî ma'lûm olan, ya'nî, islâm memleketinde yaşayan câhillerin bile işitdiği, bildiği, din bilgilerinden birini inkâr eden, beğenmeyen, kâfir olur.

[Meselâ, domuz eti yemek, alkollü içki içmek, kumar oynamak ve kadınların, kızların başları, saçları, kolları, bacakları açık, erkeklerin de dizleri ile göbek arası açık olarak başkasının yanına çıkma-

ları harâmdir. Ya'nî, Allahü teâlâ, bunları yasak etmiştir. Allahü teâlânın emrlerini ve yasaklarını bildiren dört hak mezheb, erkeklerin avret yerlerini, ya'nî bakması ve başkasına göstermesi yasak edilmiş olan uzvlarını farklı olarak bildirmişlerdir. Her müslimânın, bulunduğu mezhebin bildirdiği avret yerini örtmesi farzdır. Buraları açık olanlara, başkalarının bakmaları harâmdir. **(Kimyâ-i se'âdet)**de diyor ki, (Kadınların, kızların, başı, saçı, kolları, bacakları açık sokağa çıkmaları harâm olduğu gibi, ince, süslü, dar, hoş kokulu elbise ile çıkmaları da harâmdir. Böyle çıkmalarına izin veren, râzı olan, beğenen anası, babası, zevci ve kardeşi de, onun günâhına ve azâbına ortak olurlar). Ya'nî, Cehennemde birlikde yanacaklardır. Eğer, tevbe ederlerse, afv olunur, yakılmazlar. Allahü teâlâ, tevbe edenleri sever. Âkıl, bâliğ olan kızların ve kadınların, yabancı erkeklerle görünmemeleri, hicretin üçüncü senesinde emr olundu. İngiliz câsûslarının ve bunların tuzaklarına düşmüş olan câhillerin, hicâb âyeti gelmeden evvel olan örtünmeği ileri sürerek, örtünmeği sonradan fikhcılar uydurdu demelerine aldanmamalıdır.

Müslimân olduğunu söyleyen bir kimsenin, yapacağı her işin, islâmîyete uygun olup olmadığını bilmesi lâzımdır. Bilmiyorsa, bir Ehl-i sünnet âliminden sorarak veyâ bu âlimlerin kitâblarından okuyarak öğrenmesi lâzımdır. İş, islâmîyete uygun değil ise, günâh veyâ küfirden kurtulamaz. Hergün hakîkî tevbe etmesi lâzımdır. Tevbe edilen günâh ve küfr, muhakkak afv olur. Tevbe etmezse, dünyâda ve Cehennemde, azâbını, ya'nî cezâsını çeker. Bu cezâlar, kitâbımızın muhtelif yerlerinde yazılıdır. Büyük günâh işleyen müslimân, günâhı kadar yandıktan sonra, Cehennemden çıkarılacaktır. Allahü teâlâyâ inanmayan ve islâmîyetin yok olması için çalışan kâfir, zındık, Cehennemde sonsuz yanacaktır.

Erkeklerin ve kadınların nemâzda ve her yerde örtmesi lâzım olan yerlerine **(Avret mahalli)** denir. Avret mahallini açmak ve başkasının avret mahalline bakmak harâmdir. İslâmîyette avret mahalli yokdur diyen, kâfir olur. İcmâ' ile, ya'nî dört mezhebe de avret olan bir yerini açmağa ve başkalarının böyle avret mahalline bakmağa halâl diyen, ehemmiyet vermeyen, ya'nî azâbından korkmayan kâfir olur. Kadınların avret yerini açmaları ve erkekler yanında şarkı söylemeleri ve mevlid okumaları böyledir. Erkekler diz ile kasıkları arası, Hanbelî mezhebinde avret değildir.

(Ben müslimânım) diyen kimsenin, îmânın ve islâmın şartlarını ve dört mezhebin icmâ'ı, ya'nî söz birliği ile bildirdiği farzları ve harâmları öğrenmesi ve ehemmiyet vermesi lâzımdır. Bilmemesi özr değildir. Ya'nî, bilip de inanmamak gibidir. Kadınların yüzlerinden ve ellerinden başka yerleri, dört mezhebe de avretedir. İc-

mâ' ile olmıyan, ya'nî diğer üç mezhebden birine göre avret olmıyan bir yerini, ehemmiyyet vermiyerek açan kâfir olmaz ise de, kendi mezhebine göre, büyük günâh olur. Erkeklerin diz ile kasık arasını, ya'nî uyluğunu açmaları böyledir. Bilmediğini öğrenmesi farzdır. Öğrenince hemen tevbe etmeli ve örtmelidir.

Yalan söylemek, dedikodu, gîbet, iftirâ, hırsızlık, hiyle, hiyânet, kalb kırmak, fitne çıkarmak, başkasının malını ondan iznsiz kullanmak, işçinin, taşıyıcının ücretlerini vermemek, devlete isyân etmek, ya'nî kanûnlarına, hükûmetin emrlerine karşı gelmek, vergileri ödememek de günâhdır. Bunları kâfirlere karşı da, kâfir memleketlerinde de yapmak harâmdır. Câhillerin bilemeyeceği kadar meshûr ve zarûrî olmıyan şeyleri câhillerin bilmemesi küfr olmaz. Fısk, ya'nî günâh olur.] 475. ci sahîfeye bakınız!

- 4 -

ÎMÂNIN ŞARTLARI

(Bu zât yine sorarak, yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! (Îmânın ne olduğunu da bana bildir)dedi). İslâmın ne olduğunu sorduktan ve cevâb verildikten sonra, Cebrâîl “aleyhisselâm”, Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” efendimizden, îmânın hakikatini ve mâhiyyetini açıklamasını sordu. İmân, lügatda bir kimseyi tâm doğru sözlü bilmek, ona inanmak demektir. İslâmîyyetde îmân demek; Resûl-i ekremın “sallallahü aleyhi ve sellem”, Allahü teâlânın peygamberi olduğunu ve Onun tarafından seçilmiş, haber verici nebî olduğunu doğru bilmek ve inanarak söylemek ve Onun Allahü teâlâ tarafından kısaca bildirdiklerine kısaca inanmak ve geniş bildirdiklerine etraflıca inanmak ve gücü yetdikçe, kelime-i şehâdeti dil ile de söylemektir. Kuvvetli îmân şöyledir ki, ateşin yakdığına, yılanın zehrleyip öldürdüğüne yakîn üzere inanıp kaçtığı gibi, gönlünden tâm olarak, Allahü teâlâyı ve sıfatlarını büyük bilerek inanmak, Onun rızâsına ve cemâline koşmak ve gazabından, azâbından kaçmak ve îmânı, mermer üzerine yazılan yazı gibi sağlam olarak gönlüne yerleşdirmekdir.

Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği îmân ile islâm birdir. Kelime-i şehâdetin ma'nâsına inanmak, her ikisinde de vardır. Ba'zı umûm ve husûs ayrılıkları var ise de, lügat ma'nâları ayrı olmakla berâber, islâmîyyetde ayrılıkları yoktur.

İmân tek birşey midir, birkaç parçanın birleştiği midir? Birleşik ise, kaç parçadan yapılmıştır? Ameller, ibâdetler, îmândan mıdır, değil midir? İmânım var derken, inşâallah demek câiz midir, değil

midir? İmânda azlık çokluk olur mu? İmân mahlûk mudur? İmân etmek, insanın elinde midir? Yoksa mü'minler zorla mı îmân etmişdir? Eğer îmânda zor, cebr varsa, herkesin îmân etmesi neden emr olunmuşdur? Bunları ayrı ayrı bildirmek çok uzun sürer. Bunun için herbirinin cevâbını burada ayrı ayrı bildirmeyeceğim. Şu kadar bilmelidir ki, Eş'arî ve Mu'tezile mezheplerine göre, mümkün olmayan bir şeyin yapılmasını, Allahü teâlânın emr etmesi câiz değildir. Kendisi mümkün ise de, insanların gücü yetmediği şeyleri emr etmesi de, Mu'tezileye göre câiz değildir. Eş'arîye göre ise, bu câizdir. Fekat, emr etmemiştir. İnsanın havada uçmasını emr etmek böyledir. İmân, ibâdetler ve amellerde, Allahü teâlâ, kullarından gücü yetmediği şeyleri istememiştir. Bunun için, müslimân iken deli olan, gâfil olan, uyuyan, ölen kimse, bu hâlinde tasdik etmekte değil ise de, müslimânlıkları devâm etmektedir.

Bu hadîs-i şerîfde, îmânın lügat ma'nasını düşünmemelidir. Çünkü lügat ma'nası, tasdik ve inanmak demek olduğundan, arab câhillerinden, bu ma'nâyı bilmeyen kimse yoktur. Nerde kaldı ki, Eshâb-ı kirâm "radiyallahü teâlâ anhüm ecma'in" bilmemiş olsunlar. Cibrâil aleyhisselâm, îmânın ma'nasını Eshâb-ı kirâma öğretmek istiyordu. Bunun için, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" islâmiyyetde neye îmân denildiğini sormaktadır. (**İmân demek**), keşf ile bularak veyâ vicdânla bularak, yâhud bir delil ile aklın anlaması yolundan veyâ seçilmiş, beğenilmiş bir söze güvenilecek ve uyararak, belli altı şeye cân ve gönülden inanmak ve dil ile de söylemektir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" de, îmânın belli altı şeye inanmak olduğunu şöyle bildirdi:

1 - Bu altı şeyden birincisi, **Allahü teâlânın vâcib-ül-vücûd ve hakîkî ma'bûd ve bütün varlıkların yaratıcısı olduğuna inanmaktır.** Dünyâ âleminde ve âhiret âleminde bulunan herşeyi, madde-siz, zemânsız ve benzersiz olarak yokdan var eden, ancak Allahü teâlâdır diye kesin inanmaktır. [Her maddeyi, atomları, molekülleri, elementleri, bileşikleri, organik cisimleri, hücreleri, hayâtı, ölümü, her olayı, her reaksiyonu, her çeşid kuvveti, enerji nev'lerini, hareketleri, kanûnları, rûhları, melekleri, canlı cansız her varı, yokdan var eden ve hepsini, her ân varlıkta bulunduran, yalnız Odur.] Âlemlerde olan herşeyi, [hiçbiri yok iken, bir anda] yarattığı gibi, [her zemân, birbirlerinden de var etmektedir. Kıyâmet zemânı gelince, herşeyi bir ânda] yine yok edecektir. Her varlığın hâlikı, yaratanı, sâhibi, hâkimi Odur. Onun hâkimi, âmiri, üstünü yokdur diye inanmak lâzımdır. Her üstünlük, her kemâl sıfat, Onundur. Onda, hiçbir kusûr, hiçbir noksan sıfat yokdur. Dilediğini yapabilir. Yaptıkları, kendine veyâ başkasına fâideli olmak için

değildir. Bir karşılık için yapmaz. Bununla berâber, her işinde, hikmetler, fâideler, lutflar ve ihsânlar vardır.

Kullarına iyi olanı, fâideli olanı vermeğe, kimisine sevâb, kimisine azâb yapmağa mecbûr değildir. Âsîlerin, günâh işleyenlerin hepsini Cennete koysa, fadlına, ihsânına yakışır. İtâ'at, ibâdet edenlerin hepsini Cehennemde atsa, adâletine uygun olur. Fekat müslimânları ve ibâdet edenleri Cennete sokacağını, bunlara sonsuz ni'metler, iyilikler vereceğini, kâfirlere ise, Cehennemde sonsuz azâb edeceğini dilemiş ve bildirmiştir. O, sözünden dönmez. Bütün canlılar îmân etse, itâ'at etse, Ona hiçbir fâidesi olmaz. Bütün âlem kâfir olsa, azgın, taşkın olsa, karşı gelse, Ona hiçbir zarar vermez. Kul, birşey yapmak dileyince, O da isterse, o şeyi yaratır. Kullarının her hareketini ve her şeyi yaratan Odur. O dilemezse, yaratmazsa, hiçbir şey hareket edemez. O dilemezse, kimse kâfir olamaz. Kimse isyan edemez. Küfrü, günâhları diler ise de, bunlardan râzı değildir. Onun işine, kimse karışamaz. Niçin böyle yaptı. Şöyle yapsaydı demeğe, sebebini sormağa kimsenin gücü ve hakkı yoktur. Şirkden, küfrden başka, herhangi büyük günâhı işleyip, tevbesiz ölen kimseyi, dilerse afv eder. Küçük bir günâh için dilerse azâb eder. Kâfir, mürted olarak ölenleri hiç afv etmiyeceğini, bunlara sonsuz azâb edeceğini bildirmiştir.

Müslimân olan, ya'nî (**Ehl-i kible**) olup, ibâdet eden, fekat, i'tikâdı (**Ehl-i sünnet**) i'tikâdına uymıyan ve tevbe etmeden ölen kimseye, Cehennemde azâb edecek ise de, böyle (**Bid'at sâhibi**) müslimânlar, Cehennemde sonsuz kalmıyacaktır.

Allahü teâlâyı, dünyâda baş gözü ile görmek câizdir. Fekat, kimse görmemiştir. Kıyâmet günü, mahşer yerinde, kâfirlere ve günâhı olan mü'minlere, kahr ve celâl ile; sâlih olan mü'minlere ise, lutf ve cemâl ile görünecektir. Mü'minler, Cennette, cemâl sıfatı ile göreceklerdir. Melekler ve kadınlar da göreceklerdir. Kâfirler, bundan mahrûm kalacaklardır. Cinnîlerin de mahrûm kalacaklarını bildiren haber kuvvetlidir. Âlimlerin çoğuna göre, (Mü'minlerin makbûl olanları, her sabâh ve akşam, derecesi aşağı olanlar ise, her Cum'a günü ve kadınlar, dünyâ bayramı gibi, yılda birkaç kerre, tecellî-i cemâl ile ve rü'yet ile müşerref olacaklardır).

[Şeyh Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri^[1], fârisî (**Tekmil-ül-îmân**) kitâbında buyuruyor ki: Hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, (**Kıyâmet gününü Rabbinizi, ondördüncü ayı gördüğünüz gibi görürsünüz!**). Allahü teâlâ dünyâda anlaşılamadan bilineceği gibi, âhiretde de anlaşıl-

[1] Abdülhak-ı Dehlevî, 1052 [m. 1642] de Delhîde vefât etdi.

lamadan görülecektir. Ebül Hasen-i Eş'arî ve imâm-ı Süyûtî ve imâm-ı Beyhekî gibi büyük âlimler, meleklerin de Cennette Allahü teâlâyı göreceklerini bildirmişlerdir. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe ve başka âlimler, cinnin sevâb kazanmıyacaklarını ve Cennete girmeyeceklerini, ancak mü'min olanlarının Cehennemden kurtulacaklarını bildirdiler. Kadınlar, dünyadaki bayram günleri gibi senede birkaç kerre göreceklerdir. Mü'minlerin kâmil olanları, her sabâh ve akşam, diğerleri ise Cum'a günleri göreceklerdir. Bu fakîre göre, mü'min kadınlar ve melekler ve cin de bu müjdeye dâhildirler. Fâtımat-üz-zehrâ ve Hadîcet-ül-kübrâ ve Âişe-i siddîka ve diğer ezvâc-i tâhîrât ve Meryem ve Âsiye "radiyallahü teâlâ anhünne ecma'in" gibi kâmil ve ârif hâtûnların diğer kadınlardan müstesnâ tutulmaları uygun olur. İmâm-ı Süyûtî de buna işâret etmektedir.]

Allahü teâlânın görüleceğine inanmalı, nasıl görüleceği düşünülmemelidir. Çünkü, Allahü teâlânın işleri akl ile anlaşılmaz. Dünyâ işlerine benzemez. [Fizik ve kimyâ bilgileri ile ölçülemez.] Allahü teâlânın ciheti, karşıda bulunması yoktur. Allahü teâlâ, madde değildir. Cism değildir. [Element değildir. Karışım, bileşik değildir.] Sayılı değildir. Ölçülmez. Hesâb edilmez. Onda değişiklik olmaz. Mekânlı değildir. Bir yerde değildir. Zemânlı değildir. Öncesi, sonrası, önü arkası, altı üstü, sağı solu yoktur. Bunun için, insan düşüncesi, insan bilgisi, insan aklı, Onun hiçbir şeyini anlayamaz. Onun nasıl görüleceğini de kavrayamaz. El, ayak, cihet, yer ve bunlar gibi, Allahü teâlâ için câiz olmıyan kelimelerin, âyet-i kerîmelerde ve hadîs-i şerîflerde bulunması, bizim anladığımız ve bildiğimiz, bugün kullanılan ma'nâlarda değildir. Böyle âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere (**Müteşâbihât**) denir. Bunlara inanmalı, ne ve nasıl olduklarını anlamağa kalkışmamalıdır. Yâhud, bunlar, kısaca veyâ uzun olarak, (**Te'vîl**) olunur. Ya'nî, Allahü teâlâyâ yakışacak başka ma'nâ verilir. Meselâ, el kelimesi, kudret, enerji demek olur.

Muhammed aleyhisselâm, Allahü teâlâyı, mi'râcda gördü. Bu görmesi, dünyadaki baş gözü ile görmek gibi değildi. Bir kimse, Allahü teâlâyı dünyâda gördüm dese, o zındıktır. Evliyânın "kadesallahü teâlâ esrârehüm ecma'in" görmesi, dünyâ ve âhîret görmeleri gibi değildir. Ya'nî (**Rü'yet**) değildir. Onlara (**Şühûd**) hâsıl olmaktadır. [Ya'nî kalb gözü ile, misâlini görürler.] Evliyâ-i kirâmdan, gördüm diyenler oldu ise de, sekr hâlinde iken, ya'nî akları başlarında değil iken, şühûdü, rü'yet sanmışlardır. Yâhud, te'vîl ederek anlaşılabilir sözlerden biridir.

Süâl: Allahü teâlânın dünyâda baş gözü ile görülmesinin câiz

olduğu yukarıda bildirilmişti. Câiz olan bir şeyin hâsıl olduğunu söyleyen kimse, niçin zındık olsun? Vâkı' olduğunu söyleyen kâfir olursa, o şeye câiz denilebilir mi?

Cevâb: Lügatde, câiz demek, olması da, olmaması da uygundur demektir. Fekat, Eş'arî^[1] mezhebinde, rü'yetin câiz olması demek; Allahü teâlâ, bu dünyâda yakın olmanın, karşısında olmanın ve dünyâda yaratmış olduğu fizik kanûnları ile görmenin dışında olarak, insanda bambaşka bir görmek kuvveti yaratmağa kâdirdir demektir. Meselâ, Çinde bulunan kör bir kimseye, Endülüsdeki sivri sineği göstermeğe veyâ dünyâdaki insana, ayda ve yıldızda bulunanı göstermeğe kâdirdir ve câizdir. Böyle kuvvet, Allahü teâlâyâ mahsûsdur. İkinci olarak, dünyâda gördüm demek, âyet-i kerîmeye ve âlimlerin söz birliğine uygun değildir. Bunun için, böyle bir şeyi söyleyen kimse (**Mülhid**) veyâ (**Zındık**) dır. Üçüncü cevâb olarak deriz ki, dünyâda rü'yetin câiz olması, Onu dünyâda, fizik kanûnları ile olan görmek câiz olur demek değildir. Hâlbuki, Allahü teâlâyı gördüm diyen kimse, başka şeyleri gördüğü gibi gördüm demekdedir. Bu ise, câiz olmıyan bir görmektir. Bunun gibi, küfre sebep olan şeyleri söyleyen kimseye mülhid veyâ zındık denir. [Mevlânâ Hâlid hazretleri], bu cevâblardan sonra (Dikkat ediniz!) buyuruyor. Bununla, ikinci cevâbın dahâ sağlam olduğuna işaret ediyor. [(**Mülhid**) ve (**Zındık**), kendisinin müslimân olduğunu söyler. (**Mülhid**) bu sözünde samîmîdir. Kendisinin müslimân olduğuna, doğru yolda bulunduğuna inanmaktadır. (**Zındık**) ise, İslâm düşmanıdır. İslâmiyeti içerden yıkmak, müslimânları aldatmak için müslimân görünmekdedir.]

Allahü teâlâ üzerinden, gece gündüz ve zemân geçmesi düşünülemez. Allahü teâlâda, hiçbir bakımdan, hiçbir değişiklik olmayacağı için, geçmişde, gelecekte şöyledir, böyledir denemez. Allahü teâlâ, hiçbir şeye hulûl etmez. Hiçbir şeyle birleşmez. [Şî'ilerin, hazret-i Alîye hulûl etmişdir diyen (**Nusayrî**) ismindeki fırkaları kâfir olmaktadır.] Allahü teâlânın zıddı, tersi, benzeri, ortağı, yardımcı, koruyucusu yoktur. Anası, babası, oğlu, kızı, eşi yoktur. Her zemân, herkes ile hâzır ve herşeyi muhît ve nâzırdır. Herkese can damarından dahâ yakındır. Fekat, hâzır olması, ihâta etmesi, berâber ve yakın olması, bizim anladığımız gibi değildir. Onun yakınlığı, âlimlerin ilmi, fen adamlarının zekâsı ve Evliyânın “kadde-sallahü teâlâ esrârehüm ecma'in” keşf ve şühûdü ile anlaşılabilir. Bunların iç yüzünü, insan aklı kavrayamaz. Allahü teâlâ, zâtında ve sıfatlarında birdir, hiçbirinde değişiklik, başkalaşmak olmaz. Te-

[1] Ebülhasen Alî bin İsmâil Eş'arî, 330 [m. 941] de Bağdâdda vefât etdi.

fekkerû fî âlâillâhi ve lâ tetefekkerû fî zâtillâhi. Birinci cild, 46.cı mektûbu okuyunuz!

Allahü teâlânın isimleri (**Tevkîfî**)dir. Ya'nî, islâmiyyetde bildirilen isimleri söylemek câiz olup, bunlardan başkasını söylemek câiz değildir. [Meselâ Allahü teâlâyâ âlim denir. Fekat, âlim demek olan fakîh denmez. Çünkü, islâmiyyet, Allahü teâlâyâ fakîh dememiştir. Bunun gibi, Allah adı yerine, tanrı demek câiz değildir. Çünkü tanrı, ilah, ma'bûd demektir. Meselâ, hindlilerin tanrıları inektir, denilmektedir. (Birdir Allah, Ondan başka tanrı yok) denilebilir. Başka dillerdeki Dieu, Gott ve God kelimeleri de, ilah, ma'bûd ma'nâsına kullanılabilir. Allah adı yerine kullanılmaz.]

Allahü teâlânın isimleri sonsuzdur. Binbir ismi var diye meşhûrdur. Ya'nî, isimlerinden binbir dânesini insanlara bildirmişdir. Muhammed aleyhisselâmın dîninde, bunlardan doksandokuzu bildirilmiştir. Bunlara (**Esmâ-i hüsnâ**) denir.

Allahü teâlânın (**Sifât-ı zâtiyye**)si altıdır. [Bunları yukarıda bildirmişdik.] (**Sifât-ı sübûtiyye**)si, (**Mâtürîdiyye**) mezhebinde sekizdir. (**Eş'ariyye**) mezhebinde ise yedidir. Bu sıfatları da, zâtı gibi, ezeldir, ebedîdir. Ya'nî sonsuz olarak vardılar. Mukaddesdirler. Mahlûkların sıfatları gibi değildirler. Akl ile, zan ile ve dünyâdakilere benzetilerek anlaşılamazlar. Allahü teâlâ, bu sıfatlarından birer örnek, insanlara ihsân buyurmuştur. Bunları görerek, Allahü teâlânın sıfatları biraz anlaşılabilir. İnsan, Allahü teâlâyı anlıyacağı için, Allahü teâlâyı düşünmek, anlamağa kalkışmak câiz değildir. Allahü teâlânın sekiz sifât-ı sübûtiyyesi, zâtının aynı da değildir, gayrı da değildir. Ya'nî sıfatları, kendisi değildir. Kendisinden başka da değildir. Bu sekiz sıfat:

Hayât, ilm, sem', basar, kudret, kelâm, irâde ve tekvîn'dir. Eş'ariyye mezhebinde, tekvîn sıfatı, kudret sıfatı ile birdir. Meşiyet de, irâde demektir.

Allahü teâlânın sekiz sıfatından herbiri basîtdir, bir hâldedir. Hiçbirinde, hiçbir değişiklik olmaz. Fekat, mahlûklara te'alluk bakımından herbiri çoktur. Bir sıfatın mahlûklara te'alluku, etkisi bakımından çok olması, bunun basît olmasına zarar vermez. Bunun gibi, Allahü teâlâ, bu kadar çeşidli mahlûkları yaratdı ve hepsini, her ân, yok olmaktan korumaktadır. Fekat, O, yine birdir. Onda değişiklik olmaz. Her mahlûk, her ân, her bakımdan Ona muhtâcdır. O, hiç kimseye muhtâc değildir.

2 — İmân edilmesi, inanılması lâzım olan altı şeyden ikincisi: (**Onun meleklerine inanmaktır**). Melek, elçi, haber verici veyâ

kuvvet demektir. Melekler, cismdir. Latîfdir. Gaz hâlinden de da-hâ latîfdirler. Nûrânîdirler. Diridirler. Akıldırılar. İnsanlardaki kö-tülükler, meleklerde yoktur. Her şekle girebilirler. Gazlar, sıvı ve katı olduğu gibi ve katı olunca, şekil aldığı gibi, melekler de güzel şekiller alabilirler. Melekler, büyük insanların bedeninden ayrılan rûhlar değildirler. Hıristiyanlar, melekleri, böyle rûh zan ediyor. Enerji, kuvvet gibi, maddesiz de değildirler. Eski felesoflardan bir kısmı, böyle zan ediyordu. Hepsine (**Melâike**) denir. Melekler, her canlıdan önce yaratıldı. Onun için, kitâblara îmândan önce, melek-lere îmân edilmesi bildirildi. Kitâblar da, Peygamberlerden önce-dir. Kur'ân-ı kerîmde de, inanılacak şeylerin ismi, bu sıra ile bildi-rilmektedir.

Meleklerle îmân şöyle olmalıdır: Melekler, Allahü teâlânın kullarıdır. Ortakları değildir. Kızları değildir. Kâfirler, müşrikler, öyle zan etdiler. Allahü teâlâ, meleklerin hepsini sever. Allahü te-âlânın emrlerine itâ'at ederler. Günâh işlemezler. Emrlere isyân etmezler. Erkek ve dişi değildirler. Evlenmezler. Çocukları ol-maz. Hayât sâhibi, diridirler. Abdüllah ibni Mes'ûddan “radiyal-lahü anh” gelen haberde, meleklerden bir kısmının çocukları ol-duğu, İblîs ve cin bunlardan olduğu bildirilmekte ise de, bunun cevâbı kitâblarda uzun yazılıdır. Allahü teâlâ, insanları yarataca-ğını buyurduğu zemân, (Yâ Rabbî! Yer yüzünü ifsâd edecek ve kan dökcek mahlûkları mı yaratacaksın?) gibi meleklerin (**Zel-le**) denilen sûâlleri, bunların ma'sûm, günâhsız olmalarına zarar vermez.

Sayısı ençok olan mahlûk meleklerdir. Bunların sayılarını Alla-hü teâlâdan başka kimse bilmez. Göklerde, meleklerin ibâdet et-medikleri, boş bir yer yoktur. Göklerin her yeri, rûkû'da veyâ sec-dede olan meleklerle doludur. Göklerde, yerlerde, otlarda, yıldız-larda, canlılarda, cansızlarda, yağmur damlalarında, ağaçların yap-raklarında, her molekülde, her atomda, her reaksiyonda, her hare-ketde, herşeyde meleklerin vazîfeleri vardır. Her yerde, Allahü te-âlânın emrlerini yaparlar. Allahü teâlâ ile mahlûkları arasında vâ-sıtadırlar. Ba'zıları, diğer meleklerin âmiridir. Ba'zıları, Peygam-berlere haber getirir. Ba'zıları, insanların kalbine iyi düşünce geti-rir ki, buna (**İlhâm**) denir. Ba'zılarının, insanlardan ve bütün mah-lûklardan haberi yoktur. Allahü teâlânın cemâli karşısında kendi-lerinden geçmişlerdir. Herbirinin belli yeri vardır. Oradan ayrıla-mazlar. Ba'zısının iki, ba'zısının dört veyâ daha çok kanadı vardır. [Her hayvanın kanadı ve tayyârelerin kanadları, kendilerinin yapı-sında olup, birbirlerine benzemediği gibi, meleklerin kanadı da, kendi cinslerindedir. İnsan, görmediği, bilmediği birşeyin adını

işitince, bunu bildiği şeyler gibi zan edip aldanır. Meleklerin kanadları vardır. İnanırız. Fekat, nasıl olduğunu bilemeyiz. Kiliselerde ve ba'zı mecmû'a ve filmlerde, melek diye görülen kanadlı kadın resimleri uydurmadır. Müslimânlar böyle resm yapmaz. Müslimân olmıyanların yaptığı bu bozuk resimleri doğru sanmamalı, düşmanlara aldanmamalıdır.] Cennet melekleri, Cennettedir. Bunların büyüklerinin adı (**Rıdvân**)dır. Cehennem meleklerine (**Zebânî**) denir. Bunlar, Cehennemde emr olunan vazîfelerini yapar. Cehennem ateşi bunlara zarar vermez. Denizin balığa zararlı olmaması gibidir. Cehennem zebânîlerinin büyükleri ondokuzdur. En büyüğünün ismi (**Mâlik**)dir.

Her insanın hayr ve şer, bütün işlerini yazan, ikisi gece, ikisi gündüz gelen dört meleğe, (**Kirâmen kâtibîn**) veyâ (**Hafaza melekleri**) denir. Hafaza meleklerinin, bunlardan başka olduğu da, bildirilmiştir. Sağ taraftaki melek, soldakinin âmiridir ve iyi işleri ve ibâdetleri yazar. Soldaki, kötülükleri yazar. Kabrlerde, kâfirlere ve âsî müslimânlara azâb edecek melekler ve kabrde sûâl soracak melekler vardır. Sûâl meleklerine (**Münker** ve **Nekîr**) denir. Mü'minlere soranlara (**Mübeşşir** ve **Beşîr**) de denir.

Meleklerin birbirlerinden üstünlükleri vardır. En üstünleri dördüdür. Bunların birincisi (**Cebraîl**) aleyhisselâmdır. Bunun vazîfesi, Peygamberlere (**Vahy**) getirmek, emr ve yasakları bildirmektir. İkincisi (**Sûr**) denilen boruyu üfürecek olan (**İsrâfîl**) aleyhisselâmdır. Sûru iki def'a üfürecekdir. Birincisinde, Allahü teâlâdan başka her diri ölecektir. İkincisinde, hepsi tekrâr dirilecektir. Üçüncüsü, (**Mikâil**) aleyhisselâmdır. Ucuzluk, pahalılık, kıtlık, bolluk, [İktisâdî nizâm] yapmak, [ferâhlık ve huzûr getirmek] ve her maddeyi hareket ettirmek, bunun vazîfesidir. Dördüncüsü, (**Azrâil**) aleyhisselâmdır. İnsanların rûhunu alan budur. [Fârisî dilinde rûha, can denir.] Bu dört melekden sonra üstün olan melekler, dört sınıftır: (**Hamele-i Ars**) denen melekler, dört dânedir. Kıyâmetde sekiz olacaklardır. Huzûr-i ilâhîde bulunan meleklerle, (**Mukarrebîn**) denir. Azâb meleklerinin büyüklerine, (**Kerûbiyân**) denir. Rahmet meleklerine, (**Rûhâniyân**) denir. Bunların hepsi, meleklerin, havâssı, ya'nî üstünleridir. Bunlar, Peygamberlerden başka "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", bütün insanlardan dahâ üstündür. Müslimânların sâlihleri ve velîleri, meleklerin avâmından, ya'nî, aşağılarından dahâ efdal, dahâ üstündür. Meleklerin avâmı, müslimânların avâmından, ya'nî âsî ve fâsiklardan efdaldır.

Kâfirler ise, her mahlûkdan dahâ aşağıdır. Sûrun birinci üfûrülmesinde, dört büyük melekten ve hamele-i Arşdan başka, bü-

tün melekler de yok olacaktır. Bundan sonra, hamele-i Arş ve da-hâ sonra dört melek yok olacaktır. İkincisinde, önce bütün melekler dirilecektir. Hamele-i Arş ile bu dört melek, sûrun ikinci üfürülmesinden önce dirilecektir. Demek ki, bu melekler, bütün canlılardan önce yaratıldıkları gibi, her canlıdan sonra yok olacaktır.

3 — İmân edilmesi lâzım olan altı şeyden üçüncüsü: **(Allahü teâlânın indirdiği kitâblarına inanmaktır)**. Allahü teâlâ, bu kitâbları, melek ile, ba'zı Peygamberlerin mübârek kulaklarına söyleyerek, ba'zılarına ise, levha üzerinde yazılı olarak, ba'zılarına da, meleksiz iştirdirerek indirdi. Bu kitâbların hepsi Allahü teâlânın kelâmıdır. Ebedî ve ezeldirler. Mahlûk değildirler. Bunlar, meleklerin veyâ Peygamberlerin kendi sözleri değildir. Allahü teâlânın kelâmı, bizim yazdığımız ve zihnlerimizde tutduğumuz ve söylediğimiz kelâm gibi değildir. Yazıda, sözde ve zihnde bulunmak gibi değildir. Harfli ve sesli değildir. Allahü teâlânın ve sıfatlarının nasıl olduğunu, insan anlıyamaz. Fekat, o kelâmı, insanlar okur. Zihnlerde saklanır ve yazılır. Bizimle berâber olunca, hâdis olur. Allahü teâlânın kelâmı, insanlarla berâber olunca, mahlûk ve hâdisdir. Allahü teâlânın kelâmı olduğu düşünülünce, kadîmdir.

Allahü teâlânın indirdiği kitâbların hepsi hakdır, doğrudur. Yalan, yanlış olamaz. Cezâ, azâb yapacağım deyip de afv etmesi câiz denildi ise de, bizim bilemediğimiz şartlara veyâ Onun irâdesine, isteğine bağlıdır. Yâhud, kulun hak ettiği azâbı afv eder demektir. Cezâyı, azâbı bildiren kelâm, birşeyi haber vermek değildir ki, afv edince, yalancılık olsun. Allahü teâlânın va'd ettiği ni'metleri vermemesi câiz değil ise de, azâbları afv etmesi câizdir. Akl da, âyet-i kerîmeler de, böyle olduğunu göstermektedir.

Bir mâni', sıkıntı olmadıkça, âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere, açıkça anlaşılan ma'nâları vermek lâzımdır. Bunlara benzeyen başka ma'nâ vermek câiz değildir. [Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfler Kureyş lügatı ve lehcesi ile. Kelimelere, bindörtüyz sene önce, Hicâzda kullanılan ma'nâları vermek lâzımdır. Zemânla değişip, bugün kullanılan ma'nâları vererek terceme yapmak doğru değildir.] **(Müteşâbihât)** denilen âyet-i kerîmelerde, anlaşılmalıyan gizli ma'nâlar vardır. Bunların ma'nâsını, ancak Allahü teâlâ bilir ve kendilerine **(İlm-i ledünnî)** verilen pek az seçilmiş büyükler, kendilerine bildirildiği kadar, anlıyabilirler. Başka kimse anlıyamaz. Onun için, müteşâbih âyetlerin, Allah kelâmı olduğuna imân etmeli, ma'nâlarını araştırmamalıdır. Eş'arî mezhebindeki âlimler, böyle âyetleri, kısaca veyâ geniş olarak **(Te'vîl)** etmek câiz olur dedi. Te'vîl demek, kelimenin çeşidli ma'nâları arasından

meşhûr olmıyanı seçmek demektir. Meselâ İsrâ sûresinde, (**Allahın eli, onların ellerinin üstündedir**) meâlindeki âyet-i kerîme, Allahü teâlânın kelâmıdır. Allahü teâlâ, bununla neyi murâd ediyor ise, öylece inandım demelidir. Bunun ma'nâsını ben anlayamam, ancak Allahü teâlâ bilir demek, en iyi yoldur. Yâhud Allahü teâlânın ilmi, bizim ilmimiz gibi değildir. İrâdesi bizim irâdemize benzemez. Allahü teâlânın eli de, kulların elleri gibi değildir.

Allahü teâlânın indirdiği kitâblarda, ba'zı âyetlerin yalnız okunması, yâhud yalnız ma'nâsı veyâ ikisi birden (**Nesh**) edilmiş, Allahü teâlâ tarafından değiştirilmiştir. Kur'ân-ı kerîm, bütün kitâbları nesh etmiş, hükmlerini yürürlükten kaldırmıştır. Kur'ân-ı kerîmde, kıyâmete kadar, hiçbir zemân, yanlışlık, unutulmak, ziyâde ve noksanlık olmaz. Geçmişdeki ve gelecekdeki bütün ilmler, Kur'ân-ı kerîmde vardır. Bunun için, bütün semâvî kitâblardan üstün ve kıymetlidir. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" en büyük mu'cizesi, Kur'ân-ı kerîmdir. Bütün insanlar ve cin bir araya gelse, hepsi, Kur'ân-ı kerîmin en kısa bir sûresi gibi bir söz söyleyebilmek için uğraşsalar, söyleyemezler. Arabistânın belîg, edîb, fasîh şâirleri bir araya geldi. Çok uğraşdılar. Bir kısa âyet gibi bir söz söyleyemediler. Kur'ân-ı kerîme karşı duramadılar. Şaşkına döndüler. Allahü teâlâ, islâm düşmanlarını, Kur'ân-ı kerîm karşısında âciz, mağlûb etmektedir. Kur'ân-ı kerîmin belâgati, insan gücünün üstündedir. İnsanlar, onun gibi söylemekden âciz kalmaktadır. Kur'ân-ı kerîmin âyetleri, insanların nazmına, veznli olmıyan nesrine, kâfiyeli sözlerine benzemiyor. Bununla berâber, Arabistândaki edîblerin, kullandığı harflerle söylenmiştir.

Semâvî kitâblardan bize bildirileni yüz dördür. Bunlardan on suhuf (**Âdem**) aleyhisselâma, elli suhuf Şis (**Şit**) aleyhisselâma, otuz suhuf (**İdrîs**) aleyhisselâma, on suhuf (**İbrâhîm**) aleyhisselâma indirildiği meşhûrdur. (**Tevrât**) kitâbı Mûsâ aleyhisselâma, (**Zebûr**) kitâbı Dâvûd aleyhisselâma, (**İncîl**) kitâbı İsrâ aleyhisselâma ve (**Kur'ân-ı kerîm**) Muhammed aleyhisselâma indirilmiştir.

Bir insan, emr vermek veyâ yasak etmek veyâ birşey sormak, bir haber vermek istese, önce bunları zihnde düşünür, hâzırlar. Zihnde bulunan bu ma'nâlara (**Kelâm-ı nefsi**) derler. Bu ma'nâlara arabî, fârisî veyâ türkçe denemez. Çeşidli dillerde söylenmesi, bunların başka başka ma'nâlar almasına sebep olmaz. Bu ma'nâları anlatan sözlerle (**Kelâm-ı lafzî**) denir. Kelâm-ı lafzî, çeşidli dillerle anlatılabilir. Bundan anlaşılıyor ki, kelâm-ı nefsi, başka sıfatlar gibi, meselâ ilm, irâde, görmek... gibi, kelâm sâhibinde bulunan, basît, değişmez, ayrı bir sıfattır. Kelâm-ı lafzî ise, kelâm-ı

nefsîyi anlatan ve insanın kulağına gelen ve söyliyenin ağzından çıkan harfler topluluğudur. İşte Allahü teâlânın kelâmı, hiç susmak olmıyan ve mahlûk olmıyan ve zâtı ile bulunan, ezeli ve ebedî bir kelâmdır. Sıfât-ı zâtîyyesinden ve ilm, irâde gibi, sıfât-ı sübûtîyyelerinden başka olarak, başlı başına bir sıfatdır.

Kelâm sıfatı da basîtdir. Hiç değişmez. Harfli, sesli değildir. Emr, yasak, haber vermek gibi ve arabî, fârisî, ibrânî, türkçe, sür-yânî olmak gibi başkalaşması, parçalanması yokdur. Böyle şekiller almaz. Yazılmaz. Zihn, kulak ve dil gibi âletlere, vâsitalara muhtâc değildir. Hangi dil ile söylemek istense, söylenebilir. Böylece, arabî söylenirse, Kur'ân-ı kerîm denir. İbrânî olarak söylenirse, Tev-râtdır. Süryânî olunca, İncîldir. [(**Şerh-ul-mekâsid**)^[1] kitâbında, yu-nânî söylenirse İncîl, süryânî olunca, Zebûrdur diyor.]

Kelâm-ı ilâhî çeşidli şeyleri bildirir. Kıssaları, ya'nî olayları bildirirse (**Haber**) olur. Böyle olmazsa, (**İnsâ**) olur. Yapılması lâzım olan şeyleri bildirirse, (**Emr**) olur. Yasakları bildirirse, (**Nehy**) olur. Fekat, kelâm-ı ilâhîde hiç değişiklik ve çoğalmak olmaz. İnen kitâbların ve sahîfelerin hepsi, Allahü teâlânın kelâm sıfatındandır. Kelâm sıfatından, ya'nî kelâm-ı nefsidendirler. Arabî olunca, Kur'ân-ı kerîmdir. Harfli olup, yazılan ve söylenen ve işitilen ve zihnde ezberlenen, nazm hâlinde indirilen vahye (**Kelâm-ı laf-zî**) ve (**Kur'ân-ı kerîm**) denir. Bu kelâm-ı lafzî, kelâm-ı nefsîyi gösterdiği için, buna da, kelâm-ı ilâhî ve sıfât-ı ilâhî demek câizdir. Hepsine Kur'ân-ı kerîm denildiği gibi, parçalarına da Kur'ân denilir.

Kelâm-ı nefsinin mahlûk olmadığını, kadîm olduğunu, doğru yolun âlimleri sözbirliği ile söylemektedir. Kelâm-ı lafzînin hâdis veyâ kadîm olmasında sözbirliği yokdur. Hâdis olduğunu bildirenlerden bir kısmı, kelâm-ı lafzînin hâdis olduğunu söylememelidir dedi. Eğer, hâdis denilirse, kelâm-ı nefsinin hâdis olduğu anlaşılabilir buyurdular. En iyi söz de budur. İnsanların zihni, birşeyi göstereni işitince, hemen o şeyi hâtırlar. Ehl-i sünnet âlimlerinden, Kur'ân-ı kerîm hâdisdir diyenlerin bu sözü, ağzımızla okuduğumuz, ses ve kelimelerin mahlûk olduğunu bildirmektedir. Ehl-i sünnet âlimleri sözbirliği ile, kelâm-ı lafzînin de, nefsinin de, Allah kelâmı olduğunu söylediler. Bu sözde, mecaz yoluna sapanlar oldu ise de, Kelâm-ı nefsî Allah kelâmıdır demek, Allahü teâlânın kelâm sıfatıdır demektir. Kelâm-ı lafzî Allah kelâmıdır demek, Allahü teâlâ onun hâlikıdır demektir.

[1] Şerh-ül-mekâsidi Sa'düddîn Teftâzânî yazmış, 792 [m. 1389] da Semerkanda vefât etmiştir.

Süâl: Yukarıdaki yazılardan anlaşılıyor ki, Allahü teâlânın ezeli olan kelâmı işitilmez. Allah kelâmını işitdim demek, okunan ses ve kelimeleri işitdim demek olur. Yâhud, okunan ses ve ezeli olan kelâm-ı nefsiyi anladım demek olur. Bütün Peygamberler, hattâ herkes, bu iki şekilde de işitebilmektedir. Mûsâ aleyhisselâmı, (kelîmullah) diye ayırmanın sebebi nedir?

Cevâb: Mûsâ aleyhisselâm, âdet-i ilâhiyenin dışında olarak, harfsiz, sessiz olan kelâm-ı ezeliyi işitdi. Cennetde, anlaşılabilir ve anlatılamaz olarak, Allahü teâlâ görüleceği gibi, anlatılamaz olarak işitdi. Başka kimse, böyle işitmedi. Yâhud, Allah kelâmını, sesle işitdi. Fekat, yalnız kulakla değil. Vücûdünün her zerresi, her yandan işitdi. Yâhud, yalnız ağaç tarafından işitdi. Fekat, ses ile değil. Hava titreşimi veyâ başka olaylarla işitmedi. Bu üç hâlden biri ile işitdiği için (**Kelîmullah**) adına kavuştu. Muhammed aleyhissalâtü vesselâmın, mi'râc gecesinde, kelâm-i ilâhiyi işitmesi ve Cebrâîl aleyhisselâmın vahy alırken işitmesi de böyle idi.

4 — İmân edilmesi, inanılması lâzım olan altı şeyden dördüncüsü, (**Allahü teâlânın Peygamberlerine inanmaktır**). İnsanları, Allahü teâlânın beğendiği yola kavuşturmak, doğru yolu göstermek için gönderilmişlerdir. Rûsûl, resûller demektir. Lügatde, gönderilmiş zât ve haberci demektir. İslâmiyyetde (**Resûl**) demek, yaratılışı, huyu, ilmi, aklı, zemânında bulunan bütün insanlardan üstün, kıymetli, muhterem bir zât demektir. Hiçbir kötü huyu, beğenilmeyecek hâli yoktur. Peygamberlerde (**İsmet**) sıfatı vardır. Ya'nî Peygamber olduğu bildirilmeden önce ve bildirildikten sonra, küçük ve büyük hiçbir günâh işlemez. [İslâmiyyeti içerden yıkmak isteyen kâfirler, Muhammed aleyhisselâm Peygamber olmadan önce, heykellerin önünde kurban keserdi diyorlar ve mezhebsizlerin kitâblarını da vesîka olarak gösteriyorlar. Bu çirkin iftirâlarının yalan olduğu, yukarıdaki satırlardan anlaşılmalıdır.] Peygamber olduğu bildirildikten sonra, Peygamber olduğu yayıncaya, anlaşılincaya kadar, körlük, sağırılık ve benzerleri ayb ve kusûrları da olmaz. Her Peygamberde yedi sıfatın bulunduğuna inanmak lâzımdır: **Emânet, sıdk, teblîg, adâlet, ismet, fetânet** ve **emni'l-azl**. Ya'nî Peygamberlikten azl edilmezler. Fetânet, çok akıllı, çok anlayışlı demektir.

Yeni bir din getiren Peygambere (**Resûl**) denir. Yeni din getir-meyip, insanları, önceki dîne da'vet eden Peygambere (**Nebî**) denir. Emri teflîg etmekte ve insanları, Allahü teâlânın dînine çağırma, Resûl ile Nebî arasında bir ayrılık yoktur. Peygamberlere îmân etmek, aralarında hiçbir fark görmiyerek, hepsinin

sâdik, doğru sözlü olduğuna inanmak demektir. Onlardan birine inanmıyan kimse, hiçbirine inanmamış olur.

Peygamberlik; çalışmakla, açlık, sıkıntı çekmekle ve çok ibâdet yapmakla ele geçmez. Yalnız Allahü teâlânın ihsânı, seçmesi ile olur. İnsanların dünyâdaki ve âhiretdeki işlerinin düzgün ve fâide- li olması için ve zararlı işlerden koruyup, selâmete, hidâyete, râha- ta kavuşturmak için, Peygamberler vâsıtası ile dinler gönderilmiş- dir. Düşmanları çok olduğu ve alay etdikleri, üzdükleri hâlde, Al- lahü teâlânın, inanmak için ve yapmak için olan emrlerini insanla- ra teblîğ etmekte, bildirmekte, düşmanlardan korkmamış, göz kırpmamışlardır. Allahü teâlâ, Peygamberlerin sıdk sâhibi olduk- larını, doğru söylediklerini göstermek için, Onları mu'cizelerle kuvvetlendirdi. Hiç kimse bu mu'cizelere karşı gelemedi. Peygam- beri kabûl edip inanan kimseye, o Peygamberin (**Ümmeti**) denir. Kıyâmet gününde, ümmetlerinden, günâhı çok olanlara şefâ'at et- meleri için izin verilecek ve şefâ'atleri kabûl olacaktır. Ümmetle- rinden, âlim, sâlih, Velî olanlarına da, şefâ'at etmeleri için Allahü teâlâ izin verecek ve şefâ'atlerini kabûl buyuracaktır. Peygamber- ler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât”, mezârlarında, bizim bilmedi- ğimiz bir hayât ile diridir. Mübârek vücûdlarını toprak çürütmez. Bunun içindir ki, hadîs-i şerîfde, (**Peygamberler, mezârlarında, ne- mâz kılarlar ve hac ederler**) buyuruldu.

[Şimdi, Arabistânda bulunan (**Vehhâbi**) adındaki kimseler, bu hadîs-i şerîflere inanmıyorlar. Bunlara inanan hakîkî müslimânla- ra kâfir diyorlar. Ma'nâları açık olmayıp, şübheli olan nassları yan- lış te'vîl etdikleri için, kendileri kâfir olmuyor ise de, (**Bid'at sâhi- bi**) oluyorlar. Müslimânlarla çok zarar veriyorlar. Vehhâbîlik, Mu- hammed bin Abdülvehhab isminde Necdli bir ahmak tarafından kuruldu. İngiliz câsûsu Hempher, İbni Teymiyyenin^[1] sapık fikrle- rini ileri sürerek, bunu aldatdı. Abduh^[2] ismindeki bir Mısrlının ki- tâbları ile, türklere ve her yere yayıldı. Bunların beşinci mezheb değil, dalâletde, yanlış yolda olduklarını, (**Ehl-i sünnet**) âlimleri, yüzlerce kitâblarında bildirmişlerdir. (**Se'âdet-i ebediyye**) ve (**Kı- yâmet ve Âhiret**) kitâblarında bunlar uzun bildirilmiştir. Allahü teâlâ, genç din adamlarını ingilizlerin çıkardığı, vehhâbîlik yoluna kaymaktan muhâfaza buyursun. Hadîs-i şerîfler ile medh olunan (**Ehl-i sünnet**) âlimlerinin yolundan ayırmasın!]

Peygamberlerin “aleyhimüsselâm” mübârek gözleri uyurken,

[1] Ahmed ibni Teymiyye, 728 [m. 1328] de Şâmda vefât etdi.

[2] Muhammed Abduh, 1323 [m. 1905] de Mısrda vefât etdi.

kalb gözleri uyumaz. Peygamberlik vazîfelerini görmekte, Peygamberlik üstünlüklerini taşımakta, bütün Peygamberler müsâvîdir. Yukarıda bildirdiğimiz yedi şey, hepsinde vardır. Peygamberler, Peygamberlikten azl edilmez, atılmaz. Velîlerden ise, evliyâlık alınabilir. Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” insandan olur. Cinden, melekden insanlara Peygamber olmaz. Cin ve melek, Peygamberlerin derecelerine yükselemez. Peygamberlerin, birbirleri üzerinde, şerefleri, üstünlükleri vardır. Meselâ ümmetlerinin çok olması, gönderildikleri memleketlerin büyük olması, ilm ve ma’rifetlerinin çok yerlere yayılması, mu’cizelerinin dahâ çok ve devâmlı olması ve kendileri için ayrı kıymetler ve ihsânlar bulunması gibi üstünlükler bakımından, âhir zemân Peygamberi (**Muhammed**) aleyhisselâm, bütün Peygamberlerden dahâ üstündür. Ülül’azm olan Peygamberler, böyle olmıyanlardan ve Resûller, resûl olmıyan Nebîlerden dahâ üstündürler.

Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” sayısı belli değildir. Yüzyirmidörtbinden çok oldukları meşhûrdur. Bunlardan üçyüzonüç veyâ üçyüzonbeş adedi Resûldür. Bunların içinden de, altısı dahâ yüksektir. Bunlara (**Ülül’azm**) Peygamberler denir. Ülül’azm Peygamberler, **Âdem, Nûh, İbrâhîm, Mûsâ, İsâ ve Muhammed Mustafâ**dır “aleyhimüssalâtü vesselâm”.

Peygamberlerin içinde otuzüç adedi meşhûrdur. Bunların isimleri: **Âdem, İdrîs, Şît** veyâ (**Şîs**), **Nûh, Hûd, Sâlih, İbrâhîm, Lût, İsmâ’îl, İshak, Ya’kûb, Yûsüf, Eyyûb, Şu’ayb, Mûsâ, Hârûn, Hıdır, Yûşa’ bin Nûn, İlyâs, Elyesa’, Zülkifl, Şem’un, İşmoil, Yûnüs bin Metâ, Dâvûd, Süleymân, Lokmân, Zekeriyâ, Yahyâ, Uzeyr, İsâ bin Meryem, Zülkarneyn ve Muhammed** aleyhi ve aleyhimüssalâtü vesselâmdır.

Bunlardan, yalnız yirmisekizinin isimleri Kur’ân-ı kerîmde bildirilmiştir. Şît, Hıdır, Yûşa’, Şem’un ve İşmoil bildirilmemiştir. Bu yirmisekizden Zülkarneyn, Lokmân, Uzeyrin ve Hıdırın Peygamber olup olmadıkları kat’i belli değildir. (**Mektûbât-ı Ma’sûmiyye**) C. 2, 36.cı mektûbda, Hıdır aleyhisselâmın Peygamber olduğunu bildiren haberlerin kuvvetli olduğunu yazmaktadır. 182.ci mektûbda, Hıdır aleyhisselâmın, insan şeklinde görülmesi ve ba’zı işleri yapması, Onun hayâtta olduğunu göstermez. Allahü teâlâ Onun ve birçok Peygamberlerin ve velîlerin rûhlarının insan şeklinde görülmesine izin vermiştir. Onları görmek hayâtta olduklarını göstermez, demektedir. Zülkifl aleyhisselâmın ikinci ismi Harıldır. Bunun İlyâs veyâ İdrîs yâhud Zekeriyây aleyhisselâm olduğunu söyleyenler de vardır.

İbrâhîm aleyhisselâm, Halîlullahdır. Çünkü, bunun kalbinde, Allâhü teâlânın sevgisinden başka, hiçbir mahlûkun sevgisi yokdu. Mûsâ aleyhisselâm, Kelîmullahdır. Çünkü, Allâhü teâlâ ile konuştu. İsâ aleyhisselâm, Kelimetullahdır. Çünkü, babası yokdur. Yalnız (OL) kelime-i ilâhiyyesi ile anasından dünyâyâ geldi. Bundan başka, Allâhü teâlânın hikmet dolu kelimelerini, va'z vererek, insanların kulaklarına ulaştırırdı.

Âdem oğullarının en üstünü, en şerefli, en kıymetlisi ve mahlûkların yaratılmasına sebep olan **Muhammed** aleyhisselâm, Habîbullahdır. Onun Habîbullah olduğunu ve büyüklüğünü, üstünlüğünü gösteren şeyler pek çokdur. Bunun için, Ona, mağlûb olmak, bozguna uğramak gibi sözler söylenemez. Kıyâmetde, herkesden önce kabrden kalkacaktır. Mahşer yerine önce gidecektir. Cennete herkesden önce girecektir. Mu'cizeleri, sayılmakla bitmez ve saymağa insan gücü yetişmez ise de, mi'râc mu'cizesini yazmakla, yazılarımızı süsleyelim:

Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” yatağında iken uyandırılıp, mübârek bedeni ile, Mekke şehrinde Kudüsdeki Mescid-i aksâyâ ve oradan göklere ve yedinci gökden sonra, Allâhü teâlânın dilediği yerlere götürüldü. Mi'râca, böylece inanmak lâzımdır. [İsmâ'îl sapık fırkasında olanlar ve islâm âlimi şekline bürünen din düşmanları, mi'râc bir hâl idi, yalnız rûh ile oldu. Beden ile gitmedi diyerek ve yazarak gençleri aldatmağa çalışıyorlar. Böyle bozuk kitâbları almamalı, bunlara aldanmamalıdır. Mi'râcın nasıl olduğu, birçok kıymetli kitâblarda, meselâ **(Şifâ-i şerîf)**^[1]de uzun yazılıdır. **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında da geniş anlatılmıştır.] Mekke-i mükerremeden **(Sidre-tül-müntehâ)**ya kadar, Cebrâîl aleyhisselâm ile birlikde gitti. **(Sidre-tül-müntehâ)**, altıncı ve yedinci göklerde bir ağaçdır ki, bütün bilgiler ve bütün yükselişler oradan ileri geçemez. Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” efendimiz, Sidrede, Cebrâîl aleyhisselâmı, altıyüz kanadı ile kendi şeklinde gördü. Cebrâîl aleyhisselâm Sidrede kaldı. Mekkedden Kudüs-i şerîfe kadar veyâ yedinci göke kadar, (Burak) üstünde götürüldü. **(Burak)**, beyâz renkli, katırdan küçük ve merkebden büyük bir Cennet hayvanıdır. Dünyâ hayvanlarından değildir. Erkekliği, dişliliği yokdur. Çok hızlı giderdi. Gözün görebildiği uzaklığa ayağını basardı. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, **(Mescid-i aksâ)**da, Peygamberlere imâm olup, yatsı yâhud sabâh nemâzını kıldırdı. Peygamberlerin rûhları, kendi insan şeklelerinde orada bulundu. **(Kudüs)**den yedinci göke kadar **(Mi'râc)**

[1] Şifâyı yazan kâdi İyâd mâlikî, 544 [m. 1150] de Merrâküşde vefât etdi.

adındaki bilinmeyen bir merdivenle bir anda çıkarıldı. Yolda melekler, sağa sola dizilmiş, Resûlullahı medh-u senâ ederlerdi. Her göke gelince Cebrâîl aleyhisselâm Resûlullahın teşrîf ettiğini haber ve müjde verirdi. Her birinde, bir Peygamberi görüp selâmlaşdı. **(Sidre)**de şaşılacak çok şeyler gördü. Cennetdeki ni'metleri, Cehennemdeki azâbları gördü. Cenâb-ı Hakkın cemâlini görmek arzûsundan ve zevkından, Cennetdeki ni'metlerin hiçbirine bakmadı. Sidreden ileriye, yalnız olarak, nûrlar arasında ilerledi. Meleklerin kalemlerinin seslerini işitti. Yetmişbin perdeden geçti. İki perde arası, beşyüz senelik yol gibi idi. Bundan sonra, güneşden dahâ parlak **(Refref)** adında bir döşek üzerinde Kürsîden geçti. Arş-ı ilâhîye erişti. Arşdan, zemândan, mekândan, madde âlemlerinden dışarı çıktı. Cenâb-ı Hakkın kelâmını işitecek makâma vardı.

Zemânsız ve mekânsız olarak, âhiretde Allahü teâlânın görüleceği gibi, anlaşılamiyan ve anlatılamıyan bir hâlde, Allahü teâlâyı gördü. Harfsiz ve sessiz olarak, Allahü teâlâ ile konuştu. Allahü teâlâyı, tesbîh, hamd ve senâ eyledi. Sayısız ikrâmlara, şereflere kavuştu. Kendine ve ümmetine elli vakt nemâz farz oldu ise de, Mûsâ aleyhisselâmın işâreti ile, yavaş yavaş beş vakte indirildi. Bundan önce, yalnız sabâh ile ikindi yâhud yatsı nemâzları kılınırdı. Bu kadar uzun yolculuktan ve ikrâmlara, ihsânlara kavuşuktan sonra ve şaşılacak nice şeyler görüp işitdikden sonra, yatağma geldi. Yeri dahâ soğumamış idi. Bildirdiklerimizin bir kısmı, âyet-i kerîmelerle, bir kısmı da, hadîs-i şerîflerle haber verilmiştir. Hepsine inanmak vâcib değil ise de, Ehl-i sünnet âlimleri bildirdiği için, bu haberleri kabûl etmiyen, Ehl-i sünnetden ayrılmış olur. Âyet-i kerîmeye veyâ hadîs-i şerîflere inanmıyan ise, kâfir olur.

Muhammed aleyhisselâmın **(Seyyid-ül-enbiyâ)** olduğunu, ya'nî Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" en üstünü olduğunu gösteren sayısız şeylerden birkaçını bildirelim:

Kıyâmet günü, bütün Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", Onun sancağı altında gögelineceklerdir. Allahü teâlâ, her Peygambere, [Mahlûklarımın içinde, seçip sevdiğim, habîbim Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğu zemâna erişerseniz, Ona îmân ediniz ve yardımcı olunuz!] diye emr etdi. Bütün Peygamberler de, ümmetlerine böyle vasiyyet ve emr eyledi.

Muhammed aleyhisselâm, **(Hâtem-ül-enbiyâ)**dır. Ya'nî Ondan sonra hiç Peygamber gelmeyecektir. Mübârek rûhu, her Peygamberden önce yaratıldı. Peygamberlik makâmı, en önce Ona verildi. Peygamberlik, Onun dünyâyâ teşrîf etmesi ile temâmlandı. Îsâ

aleyhisselâm, kıyâmete doğru, hazret-i Mehdî zemânında, gökden Şâma incek ise de, yer yüzüne, Muhammed aleyhisselâmın dînini yayacaktır. Onun ümmetinden olacaktır.

[Hicrî kamerî 1296 ve milâdî 1880 senesinde, Hindistânda İngilizlerin ortaya çıkardıkları (**Kâdiyânî**) denilen sapıklar, Âsâ aleyhisselâm için de, çirkin ve yalan söylüyorlar. Kendilerine müslimân diyorlar ise de, islâmîyeti içerden yıkmaktadırlar. Müslimân olmadıklarına fetvâ verilmiştir. Bunlara (**Ahmedî**) de denilmektedir.

Hindistânda ortaya çıkan bid'at ehli ve zındıklardan birisi, (**Cemâ'atüt-teblîgye**) fırkasıdır. Bunu 1345 [m.1926]de, İlyâs isminde bir câhil kurdu. (Müslimânlar dalâlete düşdü. Bunları kurtarmak için rü'yâda emr aldım) diyordu. Hocaları, sapık, Nezîr Hüseyin, Resîd Ahmed Kenkühî ve Halîl Ahmed Sehârenpûrînin kitâblarından öğrendiklerini söylüyordu. Müslimânları aldatmak için, hep nemâzın ve cemâ'atin kıymetini anlatıyorlar. Hâlbuki, bid'at ehlinin, ya'nî (**Ehl-i sünnet**) mezhebinde olmıyanların nemâzları ve hiçbir ibâdetleri kabûl olmaz. Bunların Ehl-i sünnet kitâblarını okuyarak, evvelâ bid'at inanışlarından kurtulup, hakîkî müslimân olmaları lâzımdır. Kur'ân-ı kerîmde, kapalı bildirilmiş olan âyetlerden yanlış ma'nâ çıkaranlara (**Bid'at ehli**) veyâ (**Sapık**) denir. Âyet-i kerîmelere, kendi hâin, sapık düşüncelerine göre, yanlış ma'nâ veren islâm düşmanlarına (**Zındık**) denir. Zındıklar, Kur'ân-ı kerîmi ve islâmîyeti değişdirmeye çalışıyorlar. Bunları ortaya çıkaran ve besleyen ve dünyânın her tarafına yaymak için milyarlar sarf eden, en büyük düşman, ingilizlerdir. İngiliz kâfirinin tuzaklarına düşmüş olan câhil ve soysuz (**Teblîg-i cemâ'at-ı**)lar, kendilerine, (**Ehl-i sünnet**) diyerek ve nemâz kılarak, yalan söylüyor, müslimânları aldatıyorlar. Abdüllah bin Mes'ûd buyuruyor ki, (Dîni olmadığı hâlde nemâz kılan kimseler olacaktır). Bunlar, Cehennem dibinde sonsuz yanaklardır. Bunlardan bir kısmı, minâre tepesindeki leylek yuvası gibi, büyük sarıkları, sakalları ve cübbeleri ile, âyet-i kerîmeler okuyup, bunlara yanlış ma'nâ vererek, müslimânları aldatıyorlar. Hâlbuki hadîs-i şerîfde (**İnnallahe lâ yenzuru ilâ süveriküm ve siyâbiküm ve lâkin yenzuru ilâ kulûbiküm ve niyyâtiküm**), (Allahü teâlâ şekillerinize ve elbiselerinize değil, kalblerinize ve niyyetlerinize bakar) buyuruldu. Beyt:

**Kadd-i büleñd dâred, destâr pâre pâre,
Cün âşiyân-ı leklek, ber kelle-i minâre.**

Bu câhillerin, ahmakların yaldızlı sözlerinin yalan olduklarını

isbât eden, (**Hakikat Kitâbevi**)nin kitâblarına cevâb veremedikleri için, (Hakikat Kitâbevinin kitâbları yanlışdır, bozuktur. Bu kitâbları okumayın) diyorlar. İslâm düşmanı sapıkların, zındıkların en büyük alâmeti, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazılarına ve bunları neşr eden hakîkî din kitâblarına bozuktur, bunları okumayınız demeleridir. İslâmiyyete yaptıkları zararları ve Ehl-i sünnet âlimlerinin cevâbları, (**Fâideli Bilgiler**) kitâbımızda uzun yazılıdır.]

Muhammed aleyhisselâm, peygamberlerin en üstünü, âlemlerin rahmetidir. Onsekizbin âlem, Onun rahmet deryâsından fâide lenmektedir. Sözbirliği ile, bütün insanların ve cinnin Peygamberidir. Meleklerle, nebâtâta, hayvanlara ve her maddeye de Peygamber olduğunu bildirenler çoktur. Diğer Peygamberler, belli bir memleketde, belli bir kavme gönderilmişti. Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” ise, bütün âlemlere, canlı, cansız her mahlûka Peygamberdir. Allahü teâlâ, başka Peygamberleri isimleri ile söylemiştir. Muhammed aleyhisselâmı ise, ey Resûlüm, ey Peygamberim diyerek taltif buyurmuşdur. Başka Peygamberlerin herbirine verilen her mu’cizenin benzeri, kendisine de ihsân buyurulmuşdur. Allahü teâlâ, sevgili Peygamberine, o kadar çok ikrâmda bulunmuşdur, o kadar çok mu’cize vermişdir ki, başka hiçbir Peygamberine böyle vermemişdir. Mübârek parmağı ile işâret buyurunca, ayın ikiye ayrılması, mübârek avucuna aldığı taşların tesbîh etmesi, ağaçların (yâ Resûlallah) diyerek, kendisine selâm vermesi, Resûlullah yanından ayrıldığı için, (**Hannâne**) adındaki kuru odunun sesle ağlaması, mübârek parmaklarının arasından saf su akması, âhirette kendisine (**Makâm-ı Mahmûd**), (**Şefâ’at-i kübrâ**), (**Keyser havuzu**), (**Vesîle**) ve (**Fadîle**) adındaki makâmın verilmesi, Cennete girmeden önce, cemâl-i ilâhiyi görmekle şereflenmesi ile ve dünyâda hulk-ı azîm, dinde yakîn, ilm, hilm, sabr, şükr, zühd, iffet, adl, mürüvvet, hayâ, şecâ’at, tevâzu’, hikmet, edeb, semâhat (iyilik yapıcı), merhamet (re’fet) ve bitmez tükenmez fazîletler ve şereflerle, bütün Peygamberlerin üstüne çıkarılmışdır. Ona verilen mu’cizelerin sayısını, Allahü teâlâdan başkası bilemez. Onun dîni, bütün dinleri nesh etmiş, yürürlükten kaldırmışdır. Dîni, bütün dinlerin en iyisi, en yüksekidir. Onun ümmeti, bütün ümmetlerden üstündür. Onun ümmetinin Evliyâsı, başka ümmetlerin Evliyâsından dahâ şereflidir.

Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin Evliyâsı arasında, Resûlullahın halîfesi olmağa hak kazanan ve hilâfete, başkalarından dahâ lâyıq olan, imâmıların, Velîlerin baş tâcı (**Ebû Bekr-i Sıddîk**) “radiyallahü anh”, Peygamberlerden sonra, gelmiş ve gelecek bütün insanların, en hayrlısı, en üstünüdür. Hilâfet derecesini, şerefi-

ni önce kazanan Odur. Müslimânlık meydâna çıkmadan önce de, Allahü teâlânın lutfü ve ihsânı ile, putlara tapmadı. Kâfirlik ve sapıklık ayblarından muhâfaza buyuruldu. [Resûlullahın, nübüvvet-den önce putlara tapdığını sanan ve yazanların ne kadar zevallı ve câhil olduklarını buradan da anlamalıdır.]

Bundan sonra, insanların en üstünü, Fârûk-ı a'zam, Allahü teâlânın, Habîbine arkadaş olarak seçtiği, ikinci halife (**Ömer bin Hattâb**)dır “radiyallahü teâlâ anh”.

Bundan sonra, insanların en üstünü, Resûlullahın üçüncü halîfesi, iyilikler, ihsânlar hazînesi, hayâ, îmân ve irfân kaynağı, Zinnû-reyn (**Osmân bin Affân**)dır “radiyallahü teâlâ anh”.

Bundan sonra insanların en hayırlısı, Resûlullahın dördüncü halîfesi, şaşılacak üstünlükler sâhibi, Allahü teâlânın arslanı (**Alî bin ebî Tâlib**)dir “radiyallahü teâlâ anh”.

Bundan sonra, (**Hazret-i Hasen**) halife oldu. Hadîs-i şerîfde bildirilen otuz sene halîfelik, bunun ile temâm oldu^[1]. Bundan sonra, insanların en üstünü, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, iki gözünün nûru (**Hüseyn bin Alî**)dir “radiyallahü teâlâ anhüm”.

Bu üstünlükler, sevâbın dahâ çok olması, dîn-i islâm uğrunda, vatanlarını, sevdiklerini terk etmek, başkalarından dahâ önce müslimân olmak, Resûlullahı “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” son derece uymak, Onun sünnetine sımsıkı sarılmak, dînini yaymağa uğraşmak, küfrü, fitneyi, fesâdı önlemek demektir.

Alî “radiyallahü anh”, her ne kadar, Ebû Bekrden “radiyallahü anh” başka, herkesden önce müslimân oldu ise de, o zemân, çocuk olduğu için ve malsız olduğu için ve Resûlullahın evinde ve hizmetinde olduğu için, onun önce îmân etmesi, başkalarının îmân etmesine, ibret almalarına ve kâfirlerin bozguna uğramasına sebep olmadı. Hâlbuki diğer üç halîfenin îmâna gelmeleri, islâmı kuvvetlendirdi. İmâm-ı Alî ve çocukları “radiyallahü anhüm”, Resûlullahın en yakın akrabâsı ve Resûlullahın mübârek kanından oldukları için, Siddîk-i ekberden ve Fârûk-ı a'zamdan dahâ üstün denilebilir ise de, bu üstünlükleri, her bakımdan üstünlük demek değildir. Her bakımdan, o büyüklerin önünde olmalarını sağlamaz. Hızır aleyhisselâmin, Mûsâ aleyhisselâma birkaç şey öğretmesine benzer. [Kan bakımından dahâ yakın olan, dahâ üstün olsaydı, hazret-i Abbâs, hazret-i Alîden dahâ üstün olurdu.

[1] Hasen bin Alî 49 [m. 669] da Medîne-i münevverede zehirlenerek ve-fât etti.

Kan bakımından çok yakın olan Ebû Tâlibde ve Ebû Lehebde ise, mü'minlerin en aşağısında bulunan şeref ve üstünlük hiç yoktur.] Kan bakımından yakın olduğu için, **hazret-i Fâtıma, hazret-i Hadîce ile hazret-i Âşeden** “radiyallahü anhünne” dahâ üstündür. Fekat, bir bakımdan üstünlük, her bakımdan üstün olmasını göstermez. Bu üçünden en üstün hangisi olduğunu, âlimlerimiz başka başka söylemiştir. Hadîs-i şerîflerden anlaşıldığına göre, üçü de ve **hazret-i Meryem** ve Fir'avnın hâtunu **hazret-i Âsiye** “radiyallahü teâlâ anhünne ecma'ın”, dünyâ kadınlarının en üstünüdürler. Hadîs-i şerîfde, **(Fâtıma, Cennet hâatunlarının üstünüdür. Hasen ve Hüseyin de, Cennet gençlerinin yüksekleridir)** buyuruluyor ki, bu, bir bakımdan üstünlüktür.

Bunlardan sonra, Eshâb-ı kirâmın en üstünleri **(Aşere-i mübeşşere)**den ya'nî Cennet ile müjdelenmiş on kişiden olanlardır. Bunlardan sonra, Bedr gazâsında bulunan üçyüzontüç kişi üstündür. Onlardan sonra Uhud gazâsındaki yediyüz arslanın arasında bulunanların hepsi, dahâ sonra da **(Bî'at-ür-rıdvân)**, ya'nî ağaç altında Resûlullah'a söz veren bindörtüç kişi üstündür.

Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” efendimizin yolunda, canlarını, mallarını fedâ eden, Ona yardım eden Eshâb-ı kirâmın “radiyallahü anhüm ecma'ın” hepsinin isimlerini, saygı ile, sevgi ile söylememiz, bize vâcibdir. Onların büyüklüğüne yakışmayan sözler söylememiz, aslâ câiz değildir. İsmelerini saygısızca söylemek, dalâletdir, sapıklıktır.

Resûlullahı seven kimsenin, Onun Eshâbının hepsini de sevmesi lâzımdır. Çünkü, bir hadîs-i şerîfde, **(Eshâbımı seven, beni sevdiği için sever. Onları sevmiyen kimse, beni sevmemiş olur. Onları inciten, beni incitir. Beni inciten de, Allahü teâlâyı incitmiş olur. Allahü teâlâyı inciten kimse, elbette azâb görecekdir)** buyuruldu. Başka bir hadîs-i şerîfde de, **(Allahü teâlâ, benim ümmetinden bir kuluna iyilik yapmak isterse, onun kalbine, Eshâbımın sevgisini yerleşdirir. Onların hepsini canı gibi sever)** buyuruldu.

Bunun için, Eshâb-ı kirâm arasında olan muhârebeleri; kötü düşüncelerle ve halîfeliği ele geçirmek, nefsin arzularını yerine getirmek için yaptıklarını sanmamalıdır. Böyle sanmak ve bunun için o büyüklerle dil uzatmak, münâfiklıktır ve felâkete sürüklenmektir. Çünkü, Resûlullahın huzûrunda oturmakla, Onun mübârek sözlerini işitmekle, te'assub [ya'nî inâdcılık, çekememek] ve mevkı' arzusu ve dünyâyâ düşkün olmak, hepsinin kalblerinden sıyrılmış, gitmişti. Hırs [doymazlık, düşkünlük], kin ve kötü huydan kurtulmuş, tertemiz olmuşlardı. O yüce Peygamberin “sallal-

lahü aleyhi ve sellem” ümmetinin Evliyâsından biri ile birkaç gün bir arada bulunan bir kimse, o Velînin güzel huylarından ve üstünlüklerinden fâideleniyor, temizleniyor, dünyâya düşkün olmaktan kurtuluyor da, Eshâb-ı kirâm efendilerimiz, Resûlullahı “sallallahü aleyhi ve sellem” herşeyden çok sevdikleri, mallarını, canlarını, Onun için fedâ etdikleri, vatanlarını terk etdikleri, Onun, rûhlara gıdâ olan sohbetine âşık oldukları hâlde, bunların kötü huylardan kurtulamadıkları, nefslerinin temizlenmediği, geçip tükenici dünyâ cîfesi için döğüşecekleri nasıl düşünülebilir? O büyükler, elbette herkesden dahâ temizdir. Bunların ayrılığını, muhârebelerini, bizim gibi bozuk niyetli kimselere benzetmek, dünyâ için, nefslerinin bozuk isteklerine kavuşmak için döğüşdüler demek hiç yakışır mı? Eshâb-ı kirâm için böyle çirkin şeyler düşünmek, câiz değildir. Böyle söyliylen bir kimse, hiç düşünmez mi ki, Eshâb-ı kirâma düşmanlık etmek, onları terbiye eden, yetiştiren, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” efendimize düşmanlık etmek olur. Onları kötölemek, Resûlullahı kötölemek olur. Bunun için, din büyükleri buyurdular ki, (Eshâb-ı kirâmı büyük bilmiyen, onlara saygı göstermiyen bir kimse, Resûlullaha îmân etmemiş olur). Deve ve Sıffîn muhârebeleri, onları kötölemeğe sebep olamaz. Bu muhârebelerde, hazret-i Alîye karşı gelenlerin hepsini kötü olmaktan kurtaran, hattâ sevâba kavuşduran dînî sebebler vardır. Hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, **(Yanılan müctehide bir sevâb, doğruyu bulana iki veyâ on sevâb vardır. İki sevâbdan birincisi, ictihâd etmek sevâbıdır. İkincisi, doğruyu bulmak sevâbıdır.)** Bu din büyüklerinin aralarında olan çekişmeler, döğüşmeler, inâd ile, düşmanlık ile değildi. İctihâdları sebebi ile idi. İslâmiyyetin emrinin yerine getirilmesini istedikleri için idi. Eshâb-ı kirâmın herbiri müctehid idi. [Meselâ, Amr ibni Âs’ın “radiyallahü teâlâ anh” müctehid olduğu, **(Hadîka)**nın ikiyüzdoksansekizinci sahîfesindeki hadîs-i şerîfde bildirilmektedir.]

Her müctehidin, kendi ictihâdı ile bulduğu, edindiği bilgiye uygun iş yapması farzdir. Kendi ictihâdı, hernekadar, kendinden dahâ büyük bir müctehidin ictihâdına uygun olmaz ise de, yine kendi ictihâdına uyması lâzımdır. Başkasının ictihâdına uyması câiz değildir. İmâm-ı a’zam Ebû Hanîfenin^[1] talebesi olan Ebû Yüsûf ile Muhammed Şeybânî ve imâm-ı Muhammed Şâfi’nin^[2] talebesi olan Ebû Sevr ve İsmâ’îl Müzenî, çok yerde, hocalarına uymadılar. Hocalarının harâm dediklerinden ba’zılarına halâl dediler.

[1] Ebû Hanîfe Nu’mân bin Sâbit, 150 [m. 767] de Bağdâdda vefât etdi.

[2] Muhammed bin İdrîs Şâfi’î 204 [m. 820] de Mısırda vefât etdi.

Halâl buyurdıklarından ba'zılarına harâm dediler. Bundan dolayı, bunlara günâh işledi, kötü oldular denilemez. Böyle söyleyen hiç yoktur. Çünkü, bunlar da, hocaları gibi müctehiddirler.

Evet, Alî “radiyallahü anh” efendimiz, Mu'âviyeden ve Amr ibni Âsdan “radiyallahü anhümâ” dahâ yüksek, dahâ âlim idi. Kendini onlardan ayıracak, pekçok üstünlükleri vardır. İctihâdi da, o ikisinin ictihâdlarından dahâ çok kuvvetli ve isâbetli idi. Fakat, Eshâb-ı kirâmın hepsi müctehid oldukları için, ikisinin de; bu büyük imâmın ictihâdına uymaları câiz değil idi. Kendi ictihâdlarına göre hareket etmeleri lâzım idi.

Süâl: Cemel ve Siffîn muhârebelerinde, Muhâcirlerden ve En-sârda pekçok Sahâbî, imâm-ı Alî ile birlikde idi. Ona itâ'at etdiler. Ona uydular. Bunların hepsi müctehid iken, imâm-ı Alîye uymağı vâcib bildiler. Bundan anlaşılıyor ki, imâm-ı Alîye uymak, müctehid olanlara da vâcib imiş. İctihâdları uymasa da, onunla birleşmeleri lâzım imiş denirse:

Cevâb: Alîye “radiyallahü teâlâ anh” uyanlar, onunla birlikde harb edenler, onun ictihâdına uydukları için birleşmedi. Kendi ictihâdları da, İmâmın ictihâdına uygun olduğu için, onların ictihâdi, imâm-ı Alîye uymağı vâcib göstermişdi. Bunun gibi, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden çoğunun ictihâdları, imâm-ı Alînin ictihâdına uymadı. O büyük imâm ile harb etmeleri vâcib oldu. O zemân Eshâb-ı kirâmın ictihâdları üç dürlü olmuşdu. Bir kısmı, imâm-ı Alînin haklı olduğunu anladı. Bunların, imâm-ı Alîye uymaları vâcib oldu. Bir kısmı ise, onunla harb edenlerin ictihâdını haklı gördü. Bunların da, Alî “radiyallahü anh” ile harb edenlere uymaları, onunla harb etmeleri vâcib oldu. Üçüncü kısım, her iki tarafa da uymamak, döğüşmemek lâzımdır dedi. Bunların ictihâdi, muhârebelere karışmamağı icâb etdirdi. Her üç kısım da, elbette haklı idi ve sevâb kazandılar.

Süâl: Yukarıdaki yazı, imâm-ı Alî “radiyallahü teâlâ anh” ile muhârebe edenlerin de haklı olduğunu gösteriyor. Hâlbuki, Ehl-i sünnet âlimleri, imâm-ı Alînin haklı olduğunu, karşısındakilerin yanlışlıklarını, özrleri olduğu için, afv olduklarını veyâ sevâb da aldıklarını bildirmektedir. Buna ne denilir?

Cevâb: İmâm-ı Şâfi'î ve Ömer bin Abdül'azîz gibi din büyükleri, Eshâb-ı kirâmdan hiçbiri için yanlış demek câiz olmaz buyurdu. Bunun için, (Büyüklere yanlış demek yanlışdır) buyurmuşlardır. Küçüklerin, büyükler için, (doğru yaptı, yanlış yaptı, beğendik, beğenmedik) gibi şeyleri söylemeleri câiz değildir. Allahü teâlâ, ellerimizi o büyüklerin kanlarına bulaştırmadığı gibi, biz de,

haklı ve haksız gibi sözleri söylemekten dillerimizi korumalıyız. Derin âlimler, delilleri kavrıyarak ve olayları inceliyerek, imâm-ı Alî haklı idi, karşısında bulunanlar yanıldı buyurdular ise de, bu sözleri ile (Alî “radiyallahü anh”, karşı tarafda olanlarla konuşabilseydi, onların da kendi gibi ictihâd etmelerini sağlayabilirdi) demek istemişlerdir. Nitekim Zübeyr bin Avvâm hazretleri, deve muhârebesinde, hazret-i Alîye karşı olduğu hâlde, olayları dahâ derin inceliyerek, ictihâdı değışti. Muhârebeden vazgeçti. İşte Ehl-i sünnet âlimlerinden hatâyı câiz görenlerin sözleri, böyle anlaşılmalıdır. Yoksa, hazret-i Alî ve onunla birlikde olanlar hak yolda, karşı tarafda olan Âişe-i Sıddıka vâlidemiz ve bununla birlikde olan Eshâb-ı kirâm bâtul işde idi demek, câiz değildir.

Eshâb-ı kirâmın bu muhârebeleri, ahkâm-ı şer’iyyenin dallarında olan ictihâd ayrılıklarında idi. İslâmiyyetin temel, belli başlı işlerinde hiç ayrılıkları yokdu. Şimdi ba’zı kimseler, Mu’âviye ile Amr ibni Âs “radiyallahü anhümâ” gibi din büyüklerine dil uzatıyor, saygısızlık gösteriyorlar. Eshâb-ı kirâmı incitmenin, Resûlullahı “sallallahü aleyhi ve sellem” incitmek ve küçültmek olacağını anlyamıyorlar. İmâm-ı Mâlik bin Enesin (Mu’âviyeye veyâ Amr ibni Âsa “radiyallahü anhümâ”^[1] sögen, kötülüyen kimse, onlara söylediğı söze lâıyk bir kimsedir. Onlara karşı edepsizlik yapanlara, söyliyene ve yazanlara ağır cezâ vermek lâızmıdır) buyurduğu, (**Şifâ-i şerif**)de yazılıdır. Allahü teâlâ, kalblerimizi, Habîbinin Eshâbının sevgisi ile doldursun! O büyükleri, sâlih ve müttekî olanlar sever. Münâfık ve şakî olan sevmez.

[Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” Eshâbının kıymetlerini, üstünlüklerini anlyarak, hepsini sevenlere, hepsine saygı gösterenlere ve onların yolunda gidenlere, (**Ehl-i sünnet**) denir. Birkaçını severiz, başkalarını sevmeyiz diyerek çoğunu kötülüyenlere, böylece hiçbirinin yolunda bulunmıyanlara, (**Râfızî**) ve (**Şîî**) denir. Râfızîler, İrânda, Hindistânda ve İrâkda çokdur. Türkiyede hiç yokdur. Bunlardan ba’zısı, yurdumuzdaki müslimân, temiz **Alevîleri** aldatmak için, kendilerine (**Alevî**) dedi. Hâlbuki, **Alevî**, Alîyi “radiyallahü anh” seven müslimân demektir. Bir kimseyi sevmek için, onun yolunda olmak, onun sevdiğini sevmek lâızmıdır. Bunlar, Alîyi “radiyallahü anh” sevmiş olsalardı, onun yolunda giderlerdi. Alî “radiyallahü anh”, Eshâb-ı kirâmın hepsini severdi. İkinci halife olan Ömerin de “radiyallahü anhümâ” müşâviri, derd ortağı idi. Fâtımadan “radiyallahü anhâ” olan kızı

[1] Mu’âviye bin Ebû Süfyân, 60 [m. 680] de Şâmda vefât etdi. Amr ibni Âs 43 [m. 663] de Mısrda vefât etdi.

Ümm-i Gülsümü, Ömere “radiyallahü anh” nikâh etdi. Hutbede, hazret-i Mu’âviye için (Kardeşlerimiz, bizden ayrıldı. Onlar kâfir ve fâsik değildir. İctihâdları böyle oldu) buyurdu. Kendisine karşı harb eden Talha “radiyallahü anh” şehîd olunca yüzünden top- rakları sildi. Nemâzını kendi kıldırdı. Allahü teâlâ, Kur’ân-ı ke- rîmde, **(Mü’minlerin kardeş olduğunu)** bildiriyor. Feth sûresinin son âyet-i kerîmesi, **(Eshâb-ı kirâmın birbirleri ile sevişdiklerini)** haber veriyor. Eshâb-ı kirâmdan birisini bile sevmemek ve hele düşmanlık etmek, Kur’ân-ı kerîme inanmamak olur. Ehl-i sünnet âlimleri, Eshâb-ı kirâmın “radiyallahü teâlâ anhüm ecma’în” üs- tünlüklerini iyi anladılar. Hepsini sevmemizi emr etdiler. Müsli- mânları felâketden kurtardılar.

Ehl-i beyti ya’nî Alfîyi “radiyallahü anh” ve bütün evlâdını, so- yunu sevmiyenlere ve Ehl-i sünnetin göz bebeği olan bu büyükle- re düşmanlık edenlere, **(Hâricî)** denir. Bugün hâricîlere **(Yezîdî)** denilmektedir. Yezîdîlerin, dinleri, îmânları çok bozuktur.

Eshâb-ı kirâmın hepsini severiz deyip de, onların yolunda bu- lunmıyan, kendi bozuk düşüncelerine, Eshâbın yoludur diyenlere, **(Vehhâbî)** denir. Vehhâbîlik, mezhebsiz din adamı Ahmed ibni Teymiyyenin kitâblarındaki sapık fikrleri ile, Hempher denilen ingiliz câsûsunun yalanlarının karışımından hâsil oldu. Vehhâbî- ler, Ehl-i sünnet âlimlerini, tesavvuf büyüklerini ve şî’ileri beğen- miyor, hepsini kötülüyorlar. Müslimân, yalnız, kendilerini sanıyor- lar. Kendileri gibi olmıyanlara müşrik diyor. Bunların malı, canı vehhâbîlere halâldir diyorlar. **(İbâhî)** oluyorlar. Nasslardan, ya’nî Kur’ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden, yanlış, bozuk ma’nâlar çıkararak, müslimânlığı bu ma’nâlar zan ediyorlar. Edille-i şer’iy- yeyi ve hadîs-i şerîflerin çoğunu inkâr ediyorlar. Dört mezhebin âlimleri, Ehl-i sünnetden ayrılanların, dalâlete sapdıklarını, islâm- miyyete çok zarar verdiklerini, birçok kitâblarında vesîkalarla is- bât etdiler. Dahâ geniş bilgi almak için türkçe **(Kıyâmet ve Âhi- ret)**, **(Se’âdet-i Ebediyye)** kitâblarını ve arabî **(Minha-tül-vehbiyye)**, **(Et-Tevessül-ü bin-Nebî ve bis-Sâlihîn)**, **(Sebîl-ün-necât)** ve fârisî **(Seyf-ül-ebrâr)** kitâblarını okuyunuz! Bu kitâblar ve bid’at ehline red olarak yazılmış birçok kıymetli kitâblar İstanbulda **(Hakikat Kitâbevi)** tarafından basdırılmışdır. **(İbni Âbidîn)**^[1] üçüncü cildinde bâgîleri anlatırken ve türkçe **(Ni’met-i islâm)** kitâ- bının nikâh bahsinde, vehhâbîlerin ibâhî oldukları açıkca yazılıdır. Sultân ikinci Abdülhamîd hânın amirallerinden Eyyûb Sabrî pâ-

[1] Muhammed Emîn ibni Âbidîn 1252 [m. 1836] da Şâmda vefât etdi.

şa^[1], (**Mir'ât-ül-haremeyn**) ve (**Târîh-i vehhâbiyyân**) kitâblarında ve Ahmed Cevdet pâşa, târîhinin yedinci cildinde, vehhâbîleri türkçe olarak uzun uzun yazmaktadır. Yûsüf Nebhânînin Mısırda basılan arabî (**Şevâhid-ül-hak**) kitâbı da, vehhâbîlere ve İbni Teymiyyeye uzun cevâb vermektedir. Bu kitâbdan elli sahîfe, 1972 de İstanbulda arabî olarak neşr etdiğimiz (**İslâm âlimleri ve vehhâbîler**) kitâbında mevcûddur.

Eyyûb Sabrî pâşa “rahime-hullahü teâlâ” diyor ki: (Vehhâbîlik, 1205 [m. 1791] yılında Arabistân yarımadasında kanlı, işkençeli bir ihtilâl ile meydâna çıktı.) Vehhâbîliği ve mezhebsizliği kitâbları ile dünyâya yaymağa uğraşanlardan biri, Mısrılı Muhammed Abdühdur. Bir mason olan ve Kâhire mason locası başkanı Cemâleddîn-i Efgânîye^[2] hayrânlığını açıkça yazan Abdüh büyük islâm âlimi, ilerici fikr adamı, kıymetli reformcu denilerek, gençliğin önüne sürüldü. Ehl-i sünneti yıkmak, islâmiyeti bozguna uğratmak için pusuda duran islâm düşmanları da, din adamı kılığına girerek, yaldızlı kelimelerle müslimânlığı överek, sinsice bu fitneyi körüklediler. Abdüh göklere çıkarıldı. Ehl-i sünnetin büyük âlimlerine, mezheb imâmılarına câhil denildi. İsmi söylenilmez oldu. Fekat, islâmiyet için kanlarını döken, Resûlullah “salallahü aleyhi ve sellem” aşkına canlarını veren ecdâdımızın, şanlı şerefli şehîdlerin temiz ve asil evlâdları, bu propagandalara ve milyonlarca lira verilerek yapılan reklâmlara aldanmadı. Hattâ, bu şişirme din kahramanlarını duymadı ve tanımadı. Cenâb-ı Hak, şehîd yavrularını, alçakça yapılan bu hücûmlardan korudu. Bugün de, Mevdûdî^[3], Seyyid Kutb^[4] ve Hamîdullah ve (Tebliğ-i cemâ'atçı)lar gibi mezhebsizlerin kitâbları terceme edilerek gençliğin önüne sürülmektedir. Dev gibi reklâmlarla ballandıra ballandıra medh edilen bu tercemelerde, islâm âlimlerinin bildirdiklerine uymıyan sapık fikirlerin bulunduğunu görüyoruz. Su uyur, düşman uyumaz. Allahü teâlâ, habîbi, çok sevdiği Peygamberi Muhammed “aleyhisselâm” hurmetine, müslimânları, gaflet uykusundan uyandırın. Düşmanların yalanlarına, iftirâlarına aldanmaktan muhâfaza buyursun! Âmîn. Yalnız düâ etmekle kendimizi aldatmıyalım! Allahü teâlânın âdet-i ilâhiyyesine uymadan, sebeblere yapışmadan, çalışmadan düâ etmek, Allahü teâlâ-

[1] Eyyûb Sabrî pâşa, 1308 [m. 1890] da vefât etdi.

[2] Cemâlüddîn Efgânî, 1314 [m. 1897] de vefât etdi.

[3] Mevdûdî, Hindistândaki (Cemâ'at-ül-islâmiyye)nin müessisidir. 1399 h [m. 1979] da vefât etdi.

[4] Seyyid Kutb 1386 [m. 1966] da Mısrda idâm edildi.

dan mu'cize istemek demektir. Müslimânlıkta, hem çalışılır, hem de düâ edilir. Önce sebebe yapışmak, sonra düâ etmek lâzımdır. Küfrden kurtulmak için birinci sebep, islâmiyeti öğrenmek ve öğretmektir. Zâten, Ehl-i sünnet i'tikâdını ve farzları, harâmları öğrenmek, kadın erkek, herkese farzdır. Birinci vazîfedir. Bugün, bunları öğrenmek, çok kolaydır. Çünkü, doğru olan din kitâbı yazmak ve neşr etmek serbesttir. Müslimânlara bu hürriyeti veren devlete, her müslimânın yardım etmesi lâzımdır.

Ehl-i sünnet i'tikâdını ve ilm-i hâlini öğrenmeyen ve çocuklarına öğretmeyenler, müslimânlıktan ayrılmak, küfr felâketine düşmek tehlikesindedir. Böyle kimselerin düâları zâten kabûl olmaz ki, küfrden korunabilsinler. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz buyurdu ki, **(İlm bulunan yerde müslimânlık vardır. İlm bulunmayan yerde müslimânlık kalmaz.)** Ölmek için, yemek, içmek lâzım olduğu gibi, kâfirlere aldanmamak, dinden çıkmamak için de, dînini, îmânını öğrenmek lâzımdır. Ecdâdımız, her zemân toplanırlar, ilmihâl kitâblarını okurlar, dinlerini öğrenirdi. Ancak, böyle müslimân kaldılar. İslâmiyetin zevkini aldılar. Bu se'âdet ışığını bizlere, doğru olarak ulaştırabildiler. Bizim de müslimân kalmamız, yavrularımızı içimizdeki ve dışımızdaki kâfirlere kapdırmamız için, birinci ve en lüzumlu çâre, herşeyden önce Ehl-i sünnet âlimlerinin hâzırladığı ilmihâl kitâblarını okumak ve öğrenmektir. Çocuğunun müslimân olmasını isteyen ana-baba, çocuğuna Kur'ân öğretmelidir. Fırsat elde iken okuyalım, öğrenelim ve çocuklarımıza, sözümüzü dinliyenlere öğretilim! Mektebe gittikten sonra öğrenmeleri güç olur. Hattâ imkânsız olur. Felâket gelince, âh etmek fâide vermez. İslâm düşmanlarının, zındıkların, tatlı, yaldızlı kitâblarına, gazetelerine, mecmû'a, televizyon ve radyolarına ve filmlerine aldanmamalıdır. İbni Âbidîn "rahime-hullahü teâlâ", üçüncü cildde buyuruyor ki, (hiçbir dîne inanmadığı hâlde, müslimân görünüp, küfre sebep olan şeyleri müslimânlıkmiş gibi anlatarak, müslimânları dinden çıkarmağa çalışan sinsi kâfirlere **(Zındık)** denir).

Süâl: Mezhebsizlerin bozuk kitâblarından terceme edilmiş yazıları okuyan biri diyor ki, (Kur'ân-ı kerîm tefsîrlerini okumalıyız. Dînimizi, Kur'ân-ı kerîmi anlamayı, din âlimlerine bırakmak, tehlikeli ve korkunç bir düşüncedir. Kur'ân-ı kerîmde (Ey din âlimleri) denmez. (Ey îmân edenler), (Ey insanlar) gibi hitâblar kullanılır. Bunun için, her müslimân, Kur'ân-ı kerîmi kendisi anlayacak, başkasından beklemeyecektir).

Bu kimse, herkesin tefsîr, hadîs okumasını istiyor. İslâm âlimlerinin, Ehl-i sünnet büyüklerinin kelâm, fikh ve ilmihâl kitâblarını

okumağı tavsiye etmiyor. Diyânet işleri başkanlığının yayınladığı Mısrî Reşîd Rızânın^[1] 1394 [m. 1974] târîh ve 157 sayılı (**İslâm'da Birlik ve Fıkıh Mezhepleri**) kitâbı da, okuyanları büsbütün şaşırttı. Bu kitâbın birçok yerinde, meselâ altıncı konuşmasında diyor ki:

(Müctehid imâmıların Peygamberler “salevâtullahi teâlâ aleyhim ecma’în” kadar yükseldiler. Hattâ, Peygamberin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” hadîsine uymayan bir müctehidin sözünü tercîh edip, hadîsi bıraktılar. Bu hadîsin nesh edilmiş olması veyâ imâmımızın nezdinde başka bir hadîsin bulunması muhtemeldir dediler.

Bu taklîdciler, hükmede hatâ etmesi veyâ bilmemesi câiz olan kimselerin sözü ile amel edip de, hatâdan berî olan Peygamberin hadîsini terk etmekle, müctehidleri taklîdden de ayrılmış oluyorlar. Kur’ândan bile ayrılmış oluyorlar. Müctehid imâmdan başka kimse Kur’ânı anlıyamaz diyorlar. Fıkıhcıların ve diğer taklîdcilerin bu gibi sözleri, yehûdîlerden ve hıristiyanlardan intikâl ettiği gösteriyor. Hâlbuki Kur’ânı ve hadîsi anlamak, fıkıhcıların yazdığı kitâbları anlamaktan dahâ kolaydır. Arabca kelime ve üslûbları hazm edenler, Kur’ânı ve hadîsi anlamak için zorluk çekmezler. Allahü teâlânın kendi dînini açıkça anlatmağa kâdir olduğunu kim inkâr eder? Resûlullahın Allahın murâdını herkesden iyi anladığını ve anlatmağa başkalarından dahâ muktedir olduğunu kim inkâr edebilir? Hz. Peygamberin açıklamaları ümmete kâfi değildir demek, Onun tebliğ vazîfesini tam olarak ifâ edemediğini söylemeğe varır. İnsanların çoğu, Kur’ân-ı kerîmi ve sünneti anlıyamazlardı, cenâb-ı Hak, o kitâb ve sünnetdeki hükümler ile bütün insanları mükellef kılmazdı. İnsan, inandığı şeyleri, delilleri ile bilmezdir. Cenâb-ı Hak taklîdciliği takbîh etmiştir. Baba ve dedelerini taklîd etmelerinin ma’zûr görülmiyeceğini açıklamıştır. Âyetler gösteriyor ki, taklîd Allah katında aslâ makbûl değildir. Dînin fûrû’ kısmını delîllerinden anlamak, îmân kısmını anlamaktan dahâ kolaydır. Güç olanı teklîf edince, güç olmıyanla nasıl mükellef kılmaz? Ba’zı nâdir hâdiselerin hükmünü çıkarmak güç olur ise de, bunları bilmemek ve yapmamak özr sayılır. Fıkıhcılar, kendiliklerinden bir takım mes’eleler icâd etdiler. Bunlar için hükümler ihdâs eylediler. Bunlara, re’y, kıyâs-ı celî, kıyâs-ı hafî gibi şeyleri delîl getirmeğe kalkışıldılar. Bunlar, akl yolu ile bilgi edinmek mümkün olmayan ibâdetler sâhasına da taşırıldı. Böylece dîni genişleterek, birkaç katına çıkardılar. Müslimânları külfete sokdular. Ben kıyâsı inkâr etmiyorum. İbâdet sâhasında kıyâs yoktur

[1] Reşîd Rızâ, Muhammed Abdunun talebesidir. 1354 [m. 1935] de vefât etti.

diyorum. *Îmân ve ibâdetler, hazret-i Peygamber zemânında temâmlandı. Kimse, bunlara birşey ilâve edemez. Müctehid imâmlar, insanları taklîdden men'etmiş, taklîdi harâm kılmışlardır.*) diyor.

Mezhebsiz Reşîd Rızânın (İslâmda Birlik ve Fıkh Mezhepleri) kitabından özetlediğimiz yukarıdaki yazılar, mezhebsizlerin bütün kitapları gibi, müslimânların dört mezheb imâmını taklîd etmelerini men'ediyor. Herkesin tefsîr ve hadîs öğrenmesini emr ediyor. Buna ne dersiniz?

Cevâb: Mezhebsizlerin yazıları dikkat ile okunursa, sapık düşüncelerini ve bölücü görüşlerini, çürük mantık zincirleri ile ve yaldızlı kelimelerle süsliyerek müslimânları aldatmağa çalıştıkları hemen görülür. Câhiller, bu yazıları mantık, akl çerçevesinde, ilme dayanıyor sanarak inanır, arkalarına takılırlar ise de, ilm ve keskin görüş sâhibleri, aslâ bunların tuzaklarına düşmez.

Müslimânları sonsuz felâkete sürükliyen mezhebsizlik tehlikesine karşı gençleri uyararak için islâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ”, ondört asrardan beri binlerce kıymetli kitâb yazmışlardır. Yukarıdaki sülâle cevâb olmak üzere, Yûsüf Nebhânînin^[1] (**Huccet-ullahi alel-âlemîn**) kitabının yediyüzyetmişbirinci sahâfesinden başlayarak, bir mikdâr terceme etmeği uygun gördük:

Kur'ân-ı kerîmden ahkâm çıkarmak, herkesin yapabileceği şey değildir. Müctehid imâmlar bile, Kur'ân-ı kerîmdaki ahkâmın hepsini çıkaramıyacakları için, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Kur'ân-ı kerîmdaki ahkâmı, hadîs-i şerîfleri ile açıklamıştır. Kur'ân-ı kerîmi, ancak Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” açıkladığı gibi, hadîs-i şerîfleri de, yalnız Eshâb-ı kirâm ve müctehid imâmlar anlıyabilmişler ve açıklamışlardır.

Bunu anlıyabilmeleri için, Allahü teâlâ, müctehid imâmlara aklî ve naklî ilimleri ve idrâk kuvveti ve keskin zihn ve ziyâde akl ve dahâ nice üstünlükler ihsân eylemiştir. Bu üstünlüklerin başında, takvâ gelmektedir. Bundan sonra, kalblerindeki nûr-u ilâhî gelmektedir. Müctehid imâmlarımız, bu üstünlükler yardımı ile, Allahü teâlânın ve Resûlullahın kelâmlarından onların murâdlarını anlamışlar, anlıyamadıklarını (**Kıyâs**) ile bildirmişlerdir. Dört mezheb imâmının herbiri, kendi re'yi ile konuşmadığını bildirmiş ve talebelerine (sahîh hadîse rastlarsanız, benim sözümü bırakın. Resûlullahın hadîsine uyun!) demiştir. Mezheb imâmlarımız, bu sözü, kendileri gibi müctehid olan derin âlimlere söylemişlerdir. Bu âlimler, dört mezhebin delîllerini bilen, tercih ehli olanlardır.

[1] Yûsüf Nebhânî, 1350 [m. 1932] de Beyrûtda vefât etdi.

Müctehid olan bu âlimler, mezheb imâmının ictihâdının delfli ile yeni öğrenilen sahîh hadîsin senedlerini, râvîlerini ve hangisinin sonra vârid olduğunu ve dahâ birçok şartları inceliyerek hangisinin tercih edileceğini anlarlar. Yâhud müctehid imâm, bir mes'eleye delil olacak hadîs-i şerîf kendisine ulaşmadığı için, kıyâs yaparak hüküm eylemiştir. Talebeleri bu mes'eleye sened olacak hadîs-i şerîfi öğrenerek, başka dürlü hüküm vermişlerdir. Fekat talebeleri böyle ictihâd yaparken, mezheb imâmının kâidelerinden dışarı çıkmazlar. Dahâ sonra gelen müctehid müftler de, böyle fetvâ vermişlerdir. Bütün bu yazılanlardan anlaşılıyor ki, dört mezheb imâmlarını ve bunların mezheplerinde yetişmiş olan müctehidler taklîd eden müslimânlar, Allahü teâlânın ve Resûlünün hükmlerine tâbi' olmaktadır. Bu müctehidler, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden başkalarının anlıyamıyacağı hükmleri anlamışlar, anladıklarını bildirmişlerdir. Müslimânlar da, onların kitâb ve sünnetinden anlayıp bildirdiklerini taklîd etmişlerdir. Çünkü, Nahl sûresinin kırküçüncü âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Bilmiyor iseniz, bilenlerden sorunuz!)** buyuruldu.

Bu âyet-i kerîme, herkesin Kitâbî ve Sünneti doğru anlıyamıyacağını, anlıyamayanların da bulunacağını göstermektedir. Anlıyamayanların, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden anlamaya çalışmalarını değil, anlamış olanlardan sorup öğrenmelerini emretmektedir. Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını herkes doğru anlayabilseydi yetmişiki sapık fırka meydâna çıkmazdı. Bu fırkaları çıkaranların hepsi de derin âlim idi. Fekat hiçbirisi, Nassların, ya'nî, Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını doğru anlayamadı. Yanlış anlayarak, doğru yoldan ayrıldılar. Milyonlarca müslimânın felâkete sürüklenmelerine de sebep oldular. Nasslardan yanlış ma'nâlar çıkarmakda, ba'zıları o kadar taşkınlık yaptılar ki, doğru yoldaki müslimânlara kâfir, müşrik diyecek kadar sapıtıldılar. Türkçeye terceme ederek, el altından yurdumuza sokulan **(Keşf-üş-şübühât)** isimindeki vehhâbî kitâbında, Ehl-i sünnet i'tikâdında olan müslimânları öldürmek ve mallarını yağma etmek mübâhdır denilmektedir.

Allahü teâlâ, mezheb imâmlarının ictihâd etmelerini ve mezheplerini kurmalarını ve bütün müslimânların bu mezhepler üzerinde toplanmalarını, yalnız sevgili Peygamberinin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ümmetine ihsân etmiştir. Cenâb-ı Hak, bir yandan i'tikâd imâmlarını yaratarak, sapıkların, zındıkların, mühidlerin ve insan şeytânlarının i'tikâd ve îmân bilgilerinin bozmalarına mâni' olduğu gibi, mezheb imâmlarını da yaratarak, dînini bozulmaktan korumuştur. Hıristiyanlıkta ve yehûdîlikte bu

ni'met olmadığı için, dinleri bozulmuş, oyuncak hâline gelmiştir.

Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” vefâtından dörtüyz sene sonra, icthâd edebilecek derin âlim kalmadığını islâm âlimleri sözbirliği ile bildirdiler. Şimdi, icthâd etmeli diyen kimsenin akl hastası veyâ din câhili olduğu anlaşılır. Büyük âlim Celâleddîn-i Süyûtî “rahime-hullahü teâlâ”^[1], icthâd derecesine yükselmiş olduğunu söylemişti. Zemânındaki âlimler kendisine bir sül sorup, buna iki çeşid cevâb verilmiş olduğunu, bunlardan hangisinin dahâ sağlam olduğunu bildirmesini söylediler. Cevâb veremedi. İşinin çok olduğundan, buna vakt ayıramıyacağını bildirdi. Hâlbuki kendisinden istenilen şey, fetvâda icthâd yapması idi. Bu ise, icthâd derecelerinin en aşağısıdır. İmâm-ı Süyûtî gibi derin bir âlim, fetvâda icthâddan kaçınınca, müslimânları mutlak icthâd yapmağa sürükliyenlere deli veyâ din câhili denilmez de, ne denir? İmâm-ı Gazâlî “rahime-hullahü teâlâ”^[2], kendi zemânında müctehid bulunmadığını, (**İhyâ-ül-ulûm**) kitâbında bildirmiştir.

Müctehid olmayan bir müslimân, bir sahîh hadîs öğrenip, mezhebi imâmının buna uymıyan hükmünü yapmak kendine ağır gelirse, bu müslimânın, dört mezheb arasında, bu hadîse uygun icthâd etmiş olan müctehidi arayıp bulması ve bu işini onun mezhebine göre yapması lâzımdır. Büyük âlim İmâm-ı Nevevî “rahime-hullahü teâlâ”^[3] (**Ravdat-üt-tâlibîn**) kitâbında bunu uzun açıklamaktadır. Çünkü, icthâd derecesine yükselmemiş olanların Kitâbdan ve Sünnetden ahkâm çıkarmaları câiz değildir. Şimdi, ba'zı câhiller, kendilerinin mutlak icthâd derecesine yükseldiklerini, Nasslardan, ya'nî Kitâbdan ve Sünnetden ahkâm çıkarabileceklerini ve dört mezhebden birini taklîd etmeğe ihtiyacları kalmadığını söylüyorlar. Senelerden beri taklîd etmiş oldukları mezhebi terk ediyorlar. Bozuk düşünceleri ile mezhepleri çürütmeğe kalkışıyorlar. Bizim gibi olan din adamlarının re'yelerine uyamayız gibi câhilce, ahmakca şeyler söylüyorlar. Şeytânın vesvesesi ve nefslerinin tahrîki ile üstünlük iddi'â ediyorlar. Böyle sözleri ile, üstünlüklerini değil, ahmaklıklarını ve alçaklıklarını ortaya koymuş olduklarını anlıyamıyorlar. Bunlar arasında, herkes tefsîr okumalı, tefsîrdan ve Buhârîden ahkâm çıkarmalıdır diyen ve yazan câhilleri ve sapıkları da görmekdeyiz. Sakın müslimân kardeşim! Böyle ahmaklar ile arkadaşlık etmekden, bunları din adamı sanmaktan

[1] Süyûtî Abdürrahmân, 911 [m. 1505] de Mısrda vefât etdi.

[2] İmâm-ı Muhammed Gazâlî, 505 [m. 1111] de Tûs şehrinde vefât etdi.

[3] Yahyâ Nevevî, 676 [m. 1277] de Şâmda vefât etdi.

ve uydurma kitâblarını okumaktan çok sakın! İmâmın mezhebine sınıksı sarıl! Dört mezhebden dilediğini ve beğendiğini seçebilirsin. Fekat, mezheplerin kolaylıklarını araştırmak, ya'nî mezhepleri (**Telfik**) etmek câiz değildir. [(**Telfik**) demek, mezheplerin kolaylıklarını topluyarak yapılan bir işin bu mezheplerden hiçbirine uymaması demektir. Bir işi yaparken dört mezhebden birine uyduktan sonra, ya'nî bu iş, bu mezhebe göre sahîh olduktan sonra, ayrıca diğer üç mezhebde de sahîh ve makbûl olması için gerekli şeylere de, mümkün olduğu kadar uyulursa, buna (**Takvâ**) denir ki, çok sevâb olur.]

Hadîs-i şerîfleri okuyup iyi anlıyabilen bir müslimânın, önce kendi mezhebinin delilleri olan hadîsleri öğrenmesi, sonra bu hadîslerin medh ettiği işleri yapıp, yasak ettiği işlerden sakınması, dîn-i islâmın büyüklüğünü, kıymetini ve Allahü teâlânın ve Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” isimlerinin ve sıfatlarının kemâlâtını ve Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” hayâtını ve faziletlerini ve mu'cizelerini ve dünyânın, âhiretin, Cennetin ve Cehennem hâllerini ve melekleri, cinleri ve geçmiş ümmetleri ve Peygamberleri ve kitâblarını ve Kur'ân-ı kerîmin ve Resûlullahın üstünlüklerini ve Onun Âlinin ve Eshâbının “rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'in” hâllerini ve kıyâmet âlâmetlerini ve dahâ nice dünyâ ve âhiret bilgilerini öğrenmesi lâzımdır. Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” hadîs-i şerîflerinde dünyâ ve âhiretin bütün bilgileri toplanmıştır.

Bu yazdıklarımız anlaşılınca, müctehidlerin hadîs-i şerîflerden çıkardıkları din hükmlerinin fâidesi olmaz diyen kimsenin ne kadar câhil olduğu ortaya çıkar. Hadîs-i şerîflerin bildirdikleri sayısız ilmler arasında, ibâdetleri ve mu'âmelâtı bildiren hadîs-i şerîfler pek az kalmaktadır. Ba'zı âlimlere göre beşyüz kadardır. [Tekrâr edilmiş olanları da katılırsa, üçbini geçmez.] Bu kadar az hadîs-i şerîf arasından sahîh bir hadîsi, dört mezheb imâmından hiçbirinin iştmemiş olması düşünülemez. Sahîh hadîsleri dört mezheb imâmından en az birisi delîl olarak almıştır. Kendi mezhebindeki bir işin, sahîh olan bir hadîs-i şerîfe uygun olmadığını gören bir müslimânın, bu hadîs-i şerîfe göre ictihâd etmiş olan başka bir mezhebe uyarak bu işi yapması lâzımdır. Kendi mezhebinin imâmını da belki bu hadîs-i şerîfi iştmiş, fekat dahâ sahîh olduğunu anladığı veyâ dahâ sonra olup birincisini nesh eden başka bir hadîs-i şerîfe uyarak veyâ müctehidlerin bileceği başka sebeplerden dolayı, bu hadîsi delîl olarak almamıştır. Bir hadîsin sahîh olduğunu anlıyan bir müslimânın, mezhebinin bu hadîs-i şerîfe uymıyan hükmünü bırakıp, bu hadîse uyması güzel olur ise de, bu kimse için, bu hadîsden hükm çıkarmış olan başka mezhebi taklîd etme-

si lâzımdır. Çünkü, o mezhebin imâmı, ahkâmın delillerinden onun bilmediklerini bilerek, o hadîs ile amel etmeğe mâni' birşey bulunmadığını anlamışdır. Bununla berâber, bu işi kendi mezhebine uyarak yapması da câizdir. Çünkü mezhebinin imâmının öyle ictihâd etmesi, muhakkak sağlam bir delîle dayanmışdır. Mukallidin bu delîli bilmemesini islâmiyyet öZR saymaktadır. Çünkü, dört mezheb imâmlarının hiçbirisi, ictihâd ederken, Kitâbdan ve Sünnetten ayrılmamışlardır. Bunların mezhepleri, Kitâbın ve Sünnetin açıklamalarıdır. Kitâbın ve Sünnetin ma'nâlarını ve hükmlerini müslimânlara açıklamışlardır. Onların anlıyabilecekleri şeklide anlatmışlar, kitâblara geçirmişlerdir. Mezheb imâmlarının “rahimehümullahü teâlâ” bu işleri, islâm dînine o kadar mu'azzam bir hizmetdir ki, Allahü teâlâ kendilerine yardım etmeseydi, bunu yapmağa insan gücü yetişemezdi. Bu mezhepler, Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” hak Peygamber olduğunu ve islâm dîninin sahîh olduğunu bildiren en kuvvetli vesîkalarından biridir.

Din imâmlarımızın ictihâdlarında birbirlerinden ayrılımları, yalnız fûrû'-i din, ya'nî fikh mes'elelerindedir. Usûl-i dinde, ya'nî i'tikâd ve îmân bilgilerinde hiç ayrılıkları yoktur. Dinde zarûrî bilinen ve delîlleri tevâtür ile bildirilmiş hadîs-i şerîflerden alınan fûrû' bilgilerinde de, ayrılıkları yoktur. Fûrû-i din bilgilerinin ba'zısında ayrılmışlardır. Bunların, delîllerinin kuvvetlerini anlamadaki ayrılıkları, buna sebep olmuşdur. Bu ufak ayrılıkları da, bu ümmete rahmetdir. Müslimânların, diledikleri, kolaylarına gelen mezhebe uymaları câizdir. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” bu ayrılığı müjde olarak bildirmiş ve bildirdiği gibi olmuşdur.

Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkca bildirilmiş olan i'tikâd bilgilerinde, ya'nî inanılacak şeylerde ve fikh bilgilerinde ictihâd etmek câiz değildir. Dalâlete, sapıklığa yol açar. Büyük günâh olur. İ'tikâd bilgilerinde doğru olan tek yol vardır. Bu da, **(Ehl-i sünnet vel-cemâ'at)** mezhebidir. Hadîs-i şerîfde, rahmet olduğu bildirilen ayrılık, fûrû'da, ya'nî ahkâmda olan ayrılıktır.

Dört mezhebin ameldeki hükmlerinin ayrıldıkları bir mes'elede, içlerinden yalnız birinin hükmü doğrudur. Bu doğru hükmü taklîd edenlere iki sevâb, doğru olmıyan hükmleri taklîd edenlere bir sevâb vardır. Mezheplerin rahmet olması, bir mezhebi bırakıp başka mezhebin ameldeki hükmünü taklîd etmenin câiz olacağını göstermektedir. Fekat, dört mezhebden başka, Ehl-i sünnetden olan mezhepleri ve hattâ Eshâb-ı kirâmı taklîd etmek câiz değildir. Çünkü, onların mezhepleri kitâblara geçmemiş, unutulmuşdur. Bilinen dört mezhebden başkasını taklîd etmek imkânı kalmamışdır. Eshâb-ı kirâmı taklîd etmek câiz olmadığını islâm âlimlerinin

sözbirliği ile bildirdiklerini, İmâm-ı Ebû Bekr-i Râzî “rahime-hul-lahü teâlâ”^[1]da, haber vermektedir. Mezheblerin ve müctehidlerin ve bilhâssa dört mezheb imâmının üstünlüklerini ve mezheblerinin Kitâbdan ve Sünnetden dışarı çıkmadıklarını ve icmâ’ ile, kıyâs ile bildirdikleri hükmlerin kendi re’yleri olmayıp, Kitâbdan ve Sün-netden alınmış olduklarını iyi anlamak isteyenlere, İmâm-ı Abdül-vehhâb-ı Şa’rânînin “rahime-hullahü teâlâ” (**Mîzân-ül-kübrâ**) ve (**Mîzân-ül-hıdriyye**) kitâblarını okumalarını tavsiye ederiz. (**Huc-cetullahi alef’âlemîn**) kitâbından terceme burada temâm oldu. Yu-karıdaki yazıların hepsi, arabî aslından terceme edilmiştir. Bütün yayınlarımızda olduğu gibi, burada da, başka kitâblardan aldığımız ilâveler köşeli parantez içine alınmış, böylece ilâvelerimizin kitâ-bın yazıları ile karışdırılmaması sağlanmıştır. (**Hucetullahi alef’âlemîn**) kitâbından yukarıdaki yazıların arabî aslı, 1394 [m. 1974] senesinde, ofset yolu ile İstanbulda basdırılmışdır.

(*Kur’ân-ı kerîmde din âlimleri denmez*) sözü doğru değildir. Çeşitli âyet-i kerîmeler, âlimleri ve ilmi övmektedir. Abdülganî Nablûsî hazretleri (**Hadîka**) kitâbında buyuruyor ki:

Enbiyâ sûresi, yedinci âyet-i kerîmesinde meâlen, (**Bilmedikle-rinizi, zikr sâhiblerinden sorunuz!**) buyuruldu. Zikr, ilm demektir. Bu âyet-i kerîme, bilmiyenlerin, âlimleri bulup onlardan sorup, öğrenmelerini emr etmektedir. Âl-i İmrân sûresinin yedinci âye-tinde meâlen, (**Müteşâbih âyetlerin ma’nâlarını ancak ilm sâhible-ri anlar**) ve onsekizinci âyetinde meâlen, (**Allahü teâlânın var ve bir olduğunu, ilm sâhibleri anlar ve bildirirler**) ve Kasas sûresinin seksenbirinci âyetinde meâlen, (**İlm sâhibleri, onlara, size yazıklar olsun! İmân edip, amel-i sâlih işliyenlere Allahü teâlânın vereceği sevâblar, dünyâ ni’metlerinden dahâ iyidir dediler**) ve Rum sû-re-sinin ellialtıncı âyetinde meâlen, (**İlm ve imân sâhibleri, dünyâda iken inkâr ettiğiniz kıyâmet günü, işte bu gündür diyeceklerdir**) ve İsrâ sûresinin yüzsekizinci âyetinde meâlen, (**İlm sâhibleri, Kur’ân-ı kerîmi işitince secde ederler ve sâhibimizde hiçbir kusûr yoktur. O, verdiği sözden dönmez derler**) ve Hac sûresi 54. cü âyetinde meâlen, (**İlm sâhibleri, Kur’ân-ı kerîmin Allah kelâmı ol-duğunu anlar**) ve Ankebût sûresinin ellinci âyetinde meâlen, (**Kur’ân-ı kerîm, ilm sâhiblerinin kalblerinde yerleşmiştir**) ve Se-be’ sûresinin altıncı âyetinde meâlen, (**İlm sâhibleri, Kur’ân-ı kerî-min Allah kelâmı olduğunu ve Allahü teâlânın rızâsına kavuşdur-duğunu bilirler**) ve Mücâdele sûresinin onbirinci âyetinde meâlen, (**İlm sâhiblerine Cennetde yüksek dereceler verilecektir**) ve Fâtır

[1] Ebû Bekr Ahmed Râzî, 370 [m. 980] de vefât etdi.

sûresinin yirmiyedinci âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâdan ancak ilm sâhibleri korkar)** ve Hucurât sûresinin ondördüncü âyetinde meâlen, **(En kıymetliniz, Allahü teâlâdan çok korkanızdır)** buyurulmuştur.

(Hadîka)nın üçyüzaltmışbeşinci sahîfesindeki hadîs-i şerîflerde, **(Allahü teâlâ ve melekler ve her canlı, insanlara iyilik öğrete-ne düâ ederler)** ve **(Kıyâmet günü önce Peygamberler, sonra âlimler, sonra şehîdler, şefâ'at edeceklerdir)** ve **(Ey insânlar, biliniz ki, ilm âlimden işiterek öğrenilir), (İlm öğreniniz! İlm öğrenmek ibâdetdir. İlm öğretilene ve öğrenene cihâd sevâbı vardır. İlm öğretmek, sadaka vermek gibidir. Âlimden ilm öğrenmek, teheccüd nemâzı kılmak gibidir)** buyuruldu. **(Hülâsa)** fetvâ kitâbının sâhibi Tâhir Buhârî “rahime-hullahü teâlâ”^[1] diyor ki: (Fıkıh kitâbı okumak, geceleri nemâz kılmaktan dahâ sevâbdır). Çünkü, farzları, harâm-ları, [âlimlerden veyâ yazmış oldukları] kitâblardan öğrenmek farzdır. Kendisi yapmak ve başkalarına öğretmek için fıkıh kitâbları okumak, tesbîh nemâzı kılmaktan dahâ sevâbdır. Hadîs-i şerîflerde, **(İlm öğrenmek, bütün nâfile ibâdetlerden dahâ sevâbdır. Çünkü, kendine de, öğreteceği kimselere de fâidesi vardır)** ve **(Başkalarına öğretmek için öğrenen kimseye, Sıddîklar sevâbı verilir)** buyuruldu. İslâm bilgileri, ancak üstâddan ve kitâbdan öğrenilir. İslâm kitâblarına ve rehberine lüzûm yokdur diyenler, yalancıdır, zındıktır. Müslimânları aldatmakta, felâkete sürüklemektedir. Din kitâblarındaki bilgiler, Kur’ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkarılmıştır. **(Hadîka)**dan^[2] terceme, temâm oldu.

Allahü teâlâ, Resûlünü, Kur’ân-ı kerîmi tebliğ etmek, öğretmek için gönderdi. Eshâb-ı kirâm, Kur’ân-ı kerîmdeki bilgileri Resûlullahdan öğrendiler. Din âlimleri de, Eshâb-ı kirâmdan öğrendiler. Bütün müslimânlar da, din âlimlerinden ve bunların kitâblarından öğrendiler. Hadîs-i şerîflerde **(İlm hazînedir. Anahtarı, sorup öğrenmektir)** ve **(İlm öğreniniz ve öğretiniz!)** ve **(Herseyin kaynağı vardır. Takvânın kaynağı, âriflerin kalbleridir)** ve **(İlm öğretmek günâhlara keffâretidir)** buyuruldu.

İmâm-ı Rabbânî “rahmetullahi aleyh” **(Mektûbât)** adındaki kitâbının birinci cildi, yüzdoksanüçüncü [193] mektûbunda buyuruyor ki:

(Mükellef) olan, ya’nî âkıl ve bâliğ olan kimsenin, önce, îmânını, i’tikadını düzeltmesi lâzımdır. Ya’nî Ehl-i sünnet âlimlerinin

[1] Tâhir Buhârî, 542 [m. 1147] de vefât etdi.

[2] Hadîkanın müellifi Abdülganî Nablûsî, 1143 [m. 1731] de vefât etdi.

yazdıkları akâid bilgilerini öğrenmek ve bunlara uygun olarak inanmaktır. Allahü teâlâ, o büyük âlimlerin çalışmalarına bol bol sevâb versin! Âmîn. Kıyâmetde Cehennem azâbından kurtulmak, onların bildirdiklerine inanmağa bağlıdır. Cehennemden kurtulacak olanlar, yalnız bunların yolunda gidenlerdir. [Onların yolundan gidenlere **(Sünnî)** denir.] Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” ve Eshâbının “rıdvânullahi aleyhim ecma’in” yolunda gidenler, yalnız bunlardır. Kitâbdan, ya’nî Kur’ân-ı kerîmden ve Sünnetden, ya’nî hadîs-i şerîflerden çıkarılan bilgiler içinde kıymetli, doğru olan, yalnız bu büyük âlimlerin, Kitâbdan ve Sünnetden anlayıp bildirdikleri bilgilerdir. Çünkü, her bid’at sâhibi, ya’nî her reformcu ve her **(sapık)** ve mezhebsiz kimse, bozuk düşüncelerini, kısa aklı ile, Kitâbdan ve Sünnetden çıkardığını söylüyor. Ehl-i sünnet âlimlerini gölgelemeğe, küçültmeğe kalkışıyor. Demek ki, Kitâbdan ve Sünnetden çıkarıldığı bildirilen her sözü, her yazıyı doğru sanmamalı, yaldızlı propagandalarına aldanmamalıdır.

Ehl-i sünnet vel-cemâ’at âlimlerinin bildirdiği doğru i’tikâdı açıklamak için, büyük âlim Türpüşti hazretlerinin fârisi **(El-mu’temed)** kitabı çok kıymetlidir ve açık yazılmıştır. Kolayca anlaşılabilir. [**(Hakikat Kitâbevi)**, 1410 [m. 1989] da basdırmıştır. Fadlullah bin Hasen Türpüşti, Hanefî fikh âlimlerindedir. Altıyüztümüşbir 661 [m. 1263] senesinde vefât etdi.]

Akâidi, ya’nî inanılacak bilgileri düzelttikden sonra, **(Halâl)**, **(Harâm)**, **(Farz)**, **(Vâcib)**, **(Sünnet)**, **(Mendûb)** ve **(Mekrûh)** olan şeyleri, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazdıkları fikh kitâblarından öğrenmek ve bunlara uymak lâzımdır. Bu âlimlerin üstünlüklerini anlıyamamış olan câhillerin çıkardıkları sapık kitâbları okumamalıdır. Allah korusun! İ’tikâd edilecek şeylerde Ehl-i sünnet mezhebine uymıyan inanış olan müslimânlar, âhiretde Cehenneme girmekten kurtulamaz. İmânî doğru olanın ibâdetinde gevşeklik olursa, tevbe etmese bile, afv edilebilir. Afv edilmese bile, azâb çekdikden sonra, Cehennemden kurtulur. İşin başı, i’tikâdı düzeltmektir. Hâce Ubeydullah-i Ahrâr “kaddesallahü teâlâ sirrehul’azîz”^[1] buyurdu ki: (Bütün keşfleri, kerâmetleri bana verseler, fekat, Ehl-i sünnet velcemâ’at i’tikâdını vermeseler, kendimi harâb bilirim. Keşf ve kerâmetim olmasa ve kabâhatim çok olsa, fekat Ehl-i sünnet vel cemâ’at i’tikâdını ihsân eyleseler, hiç üzülmem).

Bugün, Hindistânda müslimânlar kimsesiz kaldı. Din düşman-

[1] Ubeydüllâh-i Ahrâr, 895 [m. 1490] de Semerkandda vefât etdi.

ları her taraftan saldırıyor. Bugün, islâma hizmet için bir lira vermek, başka zemân verilen binlerce liradan dahâ çok sevâbdır. İslâma yapılacak en büyük hizmet, Ehl-i sünnet kitâblarını, îmân ve islâm kitâblarını alıp, köylere, gençlere dağıtmakla olur. Hangi tâli'li, bahtiyâr kimseye bu hizmeti nasîb ederlerse, çok sevin. Çok şükr etsin. İslâma hizmet etmek her zemân sevâbdır. Fekat, İslâmın za'îf olduğu, yalanlarla, iftirâlarla, müslimânlık yok edilmeğe çalışıldığı bu zemânda, Ehl-i sünnet i'tikâdını yaymağa çalışmak, katkat dahâ çok sevâbdır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Eshâb-ı kirâmına karşı buyurdu ki, **(Siz öyle bir zemânda geldiniz ki, Allahü teâlânın emrlerinden ve yasaklarından onda dokuzuna uyup, onda birine uymazsanız, helâk olursunuz. Azâb görürsünüz! Sizden sonra, öyle bir zemân gelecek ki, o zemân, emrlerin ve yasakların yalnız onda birine uyan kurtulacaktır).** [(Mîşkât-ül-mesâbih) C. 1- 179. cu sahîfede ve Tirmizî, Kitâb-ül-fiten 79. cu sırada mevcûddur.] Bu hadîs-i şerîfde bildirilen zemân, işte bu zemândır. Kâfirlerle cihâd etmek, müslimânlara saldıranları tanımak, onları sevmek lâzımdır. [Güç kullanarak yapılan cihâdî hükûmet yapar. Devletin ordusu yapar. Müslimânların böyle cihâdî yapması, asker olarak, hükûmetin verdiği vazîfeyi yapmakla olur. Cihâd-ı kavlinin cihâd-ı katlîden, ya'nî söz ve yazı ile olan cihâdın, kuvvet kullanarak yapılan cihâddan dahâ fâidedi olduğu, altmışbeşinci mektûbda da yazılıdır.] Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını, sözlerini yaymak için, kerâmet sâhibi olmak, âlim olmak şart değildir. Her müslimânın bunu yapmak için uğraşması lâzımdır. Fırsatı kaçırmamalıdır. Kıyâmetde her müslimâna, bunu soracaklar, islâma niçin hizmet etmedin diyeceklerdir. İlmihâl kitâblarını yaymak için uğraşmıyanlara, din bilgilerini yayan kurumlara, kimselere yardım etmiyenlere, çok azâb yapılacaktır. Özgü, behâne, kabûl edilmeyecektir. Peygamberler "aleyhimüsselâm", insanların en üstünleri, en kıymetlileri iken, hiç râhat oturmadı. Allahü teâlânın dînini, se'âdet-i ebediyye yolunu yaymak için, gece gündüz uğraşdılar. Mu'cize istiyenlere de, **(Mu'cizeyi Allahü teâlâ yaratır. Benim vazîfem, Allahü teâlânın dînini bildirmektir)** buyururlardı. Bu yolda çalışırlarken, Allahü teâlâ da, bunlara yardım eder, mu'cize yaratırdı. Bizim de, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" kitâblarını, sözlerini yaymamız ve kâfirlerin, düşmanların, müslimânlara iftirâ ve eziyyet edenlerin, kötü, alçak, yalancı olduklarını, gençlere, dostlara bildirmemiz lâzımdır. [Bunları bildirmek, gîbet olmaz. Emr-i ma'rûf olur.] Bu yolda malî ile, kuvveti ile, mesleği ile çalışmıyanlar, azâbdan kurtulamıyacaklardır. Bu yolda çalışırken, sıkıntı, işkence çekmeği büyük se'âdet,

büyük kazanç bilmelidir. Peygamberler “aleyhimüssalevât”, Allahü teâlânın emrlerini bildirirken, câhillerin, soysuzların hücûmlarına uğrardı. Çok sıkıntı çekerlerdi. O büyüklerin en üstünü, seçilmiş, Allahü teâlânın sevgilisi olan Muhammed aleyhisselâm, **(Benim çektiğim eziyet gibi, hiçbir Peygamber eziyet görmedi)** buyurdu. **(Mektûbât)**dan terceme temâm oldu.

[Her müslimânın, Ehl-i sünnet i'tikâdını öğrenmesi ve sözü gençlere öğretmesi lâzımdır. Ehl-i sünnet âlimlerinin sözlerini bildiren kitâbları ve gazeteleri bulup, almalı, bunları, gençlere tanıdıklarına göndermeli. Okumaları için çalışmalıdır. İslâm düşmanlarının iç yüzlerini açıklıyan kitâbları da yaymalıdır].

Yer yüzünde bulunan bütün müslimânlara doğru yolu gösteren ve Muhammed aleyhisselâmın dînini, değişmeden, bozulmadan öğrenmemize rehber olan **(Ehl-i sünnet âlimleri)**, dört mezhebin icthâd derecesine yükselmiş olan âlimleridir. Bunların en büyükleri, dört büyük zât olup, birincileri, **İmâm-ı a'zam Ebû Hanife Nu'mân bin Sâbit**dir “rahime-hullahü teâlâ”. İslâm âlimlerinin en büyüklerindedir. Ehl-i sünnetin reîsidir. Hâl tercemesi **(Se'âdet-i Ebediyye)** ve **(Fâideli Bilgiler)** kitâblarında uzun yazılıdır. Hicretin seksen [80] senesinde Kûfede tevellüd, 150 [m. 767] senesinde Bağdâdda şehîd edildi.

İkincisi, **İmâm-ı Mâlik bin Enes** “rahime-hullahü teâlâ”, çok büyük âlimdir. Hicretin doksan [90] senesinde Medîfede tevellüd, 179 [m. 795] de orada vefât ettiği, seksendokuz sene yaşadığı İbni Âbidînde yazılıdır. Dedesi, Mâlik bin Ebî Âmirdir.

Üçüncüsü, **İmâm-ı Muhammed bin İdrîs Şâfi'î** “rahime-hullahü teâlâ” olup, islâm âlimlerinin gözbebeğidir. Yüzelli [150] senesinde, Filistinde, Gazzede tevellüd, ikiyüzdört 204 [m. 820] de Mısrda vefât etdi.

Dördüncüsü, **İmâm-ı Ahmed bin Hanbel** “rahime-hullahü teâlâ” olup, yüzaltmışdört [164] senesinde Bağdâdda tevellüd, 241 [m. 855] de orada vefât etdi. İslâm binâsının temel direğidir “rahmetullahi aleyhim ecma'în”.

Bugün, bu dört imâmdan birine uymıyan bir kimse, büyük tehlikededir. Doğru yoldan sapmıştır. Bunlardan başka Ehl-i sünnet âlimleri çok vardı. Onların da doğru mezhepleri vardı. Fekat, zemânla, mezhepleri unutuldu. Kitâblara geçirilemedi. Meselâ **(Fükahâ-i seb'a)** denilen, Medînedeki yedi büyük âlim ve **Ömer bin Abdül'azîz, Süfyân bin Uyeyne^[1], İshak bin Râheveyh, Dâvüd-i**

[1] Süfyân bin Uyeyne, 198 [m. 813] de Mekkede vefât etdi.

Tâî, Âmir bin Şerâhil-i Şa'bî, Leys bin Sa'd, A'meş, Muhammed bin Cerîr Taberî, Süfyân-ı Sevrî^[1] ve Abdürrahmân Evzâî “rahime-hümullahü teâlâ” bunlardandır.

Eshâb-ı kirâmın hepsi “radiyallahü teâlâ anhüm ecma'în”, hak üzere, hidâyet yıldızları idi. Herhangi birisi, bütün dünyâyı doğru yola getirmeğe kâfi idi. Müctehid idiler. Hepsi kendi mezhebinde idi. Çoğunun mezhepleri birbirlerine benzerdi. Fekat, mezhepleri toplanmamış, kitâblara yazılmamış olduğundan, onlara uymamız mümkün değildir. Dört imâmın mezheplerini, ya'nî inanılacak ve yapılacak şeylerde bildirdiklerini, kendileri ve talebeleri topladı, açıkladı. Kitâblara yazıldı. Bugün, her müslimânın, adı geçen dört imâmdan birinin mezhebinde bulunması, bu mezhebe göre yaşaması ve ibâdet etmesi lâzımdır. [Bu dört mezhebden birine uymak istemiyen kimse, (**Ehl-i sünnet**) değildir. Başlangıç kısmında ikinci sahıfeye bakınız!]

Bu dört imâmın talebelerinden ikisi, îmân bilgilerini yaymakta çok yükseldi. Böylece, i'tikâdda, îmânda mezheb iki oldu. Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uygun doğru îmân, yalnız bu ikisinin bildirdiği îmândır. Fırka-i nâciyye olan Ehl-i sünnetin îmân bilgilerini yer yüzüne yayan, bu ikisidir. Birisi **Ebül-Hasen Es'arî** “rahime-hullahü teâlâ” olup, hicretin [266] senesinde Basrada tevellüd, üçyüzotuz [m. 941] da Bağdâdda vefât etdi. İkincisi, **Ebû Mensûr-i Mâtürîdî** “rahime-hullahü teâlâ” olup, 333 [m. 944] senesinde Semerkandda vefât etdi. Her müslimânın i'tikâdda, bu iki büyük imâmdan birine uyması lâzımdır.

Evlîyânın tarîkleri hakdır. İslâmiyyetden kıl kadar ayrılıkları yoktur. [Dîni, dünyâ kazançlarına vesîle eden, mal, mevki' elde etmek için velî, mürşid ve din adamı olarak ortaya çıkan yalancılar, sapıklar her asrda vardı. Bugün de, her meslekde, her san'atda ve her vazîfede kötü kimseler de bulunmaktadırlar. Kazançlarını, zevklerini başkalarının zararlarında arıyanları görerek, bunların karışmış oldukları vazîfelilerin ve mesleklerin hepsini lekelemek, haksızlık ve câhillik olur. Bozgunculara yardım etmek olur. Bunun için, sapık din adamlarını, câhil ve sahte tarîkatçıları görerek, islâm âlimlerine, tesavvuf ehline ve hizmetleri târîhde şerefli sahıfeler doldurmuş olan büyük zâtlara dil uzatmamalıdır. Onlara dil uzatanların haksız olduklarını anlamalıdır.] Evlîyânın, kerâmetleri vardır. Hepsi hakdır, doğrudur. İmâm-ı Yâfi'î^[2] buyurdu ki, (Gavsüs-sekaleyn mevlânâ Abdülkâdir-i Geylânînin “kaddesallahü te-

[1] Süfyân-ı Sevrî, 161 [m. 778] de Basrada vefât etdi.

[2] Abdüllah Yâfi'î, 768 [m. 1367] de Mekke'de vefât etdi.

âlâ sirrehül' azîz"^[1] kerâmetleri, ağızdan ağıza o kadar yayılmışdır ki, şübhe etmek, inanmamak olamaz. Çünkü heryerde yayılmak, ya'nî [**Tevâtür**], sened yerine geçmektedir).

Nemâz kılan bir kimsenin, küfr olan bir şeyi, açık olarak ve zarûretsiz söyleyerek veyâ kullanarak, kâfir olduğu anlaşılmadıkça, başkalarına uyararak, buna kâfir demek câiz olmaz. Kâfir olarak öldüğü bilinmedikçe la'net edilmez. Kâfire dahî la'net etmek câiz değildir. Bunun için, Yezîde la'net etmemek dahâ iyidir.]

5 — İmân edilmesi lâzım olan altı şeyden beşincisi (**Âhîret gününe inanmaktır**). Bu zemânın başlangıcı, insanın öldüğü gündür. Kıyâmetin sonuna kadardır. Son gün denilmesi, arkasından gece gelmediği veyâ dünyâdan sonra geldiği içindir. Hadîs-i şerîfde bildirilen bu gün, bildiğimiz gece gündüz demek değildir. Bir vakt, bir zemân demektir. Kıyâmetin ne zemân kopacağı bildirilmedi, zemânını kimse anlıyamadı. Fekat, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", birçok âlâmetlerini ve başlangıçlarını haber verdi: Hazret-i Mehdî gelecek, İsâ aleyhisselâm gökden Şâma inecek, Deccal çıkacak. Ye'cüc me'cüc denilen kimseler heryeri karışdıracak. Güneş batıdan doğacak. Büyük zelzeleler olacak. Din bilgileri unutulacak. Fısk, kötülük çoğalacak. Dinsiz, ahlâksız, nâmûssuz kimseler Emîr olacak, Allahü teâlânın emri yapılmıyacak. Harâm her yerde işlenecek, Yemenden bir ateş çıkacak. Gökler ve dağlar parçalanacak. Güneş ve Ay karacak. Denizler birbirine karışacak ve kaynayıp kuruyacaktır.

Günâh işleri yapan müslimânlara (**Fâsik**) denir. Fâsiklara ve bütün kâfirlere kabre azâb vardır. Bunlara elbette inanmak lâzımdır. Mevtâ kabre konunca, bilinmiyen bir hayât ile dirilecek, râhat veyâ azâb görecektir. **Münker** ve **Nekîr** adındaki iki meleğin, bilinmiyen korkunç insan şeklinde mezâra gelip süâl soracaklarını hadîs-i şerîfler açıkça bildirmektedir. Kabr süâli, ba'zı âlimlere göre, ba'zı akâidden olacak, ba'zılarına göre ise, bütün akâidden olacaktır. [Bunun için, çocuklarımıza (Rabbin kim? Dînin hangi dindir? Kimin ümmetindensin? Kitâbın nedir? Kıblen neresidir? İ'tikâdda ve amelde mezhebin nedir?) süâllerinin cevâplarını öğretmeliyiz! Ehl-i sünnet olmanın doğru cevâb veremeyeceği (**Tezkire-i Kurtubî**)de^[2] yazılıdır.] Güzel cevâb verenlerin kabri

[1] Abdülkâdir Geylânî, 561 [m. 1161] de Bağdâdda vefât etdi.

[2] Tezkirenin müellifi Muhammed Kurtubî mâlikî, 671 [m. 1272] de vefât etdi. (**Muhtasar-ı Tezkire-i Kurtubî**) Hakikat Kitâbevi tarafından 1421 [m. 2000]de yeniden tab' edilmiştir.

genişliyecek, buraya Cennetden bir pencere açılacaktır. Sabâh ve akşam, Cennetdeki yerlerini görüp, melekler tarafından iyilikler yapılacak, müjdelere verilecektir. İyi cevâb veremezse, demir tokmaklarla öyle vurulacak ki, bağırmasını, insandan ve cinden başka her mahlûk işitecektir. Kabir o kadar daralır ki, kemiklerini birbirine geçirecek gibi sıkır. Cehennemden bir pencere açılır. Sabâh ve akşam Cehennemdeki yerini görüp, mezârda, mahşere kadar, acı azâblar çeker.

Öldükden sonra, yine dirilmeğe inanmak lâzımdır. Kemikler, etler çürüyüp toprak ve gaz olduktan sonra, bedenler, tekrâr yaratılacak, rûhlar bedenlerine girip, herkes mezârdan kalkacaktır. Bunun için, bu zemâna, **(Kıyâmet günü)** denir.

[Bitkiler havadan karbon dioksit gazını ve topraktan su ile tuzları, ya'nî toprak maddelerini alıp, bunları birleşdiriyorlar. Böylece, organik cisimleri ve a'zâmızın yapı taşlarını meydana getiriyorlar. Senelerle uzun süren bir kimyâ reaksiyonunun, **(katalizör)** kullanarak, sâniyeden az bir zemânda hemen oluverdiği, bugün bilinmektedir. İşte bunun gibi, Allahü teâlâ, mezârda, su, karbon dioksit ve toprak maddelerini birleşdirerek organik maddeleri ve canlı uzvları bir anda yaratacaktır. Böyle dirileceğimizi, Muhbiri sâdik haber veriyor. Fen ilmleri de, bunun dünyâda zâten yapılmakta olduğunu gösteriyor].

Bütün canlılar, **(Mahşer)** yerinde toplanacak. Her insanın amel defterleri uçarak sâhibine gelecektir. Bunları, yerleri, gökleri, zerreleri, yıldızları yaratan, sonsuz kudret sâhibi olan Allahü teâlâ yapacaktır. Bunların olacağını, Allahü teâlânın Resûlü "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber vermişdir. Onun söyledikleri elbette doğrudur. Elbette hepsi olacaktır.

Sâlihlerin, iyilerin defteri sağ tarafından, fâsikların, kötülerin arka veyâ sol tarafından verilecektir. İyi ve kötü, büyük ve küçük, gizli ve meydânda yapılmış olan her şey defterde yazılı bulunacaktır. **(Kirâmen kâtibîn)** meleklerinin bilmediği işler bile, a'zânın haber vermesi ile veyâ Allahü teâlânın bildirmesi ile ortaya çıkarılacaktır, herşeyden sül ve hesâb olunacaktır. Mahşerde, Allahü teâlânın dilediği her gizli şey meydâna çıkacaktır. Meleklerle, yerlerde, göklerde neler yaptınız? Peygamberlere "salevâtullahi teâlâ ve teslîmâtühü aleyhim ecma'in", Allahü teâlânın hükmlerini Onun kullarına nasıl bildirdiniz? Herkese de, Peygamberlere nasıl uydunuz, sizlere bildirilen vazifeleri nasıl yaptınız? Birbiriniz arasında bulunan hakları nasıl gözetdiniz diye sorulacaktır. Mahşerde, îmânî olup, ameli ve ahlâkı güzel olanlara mükâfât ve ihsânlar

olacak, kötü huylu, bozuk amelli olanlara ağır cezâlar verilecektir.

Allahü teâlâ, dilediği mü'minlerin büyük ve küçük bütün günâhlarını, fadlı ile, ihsânî ile afv edecektir. Şirkden, küfrden başka, her günâhı, dilerse afv edecek, dilerse, adâleti ile küçük günâhlar için de azâb edecektir. Müşrik ve kâfir olarak öleni hiç afv etmeyeceğini bildirmektedir. Kitâblı ve kitâbsız kâfirler, ya'nî Muhammed aleyhisselâmın, bütün insanlara Peygamber olduğuna inanmayan, Onun bildirdiği ahkâmdan, ya'nî emr ve yasaklardan birisini bile beğenmeyenler, bu hâlde ölürlerse, elbette Cehenneme sokulacak, sonsuz azâb çekeceklerdir.

Kıyâmet günü, amelleri, işleri ölçmek için, bilmediğimiz bir (**Mîzân**), bir ölçü âleti, bir terâzî vardır. Yer ve gök bir gözüne sığar. Sevâb gözü, parlak olup, Arşın sağında Cennet tarafındadır. Günâh tarafı, karanlık olup, Arşın solunda, Cehennem tarafındadır. Dünyâda yapılan işler, sözler, düşünceler, bakışlar, orada şekil alarak, iyilikler parlak, kötülükler karanlık ve iğrenç görünüp, bu terâzîde dartılacaktır. Bu terâzî, dünyâ terâzilerine benzemez. Ağır tarafı yukarı kalkar. Hafif tarafı aşağı iner, denildi. Âlimlerin “rahime-hümuallahü teâlâ” bir kısmına göre, çeşitli terâzîler olacaktır. Birçoğu da, terâzîlerin kaç dâne ve nasıl oldukları dinde açık bildirilmedi. Bunları düşünmemelidir, dedi.

(**Sırât köprüsü**) vardır. Sırât köprüsü, Allahü teâlânın emri ile, Cehennemün üstünde kurulacaktır. Herkese, bu köprüden geçmesi emr olunacaktır. O gün, bütün Peygamberler (yâ Rabbî! Selâmet ver!) diye yalvaracaklardır. Cennetlik olanlar, köprüden kolayca geçerek, Cennete gideceklerdir. Bunlardan ba'zısı şimşek gibi, ba'zısı rüzgâr gibi, ba'zısı koşan at gibi geçecektir. Sırât köprüsü kıldan ince, kılıncıdan keskindir. Dünyâda islâmiyete uymak da, böyledir. İslâmiyete tâm uymağa uğraşmak, Sırât köprüsünden geçmek gibidir. Burada, nefis ile mücâdele güçlüğüne katlananlar, orada Sırâtı kolay ve râhat geçecektir. İslâmiyete uymayan, nefslerine düşkün olanlar, Sırâtı güç geçecektir. Bunun içindir ki, Allahü teâlâ, islâmiyetin gösterdiği doğru yola (**Sırât-ı müs-takîm**) adını verdi. Bu ism benzerliği de, islâmiyet yolunda bulunmanın, Sırât köprüsünü geçmek gibi olduğunu göstermektedir. Cehennemlik olanlar, Sırâtdan geçemeyip, Cehenneme düşeceklerdir.

Peygamberimiz Muhammed Mustafâya “sallallahü aleyhi ve sellem” mahsûs olan (**Keveser havuzu**) vardır. Büyüklüğü, bir aylık yol gibidir. Suyu sütten dahâ beyâz, kokusu miskden dahâ güzel-

dir. Etrâfındaki kadehler, yıldızlardan dahâ çoktur. Bir içen, Cehennemde olsa bile, bir dahâ susamaz.

(Şefâ'at) hakdır. Tevbesiz ölen mü'minlerin küçük ve büyük günâhlarının afv edilmesi için, Peygamberler, Velîler, Sâlihler ve Melekler ve Allahü teâlânın izn verdiği kimseler, şefâ'at edecek ve kabûl edilecektir. [Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", **(Ümmetinden büyük günâh işleyenlere şefâ'at edeceğim)** buyurmuştur.] Mahşerde, şefâ'at beş dürlüdür:

Birincisi, kıyâmet günü, mahşer yerinde kalabalıktan, çok uzun beklemekten usanan günâhkârlar, feryâd ederek, hesâbın bir ân önce yapılmasını isteyeceklerdir. Bunun için şefâ'at olunacaktır.

İkincisi, süâlin ve hesâbın kolay ve çabuk olması için, şefâ'at edilecektir.

Üçüncüsü, günâhı olan mü'minlerin, Sırâtdan Cehenneme düşmemeleri, Cehennem azâbından korunmaları için şefâ'at olunacaktır.

Dördüncüsü, günâhı çok olan mü'minleri Cehennemden çıkarmak için şefâ'at olunacaktır.

Beşincisi, Cennetde sayısız ni'metler olacak ve sonsuz kalınacak ise de, sekiz derecesi vardır. Herkesin derecesi, makâmı, îmânının ve amellerinin mikdârınca olacaktır. Cennetdekilerin derecelerinin yükselmeleri için de şefâ'at olunacaktır.

Cennet ve Cehennem şimdi vardır. Cennet, yedi kat göklerin üstündedir. Cehennem, herşeyin altındadır. Sekiz Cennet, yedi Cehennem vardır. Cennet, yer küresinden ve güneşden ve göklerden dahâ büyüktür. Cehennem de güneşden büyüktür.

6 — İnanılması lâzım olan altı şeyden altıncısı; **(kadere, hayr ve şerlerin Allahü teâlâdan olduğuna inanmaktır)**. İnsanlara gelen hayr ve şer, fâide ve zarar, kazanç ve ziyânların hepsi, Allahü teâlânın takdîr etmesi ileler. **(Kader)**, lügatde, bir çokluğu ölçmek, hüküm ve emr demektir. Çokluk ve büyüklük ma'nâsına da gelir. Allahü teâlânın, birşeyin varlığını ezelde dilemesine kader denilmiştir. Kaderin, ya'nî varlığı dilenilen şeyin var olmasına **(Kazâ)** denir. Kazâ ve kader kelimeleri, birbirinin yerine de kullanılır. Buna göre kazâ demek, ezelden ebede kadar yaratılacak şeyleri, Allahü teâlânın ezelde dilemesidir. Bütün bu eşyânın, kazâyâ uygun olarak, dahâ az ve dahâ çok olmyarak yaratılmasına kader denir. Allahü teâlâ, olacak herşeyi ezelde, sonsuz öncelerde, biliyordu. İşte bu bilgisine **(Kazâ ve kader)** denir. Eski yunan felsefe-

cileri buna (inâyet-i ezeliyye) dedi. Bütün varlıklar, o kazâdan meydâna gelmiştir. Ezeldeki ilmüne uygun olarak, eşyânın var olmasına da (Kazâ ve kader) denir. Kadere îmân etmek için iyi bil-meli ve inanmalıdır ki, Allahü teâlâ, birşeyi yaratacağını ezelde irâ-de etdi, diledi ise, az veyâ dahâ çok olmaksızın, dilediği gibi var ol-ması lâzımdır. Olmasını dilediği şeylerin var olmaması ve yokluğu-nu dilediği eşyânın var olması imkânsızdır.

Bütün hayvanların, nebâtların, cansız varlıkların [katıların, sıvı-ların, gazların, yıldızların, moleküllerin, atomların, elektronların, elektro-magnetik dalgaların, kısaca her varlığın hareketi, fizik olay-ları, kimyâ tepkimeleri, çekirdek reaksiyonları, enerji alışverişleri, canlılardaki fizyolojik fe'âliyyetler], herşeyin olup olmaması, kulla-rın iyi ve kötü işleri, dünyâda ve âhiretde, bunların cezâsını görme-leri ve herşey, ezelde, Allahü teâlânın ilminde var idi. Bunların hepsini ezelde biliyordu. Ezelden ebede kadar olacak, eşyâyı, özel-likleri, hareketleri, olayları, ezelde bildiğine uygun olarak yarat-maktadır. İnsanların iyi ve kötü bütün işlerini, müslimân olmaları-nı, küfrlerini, istekli ve isteksiz bütün işlerini, Allahü teâlâ yarat-maktadır. Yaratın, yapan yalnız Odur. Sebeblerin meydâna getir-diği herşeyi yaratan Odur. **(Herşeyi bir sebep ile yaratmaktadır.)**

Meselâ, ateş yakıcıdır. Hâlbuki, yakan Allahü teâlâdır. Ateşin, yakmakta hiçbir ilgisi yoktur. Fekat, âdeti şöyledir ki, birşeye ateş dokunmadıkça, yakmağı yaratmaz. [Ateş, tutuşma sıcaklığına kadar ısıtmaktan başka birşey yapmaz. Organik cisimlerin yapısın-da bulunan karbona, hidrojene, oksijenle birleşmek ilgisi veren, elektron alış-verişlerini sağlayan, ateş değildir. Doğruyu göremi-yenler, bunları ateş yapıyor sanır. Yakan, yanma tepkisini yapan, ateş değildir. Oksijen de değildir. Isı da değildir. Elektron alış-ve-rişi de değildir. Yakan, yalnız Allahü teâlâdır. Bunların hepsini, yanmak için sebep olarak yaratmıştır. Bilgisi olmıyan kimse, ateş yakıyor sanır. İlk okulu bitiren bir kimse, (ateş yakıyor) sözünü beğenmez. Hava yakıyor der. Orta okulu bitiren de, bunu kabûl etmez. Havadaki oksijen yakıyor der. Liseyi bitiren, yakıcılık ok-sijene mahsûs değildir. Her elektron çeken element yakıcıdır der. Üniversiteli ise, madde ile birlikte enerjiiyi de hesâba katar. Görü-lüyor ki, ilm ilerledikçe, işin içyüzüne yaklaşılmakta, sebep sanı-lan şeylerin arkasında, dahâ nice sebeblerin bulunduğu anlaşıl-maktadır. İlmin, fennin en yüksek derecesinde bulunan, hakîkat-leri tâm gören Peygamberler “aleyhimüsselâm” ve O büyüklerin izinde giderek, ilm deryâlarından damlalara kavuşan islâm âlimle-ri “rahime-hümullahü teâlâ”, bugün yakıcı, yapıcı sanılan şeylerin, âciz, zevallı birer vâsita ve mahlûk olduklarını, hakîkî yapıcının,

yaratıcının sebebler değil, Allahü teâlâ olduğunu bildiriyor.] Yakıcı, Allahü teâlâdır. Ateşsiz de yakar. Fekat, ateş ile yakmak âdetidir. Yakmak istemezse, ateş içinde de yakmaz. İbrâhîm aleyhisselâmı ateşde yakmadı. Onu çok sevdiği için, âdetini bozdu. [Nitekim ateşin yakmasını önliyen maddeler de yaratmıştır. Bu maddeleri, kimyâgerler bulmaktadır.]

Allahü teâlâ dileseydi, herşeyi sebebsiz yaratırdı. Ateşsiz yakardı. Yimeden doyururdu. Tayyâresiz uçururdu. Radyosuz, uzaktan duyururdu. Fekat lutf ederek, kullarına iyilik ederek, herşeyi yaratmasını bir sebebe bağladı. Belirli şeyleri, belli sebeblerle yaratmağı dileti. İşlerini, sebeblerin altına gizledi. Kudretini sebebler altında sakladı. Onun birşeyi yaratmasını istiyen, o şeyin sebebine yapışır, o şeye kavuşur. [Lâmbayı yakmak istiyen, kibrit kullanır. Zeytinyağı çıkarmak istiyen, baskı âleti kullanır. Baş ağrısını, aspirin kullanır. Cennete gidip, sonsuz ni'metlere kavuşmak istiyen, islâmiyyete uyar. Kendini tabanca ile vuran ölü. Zehr için ölür. Terli iken su için, hasta olur. Günâh işliyen, îmânını gideren de, Cehenneme gider. Herkes, hangi sebebe başvurursa, o sebebin vâsita kılındığı şeye kavuşur. Müslimân kitâblarını okuyan, müslimânlığı öğrenir, sever, müslimân olur. Dinsizlerin ve mezhebsizlerin arasında yaşayan, onların sözlerini dinliyen, din câhili olur. Din câhillerinin çoğu kâfir olur. İnsan hangi yerin vâsitasına binerse, oraya gider.]

***Hak tecellî eyleyince, her işi âsân eder,
Halk eder esbâbını, bir lahzada ihsân eder.***

Allahü teâlâ, işlerini sebeblerle yaratmamış olsaydı, kimse kimseye muhtâc olmazdı. Herkes, herşeyi Allahü teâlâdan ister, hiçbir şeye başvurmazdı. Böyle olunca, insanlar arasında, âmir, me'mûr, işçi, san'atkâr, talebe, hoca ve nice insanlık bağları kalmaz, dünyâ ve âhiretin nizâmı bozulurdu. Güzel ile çirkin, iyi ile fenâ ve mutî ile âsî arasında fark kalmazdı.

Allahü teâlâ dileseydi, âdetini başka dürlü yapardı. Herşeyi, o âdetine göre yaratırdı. Meselâ dileseydi, kâfirleri, dünyâda zevk ve safâsına düşkün olanları, can yakanları, insanları aldatanları Cennete sokardı. İmânî olanları, ibâdet edenleri, iyilik yapanları Cehenneme sokardı. Fekat, âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler, böyle dilemediğini göstermektedir.

İnsanların her işini, istekli ve isteksiz, bütün hareketlerini yaratan Odur. Kulların, ihtiyârî, ya'nî istekli hareketlerini, işlerini yaratması için, kullarında (**İhtiyâr**) ve (**İrâde**) yaratmış, bu seçme ve dilemelerini, işleri yaratmasına sebep kılmıştır. Bir kul, birşey yapmağı ihtiyâr edince, isteyince, Allahü teâlâ da dilerse, o işi, ya-

ratr. Kul istemez ve dilemez, Allahü teâlâ da dilemezse, o şeyi yaratmaz. O şey, yalnız kulun dilemesi ile de yaratılmaz. O da dilerse yaratır. Kullarının istekli işlerini yaratması, birşeye ateş değerse, o şeyde yakmağı yaratması, ateş değmezse, yakmağı yaratmaması gibidir. Bıçak değince, kesmeğı yaratmaktadır. Kesen, bıçak değildir, Odur. Bıçağı, kesmek için sebep kılmıştır. Demek ki, kulların istekli hareketlerini, onların ihtiyâr etmeleri, hareketi tercih etmeleri ve dilemeleri sebebi ile yaratmaktadır. Fekat tabî'atdeki hareketler, kulların ihtiyâr etmelerine bağılı değildir. Bunlar, yalnız Allahü teâlâ dileyince, başka sebeblerle yaratılmaktadır. Herşeyin, güneşlerin, zerrelere, damlaların, hücrelerin, mikropların, atomların maddelerini, özelliklerini, hareketlerini yaratan yalnız Odur. Ondaki başka yaratıcı yoktur. Ancak, cansız maddelerin hareketleri ile, insan ve hayvanların ihtiyârî, istekli hareketleri arasında şu ayrılık vardır ki, kullar bir şeyi yapmağı ihtiyâr, tercih edince ve dileyince, O da dilerse, kulu harekete geçiriyor ve yaratıyor. Kulun hareket etmesi kulun elinde değildir. Hattâ nasıl hareket ettiğinden haberi bile yoktur. [İnsanın her hareketi, nice fizik ve kimyâ olayları ile hâsıl olmaktadır.] Cansızların hareketlerinde (**İhtiyâr etmek**) yoktur. Ateş değdiği zemân, yakmak yaratılması, ateşin yakmağı tercih etmesi ve dilemesi ile değildir.

[Sevdiği, acıdığı kullarının, iyi, fâideli isteklerini, O da ister ve yaratır. Bunların kötü ve zararlı isteklerini, O istemez ve yaratmaz. Bu kullarından hep iyi, fâideli işler hâsıl olur. Bunlar, birçok işlerinin hâsıl olmadığı için üzürlüdür. Bu işlerin zararlı oldukları için yaratılmadığını düşünmüş, anlamış olsalardı, hiç üzülmeyezlerdi. Bunun için sevinirler, Allahü teâlâyâ şükr ederlerdi. Allahü teâlâ, insanların ihtiyârî, istekli işlerini, onların kalblerinin ihtiyâr ve irâde etmelerinden sonra yaratmağı, ezelden irâde etmiş, böyle olmasını dilemiştir. Ezelden böyle dilemeseydi, istekli hareketlerimizi de, biz istemeden, hep O zorla yaratırdı. İstekli işlerimizi biz istedikden sonra yaratması, ezelden, böyle istemiş olduğu içindir. Demek ki, Onun irâdesi hâkim olmaktadır].

Kulların istekli hareketleri, iki şeyden meydana gelmektedir: Birincisi, kulun kalbinin ihtiyâr ve irâdesi ve kudretiyledir. Bunun için, kulun hareketlerine (**Kesb etmek**) denir. Kesb, insanın sıfatıdır. İkincisi, Allahü teâlânın yaratması, var etmesiyledir. Allahü teâlânın emirler, yasaklar, sevâblar ve azâblar yapması, insanda kesb bulunduğu içindir. (**Saffât**) süresinin doksanaltıncı âyet-i kerîmesinde meâlen, (**Allahü teâlâ, sizi yarattı ve işlerinizi yarattı**) buyruldu. Bu âyet-i kerîme, hem insanlarda kesb, ya'nî hareketlerinde kalbinin ihtiyârî ve (**İrâde-i cüz'iyye**)si bulunduğunu gös-

termektedir. Cebr olmadığını açıkça isbât etmektedir. Bunun için **(İnsanın işi)** denilmektedir. Meselâ, Alî vurdu, kırdı denir. Hem de, herşeyin kazâ ve kaderle yaratıldığını belli etmektedir.

Kulun işinin yapılmasında, yaratılmasında, önce bu işi kulun kalbinin ihtiyâr ve irâde etmesi lâzımdır. Kul, kudreti dâhilinde olan şeyi irâde eder. Bu isteğe ve dilemeğe **(Kesb)** denir. Âmidî merhûm, bu kesbin, işlerin yaratılmasında sebep olduğunu, te'sîr etdiğini bildiriyor. Bu kesbin ihtiyârî olan işin yaratılmasına te'sîri olmaz demek de zarar vermez. Çünkü, yaratılan iş ile kulun istediği iş, başka değildir. Demek ki, kul her istediğini yapamaz. İstemedikleri de var olabilir. Kulun, her istediğini yapması, her istemediğinin olmaması, kulluk değildir. Ulûhiyyete kalkışmaktır. Allahü teâlâ, lutf ederek, ihsân ederek, acıyarak, kullarına muhtâc oldukları kadar ve emrlere, yasaklara uyabilecek kadar kuvvet ve kudret, ya'nî enerji vermiştir. Meselâ, sıhhati ve parası olan kimse, ömründe bir kerre hacca gidebilir. Gökde Ramezân hilâlini [ay] görünce, her sene bir ay oruc tutabilir. Yirmidört saatde, beş vakt farz olan nemâzi kılabilir. Nisâb mikdârı malı, parası olan, bir hicrî sene sonra, bunun kırkda bir mikdârı altın ve gümüşü ayırıp müslimânlara zekât verebilir. Görülüyor ki, insan kendi istekli işlerini, isterse yapar, istemezse, yapmaz. Allahü teâlânın büyüklüğü, buradan da anlaşılmalıdır. Câhil ve ahmak olanlar, kazâ, kader bilgilerinin anlıyamadıkları için, Ehl-i sünnet âlimlerinin sözlerine inanmaz. Kulların kudret ve ihtiyârlarında şübhe ederler. İnsanı, istekli işlerinde âciz ve mecbûr sanırlar. Ba'zı işlerde kulların ihtiyârı olmadığını görerek, Ehl-i sünnete dil uzatırlar. Bu bozuk sözleri, kendilerinde irâde ve ihtiyâr bulunduğunu göstermektedir.

Bir işi yapıp yapmamağa gücü yetmeğe **(Kudret)** denir. Yapmağı veyâ yapmamağı tercih etmeğe, seçmeğe **(İhtiyâr)**, istemek denir. İhtiyâr olunanı yapmağı dilemeğe **(İrâde)**, dilemek denir. Bir işi kabûl etmeğe, karşı gelmemeğe **(Rizâ)**, beğenmek denir. İşin yapılmasına te'sîr etmek şartı ile, irâde ile kudretin bir araya gelmesine **(Halk)**, yaratmak denir. Te'sîrli olmıyarak bir araya gelmelerine **(Kesb)** denir. Her ihtiyâr edenin, hâlık olması lâzım gelmez. Bunun gibi, her irâde edilen şeyden, râzı olmak lâzım gelmez. Allahü teâlâyâ hâlık ve muhtâr denir. Kula, kâsib ve muhtâr denir.

Allahü teâlâ, kullarının tâ'atlarını, günâhlarını irâde eder ve yaratır. Fekat, tâ'atden râzıdır. Günâhdan râzı değildir, beğenmez. Herşey, Onun irâde ve halk etmesi ile var olmaktadır. En'âm sûresinin yüzükinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Ondan başka ilah**

yokdur. Herşeyin hâhki, ancak Odur) buyurulmuştur.

(Mu'tezile) fırkasında olanlar, irâde ile rızâ arasındaki ayrılığı göremediklerinden, şaşkına döndü. İnsan dilediği işi, kendi yaratır dediler. Kazâ ve kaderi inkâr etdiler. **(Cebriyye)** fırkası da, büsbütün şaşırды. Halk etmeksizin ihtiyâr bulunacağını anlamadılar. İnsanda ihtiyâr yok sanarak, insanı, taşa, oduna benzetdiler. İnsanlar, hâşâ, günâh sâhibi değildir. Bütün kötülükleri yapırdan Allahü teâlâdır, dediler. Cebriyye mensûblarının dediği gibi, insanda irâde ve ihtiyâr olmasaydı, kötülükleri, günâhları, Allahü teâlâ zor ile yapırdıysaydı, eli-ayağı bağlanıp dağdan aşağı yuvarlanan kimse ile, yürüyerek, etrâfını seyr ederek inen kimsenin hareketlerinin birbirlerinden farklı olmaması lâzım olurdu. Hâlbuki, birincinin yuvarlanması cebr ile, ikincinin inmesi, irâde ve ihtiyâr ile olmaktadır. Aralarındaki ayrılığı göremiyenlerin görüşleri kısadır. Hem de, âyet-i kerîmelere inanmamış oluyorlar. Allahü teâlânın emrlerini, yasaklarını, lüzûmsuz, yersiz görmüş oluyorlar. Mu'tezile ve yâ kaderiyye adındaki fırkanın dediği gibi, insan dilediğini kendi yaratıyor zannetmek de, **(Herşeyi yaratan Allahü teâlâdır)** âyet-i kerîmesine inanmamak olduğu gibi, yaratmakta, insanlar, Allahü teâlâyâ şerîk, ortak edilmiş olur.

Şî'îler de, Mu'tezile gibi, insan dilediğini yaratır diyor. Eşeğin sopa yidiği hâlde sudan geçmediğini buna sened gösteriyorlar. Bunlar düşünmüyor ki, insan bir iş yapmak isterse, Allahü teâlâ da, o işin yapılmasını istemese, Allahü teâlânın dilediği olur. Mu'tezilenin sözünün yanlış olduğu anlaşılır. Ya'nî insan, her dilediğini yapamaz, yaratamaz. Onların dediği gibi, insanın her istediği olursa, Allahü teâlânın, âciz olması îcâb eder. Allahü teâlâ, aczden münezzehdir, uzaktır. Ancak, Onun irâde ettiği olur. Herşeyi yaratan, var eden, yalnız Odur. Allahlık böyle olur. İnsanlar için, (şunu yarattı, şunu yarattık, bunu yarattılar) gibi söylemek, yazmak çok çirkindir. Allahü teâlâyâ karşı edepsizlik olur. Küfre sebep olur.

[Kulların ihtiyârî hareketleri, kendi irâdeleri ile olmyan, hattâ haberleri bile olmadan, nice fiziksel, kimyâsal ve fizyolojik olaylarla meydâna gelmektedir. Bu inceliği anlamış olan insâflı bir fen adamı, kendi ihtiyârî hareketlerine, (yarattım) demek şöyle dursun, (ben yaptım) demeye bile sıkılır. Allahü teâlâdan hayâ eder. Bilgisi, anlayışı ve edebi az olan ise, her yerde herşeyi söylemekten sıkılmaz.

Allahü teâlâ, dünyâda bütün insanlara acıyor. Muhtâc oldukları şeyleri yaratıp, herkese gönderiyor. Dünyâda râhat ve huzûr

içinde yaşamaları ve âhiretde sonsuz se'âdete kavuşmaları için, ne yapmaları lâzım olduğunu açıkça bildiriyor. Nefslerine, kötü arkadaşlara, zararlı kitâblara ve radyolara aldanarak, küfr ve dalâlet yoluna sapanlardan, dilediğini hidâyete kavuşturuyor. Bunları doğru yola çekiyor. Azgın, zâlim olanlara bu ni'metini ihsân etmiyor. Onları, beğendikleri, istedikleri, içine düşdüğü inkâr bataklığında bırakıyor.]

(İ'tikâdnâme) kitâbının tercemesi burada temâm oldu. Bu tercemeyi yapan hâcî Feyzullah efendi, Erzincanın Kemâh beldesindedir. Uzun seneler Sökede müderrislik yapmış, 1323 [m. 1905] de vefât etmiştir. Kitâbın yazarı, Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Osmânî "kuddise sirruh", 1192 hicrî senesinde Bağdâdın kuzeyinde Şehrezûr şehrinde tevellüd, 1242 [m. 1826] de Şâmda vefât etdi. Osmânî Zinnüreyn "radiyallahü anh" soyundan olduğu için, Osmânî denir. Kardeşi Mevlânâ Mahmûd Sâhib hazretlerine imâm-ı Nevevînin **(Hadîs-i erba'în)** kitâbındaki ikinci hadîs olan ve **(Hadîs-i Cibrîl)** adı ile meşhûr hadîs-i şerîfi okuturken, Mevlânâ Mahmûd-i Sâhib, bu hadîs-i şerîfi açıklyarak yazmasını büyük kardeşinden dilemişti. Mevlânâ Hâlid "rahmetullahi aleyh", kardeşinin nûrlu kalbini hoş etmek için, bu dileği kabûl buyurmuş, bu hadîs-i şerîfi fârisî dil ile şerh etmiştir.

***Uyan, gözün aç, âkıl, yalvar güzel Allaha!
yolundan hiç ayrılma, yalvar güzel Allaha!***

***Her gün beş nemâzı kıl, Ramezânda oruc tut!
mâlm çoksa zekât ver, yalvar güzel Allaha!***

***Bir gün bu gözün görmez, hem kulağın işitmez,
Bu fırsat ele girmez, yalvar güzel Allaha!***

***Sağlığı ganîmet bil, her sâati ni'met bil,
emrine itâat kıl, yalvar güzel Allaha!***

***Ömrünü boş geçirme, nefsine kuvvet verme,
Uyan! Gaflet eyleme, yalvar güzel Allaha!***

***Günâhın çok olsa da, ondan ümmîdin kesme,
Afvı, keremi boldur, yalvar güzel Allaha!***

***Seher vakti rahmeti, yağar her memlekete,
Ol vakt pâklenir kalbin, yalvar güzel Allaha!***

***Allahın adın yâd et, rûhun ve kalbin şâd et,
Bülbül gibi feryâd et, yalvar güzel Allaha!***

ŞEREFÜDDİN MÜNİRİNİN
“rahime-hullahü teâlâ” MEKTÛBU:
(Sebeblere Yapışmak Lâzımdır)

Hindistânda yetişmiş olan islâm âlimlerinin büyüklerinden Şerefüddîn Ahmed bin Yahyâ Münîrî “rahmetullahi aleyh”, fârisî (**Mektûbât**) kitâbının onsekizinci mektûbunda buyuruyor ki:

İnsanların çoğu, şübhe ve hayâl ile hareket ederek yanlışyorlar. Böyle bozuk düşünenlerden bir kısmı (*Allahü teâlânın bizim ibâdetlerimize ihtiyâcı yoktur. İbâdetlerimizin Ona hiç fâidesi yoktur. İnsanların ibâdet veyâ isyân etmeleri, Onun büyüklüğü karşısında müsâvidir. İbâdet yapanlar, boşuna sıkıntı, zahmet çekiyorlar*) diyorlar. Böyle düşünmek yanlıştır. İslâmiyeti bilmedikleri için, böyle söylemekdedirler. İbâdetlerin Allahü teâlâyâ fâidesi olduğunu ve bunun için emr olunduklarını zan etmektedirler. Böyle zan etmek çok yanlıştır. Olmıyacak şeyi oluyor zan etmektir. Her insanın yaptığı ibâdetin fâidesi, yalnız kendisinedir. Böyle olduğunu, Allahü teâlâ (**Fâtır**) sûresinin onsekizinci âyetinde açıkca haber vermektedir. Böyle yanlış düşünen kimse, perhiz yapmayan hastaya benzemektedir. Bu hastaya doktor, perhiz tavsiye ediyor. Bu ise, perhiz yapmazsam doktora hiç zararı olmaz diyerek, perhiz yapmıyor. Doktora zararı olmaz demesi doğrudur. Fekat kendine zarar vermektedir. Tabîb, kendine fâidesi olduğu için değil, onun hastalıktan kurtulması için, perhiz yapmasını tavsiye etmiştir. Doktorun tavsiyesine uyarsa, şifâ bulur. Uymazsa ölür, gider. Tabîbin bundan hiç zararı olmaz.

Bozuk düşünenlerden bir kısmı da, hiç ibâdet yapmaz, harâmlardan sakınmaz, ya'nî islâmiyete uymazlar. (*Allah kerîmdir, rahîmdir. Kullarına çok acır. Afvı sonsuzdur. Kimseye azâb etmez*) derler. Evet, ilk sözleri doğrudur. Fekat, son sözleri yanlıştır. Burada şeytân kendilerini aldatmaktadır. İsyâna sürüklemektedir. Akı olan kimse, şeytâna aldanmaz. Allahü teâlâ, kerîm, rahîm olduğu gibi, azâbı da şiddetlidir. Can yakıcıdır. Bu dünyâda, çoklarını fakîrlik ve sıkıntılar içinde yaşattığını görüyoruz. Nice kullarını, hiç çekinmeden azâblar içinde yaşatıyor. Çok kerîm ve razzâk olduğu hâlde, zırâ'at, çiftçilik sıkıntıları çekilmezse, bir lokma ekme vermiyor. Herkesi yaşatan O olduğu hâlde, yimiyen, iç-

meyen insanı yaşatmıyor. İlâc kullanmıyan hastaya şifâ vermiyor. Yaşamak, hasta olmamak ve mal sâhibi olabilmek gibi, dünyâ ni'metlerinin hepsi için sebebler yaratmış, sebebine yapışmıyanlara hiç acımayıp, dünyâ ni'metlerinden mahrûm bırakmıştır. İlâclar maddî ve ma'nevî olarak iki kısımdır. Bütün hastalıkları tedâvî eden ma'nevî ilâclar, sadaka vermek ve düâ okumaktır. **(Hastalarınızı sadaka vererek tedâvî ediniz!)** ve **(Çok istigfâr okumak, bü-tün derdlere devâdır!)** hadîsleri meşhûrdur. Maddî ilâclar çoktur. Tecrube ile anlaşılırlar. Ma'nevî ilâcları kullanmak, maddî ilâcları bulmağa da yardım ederler. Âhiret ni'metlerine kavuşmak da böyledir. Kâfirliği, kalbi ve rûhu öldüren zehr yapmıştır. Tenbellik de, rûhu hasta yapar. Bunlara ilâc yapılmazsa, rûh hastalanır, ölür. Küfrün ve câhilliğin biricik ilâcı, imldir, ma'rifettir. Tenbelliğin ilâcı da, nemâz kılmaktır ve her ibâdeti yapmaktır. Bir kimse, dünyâda zehr yir ve Allah rahîmdir, zehrini zararından beni korur derse, hastalanır, ölür. İshâl olan, hind yağı içerse, [şeker hastası, tatlı ve hamur işi yirse], hastalıkları artar. İnsanların bedenleri nâzik olduğu için, lâzım olan ihtiyâc maddeleri [gıdâ, libâs ve mesken] çoktur. Bunları bulmak ve islâmiyyete uygun olarak kullanabilmek için, hâzırlamak çok güçtür. Bu işlerin kolay ve râhat yapılması için, insanlarda **(Nefs)** denilen ayrı bir kuvvet yaratılmıştır. Hayvanlarda bu kuvvetin yaratılması için bir sebep yoktur. Nefs, bedene lâzım olan şeylerin yapılmasını ister. Bu şeyleri fazlası ile yapmak ona tatlı gelir. Nefsin isteklerine **(Şehvet)** denir. Şehveti, akla danışmadan, ihtiyâcdan fazla yapması, kalbe ve bedene ve başkalarına zarar verir, günâh olur. **(Se'âdet-i Ebediyye)** sh. 32 ye bakınız!

Bozuk düşünenlerden bir kısmı da, açlık çekerek riyâzet yapıyorlar. Böylece islâmiyyetin beğenmediği şehvet, gadab ve eğlence isteklerini kökünden yok etmek istiyorlar. İslâmiyyet, bunların yok edilmesini emr ediyor sanıyorlar. Uzun zemân açlık sıkıntısı çekerek, bu kötü isteklerinin yok olmadıklarını görüyor, islâmiyyet, yapılamıyacak şeyi emr etmiştir zan ediyorlar. *(İslâmiyyetin bu emri yapılamaz. İnsan yaratılışında bulunan huylardan kurtulamaz. Bunlardan kurtulmak için çalışmak, siyâh kimseyi beyâz yapmağa çalışmak gibidir. Olamıyacak şeyi yapmağa çalışmak, ömrü boşuna harc etmek olur)* diyorlar. Bunlar yanlış düşünüyor ve yanlış iş yapıyorlar. Hele, islâmiyyet böyle emr etmiştir demeleri tam bir câhillik ve ahmaklıktır. Çünkü islâmiyyet, gadabın, şehvetin, insanlık sıfatlarının yok edilmesini emr etmiyor. Böyle söylemek, islâmiyyete iftirâ etmek olur. İslâmiyyet, böyle emr etmiş olsaydı, dînin sâhibi olan Muhammed aleyhisselâmda bu sıfat-

lar bulunmazdı. Hâlbuki, **(Ben insanım. Herkes gibi, ben de kızarıyorum)** buyururdu. Ara sıra kızdığı görülürdü. Kızması, hep Allahü teâlâ için olurdu. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, Âl-i İmrân sûresinin yüzotuzdördüncü âyetinde, **(Gadablarını yenen)** kimseleri medh etmektedir. Gadab etmeyenleri medh etmemektedir. Bozuk düşünen kimsenin, insan, şehvetini yok etmelidir demesi, pek yanlıştır. Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” dokuz hanımla “radiyallahü teâlâ anhünne” evlenmiş olması, bu sözünün yanlış olduğunu açıkça göstermektedir. Bir kimsenin şehveti giderse, ilâc yaparak şehvete kavuşması lâzımdır. Gadab da böyledir. İnsan, zevcesini ve çocuklarını gadab sıfatı ile korur. İslâm düşmanlarına karşı, bu sıfat yardımı ile cihâd eder. Çoluk çocuk sâhibi olup, öldükden sonra şân ve şeref ile anılmak, şehvet sâyesinde olmakdadır. Bunlar, islâmiyyetin medh ettiği, beğendiği, övdüğü şeylerdir.

İslâmiyyet, şehvetin ve gadabın yok edilmesini değil, her ikisine hâkim olup, dîne uygun kullanılmalarını emr etmektedir. Suvârînin atını ve avcının köpeğini yok etmeleri değil, bunları terbiye ederek, kendilerinden fâidelenmeleri lâzım olduğu gibidir. Ya'nî, şehvet ve gadab, avcının köpeği ve süvârînin atı gibidirler. Bu ikisi olmadıkça, âhîret ni'metleri avlanamaz. Fekat, bunlardan fâidelenebilmek için, terbiye ederek, dîne uygun kullanılmaları lâzımdır. Terbiye edilmezler, azgın olup, dînin sınırlarını aşarlarsa, insanı felâkete sürüklerler. Riyâzet yapmak, bu iki sıfatı yok etmek için değil, terbiye edip dîne uymalarını sağlamak içindir. Bunu sağlamak da, herkes için mümkündür. Medeniyyet, atom gücü kullanmak ve jet gibi şeyler yapmak değildir. Medeniyyet, bunları insanlara hizmet için kullanmaktır. Bu da, islâmiyyete uymakla ele geçer.

Bozuk düşünenlerin dördüncü kısmına gelince, bunlar kendilerini aldatmaktadırlar. *(Herşey ezelde takdîr edilmiştir. Çocuk dünyâya gelmeden önce, (Sa'îd) veyâ (Şakî) olduğu bellidir. Bu, sonradan değişmez. Bunun için, ibâdet yapmanın fâidesi yoktur)* derler. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, kazâ ve kaderin değişmeyeceğini, herşeyin ezelde takdîr edilmiş olduğunu anlatınca, Eshâb-ı kirâm da, böyle söylemişlerdi. (Ezeldeki takdîre güvenelim. İbâdet yapmıyalım) demişlerdi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, bunlara karşı, **(İbâdet yapınız! Herkese ezelde takdîr edilmiş olan şeyi yapmak kolay olur)** buyurdu. Ya'nî, Allahü teâlânın ezelde sa'îd olarak bildiği kimse, dünyâda sa'îdlerin işlerini yapar. Bundan anlaşılıyor ki, ezelde sa'îd denilenlerin ibâ-

det yapmaları ve şakî denilenlerin ısyân etmeleri, sağlam yaşamaları ezelde takdîr edilmiş olanların gıdâ ve ilâc almalarına ve hastalanmaları, ölmeleri takdîr edilmiş olanların da, gıdâ ve ilâc almalarına benzemektedir. Açlıktan, hastalıktan ölmesi ezelde takdîr edilmiş olana, gıdâ ve ilâc almak nasib olmaz. Zengin olması ezelde takdîr edilmiş olana, kazanc yolları açılır. Doğuda ölmesi takdîr edilmiş olana, batıya giden yollar kapanır. İşitdiğimizize göre, Azrâîl aleyhisselâm, Süleymân aleyhisselâmın yanına gelince, oturanlardan birine dikkat ile bakdı. Bu kimse, meleğin böyle sert bakışından korkdu. Azrâîl aleyhisselâm gidince, Süleymân aleyhisselâma yalvarıp, rüzgâra emr etmesini, rüzgârın kendisini garb memleketlerinden birine götürüp, Azrâîl aleyhisselâmdan kurtulmasını istedi. Azrâîl aleyhisselâm tekrâr gelince, Süleymân aleyhisselâm, o adamın yüzüne niçin sert bakdığını sordu. Azrâîl aleyhisselâm, (Bir sâat sonra, garbdaki şehirlerden birinde, o kimsenin canını almak için emr olunmuşdum. Onu senin yanında görünce, hayretimden dikkat ile bakdım. Emre uyup garba gidince, onu orada görüp canını aldım) dedi. [Bu kıssa, Celâlüddîn-i Rûmînin “rahime-hullahü teâlâ”^[1] (**Mesnevî**)sinde uzun yazılıdır.] Görülüyor ki, ezeldeki takdîr, bir emr değil, bir ilmdir. Altmışüçüncü sahîfeye bakınız! Ezeldeki kaderin hâsıl olması için, bu kimse, Azrâîl aleyhisselâmdan korkdu. Süleymân aleyhisselâm ona itâ’at etdi. Ezeldeki takdîr, sebebler zinciri ile yerine getirildi. Bunun gibi, ezelde sa’îd denilmiş olan kimsenin îmân etmesi, riyâzet çekerek, kötü huylarının düzelmesi nasib olur. (**En’âm**) sûresinin yüzyirmi-beşinci âyetinde meâlen, (**Allahü teâlâ, hidâyete kavuşturmak istediği kulunun kalbine islâmiyeti yerleştirebilir**) buyurulmuşdur. Ezelde şakî olacağı bilinen, ya’nî Cehenneme gitmesi takdîr edilmiş olan kimse, (İbâdet etmeğe lüzûm yokdur. Herkesin sa’îd ve yâ şakî olduğu ezelde takdîr edilmişdir) der. Böyle düşünerek ibâdet etmez. Böyle düşünerek ibâdet yapmaması, o kimsenin ezelde şakî olduğunu gösterir. Bunun gibi, câhil kalması ezelde takdîr edilmiş kimse (Herşey ezelde takdîr edilmişdir. Câhil kalması takdîr edilmiş olanın, okuyup öğrenmesinin fâidesi olmaz) der. Böylece çalışmaz, öğrenmez. Câhil kalır. Bir kimsenin zirâ’at yaparak bol mahsûl alması takdîr edilmiş ise, tarlasını sürmek, tohum ekmek nasib olur. Ezelde sa’îd denilmiş olanların îmân etmeleri ve ibâdet yapmaları, şakî denilmiş olanların da, kâfir olmaları ve ısyân etmeleri böyledir. Ahmak olan kimse, bunu anlıyamaz. (Îmânın ve ibâdet yapmanın, ezelde sa’îd olmak ile ve küfrün, ısyânın

[1] Celâlüddîn-i Rûmî, 672 [m. 1273] de Konyada vefât etdi.

da şakf olmak ile acabâ ne ilgisi vardır?) der. Kısa aklı ile bu ilgiyi anlamak ister. Herşeyi, kendi aklı ile çözmeğe kalkışır. Hâlbuki, insanın aklı sınırlıdır. Aklın eremediği şeyleri akl ile anlamağa kalkışmak, aklsızlık, ahmaklık olur. Öyle düşünenlerin ahmak oldukları anlaşılır. İsa aleyhisselâm buyurdu ki, (Anadan doğma körlerin görmesini sağlamak, hattâ ölüleri diriltmek bana güç gelmedi. Fekat, ahmak olana, doğru sözü anlatamadım). Allahü teâlâ, sonsuz olan ilmi ve hikmeti ile, ba'zı kullarını melek derecesine yükseltir. Hattâ, meleklerden dahâ ileri olur. Ba'zılarını da, köpek, hınzır derecesine düşürür. Onsekizinci mektûbun tercemesi burada temâm oldu.

Şerefüddîn Ahmed bin Yahyâ Münîrî hazretlerinin (**Mektûbât**) kitabında yüz mektûb vardır. 741 [m. 1339] senesinde yazılmış ve 1329 [m. 1911] senesinde Hindistânda basılmışdır. İstanbulda Süleymâniyye kütübhanesinde el yazması vardır. Yetmişaltıncı mektûbunda buyuruyor ki:

(Se'âdet), Cennetlik olmak demektir. **(Şekâvet)**, Cehennemlik olmak demektir. Se'âdet ve Şekâvet, Allahü teâlânın iki hazînesi gibidir. Birinci hazînenin anahtarı, tâ'at ve ibâdetdir. İkinci hazînenin anahtarı, ma'siyet ya'nî günâhlardır. Allahü teâlâ, her insanın Sa'îd veyâ Şakf olacağını ezelde biliyordu. Bu bilgisine (**Kader**) denir. [Buna alın yazısı diyoruz.] Sa'îd olacağı ezelde bilinen kimse, Allahü teâlâyâ itâ'at eder. Ezelde, Şakf olacağı bilinen kimse, hep günâh işler. Dünyâda herkes, Sa'îd veyâ Şakf olduğunu, amelinden anlayabilir. Âhireti düşünen din âlimleri, herkesin Sa'îd veyâ Şakf olduğunu böylece anlar. Dünyâyâ dalmış olan din adamı ise, bunu bilmez. Her izzet ve her ni'met, Allahü teâlâyâ, ihlâs ile itâ'at ve ibâdet etmektedir. Her kötülük ve sıkıntı da, günâh işlemekten hâsıl olur. Herkese derd ve belâ, günâh yolundan gelir. Râhat ve huzûr da, itâ'at yolundan gelmektedir. [Allahü teâlânın âdeti böyledir. Bunu kimse, değiştiremez. Nefse kolay ve tatlı gelen şeyi se'âdet zan etmemeli. Nefse güç ve acı gelenleri de şekâvet ve felâket sanmamalıdır.] Kudüsde Mescid-i Aksâda senelerce tesbih ve ibâdet ile ömrünü geçiren kimse, ibâdetin şartlarını ve ihlâsı öğrenmediği için, bir secdeyi terk edince, öyle zarar etdi ki, helâk oldu. Eshâb-ı Kehfin köpeği ise, pis olduğu hâlde, Sıddıkların arkasında birkaç adım yürüdüğü için, öyle yükseldi ki, hiç düşmedi. Bu hâl, insanı hayrete düşürmektedir. Asrlar boyunca, âlimler, bu sırrı çözememiştir. İnsan aklı, bunun hikmetini anlayamıyor. Âdem aleyhisselâma buğdaydan yime dedi ve yiyeceğini ezelde bildiği için, yimesini diledi. Şeytânın Âdem aleyhisselâma secde etmesini emr eyledi ve secde etmemesini diledi. Beni

arayınız buyurdu. Fekat ihlâsı olmanın kavuşmasını dilemedi. İlâhî yolun yolcuları, (Hiç anlıyamadık) demekden başka birşey söyleyemediler. Bizlere ne demek düşer. Onun, insanların îmân etmelerine, ibâdet yapmalarına ihtiyâcı yoktur. Kâfir olmalarının ve günâh işlemelerinin Ona hiç zararı olmaz. Mahlûklarına Onun hiç ihtiyâcı yoktur. İlmi, zulmetin temizlenmesine, cehli de, günâh işlenmesine sebep yaptı. İlmden îmân ve tâ'at doğmakda, cehlden de küfr ve günâh hâsil olmaktadır. Tâ'at, çok küçük olsa da, kaçırılmamalı! Günâh, pek küçük görünse de, yaklaşılmamalıdır! İslâm âlimleri buyurdular ki, üç şey, üç şeye sebebedir: Tâ'at, Allahü teâlânın rızâsını kazanmağa sebebedir. Günâh işlemek, Allahü teâlânın gadabına sebebedir. İmân etmek, şerefli ve kıymetli olmağa sebebedir. Bunun için, küçük günâh işlemekten de çok sakınmalıdır. Allahü teâlânın gadabı, bu günâhda olabilir. Her mü'mini kendinden iyi bilmelidir. O mü'min, Allahü teâlânın çok sevdiği kulu olabilir. Herkes için ezelde yapılmış olan takdîr, hiç değiştirilemez. Hep günâh işleyip, hiç tâ'at yapmamış olan bir müslimânı, Allahü teâlâ, dilerse afv eder. Bekara sûresinin otuzuncu âyetinde, Melekler, meâlen, **(Yâ Rabbî! Yer yüzünde fesâd çıkaracak ve kan dökcek olan insanları niçin yaratıyorsun)** dediklerinde, (Onlar fesâd çıkarmazlar) demedi. **(Sizin bilmediklerinizi ben bilirim)** buyurdu. (Lâyık olmaları lââyık yaparım. Uzak kalanları yaklaştırım. Zelfî olanları azîz ederim) buyurdu. Siz onların işlerine bakarsınız. Ben kalblerindeki îmâna bakarım. Siz, günâhsız olduğunuzu bakıyorsunuz. Onlar, benim rahmetime sığınır. Sizin günâhsız olduğunuzu beğendiğim gibi, müslimânların günâhlarını afv etmeği de severim. Benim bildiğimi sizler bilemezsiniz. İmânî olanları, ezelfî olan lutfüme kavuşturur, ebedî olan lutfüm ile hepsini okşarım buyurdu. Yetmişaltıncı mektûbdan terceme temâm oldu.

Şerefüddîn Ahmed bin Yahyâ Münîrî “rahmetullahi teâlâ aleyh”, 782 [m. 1380] senesinde vefât etmiştir. Hindistânda Bihar şehrinde yaşadı. Kabri de oradadır. Münîrî, Bihar şehrinin köylerinden birinin ismidir. Şâh Abdülhak Dehlevînin “rahmetullahi teâlâ aleyh” **(Ahbâr-ül-ahyâr)** kitâbında, hâl tercemesi uzun yazılıdır. Bu kitâb fârisî olup, 1332 [m. 1914] senesinde Hindistânda, Diyobend şehrinde ve sonra Pâkistânda Lahorda basılmıştır. **(İrşâd-üs-sâlikîn)**, **(Ma'din-ül-me'ânî)** ve **(Mektûbât)** kitâbları çok kıymetlidir.

[İmâm-ı Rabbânî “rahmetullahi aleyh” muhtelif mektûblarında buyuruyor ki, (Allahü teâlânın emr ettiği işlere **(Farz)** denir. Yasak etdiklerine **(Harâm)** denir. Farz veya harâm olmayan, ser-

best bırakılmış olanlara (**Mubâh**) denir. Farzları yapmağa, harâm-lardan sakınmağa ve mubâhları Allah rızâsı için yapmağa (**İbâdet etmek**) denir. Bir ibâdetin sahîh ve makbûl olması için, ya'nî doğru olması ve Allahü teâlânın beğenmesi için, (**İlm**) ya'nî doğru yapmanın şartlarını öğrenmek ve (**Amel**) ya'nî şartlarına uygun yapmak ve (**İhlâs**) ile yapmak lâzımdır. İhlâs, para, mevkî', şöhret gibi dünyâ menfa'atlarını düşünmeyip, Allahü teâlâ emr ettiği için, Onun rızâsını, sevgisini kazanmak için yapmaktır. İlm, fıkıh kitâb-larını, bir üstâd ile birlikte okuyarak, ihlâs da, bir Velînin sözlerinden ve hâl ve hareketlerinden ve tesavvuf kitâb-larını okuması ile elde edilir. İslâm ilmleri, iki kısımdır: Din bilgileri ve fen bilgileri. Bunları, lüzûmu kadar öğrenmek farzdır. Meselâ, ilâcın kullanma şeklini, mikdârını ve elektrik lambası makinası kullananın elektrik hakkında kısa bilgi öğrenmesi farzdır. Öğrenmezse, ölüme sebep olurlar.

Farzlara ve harâmlara inanıp da, tenbellikle veyâ kötü arkadaşlara uyarak, ibâdet etmeyen bir müslimân, tevbe etmeden ölürse, günâhı bitinceye kadar, Cehennemde yanar. Farzları öğrenmeyen, bilse de, kıymet, ehemmiyet vermeyen, üzülmeden, Allahdan korkmadan terk eden, müslimânlıktan çıkar, kâfir olur. Cehennemde, ebedî, sonsuz yanar. Harâmları yapmak da böyledir.

Bir ibâdetin ilmini öğrenmiyenin, şartlarını bilmiyenin, yaptığı ibâdet, ihlâs ile yapılmış olsa da, sahîh olmaz. Hiç yapmamış gibi, Cehennemde yanar. Şartlarını bilerek ve gözeterek yapanın, ibâdeti sahîh olur. Cehennem azâbından kurtulur. Fekat, ihlâs ile yapmadı ise, bu ibâdeti ve hiçbir iyiliği kabûl olmaz. Sevâb kazanmaz. Allahü teâlâ, bu ibâdetini ve hayrât ve hasenâtını beğenmeyeceğini bildiriyor. İlm ve ihlâs ile yapılmıyan ibâdetin fâidesi olmaz. İnsanı küfrden, günâhdan, azâbdan kurtarmaz. Ömr boyunca, böyle ibâdet yapıp da, küfr üzere vefât eden münâfıklar çok görülmüşdür. İlm ile, ihlâs ile yapılan ibâdet, insanı, dünyâda küfrden, günâhdan kurtarır ve azîz eder. Âhiretde de, Cehennem azâbından kurtaracağını, Allahü teâlâ, Mâide sûresinin dokuzuncu âyetinde ve Vel'asr sûresinde va'd etmektedir. Allahü teâlâ, va'dinde sâ-dıkdır. Verdîği sözü elbette yapar.])

**Hak teâlâ, intikâmını yine kul ile alır.
bilmiyen (ilm-i ledünnî) anı kul yaptı sanır.
Cümle eşyâ Hâhıkındır, kul elîle işlenir.
emr-i Bârî olmayınca, sanma bir çöp deprenil!**

ALLAHÜ TEÂLÂ VARDIR VE BİRDİR, ONDAN BAŞKA BÜTÜN VARLIKLAR YOK İDİ, YİNE YOK OLACAKLARDIR

Etrâfımızdaki varlıkları his organlarımız ile tanımakdayız. Duygu organlarımıza te'sîr eden şeylere (**Varlık**) [mevcûd] denir. Varlıkların beş duygu organımıza yaptıkları etkilere, te'sirlere (**Özellik**) veyâ (**Sıfat**) denir. Varlıklar, birbirlerinden, özellikleri ile ayırd edilmektedir. Zıyâ, ses, su, hava, cam, birer varlık ya'nî (**Mevcûd**)dur. Vezni, ya'nî ağırlığı ve hacmi olan, ya'nî boşlukta yer kaplayan varlıklara (**Cevher**) veyâ (**Madde**) denir. Maddeler birbirlerinden, sıfatları, hâssaları ile ayrd edilirler. Hava, su, taş, cam, ayrı birer maddedir. Zıyâ, ses ise, madde değildir. Çünkü, ışık ve ses, yer kaplamaz ve ağırlıkları yoktur. Her varlık, (**Enerji**) ya'nî (**Kudret**) taşımaktadır. Ya'nî, iş yapabilir. Her madde, sulb, ya'nî katı ve mâyi' ya'nî sıvı ve gaz olmak üzere üç hâlde bulunabilir. Katı maddelerin şekli vardır. Sıvı ve gaz hâlindeki maddelerin, kendilerine mahsûs belli şeklleri yoktur. Bunlar, buldukları kabın şeklini alırlar. Maddenin şekli almış hâline (**Cism**) denir. Maddeler hep cism hâlinde bulunur. Meselâ, anahtar, iğne, maşa, kürek, çivi, başka başka cisimlerdir. Ya'nî şeklleri başka başkadır. Fekat, hepsi demir maddesinden yapılmıştır. Cisimler ikiye ayrılır: Basît cism, Bileşik cism.

(**Âlem mütegayyirdir**) ya'nî, her cismde dâimâ değişiklik olmakdadır. Meselâ hareket ederek yer değiştirir. Büyür, küçülür. Rengi değişir. Canlı ise, hasta olur, ölür. Bu değişmelere (**Olay**) veyâ (**Hâdise**) denir. Dışarıdan bir te'sîr olmadan, maddede hiçbir değişiklik meydana gelmez. Bir hâdise meydana geldiği zemân, maddenin yapısı bozulmaz ve özü değişmezse, buna (**Fizik olayı**) denir. Kâğıdın yırtılması, bir fizik olayıdır. Bir maddede fizik olayı meydana gelmesi için, bu maddeye bir kuvvetin te'sîr etmesi lâzımdır. Maddenin yapısını bozan, özünü değiştiren olaylara (**Kimyâ olayı**) denir. Kâğıdın yanıp kül olması kimyâ olayıdır. Bir cismde kimyâ olayı meydana gelmesi için, buna başka bir maddenin te'sîr etmesi lâzımdır. İki veyâ dahâ çok maddenin birbirlerine te'sîr ederek, her birinde kimyâ olayı meydana gelmesi işine

(Kimyâsal tepkime) veyâ **(Kimyâ reaksiyonu)** denir.

Maddelerin kimyâ reaksiyonuna girmeleri, ya'nî birbirine te'sir etmeleri, en küçük parçaları ile olur. Maddelerin bu en küçük parçalarına **(Cevher-ül-ferd)** veyâ **(Atom)** denir. Her cism atomlardan yapılmıştır. Ya'nî, atom yığındır. Atomların yapısı birbirine benzer ise de, büyüklükleri ve ağırlıkları farklıdır. Bundan dolayı, bugün yüzbeş dürlü atom biliyoruz. En büyük atom bile, en kuvvetli mikroskopla görülemeyecek kadar pek küçüktür. Birbirlerine benzeyen atomların biraraya gelmesinden **(Basît cism)** veyâ **(Element)** hâsil olur. Yüzbeş dürlü atom olduğu için, yüzbeş dürlü basît cism vardır. Demir, kükürt, cıva, oksijen gazı, kömür birer elementdir. Başka başka atomların biraraya gelmesinden **(Bileşik cism)** veyâ **(Mürekkeb cism)** hâsil olur. Yüzbinlerce bileşik cism vardır. Su, ispirto, tuz, kireç, mürekkeb cisimlerdir. Mürekkeb cisimler, iki veyâ dahâ çok basît cismin birbirleri ile birleşmesinden hâsil olmaktadır. Basît cismlerin birleşmeleri, atomlarının birbirleri ile birleşmelerinden hâsil olur.

Bütün cisimler, meselâ dağlar, denizler, her dürlü bitki ve hayvanlar, hep yüzbeş elementden meydana gelmektedir. Canlı, cansız her cismin yapı taşı, hep bu yüzbeş elementdir. Bütün cisimler, bu yüzbeş elementden birinin veyâ birkaçının atomlarının biraraya gelmesinden hâsil olmaktadır. Hava, toprak, su, ısı, ışık, elektrik ve mikroplar, bileşik cismlerin parçalanmalarına veyâ cismlerin birleşmelerine sebep oluyorlar. **(Sebebsiz hiçbir değişiklik olmaz.)** Bu değişmelerde, elementler, ya'nî bu varlıkların yapı taşları, cisimden cisme yer değiştiriyor veyâ bir cisimden ayrılarak serbest hâle geçiyorlar. Cismlerin yok olduklarını görüyoruz. Gördüğümüze göre hüküm ederek aldanıyoruz. Çünkü, yok oluyor ve var oluyor dediğimiz bu görünüş, maddelerin değişmelerinden başka bir şey değildir. Bir cismin, meselâ mezârdaki ölünün yok olması yeni cismlerin, meselâ suyun, gazların ve toprak maddelerinin var olmaları şeklinde oluyor. Bir değişimde, var olan yeni maddeler, duygu organlarımıza te'sir etmezlerse, bunların meydana geldiklerini anıyamıyoruz. Bunun için, değişikliğe uğruyan birinci maddeye yok oldu diyoruz.

Yüzbeş elementden herbirinin şekillerinin değiştiğini, her elementde fizik ve kimyâ olayı olduğunu da görüyoruz. Bir element, bir bileşimin yapısına katılınca, iyon hâline geçer. Ya'nî, atomları elektron verir veyâ alır. Böylece bu elementin çeşitli fizik ve kimyâ özellikleri değişir. Her elementin atomları, bir çekirdekle, **(Elektron)** denilen çeşitli mikdârlarda, dahâ küçük parçalardan yapılmıştır. Çekirdek, atomun ortasındadır. Hidrojenden başka,

bütün atomların çekirdekleri (**Proton**) ve (**Nötron**) denilen dâne-
ciklerden yapılmıştır. Protonlar, pozitif elektrik yüklüdür. Nöt-
ronlar, elektrik yükü taşımaz. Elektronlar, eksi elektrik dâne-
cidirler ve çekirdek etrâfında dönerler. Elektronlar, her ân yörün-
gelerinde döndükleri gibi, yörüngelerini de değiştirmektedirler.

Atomların çekirdeklerinde de, değişmeler, parçalanmalar oldu-
ğu, (**Radyoaktif**) denilen elementlerden anlaşılmaktadır. Çekirdek-
lerin bu parçalanmasında, bir elementin başka elemente döndüğü,
maddelerin yok olarak, enerji (**Kudret**) hâline döndüğü de anlaşıl-
mış, bu değişme (**Aynstayn**)^[1] tarafından hesâb bile edilmiştir. De-
mek ki, bileşik cisimlerde olduğu gibi, elementler de, hep değişmek-
de, bir hâlden başka hâle dönmektedir. (Canlı cansız her madde de-
ğişmekte, ya'nî eskisi yok olup, yenisi var olmaktadır.) Bugün, var
olan her canlı, (her bitki, her hayvan) önce yok idi. Başka canlılar
vardı. Bir zemân sonra da, şimdiki canlılardan hiçbiri kalmıyacak,
başka canlılar var olacaktır. Cansız varlıkların hepsi de böyledir.
Canlı cansız her varlık, meselâ bir element olan demir veyâ birkaç
cism karışımı olan taş, kemik, bütün maddeler, bütün zerreler hep
değişmektedirler. Ya'nî eskileri yok olmakda ve başkaları var ol-
maktadır. Var olan madde ile, yok olan maddenin özellikleri birbi-
rine benziyorsa, insan bu değişikliği anlamıyor, maddeyi hep var sa-
nıyor. Sinemada, hareket eden film şeridinde, objektif önüne, her ân
başka resimler gelip gitmekte iken, seyirciler bunu anlamayıp, aynı
resm perdede hareket ediyor sanmaları gibidir. Kâğıd yanıp kül
olunca bu değişikliği anladığımız için, kâğıd yok oldu, kül var oldu
diyoruz. Buz eriyince, buz yok oldu, su var oldu diyoruz. Modern
madde bilgisi, (**Se'âdet-i ebediyye**) kitâbında, 546, 971 ve 1041.ci sa-
hîfelerde de geniş yazılıdır. Lütfen oralardan da okuyunuz!

(**Şerh-i akâid**) kitâbının başında diyor ki, (Bütün varlıklar, Al-
lahü teâlânın varlığına âlâmet olduğu, Onun varlığını gösterdiği
için, mahlûkların hepsine (**Âlem**) denir. Varlıkların bir cinsden
olanlarına da birer âlem denir. Meselâ, insanlar âlemi, melekler
âlemi, hayvanlar âlemi, cansız maddeler âlemi denir. Yâhud, her
bir cism, bir âlemdir.

(**Şerh-i mevâkif**)^[2] kitâbının dördüzyükübirinci sahîfesinde di-
yor ki, Âlem, ya'nî herşey, hâdisdir, ya'nî mahlûkdurlar. Ya'nî yok
iken, sonradan var olmuşdurlar. [Her zemân, birbirlerinden de var

[1] Einstein yehûdî fizikçisi, 1375 [m. 1955] de öldü.

[2] (**Şerh-i mevâkif**) müellifi Seyyid Şerîf Alî Cürçânî, 816 [m. 1413] de
Şîrâzda vefât etdi.

olduklarını yukarıda bildirdik.] Cismlerin maddesi de, sıfatları da, hâdisdir. Burada dört şey düşünülebilir:

1 — Müslimânlara, yehûdîlere ve nasârâyâ ve mecûsilere göre, cismlerin maddeleri de, sıfatları da hâdisdir.

2 — Aristoya ve onun yolunda olan felsefecilere göre, cismlerin maddeleri de, sıfatları da kadîmdir. Ya'nî ezelfidir, hep vardır derler. Bu sözün yanlış olduğunu, modern kimyâ bilgisi kesin olarak bildirmektedir. Böyle inanan ve söyleyen, müslimânlıktan çıkar. Kâfir olur. İbni Sînâ^[1] ile Fârâbî^[2] de kadîm demektedir.

3 — Aristodan önce olan felesoflara göre, maddeleri kadîm olup, sıfatları hâdisdir derler. Bugün, fen adamlarının çoğu da böyle yanlış düşünmektedir.

4 — Maddenin hâdis, sıfatların kadîm olduğunu söyleyen olmamıştır. Calinos bu dördünden hiçbirine karar verememiştir).

Müslimânlar, maddelerin ve sıfatlarının hâdis olduğunu birkaç yoldan isbât etmektedir. Birinci yol, maddeler ve bütün zerrelere hep değişmektedir. Değişmekte olan şey, kadîm olamaz. Hâdis olması lâzımdır. Çünkü, her maddenin, kendinden öncekinden meydana gelmesi işi, sonsuz öncelere kadar gidemez. Bu değişmelerin bir başlangıcı olması, ya'nî ilk maddelerin, yokdan var edilmiş olmaları lâzımdır. Yokdan var edilmiş olan ilk maddeler bulunmasaydı, ya'nî sonraki maddenin kendinden önceki maddeden hâsil olması işi sonsuz öncelere gitseydi, maddelerin birbirlerinden meydana gelmelerinin bir başlangıcı olmazdı ve bugün hiçbir maddenin var olmaması lâzım gelirdi. Maddelerin var olmaları ve birbirlerinden hâsil olmaları, yokdan var edilmiş ilk maddelerden üremiş olduklarını göstermektedir.

Ayrıca deriz ki, gökden düşen bir taş, sonsuzdan geldi denebilir. Çünkü sonsuz, başlangıcı, ucu yok demektir. Sonsuzdan gelmek, yokdan gelmek olur. Sonsuzdan geldiği düşünülen şeyin, gelmemesi lâzım olur. Gelen birşeye, sonsuzdan geldi demek, akla, fenne uymıyan ve câhilce bir söz olur. Bunun gibi, insanların birbirlerinden hâsil olmaları, sonsuz öncelerden gelemez. Yokdan yaratılmış olan bir ilk insandan başlayarak üremeleri lâzımdır. Yokdan var edilmiş olan ilk insan olmayıp, insanların birbirlerinden hâsil olmaları, sonsuz öncelerden gelmektedir denirse, hiçbir insanın var olmaması lâzım olur. Her varlık için de böyledir. Maddelerin, cismlerin birbirlerinden hâsil olmaları için, (Böyle gelmiş

[1] İbni Sînâ Hüseyin, 428 [m. 1037] de vefât etdi.

[2] Muhammed Fârâbî, 339 [m. 950] de Şâmda vefât etdi.

böyle gider. Yokdan var edilmiş ilk maddeler yoktur) demek, akla ve fenne uymıyan, câhilce sözdür. Değişmek, sonsuz olmağı değil, yokdan yaratılmış olmağı, ya'nî (**Vâcib-ül-vücûd**) olmağı değil, (**Mümkün-ül-vücûd**) olmağı göstermektedir.

Süâl: Bu âlemi yaratanın kendisi ve sıfatları kadîmdir, ezeldir. Bu âlemin de kadîm olması lâzım gelmez mi?

Cevâb: Kadîm olan yaratıcının, maddeleri, zerrelere, çeşitli sebeplerle değiştirdiğini, ya'nî yok edip, bunların yerine başkalarını yaratmakta olduğunu, her zemân görüyoruz. Kadîm olan yaratıcı, irâde ettiği, dilediği zemân, ya'nî her zemân maddeleri birbirlerinden yaratmaktadır. Âlemleri, her maddeyi, her zerreyi sebeplerle yarattığı gibi, irâde ettiği zemân, sebepsiz, vâsitasız olarak, yokdan da yaratır.

Âlemlerin hâdis olduğuna inanan, fânî olduklarına, ya'nî, tekrâr yok olacaklarına da inanır. Yok iken sonradan yaratılmış olan varlıkların yine yok olabilecekleri meydândadır. Birçok varlıkların yok olduklarını, şimdi de görüyoruz.

Müslimân olmak için, maddelerin ve cismlerin, ya'nî her varlığın, yokdan var edilmiş olduklarına ve tekrâr yok olacaklarına inanmak lâzımdır. Cismlerin yok iken sonradan var olduklarını ve tekrâr yok olduklarını, ya'nî şekillerinin ve özelliklerinin kalmadığını görüyoruz. Cisimler yok olunca, maddeleri kalıyor ise de, bu maddelerin de ezeli olmadıklarını, çok öncelerde, Allahü teâlâ tarafından yaratılmış olduklarını ve Kıyâmet gününde hepsini tekrâr yok edeceğini yukarıda bildirdik. Zemânımızın fen bilgileri, buna inanmağa mâni' değildir. İnanmamak, fenne iftirâ etmek ve islâm düşmanı olmak demektir. İslâmiyyet, fen bilgilerini red etmiyor. Din bilgilerini öğrenmemegi ve ibâdet vazîfelerini yapmamağı red ediyor. Fen bilgileri de, islâmiyyeti inkâr etmemektedir. Hattâ, onu te'yîd ve tasdîk etmektedir.

Âlem hâdis olunca, bunu yokdan bir yaratan vardır. Çünkü, hiçbir olayın kendiliğinden olamayacağını yukarıda bildirdik. Bugün fabrikalarda binlerce ilâc, ev eşyası, sanâyî ve ticâret maddeleri, elektronik âletler, harb vâsitaları yapıyor. Bunların çoğu, ince hesâblardan, yüzlerce tecrübeden sonra elde ediliyor. Bunlardan birine dahî, kendi kendine var oldu diyorlar mı? Bunların, bilerek ve isteyerek yapıldıklarını söylüyorlar ve hepsinin bir yapıcısının bulunması lâzımdır diyorlar da, canlılarda, cansızlarda görülen ve her asrda, dahâ yenileri, dahâ inceleri keşf edilen ve çoğunun yapısı henüz anlaşılamayan milyonlarca maddenin ve hâdisenin kendi kendilerine tesâdüfen var olduklarını söylüyorlar. Bu iki

yüzlülük, koyu bir inâddan veyâ açık bir ahmaklıktan başka ne olabilir? Görülüyor ki, her maddeyi, her hareketi var eden tek bir yaratıcı vardır. Bu yaratıcı (**Vâcib-ül-vücûd**)dur. Ya'nî, yok iken sonradan var olmuş değildir. Hep var olması lâzımdır. Var olması için hiçbirşeye muhtâc değildir. Hep var olması lâzım olmaz ise, (**Mümkün-ül-vücûd**) olurdu. Âlemler gibi hâdis, ya'nî mahlûk olurdu. Mahlûk, başka bir mahlûkun değişmesinden veyâ yokdan var edilir. Onu da yaratan lâzım olur. Böylece sonsuz yaratanlar lâzım olur. Mahlûklardaki değişmelerin sonsuz olamayacağını yukarıda bildirdiğimiz gibi düşünürsek, yaratıcıların da sonsuz olmayacağı, yaratmanın birinci bir yaratıcıdan başlayacağı anlaşılır. Çünkü, yaratıcıların birbirlerini yaratmaları sonsuz olarak gider denince, hiçbir yaratıcının bulunmaması lâzım olur. İşte, yaratılmış olmanın birinci ilk yaratıcı, mahlûkların tek yaratıcısıdır. Ondan önce ve sonra, başka bir yaratıcı yoktur. Yaratıcı yaratılmaz. O, hep vardır. Bir ân yok olsa, her şey yok olur. Vâcib-ül-vücûd, hiçbir bakımdan hiçbir şeye muhtâc değildir. Yerleri, gökleri, atomları, canlıları, düzenli, hesâblı yaratının kudretinin, kuvvetinin sonsuz olması, âlim olması, dilediğini hemen yapması, bir olması, onda hiç değişiklik olmaması, lâzımdır. Kuvveti sonsuz olmasa ve âlim olmasa, böyle düzenli, hesâblı mahlûkları yaratamaz. Bu yaratıcı birden çok olursa, birşeyin yaratılmasında, istekleri uymayınca, istediği yapılmıyanlar yaratıcı olamazlar ve yaratılan şeyler karma-karışık olur. Dahâ çok bilgi almak için Alî Ūşînin^[1] yazdığı (**Emâlî Kasidesi**)nin arabî ve türkçe şerhlerini lütfen okuyunuz!

Yaratıcıda hiç değişiklik olmaz. Şimdi nasılsa, âlemi yaratmadan önce de öyle idi. Herşeyi yokdan yaratmış olduğu gibi, her zeman da, şimdi de, herşeyi yaratmaktadır. Çünkü değişmek, mahlûk olmağı, yokdan yaratılmış olmağı gösterir. Onun hep var olduğunu, yok olmayacağını yukarıda bildirdik. Bunun için, Onda hiç değişiklik olmaz. Mahlûklar ilk yaratılmalarında Ona muhtâc oldukları gibi, her ân da muhtâcdırlar. Herşeyi yaratan, her değişikliği yapan yalnız Odur. Düzenli olmaları için ve insanların yaşayabilmeleri ve medenî olabilmeleri için, herşeyi sebeblerle yaratmaktadır. Sebepleri O yarattığı gibi, sebeblerin te'sîr etmelerini, iş yapabilmelerini de, O yaratmaktadır. İnsanlar sebeblerin maddelere te'sîr etmelerine vâsita olmaktadır.

Aç olunca, birşey yimek, hasta olunca ilâc almak, mum yakmak için kibriti çakmak, hidrojen elde etmek için çinko üzerine

[1] Alî Ūşî, 575 [m. 1180] de vefât etdi.

bir asid dökme, çimento yapmak için kireç taşı ile kil karışdırıp ısıtmak, süt elde etmek için ineği beslemek, elektrik elde etmek için hidro-elektrik santrali kurmak, her çeşid fabrika yapmak, sebepleri kullanarak, yeni şeyler yaratmasına vâsita olmaktır. İnsanın, irâdesi ve kuvveti de, Allahü teâlânın yarattığı birer sebeptir. İnsanlar da, Allahü teâlânın yaratmasına vâsita olmaktadır. Allahü teâlâ, böyle yaratmak istiyor. Görülüyor ki, insan birşey yarattı demek, akla ve dîne uymıyan, câhilce bir sözdür.

İnsanların, kendilerini yaratan, yaşatan, muhtâc oldukları şeyleri yaratıp gönderen bu bir yaratıcıyı sevmeleri, Ona kul, köle olmaları lâzımdır. Ya'nî, mahlûkların Ona ibâdet etmesi, tapınmaları, itâ'at etmeleri, saygılı olmaları lâzımdır. Böyle olduğu yedinci sahife başındaki, üçüncü cild, onyedinci mektûbda uzun yazılıdır. Vâcib-ül-vücûd, bir olan bu ilah, bu tanrı, isminin (**Allah**) olduğunu kendisi bildirmiştir. Kulların, Onun bildirdiği ismini değiştirmeye hakları yoktur. Haksız yapılan iş, zulm olur, pek çirkin birşey olur.

Hıristiyanlar, papazlar, yaratıcının üç olduğuna inanıyorlar. Yukarıdaki yazılarımız, yaratıcının bir olduğunu, hıristiyanlığın, papazların sözlerinin yanlış ve bozuk olduğunu isbât etmektedir.

***İlm olmazsa, din, sıyrılıp kalkar aradan,
öyleyse, cehâlet denilen, yüz karasından,***

***kurtulmaya çalışmalı, başdan başa millet,
kâfi değil mi yoksa, bu son dersi felâket?***

***Bu felâket dersi, neye mal oldu, düşünsen,
beynin eriyip, yaş gibi, damlardı gözünden.***

***Son olaylar, ne demektir, bilsen ne demektir:
Gelmezse eğer, kendine millet, gidecektir.***

***Zîrâ, yeni bir sarsıntıya pek dayanılmaz,
zîrâ, bu sefer, uyku ölümdür uyanılmaz.***

***Ahlâkı düzeltip, fenne çok çalışmak lâzım,
dîne bağlı, atomla silâhlı er olmak lâzım!***

***Din bilgisi, harb gücü, ileri olmak gerek,
ikisidir ancak, millete huzûr verecek.***

MÜSLİMÂNLIK VE HİRİSTİYANLIK

ÖNSÖZ

Kitâbımızın (Müslimânlık ve hıristiyanlık) kısmını yazmağa Besmele okuyarak başlıyoruz. Allahü teâlâyâ hamd olsun. Onun sevgili Peygamberi Muhammed aleyhisselâma ve Onun Âline ve Eshâbının hepsine bizlerden hayırlı düâlar olsun!

Allahü teâlâ, canlıları, cansızları, herşeyi yokdan var etdi. Yaratıcı yalnız Odur. İnsanlara çok acıdığı için, onların dünyâda iken ve öldükden sonra, mes'ûd olmalarına, ya'nî râhat etmelerine, huzûr ile, tatlı yaşamaları için lâzım olan herşeyi yaratıp, göndermektedir. Bu şeylere **(Ni'met)** denir. Bitmez tükenmez ni'metlerinin en büyüğü, en kıymetlisi olarak, se'âdete kavuşduran doğru yolu ve azâblara, sıkıntılara, acı çekmeğe sebep olan bozuk yolu birbirinden ayırmıştır. Hep iyilik yapmağı, çalışmağı, herşeye yararlı olmağı emr etmiştir. İnsanları, öldükden sonra tekrar dirilterek, hepsini hesâba çekeceğini, îmân edip, iyilik etmiş olanların Cen-netlerde lezzetler içinde sonsuz yaşayacaklarını ve Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" bildirdiklerine inanmıyanların Cehennemde sonsuz azâblar, acılar içinde kalacaklarını haber vermiştir. İşte, bu kitâbı yazmağa, O yüce Allahın ismini anarak, Onun yardımına güvenerek başlıyoruz. İnsanlara se'âdet, huzûr yolunu bildirmek için vâsita, haberci olarak seçmiş olduğu, Peygamber denilen üstün insanlara ve bunların en üstünü olan, son peygamber Muhammed aleyhisselâma şükranlarımızı, sevgilerimizi duyurmağı da kendimize şerefli bir vazîfe görüyoruz.

Kitâbımızın bu kısmı, İslâm dîninini nasıl yayıldığıını bilmiyen müslimân kardeşlerimizle, başka dinden olup da, İslâm dîninini esâslarını öğrenmek isteyenler için "Anahtar" mâhiyyetinde yazılmışdır. Dünyâda mevcûd dinlerin en yenisi ve en mükemmeli olan islâm dîni, çok insânî ve çok mantıkî esâslara dayanır. Bu kısımda teferru'âta girişmeden, İslâm dîninini esâslarından bahs edilmiş ve diğer dinlerle mukâyese yapılmıştır. İslâm dîninini mu'ârizları tarafından yapılan tenkîdlere cevâblar verilmiş ve iyi bir müslimân olmak için îcâb eden husûslar mümkün olduğu ka-

dar kısa ve açık olarak îzâh edilmiştir.

Bu bilgileri öğrendikten sonra, İslâm dîni hakkında İslâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ” tarafından yazılan kıymetli eserleri okumak isteyenlere, İstanbulda Hakikat Kitâbevinin çeşidli dillerde neşr ettiği kitâblarımızı okumalarını tavsiye ederiz. Bu kitâbların isimleri, ba’zı kitâblarımızın sonunda yazılıdır.

Kitâbımızın bu kısmını da, yavaş yavaş ve düşünerek okuyunuz! Başkalarına da okutunuz! Câhil bir insan iyi bir müslimân olamaz. Hâlbuki İslâm dîninin esâslarını öğrendikten sonra, ona bir insanın bütün kalbi ile bağlanmamasına imkân yoktur. Bu kısmı okuduktan sonra, siz de, İslâm dîninin ne yüksek, ne kudsî ve ne mantikî ve kusûrsuz bir din olduğunu dahâ iyi anlayacak, dünyâ ve âhirette selâmet ve huzûra kavuşmak için can ve gönülden ona sarılacaksınız.

***Oldu Eshâb, sâbikûnessâbikûn,
ümmet için, oldu onlar, rehnümûn.***

***Cân fedâ kılmışdı, bunlar ibtidâ,
hepsinin oldu makâmı, müntehâ.***

***Feyz-ü hâli bunlara verdi Hudâ,
onlara eyledi ümmet iktidâ.***

***Pertev-i nûr-i hidâyet, câm-ı aşk,
herbirinden zâhir oldu, hâl-i aşk.***

***Hem islâmiyyet, hem tarîk-ı ma’rifet,
ehl-i islâm buldular çok menfe’at.***

***Yokdur tafsîle lüzûm-u ihtiyâc,
cân-u dil derdine kıldılar ilâc.***

***Sefer yaptı mülk-i Rûma hem Eshâb,
oldu, Rûm ehli, temâm, ehl-i necât.***

***Yâ Rab! gece gün, budur senden dilek,
lutfet! kalalım Eshâb yolunda hep!
“rıdvânullahi aleyhim ecma’in”***

ALLAHÜ TEÂLÂNIN VARLIĞINA İNANMAK

İnsan dahâ çocukken etrâfında gördüğü eşyânın nereden geldiğini ve nasıl oluştuğunu araştırmaya başlar. Çocuk geliştikçe, üzerinde yaşamakta olduğu bu dünyânın nasıl mu'azzam bir eser olduğunu anlıyarak hayretten hayrete düşer. Hele yüksek tahsîlini yaparak, her gün etrâfımızda görülen bütün bu eşyâ ve mahlûkların inceliklerini öğrenmeğe başlayınca, hayreti hayranlığa döner. İnsanların, büyük bir sür'at ile fezâda tek başına dönmekte olan, içerisi ateş dolu, toprak (iki kutbu biraz basık) bir küre üzerinde, sırf yer çekimi kuvveti ile kalabilerek yaşaması ne büyük bir mu'cizedir. Yâ etrâfımızdaki dağlar, taşlar, denizler, canlı varlıklar ve nebâtlar, nasıl bir büyük kudret sâyesinde meydâna gelebilmekte, gelişmekte ve dürlü dürlü hâssalar göstermektedir. Hayvanların bir kısmı toprak üstünde yürürken, bir kısmı havada uçar ve bir kısmı su içinde yaşar. Güneş, düşünebileceğimiz en yüksek harâreti sağlar ve nebâtların yetişmesini, ba'zılarının içinde ise, kimyevî değişikliklere sebep olarak, un, şeker ve dahâ nice maddelerin meydâna gelmesini te'mîn eder. Hâlbuki dünyâ, kâinât içinde ufak bir varlıktır. Güneş ve etrâfında dönen seyyârelerden meydâna gelen, içinde dünyâmızın da bulunduğu güneş sistemi, kâinât (evren) içinde bulunan ve sayısı bilinmeyen pek çok sistemlerden biridir. Kâinâtdaki mu'azzam güc ve kuvveti îzâh için bir küçük misâl verelim: İnsanların en son elde ettikleri mu'azzam enerji kaynağı, atomları parçalıyarak veyâ birleştirilerek meydâna çıkardıkları atom enerjisidir. Hâlbuki, insanların "en büyük enerji kaynağı" saydıkları atom bombasının enerjisi, büyük yer sarsıntılarında ortaya çıkan enerji ile karşılaştırılacak olursa, bu enerjinin, on binlerce atom bombası enerjisinden dahâ fazla olduğu görülür.

İnsan, kendi vücûdunun ne mu'azzam bir fabrika ve laboratuvar olduğunun farkında değildir. Hâlbuki, yalnız nefes alıp vermek bile mu'azzam bir kimyâ hâdisesidir. Havadan alınan oksijen, vücûdda gıdâ maddelerini yaktıktan sonra, karbon dioksit hâlinde dışarı çıkarılır.

Sindirim (hazm) sistemi ise, sanki bir fabrikadır. Ağızla alınan

gıdâ maddeleri ve içecekler, mi'de ve bağırsaklarda parçalanıp öğütüldükden sonra, vücûda fâideli kısmı, ince bağırsaklarda süzülerek kana karışmakda ve posası dışarı atılmaktadır. Bu mu'azzam hâdise, devâmlı ve otomatik olarak ve büyük bir intizam ile yapılmakta, vücûd bir fabrika gibi işlemektedir.

İnsanın vücûdunda dürlü dürlü ve çok karışık formüllü maddeler i'mâl eden, dürlü dürlü kimyâ reaksiyonları meydana getiren, analiz yapan, tedâvî eden, tasfiye eden ve zehirleri yok eden, yaraları tedâvî eden, dürlü maddeleri süzen, enerji veren tertîbât olduğu gibi, mükemmel bir elektrik şebekesi, manivela tertîbâtı, elektronik bilgi sayar, haber verme te'sîsâtı, ziyâ, ses alma, basınç yapma ve ayarlama tertîbâtı, mikroplarla mücâdele ve onları yok etme sistemi mevcûddur. Kalb ise, hiç durmadan işleyen mu'azzam bir pompadır. Eskiden, Avrupalılar, (Bir insanın vücûdunda bol su, biraz kalsiyum, biraz fosfor ve biraz da inorganik ve organik maddeler vardır. Onun için bir insan vücûdunun kıymeti beş-on liradan ibâretidir) derlerdi. Bugün, Amerika Üniversitelerinde yapılan hesâblar, insan vücûdunda durmadan meydana gelen muhtelif kıymetli hormon ve enzimlerle bir çok uzvî maddelerin en azından milyonlarca dolar kıymetinde olduğunu meydana koymuştur. Hele, bir Amerikan profesörünün dediği gibi, (Devâmlı olarak, böyle kıymetli maddeleri muntazaman meydana getiren bir tertîbât yapmağa kalkacak olursak, dünyâda bulunan bütün paralar, bunu yapmağa kâfî gelmez). Hâlbuki, insanda bütün bu maddî mükemmeliyyet yanında, anlama, düşünme, ezberleme, hâtırlama, hükm ve karar verme, sevişmek gibi çok mu'azzam, ma'nevî kudretler de bulunmaktadır. Bu kudretlerin kıymetini ölçmek, insanlar için imkânsızdır. Demek ki, insanın bedeni yanında bir de (Rûh)u mevcûddur. Beden ölür, rûh ölmez.

Hayvanlar âlemine dikkat ile bakacak olursak, Allahü teâlânın sonsuz kudreti, insanı büsbütün hayrete düşürür. Ba'zı canlı mahlûklar o kadar küçüktür ki, bunları ancak mikroskop altında görebiliriz. Ba'zılarının görülebilmesi için (meselâ virüsleri incelemek için) bir milyon def'a büyüten elektronik ultra mikroskoplara ihtiyâc vardır.

En büyük iplik fabrikalarının çeşidli makinalarla yaptığı sun'î ipeğin mikdârı küçücük bir ipek böceğinin yaptığı ipek mikdârının çok altındadır. Eğer minimini Ağustos böceğinin boyu, bizim ses çıkarmak için kullandığımız âletler kadar büyütülmüş olsa, yapılan ince hesâblara göre, çıkaracağı sesle camlar kırılır, duvarlar yıkılır! Bunun gibi, eğer bir ateş böceği, büyük bir sokak lâmbası kadar büyütülmüş olsa, bütün bir mahalleyi gündüz gibi aydın-

latabilirdi. Böyle akıl almaz derecede mükemmel ve mu'azzam eserler karşısında hayrân olmamak kâbil midir? Bunlar Allahü teâlânın varlığını, azametini, yüceliğini, büyüklüğünü ve kudretini göstermeğe yetmez mi? O hâlde, ancak pek ufak bir parçasını gördüğümüz bu kâinâtın bir hâlıkı [yaratıcısı] ve anlamağa aklımızın ermediği pek mu'azzam bir kudret sâhibi vardır. Bu yaratıcının hiç değişmemesi ve sonsuz var olması lâzımdır. İşte, bu yaratıcı, (ALLAHÜ TEÂLÂ)dır. İslâmiyyetde ilk esâs, Allahü teâlânın varlığına ve sıfatlarına inanmaktır.

Etrâfımıza iyice baktığımız, târîhi okuduğumuz zemân, cismlerin yok olduklarını, başka cismlerin meydâna geldiklerini görüyoruz. Dedelerimiz, eski milletler yok olmuşlar, binâlar, şehirler yok olmuş. Bizden sonra da başkaları meydâna gelecek. Fen bilgimize göre, bu mu'azzam değişiklikleri yapan kuvvetler vardır. Allaha inanmıyanlar, (*Bunları tabî'at yapıyor. Herşeyi tabî'at kuvvetleri yaratıyor*) diyorlar. Bunlara deriz ki, (Bir otomobilin parçaları, tabî'at kuvvetleri ile mi bir araya gelmiştir? Suyun akıntısına kapılan, sağdan soldan çarpan dalgaların te'sfiri ile bir araya yığılan çöp yığını gibi mi bir araya gelmişlerdir? Otomobil, tabî'at kuvvetlerinin çarpmaları ile mi hareket etmektedir?) Bize gülerek, (Hiç böyle şey olur mu? Otomobil, akl ile, hesâb ile, plân ile, birçok kimsenin titizlikle çalışarak yaptıkları bir san'at eseridir. Otomobil, dikkat ederek, akl, fikr yorarak, hem de trafik kâidelerine uyarak, şoför tarafından yürütülmektedir) demez mi? Tabî'atdaki her mahlûk da, böyle bir san'at eseridir. Bir yaprak parçası, mu'azzam bir fabrikadır. Bir kum dânesi, bir canlı hücre, fennin bugün biraz anlayabildiği ince san'atların birer sergisidir. Bugün fennin buluşları, başarıları diye öğündüklerimiz, tabî'atdaki bu güzel san'atlardan birkaçını görebilmek ve taklîd edebilmekdir. İslâma karşı olanların kendilerine önder olarak gösterdikleri, İngiliz tabîbi Darwin^[1] bile (Gözün yapısındaki san'at inceliğini düşündükçe, hayretimden tepem atacak gibi oluyor) demiştir. Bir otomobilin tabî'at kuvvetleri ile, tesâdüfen meydâna geleceğini kabul etmiyen kimse, başdan başa bir san'at eseri olan bu mu'azzam âlemi tabî'at yaratmış diyebilir mi? Elbette diyemez. Hesâblı, plânlı, ilimli, sonsuz kuvvetli bir yaratıcının yaptığına inanmaz mı? (*Tabî'at yaratmıştır. Tesâdüfen var olmuştur*) demek, câhillik ve ahmaklık olmaz mı?

Allahü teâlânın, sayamıyacağımız kadar çok nizâm ve âhenk içinde yarattığı varlıklar tesâdüfen olmuştur diyenlerin sözleri

[1] Darwin, 1299 [m. 1882] de öldü.

câhilcedir ve fen bilgilerine aykırıdır. Şöyle ki: Üzeri birden ona kadar numaralanmış on taşı bir torbaya koyalım. Bunları elimizle torbadan birer birer ve sıra ile, ya'nî önce bir numaralı, sonra iki numaralı ve nihâyet on numaralı olacak şekilde çıkarmağa çalışalım. Çıkarılan bir taşın numarasının sıraya uymadığı görülürse, çıkarılmış olan taşların hepsi hemen torbaya atılacak ve yeniden, bir numaradan başlamak üzere, çıkarmağa çalışılacaktır. Böylece, on taşı numaraları sırası ile ardarda çıkarabilme ihtimâli on milyarda birdir. On adet taşın bir sıra dâhilinde dizilme ihtimâli bu kadar az olursa, kâinâtdaki sayısız nizâmın tesâdüfen meydâna gelmesine imkân ve ihtimâl yoktur.

Daktilo ile yazmasını bilmeyen bir kimse, bir daktilonun tuşlarına gelişigüzel, meselâ beş kerre bassa, elde edilen beş harfli kelimenin, türkçe veyâ başka bir dilde bir ma'nâ ifâde etmesi acabâ ne derece mümkündür? Eğer, gelişigüzel tuşlara basmakla bir cümle yazmak istenilse idi, ma'nâsı olan bir cümle yazılabilecek mi idi? Kaldı ki, böyle rastgele tuşlara basmakla bir sahîfe yazı veyâ kitâb teşkil edilse, sahîfenin ve kitâbın tesâdüfen belli bir konusu bulunacağını zan eden kimseye akllı denilebilir mi?

Cisimler yok oluyor. Bunlardan, başka cisimler meydâna geliyor. Ancak, son kimyâ bilgimize göre, yüzbeş madde hiç yok olmuyor. Yalnız yapıları değişiyor. Radioaktif hâdiseler elementlerin ve hattâ atomların da yok olduklarını, maddenin enerjiye döndüğünü haber vermektedir. Hattâ Einstein adındaki Alman fizikçisi, bu tehavvülün matematik formülünü ortaya koymuştur.

Cisimlerin durmadan tehavvül etmeleri, birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuzdan gelmiş değildir. Böyle gelmiş, böyle gider denilemez. Bu değişmelerin bir başlangıcı vardır. Değişmelerin başlangıcı vardır demek, maddelerin var oluşlarının başlangıcı vardır ve hiçbir şey yok iken, hepsi yokdan yaratılmışdır demektir. İlk, birinci olarak maddeler yokdan yaratılmış olmasalardı ve birbirlerinden hâsıl olmaları, sonsuz öncelere doğru uzasaydı, şimdi bu âlemin yok olması lâzımdı. Çünkü, âlemin sonsuz öncelerde var olabilmesi için, bunu meydâna getiren maddelerin dahâ önce var olmaları, bunların da var olabilmeleri için, başkalarının bunlardan önce var olmaları lâzım olacaktır. Sonrakinin var olması, öncekinin var olmasına bağlıdır. Önceki var olmazsa, sonraki de var olmayacaktır. Sonsuz önce demek, bir başlangıcı yok demektir. Sonsuz öncelerde var olmak demek, ilk, ya'nî başlangıç olan bir varlık yok demektir. İlk, birinci varlık olmayınca, sonraki varlıklar da olamaz. Herşeyin her zemân yok olması lâzım gelir. Her birinin var olması için, bir öncekinin var olması lâzım olan sonsuz

sayıda varlıklar silsilesi olamaz. Hepsinin yok olmaları lâzım olur.

Âlemin şimdi var olması, sonsuzdan var olarak gelmediğini, yokdan var edilmiş bir ilk varlığın bulunduğunu göstermekte olduğu anlaşıldı. Âlemin yokdan var edilmiş olduğuna, o ilk mahlûkdan hâsil ola ola, bugünkü âlemin var olduğuna inanmak îcâb eder.

Bir hâlikın mevcûd olduğunu inkâr ederek her şeyin tabî'at tarafından kendi kendine meydana geldiğini iddiâ edenler, (*Bütün din kitâblarında dünyânın altı günde yaratıldığı yazılıdır. Hâlbuki bugün yapılan araştırmalar, bilhâssa radyoizotoplar ile yapılan çok ince hesâblar, dünyânın milyarlarca sene evvel meydana geldiğini göstermektedir*) demektedirler. Dünyânın milyarlarca sene evvel meydana gelmesi, ne kadar zemânda yaratıldığı hakkında bilgi vermiyor ki, bu sözlerinin bir kıymeti olsun. Mukaddes kitâblarda yazılı olan altı günün bugünkü 24 sâatlik gün ile ne alâkası olabilir? 24 sâatlik gün, insanlar tarafından kullanılan bir zemândır. Mukaddes kitâbların bahs ettiği günün uzunluğunun ne kadar olduğunu biz bilmiyoruz. Bu altı günden her biri, bizim kabûl ettiğimiz zemânlara göre çok uzun asrlar süren jeolojik periyotlar olabilir. Secde sûresinin beşinci âyetinde meâlen, “**Allah içinde bir gün mikdârı, sizin sayınızdan bin sene eder**” buyuruldu. Kitâb-ı mukaddesin Ahd-i cedîd kısmında, Petrusun ikinci mektûbunun üçüncü bâbının sekizinci âyetinde, (Şunu unutmayın ki, Rabbin içinde bir gün, bin yıl gibidir) denilmektedir.

İlk insan ve ilk peygamber olan Âdem aleyhisselâmın ne zemân yaratıldığını biz bilemeyiz. İnsanın dünyâ kurulduğu ilk günden i'tibâren dünyâda bulunduğunu iddi'â edemeyiz. İnsan, Allahü teâlânın emri ve yaratması ile dünyâyâ gelmiştir. Darwinin (**Tekâmül**) nazariyesine göre, ilk insan olarak kabûl edilen Neandertaların, yavaş yavaş bugünkü insan hâline geldiğini kabûl etmek mümkün değildir. Hele ba'zılarının iddi'â ettiği gibi, insanın evvelâ dört ayağı üzerinde yürüdüğünü ve birçok asrlar sonra ayağa kalktığını ileri sürmek, hiçbir zemân ilme ve mantığa uymaz. Çünkü, bu kadar ibtidâî olan bir mahlûkun bugünkü mükemmelliğe ulaşması mümkün değildir. O hâlde, dört ayak üzerinde yürüyen türün, insan olmadığını, başka bir mahlûk olması gerektiğini ve diğer birçok eski mahlûklarla birlikde yok olduğunu kabûl etmemiz gerekir. Bütün din kitâbları, ilk insanın (**homo sapien**), ya'nı iki ayak üzerinde yürüyen ve düşünabilen bir mahlûk olduğunu bildirmektedirler ve hakîkaten yukarıda söylediğimiz gibi, dört ayak üzerinde yürüyen ve bir hayvandan farkı olmayan bir varlığın bugünkü insana dönüşebileceğini Darwin bile isbât ede-

memiştir.

Bütün din kitâbları, ilk insan olarak Âdem aleyhisselâmı bildirmişlerdir. Âdem “aleyhisselâm” için, (Öküzü sabana koşduğu, buğday ekdiği, kendine ev yaptığı, kendisine on suhuf [forma, kitâb] verildiği)ni bildirmektedirler. Sığırı ehlileşdirmek, mağarada yaşamak yerine kendine ev yapmak, buğday ekmek ve onu hasad etmek ve (vahy almak) meziyyeti olan ilk insanın, dünyânın oldukça tekâmül ettiği bir zemânda yaratılmış olduğu, dört ayağı üzerinde yürüyen, inlerde yaşayan mahlûklarla hiç bir alâkasının olmadığı anlaşılmalıdır.

Müslimân, ilk olarak, Allahü teâlânın varlığına, büyüklüğüne, birliğine, doğmadığına, doğurmadığına, dâim ve değişmez olduğuna bütün kalbi ile îmân eder. Bu inanış, İslâmın ilk şartıdır.

– 2 –

PEYGAMBERLER, DİNLER, KİTÂBLAR

Allahü teâlâ, insanı yaratınca, ona (**Akl**) ve (Düşünme kudreti)ni verdi. İslâm âlimlerinin “rahime-hümullahü teâlâ” insana (Hayvân-ı nâtik) ya'nî düşünen mahlûk demeleri ve Descartesin (Düşünüyorum, o hâlde varım) felsefesi, bunun açık bir ifâdesidir.

Diğer mahlûklardan en büyük farkı, insanın (beden)i yanında (rûh)u bulunması, düşünebilmesi, bütün olayları akli ile muhâkeme edebilmesi, akli ile karâr vermesi ve bu karârı uygulayabilmesi, iyilik ve fenâlığı ayırabilmesi, hatâ işlediğini anlayabilmesi ve bunun için pişmanlık duyması ve benzeri gibi üstünlükleridir. Fakat, acabâ insan, kendisine verilen bu çok yüksek hâssayı, kendi başına ve hiç bir rehber [yol gösterici] olmadan kullanabilir mi? Kendi başına doğru yolu bulabilir ve Allahü teâlâyı tanıyabilir mi?

Târîhi inceleyecek olursak, insanların önlerinde, Allahü teâlânın gönderdiği bir rehber olmadan kendi başlarına gittiklerinde, hep yanlış yollara sapdıklarını görürüz. İnsan, kendisini yaratan büyük kudret sâhibinin var olduğunu, akli sâyesinde anladı. Fakat, ona giden yolu bulamadı. Peygamberleri işitmeyenler, hâlıkı evvelâ etrâflarında aradı. Kendilerini en büyük fâidesi olan güneşi, yaratıcı sandılar ve ona tapmağa başladılar. Sonra, büyük tabî'at güçlerini, fırtınayı, ateşi, kabaran denizi, yanar dağları ve benzerlerini gördükçe bunları yaratıcının muâvinleri zan etdiler. Her biri için bir (Sûret, alâmet) yapmağa kalkdılar. Bundan da

putlar doğdu. Böylece, çeşidli putlar zuhûr etdi. Bunların gazabından korkdular ve onlara kurbanlar kesdiler. Hattâ, insanları bile bu putlara kurban etdiler. Her yeni hâdise karşısında, putların mikdârı da arttı. İslâmiyyet zuhûr ettiği zemân Kâ'be-i muazzamada 360 put vardı. Kısacası, insan, (BİR), ezelf ve ebedî olan Allahü teâlâyı kendi başına bir dürlü tanıyamadı. Bugün bile güneşe ve ateşe tapanlar vardır. Bunlara şaşmamalıdır. Çünkü, rehbersiz, karanlıkta doğru yol bulunamaz. Kur'an-ı kerîmde, İsrâ sûresinin onbeşinci âyetinde meâlen, **(Biz, Peygamber göndererek bildirmeden önce azâb yapıcı değiliz)** buyurulmaktadır.

Allahü teâlâ, kullarına verdiği akl ve düşünme kuvvetinin nasıl kullanılacağını onlara öğretmek ve kendi birliğini onlara tanıtmak ve iyi işleri fenâ, zararlı işlerden ayırmak için, dünyâya Peygamberler “aleyhimüsselâm” gönderdi. Peygamberler beşerî sıfatlarda bizim gibi insandır. Onlar da yir, içer, uyur ve yorulur. Bizden farkları, zekâ ve muhâkeme kuvvetlerinin çok üstün olması, tertemiz ahlâklı ve Allahü teâlânın emrlerini bize teblîğ edecek bir güçde bulunmalarıdır. Allahü teâlânın emrlerine ve yasaklarına **(Din)** denir. Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği dîne **(İslâmiyyet)** denir. Peygamberler, en büyük rehberlerdir. İslâm dînini teblîğ eden, en son ve en üstün peygamber, Muhammed aleyhisselâmdir. Allahü teâlânın gönderdiği kitabı da **(Kur'an-ı kerîm)**dir. Aşağıda islâm dîninden bahs edilirken, bu husûsda dahâ fazla bilgi verilecektir. Muhammed aleyhisselâmın irşâd edici mübârek sözlerine **(Hadîs-i şerîf)** denir. Bunlar çeşidli kıymetli kitâblarda bildirilmiştir. Kur'an-ı kerîm ve hadîs-i şerîfleri bize açıklayan büyük din âlimleri de vardır. (Böyle âlimlere lüzûm var mı? İnsan iyi bir müslimân olmak için islâm dîninin kitabı olan Kur'an-ı kerîmi okuyarak ve hadîs-i şerîfleri inceleyerek doğru yolu bulamaz mı?) diyenler ve bu din rehberlerine kıymet ve ehemmiyet vermeyenler de vardır. Hâlbuki bu, çok yanlışdır. Zîrâ, din esâsları hakkında hiç bir ma'lûmâtı olmayan bir insan, bir rehber olmadan Kur'an-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin derin ma'nâsını anlayamaz. En mükemmel bir sporcu bile, yüksek bir dağa çıkarken kendisine bir rehber arar. Bir büyük fabrikada mühendislerin yanında ustabaşılar ve ustalar vardır. Böyle bir fabrikaya ilk giren işçi, evvelâ ustalarından, sonra ustabaşılarının işinin inceliğini öğrenir. Bunları öğrenmeden önce, yüksek mühendis ile temâs ederse, onun sözlerinden, hesaplarından hiç bir şey anlamaz. Çok iyi silâh kullanan bir kimse bile, kendisine verilen yeni bir silâhın nasıl kullanılacağı kendine öğretilmeden, onu doğru kullanamaz. Bunun içindir ki, din ve îmân işlerinde, Kur'an-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını anlayabil-

mek için, kendilerine (**Mürşid-i kâmil**) ismini verdiğimiz büyük din âlimlerinin eserlerinden fâidelenmemiz gerekmektedir. İslâm dînindeki Mürşid-i kâmilin en üstünleri, dört mezheb imâmlarıdır. Bunlar, imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe, imâm-ı Şâfi'î, imâm-ı Mâlik^[1] ve imâm-ı Ahmed bin Hanbeldir “rahmetullahi aleyhim ecma'in”. Bu dört imâm, İslâm dîninin dört temel direkleridir. Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını doğru olarak öğrenmek için, bunlardan birinin kitâblarını okumak lâzımdır. Bunların herbirinin kitâblarını açıklayan binlerce âlim gelmiştir. Bu açıklamaları okuyan, İslâm dînini doğru olarak öğrenir. Bu kitâbların hepsindeki îmân bilgileri aynıdır. Bu doğru îmâna (**Ehl-i Sünnet**) i'tikâdı [inancı] denir. Sonradan uydurulan, bunlara uymayan bozuk, sapık inanç yollarına (**Bid'at**) ve (**Dalâlet**) yolları denir. Âdem aleyhisselâmdan beri, bütün peygamberlerin teblîğ ettiği dinlerde bir olan esâs, îmân esâslarıdır. Allahü teâlâ, îmân bilgilerinde ayrılık istememiştir. Kur'ân-ı kerîmde, Enâm sûresinin yüzelli dokuzuncu âyetinde sevgili Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” meâlen, (**Dinde fırka fırka ayrılanlarla senin hiçbir ilgin olamaz. Onların cezalarını Allahü teâlâ verecektir**) buyurulmaktadır.

Gözü ağrıyan, kime baş vurur? Bekçiye mi, avukata mı, matematik öğretmene mi, yoksa göz mütehasşısı olan doktora mı? Elbet, mütehasşısı gidip, çâresini öğrenir. Dînini, îmânını kurtarmak için çâre arayanın da, avukata, matematikçiye, gazeteye, sinemaya değil, din mütehasşısına başvurması lâzımdır.

Din âlimi olmak için, zemânın fen bilgilerini iyi bilmek, fen ve edebiyat fakültelerinden diploma alıp, ayrıca doktorası, ihtisâsı olmak, Kur'ân-ı kerîmi ve ma'nâlarını ezberden bilmek, binlerce hadîs-i şerîfi ve ma'nâlarını ezbere bilmek, İslâmın yirmi ana ilminde mütehasşıs olmak ve bunların kolları olan seksen ilmi iyi bilmek, bu ilmlerde ictihâd derecesine yükselmek, dört mezhebin inceliklerini kavramış olmak, tesavvufun en yüksek derecesi olan (**Vilâyet-i hasa-i Muhammediye**) denilen olgunluğa erişmiş olmak lâzımdır.

Kendi hastalığını ve kalbindeki hastalığın ilâcını bilmiyen câhilin hadîs-i şerîflerden kendine uygun olanları seçip alması imkânsız gibidir. İslâm âlimleri, kalb, rûh mütehasşısı olup, herkesin bünyesine uygun rûh ilâçlarını, hadîs-i şerîflerden seçerek söylemişler ve yazmışlardır. Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, dünyâ eczâhânesine yüzbinlerce ilâc hâzırlayan baş tabîb olup, Evliyâ ve âlimler de, bu hâzır ilâçları, hastaların derdlerine

[1] Mâlik bin Enes, 179 [m. 795] de Medîne'de vefât etti.

göre dağıtan, emrindeki yardımcı tabîbler gibidir. Hastalığımızı bilmediğimiz, ilâcları tanımadığımız için, yüzbinlerce hadîs-i şerîf içinden, kendimize ilâc aramağa kalkarsak (**Allergie**) = aksi te'sîr hâsıl olarak, câhilliğimizin cezâsını çeker, fâide yerine zarar görürüz. Bunun için hadîs-i şerîfde, (**Kur'ân-ı kerîmden kendi aklı ile kendi düşüncesi ve bilgisi ile ma'nâ çıkaran** [din büyüklerinin, Peygamberimizden “sallallahü aleyhi ve sellem” ve Eshâb-ı kirâmdan “radiyallahü teâlâ anhüm ecma'în” alarak yaptıkları tefsîrlere aykırı uydurma tefsîr yazan] **kâfir olur**) buyuruldu. Mezhebsizler, bu inceliği anlıyamadıkları için, (*Herkes Kur'ân ve hadîs okumalı, dînini bunlardan kendi anlamalı, mezheb kitâblarını okumamalıdır*) diyerek, Ehl-i sünnet âlimlerinin “rahime-hümullahü teâlâ” kitâplarının okunmasını yasak ediyorlar. Bu kitâblardaki bilgilere, Allahü teâlâyâ inanmamaktır, Ona ortak koşmaktır, diyecek kadar sapıtıyorlar. Böylece insanların islâm dîninin tâm esâsını öğrenmelerine mâni' oluyor ve fâide yerine zarar veriyorlar.

Şimdi dinlerden bahs edelim. Bugün dünyâ yüzünde Allahü teâlânın varlığını bildiren üç semâvî din vardır:

1 — YEHÛDÎ DÎNİ: Yehûdî dîni, İslâm dîninin gelmesiyle nesh edilmiş olan ve İsrâîl oğullarından Mûsâ aleyhisselâma îmân edenlerin ve bunlardan çoğalarak zemânımıza kadar uzanan insanların dînidir. İbrâhîm “aleyhisselâm”ın oğlu İshak “aleyhisselâm”, bunun oğlu da Ya'kûb “aleyhisselâm”dır. Hazret-i Ya'kûbun bir ismi de İsrâîldir. İsrâîl, Abdüllah demektir. Allahın kulu ma'nâsınadır. Bunun için Ya'kûb aleyhisselâmın oniki oğlundan çoğalan insanlara (**Benî İsrâîl**) (İsrâîl oğulları) denir. Mûsâ “aleyhisselâm”, büyük bir Peygamber idi. Benî İsrâîle gönderilmiştir. Benî İsrâîl Mısırda çoğaldı. Dinlerine sarılıp, ibâdet ederlerdi. Fekat, [Fir'avnlardan] zulm ve hakâret görürlerdi. Bir rivâyete göre İsâ aleyhisselâmdan 1705 sene önce, Mûsâ aleyhisselâm Mısırda tevellüd etdi. Kırk yaşına kadar Fir'avnın serâyında yaşadı. Dahâ sonra akrabâları ile buluştu. Medyene gitdi. Şu'ayb aleyhisselâmın kızı ile evlendi. Mısra dönmek için yola çıkdı. Yolda, Tûr dağında Allahü teâlâ ile konuştu. Allahü teâlâ Ona (On emr)i verdi. Mûsâ aleyhisselâm, (Evâmir-i Aşere) On Emri teblîg etdi. Mûsâ aleyhisselâm Benî İsrâîli Mısırda çıkardı. Tûr dağında Allahü teâlâ ile tekrar konuştu. Onlara tek bir Allaha îmânın lâzım olduğunu bildirdi. Allahü teâlânın gönderdiği (**Tevrât**) adlı kitâbı onlara getirdi. Fekat onları, kendilerine va'd olunmuş topraklara götürmedi. Mîlâddan evvel 1625 senesinde vefât ettiği tahmîn ediliyor. Benî İsrâîl, Onun bu ilâhî telkinlerini bir dürlü kavrayamadı.

Milâddan evvel Âsûrî devleti iki def'a ve Milâdın 135 senesinde Roma imperatoru Andiriyân Kudüsü alarak yehûdîlerin çoğunu kılıncdan geçirdiler. Tevrâtı yakdılar. Tevrât unutuldu. Yehûdîler, zemânla bozuldu. Yetmişbir fırkaya ayrıldılar. Tevrâtı de-ğışdirdiler. (**Talmûd**) denilen din kitâbı yazdılar ki, (**Mişnâ**) ve (**Gamârâ**) diye iki kısımdır. (**Mîzân-ül-mevâzîn**) kitâbı, yehûdîlerin ve hristiyanların ellerindeki Tevrât ve İncil dedikleri kitâbların Allah kelâmı olmadıklarını isbât etmektedir. Kitâb fârisidir. İkiyüzel-liyedinci sahîfesinde diyor ki, (Yehûdî i'tikâdına göre, Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma, Tûr dağında Tevrât kitâbını verdiği gibi, ba'zı ilmleri de ilhâm eylemiş. Mûsâ, bu ilmleri Hârûna, Yûşa'a ve Eli-âzâra bildirmiş. Bunlar da, sonra gelen Peygamberlere ve nihâyet mukaddes Yehûdâya bildirmişler. Bu da, milâdın ikinci asrında, bu ilmleri, kırk senede bir kitâb hâline getirmiş. Bu kitâba (**Mişnâ**) denilmiş. Milâdın üçüncü asrında Kudüsde ve altıncı asrında, Bâbilde Mişnâya birer şerh yazılmış. Bu şerhlere (**Gamârâ**) denilmiş. Mişnâ ile iki Gamârâdan birini, bir kitâb hâline getirip, bu kitâba (**Tal-mûd**) demişlerdir. Kudüs Gamârâsından meydâna gelen Talmûda (**Kudüs Talmûdu**), Bâbil Gamârâsından meydâna gelene (**Bâbil Talmûdu**) demişlerdir. Hristiyanlar bu üç kitâba düşmandır. Bu düşmanlıklarının sebeplerinden birisi, İsâ aleyhisselâmı asmak için hâzırladıkları çarmıha taşıyan ve çarmıha gerilme hâdisesinde bulun-an Şem'un, Mişnâyı rivâyet edenler arasındadır derler. Talmûdda müslimânların inandığı şeyler de bulunduğu için, hristiyanlar, müs-limânları bu bakımdan da inkâr ediyorlar). Yehûdîler kendi din adamlarına (Haham) derler. Talmûdu, Tevrât gibi okumaktadırlar. Eli-âzâr, Şu'ayb aleyhisselâmın oğludur.

2 — HİRİSTİYANLIK DİNİ: İsâ aleyhisselâm, hazret-i Mer-yem isminde bâkire bir kızıdan doğmuş, bizim gibi bir insandır. Kur'ân-ı kerîmde bu husûs açıkca bildirilmiş ve Rûhul-Kudûsden bahs edilmiştir. Fekat, bunun ma'nâsı, hristiyanların zan ettiği gi-bi İsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olduğu demek değildir. Rûhul-Kudûs ta'bîri, Allahü teâlânın İsâ aleyhisselâma (Yüksek kurtarı-cı kudretinden) verdiği alâmetdir. İsâ aleyhisselâm, yehûdîlere dalâletde (sapıklıkda) olduklarını, doğru yolun, kendisinin göster-diği yol olduğunu bildirmeğe çalıştı. Hâlbuki yehûdîler, bekledik-leri kurtarıcının çok şiddetli, sert, kavgacı, tutduğunu koparan, ye-hûdîleri diğer milletlerin esâretinden kurtaracak olan bir şahsiy-et olmasını bekliyorlardı. İsâ aleyhisselâma inanmadılar. Onu yalancı Peygamber sanarak, Romalılara ihbâr etdiler ve karşı çık-dılar. Kendi inançlarına göre, onu haça gerdirdiler. [İslâm dîni, asl haça gerilen kimsenin İsâ aleyhisselâm olmadığını, bil'aks onu

az bir para mukâbili Romalılara satan Esharyut Yehûdâ (Judas)ın haça gerildiğini bildirmektedir.] Bugün hıristiyan târîhcilerin yaptığı araştırmalar, İsâ aleyhisselâmın haçda ölmediğini meydâna çıkarmaktadır. John Reban isminde bir zât da, bunun hakkında 1978 senesinde pek çok satılan bir eser neşretmiştir. Bu araştırmaların nasıl bir netîce vereceği ma'lûm değildir. Fekat dahâ şimdiden hıristiyanların İsâ aleyhisselâmın (Haçda can verdiği ve tanrı Babanın kendi biricik oğlunu günâhkârlar için fedâ ettiği) efsânesini kökünden yıkmaktadır. Böylece hıristiyan târîhciler bu gün kiliselere büyük bir darbe indirmektedirler. Yehûdîler, kısa zemânda hakîkî Mesîhin geleceğini bekliyorlardı. Fekat bugün tanınmış Müsevî târîhcilerinden biri, (2000 sene beklediğimiz hâlde, hâlâ bir kurtarıcı gelmedi. Gâliba İsâ aleyhisselâm hakîkaten mesîhdi. Biz Onun kadrini, kıymetini bilmedik ve bize kurtarıcı olarak gelen bu büyük Peygamberi haça gerdirdik) demiştir.

İsâ aleyhisselâma (**İncil**) isminde bir kitâb nâzil oldu. Fekat, yehûdîler bu kitâbı, seksen sene içinde yok etdiler. Sonradan ortaya çıkarılan, hıristiyanların Allahü teâlâ tarafından gönderildiğine inandıkları (**Kitâb-ı Mukaddes**) iki kısımdır: Birincisi, (**Ahd-i Atîk**), Eski Ahd (**Old Testament**), o zemâna kadar gelen Peygamberlerin ve bilhâssa Mûsâ aleyhisselâmın teblîgâtını ihtivâ ettiğine inanılır. İkincisi, (**Ahd-i Cedîd**), Yeni Ahd (**New Testament**), İsâ aleyhisselâma inananlardan Matta (**Matthew**), Markos (**Mark**), Luka (**Luke**) ve havârî Yuhannâ (**Jahn**)nın yazdıkları kitâblar olup, İsâ aleyhisselâmın hayâtı, yaptığı işler ve verdiği nasîhatları ihtivâ eder. İncilin hâzırlanmasında, Kur'ân-ı kerîmin zabt olunmasında gösterilen büyük hassâsiyyet gösterilmemiştir. Hakîkî bilgilere birçok yanlış düşünceler, efsâneler ve hurâfeler eklenmiştir. 1303 [m. 1885] de vefât eden Manastırlı müderris hâcî Abdülâh Abdi beğın arabî (**Risâle-i samsâmiyye**) ve türkçe (**İzâh-ul-me-râm**) matbû' kitâblarında, İnciller üzerinde geniş bilgi vardır. Hâlbuki, hakîkî İncile çok yakın olan İncillerin de mevcûdiyeti bugün biliniyor.

Bunlardan en önemlisi BARNABAS İncilidir. Barnabas Kıbrısdâ doğmuş bir yehûdî olup, asl ismi JOSEPH idi. Kendisi, İsâ aleyhisselâma inananların başında gelmekte ve havârîlerin arasında mühim bir mevki'i bulunmaktadır. Kendisine verilen BARNABAS lakabı, nasîhat verici, iyiliğe teşvîk edici ma'nâsına gelmektedir. Hıristiyanlık âlemi, Barnabası, Pavlos (Saint Paul, Bölüs)jile birlikde hıristiyanlığı yaymaya giden büyük bir azîz olarak tanımakta ve her senenin onbir Hazîranında onun yortusunu yapmaktadırlar. Barnabas, İsâ aleyhisselâmdan duyduğu ve öğrendi-

ği husûsları hiç bir değişdirme yapmadan kayd etmişdir. Bu İncil, hıristiyanlığın ilk üçyüz senesinde diğer İncillerle birlikde elden ele dolaşmış ve okunmuşdur. 325 senesinde İznik (**Nicene**) rûhânî meclisi, İbrânîce yazılı bütün İncillerin ortadan kaldırılmasına karar verince, Barnabas İncili de yok edilmişdir. Çünkü, dört İncilin dışında İncil okuyan ve bulunduranların öldürüleceğine dâir emr çıkarılmışdır. Diğer İnciller latinceye terceme edilmiş, fekat Barnabas İncili birdenbire ortadan kaybolmuşdur. Yalnız 383 senesinde, Papa Damasus, tesâdüfen eline geçen Barnabas İncilinden arta kalan bir nüshayı Papalık kütübhânesinde saklamışdır. 993 [m. 1585] senesine kadar burada kalan Barnabas İncilini Papa Sextusun dostu olan Fra Marino (Fra, İtalyanca erkek kardeş ve râhip ma'nâsına gelir) kütübhânedede bulmuş ve onunla çok ilgilenmişdir. Çünkü tanınmış hıristiyan din adamlarından IRANEUS (130-200) tahmînen 160 senesinde, (bir tek Allah olduğunu, İsânın Allahın oğlu olmadığını) ileri sürerek, (Pavlos, Romalıların birçok tanrıya tapmak alışkanlığından mülhem olarak teslîsi, ya'nî üç Allaha tapmak yanlış i'tikâdını hıristiyan akîdeleri arasına sokmak istemişdir) diyor ve Pavlosu tenkid ederken, Allahü teâlânın bir olduğunu belirten Barnabas İncilini şâhid olarak gösteriyordu. Bunu bilen Fra Marino, Barnabas İncilini büyük bir dikkatle okumuş ve tahmînen 1585-1590 seneleri arasında İtalyancaya çevirmişdir. Bu İtalyanca el yazısı, birçok sâhib değişdirdikten sonra, Prusya Kralı müşâvirlerinden CRAMER'in eline geçmiş ve Cramer, 1120 [m. 1713] senesinde bu kıymetli el yazısını, Türkleri Zentada yendiği ve onların elinden Macaristan ile Belgrad kalesini geri aldığı için, Avrupada büyük bir şöhret kazanmış olan Prens Öjene (Eugéne de Savoie) (1663-1736) hediye etmişdir. Prens Öjen öldükden sonra Barnabas İncili, onun özel kütübhânesi ile birlikde, 1738 de Viyanadaki Kraliyet kütübhânesine (Hofbibliothek) nakledilmişdir.

İlk def'a olarak bu kütübhânedede Barnabas İncilinin İtalyanca tercemesini bulan iki İngiliz, Bay ve Bayan RAGG, bunu İngilizceye çevirmişler ve bu ingilizce terceme, 1325 [m. 1907] târihinde Oxfordda basılmışdır. Fekat bu terceme de esrarlı bir tarzda ortadan kaybolmuşdur. Bu tercemeden yalnız bir dânesi, British Museum ve bir dânesi de Vaşingtonda Amerikan Kongresi Kütübhânesinde bulunmaktadır. Pâkistân Kur'an-ı kerim cem'iyyeti (**Quran Council**) büyük bir himmetle İngilizce nüshasını 1973 yılında tekrar basmaya muvaffak olmuşdur. Aşağıdaki parçalar bu kitâbdan alınmışdır.

Barnabas İncilinin 70. bâbından; (İsâ, kendisine, 'Sen Allahın

Oğlusun' diyen Petrusa çok kızdı. Onu azarladı. Ona, "Def ol" benden uzaklaş! Sen şeytânsın ve bana fenâlık yapmak istiyorsun dedi. Ondan sonra havârîlerine dönerek, bana böyle söyliyene yazıklar olsun! Çünkü, Allah bana, bunlara la'net etmek emrini verdi, dedi.)

Yetmişbirinci bâbında, (Ben kimsenin günâhını afv edemem. Ancak Allah günâhları afv eder.)

Yetmişikinci bâbında ise, (Ben bu dünyâyâ, cenâb-ı Hakkın dünyâyâ selâmet getirecek olan Resûlünün yolunu hâzırlamak için geldim. Fekat sizler dikkat ediniz! O gelinciye kadar sakın aldatılmayasınız. Çünkü benim sözlerimi alıp benim İncilimi bozacak birçok yalancı peygamberler zuhûr edecektir), dedi. O zemân Andreasın, geleceğini söylediğin bu Resûl hakkında bize ba'zı işâretler söyle ki Onu bilelim süâline karşı, (Bu Resûl sizin zemânınızda gelmeyecektir. Sizden birkaç yıl sonra, benim İncilim tahrîf edilmiş olacağı ve hakîkî inananların 30 kişi kadar kalacağı bir zemân da gelecektir. İşte o zemân, cenâb-ı Hak insanlara acıyarak, elçisini gönderecektir. Onun başının üzerinde dâimâ beyâz bir bulut bulunacaktır. O çok kudretli olacak, putları kıracak, puta tapanları cezâlandıracaktır. Onun sâyesinde, insanlar Allahı tanıyacak ve Onu ta'zîz edecek ve ben de hakîkî olarak tanınacağım. Benim insandan başka bir şey olduğumu söyliyenerden intikam alacaktır) demektedir.

Doksantıncı bâbında ise, (Rûhumun huzûrunda bulunduğu Allah hayydir, diridir. Allahü teâlâ babamız İbrâhîme, senin neslinden bütün insanları ni'metlendireceğim diye va'd etmiş ise de, O Mesîh [Resûl] ben değilim. Allahü teâlâ beni dünyâdan çekip aldığı zemân, şeytân herkesi benim Allah veyâ Allahın oğlu olduğuma inandıracak. Bu la'netli fitneyi yeniden diriltecek. Sözlerim ve akîdem öylesine tahrîf edilecek ki, otuz kadar mü'min ya kalacak, ya kalmıyacak. Bunun üzerine Allahü teâlâ insanlara merhamet edecek, her şeyi Onun için yaratmış olduğu Resûlünü gönderecektir. Bu Resûl güneyden gelecektir. Büyük kudret sâhibi olacaktır. Putları kıracak, puta tapanları ortadan kaldıracak, şeytânın insanlar üzerindeki hâkimiyetine son verecektir. Kendisi ile birlikde, Allahü teâlânın selâmeti de inanan insanlara ulaşacak ve kendisinin sözlerine inananlar, Allahü teâlânın dürlü dürlü ni'metlerine nâil olacaklardır) demektedir.

Doksanyedinci bâbında ise, (Söylediğin Mesîhin ismi nedir ve Onun gelişinin alâmetleri nelerdir? diye soran kâhine İsa şöyle dedi: Mesîhin (Resûlün) adı hayran olmağa değer güzelliktedir.

Allahü teâlâ Onun rûhunu yarattığı zemân, Ona bu ismi verdi ve Onu semâvî ihtîşâmı içine koydu ve bekle ey Ahmed! Senin hâtırın için ben Cenneti, dünyâyı ve birçok mahlûku yarattım. Bunları sana hediye ediyorum. Sana kıymet veren, benden kıymet bulacak. Sana la'net eden [küfreden], tarafımdan la'net olunacaktır. Ben seni dünyâya, kurtarıcı Resûlüm olarak göndereceğim. Senin sözün sırf hakikat olacaktır. Yer ve gök ortadan kalkabilir. Fekat, senin yolun dâimâ sonsuz olacaktır, dedi. Onun mukaddes ismi Ahmeddir. Bunun üzerine İsnânın etrafında toplanmış olan halk, seslerini yükselterek, Ey Ahmed! Dünyâyı kurtarmak için çabuk gel! diye bağırıldılar) demektedir.

Yüzyirmisekizinci bâbında ise, (Kardeşlerim! Ben toprakdan yaratılmış bir insanım. Sizin gibi toprak üzerinde yürüyorum. Günâhlarınızı bilin ve tevbe edin! Kardeşlerim! Şeytân, Romalı askerlerin yardımı ile, size benim Allah olduğumu söyleyerek sizi aldatacak. Onların, sahte ve yalancı ilahlara kulluk ederek Allahın la'netine uğrayacaklarını görerek, onlara inanmayınız) demektedir.

Yüzotuzaltıncı bâbında, Cehennem hakkında izâhat verildikten sonra, Muhammed aleyhisselâmın kendi ümmetini Cehennemden nasıl kurtaracağı anlatılmaktadır.

Yüzaltmışüçüncü bâbında ise, (Havârilere, geleceğini söylediğin zât, kim olacak? süâlüne karşı, İsnâ aleyhisselâm, kalbinin bütün sevinci ile, Onun ismi Ahmeddir. O geldiği zemân, uzun müddet yağmur yağmasa bile, toprakta meyve ağaçları yetişecektir. Onun getirdiği, Allahın rahmeti sâyesinde, insanlar Onun zemânında iyi şeyler yapmak fırsatını bulacaklar. Allahın rahmeti insanlar üzerine yağmur gibi yağacaktır, dedi) demektedir.

İsnâ aleyhisselâmın son günleri hakkında Barnabas İncîli şu ma'lûmatı vermektedir: [Bâb 215-222] (Roma askerleri, İsnâ aleyhisselâmı yakalamak için evden içeri girdikleri zemân dört büyük melek Cebrâîl, İsrâfîl, Mikâîl ve Azrâîl, Allahü teâlânın emri ile Onu kucaklayıp pencereden çıkararak göğe kaldırdılar. Romalı askerler kendilerine kılavuzluk eden Yehûdâyı (**Judas**), sen İsnân! diye yakaladılar. Bütün inkârına, bağırıp çağırmasına, yalvarmasına rağmen sürükleye sürükleye hâzırlanmış olan çarمیğa götürüp asdılar. Sonra İsnâ aleyhisselâm, annesi Meryeme ve Havârilere göründü. Meryeme, anne, görüyorsun ki, ben asılmadım. Benim yerime hâin Yehûdâ haça gerildi ve öldü. Şeytândan sakının! Çünkü o, dünyâyı yanlış bilgi ile aldatmak için her şeyi yapacaktır. Gördüğünüz ve duyduğunuz şeyler için sizi şahid yapıyorum

dedi. Ondan sonra inananları koruması ve günâhkârların nedâmet getirmesi için Allahü teâlâyâ düâ etdi. Şâkirdlerine dönerek, Allahü teâlânın ni'meti ve rahmeti sizinle olsun dedi. Bundan sonra dört büyük melek onu şâkirdlerinin ve anasının gözü önünde tekrar semâyâ kaldırdılar.)

Görülüyor ki, Barnabas İncîli son Peygamber Muhammed aleyhisselâmın geleceğini, ondan 600 veyâ 1000 sene evvel bildirmektedir. Allahü teâlânın bir olduğundan bahs etmekde ve teslîsi yalanlamaktadır.

Avrupa ansiklopedilerinde Barnabas İncîli hakkında şu bilgi vardır: (Barnabas İncîli denilen bir el yazısı, onbeşinci yüzyılda İslâmîyeti kabûl etmiş bir İtalyan tarafından yazılmış, uydurma bir kitâbdır).

Bu açıklama tamâmîyle yanlıştır. Barnabas İncîli dahâ üçüncü yüzyılda, ya'nî Muhammed aleyhisselâmın gelmesinden 300 [doğrusu 700] sene evvel aforoz edilerek ortadan kaldırılmışdır. Demek ki, dahâ o zemân da, içinde fanatik hıristiyanların işine gelmeyen, ya'nî Allahü teâlânın BİR olduğunu, İsâ aleyhisselâmdan sonra başka bir Peygamberin geleceğini bildiren bahsler vardı. Bunun için, dahâ islâmîyet başlamadan evvel müslimân olması mümkün olmayan bir kimse tarafından yazılmasına imkân yoktur. İtalyancaya çeviren Fra Marino ise, bir katolik papazı olup, müslimânlığı kabûl ettiğine dâir elimizde hiçbir vesîka yoktur. Tercemeyi değışdirmesi için bir sebep yoktur. Unutmamak gerekir ki, çok zemân evvel, ya'nî mîlâddan sonra 300 ile 325 seneleri arasında birçok önemli hıristiyan din adamları, İsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olduğunu kabûl etmemiş ve Onun bizim gibi bir insan olduğunu isbât etmek için Barnabas İncîlini öne sürmüşlerdir. Bunlardan en mühimi, Antakya piskoposu olan Luçiandır. Fekat bundan da meşhûru, onun şâkirdi olan ARIUS (270-336) dur. Arius, İskenderiyye piskoposu, dahâ sonra İstanbul Patriki olan ALEKSANDRUS tarafından aforoz edilmişdir. Bunun üzerine Arius, arkadaşı İzmit piskoposu Eusbiusun yanına gitti. Arius etrâfında o kadar fazla tarafdar toplamışdır ki, Bizans İmperatörü Kostantin ile, kız kardeşi bile onun kurduğu Arianlar mezhebine girmişlerdi. Bundan sonra, Muhammed aleyhisselâm zemânında Papa olan HONORIUS, İsâ aleyhisselâmın yalnızca insan olduğunu ve üç Allaha inanmanın doğru olmadığını ileri sürmüştür. [630 da ölen Papa Honorius, ölümünden 48 sene sonra 678 senesinde İstanbulda toplanan Rûhânî Meclis tarafından resmen la'netlenmiştir.] **(Anathematised)**, 1547 senesinde sicilyalı bir râhib CAMILLO'nun te'sîri altında kalan L.F.M. SOZZINI, hıristiyanların en

büyük din adamlarından ve Calvinizmin kurucusu olan Fransız Jean CALVİN (1509-1564)e mürace'ât ederek, (Ben teslîse “üçlü tanrıya” inanmıyorum) diye meydân okumuş, Ariusun mezhebini tercih ettiğini bildirmiş ve mühim bir hıristiyan akîdesi olan (Âdem aleyhisselâmın büyük günâhı ve İsâ aleyhisselâmın bunun keffâreti için dünyâya geldiği) i'tikadını red etmiştir. Bu zâtın yeğeni olan F.P. SOZZINI, 1562 de bir kitâb neşr ederek İsâ aleyhisselâmın ilahlığını kesin olarak inkâr etmiştir. 1577 de SOZZINI, Transilvanyada Klausenburg şehrine gitmişti. Çünkü bu memleketin başında bulunan SİĞİSMUND, teslîsi kabul etmiyordu. Yine burada Piskopos Francis David (1510-1579) teslîsin temâmiyle karşısında idi ve teslîsi reddeden bir mezheb kurmuşdu. Bu mezheb Polonyada RAKOV şehrinde kurulduğu için, sâlikleri (**Rakoviyancılar**) ismini almışlardı. Bunların hepsi (Arius)un mezhebine inanıyorlardı. Bu küçük kitâbımızın içine bütün bu târîh bilgileri koymaktan maksadımız, kitâbımızı okuyanlara, aklı başında olan birçok hıristiyan din adamının, ellerinde bulunan İncillere inanmadıklarını ve doğru İncilin BARNABAS İncili olduğunu kabul ettiklerini belirtmek içindir. Bu isyânı gören Papalar ve onların avânesi, Barnabas İncilini ortadan kaldırmak için ellerinden gelen her şeyi yapmışlardır.

Bugün hıristiyanların ellerinde bulunan İncillerde ve Ahd-i atîkde de, bütün tahrîflere rağmen, İsâ aleyhisselâmdan sonra bir Peygamber “aleyhissalâtü vesselâm” geleceği yazılıdır. Yuhannâ İncilinin 16. bâbının 12 ve 13. âyetlerinde şöyle denilmektedir: (Benim söyleyeceğim dahâ birçok şeyler var. Fekat siz henüz bunlara tehammül edemezsiniz. Fekat O geldiği zemân sizi her hakîkate ulaştıracaktır). Yuhannâ İncilinin bu yazısı, İngiliz ve Amerikan İncil şirketleri tarafından 1303 [m. 1886] senesinde İstanbulda Boyacıyan Agob matba'asında basdırılmış olan (**Kitâb-ı Mukaddes**)in ibrânî dilinden türkçeye tercemesinin 885. sahîfesinde (Benim gitmem size hayırlıdır. Zîrâ ben gitmeyince, size tesellî edici gelmez. O geldiğinde dünyâyı günâh ve salâh ve hüküm husûslarında ilzâm edecektir. Size söyleyeceğim dahâ çok şeyler var. Lâkin şimdi tehammül edemezsiniz. Ama, o hakîkat rûhu geldiği zemân, sizi cümle hakîkate irşâd edecektir. Zîrâ kendiliğinden söylemeyip, işitdiği şeylerin cümlesini söyleyecek ve vuku' bulacak şeyleri size haber verecektir. O beni ta'zîz edecek, çünkü, benimkinden alıp size ihbâr edecektir) şeklinde yazılıdır. Buradaki “O” kelimesi İncil terceme ve tefsîrlerinde (Rûh) veyâ (Rûh-ul-kuds) olarak gösterilmektedir. Hâlbuki, Lâtince aslında, (PARACLET) diye yazılıdır ki, bu kelime, “tesellî edici” ma'nâsına gelir. Demek

oluyor ki, papazlar bütün gayretlerine rağmen İncîlden (benden sonra bir tesellî edici gelecektir) ibâresini kaldıramamışlardır. Bundan başka PAVLOSun yazdığı ve hıristiyanların (Kitâb-ı mukaddes)in bir kısmı olarak kabûl ettikleri mektûblardan “Korintoslulara birinci mektûb”un, onüçüncü bâbının sekizinci âyeti ve devâmında, (Sevgi sona ermez. Fekat Peygamberler sona erecektir. Diller de kaybolacaktır. [Latince ve eski Yunanca gibi.] İlm de iptâl olunacaktır. [Ortaçağ ilmi gibi.] Zîrâ biz bunların ancak çok az bir parçasını biliyoruz. Fekat, O KÂMİL olan geldiği zemân, cüz’î olan ya’nî bütün yarım kalan ve kusurlu olan bilgiler ortadan kalkacaktır) denilmektedir. Bu yazı, türkçe (**Kitâb-ı mukaddes**)in 944. cü sahîffesinde aynen mevcûddur. O hâlde hıristiyanlar, bugün ellerinde bulunan ve doğru olarak kabûl ettikleri İncîlde de, bir son Peygamber “aleyhissalâtü vesselâm” geleceğini bildiren kısımlar olduğuna inanmak mecbûriyetindedirler.

(Barnabas) İncîlinin İngilizce tercemesi, aşağıda yazılı on yerde satılmaktadır. Okumak isteyen, bu adreslerin birinden istiyebilir:

- 1) Islamic Book Centre, 120, Drummond Street, London NW 1 2h., England. Tel: 01-388 07 10.
- 2) Muslim Book Service, Fosis, 38, Mapesbury Road, London NW2 4JD, England. Tel: 01-452 44 93.
- 3) Muslim Information Service, 233, Seven Sisters Road, London N4 2DA, England. Tel: 01-272 51 70; 263 30 71.
- 4) Islamic Book Centre, 19A, Carrington Street, Glasgow G4 9AJ, Scotland, Great Britain. Tel: 041-331 11 19.
- 5) The Islamic Cultural Centre Book Service, 146, Park Road, London NW8 7RG, England. Tel: 01-724 33 63/7.
- 6) Al-Hoda, Publishers And Distributers, 76-78, Charing Cross Road, London WC2, England. Tel: 01-240 83 81.
- 7) A.H. Abdulla, P.O. Box. 81171, Mombese. (Kenya).
- 8) Islamic Propagation Centre 47-48 Madrasa Arcade. Durban-Natal (South Africa).
- 9) Muslim Students Association, of U.S.A & Canada H.Q. 2501 Directors Row. Indiana Polis Indiana 46241, (U.S.A.).
- 10) Begum, Aisha Bawany Wakf, 3rd Floor, Bank House No. 1, Habib Square, M. A. Jinnah Road, Karachi, PAKİSTAN.

İncil, İbrânîce idi. Orta Çağda İTALA adı altında Latinceye çevrildi. Nasrânîlik yayılmağa başlayınca, putperestler ve yehûdîler onun karşısına çıktılar. Nasrânîler dinlerini gizli gizli sürdürmeye mecbûr kaldılar. Yer altında, kaya kovuklarında ve gizli yerlerde kurdukları ma'bedlerde ibâdet etdiler. Yehûdîler, bütün işkence ve eziyetlerine rağmen, nasrânîliğin yayılmasına mâni' olamıyorlardı. Yehûdîlerin ileri gelenlerinden ve İsevîlerin en büyük düşmanlarından olan **(Saul)**, İsevîliği kabûl ettiğini, İsâ aleyhisselâmın kendisini, yehûdî olmıyan milletleri, İsevîliğe da'vet için şâkird ta'yin ettiği, yalanını uydurdu. [Kitâb-ı mukaddes, Resûllerin işleri, bâb dokuz.] İsmi Pavlos olarak değışirdi. Çok iyi bir İsevî görünerek, İsâ aleyhisselâmın dînini bozdu. Tevhîdi teslîse, İsevîliği hıristiyanlığa çevirdi. İncili tahrîf etdi. İsâ, Allahın oğludur, dedi. Şerâb içmeği ve domuz eti yimeği, İsevîlere halâl etdi. Kiblelerini şarka, güneşin doğduğu tarafa çevirdi. İsâ aleyhisselâmın tebliğ ettiği dinde olmıyan pek çok bâtıl şeyleri, İsevîliğe soktu. Bozuk fikirleri İsevîler arasında yayılmağa başladı. Fırkalara ayrıldılar. İsâ aleyhisselâmın doğru yolundan uzaklaşdılar. Dürlü dürlü efsâneler uydurdular. İsâ aleyhisselâmın uydurma resm ve heykellerini yaptılar. Haç işâretlerini kabûl etdiler ve bunu bir sembol addetdiler. Heykellere ve haça tapmağa başladılar. Ya'nî yeniden putperestliğe döndüler. İsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu olarak kabûl etdiler. Hâlbuki, İsâ aleyhisselâm onlara kat'iyen böyle bir şey söylememiş, onlara ancak Rûh-ül-Kudsden, ya'nî Allahü teâlânın kendisine bahşettiği kudretten bahsetmişdi. Hıristiyanlar, hem Allaha, hem de Onun oğlu kabûl etdikleri İsâyaya, bir de Rûh-ül-Kudse inanmak zorunda kalınca, bütün hak dinlerin esâsı olan, "ALLAHÜ TEALÂ birdir ve değışmez yaratıcıdır" inancından uzaklaşarak üç tanrıya birden tapmak gülünçlüğüne düşdüler. (Buna "teslîs" adı verilir).

Zemânla hıristiyanlık, büyük devletlerin resmî dîni hâline gelince, Orta çağda korkunç bir zulm devri başladı. İsâ aleyhisselâmın telkîn ettiği insanlık, merhamet, şefkat esâsları temâmen unutuldu. Bunun yerine hıristiyanlar, te'assubu, kin ve nefreti, düşmanlığı ve zulmü ele aldılar. Hıristiyanlık adı altında, akla sığmaz zulmler yaptılar. Eski Yunan ve Roma medeniyetlerinin bütün eserlerini yok etmeğe çalışdılar. İlmin ve fennin karşısına çıktılar. Galile **(Galileo)**^[1] gibi, islâm âlimlerinin kitâblarından okuyarak, dünyânın döndüğünü bildiren bir kimseyi, dinsizlikle ithâm ederek sözünü geri almazsa, öldürmekle tehdîd etdiler. Vatani için

[1] Galile, 1051 [m. 1642] de öldü.

mücâdele eden Jandark (**Jeanne d'Arc**) (**John of Arc**)ı, sihirbazlıkla ithâm ederek, diri diri yakdılar. İspanyol doktoru ve teologu Michel Servénin de, teslîsi ve İsâ aleyhisselâmın ulûhiyyetini red ve Onun bir Peygamber ve kul olduğunu bildirmek için kitâb yazdığı, protestanlığın kurucularından olan Calvinin teşvîki ile 1553 de Genevede diri olarak yakıldığı (**Kâmûs-ul-a'lâm**) ve (**Larousse**)da yazılıdır. İnsanın tüylerini ürperten Engizisyon (**Inquisition**) mahkemeleri kurarak, yüzbinlerce insanı haksız yere ve çok kerreler sırf servetlerini ele geçirmek için, “dinsiz” ilân edip, dürlü dürlü işkenceler yaparak öldürdüler. Ancak Allahü teâlâyâ mahsûs olan (**Günâh afv etmek**) kudretini, papazlara verdiler. Bunlar da, çeşidli menfe'atler karşılığı günâhları afv etdiler. Hattâ, Cennetden yerler satdılar. En yüksek dînî liderleri Papalar ise, âdetâ dünyâyâ hâkim oldular. Dürlü behânelerle kralları bile aforoz ederek, (**Excommunication**), ya'nî dinsiz i'lân ederek bunları afv talep etmek için ayaklarına kadar gelmeye zorladılar. Mîlâdın 1077. nci senesinde papa Gregordan aforozunu kaldırması için Canossaya gelen Alman kralı dördüncü Hanri (**Henry**)^[1], kış günü çıplak ayakla papanın serâyı önünde günlerce bekledi. Papaların arasında çok korkunç cânîler çıkdı. Bunlardan biri olan Borjiya (**Borgia**), düşmanlarını ve bunların arasında bulunan din adamlarını dürlü dürlü zehrlerle öldürdü ve mallarını gasb etdi. Her dürlü rezâleti işledi. Kız kardeşi ile birlikde karı koca hayâtı yaşadı. Fekat mukaddes ve günâhsız papa sayıldı. Hıristiyanlık dînine, papazların evlenmemesi, evlenmiş olan kimselerin kat'iyyen boşanmaması, günâh çıkarmak mecbûriyyeti gibi, mantık dışı kâideler konuldu. Dünyâda yaşamak âdetâ günâh sayıldı.

Yedinci asrda zuhûr eden İslâm dîni, bu karanlık arasında bir nûr gibi parladı. Aşağıda, islâm dîninden bahs ederken göreceğimiz gibi, temâmiyle en mükemmel ve en mantıkî ve insânî esâslar üzerine kurulmuş olan bu yüce din, putperestlik karşısında olduğu gibi, esâsı bozulmuş olan hıristiyanlık karşısında da derhal kolayca yayıldı. Akli başında olan herkes, bu yeni dîne iki elle sarıldı. İlme ve fenne ve güzel ahlâka derin bir saygı ile bağlı olan müsîmânlar, Allahü teâlânın ve Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” emrine uyarak çok çalışdılar. Her dürlü ilmde, pek çok yeni keşfler yaptılar, pek çok dâhîler yetiştirdiler. Bugün kullanılan KİMYÂ ve CEBİR kelimeleri arabîden alınmıştır. Bu ve dahâ pek çok misâller müsîmânların ilme yaptıkları hizmetleri açıkca göstermektedir. Müsîmânlar kısa zemânda büyük ilm merkezle-

[1] Hanri, 498 [m. 1106] de öldü.

ri, medreseler kurdular. Bütün dünyâya, ilm, fen, insâf, temizlik, güzel ahlâk ve medeniyyeti yaydılar. Yunan felsefecilerinin eserlerini ortaya çıkararak, arabîye terceme etdiler. Bunların bozukluklarını isbât etdiler. Dünyâca tanınmış feylesoflardan Hrischfeld, (Hiçbir millet, Arabların islâmîyeti kabûl etmeleri sebebi ile medenîleşdikleri gibi hızla medenîleşmemişdir) demektedir. Ortaçağda, hristiyanlık âlemi, kapkara bir zindân içinde iken ve papazlar dünyâda yaşamayı insanlara zehr ederken, müslimânlar ve müslimânların emri altındaki diğer insanlar râhat, ferâh ve huzûr içinde yaşıyorlardı. Hristiyanlar, islâm memleketlerindeki zenginliğe kavuşmak, malları, paraları gasb etmek için müslimânlara saldırdılar. Müslimânların elinde bulunan ve kendileri için mukaddes sayılan Kudüsü ele geçirmek behânesi ile Haçlı seferleri tertîb etdiler (1096-1270).

Haçlı seferlerinde, haksız yere, çok müslimânın kanını akıtdılar. Kudüse girdikleri zemân, kendilerinin de i'tirâf ettiği gibi, câmi'lerde öldürülen müslimânların kanı, atlarının karınlarına kadar yükseldi. Hâlbuki, sonra Kudüsü onların ellerinden geri alan Selâhuddîn-i Eyyûbî⁽¹⁾, hristiyanlara karşı büyük bir âlicenablık gösterdi ve esîr aldığı İngiliz kralı Arslan Yürekli Rişarı (**Richard, Coeur de Lion**) serbest bıraktı. Gözü dönmüş ba'zı müteassıb hristiyanlar, Osmânî İmperatörlüğüne karşı sonradan yapılan seferleri bile, müslimânlara karşı yapılan haçlı seferleri saydılar. 1912/13 deki Balkan harbini, bir Fransız târihçisi "en büyük haçlı seferi" olarak gösterme küstâhlığında bulunmuşdur. ENDÜLÜS müslimân devleti 897 [m. 1492] de İspanyollar tarafından istîla edildiği zemân, İspanyollar oradaki bütün müslimânları yâ kılıçdan geçirmiş veyâ zorla hristiyan yapmışdır. Aynı vahşeti Amerikanın yerli ehâlisi İnkalara karşı da, tatbik etdiler. İspanyollar bu zevallı kibar millete iyok etdi.

Hristiyanların İslâm dînine ve onun yüce Peygamberine karşı yaptıkları korkunç iftirâ ve yalanlar, şimdi de, bütün alçaklığı ile devâm etmektedir. Hindli Rahmetullah efendi "rahime-hullahü teâlâ" 1270 [m. 1854] senesinde Delhîde ve sonra İstanbulda İngiliz protestan papazları ile yaptığı çeşidli münâzaralarda, hepsini cevâb veremez bir hâlde bırakmış ve papazlar kaçmışlardır. Bu islâm âliminin papazlara karşı kazandığı büyük zaferi ve onlara vermiş olduğu cevâbları kendisi İstanbulda yazmışdır. Bu kitâb, (**İz-hâr-ül-hak**) ismi ile, arabî iki cild hâlinde 1280 [m. 1864] senesinde basılmış, son zemânlarda Mısırda tekrar basdırılmışdır. Birinci cil-

[1] Selâhuddîn-i Eyyûbî, 585 [m. 1189] de Şâmda vefât etdi.

dinin türkçe tercemesi, aynı ism ile İstanbulda, ikinci cildinin türkçe tercemesi de, **(İbrâz-ül-Hak)** ismi ile 1293 [m. 1877] de Bosnada basdırılmışdır. İngilizce, fransızca, gücerat, urdu ve fârisî tercemeleri de basılmışdır. Tahrîf edilen **(Tevrât)** ve **(İncîl)** kitâblarındaki yalan ve iftirâlara vesîkalar ile cevâb veren kıymetli islâm kitâblarından, Abdüllah-ı Tercümânın arabî **(Tuhfet-ül-erîb)** kitâbı ve Necef Alînin 1288 [m. 1871] de İstanbulda yazdığı fârisî **(Mîzân-ül-mevâzîn)** kitâbı ve İmâm-ı Gazâlînin “rahmetullahi aleyh” **(Er-redd-ül-cemîl)** kitâbı ve İbrâhîm Fasîh Hayderînin^[1] **(Es-sırât-ül-müstekîm)** kitâbı, Hakîkat Kitâbevi tarafından ofset yolu ile basdırılmışdır.

Muhammed aleyhisselâmın peygamber olduğu kendisine bildirilmeden evvel ve sonra hiç yalan söylemediği, bunun için de, düşmanları arasında bile, **(Muhammed-ül-emîn)** adı ile meşhûr olduğu, güneş gibi meydândadır. İslâm düşmanlarının taşkınlıkları, gözlerini kör etmiş ve kalblerini o kadar karartmışdır ki, bu açık hakîkati insanlardan sakhyacak kadar alçalmışlardır. Gençleri İslâm düşmanı yetiştirmek için, İslâm dîninde ve Peygamberimizde “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” hiçbir kusûr bulamadıklarından, alçakca yalan ve iftirâlar ile, İslâmiyeti lekelemeğe yeltenmişlerdir. İyi huylarla bezenmeği, kötü huylardan sakınmağı emr eden ve her çeşid insana ve ölülere, hayvanlara işkence, zarar yapılmasını şiddetle men’ eden, insan hakları üzerinde titizlikle durmuş olan yüce bir Peygambere karşı böyle alçak iftirâlar, insanlık için ve hür dünyâ milletleri için yüz kızartıcı, çirkin bir lekedir.

Hıristiyanlar içinde de, papazların zulmlerine, akl ve mantıktan uzak akîdelerine isyan edenler çıkdı. 923 [m. 1517] de Luther ismindeki papaz, papaya isyân etdi. İncîli Almancaya terceme etdi ve İncilde bulunmayan (Papazların evlenmemesi), (Evlenenlerin bir dahâ ayrılmaması), (Günâh çıkarmak) ve (haça tapmak) gibi husûsları hıristiyan dîninden çıkartdı. Böylece 931 [m. 1524] de **(Protestan)** denilen başka bir hıristiyan mezhebi kurdu. Fekat teslîsi ya’nî (Baba, Oğul ve Rûh-ül-Kuds) esâsını aynen kabûl etdi.

1534 de İngiliz kralı sekizinci Henry de papaya isyân etdi ve onun teşvîki ve zoru ile Anglo-American kilisesi kuruldu. Meşhûr Fransız edibi Voltaire (1694-1778) 1172 [m. 1759] da yazdığı (Candide) adlı eserinde, papazları ve onların yanlış telkîn ettiği ve fen düşmanlığı aşladığı din akîdelerini ve yaptıkları dürlü hilekârlıkları dile getirerek onları maskara etmişdi. Bundan sonra böyle

[1] İbrâhîm Hayderî, 1299 [m. 1881] de vefât etdi.

eserler yazan muharrirler, Fransız 1203 [m. 1789] ihtilâlinin yapılmasında büyük rol oynamışlardır. Bu ihtilâlden sonra, papazlar gözden düşmüşlerdir. Ne yazık ki, islâmın büyük düşmanı olan ingilizler, müslimânlar arasında vehhâbî isminde, sapık kimseleri meydâna çıkararak, islâmiyeti kötü tanıtdıkları için, hristiyanlar islâmiyeti kabûl etmek yerine, dinsizliğe sapmışlardır. 1917 de Rusyadaki bolşevik ihtilâli de, dîni ortadan kaldırmağa yeltenmiştir. Fekat zemân geçip ihtilâlin te'sîri azalınca, insanlar yine kendilerine tapacak bir büyük kudret aramağa başlamışlardır. Tanınmış ve Nobel Edebiyyat mükâfâtı kazanmış olan Rus edîbi Solzhennitsyn, (**İlk Çember**) adlı eserinde, (İkinci Cihan Harbinde komünistlerin reîsi olan Stalin^[1] bile Allaha inanmış ve yerlere kapanarak Ondan yardım dilemişti) demektedir.

Bugün, hristiyanlık oldukça tasfiye edilmiş olmasına ve papazların eski nüfûzları kalmamasına rağmen, hristiyanlar karanlıktan kurtulmuş değildirler. Artık teslîse inanan hristiyan az kalmıştır.

Bugün elimize aldığımız batı dilinde yazılı bir ansiklopedide, meselâ Almanların meşhûr BROCKHAUS ansiklopedisinin Îsâ (JESUS) maddesinde (Îsâ çok kerreler kendisinden “Ben bir insan oğluyum” diye bahsetmiştir) diye yazılıdır ki, bu da, okumuş bir hristiyanın, artık Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu olarak kabûl etmediğini ortaya koymaktadır. Böyle olan kimselerden islâm dîni ni incelemek imkânını bulanlar, dalâletden kurtulmakta ve Allahü teâlânın hakîkî dînine kavuşarak, Onun büyük lutflarına nâil olmaktadırlar. İslâmiyeti incelemek imkânını bulamayanlar ise, temâmen dinsizleşip ateist olmakta ve dalâlete düşmektedirler. Bu husûsda müslimânlar arasında, şimdi büyük âlim yetişmemesinin de te'sîri çoktur. Yeni yetişen din adamları, sapık fırkaların te'sîrleri altında kalarak o güzel dinlerinde yükselememekle İslâmiyeti lâyük olduğu şekilde tanımamaktadırlar. İnsanı, Allahü teâlâyâ yaklaştıran, dünyâda râhat ve huzûr ile yaşamasını ve âhirette de Onun mağfiretine kavuşmasını te'mîn eden dînin, islâm dîni olduğu muhakkaktır.

3 — İSLÂM DÎNİ: İslâm dîni, bütün hurâfelerden, efsânelerden temiz olan, yalancılara red eden, insanları günâhkâr değil, bil'aks Allahü teâlânın kulu olarak kabûl eden, onlara hayâtda çalışma ve iyi yaşama imkânını veren, beden ve rûh temizliğini emr eden bir dindir. İslâm dîninin esâsı, BİR olan Allahü teâlâ ile,

[1] Rusyanın zâlimi Stalin, 1371 [m. 1952] de öldü.

Onun Peygamberi, bizim gibi bir insan ve Allahü teâlânın sevgili kulu olan Muhammed aleyhisselâma inanmaktır. İslâm dîninde Muhammed “aleyhissalâtü vesselâm”, **(Ma’sûm)** kusûrsuz bir insandır. Allahü teâlâ Onu kendi emrlerini insanlara bildirmek için seçmiştir. İslâm dîni, bütün Peygamberleri kabûl ve tasdîk eder “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât”. Bunların hepsini sever ve hurmet eder. Esâsen eski din kitâblarında ve hakîkî Tevrât ve İncilde bir son Peygamberin “aleyhissalâtü vesselâm” geleceği yazılıdır. Muhammed aleyhisselâm en son Peygamberdir ve Ondan sonra bir dahâ Peygamber gelmeyecektir.

Muhammed aleyhisselâmın, Allahü teâlânın Peygamberi olduğuna inanmak demek, Onun bildirdiği Kur’ân-ı kerîmde yazılı olan emrlerin ve yasakların hepsinin, Allahü teâlânın emrleri ve yasakları olduğuna inanmak, hepsini kabûl etmek, beğenmek demektir. Böyle inanan kimse, bunlardan ba’zılarına uymazsa, îmânı bozulmaz. Müslimânlıktan çıkmaz. Fekat, bunlardan birine bile uymadığına üzülmez ve bu hâli ile öğünürse, Peygambere inanmamış olur, îmânı bozulur, kâfir olur. Uygunsuz hareketinden dolayı Allahü teâlâyâ karşı boynu bükük, kalbi üzüntülü olursa, îmânının kuvvetli olduğu anlaşılır.

Aşağıda islâm dîninin esâslarından bahs olunacaktır. İslâmiyetde dürlü âyinler, dinde reformlar, dürlü dürlü yortular yoktur. İslâm dîni, insanların dürüst ve nâmûslu yaşamalarını ve hayâtdan da zevk almalarını emr etmiştir. İbâdet için emr ettiği zemânlar kısadır. İbâdetde esâs, kalbini temâmiyle Allahü teâlâyâ bağlamaktır. İbâdet, bir âdet olarak değil, Allahü teâlânın huzûruna çıkıp, Ona can ve gönülden şükr etmek ve Ona yalvarmak için yapılmaktadır. Riyâ [gösteriş] olarak yapılan bir ibâdeti Allahü teâlâ kabûl etmez. Kur’ân-ı kerîmde de Mâ’ûn sûresinde meâlen, **(Ey Resûlüm, kıyâmet gününü inkâr eden, yetimi sertlik ve sitemle def edip hakkını gasb eden, fakîri doyurmayan ve başkalarını da fakîre iyilik yapmağa teşvîk etmeyen o kimseyi gördün mü? Nemâzlarını gaflet ile kılanlara ve riyâ, gösteriş yapanlara ve zekâtı [fakîrin hakkını] vermeyenlere şiddetli azâb vardır)** buyurulmaktadır.

İslâm dîninin kitâbı, “KUR’ÂN-I KERÎM”dir. Kur’ân-ı kerîm, Muhammed aleyhisselâma, Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş ve kendisi tarafından Eshâbına tebliğ olunmuştur. Kur’ân-ı kerîm neşr olunurken büyük bir dikkat ile zapt edilmiş ve hiç bir kelimesi, hiç bir harfi değişmeden, bugüne kadar gelmiştir. Hiç bir semâvî kitâb, Kur’ân-ı kerîm kadar belîg değildir. Aradan on dört asr geçmiş olmasına rağmen, bugün de, o berraklığını, i’câz,

belâgat ve fesâhatını muhâfaza etmektedir.

Dünyânın meşhûr edîblerinden olan Goethe (1749-1832), Kur'ân-ı kerîm hakkında (**West-Östlicher Dîvân** = Batı-Doğu Dîvânı) adlı eserinde şu sözü söylemiştir: (Kur'ânın içinde pek çok tekrarlar vardır. Onu okuduğumuz zemân, bu tekrarlar bizi usandıracak sanılıyor. Fekat biraz sonra, bu kitâb bizi kendisine çekiyor. Bizi hayranlığa ve sonunda, büyük saygı ve hürmete götürüyor).

Goetheden başka birçok meşhûr fikr adamları da, Kur'ân-ı ke-rîme hayrân olmuşlardır. Birkaçını dahâ tanıtalım:

Prof. Edouard Monté: (Allahın birliğini en temiz, en yüksek, en kutsal ve inandırıcı ve başka hiç bir din kitâbının üstün gelemeyeceği bir dil ile anlatan kitâb, Kur'ân-ı kerîmdir) demektedir.

Kur'ân-ı kerîmi Fransızcaya çeviren Dr. Maurice, (Kur'ân-ı ke-rîm insanlığa hediye edilen din kitâblarının en güzelidir) demektedir.

Gaston Karr, (İslâm dîninin kaynağı olan Kur'ânda, cihân medeniyetinin dayandığı bütün temeller bulunmaktadır. O kadar ki, bugün bizim medeniyetimizin Kur'ân-ı kerîmin bildirdiği temel hükmler üzerine kurulduğunu kabûl etmemiz lâzımdır) demektedir.

İslâm dîni, rûh ve beden temizliği esâsı üzerine kurulmuştur. Eski dinlerin görünür görünmez bütün iyiliklerini İslâmiyyet kendinde toplamıştır.

İslâm dînine girmiş olanlara, ya'nî müslimânlara farz olan, muhakkak yapılması gereken beş esâs vazîfe vardır: Bunlardan birincisi tek Allaha ve Onun Peygamberi ve kulu olan Muhammed aleyhisselâma inanmak, ikincisi nemâz kılmak, üçüncüsü Ramezân ayında oruc tutmak, dördüncüsü hacca gitmek, beşincisi zekât ver-mekdir.

Nemâz, günde beş def'a, vaktleri gelince, yapılan dînî vazîfedir. Nemâza başlamadan evvel abdest almak, ya'nî elini, yüzünü, kollarını yıkamak, başını mesh etmek ve ayaklarını yıkamak lâzımdır. Abdesti bozan sebebler olmadıkça, bir def'a abdest alarak birkaç kerre nemâz kılınabilir. Günde beş def'a bu vazîfenin yapılması, dünyâ işleri için çalışmaya mâni' olmaz. Esâsen kısa süren nemâz câmi'e gitmeden her yerde yalnız kılınabildiği gibi, abdest tâzelemek için ayakkabı çıkarmadan abdest almayı mümkün kılan, mest üzerine (**mesh**) usûlü de vardır. Hattâ, su bulunmayan yerlerde ve hastaları toprak ile (**teyemmüm**) ederek abdestli sayılmaları da mümkündür. Zarûfî hâllerde ve seyâhatde mal ve can tehli-

kesi olunca, nemâzî kazâyâ bırakmak câiz olur. Fekat, bu nemâz-ları öZR bitince, bir def'ada hemen kılmalı, ya'nî kazâ etmelidir.

Nemâz, adaleyi ve sınırları kuvvetlendiren hareketler toplulu-ğu olduğu gibi, kalbi ve ahlâkî temizlemektedir.

Oruc, senede bir ay, ya'nî Ramezân ayında, yalnız gündüzleri orucu bozan şeylerden uzaklaşmak demektir. Orucun, dünyadaki fâidelerinden biri insanlara açlığın ve susuzluğun ne demek oldu-ğunu öğretmektir. Tok, hiç bir zemân açın hâlinden anlamaz ve ona merhamet etmez. Oruc, bundan başka, nefse hâkimiyeti ta'lîm eder. Oruc tutma zemânı, arabî aya göre ta'yîn edildiğinden, her sene evvelki seneye göre takrîben on gün evvel başlar. Bu se-bebden ba'zan yaza, ba'zan kışa isâbet eder. Yaz orucuna dayan-a-mayan hasta kimseler, orucu kışın kazâ edebilecekleri gibi, oruc tutamayacak olan çok ihtiyâr kimseler, oruc mukabilinde (**Fidy**e), ya'nî fakîrlere sadaka vererek bu borçlarını edâ edebilirler. Bunu da veremiyenleri Allahü teâlâ mes'ûl tutmaz.

İslâm dîninde, zor, işkence yokdur. Sıhhatini fedâ ederek, has-talanarak ibâdet etmeği Allahü teâlâ hiçbir zemân istememiştir. Allahü teâlâ, çok kerîm, gafûr ve rahîmdir. Tevbe edenleri afv edi-ci ve merhametlidir.

Zekât, kazancı yerinde ve ihtiyâcından fazla malı (**Nisâb**) deni-len mikdârı, sınırı aşan müslimânın elindeki toplu servetin yüzde ikibuçüğünü, ya'nî kırkda birini senede bir def'a muhtaç olan müs-limânlara vermesi demektir. Bu farz, varlıklı müslimânlar içindir. Kazancı ancak kendi geçimine kifâyet eden müslimânlar zekât ver-mez.

Hac ise, hiç bir borcu bulunmayan ve seyâhatde iken âilesinin nafakasını onlara bırakabilen zengin müslimânların ömrlerinde bir kerre Mekke şehrine gidip Kâ'beyi ziyâret ve Arafât meydânında Allahü teâlâyâ düâ etmeleri demektir. Hac, bu şartları hâiz olan müslimânlara farzdır. Mekkeye gidip gelmekte hayât tehlikesi, hasta olmak korkusu veyâ hacca gitmek isteyenin bedeneni day-a-namıyacağı müşkilât varsa, hacca gitmez. Yerine başkasını gönderir.

Bu ibâdetlerin teferruâtını, şartlarını ve doğru olarak nasıl edâ edileceklerini öğrenmek için, dört mezhebin, ayrı ayrı (**ilmihâl**) deni-len kitâbları vardır. Her müslimânın, kendine kolay gelen bir mezhebi seçerek, ibâdetlerini bu mezhebin kitâblarından okuyup öğrenmesi lâzımdır.

İslâmın ibâdet kısmı Allahü teâlâ ile kul arasında kalır. Bu ibâ-detde, ihmâl veyâ kusûru olanları ancak Allahü teâlâ afv eder ve-

yâ cezâlandırır. Cezâlanacak olanlar, **(Cehennem)** denilen yerde, ateşde yakılarak azâb olunacaklardır.

Cehennemde kimler sonsuz kalacak? Nemâz kılmıyanlar mı? Günâh işliyenler mi? Hayır! Cehennemde, Allahü teâlânın düşmanları, sonsuz yanacaktır. Günâh işleyenler, Allahü teâlânın düşmanı değildir. Kabâhatli kullarıdır. Bunlar, yaramaz, suçlu çocuğa benzer. Yaramaz çocuğa, anası, babası düşman olur mu? Elbette olmaz. Yalnız onu biraz azarlar, fekat sevmekde devâm ederler.

Müslimânlar, başlıca altı şeye, ya'nî Allahü teâlâyâ, Peygamberlere “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât”, kitâblara, meleklerle, hayr ve şerrin Allahdan geldiğine ve ölümden sonra tekrâr dirilme olaçağına inanırlar. Bütün hak dinler de, bunlara inanmaktadır.

Yukarıda, ibâdetin Allahü teâlâ ve kul arasında kaldığını söyledik. Fekat başkasını aldatanlar, başkasının hakkını yiyenler, yalan söyleyenler, hilekârlık yapanlar, zulm edenler, adâletsizlik yapanlar, riyâkârlar, anasına babasına ve büyüğüne itâ'at etmiyenler, âmirlerine, hükûmete isyân edenler, kısaca Allahü teâlânın emrlerini yerine getirmiyen ve kendi nefsi için başkasının hakkını yiyen veyâ başkasını aldatanlar, hak sâhibleri ile halâllaşmadıkça afv edilmeyeceklerdir. Ya'nî, üzerinde kul veyâ hayvan hakkı bulunan kimseleri Allahü teâlâ afv etmez ve bunlar ibâdet etseler bile, Cehenneme girecekler, cezâlarını göreceklerdir.

Kul haklarından birisi, boşadığı kadına mehr parasını hemen ödemektir. Ödemezse, dünyâda cezâsı ve âhiretde azâbı çok şiddetlidir. Kul haklarından en mühimmi ve azâbı en çok olanı, akrabâsına ve emri altında olanlara emr-i ma'rûf yapmamaktır. Bunlara islâm bilgilerini öğretmeği terk etmektir. Onların ve bütün müslimânların dinlerini öğrenmelerine ve ibâdetlerini yapmalarına, işkence ederek veyâ aldatarak mâni' olanın kâfir olduğu, islâm düşmanı olduğu anlaşılır. Dört mezhebden birinde olmayan müslimâna **(Bid'at sâhibi)** denir. Bid'at sâhiblerinin, sözleri ile, yazıları ile, Ehl-i sünnet i'tikâdını değışdirmeleri, dîni, îmânı bozmaları, müslimânlar için büyük tehlikedir.

Bu gibi kimseler, dahâ dünyâda iken, pişmân olarak, o kulun hakkını ödeyip, önce kendini ona afv ettirmeli, sonra Allahü teâlânın merhametine sığınmalı, bir dahâ böyle kötü hareketde bulunmaktan çekinmeli, birçok iyilikler yaparak günâhlarını afv etdirmeğe çalışmalıdır. O zemân, Allahü teâlâ, onların kusûrlarını bağışlayacaktır.

Beşeriyete hizmet düşüncesi ile çalışarak fâideli bilgiler ve

eserler bırakmış olanlar, başka dinden olsalar bile, ömrlерinin sonunda Allahü teâlânın hidâyetine nâil olmaları umulur. Eski müs-limânlar, bu gibi insanlar için (gizli din tutar) derlerdi. Bu gibi hayr ve ihsân sâhiblerinden küfrü belli olmyanların neye inanarak can verdiklerini biz bilmiyoruz. Yalnız, Allahü teâlânın kendilerine verdiği akl silâhını iyi kullanmışlarsa, hiçbir kimseye fenâlık etmeden, bütün insanların iyiliğini düşünerek, hizmet etmişlerse, bütün dinlerin esâslarını incelemişlerse, umulur ki, hidâyete ermişler, müs-limân olmuşlardır.

Meselâ asrımızın meşhûr edîblerinden biri olan Bernard Shaw (1856-1950), yazılarından birinde, (Her asra hitâb edecek kudret-de olan biricik din, İslâm dînidir. Ben, müs-limânlığın, yarınki Av-rupanın kabûl edeceği din olduğuna inanıyorum) demiştir ki, bu da onun kalben İslâmiyeti kabûl ettiğini göstermektedir.

Alman fikr adamı ve yazarı Emil Ludwig (1881-1948) bir ese-rinde şöyle yazmaktadır: (Mısır ziyâret etmişdim. Bir akşam üstü Kızıldenizin kenârında yürüyordum. Birdenbire sessizlik içinde bir ezân sesi işitdim. Bütün vücûdüm Allah korkusu ile ürperdi. Bir-denbire içimden derhâl suya atılıp müs-limânlar gibi abdest almak, sonra onlar gibi secdeye kapanarak Allaha yalvarmak arzûsu gel-di). Bu da, yazarın kalbinde geçici bile olsa, bir hidâyet nûrunun parladığını göstermez mi?

Kalbinde böyle bir hidâyet nûru hissetmiş olan Lord Hadley, (İslâmiyetin sâde, fekat nûr içinde parlayan büyüklüğünü gör-dükden sonra, insan karanlık dehlizden, gün ışığına kavuşan bir kimse gibi oluyor) demiş ve İslâm dînini kabûl etmiştir. Eğer îmân etmeden ölenlerini Allahü teâlâ âhîretde cezâlandıracaksa da, insanlara yaptıkları iyilikleri sebebiyle cezâlarını hafifletecektir. Kur'ân-ı kerîmde Allahü teâlâ Zilzâl sûresinin yedinci ve sekizin-ci âyetlerinde meâlen, **(Kim zerre kadar iyilik yaparsa onun mükâ-fâtını görecek, kim zerre kadar kötülük yaparsa onun cezâsını gö-recektir)** buyurmaktadır. Müs-limân, yaptığı iyiliklerin mükâfât-larına, hem dünyâda, hem de âhîretde, kâfir ise, yalnız dünyâda kavuşacaktır. Kötülüklerin en kötüsü, kâfir olmaktır. İnsanlara iyilik etmek düşüncesi ile çalışarak, beşeriyyete fâideli keşfler ve-yâ işler yapmış, insanlara yardım için hayâtını, sıhhatini tehlukeye koyarak, en müşkil şartlar altında çalışmış olan bir kimse, müs-li-mân olmayıp, kâfir olarak ölürse, iyilikleri onu küfrün cezâsın-dan kurtaramaz. Fekat, Allahü teâlânın ezinde her dürlü fenâ-lığı ve hilekârlığı yapan, riyâ ile ibâdet eden münâfıkların cezâsı, muhakkak böyle kâfirlerin cezâlarından dahâ çok olacaktır. Bun-ların müs-limân görünmeleri, kendilerini, kalblerindeki küfrün

karşılığı olan azâbdan kurtarmıyacaktır.

Osmânî târîhinde, evvelce hıristiyan iken İslâm dînini kabûl eden ve İslâmîyete büyük hizmetleri dokunan pek çok kumandan, ilm ve fen adamı vardır.

Bursalı İsmâ'îl Hakkı efendi “rahime-hullahü teâlâ” 1137 [m. 1725] yılında Bursada vefât etmiştir. On cild (**Rûh-ul-beyân**) Kur'ân-ı kerîm tefsîri, bütün dünyâdaki İslâm âlimlerinin “rahime-hümullahü teâlâ” yanında çok kıymetlidir. Altıncı cüz'ün tefsîrini bitirdikten sonra diyor ki, (Zemânın allâmesi olan şeyhimin yanında, ba'zı hıristiyan ve yehûdîlerin, herkese merdce, cömertce davrandıkları, iyilik etdikleri söylendikde, böyle olmak, ebedî se'âdet sâhiblerinin alâmetidir. Böyle olanların îmâna ve tevhîde kavuşmaları, sonlarının felâh olması umulur, buyurdu). Tefsîr kitâbının bu yazısı, yukarıdaki sözümlüğün senedlerinden biridir.

Şimdi, İslâm dînini tenkîd edenlere, onda kusûr arayanlara gelince, bu gibilerin en çok üzerinde durduğu husûslar şunlardır:

1 — (*İslâm dîni bir erkeğin dört kadınla evlenmesini kabûl etmemektedir. Bu, zemânımızdaki âile mefhûmu, âile bağıllığı ve sosyal nizâm ile hiç bir zemân bağdaşamaz*) imiş.

Buna verilecek cevâb şudur: İslâm dîni bundan 14 asr evvel zuhûr etmiştir. Bu dînin doğduğu yer olan Arabistânda, o zemân kadınların hiç bir hakkı yoktu. Herkes istediği kadar kadın ile birlikde yaşar ve bunlara karşı hiç bir sorumluluk kabûl etmezdi. O zemânlarda kadının hiç bir kıymeti olmadığı şundan anlaşılır ki, pek çok âileler, doğan kız çocuklarını diri diri toprağa gömerlerdi. Böyle bir yerde doğan İslâm dîni, bir adamın birlikde yaşayacağı kadın mikdârını, o zemâna göre, son derece sınırlamış, kadınlara hak tanımış, bir erkekten ayrılan kadının sefil olmaması için, dahâ evlenmeden evvel, ilerde bir aylık zuhûr ederse ona ödenecek olan parayı ya'nî (**Mehr**) mikdârını tesbît etmiştir. Tenkîdcilerin iddî'â etdiği gibi, (Kadınları hor görmemiş), bil'aks onların haklarını korumuş ve mevki'lerini yükseltmiştir. Bu bildirdiklerimiz, Harputlu İshak efendinin^[1], protestan misyonerlerinin İslâm dînine karşı yaydıkları yalan ve iftirâlara karşı yazmış olduğu türkçe (**Diya-ül-kulûb**) kitâbında, üçyüzyirmidördüncü sahîfeden başlayarak uzun bildirilmektedir. Bu kitâb, (**Cevâb Veremedi**) ismi verilerek, Hakîkat Kitâbevi tarafından ayrıca basdırılmıştır.

Bugünkü hâle gelince, şunu iyi bilmelidir ki, İslâm dîni bir er-

[1] İshak efendi, 1309 [m. 1891] de vefât etdi.

keğın muhakkak dört kadınla evlenmesini emr etmemiş, buna ancak izin vermişdir. Ya'nî, birden fazla kadınla evlenmek, farz değildir, sünnet de değil ancak mubâhdır. Mehmed Zihni efendi “rahime-hullahü teâlâ” (Ni'met-i İslâm) kitabında, Münâkehât kısmına başlarken diyor ki, (Kadını boşamak ve dörde kadar evlenmek, islâm dîninde vâcib değildir. Mendub da değildir. İhtiyâc olduğu zemân izin verilmiştir. Erkekler, birden fazla kadın almağa emr olunmadıkları gibi, kadınlar da bunu kabûl etmeğe mecbûr değildirler). Hükûmet mubâh olan birşeyi yasak ederse, bu şeyi yapmak mubâh olmaktan çıkar, harâm olur. Çünkü müslimân, kanûna karşı gelmez, suç işlemez. Müslimân, kendine ve başkalarına zararı dokunmayan insan demektir. Ayrıca, bir erkeğin ikinci bir kadın alabilmesi için, bu husûsda birinci karısının hak ve hürriyetini koruyan ekonomik ve sosyal şartlar vardır. Sonradan alacağı kadınların da, ayrıca hakları vardır. Bu şartları hâiz olmıyan ve kadınların haklarını yapamıyacak olanın birden fazla evlenmesini islâmiyyet yasak etmektedir. Ayrıca, birinci kadının gönlünü hoş etmesi için ikinci kadınla evlenmekden vazgeçmesi de sevâbdır. Bundan başka, bir müslimânı, ya'nî birinci kadını incitmek harâmıdır. Yirminci asrda milletleri saran geçim sıkıntısı içinde, çok erkek bu şartları hâiz değildir. Bunun için, şimdi böyle erkeklerin ikinci bir kadınla evlenmesinin câiz olmayacağı âşikârdır. Örf ve âdete tâbi' olan ahkâmın, zemâna göre değişebileceğini İslâm dîni kabûl eder ve bugün müslimânların tek zevcesi vardır.

Bu husûsda biraz da diğer memleketleri ve dinleri inceliyelim: Hıristiyanların ve yehûdîlerin kabûl ettikleri Tevrât ya'nî (Ahd-i atık)de, Tekvînin otuz, Tesniyenin yirmibir ve İkinci Samuelin ikinci bâblarında birkaç kadınla evliliğe izin verilir. Dâvûd ve Süleymân Peygamberlerin “aleyhimesselâm” birçok zevcesi ve câriyeleri vardı. Doğu Roma İmparatorlerinin daimâ birkaç karısı olduğu gibi, eski Alman imparatorlarının, meselâ Friedrich Barbarossanın (1152-1190) üç, dört karısı vardı. Eskimolarda erkek, karısının iznini almak şartıyla ikinci bir eş alabilir. Amerikada 1830 yılında kurulan Mormon hıristiyan mezhebi, bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesine izin vermektedir. (Ancak şimdiki Amerikan kanûnları bunu yasaklamıştır.) Japonyada, bugün dahî bir erkek birkaç kadınla evlenebilir.

Demek oluyor ki, İslâm dînini, (Birkaç kadınla evlenmeğe müsâ'ade ediyor) diye ayblamak çok büyük haksızlıktır. Çünkü birçok memleketler ve dinler, birkaç kadınla evlenmeği kabûl et-

mişdir. Tanınmış yazar John Milton (1608-1674), (Gerek Ahd-i atıkde, gerek İncillerde yasaklanmıyan bir şey neden utanılacak bir şey olsun veyâ nâmûsa aykırı sayılsın? Geçmiş Peygamberlerin “aleyhimüsselâm” dâimâ birkaç hanımı vardı. O hâlde birkaç kadınla evlilik, zinâ değildir, kanûna ve kamu vicdânına uygundur) demektedir.

Meşhûr yazar Montesqieu (1689-1735), (Sıcak memleketlerde kadınların çabuk geliştiğini, fekat çabuk ihtiyârladığını göz önünde tutarsak, bu gibi memleketlerde yaşıyanların birkaç kadınla evlenmesi gâyet tabîîdir) demektedir. Şimdi, geçim şartları güçleştiği için, müslimân memleketlerinde yukarıda bahs olunduğu gibi, birkaç kadınla evlenmek kalmamış gibidir.

2 — *(İslâm dîni, din uğruna öldürmeği, yakıp yıkmağı, memleketleri istîlâ etmeği ve ehâlîyi kılıçdan geçirmeği emr etmekde ve buna “Cihâd” adını vermekte)* imiş.

Bu iddi’â da temâmiyle yanlıştır. İslâm dîninde mevcûd olan cihâdda esâs, memleketleri yıkmak, insan öldürmek değil, dîni yaymak ve aynı zemânda dîni korumaktır. Bu da, hiç bir zemân yakıp yıka ile, zulm ile yapılmaz. İslâm dîni, kendisine tecâvüz, hücum edenlere karşı korunmağı ve mücâdele etmeği emr etmektedir. Hâlbuki hıristiyanlar, yukarıda uzun uzadıya anlatdığımız gibi, din uğruna en korkunç cinâyetleri yapmaktan çekinmemişler, kendilerine insâf ve merhamet telkîn eden İsâ aleyhisselâmın sözleri ve nasihatları hilâfına, her dürlü fenâlıkları ve vahşetleri yapmışlardır. Târîh, onların yaptıkları vahşetler ile doludur. Allahü teâlâ, Enfâl sûresinde, islâm devletinin, kâfir memleketlerinde yapılan harb silâhlarını araşdırıp, öğrenip, bunların hepsini, sulh zemânında yapmalarını emr ediyor. [Bunları yapmıyan bir hükûmet, islâmiyyete uymamış olur. Düşmanların hücumlarına cevâb veremeyip, milyonlarca müslimânın şehîd olmasına ve islâmiyyetin za’îflemesine sebep olur.] Bir müslimân, hiç kimseye karşı hiçbir tecâvüzde bulunmaz. Kendisine veyâ dînine karşı bir saldırı olursa, ona tatlı dil ile nasihat verir. Kabûl etmezse, mahkemeye haber verir. Mahkeme, adâlet ile cezâ verir. Mahkeme vâsıtası ile hakkına kavuşamazsa, evine, iş yerine çekilir. Tecâvüz edenler arasına karışmaz. Evine, iş yerine saldırılırsa, hicret eder. Ya’nî o şehri terkeder. Gidecek şehir bulamazsa, o memleketi terkeder. Gidecek islâm memleketi bulamazsa, insan haklarına riâyet eden bir kâfir memleketine hicret eder. Bir müslimân dili ile, eli ile kimseyi incitmez. Kimsenin malına, mülküne, ırzına ve nâmûsuna dokunmaz. Cihâd, Allahü teâlânın kullarına, Allahü teâlânın hak

olan dînini bildirmek demektir. Bu da, Allahü teâlânın dîninin, Allahü teâlânın kullarına ulaşmasına mâni' olan zâlim, sömürücü diktatörleri, kılıç kuvveti ile, zor kullanarak ortadan kaldırmakla yapılır. Önce nasihat edilir. İslâmiyeti kabûl etmeleri teklîf olunur. Kabûl etmezler ise; islâm hâkimiyeti, ya'nî harac ve cizye vermeleri teklîf olunur. Bunu da kabûl etmezler ve karşı koyarlarsa, bu engeller ortadan kaldırılır. Zor ile, kuvvet ile olan cihâdi şahslar değil, İslâm devleti yapar. Kur'ân-ı kerîmde Bekara sûresinin ikiyüz elli altıncı âyetinde meâlen, **(Dinde zorlama yoktur)** buyurulmuşdur. Bir gayr-i müslim, zorla müslimân yapılmaz. Müslimânlar hiç bir zemân, hıristiyanların dâimâ yaptıkları gibi, zorla veyâ maddî kazançlar vâ'd ederek bir insanı müslimân yapmağa teşebbüs etmezler. Kim isterse, seve seve müslimân olur. Tatlı, yumuşak, mantıkî, akla uygun sözleri ile ve güzel ahlâk ve iyi hareketleri ile, onların seve seve müslimân olmalarına sebep olurlar. Müslimân olmıyanlar, İslâm devletinin himâyesi altında, zimmî olarak yaşarlar. Müslimânların bütün hak ve hürriyetlerine mâlik olarak, kendi dinlerinin icâblarını serbestçe yaparlar. Bunlar **(Diyâ-ül-kulûb)** kitâbının ikiyüzdoksanüçüncü sahifesinden başlayarak anlatılmaktadır.

(Menâkıb-i cihâr yâr-i güzîn) kitâbında, yetmişinci menkîbede diyor ki, (Bir ticâret kervanı gelip, gece Medînenin dışına kondu. Yorgunluktan hemen uyudular. Halîfe Ömer “radiyallahü teâlâ anh”, şehri dolaşırken bunları gördü. Abdürrahmân bin Avfın “radiyallahü teâlâ anh” evine gelip, (Bu gece bir kervan gelmiş. Hepsi kâfirdir. Fekat, bize sığınmışlar. Eşyâları çokdur ve kıymetlidir. Yabancıların, yolcuların bunları soymasından korkuyorum. Gel, bunları koruyalım) dedi. Sabâha kadar bekleyip, sabâh nemâzında mescide gitdiler. İçlerinden bir genç uyumamışdı. Arkalarından gitti. Soruşdurup, kendilerine bekçilik eden şahsın halîfe Ömer “radiyallahü anh” olduğunu öğrendi. Gelip, arkadaşlarına anlattı. Roma ve İran ordularını perişân eden, adâleti ile meşhûr, yüce halîfenin, bu merhamet ve şefkatini görerek, İslâmiyetin hak din olduğunu anladılar ve seve seve müslimân oldular.)

Yine **(Menâkıb)** kitâbında diyor ki, (Ömer “radiyallahü teâlâ anh” halife iken, şark cebhesi kumandanı olan Sa'd bin ebî Vakkâs “radiyallahü teâlâ anh” Kûfe şehrinde bir köşk yaptırmak istedi. Arsaya bitişik bir mecûsinin evini satın almak icâb etdi. Mecûsî satmak istemedi. Evine gidip hanımına danışdı. Bu da, onların Medînede bir Emîr-ül-mü'minînleri var. Ona gidip şikâyet et dedi. Medîneye gelip halîfenin serâyını aradı. Onun serâyı, köşkü

yok dediler. Kendisi şehir dışına çıktı, dediler. Gidip aradı. Askerleri, muhâfızları göremedi. Toprak üstünde uyumuş birini gördü. Halife Ömeri gördün mü dedi. Hâlbuki bu zât, Ömer “radiyallahü teâlâ anh” idi. Onu niçin arıyorsun dedi. Onun kumandanı, benim evimi zor ile satın almak istiyor. Onu kendisine şikâyet etmeğe geldim dedi. Ömer “radiyallahü anh”, mecûsî ile evine geldi. Kâğıd istedi. Evde kâğıd bulamadı. Bir kürek kemiği gördü. Bunu istedi. Kemik üzerine, (Bismillâhirrahmânirrahîm. Ey Sa’d, bu mecûsînin kalbini kırma! Yoksa, hemen yanıma gel!) yazdı. Mecûsî, kemiği alıp evine geldi. Boşuna yoruldum. Bu kemik parçasını kumandana verirsem, alay ediliyor sanıp, çok kızar dedi. Kadının isrâr etmesi üzerine Sa’da gitdi. Sa’d, askerleri arasında oturmuş, neş’e ile konuşuyordu. Sa’dın gözü, uzakda duran mecûsînin elindeki kemikteki yazıya ilişti. Emîrül-mü’minîn Ömerin “radiyallahü anh” yazısını tanıyıp ansızın rengi soldu. Bu ân değişikliğe herkes şaşırdı. Sa’d, mecûsînin yanına gelip, her ne istersen yapayım. Aman beni Ömerin karşısına çıkarma! Zîrâ Onun cezasına tâkat getiremem dedi. Mecûsî, kumandanın bu yalvarmasını görünce, hayretten aklı gitdi. Akli başına gelince, hemen müslimân oldu. Seve seve nasıl müslimân oldun diyenlere, (Bunların Emîrlerini gördüm. Yamalı hırkasını örtülmüş, toprak üstünde uyuyordu. Büyük kumandanların bundan titrediklerini de gördüm. Bunların hak dinde olduklarını anladım. Benim gibi, ateşe tapan bir kimseye böyle adâlet yapılması, ancak hak olan dîne inananlarda olur dedi.)

Hindistânın (**Nedvet-ül-ulemâ**) meclisinin reîsi, meşhûr (**el-İn-tikad**) kitâbının yazarı, târîh profesörü Şiblî Nu’mânî 1332 [m. 1914] de ölmüştür. Bunun urdu dilindeki (**El-Fârûk**) kitâbını serdâr Esedullah hânın annesi ve Afganistân pâdişâhı Nâdir şâhın kızkardeşi fârisiye terceme etmiş, Nâdir şâhın emri ile 1352 [m. 1933]de Lahor şehrinde basdırılmışdır. Yüzsekseninci sahifesinde diyor ki, (Rum Kayseri Herakliyüsün büyük ordularını perişan eden İslâm askerlerinin başkumandanı Ebû Ubeyde bin Cerrâh zafer kazandığı her şehirde adamlarını bağırarak, rumlara halife Ömerin “radiyallahü anhümâ” emrlerini bildirirdi. Humus şehri alınca da, (Ey rumlar! Allahü teâlânın yardımını ile ve halîfemiz Ömerin emrine uyarak, bu şehri de aldık. Hepiniz ticâretinizde, işinizde, ibâdetlerinizde serbestsiniz. Malınıza, canınıza, ırzınıza, kimse dokunmayacaktır. İslâmiyyetin adâleti aynen size de tatbîk edilecek, her hakkınız gözetilecektir. Dışardan gelen düşmana karşı, müslimânları koruduğumuz gibi, sizi de koruyacağız. Bu hizmetimize karşılık olmak üzere, müslimânlardan hayvan zekâtı

ve uşr aldığımız gibi, sizden de, senede bir kerre cizye vermenizi istiyoruz. Size hizmet etmemizi ve sizden cizye almamızı Allahü teâlâ emretmekdedir.) dedi. [Cizye mikdârı, fakîrlerden kırk, orta hallilerden seksen, zenginlerden yüzaltmış gram gümüş veyâ bu değerde mal yâhud tahıldır. Kadınlardan, çocuklardan, hastalardan, yoksullardan, ihtiyârlardan ve din adamlarından cizye alınmaz.] Humus rumları, cizyelerini seve seve getirip, Beyt-ül-mâl emîni Habib bin Müslime teslim etdiler. Herakliyüsün, bütün memleketinden asker tophıyarak Antakyaya hücûma hâzırlandığı haber alınınca, Humus şehrindeki askerlerin de, Yermükteki kuvvetlere katılmasına karar verildi. Ebû Ubeyde, şehirde me'murlar bağirtıp, (Ey Hıristiyanlar! Size hizmet etmeğe, sizi korumağa, söz vermişdim. Buna karşılık, sizden cizye almışdım. Şimdi ise, halifeden aldığım emr üzerine, Herakliyüs ile gazâ edecek olan kardeşlerime yardıma gidiyorum. Size verdiğim sözde duramayacağım. Bunun için hepimiz Beyt-ül-mâla gelip, cizyelerinizi geri alınız! İsmeleriniz ve verdikleriniz defterimizde yazılıdır) dedi. Suriye şehirlerinin çoğunda da böyle oldu. Hıristiyanlar, müslimânların bu adâletini, bu şefkatini görünce, senelerden beri Rum imperatorlarından çekdikleri zulmlerden ve işkencelerden kurtuldukları için bayram yaptılar. Sevinçlerinden ağladılar. Çoğu seve seve müslimân oldu. Kendi arzûları ile, rum ordularına karşı İslâm askerine câsûsluk yaptılar. Ebû Ubeyde böylece, Herakliyüs ordularının her hareketini günü gününe haber alırdı. Büyük Yermük zaferinde bu rum câsûslarının büyük yardımı oldu. İslâm devletlerinin meydâna gelmesi, yayılması, aslâ, saldırmakla, öldürmekle olmadı. Bu devletleri ayakda tutan, yaşatan, büyük ve başlıca kuvvet, îmân kuvveti idi ve İslâm dîninde, çok kuvvetli bulunan adâlet, iyilik, doğruluk ve fedâkârlık kudreti idi.)

Batının bâtil i'tikâdlarını, moda ve ahlâksızlıklarını taklîd etmek medeniyet değildir. Müslimân milletinin bünyesinde tahrîbât yapmaktır. Bu tahrîbâtı da, ancak İslâma düşman olanlar yapar. İslâm dîni, müslimânların tenbel, miskin oturmalarına aslâ izin vermez. Müslimânların her dürlü fen kollarında çalışarak ilerlemelerini, başka dinden olanların fende buldukları yenilikleri, onlardan öğrenmelerini, bunları kendilerinin de yapmalarını emr eder. Zirâat, ticâret, doktorluk, kimyâ ve harb sanâyiinde başkalarından ileride olmalarını emr eder. Müslimânlar, başka milletlerdeki fen vâsıtalarını araşdırır, öğrenir ve yapar. Fekat, onların bozuk dinlerini, kötü, çirkin huylarını, âdetlerini almaz, taklîd etmez.

Osmânlı Devletinde rus sefiri olarak uzun seneler çalışan İğna-
tiyef, hâtıralarında, sultân ikinci Mahmûd “rahime-hullahü teâlâ”
zemânında, 1237 [m. 1821] de rum isyânının baş plânlayıcısı, Pat-
rik Gregoryus’un rus çarı Aleksandra yazdığı mektûbu açıkla-
maktadır. Mektûb ibret vericidir:

(Türkleri maddeten ezmek ve yıkmak imkânsızdır. Çünkü
Türkler, müslimân oldukları için çok sabırlı ve mukâvemetli insan-
lardır. Gayet mağrûrdurlar ve izzet-i îmân sâhibidirler. Bu haslet-
leri, dinlerine bağlılıklarından, kadere rızâ göstermelerinden,
an’anelerinin kuvvetinden, pâdişâhlarına [devlet adamlarına, ku-
mandanlarına, büyüklerine] olan itâ’at duygularından gelmekte-
dir.

Türkler zekîdirler ve kendilerini müsbet yolda yönetecek rîfs-
lere sâhib oldukları müddetçe de çalışkandırlar. Gâyet kanâ’at-
kârdırlar. Onların bütün meziyetleri, hattâ kahramanlık ve şe-
câ’at duyguları da geleneklerine olan bağlılıklarından, ahlâkların-
ın güzelliğinden ileri gelmektedir.

Türklerde evvelâ itâ’at duygusunu kırmak ve ma’nevî râbitala-
rını [bağlarını] kesretmek [parçalamak], dînî metanetlerini [sağ-
lamlığını] za’fa uğratmak [zayıflatmak] icâb eder. Bunun da en kı-
sa yolu, an’anât-i milliyeye [millî geleneklerine] ve müslimânlığa
uymıyan hâricî fikrler ve hareketlere alıştırmaktır.

Müslimânlıkları sarsıldığı gün, Türklerin kendilerinden şeklen
çok kudretli, kalabalık ve zâhiren hâkim kuvvetler önünde zafere
götüren asl kudretleri sarsılacak ve maddî vâsıtaların üstünlüğü
ile yıkmak mümkün olabilecektir. Bu sebeble, Osmânlı Devletini
tasfiye için, mücerret olarak harb meydânındaki zaferler kâfi de-
ğildir. Hattâ, sâdece bu yolda yürümek, Türklerin haysiyet ve
vakârını tahrîk edeceğinden, kendilerini anlamalarına sebep ola-
bilir.

Yapılacak olan, Türklere birşey hissetdirmeden, bünyelerin-
deki dînî tahrîbi temâmlamaktır.)

Bu mektûb ders kitâblarında ezberletilecek kadar mühimdir.
Mektûbda ibret alınacak çok şey varsa da, en önemlisi, Türkleri
yabancı fikr ve âdetlere alıştırmaktır. Bu hedefe batının inanç,
moda ve ahlâksızlıklarını taklîde alıştırmakla ulaşılır. Bunun için,
Mustafâ Reşîd pâşa, mason olunca, Londradaki müstemlekeler
nezâretinden aldığı emre uyararak, ba’zı vilâyetlerimizde, fransızca
ve ingilizce kolejler açdı. Buralara mason öğretenler getirdi. İslâmın büyük düşmanı olan nefis-i emmârenin istediği şeylere ileri-
cilik denildi. İslâmiyyetin yasak ettiği bu kötü şeyler hüner sayıl-

dı. Bu kolejlerde yetişen ilericiler, yüksek makâmlara getirildi. İkinci Abdülhamîd hân, masonların bu hân siyâsetlerini anlıyarak, bunları iş başından ve basından uzaklaştırdı ise de, müstemlekeler nezâretinin yetiştirip, gönderdiği binlerce câsûsun, bol para ve yalanlarla aldatdıkları ilericilerden meydâna gelen dâhilî düşmanların gazete ve radyolarla yaptıkları hücûmlar ve İngiliz ordusunun modern silâhlarla yaptıkları hücûmlar karşısında âciz kaldı. (*Allâhü teâlâ, rahmet ve mağfîret eylesin! Âmîn.*)

Batının ilm, fen, teknik ve her sâhadaki fennî gelişmelerini almak elbette lâzımdır. Zâten İslâmiyyet bunu emr eder.

Bütün dinleri iyi incelemiş olan, İngiliz ilm adamlarından Lord Davenport, yirminci asr başlarında Londrada basdırdığı (**Hazret-i Muhammed ve Kur'ân-ı kerîm**) adındaki İngilizce kitâbında diyor ki:

(Ahlâk üzerinde son derece titizliğidir ki, müslimânlığın az zemânda sür'atle yayılmasına sebep olmuştur. Müslimânlar, muhârebede kılınca boyun eğmiş olan başka din adamlarını, dâimâ afv ile karşılamışlardır. Juryo diyor ki, müslimânların hıristiyanlara karşı davranışı ile, papalığın ve kralların mü'minlere revâ gördüğü muâmele, aslâ birbirlerine benzetilemez. Meselâ 980 [m. 1572] senesi Ağustosun yirmidördüncü günü, ya'nî Saint Bartelemi yortu günü, dokuzuncu Şarl ve Kraliçe Katerinanın emri ile Pâris ve civârında altmışbin protestan öldürüldü. [Sent Bartelemi, oniki havârîden biri olup, mîlâdî (71) senesi, Ağustos ayında hıristiyanlığı neşr ederken, Erzurumda öldürülmüştür.] Böyle nice işkencelerde dökülen hıristiyan kanları, müslimânların harb meydânlarında dökdükleri hıristiyan kanlarından kat kat fazladır. Bunun içindir ki, birçok aldanmış insanı, islâmiyyetin zâlim bir din olduğu zannından kurtarmak lâzımdır. Böyle yanlış sözlerin, hiç bir vesîkası yoktur. Papalığın vahşet ve yamyamlık derecesine varan işkenceleri yanında, müslimânların gayr-i müslimlere karşı davranışları, ağzı süt kokan bir sabîninki kadar yumuşak olmuştur.

Chatfeld diyor ki: (Arablar, Türkler ve başka müslimânlar, hıristiyanlara karşı batılı milletlerin, ya'nî hıristiyanların müslimânlara karşı uyguladıkları fenâ mu'amele ve gaddarlığın aynını yapmış olsalardı, bugün doğuda tek hıristiyan kalmazdı).

İslâmiyyet, başka dinlerin hurâfe ve şübheler bataklığı ortasında, çiçek temizliği ile yükselmiş, aklî ve fikrî asâletin sembolü olmuş bir dindir.

Milton der ki, (Kostantin kiliseyi zenginleştirdince, papazlar

makam ve servet hırslarını artırdılar. Bunun cezâsını, parça parça olan hıristiyanlık çekti).

İslâmiyyet, ilahlara insan kanı dökmek fâci'a ve felâketinden beşeriyyeti kurtardı. Bunun yerine, ibâdeti ve sadakayı getirmekle, insanlara iyiliği emr etdi. Sosyal adâletin temelini kurdu. Böy-
lece, kanlı silâhlara hâcet bırakmadan dünyâya kolayca yayıldı. [İslâm cihâdı da bu demektir.]

İlm dâvâsına müslimânlar kadar bağlı ve saygılı hiç bir millet gelmemiştir denilebilir. Muhammed aleyhissalâtü vesselâmın pek çok hadîsleri, samîmî bir ilm teşvîkçisidir ve ilme saygı ile doludur. İslâmiyyet, ilme maldan dahâ çok kıymet vermiştir. Muhammed aleyhissalâtü vesselâm, dâimâ ilm öğrenmeği ve yaymağı emr etmiş, Eshâbî da, bu yolda çalışmışlardır.

Bugünkü fen ve medeniyyetin, eski ve yeni eserlerin ve edebiyâtın koruyucuları, Emevîler, Abbasîler, Gaznelîler ve Osmânîler zemânındaki müslimânlar olmuştur). Davenportun yazısı temâm oldu.

Buraya kadar ba'zı parçalarını yazdığımız Davenportun İngilizce kitâbı, misyonerler tarafından piyasadan toplanarak, yok edilmek istenmiştir. Hindli Rahmetullah efendinin "rahime-hullahü teâlâ"^[1] (**İzhâr-ülhak**) kitâbının ikinci cildinde, (İslâmda cihâd)ın ne olduğu uzun yazılıdır.

3 — (*İslâm dîninde Kur'ân-ı kerîm, aynı zemânda kanûn hüviyyetindedir. Kur'ân-ı kerîmde, hırsızlık yapanların elinin kesilmesi gibi çok şiddetli, bugün için zâlimâne olarak kabûl edilecek ba'zı hükmler var*) imiş.

Bu iddi'â da yanlışdır. Kur'ân-ı kerîmde hırsızlık yapanların elinin kesilmesi emri vardır. Fekat burada hırsızdan maksad, büyük bir vahşet ile evlere saldıran ve mal yağma eden kimselerdir. Bunlar yakalandıkları zemân ellerinin kesilmesini, Kur'ân-ı kerîm emr etmiştir. Fekat, bu cezâyı tatbîk edebilmek için çeşidli şartlar vardır. Bu şartlar bulunmayan hırsızın eli kesilmez. Halife Alî "radiyallahü anh", kıtlık zemânında yiyecek çalan kimselerin elinin kesilmemesini emr etmişti. Bugün bu cezâ İslâm devleti ismini taşıyan ba'zı memleketlerde yanlış tatbîk olunuyorsa, burada kusûr islâm dîninde değil, bunu yanlış tatbîk edenlerdedir. İslâm dîninin esâslarını doğru tatbîk eden hakîkî müslimân devletlerde tatbîk edilmemiştir. Çünkü, islâm devletlerinde bu cezâyı tatbîk edecek vak'a zuhûr etmemiştir. Bunun da sebebi, Kur'ân-ı

[1] Rahmetullah efendi, 1306 [m. 1889] da Mekkede vefât etdi.

kerîmde, bu suçları işleyenler için bildirilmiş olan, ağır cezâlardır. İslâm devletlerinde had cezâlarını hâkimler dahî afv edemez. Had cezâsını îcâb eden suç işleyenlere, cezâları herkesin gözü önünde tatbîk edilir. Bu ağır cezâlara çarpdırılmak korkusundan, kimse bu suçları işlemez, işleyemez.

Şimdi birâz da hıristiyanların ellerindeki (**Kitâb-ı mukaddes**)i karışdıralım:

Matta İncilinin 18. bâbının sekizinci âyetinde şöyle yazılıdır: (İsâ dedi ki, Elin ve ayağın seni sürçtürürse, onu kes, kendinden at. Sana, topal veyâ çolak olarak hayâta girmek, iki el ve ayağın olarak ebedî ateşe atılmaktan dahâ iyidir.)

Tevrâtın (**Hurûc**) kitâbının 31. ci bâbının ondördüncü âyetinde, (rabbe mukaddes olan Cumartesi günü her kim iş işlerse, katl olunacaktır) denilmektedir.

Demek oluyor ki, büyük günâh işleyenlerin elinin ve ayağının kesilmesinin uygun olduğu, Tevrât ve İncilde yazılıdır.

Doktorun verdiği ilâc hastaya acı gelebilir. Onu fâidesiz, hattâ zararlı zannedebilir. Fekat, tabîbin ilmine güvenip de, ilâcı kullanınca, şifâ bulur. Kalb, rûh ve beden hastalıklarının mutlak tabîbi olan Allahü teâlâ da, hırsızlık hastalığına en te'sirli ilâc olarak, hırsızın elinin kesilmesini emr eyledi. Her müslimân bu emri bilince ve birkaç hırsızın elinin kesildiği işitilince, korkudan kimsede hırsızlık huyu kalmaz. Hırsızlık hastalığı yok olur. İnsanlar malının çalınması üzüntüsünden ve çeşidli zararlardan kurtulur.

Kimsenin eli de kesilmez olur.

4 — (*İslâm dîni, insandan irâde kuvvetini almakda, her şeyi (Kader)e, (Kısmet)e bağliyerek, insanları hiç bir şey yapmaz, tenbel ve âtil bırakmakta*) imiş.

Bu da, temâmiyle yanlış bir iddi'âdır. İslâm dîni insanlara dâimâ, çalışmak, aklını doğru kullanmak, her dürlü yeniliği öğrenmek, muvaffak olmak için her dürlü meşrû çâreye başvurmak ve hiç bir zemân yorulmamak ve usanmamak husûslarını emr etmektedir. Allahü teâlâ, kullarından kendi işlerine, kâbiliyyetlerine göre karâr vermelerini ve bu işleri ona göre yapmalarını emr etmektedir.

Kısmet kelimesinin ma'nâsı büsbütün başkadır. Bir müslimân ancak her hangi bir işde aklını kullandığı, her çâreye başvurduğu ve son derecede çalıştığı hâlde, bir başarıya ulaşamazsa, me'yûs olmamalı ve bu sonucun, Allahü teâlânın kendisi için münâsib gördüğü bir husûs olduğunu kabûl ederek, kısmetine râzı olmalı-

dır. Yoksa hiç bir şey yapmadan, çalışmadan, öğrenmeden ve bilmeden yan gelip ve ağzını havaya açarak kısmetini beklemek, islâmiyyetde yokdur. Böyle yapmak büyük günâhdır. Allahü teâlâ Necm sûresinin otuzdokuzuncu âyetinde meâlen, **(İnsana [âhîretde] ancak dünyâda çalışarak [ihlâs ile] yaptığı işler fâide verir)** buyurmuşdur. Aşağıda, islâm dîninde ilm ve fenden bahs ederken müslimânların öğrenmeğe ve çalışmağa ne kadar ehemmiyyet verdiklerini göreceğiz.

İnsanlar, ba'zan her şeye başvurdukları ve çok çalışdıkları hâlde, istediklerine nâil olamazlar. İşte o zemân, bu işde kendi ellerinde olmıyan bir kudret bulunduğunu ve bu kudretin insanların yaşamaları ve muvaffakiyetleri üzerinde müessir olduğunu ve onlara yön verdiğini kabûl ederler. İşte kısmet budur. Kısmet aynı zemânda büyük bir tesellî kaynağıdır. (Ben vazîfemi yaptım, fekat ne yapayım ki kısmetim bu imiş) diyen bir müslimân, bir işde başarısız olsa bile, ümmîdsizliğe kapılmaz ve büyük bir iç huzûru ile çalışmağa devâm eder. İnşirâh sûresinin beşinci âyeti ve devâmında meâlen, **(Güçlkle beraber şübhesiz bir kolaylık vardır. Evet muhakkak güçlkle beraber bir kolaylık vardır. Öyleyse, bir işi bitirince diğerine giriş ve hâcetini yalnız Rabbinden iste)** buyurulmuşdur. Bunun ma'nâsı muvaffakiyyetsizlikden ümmîdsizliğe düşmeyip çalışmağa devâm etmenin lâzım olduğudur. Hâlbuki, yalnız maddî husûslara ehemmiyyet veren başka bir din sâliki ve yâ hiç bir dîne inanmıyan kimse, böyle bir vaziyet karşısında ümmîdini, cesâretini, çalışma azmini kaybeder ve bir dahâ çalışamaz hâle gelir. İkinci Cihân Harbinden sonra, bütün dünyâ **(Kısmet)**e inanmağa başlamışdır. Birçok Avrupa ve Amerika neşriyyatında, (Müslimânların kısmet dedikleri şey, meğerse ne kadar doğru imiş. Ne kadar uğraşırsak uğraşalım, hâdiseleri değışdirmek imkânı yokdur) denilmektedir. Bir felâket karşısında kalan, sevdiklerini, malını, mülkünü kaybeden bir kimse, ancak kadere, kısmete inanarak ve Allahü teâlâyâ **(Tevekkül)** ederek tesellî bulabilir ve yeniden hayâta döner. Tevekkül, en büyük tesellî kaynağıdır. Ama yine tekrâr edelim ki, tevekkül etmeden evvel islâmiyyetin emrlere uymak, aklını tam kullanmak, bütün çârelere başvurarak her derdin devâsını aramak şartdır.

5 — *(İslâm dîni, fâizi men' etmekde ve böylece dünyâda bugün kurulmuş olan ekonomik sistemin aleyhinde bulunmakta)* imiş.

Bu da, temâmen yanlış bir iddi'âdır. İslâm dîni, kazancı değıl, ödünç vermeğı değıl, tefeciliğı, ödünç verilenleri sömürmeğı men'

eder. Yoksa sırf ticârî maksadlarla ve dürüst yoldan elde edilen bir kazanç, İslâm dîninin men' ettiği değil, bil'aks takdîr ve teşvîk ettiği bir kazançdır. Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, **(Allahü teâlâ tüccârı sever, tüccâr Onun sevgilisidir)** buyurmuştur ve kendisi de ticâret yapmıştır. Kendi başına iş yapamıyan bir kimsenin parasını bir arkadaşına veyâ bir şirkete emânet ederek, elde ettiği kazanca ortak olması, İslâm ticâret ahkâmında önemli yer almaktadır. Bir kimsenin fâizsiz ticârî işler yaparak para kazanan bir bankanın kazancından aldığı hisse, temâmiyle halâldir. Fâizsiz çalışan bankalar ve bunların fâideleri, **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbımızda uzun yazılıdır. İslâmın men' ettiği fâizin, Tevrât'da da harâm edilmiş olduğu, Mâide sûresinde bildirilmektedir. Nitekim, Tevrâtın Tesniye kısmının yirmiüçüncü bâbı, ondokuzuncu ve yirminci âyetlerinde, (Din kardeşine hiçbirşeyi fâiz ile verme! Ecnebîye fâiz ile verebilirsin) yazılıdır.

6 — *(İslâm dîni ilme ve fenne düşman)* imiş.

İslâmiyyete ilm ile nasıl karşı durulabilir? İslâmiyyet, ilmin tâ kendisidir. Kur'ân-ı kerîmin birçok yeri, ilmi emr etmekte, ilm adamlarını övmektedir. Meselâ Zümer sûresinin dokuzuncu âyetinde, Allahü teâlâ meâlen **(Bilen ile bilmeyen hiç bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir)** buyurmaktadır.

Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ilmi öven ve teşvîk buyuran sözleri o kadar çoktur ve meşhûrdur ki, gayr-i müslimler dahî bunları bilmektedir. Meselâ, **(Ihyâ-ül-ulûm)** ve **(Mevdû'ât-ül-ulûm)** kitâblarında, ilmin fazîleti anlatılırken, **(İlm, Cinde de olsa alınız)** hadîs-i şerîfi yazılıdır. Bu dünyânın en uzak yerinde ve kâfirlerde de olsa, gidip ilm öğreniniz, demektir. Bir hadîs-i şerîfde de, **(Beşikden mezâra kadar ilm öğreniniz, çalışınız)** buyuruldu. Bu emre göre, bir ayağı mezârda olan seksenlik ihtiyârın da çalışması lâzımdır. Öğrenmesi ibâdetdir. Bir def'a da, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, **(Yarın ölecekmiş gibi âhirete ve hiç ölmeyecekmiş gibi dünyâ işlerine çalışınız)** buyurdu. Bir def'a da, **(Bilerek yapılan az bir ibâdet, bilmiyerek yapılan çok ibâdetden dahâ iyidir)** buyurdu. Bir kerre de, **(Şeytânın bir âlimden korkması, câhil olan bin âbiddin korkmasından dahâ çokdur)** buyurdu. İslâm dîninde kadın kocasının izni olmadan nâfile hacca gidemez. Sefere, müsâfirliğe gidemez. Fekat kocası öğretmezse ve izn vermezse, ondan iznsiz, ilm öğrenmeğe gidebilir. Görülüyor ki, Allahü teâlânın sevdiği, büyük ibâdet olan hacca iznsiz gitmesi günâh olduğu hâlde, ilm öğrenmeğe iznsiz gitmesi günâh olmuyor. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve

sellem” bize bildiriyor ve **(Nerede ilm varsa, orada müslimânlık vardır. Nerede ilm yoksa, orada kâfirlik vardır!)** buyuruyor. Burada da ilmi emr etmektedir. Her müslimânın, önce din, sonra dünyâ bilgilerini öğrenmesi lâzımdır.

İslâmiyyetin fenne düşman olduğu da, iddi’â edilemez. Fen, (Mahlûkları, hâdiseleri görmek, inceleyip anlamak ve deneyip benzerini yapmak) demektir ki, bu üçünü de, Kur’ân-ı kerîm emr etmektedir. Fen bilgilerine, san’ata ve en modern harb silâhlarını yapmağa uğraşmak, farz-ı kifâyedir. Düşmanlardan dahâ çok çalışmamızı dînimiz emr etmektedir. Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” fenni emr eden pek canlı sözlerinden bir-kaçı, **(Se’âdet-i ebediyye)** kitâbının birinci kısım, yirmidördüncü sahifesinde yazılıdır. İslâmiyyet, fenni, tecribeyi, müsbet çalışmayı emr eden dinamik bir dindir.

Avrupalılar, fen bilgilerinin çoğunu ve hepsinin temelini İslâm kitâblarından aldılar. Avrupalılar, dünyâyı tepsi gibi düz, etrâfi dıvar çevrili zannederken, müslimânlar dünyânın yuvarlak olup, kendi etrâfında döndüğünü biliyorlardı. Hattâ Mûsul civârındaki Sincar sahrasında, meridyenin uzunluğunu ölçerek bugünkü gibi buldular. **(Serh-i mevâkıf)** ve **(Ma’rifetnâme)** kitâbları, bunları uzun olarak yazmaktadır. 581 [m. 1185] yılında vefât eden Nûrüdîn Batrûcî, Endülüs İslâm Üniversitesinde astronomi profesörü idi. **(El-hayât)** kitâbında, bugünkü astronomiyi yazmaktadır. Galile, Kopernik, Newton, dünyânın döndüğünü müslimân kitâblarından öğrenip söyleyince, bu sözleri suç sayıldı. Galile yukarıda da bildirdiğimiz gibi, papazlar tarafından muhâkeme edilip, habsolundu. Eski islâm medreselerinde ayrıca fen dersleri vardı. Endülüs medreseleri bu husûsda bütün dünyâya rehber olmuştu.

Hastalıkların mikroblerden geldiğini ilk bulan, İslâm medeniyetinin yetiştirdiği İbni Sînâdır^[1]. Bundan 900 sene evvel (Her hastalığı yapan bir kurtur. Yazık ki bunları göreceğ bir âletimiz yoktur) demiştir.

Büyük islâm hekimlerinden Ebûbekr Râzî “rahime-hullahü teâlâ” (854-952), ilk def’a olarak o zemâna kadar aynı hastalık sanılan kızıl, kızamık ve çiçeğin ayrı ayrı hastalıklar olduğunu bulmuştur. Bu islâm hekimlerinin eserleri ortaçağda ders kitâbı olarak bütün dünyâ üniversitelerinde okutulmakta idi. Batıda akl hastaları (şeytân tarafından tutulmuş kimseler) olarak canlı

[1] İbni Sînâ Hüseyin, 428 [m. 1037] de Hemedanda vefât etdi.

canlı yakılırken, doğuda müsîmân memleketlerinde bunların te-dâvîsi için özel hastahâneler kurulmuşdu.

Bugün, aklı başında olan herkes, maddî ilm ile fennin evvelâ müsîmânlar tarafından kurulduğunu kabûl etmektedir. Batılı ilm adamları da, bunu tasdîk etmektedirler. İslâm ülkelerine sızarak ve müsîmân görünerek, sözlerini dinletmek imkânını bulan ba'zı islâm düşmanları, fennin yeni buluş ve imkânlarını, yaptıkları yeni silâhları anlatıp (Bunlar gâvur îcâdıdır, bunları kullananlar kâfir olur) diyerek, câhilleri aldatdılar. Allahü teâlânın (her şeyi öğreniniz!) emrini unutturdular. Bu hâl, müsîmânların ilmde ve fende geri kalma sebeplerinden biri oldu. Batı, yeni âlet ve silâhlarla üstünlük kazandı. İslâm düşmanları, bir taraftan müsîmânları, böyle, aldatdılar. Diğer taraftan da, müsîmânlar fenni beğenmiyor, maddî ilmleri istemiyorlar, müsîmânlık gericilikdir, yobazlıktır diyerek, gençleri islâmiyyetden ayırmağa, islâmiyyeti içerden yıkmaya çalışdılar.

Matba'acılığın Osmânlı idâresi altında bulunan islâm memleketlerine Avrupadan ancak 200 sene sonra gelmesini, (*islâm dîni matba'a ile kitâb basmayı men' eder*) tarzında îzâh etmeye kalkanlar temâmiyle yanılmaktadırlar. Matba'acılığın Türkiyeye gelmesinin gecikmesine, kitâblar basılırsa işsiz kalacaklarından korkan kitâb müstensihleri, ya'nî para karşılığında kitâb yazarlar sebep olmuşdur. Bunlar, matba'anın Türkiyeye gelmemesi için dürlü propagandalar yapmışlar, divitlerini bir tabuta koyarak, Bâb-ı Âliye kadar yürümüşlerdir. Hattâ -aşağıda kendilerinden bahs edeceğimiz- "yobazlardan" fâidelenerek bunların ötede beride (Matba'acılık islâmiyyete aykırıdır) tarzında konuşmalarını sağlamışlardır. Hâlbuki bu kimselerin islâmiyyeti şahsî menfe'atlerine âlet etmek istediklerini gören Osmânlı Pâdişâhı, sultân üçüncü Ahmed Hân^[1], sadrazamı Dâmâd İbrâhîm Pâşanın da yardımı ile, bu işi kökünden halletmek için, islâm dîninin en büyük reîsi olan Şeyh-ül-islâmı matba'acılık hakkında bir fetvâ talep etmiştir. O zemânki Şeyh-ül-islâm Abdüllah Efendi tarafından verilen fetvâ, (**Behcet-ül-fetâvâ**) fetvâ kitâbının ikiyüzaltmışikinci sahifesinde şöyle yazılıdır:

(İlm, fen ve ahlâk kitâblarını, matba'ada kalıba alarak, az zemânda ve kolaylıkla çok kitâb basmak, fâideli kitâbların ucuz elde edilmelerine ve her yere yayılmalarına sebep olacağı için, matba'a yapılmasının câiz ve güzel olduğunu bildirir fetvâ verildi).

[1] Ahmed hân, 1149 [m. 1736] da vefât etti.

Bu fetvâ, matba'acılık hakkında çıkarılan (islâmiyyete aykırıdır) iddi'âsının ne kadar yanlış olduğunu göstermeğe yeter. Yukarıda kullandığımız (**Yobaz**) kelimesi, kaba, câhil, bozuk ve sapık düşüncelerini ve siyâsî kanâ'atlarını din bilgisi olarak ileri süren kimse demektir. Bozuk düşüncelerini, yanlış kanâ'atlarını kabûl ettirmek için, din bilgilerini yanlış söyler. Bunlardan ba'zıları, taşıdıkları etiketlerinden, sığındıkları kanûn maddelerinden, çoğu da müslimânların îmânlarını istismâr etmekten güç alırlar. Büyük halk topluluklarını arkalarına takarak ihtilâl çıkarmağa, bölücülüğe, kardeş kavgasına sebep olurlar. Yobazların en zararlısı ve en tehlikelisi, mal, para, makâm elde etmek için yabancı ideolojilerin, dinde reformcuların ve mezhebsizlerin propagandalarını yaparak, milletin îmânını, ahlâkını bozan, satılmış, din ve fen ve siyâset yobazlarıdır. Yobazları üçe ayırabiliriz:

1 — Din ve dünyâ bilgilerinden mahrûm olan, fekat kendilerini ilm adamı, akllı sanan (**Câhil yobazlar**)dır. Bunlar, bölücülük yaptıkları gibi, din düşmanlarına çabuk aldanıp, zararlı yollara kolayca sürüklenebilirler, Osmânlı târîhini kana boyayan Patrona Halil, Kabakçı Mustafâ, mehdî olduğunu iddi'â eden kızılbaş Celâlî gibi kimseler bu kısım yobazlardandır.

2 — Yobazların ikinci kısmı, (**Din yobazları**)dır. Bunlar kötü din adamlarıdır. İmleri biraz varsa da, sinsi maksadlarına, mala ve mevki'e kavuşmak için, bilmediklerini veyâ bildiklerinin tersini söylerler ve yaparlar. İslâmiyyetin dışına çıkarlar. Kötülük yapmakda, dîni yıkmakda, câhillere nümûne olur, rehberlik ederler. İslâm dîninde büyük yaralar açan Abdüllah bin Sebe' ve Ebû Müslim Horâsânî ve Hasen Sabbah ve Samavne kadısı oğlu şeyh Bedreddîn ve Osmânlı padişâhlarının şehîd edilmelerine fetvâ veren din adamları ve vehhâbîlik fitnesini ortaya çıkaran Necdli Abdülvehhab oğlu Muhammed ve Mısrdaki mason locası başkanı Cemaleddîn-i Efgânî^[1] ve Kâhire müftüsü mason Muhammed Abduh ile çömezi Reşid Rızâ ve Mısrîli Hasen el-Bennâ ile Seyyid Kutb ve İstanbulda islâmiyyete saldıranlardan doktor Abdüllah Cevdet ve Hindistânda İngilizlerin islâmiyyete hücumlarına vâsita olan münâfık Ahmed Kâdiyânî ve Pâkistanlı Ebülâlâ Mevdûdf ve benzerleri, yeni türeyen reformcular ve mezhebsizler ve din adamı şekline girerek, Osmânî Devletinin yıkılmasına çalışan meşhûr ingiliz câsûsu Lavrens hep bu kısımdaki yobazlardandır. Bunlar, müslimânların din duygularını, îmânlarını sömürerek,

[1] Cemâlüddîn Efgânî, 1314 [m. 1897] de öldü.

İslâm dînini içerden yıkmaya çalışmışlardır.

Büyük İslâm âlimi imâm-ı Ahmed Rabbânî “rahime-hullahü teâlâ”, (**Mektûbât**) kitâbının kırkyedinci mektûbunda, kötü din adamlarından acı acı şöyle şikâyet etmektedir: (Dünyâlık peşinde olan din adamlarının sözlerini dinlemek, [kitâblarını okumak], zehr yemek gibi zararlıdır. Kötü din adamlarının zararları, bulaşıcıdır. Cem’iyyetleri bozar, milletleri parçalar. Geçmişde İslâm devletlerinin başlarına gelen felâketlere hep kötü din adamları sebep oldu. Devlet adamlarını doğru yoldan bunlar sapdırdı. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” (**Müslimânlar yetmişüç fırkaya bölünecek. Bunların yetmişiki Cehenneme gidecek. Yalnız bir fırkası Cehennemden kurtulacak!**) buyurdu. Doğru yoldan ayrılan bu yetmişiki sapık fırkanın reisleri, hep kötü din adamları idi. Câhil bir yobazın zararının başkalarına bulaşması az görülmüştür. Câhil ve sapık tekke şeyhleri de, kötü din adamlarıdır. Bunların da zararları başkalarına bulaşır).

Otuzüçüncü mektûbunda diyor ki, Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, (**Kıyâmet gününde, en şiddetli azâb görececek kimse, Allahü teâlânın kendi ilminden, kendisini fâidelendirmediği âlimdir**) buyurdu. Allahü teâlânın kıymet verdiği ve herşeyin en şerefli olan ilmi, mal, mevkî’ kapmağa ve başa geçmeğe vesîle edenlere, bu ilm zararlı olmaz mı? Hâlbuki, dünyâyâ düşkün olmak, Allahü teâlânın hiç sevmediği birşeydir. O hâlde, Allahü teâlânın kıymet verdiği ilmi, Onun sevmediği yolda harc etmek, çok çirkin bir işdir. Onun kıymet verdiğini kötölemek, sevmediğini de kıymetlendirmek, yükseltmek demektir. Açıkçası, Allahü teâlâyâ karşı durmak demektir. Ders vermek, va’z etmek ve dînî yazı, kitâb, mecmû’a çıkarmak, ancak, Allah rızâsı için olduğu vakt ve mevkî’, mal ve şöhet kazanmak için olmadığı zemân fâideli olur. Böyle hâlis, temiz düşünmenin alâmeti de, dünyâyâ düşkün olmamaktır. Bu belâyâ düşmüş, dünyâyı seven din adamları, hakikatda dünyâ adamlarıdır. Kötü âlimler bunlardır. İnsanların en alçağı bunlardır. Din, îmân hırsızları bunlardır. Hâlbuki bunlar, kendilerini din adamı, âhîret adamı ve insanların en iyisi sanır ve tanır. Allahü teâlâ bunlar için, Sûre-i Mücâdelenin onsekiz ve ondokuzuncu âyetlerinde meâlen, (**Onlar, kendilerini müslimân sanıyor. Onlar son derece yalancıdır. Şeytân onlara musallat olmuştur. Allahü teâlâyı hâtrılamaz ve ismini ağızlarına almazlar. Şeytâna uymuşlar, şeytân olmuşlardır. Biliniz ki, şeytâna uyanlar ziyân etdi. Ebedî se’âdeti bırakıp sonsuz azâba atıldı**) buyuruyor. Büyüklerden biri şeytânı boş oturuyor, insanları aldat-

makla uğraşmıyor görüp, sebebini sorar. Şeytân cevâb olarak, (Zemânın din adamı geçinen, kötü âlimleri, insanları yoldan çıkarmakda, bana o kadar yardım ediyor ki, bu mühim işi yapmama lüzûm kalmıyor) demiştir. Doğrusu, zemânımızda islâmiyyetin emrlerini yapmaktaki gevşeklikler ve insanların dinden yüz çevirmesi, hep din adamı perdesi altında söylenen sözlerden, yazılardan ve bu adamların bozuk niyyetlerinden dolayıdır. [Hakîkî din adamlarında üç sıfat bulunur: Akl sâhibi, ilm sâhibi, din sâhibi. Bu üç sıfatı da birlikde taşıyan din adamına **(Din âlimi)** denir. Bir sıfatı noksân olursa, onun sözüne güvenilmez. İlm sâhibi olmak için, akl ve nakl ilmlerinde mütehasıs olmak lâzımdır.]

Dünyâya gönül kapdırmıyan, mal, mevkî', şöhret kazanmak, başa geçmek sevdâsında olmiyan din âlimleri, âhiret adamlarıdır. Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" vârisleri, vekîlleridir. Mahlûkların en iyisi bunlardır. Kıyâmet günü, bunların mürekkebi, Allahü teâlâ için cânını veren şehîdlerin kanı ile dartilacak ve mürekkebi, dahâ ağır gelecektir. **(Âlimlerin uykusu ibâdetdir)** hadîs-i şerîfinde medh edilenler, bunlardır. Âhiretdeki sonsuz ni'metlerin güzelliğini anlıyan, dünyânın çirkinliğini ve kötülüğünü gören, âhiretin ebedî, dünyânın ise fânî, geçip tükenici olduğunu bilen onlardır. Bunun için kalıcı olmayan, çabuk değışen ve biten şeylere bakmayıp, bâkî olana, hiç bozulmiyan ve bitmiyen güzelliklere sarılmışlardır. Âhiretin büyüklüğünü anlayabilmek, Allahü teâlânın sonsuz büyüklüğünü görebilmekle olur. Âhiretin büyüklüğünü anlıyan da, dünyâya hiç kıymet vermez. Çünkü, dünyâ ile âhiret birbirinin zıddıdır. Birini sevindirirsen öteki incinir. Dünyâya kıymet veren, âhireti gücendirir. Dünyâyı beğenmiyen de, âhirete kıymet vermiş olur. Her ikisine birden kıymet vermek veyâ her ikisini aşağılamak olamaz. İki zıd şey bir araya getirilemez. [Ateş ile su bir arada bulundurulamaz.]

Tesavvuf büyüklerinden ba'zısı, kendilerini ve dünyâyı temâmen unuttukdan sonra, birçok sebebler, fâideler için, dünyâ adamı şeklinde görünürler. Dünyâyı seviyor, istiyorlar sanılır. Hâlbuki, içlerinde hiç dünyâ sevgisi, arzûsu yoktur. Sûre-i Nûrun otuzyedinci âyetinde meâlen bildirdiği gibi, **(Bunların ticâretleri, alışverişleri, Allahü teâlâyı hâtırlamalarına hiç mâni' olmaz).** Dünyâyı bağılı görünürler. Hâlbuki, hiç bağılılıkları yoktur. Hâce Behâüddîn-i Nakşibend Buhârî "kuddise sirruh"^[1] buyuruyor ki, (Mekke-i mükerrermede Minâ pazarında, genç bir tâcir, aşağı yu-

[1] Behâüddîn-i Buhârî, 791 [m. 1389] de vefât etdi.

karı, ellibin altın değerinde alış-veriş yapıyordu. O esnâda, kalbi, Allahü teâlâyı bir an unutmuyordu).

3 — Yobazların üçüncü kısmı, elinde üniversite diploması bulunan, fen adamı olarak ortaya çıkan (**Fen yobazları**)dır. Fen yobazları, gençlerin îmânlarını bozmak, bunları dinden, islâmiyyet-den ayırmak için, uydurdukları şeyleri fen bilgisi, tıp bilgisi, ilericilik olarak anlatır ve yazarlar. Din kitâbları bu fen bilgilerine uymadığı için yanlışdır, bu bozuk kitâblara inanmak, bunların gösterdiği yolda yaşamak gericiliktir derler. Din yobazları, din bilgilerinin değışdirdikleri gibi, fen yobazları, fen bilgilerinin değışdirerek İslâmiyyete saldırmaktadırlar. İslâmiyyeti iyi bilen ve üniversitede iyi yetişmiş olan akllı bir kimse, bunların sözlerinin ilme, fenne uymadığını, fen ve din câhili olduklarını hemen anlar ise de, gençler, talebeler, bunların etiketlerine aldanarak, yalanlarına inanır, felâkete sürüklenirler. Böylece islâm topluluğunu parçalarlar. Fen yobazları üzerinde, (**Se'âdet-i ebediyye**) kitâbında geniş bilgi verilmiştir.

Yobazların yukarıda yazılı her üç kısmı da, islâm memleketlerine ve tertemiz islâm dînine çok zararlı olmuş ve olmaktadır. İslâmiyyeti içerden yıkmaya çalışan böyle münâfıklar, zındıklar şimdi de vardır. Allahü teâlâyâ şükürler olsun ki, eski güc ve kuvvetlerinden çok şey kaybetmişlerdir. Bugün islâm âlemi, Allahü teâlânın emrettiği gibi fennin bütün inceliklerini öğrenmeğe çalışmakta ve ancak bu sâyede Batının fen ve teknolojisine ulaşılacağını bilmektedir. Ne yazık ki, Orta çağda ilm ve fende en önde olan müslimânlar, islâmiyyete karşı olanların hilelerine aldandıklarından ve islâm dîninin emrlerini ihmâl ettiklerinden,son zemânlarda bu husûslarda geri kalmışlardır.

Demek oluyor ki, islâm dîni her husûsda kusûrsuz ve bugün içerisine girmekte olduğumuz yirmibirinci asrın şartlarına temâmen uygun bir dindir. İlmi, fenni ve adâleti emr eder, miskinliği men' eder ve Avrupanın ancak ondokuzuncu asrdan itibaren te'sis etmeğe başladığı sosyal nizâmın kurucusu ve koruyucusudur. Kitâbımızda, bu husûsda geniş bilgi vermeğe, yerimiz müsâid değildir. Müslimân kardeşlerimiz ve müslimânlığı merak eden diğer din sâlikleri, islâm dîni ile Sosyal Nizâm arasındaki münâsebetleri (**Se'âdet-i Ebediyye**) kitâbında bulacaklardır. Onlara bu kitâbı okumalarını tavsiye ederiz.

***Âlem içre mu'teber bir nesne yok devlet gibi,
olmaya devlet cihânda, bir nefes sıhhat gibi.***

HAKÎKÎ BİR MÜSLİMÂN OLMANIN ŞARTLARI

İslâm kelimesi, arabca (Nefsini teslim etmek, boyun eğmek, selâmete ulaşmak) ve aynı zemânda (sulh) ma'nâlarına gelir. İmâm-ı a'zam "rahime-hullahü teâlâ", (Allahü teâlânın emrlerine teslim olmak ve boyun eğmek) diye ta'rîf etmiştir.

Yukarıda zikr edilen ta'rîfler, dikkat ile incelenirse, iyi bir müslimânın nasıl olacağı, kendiliğinden meydâna çıkar. Bunları bir kerre dahâ tekrâr edelim:

Bir müslimân, herşeyden önce bedenen ve rûhen temizdir.

Evvelâ beden temizliğini anlatalım:

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde çeşidli yerlerde meâlen, (**Temiz olanları severim!**) buyuruyor. Müslimânlar, câmi'lere, evlere ayak-kabî ile girmez. Halılar, döşemeler, tozsuz, temiz olur. Her müslimânın evinde hamamı vardır. Kendileri, çamaşırları, yemekleri hep temiz olur. Onun için, mikrob ve hastalık bulunmaz.

Fransızların dünyâya övündükleri Versay serâyında bir hamam yoktur.

Orta çağda, Parisde oturan bir Fransız, sabâhleyin kalktığı zemân, evinde bir abdesthâne olmadığı için, oturağa yaptığı pislik ile içme suyu şişesini berâberinde Sen (**Seine**) nehrine götürür, o nehrden evvelâ içmek için su alır. Sonra pisliğini nehre dökerdi. Bu satırlar "İçme Suyu" (**L'Eau Potable**) adlı bir Fransız eserin-den aynen alınmıştır. Kanûnî Sultân Süleymân zemânında İstanbul gelen bir Alman râhibi, tahmînen 967 [m. 1560] târihinde yazdığı bir eserde: (Buradaki temizliğe hayrân oldum. Burada herkes günde beş def'a yıkanır. Bütün dükkânlar tertemizdir. Sokaklarda pislik yoktur. Satıcıların elbiseleri üzerinde ufak bir leke bile bulunmaz. Ayrıca ismine (hamam) dedikleri ve içinde sıcak su bulunan binâlar vardır ki, buraya gelenler, bütün bedenlerini yıkarlar. Hâlbuki bizde insanlar pisdir, yıkanmasını bilmezler) demektedir. Avrupada yıkanmak ancak asrlardan sonra müslimânlardan öğrenilmiştir.

Bugün ise, müslimân diyârları denilen yerlerde seyâhat eden yabancılar, neşr ettikleri kitâblarda: (Bir doğu memleketine gitdi-

ğimiz zemân evvelâ burnumuza bir kokmuş balık ve süprüntü kokuşu geliyor. Her taraf pislik içindedir. Yerler tükürük ile doludur. Ötede beride toplanmış süprüntü ve ölmüş hayvan leşlerine rast gelinir. İnsan, böyle bir doğu memleketinden geçerken, iğreniyor ve müslimânların iddi'â ettikleri gibi temiz olmadıklarını anlıyor) demektedirler. Bugün, İslâm devleti ismini taşıyan memleketlerde, îmân bilgileri bozulduğu gibi, temizliğe de tam riâyet olunmamaktadır. Fekat bunda kabâhat, İslâm dîninde değil, İslâm dîninin esâsının temizlik olduğunu unutan kimselerdedir. Fakîrlık, pis olmak için bir ma'zeret teşkîl etmez. Bir insanın yere tükürmesinin, ortalığa pislik saçmasının para ile hiçbir ilgisi yoktur. Böyle pislik yapanlar, Allahın temizlik emrini unutan bedbahtlardır. Her müslimân, dînini iyi öğrense ve buna riâyet etmiş olsa, bu pislik hemen ortadan kalkar. O zemân, başka milletler, müslimân memleketleri ziyâret ettiklerinde, tıpkı orta çağdaki müslimânlarda olduğu gibi, temizliğine hayran kalırlar.

Hakîkî müslimân, hem temiz olur, hem de, sıhhatine çok dikkat eder. Bir zehr olan alkollü içkileri içmez. Çeşidli tehlikeleri ve zararları olduğu için men' edilen domuz etini yemez. Livâta yapanlarda yeni keşf edilen (**Aids**) isimindeki sârî ve öldürücü hastalığın virüsünün, domuzlarda bulunduğu tesbît edilmiştir.

Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, tıb bilgisini çeşidli şekillerde medh buyurdu. Meselâ, (**İlm ikidir: Beden bilgisi, dîn bilgisi**). Ya'nî ilmler içinde en lüzümlusu, rûhu koruyan dîn bilgisi ve bedeni koruyan sıhhat bilgisidir buyurarak, herşeyden önce, rûhun ve bedenin zindeliğine çalışmak lâzım geldiğini emretti. İslâmiyyet, beden bilgisini, dîn bilgisinden önce öğrenmeği emr ediyor. Çünkü, bütün iyilikler, bedenin sağlam olması ile yapılabilir.

Bugün, bütün üniversitelerde okutuluyor ki, doktorluk iki kısımdır: Biri hijyeni, sıhhati korumak, ikincisi terapötik, hastaları iyi etmektir. Bunlardan birincisi önce gelmektedir. İnsanları hastalıklardan korumak, sağlam kalmağı sağlamak, tıbbın birinci vazifesidir. Hasta insan, iyi edilse de, çok kerre, ârizalı, çürük kalır. İşte islâmiyyet, tabâbetin birinci vazifesini, hijyeni garanti etmiştir. (**Mevâhib-i ledünniyye**) ikinci kısımda, Kur'ân-ı kerîmin tıbbın iki kısmını da teşvîk buyurduğu, âyet-i kerîmeler gösterilerek isbât edilmektedir.

Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, Rûm imperatörü Heraklius ile mektûblaşır. Birbirlerine elçi gönderirlerdi. Bir def'a, Heraklius birçok hediyeye göndermişti. Bu hediyelerden

biri de, bir doktor idi. Doktor gelince, (Efendim! İmperatör hazretleri beni, size hizmet için gönderdi. Hastalarınıza bedâva bakacağım!) dedi. Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” kabûl buyurdu. Emr eyledi, bir ev verdiler. Hergün nefîs yiyecek, içecek götürdüler. Günler, aylar geçti. Hiç bir müslimân, doktora gelmedi. Doktor, utanıp gelerek, (Efendim! Buraya, size hizmet etmeğe geldim. Bugüne kadar, bir hasta gelmedi. Boş oturdum, yiyip içtim, râhat etdim. Artık gideyim) diye izn isteyince, Peygamberimiz, **(Sen bilirsin. Eğer dahâ kalırsan, müsâfire hizmet etmek, ona ikrâm etmek, müslimânların vazîfesidir. Gidersen de uğurlar olsun. Yalnız şunu bil ki, burada senelerce kalsan, sana kimse gelmez. Çünkü, Eshâbım hasta olmaz! İslâm dîni, hasta olmamak yolunu göstermiştir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkça bir şey yimez ve sofradan, doymadan önce kalkar)** buyurdu.

Bunu söylemekle müslimân hiç hasta olmaz demek istemiyorum. Fekat sıhhatine ve temizliğe i'tinâ eden bir müslimân, sağlam kalır, kolay kolay hasta olmaz. Ölüm hakdır. Hiç bir kimse ölümden kurtulamaz ve her hangi bir hastalık sonucu ölecektir. Fekat, o vakte kadar sıhhatini koruyabilmesi, ancak müslimânlıkda emr edilen husûslara ve temizliğe riâyet sâyesinde olur.

Hıristiyanlığın en revaçta olduğu orta çağda, büyük tıp âlimleri, yalnız müslimânları ve Avrupalılar Endülüse tıp tahsîl etmeğe gelirlerdi. Çiçek hastalığına karşı aşığı bulanlar, müslimân Türklere. Türklere bunu öğrenen Jenner, ancak 1211 [m. 1796] da bu aşığı Avrupaya götürdü ve haksız olarak (Çiçek aşısını bulan kimse) ünvanını aldı. Hâlbuki, tâm bir zulmet diyârı olan o zemânki Avrupada insanlar, hastalıktan kırılıyordu. Fransa kralı Onbeşinci Louis 1774 de çiçekten öldü. Avrupa uzun zemân vebâ ve kolera salgınlarına uğradı. Birinci Napolyon (**Napoléon**) 1212 [m. 1798] de Akkâ kal'asını muhâsara ettiği zemân, ordusunda vebâ zuhûr etmiş ve hastalığa karşı çâresiz kalınca, düşmanı olan Müslimân Türklere yardım istemek zorunda kalmışdı. O zemân yazılan bir Fransız eserinde şöyle demektedir: (Türkler, ricâmızı kabûl ederek hekimlerini yolladılar. Bunlar tertemiz giyinmiş, nûr yüzlü kimselerdi. Evvelâ düâ etdiler ve sonra ellerini bol su ve sabun ile uzun uzadıya yıkadılar. Hastalarda zuhûr eden hıyarcıkları neşterle yardılar. İçindeki sıvıyı akıtdılar ve yaraları tertemiz yıkadılar. Sonra hastaları ayrı ayrı yerlere koydular ve sağlamların mümkün olduğu kadar onlara yaklaşmamasını tenbîh etdiler. Hastaların elbiselerini yaktılar ve onlara yeni elbiseler giydirdiler. En nihâyet tekrâr ellerini yıkadılar ve hastaların bulunduğu yerlerde öd ağacı yakarak ve tekrâr düâ ederek ve bizden hiç bir ücret ve-

yâ hediye kabûl etmeden yanımızdan ayrıldılar.)

Demek oluyor ki, iki asr evveline kadar garblılar hastalıklara karşı temâmen çâresizdi ve ancak sonradan müslimânlardan öğrenerek ve tecribeler yaparak [Kur'ân-ı kerîmde emr olduğu gibi gayret ederek] bugünkü tıb ilmini öğrendiler.

Rûh temizliğine gelince, müslimân, muhakkak güzel ahlâklı ve faziletli olmalıdır. İslâm dîni, başdan başa ahlâk ve faziletdir. İslâm dîninin, dostlara ve düşmanlara karşı yapılmasını emr ettiği iyilik, adâlet, cömerdlik, aklları şaşırtacak derecede yüksektir. Ondört asrlık hâdiseler, bunu düşmanlara da, pek iyi göstermiştir. Sayılmıyacak kadar çok vesîkalardan hâtıra gelen bir dânesini bildirelim:

Bursa müzesi arşivinde, ikiyüz sene öncesine âid bir mahkeme kaydında diyor ki, Altıparmakdaki yehûdî mahallesi yanında bir arsaya müslimânlar câmi' yapıyor. Yehûdîler, arsa bizimdir, yapamazsınız dediklerinde, iş mahkemeye intikâl ediyor. Arsanın yehûdîlere âid olduğu anlaşılarak, mahkeme câmi'in yıkılmasına, arsanın yehûdîlere verilmesine karar veriyor ve hükm yerine getiriliyor. Adâlete bakınız!

Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” buyurdu ki, **(İyi huyları temâmlamak, iyi ahlâkı dünyâyaya yaymak için gönderildim).** Bir hadîs-i şerîfde, **(İmânî yüksek olanınız, ahlâkı güzel olanınızdır)** buyuruldu. İmân bile, ahlâk ile ölçülmektedir.

İslâmiyyetde rûh temizliği esastır. Yalan söyleyen, hilekârlık yapan, insanları aldatan, zulm eden, haksızlık yapan, din kardeşlerine yardım etmiyen, büyüklük satan, yalnız kendi menfe'atini düşünen bir kimse, ne kadar ibâdet ederse etsin, hakîkî bir müslimân sayılmaz. Mâ'ûn sûresinin ilk üç âyetinde meâlen, **(Ey Resûlüm, kıyâmet gününü inkâr eden, yetîmi, öksüzü incitip hakkını gasbeden, fakîri doyurmaman ve başkalarını da fakîre iyiliğe teşvik etmeyen o kimseyi gördün mü?)** buyurulmuştur. Bu gibi kimselerin ibâdeti kabûl olunmaz. İslâm dîninde yasaklardan, harâmlardan sakınmak, emrleri, farzları yapmaktan dahâ önce gelmektedir. Hakîkî bir müslimân, her şeyden önce, tâm ve mükemmel bir insandır. Güler yüzlü, tatlı dilli, doğru sözlüdür. Kızmak nedir bilmez. Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” buyurdu ki, **(Kendisine yumuşaklık verilen kimseye dünyâ ve âhîret iyilikleri verilmiştir).**

Müslimân son derece mütevâzi' [alçak gönüllü]dür. Kendisine başvuran herkesi dinler ve imkân buldukça yardım eder.

Müslimân vakûrdur, kibârdır. Âilesini ve vatanını sever. Pey-

gamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” (**Vatan sevgisi îmândandır**) buyurmuşdur. Bunun için, vatanına saldıranlara karşı hükûmet harb ederken, seve seve askerlik vazîfesini yapar. Yukarıda bahs ettiğimiz 1560 târîhli bir Alman râhibi tarafından yazılan eserde şöyle denilmektedir: (Müslimân Türklerin niçin her seferde bizi yendiklerini şimdi anladım. Burada bir gazâ olduğu zemân, Müslimânlar derhâl silâhlarına sarılıp, vatanları ve dinleri uğruna seve seve çarpışmakta ve ölmektedirler. Gazâda ölenlerin Cennete gideceklerine inanıyorlar. Hâlbuki bizde bir harb ihtimâli olunca, herkes askere gitmemek için saklanacak yer arar. Zorla askere alınanlar ise, isteksiz döğüşürler).

Allahü teâlânın, kullarının nasıl olmasını istediği Kur’ân-ı kerîmde ne güzel açıklanmaktadır: Fûrkân sûresinin 63-69. âyet-i kerîmelerinde meâlen, (**Rahmânın** [ya’nî kullarına acıması çok olan Allahü teâlânın fazîletli] **kulları, yer yüzünde gönül alçaklığı ve vakâr ile yürürler. Câhiller kendilerine sataşdığı zemân onlara, (sağlık, esenlik size) gibi güzel sözler söyleyerek doğruluk ve tatlılıkla günâhdan sakınırlar. Onlar, Rableri için, secde ve kıyâm ederek [ya’nî nemâz kılarak] gecelerler. [Ona hamd ederler.] Onlar (Rab-bimiz Cehennem azâbını bizden uzaklaşdır. Doğrusu Onun azâbı devâmlı ve acıdır, orası şübhesiz ne kötü bir yer ve ne kötü bir duraktır) derler. Onlar sarf ettikleri zemân, ne isrâf, ne de cimrilik ederler, ikisi ortası bir yol tutarlar ve kimsenin hakkını kesmezler. Onlar Allaha ortak koşmazlar. Allahın harâm ettiği cana kıyıp, kimseyi öldürmezler. [Ancak suçluları cezâlandırırılar.] Zinâ etmezler). Ve 72-74. âyetlerinde, ([Allahü teâlânın sevdiği, fazîletli kullar], **Yalan yere şehâdet etmezler. Fâidesiz ve zararlı işlerden kaçınırlar. Böyle fâidesiz veyâ güçle yapılan bir işe tesâdüfen karışacak olurlarsa, yüz çevirip vakârla uzaklaşırlar. Kendilerine Allahın âyetleri hâtırlatıldığı zemân, körler ve sağırlar gibi görmemezlik, dinlememezlik etmezler. Onlar, (Yâ Rabbî, bize zevcelerimizden ve çocuklarımızdan gözümüzü aydınlatacak sâlih kişiler ihsân et! Bizi, Allaha karşı gelmekten sakınanlara önder yap! diye yalvarırlar)** buyurulmuşdur.**

Bundan başka, Sâf sûresinin ikinci ve üçüncü âyetlerinde meâlen, (**Ey îmân edenler! Yapmadığımız bir şeyi niçin söylersiniz? Yapmadığımız şeyi yaptık demeniz, Allah katında büyük öfkeye sebep olur**) buyurulmuşdur ki, bu da, bir insanın yapamayacağı bir şeyi va’d etmesinin, onu Allah katında kötü kişi yapacağını göstermektedir.

Hakîkî müslimân, dînine, anasına, babasına, hocasına, âmirine, memleketin büyüklere ve kanûnlara karşı son derecede saygılı

dır. Lüzümsüz şeylerle uğraşmaz. Ancak fâ'idedi şeylerle meşgûl olur. Kumar oynamaz. Vaktini boş geçirmez.

Hakîkî müslimân, ibâdetini tam yapar. Allahü teâlâya olan şük-rân borcunu öder. İbâdetini, yalnız lâf olsun veyâ yasak ortadan kalsın diye yapmaz. İbâdetini, büyük bir arzû, istek, sevgi ile yapar. Allahü teâlâdan korkmak demek, Onu çok sevmek demektir. İnsan, nasıl çok sevdiği bir kimsenin üzülmelerini istemez ve onu üzeceğim diye korkarsa, Allahü teâlâya ibâdet de, Ona olan sevgimizi isbâtlayacak bir şekilde yapılmalıdır. Allahü teâlânın bize verdiği ni'metler o kadar çoktur ki, Ona olan şükran borcumuzu ancak, Onu çok severek ve Ona candan ibâdet ederek ödemeğe çalışmalıyız. İbâdetin, muhtelif nev'leri vardır. Bir kısmı, yukarıda da zikr ettiğimiz gibi, Allahü teâlâ ile kul arasındadır. Allahü teâlâ, kendisine ibâdetde kusûr edenleri belki afv eder. Başkasının hakkına ri'âyet etmek de ibâdetdir. Başkalarına fenâlik edenleri ve üzerinde başkasının hakkı bulunanları, hak sâhibleri afv etmedikçe aslâ afv etmez.

Aşağıdaki hadîs-i şerîfler, meşhûr (**Miškât-ül-mesâbih**)^[1] kitâbının fârisî şerhi olan (**Eşi'at-ül-lemeât**) ın dördüncü cildinden alınmıştır:

1 — İnsanlara merhamet etmeyene, Allahü teâlâ merhamet etmez.

2 — Zulme mâni' olarak, zâlime de mazlûma da yardım ediniz!

3 — Satın alınan bir gömleğe verilen paranın onda dokuzu hâlâl ve onda biri harâm olsa, bu gömlekle kılınan nemâzı, Allahü teâlâ kabûl etmez.

4 — Müslimân, müslimânın kardeşidir. Ona zulm etmez. Onun yardımına koşar. Onu küçük ve kendinden aşağı görmez. Onun kanına, malına, ırzına, nâmûsuna zarar vermesi harâmdir.

5 — Allaha yemîn ederim ki, bir kimse kendisi için sevdiğini, din kardeşi için de sevmedikçe îmânı temâm olmaz.

6 — Allaha yemîn ederim ki, kötülüğünden komşusu emîn olmayanın, îmânı yokdur. [Ya'nî, hakîkî mü'min değildir.]

7 — Kalbinde merhameti olmayanın îmânı yokdur. [Ya'nî kâmil değildir.]

8 — İnsanlara merhamet edene, Allahü teâlâ merhamet eder.

9 — Küçüklerimize acımayan ve büyüklerimize saygılı olmu-

[1] Mişkâtın müellifi Veliyyüddîn Muhammed, 749 [m. 1348] da vefât etdi.

yan, bizden değildir.

10 — İhtiyârlara saygı gösteren ve yardım eden ihtiyârlayınca, Allahü teâlâ ona da yardımcıları nasîb eder.

11 — Allahü teâlânın sevdiği ev, yetim bulundurulmuş ve ona iyilik yapılan evdir.

12 — Yanında birini gıybet edeni susturan kimseye, Allahü teâlâ dünyâda ve âhirette yardım eder. Gücü yeterken susturmazsa, Allahü teâlâ onu dünyâda ve âhirette cezâlandırır.

13 — Din kardeşinin aybını, utanç verici hâlini görüp de, bunu örten, gizliyen kimse, islâmîyetden önce arabaların yaptıkları gibi, diri gömülen kızı mezârdan çıkarmış, ölümden kurtarmış gibidir.

14 — İki arkadaşın Allahü teâlâ indinde dahâ iyi olanı, arkadaşına iyiliği dahâ çok olanıdır.

15 — Bir kimsenin iyi veyâ kötü olduğu, [müslimân] komşularının onu beğenip beğenmemesi ile anlaşılır.

16 — Çok nemâz kılan, çok oruç tutan, çok sadaka veren, fekat dili ile komşularını inciten kimsenin gideceği yer Cehennemdir. Nemâzı, orucu, sadakası az olup, dili ile komşularını incitmiyenin yeri Cennettir.

17 — Allahü teâlâ, dünyâlığı, dostlarına da düşmanlarına da vermiştir. Güzel ahlâkı ise, yalnız sevdiğilerine vermiştir. [İyi huylu olan kâfirlerin ölümleri yaklaşınca, îmâna kavuşacakları umulur sözünün doğru olduğu buradan da anlaşılmaktadır.]

18 — Bir kimsenin ırzına, malına saldıranın sevâbları, kıyâmet günü o kimseye verilir. İbâdetleri, iyilikleri yoksa, o kimsenin günâhları buna verilir.

19 — Allahü teâlâ indinde günâhların en büyüğü, kötü huylu olmaktır.

20 — Bir kimse, sevmediği birisine belâ, sıkıntı geldiği için sevinirse, Allahü teâlâ, bu kimseye de bu belâyı verir.

21 — İki kişi mescide gelip nemâz kıldılar. Kendilerine birşey ikrâm edildi. Oruçlu olduklarını söylediler. Konuşduktan sonra, kalkıp giderlerken, Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, bunlara, (Nemâzlarınızı tekrar kılınız ve oruçlarınızı, tekrar tutunuz! Çünkü konuşurken bir kimseyi gıybet ettiniz. [Kusûrunu söylediniz.] Gıybet etmek, ibâdetlerin sevâbını giderir) buyurdu.

22 — Hased etmeyiniz! Ateş odunu yok ettiği gibi, hased de insanın sevâblarını giderir. [Hased, kıskanmak, çekememek demektir. Ya'nî, Allahü teâlânın birisine vermiş olduğu ni'metin on-

dan gitmesini istemek demektir. Ondan gitmesini istemeyip de, kendisinde de olmasını istemek, hased olmaz. Buna (Gıpta) etmek, imrenmek denir. Birisinde bulunan kötü, zararlı şeyin gitmesini istemek, (Gayret) ve (Hamîyyet) olur.]

23 — İyi huylu kimse, dünyâda ve âhiretde iyiliklere kavuşacaktır.

24 — Allahü teâlâ, dünyâda güzel sûret ve iyi huy ihsân ettiği kulunu, âhiretde Cehenneme sokmaz.

25 — Ebû Hüreyreye (İyi huylu ol!) buyurdu. İyi huy nedir deyince, (Senden uzaklaşana yaklaşip nasihat et ve sana zulm edeni afv et ve malını, ilmini, yardımını senden esirgeyene bunları bol bol ver!) buyurdu.

26 — Kibrden, hıyânetden ve borçdan temiz olarak ölen kimenin gideceği yer Cennettir.

27 — Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” borçlu olan birinin cenâze nemâzını kılmak istemedi. Ebû Katâde ismindeki bir sahâbî “radiyallahü anh”, onun borcunu, havâle yolu ile kendi üzerine aldı. Peygamberimiz de cenâze nemâzını kılmağı kabûl buyurdu.

28 — Zevcelerinizi döğmeyiniz! [Onları üzecek söz ve hareketlerde bulunmayınız!] Onlar, sizin köleniz değildir.

29 — Allahü teâlâ indinde en iyiniz, zevcesine karşı en iyi olanınızdır. Zevcesine karşı en iyi olanınız, benim.

30 — İmâm üstün olanınız, huyu dahâ güzel ve zevcesine dahâ yumuşak olanınızdır.

Yukarıda yazılı hadîs-i şerîflerin çoğu, büyük islâm âlimi, İbni Hacer-i Mekkînin “rahmetullahi aleyh”^[1] (**Zevâcir**)inde, (ihtikâr)dan önce yazılıdır. Bunlar, güzel islâm ahlâkının kaynağıdır. İslâm âlimleri, bu hadîs-i şerîflerden, çeşidli hükmler çıkarmışlardır. Bu hükmlerin birkaçı şunlardır.

1 — Dâr-ül-harbe, ya'nî kâfirlerin memleketine giden müslimânın, onların mallarına, canlarına ve ırzlarına saldırması, orada hırsızlık yapması harâmıdır. Onların kanûnlarına karşı gelmemeli, alış-verişde ve nakl vâsıtalarında hîle ve hıyânet yapmamalıdır.

2 — Kâfirin malını almak, kalbini kırmak, müslimânın malını almaktan dahâ büyük günâhdır. Hayvan hakkı, insan hakkından ve kâfirin hakkından dahâ büyük günâhdır.

3 — Başkasının malını ondan izinsiz alıp, kullanıp, zarar yapmadan yerine bırakmak harâmıdır.

[1] İbni Hacer, 974 [m. 1566] de vefât etdi.

4 — Bir kimse, malı olduğu hâlde, borcunu ödemeği bir sâat gecikdirirse, zâlim ve âsî olur. Her an la'net altında bulunur. Borç ödememek öyle bir günâhdır ki, uykuda bile durmadan yazılır. Değeri düşük olan para veyâ işe yaramayan mal vererek öder ve bunu hak sâhibi istemiyerek alırsa, yine günâh olur. Onu râzı etmedikçe, gönlünü almadıkça günâhdan kurtulamaz.

İslâm âlimleri, islâm dîninin emr ettiği güzel ahlâkı, 1400 seneden beri, hep anlatmışlar ve kitâblarında yazmışlardır. Böylece, islâm dîninin bildirdiği güzel huyları gençlerin kafalarına, kalblerine yerleştirmeye çalışmışlardır. Güzel ahlâkı yayan sayısız kitâblardan biri, misâl olarak aşağıda yazılıdır.

Derin islâm âlimi, büyük velî, ikinci bin yılın müceddidi olan İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkînin “rahime-hullahü teâlâ” (**Mektûbât**) kitâbı çok kıymetlidir. Osmânlı devletinde islâm medreselelerinin en yükseği olan (**Medreset-ül-mütehassısîn**)de tesavvuf müderrisi [profesörü] olan Seyyid Abdülhakîm Efendi “rahime-hullahü teâlâ”, çok kerre (İslâm dîninde, Mektûbât kitâbı kadar kıymetli hiçbir kitâb yazılmamıştır) ve (Allahın kitâbı olan Kur’ân-ı kerîmden ve Peygamberimizin hadîs-i şerîflerinden sonra, en kıymetli, en üstün kitâb, imâm-ı Rabbânînin (**Mektûbât**) kitâbıdır) buyurmuştur. İmâm-ı Rabbânî “rahime-hullahü teâlâ” 971 [m. 1563] de Hindistânda Serhend şehrinde doğmuş, 1034 [m. 1624] de orada vefât etmiştir. Abdülhakîm efendi, 1281 [m. 1865] de Vanda tevellüd, 1362 [m. 1943] de Ankarada vefât etmiştir. Bağlumda medfûndur.

(**Mektûbât**)ın birinci cild, yetmişaltıncı mektûbunda buyuruyor ki:

Sûre-i Haşrin yedinci âyetinde meâlen, (**Resûlümün getirdiği emrleri alınız, itâ’at ediniz! Nehy, men’, yasak ettiği şeylerden sakınınız!**) buyurulmuştur. Dünyâda felâketlerden, âhîretde azâbdan kurtulmak için, iki şey lâzımdır: Emrlere sarılmak ve yasaklardan sakınmaktır. Bu ikisine islâmiyyete uymak denir. Bu ikisinden en büyüğü, dahâ lüzûmlusu, ikincisidir ki, buna (**Vera’**) ve (**Takvâ**) denir. Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” yanında, birisinin çok ibâdet ettiğini, çok uğraşdığını söylediler. Birisinin de, yasak edilen şeylerden çok sakındığını söylediklerinde, (**Hiçbirşey, vera’ gibi olamaz!**) buyurdu. Ya’nî, yasaklardan sakınmak, dahâ kıymetlidir buyurdu. Bir hadîs-i şerîfde de, (**Dîninizin direği vera’dır**) buyurdu. İnsanların meleklerden dahâ üstün olabilmesi, vera’ sâyesindedir ve terakkî etmeleri, yükselmeleri bu sâyededir. Melekler de, emrlere itâ’at etmektedir. Hâlbuki melekler, terakkî edemiyor. O hâlde, vera’a sarılmak ve takvâ üzere olmak, herşey-

den dahâ lüzûmludur. İslâmiyyetde en kıymetli şey, takvâdır. Dînin temeli, takvâdır. Vera' ve takvâ, harâmlardan kaçınmak demektir. Harâmlardan temâmen kaçınabilmek için, mubâhların fazlasından kaçınmalıdır. Mubâhları, lâzım olduğu kadar, kullanmalıdır. Bir insan, mubâh, ya'nî İslâmiyyetin izn verdiği şeylerden, her istediğini yapar, taşkınca mubâh işlerse, şübheli şeyleri yapmağa başlar. Şübheliler ise, harâm olanlara yakındır. İnsanın nefsi, hayvân gibi, kendine düşkündür. Uçurum yanında dolaşan, birgün uçuruma düşebilir. Vera' ve takvâyı tâm yapabilmek için, mubâhları lâzım olduğu kadar kullanmalı, zarûret mikdârını aşmamalıdır. Bu kadarını kullanırken de kulluk vazîfelerini yapabilmek için kullanmağa niyyet etmelidir. Mubâhların fazlasından temâmen kaçınabilmek, her vakt ve hele bu zemânda, hemen hemen mümkün değildir. Hiç olmazsa, harâmlardan kaçınmalı, mubâhların fazlasından da elden geldiği kadar sakınmağa çalışmalıdır. Mubâhlar, lüzûmundan fazla işlendikde, pişmân olup tevbe etmelidir. Bu işleri, harâm işlemeğe başlangıç bilmelidir. Allahü teâlâyâ sığınmalı ve yalvarmalıdır. Bu pişmânlık, tevbe ve yalvarmak, belki mubâhların fazlasından büsbütün sakınmak yerine geçerek, böyle işlerin âfetinden, zararından korur. Ca'fer bin Sinân buyuruyor ki, (Günâh işleyenlerin, boynunu bükmesi, ibâdet edenlerin göğsünü kabartmasından dahâ iyidir).

Harâmlardan kaçınmak da, iki dürlüdür: Birinci kısmı, yalnız Allahü teâlânın hakkı olan, Onun emri olan günâhlardan kaçınmaktır. İkinci kısmı, insanların, mahlûkların hakları da bulunan günâhlardan kaçınmaktır. İkinci kısmı, dahâ mühimdir. Allahü teâlâ, hiçbirşeye muhtâc değildir ve çok merhametlidir. Kullar ise, pekçok şeye muhtâc oldukları gibi, cimridirler. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki: **(Üzerinde kul hakkı olan, insanların malına, rızına dokunan, ölmeden önce halâllaşsın, ödesin! Zîrâ âhîret günü altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevâblarından alınacak, sevâbları olmazsa, hak sâhibinin günâhları, buna yüklenecektir).**

[İbni Âbidîn "rahmetullahi aleyh"^[1] (Dürr-ül-muhtâr) kitâbını açıklarken, nemâza niyyet bahsi, ikiyüzdoksanbeşinci sahîfede buyuruyor ki, (Kıyâmet günü, hak sâhibi, hakkını afv etmezse, bir dank hak için, cemâ'at ile kılınmış kabûl olmuş yediyüz nemâzı alınıp, hak sâhibine verilecektir). Bir dank, dirhem altıda biri, yaklaşık olarak, yarım gram gümüştür].

[1] Muhammed ibni Âbidîn, 1252 [m.1836] da Şâm'da vefât etdi.

Birgün Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, Eshâb-ı kirâma karşı: **(Müflis kime denir, biliyor musunuz?)** buyurdukda: (Parası ve malı kalmayan kimseye diyoruz) dediler. Buyurdu ki: **(Ümmetim arasında müflis, şu kimsedir ki, kıyâmet günü, defterinde çok nemâz, oruc ve zekât sevâbı bulunur. Fekat, bir kimseye sövmüş, iftirâ etmiş, malını almış, kanını dökmüş, döğmüş. Sevâbları, bu hak sâhiblerine dağıtılır. Hakları ödenmeden önce sevâbları biterse, hak sâhiblerinin günâhları, bunun üzerine yükletilir. Sonra Cehenneme atılır)** buyurdu.

(Mektûbât)ın 98. ci mektûbunda buyuruluyor ki:

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, **(Allahü teâlâ refikdir. Yumuşaklığı sever. Sertlik edenlere vermediği şeyleri yumuşak davrananlara ihsân eder. Başkalarına vermez)** buyurdu. Bu hadîs, İmâm-ı Müslimin **(Sahîh)**inde vardır.

Yine **(Müslim)**de bildiriliyor ki, Âişeye “radıyallahü teâlâ an-hâ” **(Yumuşak davran! Sertlikten ve çirkin şeyden sakın! Yumuşaklık insanı süsler. Çirkinliği giderir)** buyurdu.

[(Müslim)deki] hadîs-i şerîfde, (Yumuşak davranmayan, hayr yapmamış olur) buyuruldu.

[(Buhârî)deki] hadîs-i şerîfde, (İçinizde en sevdiğim kimse, huyu en güzel olanınızdır) buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed ve Tirmüzînin “rahime-hü-mullahü teâlâ”^[1] bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, (Kendisine yumuşaklık verilen kimseye dünyâ ve âhîret iyilikleri verilmiştir) buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed, Tirmüzî, Hâkim ve Buhârînin “rahime-hü-mullahü teâlâ” bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, (Hayâ, îmândandır. İmâm olan Cennettedir. Fuş, kötülüktür. Kötüler Cehennemdedir) buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed ve Tirmüzînin bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, (Cehenneme girmesi harâm olan ve Cehennemin de onu yakması harâm olan kimseyi bildiriyorum. Dikkat ediniz. Bu kimse, insanlara kolaylık, yumuşaklık gösteren mü’mindir) buyuruldu.

[İmâm-ı Ahmed ve Tirmüzî ve Ebû Dâvûdün bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, (Yumuşak olanlar ve kolaylık gösterenler, hayvanın üzerinde, yularını tutan kimse gibidir. Durdurmak isterse, hayvan ona uyar. Taşın üzerine götürmek isterse, hayvan oraya koşar) buyuruldu.

[1] Muhammed Tirmüzî, 279 [m. 892] de vefât etdi.

[**(Buhârî)**deki] hadîs-i şerîfde, **(Kızdığı zemân istediğini yapabilecek bir kimse kızmazsa, Allahü teâlâ kıyâmet günü onu herkesin ortasında çağırır, “Cennetde istediğin hûrinin yanına git” der)** buyuruldu.

[Bütün kitâblarda yazılı olan hadîs-i şerîfde] bir kimse Resûlullahdan nasihat istedikde, **(Kızma, sinirlenme!)** buyurdu. Birkaç kerre sordukda, hepsinde de **(Kızma, sinirlenme!)** buyurdu.

[Tirmüzî ve Ebû Dâvüddaki] hadîs-i şerîfde, **(Cennete gidecek olanları haber veriyorum dinleyiniz! Za’îfdirler, güçleri yetmez. Birşey yapmak için yemîn ederlerse, Allahü teâlâ, bunların yemînlerini, muhakkak yerine getirir. Cehenneme gidecek olanları bildiriyorum, dinleyiniz! Sertlik gösterirler. Acele ederler. Kendilerini üstün görürler)** buyuruldu.

[Tirmüzî ve Ebû Dâvüdün “rahime-hümallahü teâlâ” bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Bir kimse ayakda iken kızarsa, otursun, oturmakla geçmezse, yatsın!)** buyuruldu.

[Taberânî, Beyhekî ve ibni Asâkirin “rahime-hümullahü teâlâ” bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Sarı sabır maddesi balı bozduğu gibi, kızgınlık da, îmânı bozar)** buyuruldu.

[Beyhekî ve Ebû Nuaymın^[1] bildirdikleri] hadîs-i şerîfde, **(Allah için aşağı gönüllü olanı, Allahü teâlâ yükseltir. Bu, kendini küçük görür. Fekat, insanların gözünde büyüktür. Bir kimse, kendini başkalarından üstün tutarsa, Allahü teâlâ onu alçaltır. Herkesin gözünde küçük olur. Kendini yalnız kendisi büyük görür. Hattâ köpekden, domuzdan dahâ aşağı görünür)** buyuruldu.

[Beyhekînin “rahime-hullahü teâlâ” bildirdiği] hadîs-i şerîfde, **(Mûsâ aleyhisselâm: Yâ Rabbî! Kullarımın en kıymetlisi kimdir? dedikde, gücü yetdiği zemân afv edendir, buyurdu)** buyuruldu.

[Ebû Ya’lânın bildirdiği] hadîs-i şerîfde, **(Bir kimse, dilini tutarsa, Allahü teâlâ onun utanacak şeylerini örter. Gadabını tutarsa, kıyâmet günü, Allahü teâlâ azâbını ondan çeker. Bir kimse Allahü teâlâyâ yalvarırsa, onun düâsını kabûl eder)** buyuruldu.

Tirmüzîde bildiriliyor: Mu’âviye “radiyallahü anh”, Ümm-ül-mü’minîn Âişeye “radiyallahü anhâ” mektûb yazarak nasihat yazmasını istedikde, cevâb yazarak: Allahü teâlânın selâmı senin üzerine olsun! Resûlullahdan işitdim. Buyurdu ki, **(Bir kimse insanların kızacakları şeyde Allahü teâlânın rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onu, insanlardan geleceklerden korur. Bir kimse, Allahü teâlânın**

[1] Ahmed Ebû Nu’aym, 430 [m. 1039] da vefât etdi.

kızacağı şeyde, insanların rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onun işini insanlara bırakır) dedi.

Allahü teâlâ bizi ve sizi, hep doğru söyleyenin haber verdiği bu hadîs-i şerîflere uymakla şereflendirsın! Bunlara uygun hareket etmeğe çalışınız!

Dünyâ hayâtı çok kısadır. Âhiretin azâbları pek acı ve sonsuzdur. İleriyi gören akl sâhiblerinin hâzırlıklı olması lâzımdır. Dünyânın, güzelliğine ve tadına aldanmamalıdır. İnsanın şerefi ve kıymeti dünyâlıkla ölçülse idi, dünyâlığı çok olanların herkesden daha kıymetli ve daha üstün olması lâzım gelirdi. Dünyânın görünüşüne aldanmak akılsızlıktır, ahmaklıktır. Birkaç günlük zemânı büyük ni'met bilerek, Allahü teâlânın beğendiği şeyleri yapmağa çalışmalıdır. Allahü teâlânın kullarına ihsân, iyilik etmelidir. Kıyâmetde azâblardan kurtulmak için, iki büyük temel, ya'nî iki yol vardır: Birincisi, Allahü teâlânın emrlerine kıymet vermek, saygı göstermektir. İkincisi, Allahü teâlânın kullarına, yarattıklarına şefkat, iyilik etmektir. Hep doğru söyleyici olan Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", her ne söyledi ise, hepsi doğrudur. Şaka, eğlence, sayıklama sözler değildir. Tavşan gibi gözü açık uyku ne kadar sürecek? Bu uykunun sonu, rezil, rüsvâ olmak ve eli boş, mahrûm kalmaktır. Mü'minün süresinin yüzonbeşinci âyetinde meâlen, **(Sizi abes olarak, oyuncak olarak mı yarattım sanıyorsunuz? Bize dönmiyecek misiniz diyorsunuz?)** buyuruldu. Her ne kadar, böyle sözleri dinliyecek hâlde olmadığımızı biliyorum. Gençsiniz. İciniz kaynıyor. Dünyâ ni'metleri içindediniz. Herkese sözünüz geçiyor. İstedığınızı yapabiliyorsunuz. Fekat size acıdığımız için, iyilik etmek istediğimiz için bunlar yazıldı. Elinizden birşey kaçmış değildir. Tevbe edilecek, Allahü teâlâyâ yalvaracak zemândır. Doksansekizinci mektûbdan terceme temâm oldu.

Seyyid Abdülhakîm Efendi "rahime-hullahü teâlâ", **(Er-riyâdü-üt-tesavvufiyye)** kitâbında, tesavvufu ta'rîf ederken, (Tesavvuf, insanlık sıfatlarından çıkararak, melek sıfatları ile bezenmek ve ilâhî ahlâkı huy edinmektir) buyuruyor. Ebû Muhammed Cerîrînin^[1] de, (Tesavvuf, bütün iyi huylarla bezenmek ve bütün kötü huylardan arınmaktır) dediğini bildiriyor.

Büyük İslâm âlimi, ikinci bin senenin müceddidi imâm-ı Rab-

[1] Ebû Muhammed Cerîrî Ahmed bin Muhammed bin Hüseyin 311 [m. 923] de vefât etdi. Cüneyd-i Bağdâdînin talebelerinin en büyüklerindedir.

bânî Ahmed Fârûkînin oğlu Muhammed Ma'sûm "rahime-hullahü teâlâ", üç cild olan, fârisî (**Mektûbât**) kitâbının birinci cildinin 147 nci mektûbunu, Hindistân vâlîlerinden mîr Muhammed Hafîye yazmıştır. Bu mektûbunda buyuruyor ki:

Allahü teâlâ, bizi ve sizi, Peygamberlerin üstünü olan, âlemlerin Rabbinin sevgilisi Muhammed aleyhisselâmın yolundan sapdırmasın! Merhametli kardeşim! İnsanın ömrü çok kısadır. Sonsuz olan âhîret hayâtında, insanın karşılaşacağı şeyler, dünyâda yaşadığı hâle bağlıdır. Akli başında olan, ileriye görebilen bir kimse, kısa olan dünyâ hayâtında, hep, âhîretde iyi ve râhat yaşamağa sebep olan şeyleri yapar. Âhîret yolcusuna lâzım olan şeyleri hâzırlar. Allahü teâlâ, sizi birçok insanın başına koymuş, çok kimsenin ihtiyâçlarını görmeğe vesîle kılmıştır. Bu kıymetli ve kazançlı vazîfeye kavuşduğunuz için çok şükrediniz! Allahü teâlânın kullarına hizmet etmek için çalışınız! Rabbinizin kullarına hizmet etmekle dünyâda ve âhîretde ni'metlere kavuşacağınızı düşününüz! İnsanlara karşı yumuşak olmanın, onlara iyilik etmenin, onların işlerini güler yüzle ve tatlı dille ve kolaylıkla yapmanın Allahü teâlânın sevgisine kavuşduran yol olduğunu biliniz! Âhîretin azablarından kurtulmağa ve Cennet ni'metlerinin artmasına sebep olacağından, hiç şübheniz olmasın! Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", bunu şu hadîs-i şerîfi ile çok güzel bildirmiştir:

(Allahü teâlâ, kullarının ihtiyâçlarını yaratır, gönderir. Allahü teâlânın en çok sevdiği kulu, Onun ni'metlerinin kullarına ulaşmasına vâsîta olan kimsedir.)

Müslimânların ihtiyâçlarını karşılamının ve onları sevindirmenin ve güzel ahlâklı olmanın kıymetini bildiren ve yumuşak, ağır başlı ve sabırlı olmağı öven ve teşvîk eden birkaç hadîs-i şerîfi aşığıya yazıyorum. Bunları iyi anlayınız. Anlamadığınız yerler olursa, onları, dînini bilen ve bildiklerine uygun yaşayan kimselerden sorup anlayınız! [Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" mübârek sözlerine (**Hadîs**) denir.] Aşağıdaki hadîs-i şerîfleri dikkatle okuyunuz! Her sözünüzde ve her işinizde bunlara uymağa çalışınız!

1 — **(Müslimân, müslimânın kardeşidir. Birbirlerini incitmezler, üzmezler. Bir kimse, din kardeşinin bir işine yardım etse, Allahü teâlâ da onun işini kolaylaştırır. Bir kimse, bir müslimânın sıkıntısını giderir, onu sevindirirse, kıyâmet gününün en sıkıntılı zamanlarında, Allahü teâlâ onu sıkıntıdan kurtarır. Bir kimse bir müslimânın aybını, kusûrunu örterse, Allahü teâlâ, kıyâmet günü onun aybılarını, kabâhatlerini örter.)** [Buhârî, Müslim]

2 — (Bir kimse, din kardeşine yardımcı oldukça, Allahü teâlâ da ona yardımcı olur.) [Müslim]

3 — (Allahü teâlâ, ba'zı kullarını başkalarının ihtiyâclarını karşılamak, onlara yardımcı olmak için yaratmıştır. İhtiyâcı olanlar bunlara baş vurur. Bunlar için âhirette azâb korkusu olmayacaktır.) [Taberânî]

4 — (Allahü teâlâ, ba'zı kullarına dünyâda çok ni'met vermiştir. Bunları, kullarına fâideli olmak için yaratmıştır. Bu ni'metleri Allahü teâlânın kullarına dağıtırlarsa, ni'metleri azalmaz. Bu ni'metleri Allahın kullarına ulaştırmazlarsa, Allah ni'metlerini bunlardan alır. Başkalarına verir.) [Taberânî ve İbni Ebid-dünyâ^[1]]

5 — (Bir müslimânın, din kardeşinin bir ihtiyâcını karşılaması on sene i'tikâf etmesinden dahâ kazançlıdır. Allah rızası için bir gün i'tikâf yapmak ise, insanı Cehennem ateşinden pek çok uzaklaştırır.) [Taberânî ve Hâkim.] [Ramezân ayının son on gününde, gece gündüz bir câmi'de kapanarak ibâdet etmeğe, i'tikâf yapmak denir.]

6 — (Bir kimse, din kardeşinin bir işini yaparsa, binlerle melek o kimse için düâ eder. O işi yapmağa giderken, her adımı için bir günâhı afv olur ve kendisine kıyâmetde ni'metler verilir.) [İbni Mâce]

7 — (Bir kimse, din kardeşinin bir işini yapmak için giderse her adımında yetmiş günâhı afvedilir ve yetmiş sevâb verilir. Bu iş bitinceye kadar böyle devâm eder. İş yapılıncaya, bütün günâhları afvedilir. Bu işi yaparken ölürse, sorgusuz, hesâbsız Cennete girer.) [İbni Ebid-dünyâ]

8 — (Bir kimse, din kardeşinin râhata kavuşması veyâ sıkıntıdan kurtulması için hükûmet adamlarına gidip uğraşırca, kıyâmet günü sırat köprüsünden, herkesin ayakları kaydığı zemân, Allahü teâlâ onun sür'atle geçmesi için yardım eder.) [Taberânî]

9 — (Allahü teâlânın en sevdiği iş, elbise vererek veyâ doyurarak veyâ başka bir ihtiyâcını karşılayarak, bir mü'mini sevindirmektir.) [Taberânî]

10 — (Allahü teâlânın farzlardan sonra en çok sevdiği iş, bir mü'mini sevindirmektir.) [Taberânî.] [Allahü teâlânın emrlerine (**Farz**) denir. Bu hadîs-i şerîfden anlaşılıyor ki, Allahü teâlâ, farz olan ibâdetleri yapanları dahâ çok sever. Allahü teâlânın yasak ettiği zararlı, çirkin işlere (**Harâm**) denir. Allahü teâlâ, harâmdan

[1] İbni Ebid-dünyâ Abdüllah, 281 [m. 894] de Bağdâdda vefât etdi.

sakinanı, farzları yapanlardan dahâ çok sever. İyi huylu olmak farzdır. Kötü huylu olmak harâmıdır. Kötülük yapmaktan sakınmak, iyilik yapmaktan dahâ kıymetli ve dahâ sevâbdır.]

11 — **(Bir kimse bir mü'mine bir iyilik yapınca, Allahü teâlâ bu iyilikden bir melek yaratır. Bu melek, hep ibâdet eder. İbâdetlerinin sevâbları bu kimseye verilir. Bu kimse ölüp, kabre konunca, bu melek nûrlu ve sevimli olarak bunun kabrine gelir. Meleği görünce ferâhlanır, neş'elenir. Sen kimsin der. Ben, falanca kimseye yaptığın iyilik ve onun kalbine koyduğun neş'eyim. Allahü teâlâ beni bugün seni sevindirmek ve kıyâmet günü sana şefâ'at etmek ve Cennetdeki yerini sana göstermek için gönderdi der.)**

12 — Resûlullahdan “sallallahü aleyhi ve sellem” soruldu ki, Cennete girmeğe sebep olan şeylerin başlıcası nelerdir? **(Allahü teâlâdan korkmak ve iyi huylu olmaktır)** buyurdu. Cehenneme girmeğe sebep olan şeylerin başlıcası nelerdir denildikde, **(Diline ve şehvetine hâkim olmamaktır)** buyurdu. [Tirmüzî, İbni Hibbân ve Beyheki^[1].] [Allahü teâlâdan korkmanın alâmeti, harâmlardan sakınmaktır.]

13 — **(İmânı en kuvvetli olanımız, ahlâkı en güzel ve zevcesine karşı en yumuşak olanımızdır.)** [Tirmüzî ve Hâkim]

14 — **(İnsan, güzel huyu sebebiyle, Cennetin en üstün derecelerine kavuşur. [Nâfile] ibâdetler, insanı bu derecelere kavuşturamaz. Kötü huy, insanı Cehennemin en aşağı çukurlarına sürükler.)** [Taberânî]

15 — **(İbâdetlerin en kolayı ve en hafifi, az konuşmak ve iyi huylu olmaktır. Bu sözüme iyi dikkat ediniz!)** [İbni Ebid-dünyâ]

16 — Bir kimse, Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” (işlerin en iyisi hangisidir) dedi. **(Güzel huylu olmaktır)** buyurdu. Kalkıp, biraz sonra, sağ tarafına gelip, yine sordu. Yine, **(İyi huylu olmaktır)** buyurdu. Gidip, sonra sol tarafına gelip, Allahın en sevdiği iş nedir, dedi. Yine, **(İyi huylu olmaktır)** buyurdu. Sonra, arkadan gelip, en iyi, en kıymetli iş nedir, dedi. Hazret-i Peygamber, ona karşı dönüp, **(İyi huylu olmak ne demektir anlıyamadın mı? Elinden geldiği kadar kimseye kızmamağa çalış!)** buyurdu.

17 — **(Kimse ile münâkaşa etmeyen, haklı olsa bile, dili ile kimseyi incitmiyen müslimânın Cennete gireceğini size söz veriyorum. Şaka ile veyâ yanındakileri güldürmek için olsa bile, yalan**

[1] Ahmed Beyheki, 458 [m. 1066] de Nişâpürda vefât etdi.

söylemiyenin Cennete gireceğini size söz veriyorum. İyi huylu olanın Cennetin yüksek derecelerine kavuşacağını size söz veriyorum!) [Ebû Dâvûd, İbni Mâce ve Tirmüzî]

18 — Hadîs-i kudsîde Allahü teâlâ buyuruyor ki, **(Size gönderdiğim islâm dîninden râzıyım. [Ya'nî, bu dîni kabûl edenlerden, bu dînin emr ve yasaklarına tâbi' olanlardan râzı olurum. Onları severim.] Bu dînin temâm olması, ancak cömerdlikle ve iyi huylu olmakla olur. Dîninizin temâm olduğunu hergün, bu ikisi ile belli ediniz!)** [Taberânî^[1]].

19 — **(Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi huylu olmak, insanın günâhlarını eritir, yok eder. Sirke balı bozduğu, yinilmez hâle sokduğu gibi, kötü huylu olmak, insanın ibâdetlerini bozar, yok eder.)** [Taberânî]

20 — **(Allahü teâlâ yumuşak huylu olanları sever ve onlara yardımcı olur. Sert, öfkeli olanlara yardım etmez.)** [Taberânî]

21 — **(Cehenneme girmesi harâm olan yâhud Cehennem ateşinin yakması yasak olan kimdir? Size bildiriyorum. Dikkat ile dinleyiniz! Yumuşak olanların, kızmıyanların hepsi!)** [Tirmüzî] [Bu hadîs-i şerîf yukarıda zikr ettiğimiz doksansekizinci mektûbda da yazılıdır.]

22 — **(Yavaş, yumuşak davranmak, Allahın kuluna verdiği büyük bir ihsândır. Aceleci, atak olmak, şeytânın yoludur. Allahü teâlânın sevdiği şey, yumuşak ve ağır başlı olmaktır.)** [Ebû Ya'lâ]

23 — **(İnsan, yumuşaklığı, tatlı dili sebebiyle, gündüzleri oruc tutanların ve geceleri nemâz kılanların derecelerine kavuşur.)** [İbni Hibbân]

24 — **(Kızdığı zemân, öfkesini yenerek yumuşak davranan kimseyi Allahü teâlâ sever.)** [İsfehânî]

25 — **(Dikkat ediniz. Size haber veriyorum! Cennetin yüksek derecelerine kavuşmak isteyen, saygısızlık yapana yumuşak davranın! Zulmedeni afv etsin! Malını esirgeyene ihsânda bulunsun! Kendisini aramıyan, sormıyan ahhâbımı, akrabâsımı gözetin!)** [Taberânî]

26 — **(Kuvvetli olmak, başkasını yenmek demek değildir. Kuvvetli olmak, kahraman olmak, kendi öfkesini yenmek demektir.)** [Buhârî ve Müslim]

27 — **(Selâm verirken güler yüzlü olana, sadaka verenlerin kavuşdukları sevâblar verilir.)** [İbni Ebid-dünyâ]

[1] Taberânî Süleymân, 360 [m. 971] de Şâmda vefât etdi.

28 — (Din kardeşine karşı güler yüzlü olmak, ona iyi şeyleri öğretmek, kötülük yapmasını önlemek, yabancı kimselere aradığı yeri göstermek, sokakdan, taş, diken, kemik ve benzerleri gibi çirkin, pis ve zararlı şeyleri temizlemek, başkalarına su vermek hep sadakadır.) [Tirmüzî]

29 — (Cennette öyle köşkler vardır ki, içinde bulunan kimse, her dilediği yeri görür ve dilediği her yere kendini gösterir.) Ebû Mâlik-il-Eş'arî, yâ Resûlallah! Böyle köşkler kimlere verilecektir dedi. (Tath sözlü, eli açık ve herkesin uyuduğu zemân Allahü teâlânın varlığını, büyüklüğünü düşünen ve Ona yalvaranlara verilecektir) buyurdu.

Yukarıda yazılı olan hadîs-i şerîfleri, (Tergîb ve Terhîb)^[1] isimindeki hadîs kitâbından aldım. Bu kitâb, hadîs kitâblarının en kıymetlilerindedir.

Allahü teâlâ, yukarıda yazılı hadîs-i şerîflere uygun yaşamanızı nasîb eylesin! Kendinizi yoklayınız. Bunlara uygun olduğunuzu anlarsanız, Allahü teâlâyâ şükr ediniz! Uygun olmıyan hâlleriniz bulunursa, bunların da düzelmesi için, Allahü teâlâyâ yalvarınız! Bir kimsenin işleri, hareketleri bunlara uygun olmazsa, kusûrunu bilmesi ve bunların düzelmesi için yalvarması da, ayrıca büyük ni'mettir. Bunlara uymıyan ve uymadığı için üzülmiyen kimsenin İslâm dînine bağlılığı çok az demektir. Böyle çirkin hâle düşmekden Allahü teâlâyâ sığınmalıdır! Beyt:

***Bu büyük ni'mete kavuşana müjdeler olsun.
Kavuşamıyan zevallılara yazıklar olsun!***

(Mektûbât-ı Ma'sûmiyye)den terceme burada temâm oldu.

Yukarıda yazılı hadîs-i şerîfler, müslimânların birbirlerine karşı iyi huylu olmalarını, kardeş gibi yaşamalarını emr etmektedir. Müslimân olmıyan kimseye (Kâfir) denir. Müslimânların kâfirlere karşı da iyi huylu olmaları, onları incitmemeleri lâzım olduğu, yüzonikinci (112) sahîfede bildirilmişdi. Böylece, İslâm dîninini, iyi huylu olmağı, kardeşçe yaşamağı, çalışmağı emr ettiği onlara da gösterilmiş olur. Böylece iyiliği seven insanlar, seve seve müslimân olurlar. Cihâd etmek farzdır. Cihâdı devlet, topla, kılınçla yapacağı gibi, soğuk harb ile, propaganda, neşriyyât ile de yapar.

[1] (Tergîb ve Terhîb) kitâbının yazarı, Abdül'azîm Münzirî hadîs âlimlerinin büyüklerindedir. 581 [m. 1185] de tevellüd, 656 [m. 1258] de Mısırda vefât etti.

Her müslimân da, iyi huyları ile, iyilik yapmakla cihâd yapar. Çünkü (**cihâd etmek**), insanları müslimân yapmağa da'vet etmek demektir. Görülüyor ki, kâfirlere karşı da, iyi huylu olmak, onları incitmemek, cihâd etmek oluyor. Her müslimâna farz oluyor.

Yukarıdaki uzun mektûbu yazan Muhammed Ma'sûm Fârûkî "rahime-hullahü teâlâ, İslâm âlimlerinin büyüklerinden ve Evliyânın "kaddesallahü teâlâ esrârehümül' azîz" üstünlerinden biridir. Hicretin binyedi senesinde Hindistânda, Serhend şehrinde doğmuş, 1079 [m. 1668] senesinde orada vefât etmiştir. Babasının türbesinden birkaç yüz metre uzaktaki büyük türbede medfûndur. Sayısız mektûblarıyla Hindistândaki binlerce müslimâna, devlet adamlarına, zemânının pâdişâhı Âlemgîr Evrengzîb sultâna "rahime-hullahü teâlâ"^[1] nasihatlar vermiş, kardeşlik duygularını, iyi huylu olmağı, yardımlaşmağı, dünyâda râhat ve huzûr içinde yaşayıp, âhirette de se'âdete kavuşmaları için çalışmıştır. Yüzkırkbinden fazla kimse, sohbetinde, derslerinde bulunarak, tesavvufun yüksek derecesine kavuşmuşlar, birer Velî olmuşlardır. Bu seçilmiş talebesinden başka, kendisinden dinleyip, öğrenip dînini ve ahlâkını düzelterin sayısı yüzbinleri aşmaktadır. Yetiştirdiği Evliyâ arasında dört yüzden ziyâdesi irşâd makâmına yükselmiş, her biri, gönderildiği şehirlerde, binlerce insanı felâketden, cehâletten, dalâletten kurtarmışlardır. Altı oğlundan herbiri, büyük âlim ve velî olup, bütün torunları böyle olmuş, bütün insanlara ışık tutan, çok kıymetli kitâblar bırakmışlardır.

Hakîkî müslimân, bâtil inançlara inanmaz. Sihir, uğursuzluk, fal, efsûn, Kur'ân-ı kerîmden başka şeyler yazılı muska, mavi boncuk, kehânet ve benzeri şeylere, bunların muhakkak iş yapacaklarına, mezârlara mum dikmeğe, tel ve iplik bağlamağa i'tibâr etmez ve kerâmet sâhibi olduğunu söyleyen sahtekârlara ancak güler. Bâtil, bozuk şeylerin çoğu, başka dinlerden islâmîyete sokuşdurulmuştur. Ba'zı din adamlarından (**kerâmet**) bekleyenlere büyük İslâm âlimi İmâm-ı Rabbânî "rahime-hullahü teâlâ" şöyle buyurmaktadır: (İnsanlar, din adamlarından, kerâmet beklerler. Bunların ba'zılarının kerâmeti yoktur, ama diğerlerinden dahâ ziyâde Allahü teâlâyâ yakındır. En büyük kerâmet, İslâmîyete iyi öğrenmek ve ona uygun yaşayabilmektir.)

Amerikada Stanford Üniversitesinde yapılan son incelemeler, ba'zı insanların bir (altıncı hisse) sâhib olduğunu, meselâ kapalı bir kutu içinde bulunan eşyâyı sayabildiklerini, kapalı zarfdaki ya-

[1] Sultân Âlemgîr, 1118 [m. 1707] de vefât etdi.

zıyı okuyabildiklerini, uzakda bulunan bir kimse ile irtibat kurabildiklerini, bir insanın aklından geçen şeyi anlayabildiklerini göstermiştir. Tecribeye her ırk ve dinden insanlar katılmış, hepsi din ve ırk farkı göstermeden aynı başarıya ulaşmıştır. Uzak Doğuda, Çinde ve Hindistânda rastlanan ba'zı Çin kâhinleri ve Hind fakîrleri, bizi hayrete düşüren, akla gelmez dürlü ma'rifetler göstermektedir. Bunların içinde, havada uçar gibi görünen veyâ bir halatı havaya atarak onun üzerinde göğe doğru tırmanan kimseler vardır. Hâlbuki Çinlilerin kabûl ettiği Budizm, bir nev'i felsefe sistemidir. Buda (**Buddah**) (M.Ö. 563-483) ve Konfüçyus (**Confucius**) (M.Ö. 531-479) ve Laotse, meşhûr filozoflardı. Telkîn ettikleri esâslar, ahlâk kâideleridir. Bunlar da, insanların dürlü arzûlardan vazgeçmeleri, [riyâzeti], iyilik, sabr etmek, birbirine yardım, fenâlıkla mücâdele etmek gibi şeylerdir. Buda, (Sen kendine nasıl mu'amele edilmesini istiyorsan, başkalarına karşı öyle hareket et) der. Fekat, Allahü teâlâdan bahs etmez. Buda, kendisinin ancak bir insan olduğunu söylediği hâlde, talebeleri ölümünden sonra onu tanrılaşdırmışlar, onun için tapınaklar yapmışlardır. Böylece budizm, âdetâ bir din hâline gelmiştir. Hindlilerin esâs dîni olan Mecûsîlik ise, bir nev'i putperestliktir. Putlardan başka ba'zı hayvanlara da (meselâ ineklere) taparlar. Ne Budizm, ne de Mecûsîlik, bir din değildir. Buna rağmen, bunlara mensûb olan insanların âdetâ kerâmete benzer ma'rifetler gösterdiği bir gerçektir. Bu ma'rifetleri özel bir terbiye göyerek, riyâzette, özel vücûd hareketleriyle ve uzun zemân çalışarak, elde etmektedirler. Bunun gibi, insanı âdetâ donduran, hissetmez hâle sokan manyatizma ile insana zorla emr telkîn eden ve ona istediğini yapıran hipnotizma, ba'zı insanların sâhib olduğu husûsî bir kudretten ibâretir.

Bu gösterilenler hiç bir zemân bir kerâmet değildir. Bunlar ancak bir hünerdir. Bugün ilm adamları, bütün insanlarda bu gibi kabiliyyetin az veyâ çok mevcûd bulunduğunu, yalnız ba'zılarında fazla inkişâf ettiğini, ba'zı insanların husûsî usûllerle bu hissi inkişâf edirebileceğini, zemânla bulunacak yeni ve kolay usûllerle herkesin bu hissini canlandırabileceğini ileri sürmektedirler. O hâlde, kendisinde (altıncı his) fazla inkişâf etmiş bulunan bir kimsenin, bu husûsiyyetini ma'rifet değil, kerâmet olarak göstermesi, ancak bir hilekârlıktır.

İmâm-ı Ahmed Rabbânî "kaddesallahü teâlâ sirrehul-azîz" 293. cü mektûbunda buyuruyor ki, (Hârikalar, kerâmetler ikiye ayrılır: Birincisi, Allahü teâlânın zâtına ve sıfatlarına ve işlerine âid olan bilgiler ve ma'rifetlerdir. Bunlar, akl ile, düşünmekle elde

edilemez. Allahü teâlâ, seçtiği kullarına ihsân eder. İkincisi, madde âlemindeki gaybları bilmektir. Bu kerâmet, seçilmiş kullara verildiği gibi, kâfirlere de verilir. Kerâmetlerin birincisi kıymetlidir. Bunlar, doğru yolda bulunanlara, Allahü teâlânın sevdiklerine verilir. Câhiller ise, ikincisini kıymetli sanırlar. Kerâmet deyince, yalnız bunları anırlarlar. Açlıkla ve insanlardan kaçarak, neflerini temizliyen her insan, mahlûkların gayblarını haber verir. İnsanların çoğu, hep dünyâyı düşündükleri için, böyle haber verenleri Evliyâ sanır. Hakîkatdan haber verenlere kıymet vermezler. Bunlar Evliyâ olsalardı, bizim hâllerimizden haber verirdi, derler. Bu bozuk ölçüleri ile, Allahü teâlânın sevdiği kullarını inkâr ederler).

İkiyüzaltmışınca mektûbunda buyuruyor ki, (Evliyâlık, Allahü teâlâyâ yaklaşmak demektir. Bu dereceye yetişenlere mahlûklara âid kerâmetler de verilebilir. Bu kerâmetin çok olması, Velînin yüksek olduğunu göstermez. Velînin kendinde kerâmet hâsıl olduğunu bilmesi lâzım değildir. Allahü teâlâ, bir Velînin şekillerini bir anda çeşitli memleketlerde herkese gösterir. Uzak yerlerde şaşılacak şeyleri yaptığı görülür. Hâlbuki, kendisi bunları bilmez. Bilenleri olur ise de, başkalarına belli etmezler. Çünkü, kerâmete kıymet vermezler.)

Ehl-i sünnet âlimlerinin gözbebeği, sözleri hucdet, sened olan İbni Hacer-i Mekki “rahime-hullahü teâlâ”, (**Zevâcîr**) kitâbında, (İhtikâr)dan önce, şu hadîs-i şerîfleri bildirmektedir: (**Allahü teâlâyâ yemîn ederim ki, bir lokma harâm yiyeenin kırk gün ibâdetleri kabûl olmaz**) ve (**Harâm para ile alınan bir ciltbâb ile, [ya'nî gömlekle] kılınan nemâz kabûl olmaz**) ve (**Harâm para ile verilen sadaka kabûl olmaz. Günâhı azalmaz**). Süfyân-ı Sevrî diyor ki, (Harâm para ile hayrât, hasenât yapmak, pislîği bevl ile yıkayıp temizlemek gibidir).

Hakîkî bir müslimân, ibâdetini herkesin yanında gösteriş olarak yapmaz. Nâfile olan ibâdet gizli yapılır, farz ibâdetler açık veyâ toplu olarak câmi'de icrâ olunur. İyi bir müslimân, iyilik yapmak veyâ sadaka vermek isterse, bunu gizli olarak ve iyilik yaptığı veyâ sadaka verdiği insanın kalbini kırmadan, onu incitmeden, yaptığı iyiliği başına kakmadan yapar. Allahü teâlâ, bunun böyle yapılmasını Kur'ân-ı kerîmde birçok yerlerde emr buyurmaktadır.

Hülâsa, hakîkî müslimân, bütün iyi huylara sâhib, vakarlı, seciyeli, beden ve rûhen tertemiz, her dürlü i'timâda lâyıf, mükemmel bir insandır.

Büyük islâm âlimi İmâm-ı Gazâlî “rahime-hullahü teâlâ”, 450

[m. 1058] - 505 [m. 1111], bundan hemen hemen dokuzyüz sene evvel fârisî olarak yazdığı **(Kimyâ-i se'âdet)** isimindeki eserinde insanları dört kısma ayırmaktadır: Bunlardan birinci kısmdakiler, dünyâda yemek içmek ve zevk etmekden başka bir şey bilmiyenlerdir. İkinci kısmdakiler, cebr, şiddet, zulm ile hareket edenlerdir. Üçüncü kısmdakiler, hilekârlık ve mürâîlikle etrâfındakileri aldatanlardır. Ancak dördüncü kısmdakiler yukarda bahsedilen güzel ahlâk sâhibi olan, hakîkî müslimânlardır.

Unutmamak lâzımdır ki, her insanın kalbinden Allahü teâlâyâ giden bir yol vardır. Bütün mes'ele, bu yoldan İslâm nûrunun insanlara ulaştırılmasıdır. O nûru kalbinde hisseden bir insan, hangi kısımdan olursa olsun, yaptığı fenâlıklara pişmân olur ve doğru yolu bulur.

Eğer bütün insanlar, islâm dînini kabûl etseler, dünyâda ne fenâlık, ne hilekârlık, ne harb, ne şiddet ve ne de zulm kalırdı. Bunun için, tam ve mükemmel bir müslimân olmağa gayret etmek ve müslimânlığın esâsını ve inceliklerini ve güzel ahlâkını izâh ederek, bütün dünyâyâ yaymak, hepimizin boynuna düşen bir borçdur. Bunu yapmak cihâd olur.

Başka dinden de olsa, insanlara dâimâ tatlı dille ve anlayışla hitâb ediniz! Bunu, Kur'ân-ı kerîm emr etmektedir. Müslimân olmıyanın yüzüne karşı, kâfir, dinsiz diyerek, onun kalbini incitmenin günâh olduğu, böyle söyliyenin cezâlandırılması lâzım olduğu, fikh kitâblarında yazılıdır. Maksud, herkese islâm dîninini yüceliğini anlatmaktır. Bu cihâd da, ancak tatlı dille, sabr, ilm ve îmânla olur. Bir kimseyi bir şeye inandırmak isteyenin evvelâ kendisinin ona inanması şarttır. Mü'min ise, hiç bir zemân sabrını kaybetmez ve inandığını anlatmakta müşkilât çekmez. İslâm dîni kadar, açık ve mantikî hiç bir din yoktur. Bu dînin esâsını anlıyan bir kimse, herkese bu dînin biricik hak din olduğunu kolaylıkla isbât edebilir.

Başka dinden olanların hepsini, fenâ huylu bir insan kabûl etmemelidir. Evet küfr, ya'nî müslimân olmamak, her zemân ve her yerde fenâdır. Çünkü küfr, insanı dünyâda ve âhiretde felâkete götüren zararlı bir inanış ve bozuk bir yaşayıştır. Allahü teâlâ, İslâm dînini, insanların dünyâda râhat ve huzûr içinde, kardeşçe yaşamaları için ve âhiretde sonsuz azâblardan kurtulmaları için göndermiştir. Kâfirler, ya'nî müslimân olmıyanlar, bu se'âdet yolundan mahrum kalmış zevallı kimselerdir. Bunlara, acımalı ve incitmemelidir. Bunları gîbet etmek bile harâmıdır. İnsanın, sa'îd veya şakî olduğu son nefesde belli olur. Bütün semâvî dinlerin, insanlar

tarafından bozulmamış olanlarında, tek Allaha î mân esâsı vardır. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerimde bütün insanları doğru yolda bulunmağa da'vet ediyor. Doğru yola kavuşan insanın, geçmişdeki bütün hatâlarını afv edeceğini va'd buyuruyor. Başka dinden olanlar, şeytânın veyâ müslimânlıktan haberi olmıyanların aldatdıkları zevallı kimselerdir. Bunların çoğu, Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için, yanlış yola sapdırılmış tâli'siz insanlardır. Biz bunlara sabr ile, tatlı dille, akl ve mantık ile doğru yolu göstermeliyiz.

Allahü teâlânın var ve BİR olduğunu bildiren ilâhî dinlerin hepsi, insanlar tarafından bozulmadan evvel, inanılacak şeyler bakımından birbirinin aynı idi. Mûsâ aleyhisselâmdan başlayarak Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma kadar gelen üç büyük din, ya'nî Müsevîlik, İsevîlik ve İslâm dinleri, hep Allahü teâlânın bir olduğunu ve Allahü teâlânın Peygamberlerinin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" bizim gibi bir insan olduğunu bildirmişdir. Ancak Yehûdîler, İsâ ve Muhammed aleyhisselâma inanmamışlardır. Hıristiyanlar, putlara tapınmaktan bir dürlü kurtulamamışlar ve İsâ aleyhisselâm, (Ben de, sizin gibi bir insanım. Allahın oğlu değilim) dediği hâlde, İsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu sanmışlar, Baba (Allahü teâlâ), Oğul (İsâ aleyhisselâm) ve Rûh-ul-kuds ismi ile üç ayrı ilâha tapınmağa başlamışlardır. Bunun yalan ve yanlış olduğunu anlayan ve düzeltmeğe uğraşanlar arasında Honorius gibi papalar da vardır. Bu yanlış i'tikâdları, ancak Allahü teâlânın gönderdiği son Peygamberi, Muhammed Mustafâ "aleyhissalâtü vesselâm" vâsıtası ile neşr etdirdiği, islâm dîni ile düzeltilmişdir. O hâlde, bu üç dînin hakîkî esâslarını kendisinde toplayan ve bu dinleri içerlerine sokulmuş olan hurâfelerden temizleyen hakîkî, doğru dînin, İslâm dîni olduğunu kimse inkâr edemez.

Müslimânlığı kabûl etmiş bir İngiliz olan Fellowes diyor ki; (Hıristiyanlığın birçok yanlış akîdelerini [inançlarını] düzeltmeğe kalın Martin Luther, bilmiyordu ki, kendisinden tam 900 sene evvel Muhammed "aleyhissalâtü vesselâm" İslâmîyeti neşr ederek, bütün bu kusurları düzeltmişdir. Bunun için, İslâmîyeti, hurâfelerden temâmen temizlenmiş nasrâniyyetin müttekâmil bir şekli olarak kabûl etmek ve Muhammed aleyhisselâmın son Peygamber olduğuna inanmak lâzımdır.)

***Kimseye bâkî değildir, mülk-i dünyâ, sîm-ü zer,
Bir harâb olmuş gönül, ta'mîr etmektir hüner.
Buna fânî dünyâ derler, durmayıp dâim döner,
Âdem oğlu, bir fenerdir, âkıbet bir gün söner.***

NİÇİN MÜSLİMÂN OLDULAR

Bu kısım, kitabımızın (**Müslimânlık ve Hıristiyanlık**) bahsinin eki olarak hâzırlanmıştır. İslâm dîni, en son ve en mükemmel dindir. Meşhûr İngiliz edibi Bernhard Shaw bile, (Dünyâ için bir tek din seçmek gerekirse, bu muhakkak İslâm dîni olacaktır) demiştir. Bu da gâyet tabîîdir. Çünkü İslâm dîni, şimdiye kadar gelip geçmiş olan bütün dinlerin düçâr oldukları [düşükleri] tahrîflerden [değişdirmelerden] mahfûz [korunmuş] bir dindir. Tek Allaha inanmağı emr eden, dinlerin en büyüklerinden olan yehûdî dîninde, bir mesîhin geleceğı bildirilmiştir. Mesîh olarak geldiğı kabûl edilen İsbâ aleyhisselâmın yaydığı dînin kitâbı olan İncil kaybolmuştur. Sonradan birçok kısımları değışdirilerek, çeşidli İnciller yazılmış olmasına rağmen, asl mesîh olarak son bir Peygamberin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” geleceğı hakkında işâretler vardır. Barnabas İncilinde ise, bu Peygamberin ismi açıkca yazılmıştır. O hâlde İslâm dîni, bütün hakikî dinlerin birleştiğı en son, en doğru, en mükemmel ve Allahü teâlânın rızasına tam uygun olan dindir. Bütün gençliğı Avrupada Hıristiyanlar arasında geçmiş olan kültürlü bir arkadaşımız [Doktor Nûri Refet Korur] bize, (Babam ve anamdan müslimân olarak dünyâyâ geldim. Hayâtım Avrupada geçti. Orada, elimde fırsat bulunduğu için, bütün dinleri araştırmak ve birbirleriyle karşılaştırmak için bol zemân buldum. Eğer başka bir dînin İslâm dîninden dahâ üstün olduğunu görmüş olsaydım, müslimânlığı bırakır, o dîni kabûl ederdim. Çünkü, kimse beni müslimân kalmağı zorlamıyordu. Fekat yaptığım bütün araştırmalar, karşılaştırmalar, Hıristiyanlarla yaptığım tartışmalar, İslâm dîninin dünyâda bulunan bütün dinlerin üstünde, hiç tahrîf edilmemiş hakikî din olduğunu o kadar açık bir sûrette meydâna çıkardı ki, İslâmiyyete bütün kalbimle bağlandım) demişti.

Ne yazık ki, bugün bile, batı âleminde müslimânlara (sapık fikrli), (uyuşuk kafalı), (şeytâna tapan), (dinsiz) demek haksızlığında bulunan Hıristiyanlar vardır. Hıristiyan çocuklarına, papazlar tarafından bu yanlış bilgiler verilmekte, zihnleri çelinmektedir. Bir yandan da, İslâm dîninde medeniyyete uygun olmanın birçok husûsları bulunduğu ileri sürülmektedir. Hâlbuki, bugünkü medeniyyete en uygun olan din, İslâm dînidir. Kitabımızın (**Müslim-**

mânîlik ve Hıristiyanlık) kısmında bunlar incelenmiş ve bu yanlış fikirlere lüzûmlu cevâblar verilmişti. Bu kısmı ayrıca, İngilizce, Fransızca ve Almancaya terceme ederek bütün dünyâya yaydık. Bu sâyede papazların verdiği yanlış bilgilerin doğrusunu yazmağa çalışdık. Bu çalışmanın ne kadar doğru ve lüzûmlu olduğunu da hemen gördük. Kitâblar dünyâya dağıtılınca, te'sîrini hemen gösterdi. Hindistândan aldığımız bir mektûbda, hıristiyan dîninde bulunan bir Hindli, (**Müslimânîlik ve Hıristiyanlık**) isimindeki kitâbınızı okuyunca, hakîkî dînin İslâm dîni olduğunu anladım ve müslimân olmağa karâr verdim) diye yazdı. Afrikalı gençlerden de, böyle çok mektûblar gelmektedir. İslâm dîninin sâf, temiz, medenî ve insânî şeklini tedkîk etmek imkânını bulan herkes, bu dînin câzibesine kapılır. İslâm dîni, hiç bir propaganda yapılmadan, hiçbir teşkîlât kurulmadan, bütün dünyâya yayılmaktadır. Hâlbuki, hıristiyanlık dînini yaymak için uğraşan misyonerlerin bağlı olduğu teşkîlâtlar, bu uğurda pek çok para sarf etmekte, birçok sosyal yardımlar yapmakta, buna rağmen yine istedikleri gibi muvaffakiyyet elde edememektedirler.

İslâmiyyet aleyhinde yapılan bütün bu yanlış ve düşmanca neşriyyâta ve hıristiyanlığın yayılması için yapılan korkunç gayretlere rağmen, dünyâda müslimânlar gitdikçe artmaktadır. İlerde bu husûsda, dahâ geniş ma'lûmât bulacaksınız. Bu müslimânların bir kısmı, müslimân çocuğu olarak doğdukları için müslimân kalmışlardır. Fekat bunların yanında, anası babası başka dinden olan ve çocukken başka din terbiyesi aldığı hâlde, müslimânlığı kabûl eden insanlar da vardır. Bunların içinde, dünyâca tanınmış büyük diplomatlar, devlet, ilm ve fen adamları, edîbler, yazarlar, hattâ din adamları vardır. Bunlar, islâm dînini iyice araştırdıktan ve onun büyüklüğüne hayrân olduktan sonra, seve seve müslimân olmuşlardır. Bunlardan başka, bütün dünyâca tanınan birçok meşhûr şahslar, resmen müslimân olmasalar bile, islâm dînini büyük bir saygı ve takdîrle karşılamışlar, hattâ islâm dîninin hakîkî din olduğuna îmân etmişler ve böyle inandıklarını söylemekten çekinmemişlerdir. Bütün dünyânın kendilerine hayrân olduğu ilm adamları, filozoflar, siyâset adamları, her şeyden evvel Allahü teâlânın varlığına ve birliğine ve her şeyi Onun yarattığına inanmaktadır. Bu kısmda, bu zevâtdan bir kısmının sözlerini ve düşüncelerini bulacaksınız.

İslâmiyyeti kabûl edenler arasında, mecbûriyyet, menfe'at, hattâ reklâm yüzünden müslimân olanlar bulunabilir. Meselâ, bir müslimân erkekle evlenmek isteyen başka dinden bir kadın veya insanlık dışına atıldığı için tekrâr insanlık haklarına kavuşmak is-

teyen bir Hind paryası, İslâmiyyeti iyice araşdırmadan veyâ anlamadan müslimânlığı kabûl etmiş olabilir. Fekat meşhûr ilm ve fen adamlarının, edîblerin, islâm dînini ancak uzun uzadıya inceledikten sonra kabûl etmeleri, çok yüksek bir ma'nâ taşır. Bu kültürlü insanların, niçin dinlerini terk ederek müslimânlığı kabûl ettikleri hakkında yaptıkları açıklamaların en mühimleri, değişik kaynak ve kitâblardan toplanarak, aşağıdaki sahifelerde sıralanmışdır. Bunları okuduğunuz zemân, İslâm dîninin niçin diğer dinlerden üstün olduğunu, bu zevâtın ağzından duymuş olacaksınız. Müslimân doğan ve hayâtı müslimânlar arasında geçen bir kimse, belki bu üstünlüklerin farkına bile varmaz. Fekat, başka bir din taşırken islâmiyyeti inceleyen bir kimse, aradaki farkı çok iyi görür, anlar ve takdîr eder. Siz de, bu açıklamaları okurken, dînimizin yüksek meziyyetlerini bir kerre dahâ takdîr etmek imkânını bulacak ve müslimân olduğunuz için Allahü teâlâyâ hamd edeceksiniz. Son zemânlarda, Hakîkat Kitâbevinin yayınladığı kitâblar, her dilde olarak, Internet vâsıtası ile bütün dünyâyâ yayılmaktadır. Amerikanın, Afrikanın ve Asyanın her köşesinden aldığımız mektûblarda, islâmiyyeti Internetden okuyup, öğrendikleri ve müslimân oldukları bildirilmekte ve şükranlarını ifâde etmektedirler.

Bütün bu açıklamalardan alınan netîce, ya'nî bir yabancı gözü ile islâm dîninin niçin diğer dinlerden dahâ üstün olduğunu belirten husûslar da, ayrıca bir hülâsa hâlinde 7. ci maddede toplanmıştır.

Kitâbımızın (**Müslimânlık ve Hıristiyanlık**) bahsinin ilâvesi olan bu kısmın da, sizlere islâm dîni hakkında yeni bilgiler vereceğine ve islâmiyyetin hak din olduğunu, büyüklüğünü bir kerre dahâ belirteceğine inanıyoruz.

***Yeri gökü yaratan, ağaçları donatan,
Çiçekleri açtıran, bir Allahdır, bir Allah!***

***Allah her yerde hâzır, ne yaparsan O görür.
Ne söylersen işittir. Vardır, birdir, büyükdür.***

***Biz Allahı severiz. Her emrini dinleriz.
Beş vakt nemâz kılar, Ona isyân etmeyiz.***

***Mü'min iyi huyludur. Herkes ondan memnûndur.
Kimseye zulm eylemez. Kendi de huzûrludur.***

[Osmânlı devleti zemânında bu şi'r, bütün ilk mekteplerde okutulurdu.]

MUKADDEME

[GİRİŞ]

İnsanları Allahü teâlâ yaratdı. Bütün insanlar Allahü teâlânın kullarıdır. Allahü teâlâ bir milletin, bir ırkın veyâ yalnız dünyânın Rabbi, hâlıkı, yaratıcı değil, bütün insanların ve âlemlerin Rabbi'dir. Allahü teâlânın indinde [nazarında] bütün insanlar birdir, birbirinden farksızdır. Onlara bedenlerinin yanında bir de (rûh) vermişdir. Onların rûhen ve bedenen, en mükemmel bir hâle gelmeleri ve onlara doğru yolu göstermeleri için, Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” göndermiştir. Bu Peygamberlerin en büyüklüğü, Âdem, Nûh, İbrâhîm, Mûsâ, İsâ ve Muhammed Mustafâ'dır “aleyhimüsselâm”. Bunların bildirdikleri îmân esâsları hep birdir. En son ve en kâmil şekli, Muhammed aleyhisselâmın tebliğ ettiği islâmiyyetdir. Muhammed aleyhisselâmdan sonra artık Peygamber gelmeyecektir. Zîrâ Onun getirdiği din, kemâl bulmuş, sonradan temâmlanacak noksan yeri kalmamış ve insanların bu dîni bozamayacaklarını, değiştiremeyeceklerini, Allahü teâlâ bildirmiştir. Meşhûr Alman edîbi Lessing (1729-1781) (Nathan der Weise = Hakîm Natan) adlı eserinde, üç dîni, gök yakutdan yapılmış birbirinin aynı üç yüzüğe benzetmektedir. Yalnız onda, (acabâ biri hakîkî, diğerleri sahte midir?) endişesi vardır. Hâlbuki her üçünün de aslı hakîkîdir. Ancak insanlar dürlü menfe'atler, çıkarlar, fenâ veyâ yanlış düşünceler, kıskançlıklar, bâtil inanışlar, yanlış telkînler ve tefsîrler yüzünden bu hakîkati anlamamış, Müsevîlik ve Nasrânîliğin içine birçok yanlış i'tikâdlar, fikrler sokmuş, tevhdî dînini tahrîf etmiş, hak dîni değiştirmişlerdir. Yalnız islâmiyyet aslı üzere kalmıştır. Böylece, bu üç din mensûbları birbirlerine düşmüşlerdir. Bu hâlleri Allahü teâlânın irâdesine karşı gelmektedir. Çünkü, yukarıda da söylediğimiz gibi, Allahü teâlâ, bütün insanları hak dîne da'vet etmektedir. Allahü teâlânın nazarında, hangi ırktan olursa olsun, bütün insanlar birbirlerine müsâvîdir. Bütün insanlara, (**Ümmet-i da'vet**) denir. İslâmı kabûl edince, (**Ümmet-i icâbet**) olurlar. Hak din olarak da, yehûdîlikle hıristiyanlığın asllarının da devâmı olan, tek din Müslimânlıktır.

Bugünün maddeye saplanmış insanların, dinler hakkındaki düşüncelerini belirtmek için, Amerikan neşriyyâtından seçtiğimiz aşağıdaki parçayı naklediyoruz. Bu parçayı Prof. Robinson anlatmaktadır:

(Orel Roberts Üniversitesinin mu'allim ve talebeleri ile İsrâîli gezmeğe gitmişdik. Yanımızda bulunan ve bu üniversiteyi kurmuş olan katolik din adamlarının ileri gelenlerinden Oral Roberts, kendisini ziyâret ettiğimiz İsrâîlin eski başvekillerinden Ben Guriona, bir (**Kitâb-ı mukaddes**) hediye etti. Kitâb-ı mukaddesin başında (Ahdi atık) ya'nî Tevrât kısmı bulunuyordu. Roberts, Ben Gurion'dan bu kutsâl kitâbdan en sevdiği bir parçayı okumasını ricâ etti. Ben Gurion bu ricâyı bir tebessümle karşıladı. Evinin önündeki küçük bağçede, bir ağacın altına oturduk. Hepimiz susmuşduk. Dikkat ile kendisini dinliyorduk. Ben Gurion, kitâb-ı mukaddesi açdı ve birkaç sahîfe çevirdikten sonra şu parçayı okudu: (Allah, insanı kendisine en çok benzeyen bir şekilde ve erkek ve kadın olarak yarattı). [Tekvîn, bâb 1, âyet 27] Ben, (Allah Allah, bula bula bu cümleyi mi buldu?) diye düşündüm. Onun Tevrâtın çok dahâ yüksek ma'nâlı kısımlarından, meselâ (Tekvîn = Yaratılış) veyâ (Evâmir-i Aşere = On emr) gibi bahslerden bir parça okuyacağını zan ettiğim için yüzümü ekşitdim. Bu sahneyi almakda olan televizyon fotoğrafçısına bir işâret verdim. Bu işâret, (nâfile zahmet etme, bu sözleri televizyonla dünyâyâ yaymağa değmez!) ma'nâsına geliyordu.

Fekat biraz sonra Ben Gurion, niçin bu cümleyi seçtiğini âdetâ vecde gelerek, şöylece îzâh etti: (Dahâ biz Amerikalı, Rusyalı, İsrâîlli veyâ Mısrılı olmadan evvel, dahâ biz hıristiyan, müslimân mecûsî, yehûdî v.s. olmadan evvel, ya'nî bugün insanları birbirinden ayıran memleket, devlet, din, inanç ve benzeri farklar meydâna gelmeden evvel, hepimiz yalnız Allahü teâlâ tarafından yaratılan bir erkek ve kadındık. Bu, bütün büyük dinlerin bize öğretmek istediği en büyük hakîkattır. Niçin bunu anlamıyor ve birbirimize düşman oluyoruz? Hepimiz elele verelim ve Allahü teâlâdan bu hakîkati anlamamıza yardım etmesi için düâ edelim.)

Hepimizin başı öne düştü. Din adamı Roberts hepimiz nâmına (Âmîn) dedi. Ben Gurion, hakîkaten en güzel cümleyi bulmuştu.

İsrâilden dönerken aklımda hep bu cümle vardı. Biz bütün insanlar birbirimizin aynıyız. Allahü teâlânın kullarıyız. Ona giden yol tekdir. Bu yol, İbrâhîm, Mûsâ, İsâ ve en sonunda Muhammed aleyhimüsselâmın bildirdikleri îmân yoludur. Bu yoldan gidenler selâmete erişeceklerdir. İnsanlar, Peygamberlerin yolundan ayrılmakla en büyük hatâyı işlemişlerdir. Bu yüzden yollarını şaşırmişler, ahlâkları bozulmuş, hattâ Allahü teâlâyı unutmuşlardır. Dünyânın sulha ve selâmete kavuşması için, insanların hatâlarını anlaması ve doğru yola dönmeleri îcâb eder.)

Prof. Robinsonun yukarıdaki sözleri, ne kadar doğrudur! Bugün insanların çoğu, dinlerin çizdiği yolu bırakmış, yalnız maddiyâtâ ehemmiyyet vermeğe başlamıştır. Zevallılar bilmezler ki, maddiyât bir hiçdir. Yıkılıp harâb olmağa mahkûmdur. İnsanın ölmez kısmı, rûhudur. Rûh maddiyât ile beslenmez. Rûhu besleyen gıda, önce, onu ve herşeyi yokdan yaratan Allahü teâlâyâ doğru olarak îmân, sonra Ona ibâdet ve kulluk etmektir. Bugün, bütün ilm ve fen adamları, devlet reisleri hep Allahü teâlânın varlığına inanmaktadırlar. Fekat, îmân ve ibâdetde yanlış, bozuk düşüncelere, fikrlere saplanmakta, hak yoldan ayrılmaktadırlar. Bunu Amerikanın en büyük beyin cerrâhi olan Prof. White ne güzel anlatıyor! Prof. White, bir çok ilm dereceleri kazanmış, bulduğu yeni operasyon usûlleri ile milletlerarası şöhrete kavuşmuş bir beyin operatörü olup, hem Cleveland Üniversitesinde profesör, hem de aynı şehirde kurulmuş olan Metropolitan hastahânesi Beyin Cerrâhîsi kliniğinin direktörü bulunmaktadır. Bakınız Prof. White ne diyor:

(Ameliyât için getirilen çocuk, altı yaşında sevimli bir kızdı. Çok güzel, canlı, zekî, neş'eli. Fekat muâyene sonunda beyninde büyük bir ur bulunduğunu gördük. Ameliyâtâ aldık. Bu tümör ile bağlantı hâlinde bulunan bir kist, onu çok genişletmişti. Ben içi su ile dolu olan parçadan ameliyâtâ başladım. Fekat felâket! Yarım küre şeklinde olan kistli tümör, birdenbire küçülürdü ve sathındaki geniş damarlar yırtıldı. Ameliyât sâhası üzerine kan fışkıрмаğa başladı. Oluk gibi akan kanı durdurmak için arkadaşlarımla birlikde elimizden geleni yapıyorduk. Fekat kanı durduramıyorduk. Artık muhârebeyi gayb edeceğimizi görüyorduk. Çocuk elimizin altında ölüyordu. Üzerimize büyük bir hüzn çökmüştü. Ben patlayan damarlar üzerine pamuk parçaları koyarak kanamayı durdurmağa çalışıyordum. Kanama durur gibi oldu. Fekat elimi kaldıramıyordum. Çünkü, elimi kaldırsam, kanamanın tekrâr başlayacağını ve bu sefer artık bir şey yapmak imkânı kalmıyacağını biliyordum. Çocuğa kan verilmeğe başlandı. Benim parmaklarım hâlâ pamukların üzerindeydi. Bu dakıkada kendimi ne kadar âciz, ne kadar kudretsiz hissettim! Benim gibi zevallı bir insan, nasıl olur da kendinde bir küçük kızın beyninde meydâna gelen tümörü kesip çıkarmak cesaretini bulabilirdi? Nasıl olur da böyle mu'azzam bir işin mes'ûliyyetini üzerine alabilirdi? Adına (beyin) dediğimiz ve en mu'azzam işleri gören, insana şahsiyyetini veren, ona zekâ, hâtıra, heyecân, his, zevk, ızdırâb, düşünce ve hayâl gibi dürlü dürlü kudretler bahş eden, ancak Allahü teâlânın yaratabileceği bu mu'azzam esere, bir zevallı insan nasıl dokunabilirdi?

Biz bu küçük cisme, (Dimâg) adını veriyorduk. Ama, hakikatde bu, önümüzde yatan zevallı çocuğun tâ kendisi idi.

Aradan yarım sâat geçti. Ameliyât odasında tâm bir sessizlik vardı. Hepimizin tansiyonu son derece yükselmişti. Herkes ve ben, elimi kaldıracak olursam yeniden oluk gibi kan akmağa başlayacağını ve bu da çocuğun ölümü olacağını biliyorduk. İşte o zemân, Allahü teâlâya düâ etmeğe başladım ve Onun yardımına sığındım. (Allahım, parmaklarıma gereken kuvveti ver de, ben bu kan akmasını önliyebileyim) diye yalvardım. O zemân, içimi büyük bir ferâhlık kapladı. Çünkü, artık Allahü teâlâyâ, rabbime tevekkül etmişdim. Şimdi sükûnet ile parmaklarımı kaldırabileceğime ve kanın artık akmayacağına inanıyordum. Allahü teâlânın mevcûdiyetini bütün rûhumda his ediyordum. Yavaş yavaş parmaklarımı kaldırdım. Kan durmuşdu.

Bundan sonra ameliyât yapmak kolaydı. Ameliyât, tâm 4,5 sâat sürdü. Bir hafta çocuğun yanından ayrılmadım. Çocuğun yavaş yavaş iyileştiğini gördükçe, ne kadar seviniyordum! Bugün çocuk 10 yaşındadır ve temâmen sıhhatli, neş'eli ve mes'ûd bir yavrucak olmuştur.

1974 senesinde beyin kanaması geçiren bir çocuğu mu'âyene ettiğim zemân, beyninin tâm ortasında ufak bir tümör bulunduğunu gördüm. Fekat tümör kanamağa başlamış ve cerâhatlenmişti. Vaz'iyet çok tehlikeli ve ümmîdsizdi. Kafatasını açdık, beynin iki tarafına tüpler yerleştirdik ve beyni antibiyotiklerle yıkamağa başladık. Bu benim tarafımdan tatbîk edilen yepyeni bir usûldü. Ateşler içinde yanan çocuğu bir respiratör içine koyduk ve üzerine soğuk yorganlar örttüük. Bir yandan da beyni yıkamağa devâm ediyorduk. Bu ümmîdsiz vaz'iyet haftalarca sürdü. Ben mütemâdiyen düâ ediyor ve Allahü teâlâyı yardıma çağırıyordum. Düâ ederken, yalnız çocuğa ve onun anasına babasına merhamet etmesini değil, aynı zemânda haftalarca durmadan benimle berâber çalışan ve bu ağır mes'ûliyeti üzerine almış olan şahslara da kuvvet ve kudret vermesi için Allahü teâlâyâ yalvarıyordum.

Nihâyet bir ilâhî imdâd yetişdi. Temâmen ümmîdsiz sayılan bu vak'a, başarı ile netîcelendi. Çocuk kendine geldi. Arkadaşlarım, (tatbîk ettiğimiz bu yeni usûl, çok iyi netîce verdi) diye seviniyorlardı. Bunu benim yaptığımı zan ediyorlar, koltukları kabarıyordu. Hâlbuki ben böyle düşünmiyordum. Benim aklıma göre, ne kadar çalışsak, ne kadar yeni metodlar bulsak, ne kadar yeni usûller tatbîk etsek, bu gibi ameliyâtlarda muvaffak olmak, ancak Allahü teâlânın yardımı ile olur. Şimdiye kadar yaptığım sayısız

ameliyyâtlarda, bunu hep kalbimde his etdim. Teknik, ne kadar ilerlerse ilerlesin, herşeyde olduğu gibi, beyin ameliyyâtının neticesi de, Allahü teâlânın kudretindedir ve ancak Onun yardımı ile muvaffakiyyet elde edilir.

Senelerden beri yapmakta olduğum beyin ameliyyâtlarında insan dimâğının karşısında büyük heyecân duydum. Beyin ile uğraşdıkça, bu mu'azzam eserin sırrını çözmenin imkânı olmadığını, bunu yaratan kudretin, çok mu'azzam [büyük] olduğunu ve beyni gördükçe, Allahü teâlânın varlığına inanmak lâzım olduğunu kalbimde his etdim. Bugün, insanların yaptıkları en mükemmel bilgisayarlar bile, küçücük dimâğların karşısında ancak çocuk oynadığı olabilir.

Ben artık dimâğın, içinde insan rûhunun saklandığı bir kutu olduğuna inanıyorum. Biz, bu kutu etrafında ameliyyât yaparken, dî-nî bir merâsimde bulunuyoruz. Beyin ameliyyâtı benim i'tikâdımca, ibâdet etmek gibi dî-nî bir merâsimdir. Bu ameliyyâtı yapanın, yalnız teknik bilgi ve mehâreti, kâfi değildir. Aynı zemânda, Allahü teâlânın varlığına inanması ve ameliyyâtın başarısı için, Ondan yardım ve merhamet dilemesi şarttır.

İnsan ölünce bu beyin kutusu içinde saklı olan rûh ne oluyor? Vücûdla eski ilgisi kalmayan rûh, muhakkak ki, ölmüyor. Ama nereye gidiyor? Rûhün nereye gittiği, nerede kalacağı hakkında bir doktor olarak ben bir tahmîn yürütecek hâlde değilim. Çünkü, maddî bilgiler buna cevâb veremez. Bu husûsda bize yardımcı olacak rehber, ancak din kitâblarıdır. Beyni ve rûhu düşündükçe, insanların, maddiyyâtı bırakarak bütün kalbleriyle dîne bağlanmaları ve din kitâblarında yazılı olan bilgilere inanmaları îcâb ettiğine inanıyorum.)

Demek oluyor ki, dünyânın tanınmış en büyük operatörü bile, Allahü teâlânın varlığına inandığını ve Onun yardımı olmadan hiç bir şey yapılamayacağını çok samîmî bir tarzda ifâde etmektedir.

Şimdi de bir fen adamını dinliyelim:

Meşhûr Amerikan fen adamı Edison^[1] hepimiz bilirsiniz. Birçok keşfleri yanında, ilk elektrik ampulünü yaparak heryeri aydınlatan, bu meşhûr kâşif hakkında, birkaç sene evvel çıkan bir eserde, onun en yakın mesâ'î arkadaşı olan Martin André Rosonoff, hakkında şu hâtırayı anlatıyor:

(Birgün laboratuvara girince, Edison kendinden geçmiş, çok dalgın bir hâlde, hiç kımıldamadan elinde tuttuğu bir kaba bakdı-

[1] Edison 1350 [m. 1931] de öldü.

ğını gördüm. Yüzünde büyük bir hayret, hurmet, takdîr ve ta'zîm ifâdesi vardı. Yanına tam yaklaşınca kadar, geldiğimin bile farkına varmadı. Sonra beni yanında görünce, elindeki kabı bana gösterdi. Kap, cıva ile doluydu. Bana: (Şuna bak!) dedi, (Bu ne mu'azzam bir eserdir! Sen cıvanın hârikul'âde birşey olduğuna inanır mısın?). Ben, (Cıva, hakîkaten hayrete değer bir maddedir) diye cevâb verdim. Edison konuşurken sesi titriyordu. Bana, (Ben cıvaya bakınca bunu yaratanın büyüklüğüne hayrân oluyorum. Buna ne dürlü hâssalar vermiş? Bunları düşündükçe, aklım basımdan gidiyor) diye mırıldandı. Sonra tekrâr bana döndü: (Dünyâdaki bütün insanlar bana hayrândır. Benim yaptığım birçok keşfleri, birçok yeni buluşları birer hârika, birer başarı zan ediyorlar. Beni, insan üstü bir varlık gibi görmek istiyorlar. Hâlbuki, ne büyük hatâ! Ben, beş para bile etmiyen bir insanım. Benim keşflerim esâsen dünyâda bulunan, fekat o zemâna kadar insanların göremedikleri büyük hârikaların ufacık bir kısmını meydâna çıkarmaktan ibâretdir. Bunu ben yaptım! diyen bir insan, en büyük yalancı, en büyük budaladır. İnsan, elinden hiçbir şey gelmiyen âciz bir mahlûkudur. İnsan, ancak bir parça konuşabilen, biraz düşünebilen bir mahlûkudur. İyi düşünse, kibre, gurûra kapılmaz, aksine, ne kadar boş olduğunun farkına varır. İşte ben de, bunları düşündükçe, ne kadar kudretsiz, ne kadar âciz, ne kadar za'if bir mahlûk olduğumu anlıyorum. Ben mücidim ha! [Elini semâya kaldırarak] Asl mücid, asl dâhî, asl yaratıcı işte Odur, Allahdır!) dedi.)

Görülüyor ki, fen adamları Allahü teâlânın varlığına inanmakta ve iki elle Onun dînine sarılmaktadır. Yalnız maddiyâyta inanan kimseler, çok kerreler dertlerine çâre bulamayıp, ümmîdsizliğe kapılmaktadırlar. Bu, onların rûhlarının boş kalmasından ileri gelmektedir. İnsanın rûhu da, bedeni gibi gidâyaya muhtâcdır. Bu da, ancak îmân etmekle kâbildir ve Allahü teâlânın yolunu ancak din gösterir. Allahü teâlâyı inkâr edenler bile, muhakkak birgün bu ihtiyâcı duyarlar.

Ünlü Rus yazarı Solzhenitsyn, Amerikaya yerleştiği zemân, kendisinin büyük sıkıntılardan, rûhî bunalımlardan, makina olmakdan kurtulacağını zan etmişti. Birgün, bir üniversitede Amerikan gençlerini başına toplayarak onlara, (Ben buraya gelince, çok bahtiyâr olacağımı zan etmişdim. Ne yazık ki, burada da büyük bir boşluk hissediyorum. Çünkü siz, artık maddenin esfiri olmuştunuz. Evet, burada hürriyet var, herkes istediğini yapıyor. Fekat, ancak maddeye ehemmiyet veriyor. Rûhları bomboş. Hâlbuki, insanı hakîkî insan yapan, onun tekâmül etmiş [geliş-

miş], temizlenmiş rûhudur. Size tavsiyem şudur: Rûhunuzu geliştirmeye, güzelleştirmeğe bakın! Ancak o zemân, memleketinizde bulunan ve sizi de üzen çirkinlikler yok olmağa başlar. Dîne ehemmiyyet [önem] verin! Din, insan rûhunun gıdâsıdır. Dînine bağlı insanlar, her işde sizin en büyük yardımcınız olacaktır. Çünkü, onları Allah korkusu doğru yoldan ayırmaz. Sizin en büyük zâbita kuvvetiniz bile, herkesi gece gündüz murâkabe edemez. İnsanları fenâlıktan alıkoyan polis değil, onların duyduğu Allah korkusudur) diye hitâb etmişti.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, insan rûhunun gıdâsı, dindir. Mevcûd dinlerin içinde de en doğrusu, en yenisi ve dünyâ şartlarına en uygunu islâm dînidir. İşte şimdi, bu kitâbcıkda, çocukken başka dîne mensûb iken, sırf kendiliklerinden, hiç bir te'sîr altında kalmadan, muhtelif dinleri ve din kitâblarını inceliyerek, müslimân olmağa karar veren, kültürlü insanların, ne için dinlerini değiştirmeye ve müslimân olmağa karar verdiklerini bildiren, kendileri tarafından yazılmış vesîkaları [belgeleri] okuyacaksınız.

Müslimân olan bu zevâtın yanında, Allahü teâlânın varlığına inanan ve islâmiyyetin üstünlüğüne hayrân olan birçok meşhûr [tanınmış] şahsiyyetler de vardır. Bunların ba'zılarında bu kısmın ikinci maddesinde bahs edilmiştir. Birinci kısımda kendilerinden bahs edilmeyen, İmperatör Napoléon, Prof. Carlyle, Prof. Renan^[1], Hind kahramânı Ghandinin, Allahın varlığı ve İslâm dîninin üstünlüğü hakkındaki düşünceleri ve Lamartine'in sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm hakkındaki sözlerini burada zikr edeceğiz.

Bütün bunlar gösteriyor ki, din, insanlar için en büyük ihtiyâcdır. Kendi dînine inanmayan, fekat Hak din olan islâmiyyeti incelemeğe fırsat bulamayan zevallıların rûhu boş kalır ve bunlar, yalancılardan yanlış akîdelerine sarılırlar. Çünkü, insan muhakkak kendinden üstün bir kudret sâhibinin varlığına inanmağa ve ona bağlanmağa muhtâcdır. En ileri, en gelişmiş milletlere mensûb insanlar bile, bu ihtiyâcı tatmîn için, dürlü dürlü sapık düşüncelere, uydurma fikrlere bağlanmışlardır. 17 Kasım 1978 de, Jim Jones adlı sapık fırkaya bağlı 900 kişiyi, bu papaz Güney Amerikada Guyanlarda Jonestown ismini verdiği bir kampa götürmüş ve onları orada kendilerini öldürmeğe teşvîk etmiştir. İtalyada böyle sapık bir papaza inanan anne baba, (Çocuğunuzu öldürün. Ben düâ

[1] Fransız Renan, 1310 [m. 1892] de öldü.

edeceğim, o tekrâr ve dahâ iyi olarak dirilecek) dediği için çocuklarını kendi elleri ile öldürmüşler ve sonra onun tekrâr dirilmediğini görünce, perişân olmuşlardır. Hâlbuki kendi dinlerinden ayrılan bu insanlar, ilerde yakından tanıyacağımız müslimânlığı kabûl edenler gibi, islâm dînini inceleseler, aradıklarını onda bulabilecekler ve kendisi (Sulh ve sükûnet, selâmet, Allaha teslîm olmak) demek olan islâm dîni, onlara aradıkları gönül râhatlığını verecektir.

Ne yazık ki, biz müslimânlar, pırlanta gibi temiz dînimizi dün-yâya istediğimiz gibi anlatamıyoruz. Bunda, bizim de dînimize tâm bağlı olmamamızın ve onun emrlerine tâm uymamamızın te'siri vardır. İslâm dîni, herşeyden evvel, beden ve rûh temizliğini emr eder. Rûh temizliği, önce Allahü teâlâyâ ve Onun, son Peygamberi olan Muhammed aleyhisselâm vâsıtası ile göndermiş olduğu emrlerin ve yasakların hepsine inanmakla ve elinden geldiği kadar bunlara uymağa çalışmakla hâsıl olur. Rûhun böylece temizlenmiş olduğu, hiç yalan söylememekle, kimseyi aldatmamak, dâimâ dürüst olmak, yanlış akâidlere [doğmalara] inanmamak ve herkese yardım etmek ve Allahü teâlânın emrlerine tâbi' olmak ile belli olur. Bir müslimândan, ancak bu beklenir. O hâlde, islâm dînini tebliğ etmek isteyen bir insan, kendisi bizzat nümûne bir müslimân olmalıdır. Böyle doğru ve dürüst hareket edersek, bizi gören başka dîne bağlı olan kimseler, bize hayrân kalacak ve kendiliklerinden islâm dînini araştırmaya başlayacaklardır. (Niçin müslimân oldunuz?) sûâlüne cevâb veren ve yeni müslimân olan din kardeşlerimiz, hakîkî müslimânları ve onların yaşama tarzını gördükten sonra, müslimân olmağa karar vermişlerdir. Bu müslimânlar bizden, islâm dînini yaymak, neşr etmek için uğraşmamızı, bunun için de dînimizin emrlerine iki elle sarılarak herkese nümûne, örnek bir müslimân olmamızı istemektedirler. Bütün eksiklerimize, propaganda gücümüzün noksanlığına rağmen, islâm dîni dünyâda gitdikçe yayılmaktadır. 1954 senesinde dünyâ nüfusu 2.4 milyar idi. 1978 de 3.8 milyara ulaşmıştır. 1954 ile 1978 arasında Hıristiyanlar 150 milyon, müslimânlar 220 milyon artmıştır. Milletler arası bir istatistik merkezi (World Almanac)ın 1978 senesi istatistiğine göre, dünyâ üzerinde 1.7 milyar budist ve mecûsî, 950 milyon hıristiyan (katolik, protestan ve ortodoks), 10 milyon yehûdî ve 538 milyon müslimân bulunmaktadır. Hâlbuki (Time) mecmû'ası, 1979 senesi Nisan sayısını İslâmiyyete tahsîs etmiştir. Bu nüshasında, hakîkî müsliman mikdârının 750 milyon olduğunu, elde bulunan istatistiklerin tâm olmadığını kayd etmektedir. Hıristiyan istatistikçileri, dünyâ üzerindeki müslimân sayısını kasden az göstermek için çalışmaktadırlar.

Biz, hakîkî bir müslimâna yakışır bir tarzda hareket edersek, müslimânların adedi dahâ çok artacak ve aşağıdaki bahslerde din değışdirip müslimân olanların da beyân etdiği gibi müslimânlar çoğaldıkca, dünyâda yanlış i'tikâdlar, inanışlar azalacak ve beşeriyet arzûladığı sulh ve sükûna, râhat ve huzûra kavuşacaktır.

[Köyde, yolda nemâz kılacak olanın kible cihetini anlaması için, güneş gören toprağa bir çubuk dikilir. Yâhud bir ipe anahtar, taş gibi bir şey bağlayıp, sarkıtılır. Takvîm yaprağında (**Kible Sâ-ati**) yazdığı vakte çubuğun ve ipin gölgeleri, kible istikâmetini gösterir. Gölgenin, güneş bulunduğu tarafı, kible ciheti olur.]

– 5 –

MÜSLİMÂN OLMADIKLARI HÂLDE MÜSLİMÂNLIĞA HAYRÂN OLAN VE ALLAHÜ TEÂLÂNIN VARLIĞINA İNANAN MEŞHÛR İNSANLARIN SÖZLERİ

Aşağıda, kendileri müslimân olmadıkları hâlde, Allahü teâlâyâ inanan ve müslimânlığa hayrân olan birçok meşhûr kimseden ba'zılarının islâmîyyet hakkında neler düşündüklerini kısaca nakl ediyoruz. Bu tarzda düşünen insanlar, o kadar çoktur ki, burada içlerinden ancak meşhûr [tanınmış] olanları seçmek mecbûriyyetinde kaldık. Seçdiklerimizin arasında hepinizin pek iyi tanıdığı büyük kumandanlar, devlet adamları, fen adamları bulunmaktadır. Şimdi onların söylediklerini dikkat ile okuyalım:

NAPOLEON:

Târîhe askerî dâhî, aynı zemânda bir devlet adamı olarak geçen Fransa imperatoru birinci Napoléon (Napolyon) (1769-1821) Mısra girdiği 1212 [m. 1798] senesinde, İslâmîyyetin büyüklüğüne, doğruluğuna hayrân kalmış, hattâ bir alılık müslimân olmağı bile düşünmüştü. Aşağıdaki satırlar Cherfilin, (Bonaparte et İslâm) isimindeki eserinden aynen alınmıştır:

(Napoléon şöyle diyordu:

Allahü teâlânın varlığını ve birliğini, Mûsâ aleyhisselâm kendi milletine, İsâ aleyhisselâm kendi ümmetine, fekat Muhammed aleyhisselâm bütün dünyâyâ bildirdi. Arabistân temâmiyle putperest olmuştu. İsâ aleyhisselâmdan altı asr sonra, Muhammed aleyhisselâm kendisinden evvel gelmiş olan İbrâhîm, İsmâ'îl, Mûsâ ve İsâ aleyhimüsselâmın bildirdikleri Allahü teâlâyı arablara tanıtdı. Arabların yanına sokulan Aryenler [ya'nî Aryüse tâbi'

olan hıristiyanlar] ve hakîkî Îsâ dînini bozarak onlara üç tanrı, ya'nî Allah, Allahın oğlu, Rûh-ul-kuds gibi, kimsenin anlıyamıyacağı akîdeleri yaymağa çalışanlar, şarkın sulh ve huzûrunu temâmen bozuyorlardı. Muhammed aleyhisselâm onlara doğru yolu gösterdi. Arablara Allahü teâlânın bir olduğunu, Onun ne babası, ne de oğlu bulunmadığını, böyle birkaç Allaha tapmanın puta tapmaktan kalan saçma bir âdet olduğunu anlattı.)

Kitâbın başka bir yerinde Napoléonun, (Öyle zannediyorum ki, yakında bütün dünyânın aklı başında kültürlü insanlarını biraraya toplayarak bir hükûmet kurmak ve bu hükûmeti [Kur'ânda yazılı olan esâslara göre] idâre etmek imkânını bulacağım. Ancak Kur'ânda yazılı olan esâsların doğruluğuna inanıyorum. Bunlar, insanları bahtiyârlığa götürecektir) sözleri yazılıdır.

Prof. CARLYLE:

Dünyânın tanıdığı en büyük ilm adamlarından biri olan İskoçyalı Thomas Carlyle, (1210 [m. 1795]-1298 [m. 1881]) 14 yaşında üniversiteye girmiş, hukuk, edebiyât ve târîh okumuş, Almanca ve Şark dillerini öğrenmiş, meşhûr Alman edîbi Goethe ile mektûblaşmış ve onu ziyâret ederek, ona islâmiyyet hakkındaki düşüncelerini nakl etmiş, Prusya Kralı ona (powr le mérite) nişânını vermiş, Edinburgh Üniversitesi onu rektörlüğe seçmiştir. Carlyle'in (Zencî mes'elesi), (Fransa ihtilâli), (14 ve 15. asrda Alman Edebiyatı), (Goethe ve Goethe'nin ölümü), (Modern İşçiler), (Kahramanlar ve Kahramanlara tapma ve Târîhde Kahramanlık) [1943 senesinde Reşad Nuri Güntekin tarafından türkçeye çevrilmiştir], (Altı Konferans) adlı eserleri vardır.

Aşağıdaki parça onun bir eserinden seçilmiştir:

(Araplar, Muhammed aleyhisselâm ve Onun asrı: Muhammed aleyhisselâm gelmeden evvel, arabların buldukları yerlere kocaman bir ateş parçası sıçramış olsaydı, kuru kum üzerinde gayb olup gidecek ve hiç bir iz bırakmıyacaktı. Fekat Muhammed aleyhisselâm gelince, bu kuru kum dolu çöl, sanki bir barut fıçısına döndü. Delhîden Granadaya kadar her yer birdenbire semâyâya yükselen alevler hâline geldi. Bu büyük zât, sanki bir şimşekdi ve Onun etrâfındaki bütün insanlar, Ondan ateş alan parlayıcı maddeler hâline dönmüşlerdi.)

Konferansından:

(Kur'ân-ı kerîmi okudukca, onun alelâde [sıradan] bir edebî eser olmadığını, hemen his edersiniz. Kur'ân-ı kerîm, kalbden gelen ve diğer bütün kalblere hemen nüfûz eden bir eserdir. Diğer

bütün eserler, bu mu'azzam eser yanında, çok sönük kalır. Kur'ân-ı kerîmin göze çarpan ilk karakteri, onun doğru ve mü-kemmel ve yol gösterici, dürüst bir rehber olmasıdır. Bence, Kur'ân-ı kerîmin en büyük meziyyeti budur. Bu meziyyet diğer birçok meziyyetlere de yol açmaktadır.)

Seyâhat hâtırası:

(Almanyada, dostum Goetheye, islâmiyyet hakkında topladığım bilgileri ve bu husûsdaki düşüncelerimi anlatmışdım. Goethe beni dikkat ile dinledi ve en sonunda bana, (Eğer islâm bu ise, hepimiz müslimânız) dedi.)

MAHATMA GANDHİ:

Gandhi (1285 [m. 1869]-1367 [m. 1948]) Batı Hindistânın tanınmış hıristiyan bir âilesindedir. Babası, Porbtandar şehrinin baş papazı idi. Çok zengindi. Gandhi, Porbtandar şehrinde doğdu. Lise tahsîli için, İngiltereye gitti. Tahsîlini temâmladıktan sonra Hindistâna döndü. 1893 de bir Hindistân firması, onu Güney Afrika'ya yolladı. Gandhi, orada çalışan Hindlilerin ne kadar ağır şartlar altında çalışdıklarını, ne kadar fenâ mu'âmele gördüklerini müşâhede edince, onların dahâ iyi siyâsî haklara kavuşmaları için mücâdeleye karâr verdi. Kendini, Hindû milletine adadı. Hindûların hakkını korumak için, Güney Afrika hükûmeti ile uğraşırken, tevkîf ve habs edildi. Fekat mücâdeleden yılmadı. Afrikada 1914 senesine kadar kaldı. Sonra kendisine çok iyi para getiren işinden ayrılarak, mücâdele için tekrar Hindistâna döndü. Hindistânın istiklâl kavuşması için 1906 da müslimânların kurduğu (**Hindistân müslimân birliği**) ile beraber uğraşmağa başladı. Babasının ve kendi servetinin hepsini bu uğurda harc etdi.

İngilizlerin, Pencap eyâletinde 1274 [m. 1858] senesinde yaptıkları gibi, ikinci bir şiddet ve zulm hareketine başlayacaklarını duyunca, müslimânlar ile berâber hareket ederek, bütün arkadaşlarının devlet hizmetinden çekilmesini ve sessiz bir mücâdele, pasif bir mukâvemete [direnişe] geçmelerini sağladı. Çıplak vücûduna bir beyâz bez sararak ve yanında taşıdığı bir keçinin sütüyle geçinerek, pasif mukâbeleye devâm etdi. İngilizler evvelâ ona güldüler. Fekat zemânla, fikrlerine candan inanan ve memleketi için her şeyi fedâya hâzır olan bu adamın, bu sessiz mücâdele içinde, bütün Hindistânı arkasından sürüklediğini hayret ve dehşet ile gördüler. Onu hapse atmak, hiç bir işe yaramadı. Gandhinin gayretleri Hindistânın istiklâl kavuşması ile neticelendi. Hindûlar ona (Mübârek) ma'nâsına gelen Mahatma ismini verdiler.

Gandhi, islâm dînini ve Kur'ân-ı kerîmi dikkat ile incelemiş ve müslimânlığa hayrân olmuşdu. Bu husûsda şöyle demektedir:

(Müslimânlar, en azametli ve muzaffer günlerinde bile, müte'assib olmamışdır. İslâmiyyet, dünyâyı yaratana ve Onun eserine hayrân olmayı emr etmektedir. Batı, korkunç bir karanlık içinde iken, Doğuda parlayan göz kamaşdırıcı islâm yıldızı, azâb çeken dünyâyı ışık, sulh ve râhatlık vermişdir. İslâm dîni, yalancı bir din değildir. Hindûlar bu dîni saygı ile inceledikleri zemân, onlar da, islâmiyyeti benim gibi seveceklerdir. Ben, islâm dîninin Peygamberinin ve Onun yakınında bulunanların, nasıl yaşadıklarını bildiren kitâbları okudum. Bunlar, beni o kadar ilgilendirdi ki, kitâblar bitdiği zemân, bunlardan dahâ fazla olmamasına üzüldüm. Ben şu kanâ'ate vardım ki, islâmiyyetin sür'at ile yayılması, kılıç sebebi ile olmamışdır. Aksine, her şeyden evvel sâdeliği, mantikî olması ve Peygamberinin büyük tevâzu'u [alçak gönüllülüğü], sözünü dâimâ tutması, yakınlarına ve müslimân olan herkese karşı sonsuz sadâkati sebebi ile islâm dîni birçok insanlar tarafından seve seve kabûl edilmişdir.

Müslimânlık, ruhbânlığı ortadan kaldırmışdır. Müslimânlıkta, Allahü teâlâ ile kul arasında aracılık eden kimse yoktur. İslâmiyyet, başından beri sosyal adâleti emr eden bir dindir. Yaratan ile yaratılan arasında, ayrı bir müessesesi yoktur. Kur'ân-ı kerîmi [ya'nî onun tefsîrini ve islâm âlimlerinin kitâblarını] okuyan herkes, Allahü teâlânın emrlerini öğrenir ve Ona tâbi' olur. Bu husûsda, Allahü teâlâ ile arasında hiç bir mâni'a yoktur. Hıristiyanlığın birçok eksikleri olduğu için, dürlü reformlar yapılmak zorunda kalındığı hâlde, müslimânlığın ise ilk günündeki şeklinden, hiç bir şey değışdirilmemişdir. Hıristiyanlıkta, demokratik rûh yoktur. Bu dîne demokratik bir veche vermek için hıristiyanların milliyet hislerinin artması ve buna göre reformlar yapılması icâb etmişdir.)

Prof. Ernest RENAN:

Şimdi de bir Fransız fikr adamından bahs edelim: Ernest Renan 1239 [m. 1823] de Fransada Treguier şehrinde doğdu. Babası bir kaptandı. Beş yaşında iken babasını gayb etdi. Annesi ile ablası tarafından yetiştirildi. Annesi, onun bir din adamı olmasını istediğinden, doğduğu kasabanın kilise kolejiine verildi. Burada kuvvetli bir ilâhiyyat tahsîli [öğrenimi] gördü. Doğu dillerine karşı büyük bir merak duyduğundan, Arabca, İbrânice ve Süryânice öğrendi. Bundan sonra, Üniversiteye girerek, felsefe tahsîli yaptı. Tahsîli ilerledikçe ve Alman felsefesi ile doğu edebiyâtını

dikkat ile inceledikçe, hıristiyanlık dîninde birçok noksanlar olduğunu gördü. 1848 de 25 yaşında üniversiteyi bitirdiği zemân, hıristiyanlık dînine karşı temâmen isyân etdi ve düşüncelerini (Bilimin Geleceği) adlı kitâbda topladı. Fekat bir isyân mâhiyyetinde olan bu kitâbı, hiç bir matba'a basmağa cesâret edemedi ve bu kitâb ancak 42 sene sonra 1890 târihinde basılabilirdi.

Renan, her şeyden evvel İsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olmadığını söylüyordu. Kendisi Versailles üniversitesine felsefe profesörü olarak ta'yin edildiği zemân, bu fikri yavaş yavaş açıklamaya başlamışdı. Fekat en büyük isyânını Collége de France'a, İbrânîce profesörü ta'yin olduğu zemân gösterdi. Dahâ ilk dersde: (İsâ aleyhisselâm, saygı değer ve diğer insanlardan çok dahâ üstün bir beşer idi. Fekat hiç bir zemân Allahü teâlânın oğlu değil-di) demek cesâretini gösterdi. Bu sözü bir bomba te'siri yapıdı. Başda papa olmak üzere, bütün katolikler ayaklandılar. Papa, Renanı bütün dünyâ önünde resmen aforoz etdi. Fransa hükûmeti onun vazifesine son vermek zorunda kaldı. Fekat Renanın bu sözleri bütün dünyâda büyük aksler yapıdı. Kendisine pek çok tarafdâr buldu. (Din târihi üzerinde denemeler), (Tenkîd ve Ahlâk üzerinde etüdler), (Felsefe sohbetleri) ve (İsânın hayâtı) gibi eserler yazdı ve bu eserler kapışıldı. Fransa Akademisi bunun üzerine onu a'zâlığına (1878 de) kabûl etdi. Fransa hükûmeti de, Renanı tekrar vazîfeye da'vet ederek, onu Collége de France'a müdür ta'yin etdi.

Renan, (**İsânın Hayâtı**) ismindeki eserinde, Onu bir insan olarak inceledi. Renanın fikrine göre, (İsâ aleyhisselâm, bizim gibi bir insandır. Anası hazret-i Meryem, Yûsuf adlı bir marangoz ile nişanlı idi. İsâ aleyhisselâm, dahâ küçük bir çocukken söylediği sözlerle birçok âlimleri hayrette bırakacak kadar üstün bir insan idi. Allahü teâlâ, Onu Peygamberliğe lâıyk gördü ve Ona bu vazîfeyi verdi. İsâ aleyhisselâm hiç bir zemân, (Ben Allahın oğluyum) dememiştir. Bu bir iftirâdır ve papazlar tarafından uydurulmuştur.)

Katolik papazları ile Renan arasındaki mücâdele uzun sürdü. Katolikler onu dinsizlikle ithâm ederken, o da onları, yalancılık ve mürâilik ile ithâm ediyordu. Renan, (Hakîkî nasrânîlik, Allahü teâlâyı bir olarak ve İsâ aleyhisselâmı da, ancak insan ve Peygamber olarak kabûl eden bir dindir) diyordu. Renan öldüğü zemân, kilisede dîni merâsim yapılmamasını ve cenâze alayına râhiblerin katılmamasını vasiyyet etmişdi. 1892 de öldüğü zemân, cenâze alayına yalnız onu seven dostlarıyla, onu takdîr eden büyük bir cemâ'at katıldı.

LAMARTİNE: (Alphonse Marie Louis de)

Fransanın dünyâca tanınmış büyük edîblerinden ve devlet adamlarından biri olan Lamartine (1204 [m. 1790]-1285 [m. 1869]) vazîfe ile bütün Avrupayı ve Amerikayı dolaşmış ve bu arada, Sultan Abdülmecîd hân zemânında Türkiyeye de gelmiştir. Pâdişâh tarafından, büyük dostlukla kabûl edilen Lamartine'e ayrıca, Aydın vilâyetinde bir de çiftlik hediye edilmiştir. Bakınız, Lamartine, (Histoire de Turquie=Türkiye Târîhi) adlı eserinde Muhammed aleyhisselâm için ne diyor:

(Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bir yalancı peygamber miydi? Onun eserlerini ve târîhini inceledikten sonra bunu düşünemeyiz. Çünkü yalancı peygamberlik, iki yüzlülüktür. Yalanda doğruluğun kudreti bulunmadığı gibi, iki yüzlülükte inandırma kudreti yokdur.

Mekanikte, bir cism atıldığı zemân onun varabileceği yer, fırlatma kuvvetine tâbi'dir. Bir ma'nevî ilhâmın kuvveti de, onun hâsıl edeceği eser ile ölçülür. Bu kadar çok şey taşıyan, bu kadar uzaklara kadar yayılan ve bu kadar uzun zemân aynı kudrette devâm eden bir “din” (ya'nî İslâmiyyet) yalan olamaz. Bunun çok samîmî ve çok inandırıcı olması gerekir. Muhammed aleyhisselâmın hayâtı, gayretleri, memleketin hurâfelerine ve putlarına kahramanca saldırıp onları parçalaması, puta tapan kavmin hiddetlerine karşı koymak cesâreti, şecâ'ati, kendine saldırdıkları hâlde, 13 sene Mekke'de hemşehrileri arasında çeşidli hakâret ve zulmlere tahammül etmesi, Medîneye hicreti, durmadan yaptığı teşvikler ve verdiği va'zlar, nasîhatler, çok üstün düşman kuvvetleriyle yaptığı cihâdlar, kazanacağına olan i'tikâdı, en büyük felâket zemânında bile duyduğu insan üstü i'timâd, zaferde bile gösterdiği sabr ve tevekkül, sözlerini kabûl ettirme azmi, sonsuz ibâdeti, Allahü teâlâ ile mukaddes konuşmaları, vefâtı ve vefâtından sonra da devâm eden şân, şeref ve zaferleri, Onun hiç bir zemân bir yalancı peygamber olmadığını, tam aksine, büyük bir îmâna sâhib bulunduğu gösterir “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”.

İşte bu îmânı, Rabbine olan i'timâdı, Ona, ortaya iki yeni i'tikâd, îmân koymasını sağladı: Biri, (Tek ve ebedî varlık olan bir Allahın bulunduğu), ikincisi ise (Putların tanrı olmadığı) idi. Birincisi ile, arablara, o zemâna kadar bilmedikleri bir olan Allahü teâlâyı tanıtıyor, ikincisi ile de, o zemâna kadar tanrı zan ettikleri putları onların elinden alıyordu. Kısaca, bir kılıç darbesi ile yalancı ilahları, putları kırıyor, bunun yerine onlara (Tek Allah) îmânını yerleştiriyordu.

Filozof, hatîb, Peygamber, kanûn koyucu, cengâver, insan dü-
şüncelerini sihrleyici, yeni î mân esâsları koyan ve yirmi büyük dün-
yâ İmperatorluğu ile bir büyük islâm devleti ve medeniyyeti kuran
büyük insan; işte Muhammed aleyhisselâm budur “sallallahü teâlâ
aleyhi ve sellem”.

İnsanların, büyüklüğü ölçmek için kullandıkları bütün mikyas-
larla ölçülsün: Acabâ Ondan dahâ büyük bir kimse var mıdır? Ola-
maz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”.)

**Ah, meded Allahum sendendir, meded,
aklım alındığı yerlere geldim.
Düâmı kabûl edip, eyleme red,
sînem delindiği yerlere geldim.**

**Hep, âh ile zârdır, âşıkın işi,
kan ile karışdı gözümün yaşı.
İnci, mercan olmuş toprağı, taşı,
cevher bulunduğu yerlere geldim.**

**Dağların başma, bulutlar çıkar,
bağrımın içinde, şimşekler çakar,
Firdevs-i a'lâdan, bir servi çınar,
çıkıp salındığı yerlere geldim.**

**Sünbülün da'vâsı, servi dalîle,
bülbülün sevdâsı, behâr gülîle,
Muhabbet sunarken, Hakîm dilîle,
gönlüm sızladığı yerlere geldim.**

**Ah! Şimdi bir, ele geçse nigâhın,
bilemedim kıymetini dergâhın.
Âlem-i ervâhdan, bir şems-ü mâhın,
nûrunu saçdığı yerlere geldim.**

**Estagfirullah, estagfirullah, estagfirullah,^[1]
gel kardeşim, sen de söyle, kurtuluş yolu budur.
aklma uy, şeytâna uyma, çok istigfâr et!
Cehennem ateşini söndüren ilâc budur.**

[1] İstigfâr, (Estagfirullah)dır. Ma'nâsı, (Beni afv et Allahım)dır.
Ma'sûm-ı Müceddidî, her nemâzdan sonra, yetmiş kerre okurdu.

MÜSLİMÂNLIGİ SEÇENLER

Başka dinden oldukları hâlde islâmiyeti kabûl eden muhtelif ırk, memleket, kavm, renk ve meslekten kırkiki [42] zâta, ba'zı mecmû'a veyâ cem'iyetler veyâ kendi arkadaşları tarafından sorulan: (Niçin Müslimân Oldunuz?) (Müslimânlıkta en çok beğendiğiniz husûslar nelerdir?) suâllerine; bunlar gâyet açık ve samîmî olarak cevâb vermişlerdir. Bu zevât, uzun uzadıya düşündükden ve islâm dînini çok dikkat ile inceledikten sonra, müslimân olmağa karar vermişlerdir. Onların, birer vesîka [belge] olan bu cevâblarını, muhtelif kitâb ve mecmû'alardan alarak ve Türkçeye terceme ederek yazıyoruz. Bu cevâblardan alınacak çok ibretler vardır ve bunları okuyanlar, dînimizin ulviyyetini bir kerre dahâ kalblerinde his edeceklerdir.

Bu vesîkalar, yeni müslimân kardeşlerimizin bağlı buldukları memleketlere göre, alfabe sırası ile sıralanmıştır. Bu memleketler şunlardır:

Almanya, Amerika, Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsvec, Japonya, Kanada, Macaristan, Malaya, Polonya, Sri Lanka, Zengibar.

Şimdi bu vesîkaları birer birer okuyalım:

1

MUHAMMED EMÎN HOBHON

(Alman)

Muhammed Emîn Hobohn, hem bir diplomat, hem de bir misyonerdir. İctimâî [sosyal] mes'eleler ile meşgûl olmuş bir ilm ve din adamıdır.

Avrupalılar niçin dinlerini terk ederek müslimân oluyorlar? Bunun birçok sebepleri vardır. Bunların başında (Hak) gelmedir. İslâm dîninin esâs kâ'ideleri o kadar mantıkî, o kadar doğru ve dürüstdür ki, dinde hakkı, hakîkati arayan aklı başında, okumuş bir insanın bunları kabûl etmemesi imkânsızdır. Meselâ, islâm dîni, bir tek ma'bûd bulunduğunu bildirir. İnsanların aklı-selîmine (sağduyusuna) hitâb ederek, onları birçok hurâfelere inandırmağa tenezzül etmez. İslâm dîni, dünyâdaki bütün insanların, hangi ırktan gelirse gelsin, hepsinin Allahü teâlânın kulu ola-

rak birbirlerine müsâvî, birbirinin benzeri olduğunu bildirir. Biz almanlar, esâsen Allahü teâlânın bize kuvvet ve kudret veren, rûhumuzu kemâle erdiren büyük bir hâlik [yaratıcı] olduğuna inanırız. Allah mefhûmu bizim içimize emniyyet ve huzûr getirir. Fekat hıristiyan dîni, bu huzûru verememektedir. Yalnız İslâm dîni Allahü teâlânın büyüklüğünü bize öğretmekde, aynı zemânda öldükten sonra insan rûhunun nereye gideceği hakkında bize rehber olmakdadır. İslâm dîni, yalnız dünyâda değil, âhiretde de bize yol göstermektedir. Âhiretde râhat etmek için dünyâda ne yapmak lâzım olduğunu, çok açık ve mantıkî bir tarzda öğretmektedir. Allahü teâlânın, âhiretde, insanlardan dünyâda yaptıkları işler hakkında âdilâne hesâb soracağını bilmek, onları dünyâda doğru ve dürüst hareket etmeğe sevk eder. Bunun için hakîkî müslimânlar, dünyâda iyice düşünmeden ve yapacakları işin hakîkaten hayrlı olduğuna inanmadan hiç bir iş yapmazlar. Böylece, bu büyük din, hiç bir dünyevî polis teşkilâtının yapamayacağı bir şekilde, insanları teftîş [kontrol] etmekde ve onların dâimâ doğru yolda kalmalarını te'mîn etmektedir.

İslâm dîninin Avrupalılar tarafından seçilmesinin başka bir sebebi de, ibâdet şeklidir. Nemâz, insanlara dâimâ zemânında iş yapmağı, oruc ise, irâdesini kuvvetlendirmeye öğretir. Hayâtda başarı için, (Zemânında iş yapmak ve irâdesine hâkim olmak) kadar ehemmiyetli başka ne vardır? Büyük adamlar ancak bu iki âmil sâyesinde muvaffak olmuşlardır. Şimdi, islâm dîninin en güzel bir noktasına geliyorum: İslâmiyyet insanlara ahlâkî ve insânî hususları gâyet mantıkî bir tarzda öğretirken, onları hiç bir zemân yapamayacakları işlere zorlamamıştır. Aksine, onlara iyi ve râhat yaşamak için birçok imkânlar tanımıştır. Allahü teâlâ, insanların râhat ve mes'ûd yaşamasını istemektedir. Bunun için, insanların günâh işlememesini emr eder. Müslimânlar, kendilerinin dâimâ Allahü teâlânın huzûrunda olduklarına inanır. Günâh işlememeğe çalışırlar. Gerek diğer dinlerde ve gerek Avrupada kurulan nizâmlarda, bu kadar güzel, bu kadar fâideli bir kâ'ide yoktur.

Ben, dünyâda birçok yerlerde ve muhitlerde, diplomat ve misyoner olarak bulundum. Diğer dinleri, ictimâ'î nizâmları dikkat ile inceledim. İslâmiyyet kadar doğru, islâmiyyet kadar mükemmel, ne bir din, ne de ictimâ'î bir nizâm gördüm. Komünizm, insanlara ilk bakışta doğru bir düşünüş gibi görünmektedir. Bunun gibi, dünyâ işlerinde en büyük idâre şekli olduğu zan edilen garbdaki demokrasi ve nazilikde de, ba'zı doğru noktalar vardır. Fekat bunların hiç biri tam değildir. Hepsinde birçok noksanlar var-

dır. Tam ve kusûrsuz olan ancak İslâm dînidir. İnsanları yükseltecek olan âmil, Avrupalıların buluşu olan ictimâ'î düşünceler değil, ancak ve ancak İslâm dînidir. Bunun için, her akl-ı selîm (sağduyu) sâhibi, kâmil bir insan hiç tereddüdsüz islâmiyyeti kabûl eder. Ben de böyle yaptım. Müslimânlık nazariyyât dîni değil, amelî [pratik] bir dindir. İslâmiyyet, insanın rahîm ve gafûr (merhametli ve afv edici) olan ve doğru yolu gösteren Allahü teâlâyâ, kendini teslim etmesi demektir. Bundan dahâ güzel ne olabilir?

2

Dr. HÂMİD MARCUS

(Alman)

Dr. Marcus tanınmış bir fikir adamı ve yazar olup, Berlinde Moslemische Revue adlı mecmû'ayı kurmuştur.

Dahâ çocukken müslimânlığı merak etmiş ve islâmiyyet hakkında ma'lûmât [bilgi] toplamağa başlamışdım. Doğduğum şehrin kütübhânesinde 1164 [m. 1750] senesinde basılmış eski bir Kur'ân-ı kerîm tercemesi buldum. Rivâyete göre, Goethe de, islâm dînini incelerken aynı Kur'ân-ı kerîm tercemesini okumuş ve ondan sonra, bu kitâba karşı olan hayrânlığını izhâr etmişti. Kur'ân-ı kerîmi okudukca, onun gâyet mantıkî olan ve aynı zamanda insanın rûhuna kadar işliyen câzibeli ifâdesi bana çok te'sîr etdi. İslâmiyyetin koyduğu esâsların ne kadar doğru, ne kadar fâideli olduğunu, islâmiyyet ile şereflenen milletlerin, az zaman içerisinde, tam bir medeniyete kavuşmasını, açıkca isbât ediyordu.

Kendi memleketimden ayrılp, Berline geldiğim zaman, orada müslimânlarla dost oldum ve onlarla birlikte İslâm merkezi [misyonu] a'zâlarının vermekde oldukları, çok ilgi çekici ve öğretici konferansları, büyük bir dikkat ile ta'kîb etdim. İslâm merkezinin a'zâları ile dahâ fazla temâs etmeğe ve islâm dînini dahâ yakından incelemeğe başladım. Bir müddet sonra, bu dînin benim aradığım ve düşündüğüm hak din olduğuna temâmiyle inanarak müslimânlığı kabûl etdim.

İslâm dîninde, Allah birdir ve tek hâlîka [yaratıcıya] inanmak, islâmın en kudsî akîdesidir. İslâm dîninde akla sığmaz, inanılması mümkün olmayan hiç bir akîde yoktur. Allahü teâlâdan başka, hiç bir yaratıcı yoktur. İslâmiyyetde, modern ilmlere uymıyan, onlara zıd hiçbir nokta bulamazsınız. Emr ve telkîn ettiği bütün husûsular, temâmiyle mantıkî ve fâidelidir. İslâmiyyetde, diğer dinlerde olduğu gibi, îmân ile mantık arasında hiç bir ayrılık yoktur. Bu-

nun için, benim gibi, tabîî ilmlerle hayât boyu uğraşmış bir kimse-
nin, bu uğraşmalardan elde ettiği ilmî sonuçlara tam uyan islâm
dînini, bunlara hiç uymıyan diğer dinlere tercih etmesinden dahâ
tabîî ne olabilir?

İkinci bir sebep olarak, şunu da ilâve edeyim ki, diğer dinler,
yalnız ma'neviyyâta hitâb eden birtakım garîb, abes fikirlerle dolu-
dur. Bunların hakîkî hayât ile hiç bir ilgisi yoktur. Hâlbuki islâm
dîni, insanın hayâtda ne yapması icâb ettiğini de öğreten, amelî bir
dindir. İslâm dîninin emrleri, insana yalnız âhirette değil, aynı ze-
mânda dünyâda da doğru yolu gösterir, fekat hiç bir zemân onun
hürriyyetini sınırlamaz.

Senelerden beri müslimân olarak dînimi incelemeğe devâm
ediyorum. Her def'asında onun en mükemmel olduğunu göreyim,
rûh râhatlığına kavuşuyorum. İslâmiyyet, şahsiyyet ile cem'iyet
hayâtı arasında, ne güzel bir yoldur! İslâmiyyet, bu iki ayrı hayâtı
tanzim etmektedir. İslâmiyyet, temâmiyle âdil ve ancak insanların
iyiliğini isteyen bir dindir. Dünyâda, ne gibi ictimâ'î bir cereyan
olursa olsun, bunun bütün iyi tarafları islâm dîninde vardır.

3

Bayan ÂMİNE MOSLER

Niçin müslimân oldum?

Oğlumun, bana sorduğu birçok suâllere cevâb veremiyordum.
O bana: (Anne, Allah niçin üç dâne?) diye soruyor, kendim de üç
tanrıya inanmadığım için, ona inandırıcı bir cevâb veremiyordum.
Nihâyet 1346 [m. 1928] senesinde yaşı artık oldukça ilerlemiş olan
oğlum, birgün gözleri yaşlı olarak bana geldi, (Anne, ben müslî-
mânlığı tedkik etdim. Onlar bir tek ma'bûda [yaratıcıya] inanı-
yorlar. Onların dîni, en doğru din. Ben de müslimân olmağa ka-
râr verdim. Sen de bana katıl!) diye yalvarmağa başladı. Onun ri-
câsı üzerine, ben de islâm dînini incelemeğe başladım. Berlin câ-
mi'ine gittim. Câmî'in imâmı beni çok iyi kabûl etdi ve bana müs-
limânlığın esâslarını anlattı. O anlattıkça, sözlerinin ne kadar
doğru, ne kadar mantikî olduğunu görüyordum. Artık ben de, oğ-
lum gibi islâm dîninin en doğru bir din olduğuna inanmağa başla-
mışdım. Herşeyden evvel, dahâ genç yaşda iken bile, bir dürlü müs-
limânlık red ediyordu. Müslimânlığı iyice inceledikten sonra, gü-
nâh çıkarmanın, Papayı günâh işlemez ma'sûm bir varlık olarak
tanımının, vaftiz ya'nî günâh izâlesinin ve buna benzer birçok
merâsimin ne kadar ma'nâsız olduğunu anladım ve bütün bunları

red ederek seve seve müslimân oldum.

Bütün ecdâdım koyu hıristiyandı. Ben bir katolik manastırında büyütüldüm. Temâmen hıristiyan terbiyesi aldım. Fekat, aldığım bu dînî terbiye, beni Allahü teâlâyâ götürecektir hak dîni seçmeme yardım etdi. Çünkü, terbiyem esnâsında bana öğretilen bütün iyi şeyleri, hıristiyanlıkta değil, müslimânlıkta buldum. Müslimânlığı kabûl etmekteğim benim için büyük bir tâlî' eseridir.

Bugün ben bir büyük anneyim. Torunum müslimân olarak doğduğundan dolayı bahtiyârım. Biliyorum ki, Allahü teâlâ, doğru yola koyduklarına dâimâ rehberlik eder.

4

MUHAMMED ALEXANDER RUSSEL WEBB

(Amerikalı)

(Muhammed Alexander Russel Webb, 1262 [m. 1846] senesinde Amerikada Hudson şehrinde doğdu. New-York üniversitesinde okudu. Kısa zemânda çok sevilen ve çok takdîr edilen bir fıkra muharriri oldu. (St. Joseph Gazett) ve (Missouri Republican) isimlerinde mecmû'alar neşr etdi. 1887 târihinde Filipinlerde Amerika konsolosu oldu. Müslimân olduktan sonra kendini temâmiyle İslâmîyeti neşr etmeğe vakf etdi ve Amerikadaki teşkilâtın başına geçdi. 1335 [m. 1916] senesinde vefât etdi.)

Bana, ehâlîsinin pek çoğu hıristiyan olan Amerikada doğan, büyüyünceye kadar mütemâdiyen hıristiyan papazların yaptıkları va'zları, dahâ doğrusu saçmalıkları dinliyen, benim gibi bir insanın, niçin dînini değişdirerek müslimân olduğunu soranlar çok oldu. Ben de onlara, müslimânlığı niçin hayât rehberi olarak seçtiğimi, kısaca şöyle anlattım: Müslimân oldum! Çünkü, yaptığım incelemeler, araştırmalar, insanların rûhî ihtiyaclarının, ancak müslimânlığın koyduğu sağlam esâslarla te'mîn edileceğini gösterdi. Ben dahâ çocukken bile, hıristiyanlığa bir dürlü iki elle sarılmamışdım. Yirmi yaşına geldiğim ve artık reşid olduğum zemân, kilisenin herşeyi günâh sayan, garîb [mistik] ve can sıkıcı terbiyesine temâmen isyân etmişdim. Yavaş yavaş kiliseden ayrıldım ve bir dahâ dönmedim. Benim araştırıcı ve mütecessis bir ahlâkım [karakterim] vardı. Her şeyin sebebini ve maksadını arıyordum. Bunlar için mantıkî cevâblar bekliyordum. Hâlbuki, râhiblerin ve diğer hıristiyan din adamlarının bana verdiği cevâblar, beni tatmîn etmiyordu. Onlar, çok kerreler suâllerime tatmîn edici cevâblar verecekleri yerde, (Bunları biz anlayamayız. Bunlar ilâhî sırlardır) diyorlar veyâ (Bunu bizim aklımız kavramaz) gibi

kaçamaklı bir cevâb veriyorlardı. Bunun üzerine, bir yandan şark dinlerini, diğer taraftan meşhûr filozofların eserlerini incelemeye karar verdim. Filozoflardan Mill, Locke, Kant, Hegel, Fichte, Huxleyin ve diğerlerinin eserlerini okudum. Bu filozofların eserlerinde, hep protoplazmadan, atomlardan, moleküllerden, dâneciklerden bahs olunuyor, fekat (İnsanın rûhu ne oluyor, öldükten sonra nereye gidiyor, bu dünyâda rûhun nasıl terbiye edilebileceği) hakkında bir fikr bulunmuyordu. Hâlbuki islâm dîni, insanın bedeni yanında, rûhu ile de meşgûl oluyor ve bizi aydınlatıyordu. Bunun içindir ki, ben, ne yolumu şaşırduğımdan, ne de hıristiyanlara kızduğımdan veyâ ânî bir karara kapıldığımdan dolayı değil, tam aksine inceden inceye tedkîk etdikden, büyüklüğünü, ulviyyetini, ciddiyetini, mükemmelliğini iyice anladıktan sonra müslimân oldum.

İslâmiyyetde esâs, Allahü teâlânın var ve bir olduğuna inanmak, Ona kendini teslim etmek ve Ona ibâdet ederek lutflarına şükr etmektir. İslâmiyyet, bütün insanlara kardeşliği, iyiliği, sevgiyi emr eder. Onlardan rûh, beden, dil ve amel [iş] temizliği ister. İslâm dîni, şimdîye kadar insanların bildiği dinlerin muhakkak en mükemmeli, en üstünü ve sonuncusudur.

5

Albay DONALD ROCKWELL (Amerikalı)

Müslimânlığı niçin kabûl etdim?

Müslimânlığın çok mantıkî ve sâde oluşu, câmi'lerin insanı kendine çeken câzibesini, bu dîne mensûb olanların, dinlerine büyük bir ciddiyet ve muhabbet ile bağlanmış olması, bütün dünyâda müslimânların günde beş def'a aynı sâatde büyük bir saygı ve ihlâs ile secdeye kapanışı, benim üzerimde çokdan beri, büyük bir te'sîr yapmıştı. Fekat bunlar, benim müslimân olmağım için kâfi gelmedi. Ben ancak, İslâm dînini iyice tedkîkten ve onda güzel, fâideli birçok husûslar bulduktan sonra müslimân oldum. Hayâta ciddiyet, fekat aynı zemânda tatlılıkla bağlı olmak [ki Muhammed aleyhisselâmın kendi hareket tarzıdır], işlerde müşâvere etmek, insanlara dâimâ merhamet ve şefkat ile mu'âmele etmek, yoksullara yardım etmek, ilk def'a olarak kadınlara da mâl sâhibi olma hakkını vermek gibi, o zemâna göre en mu'azzam medenî inkılâplar, Muhammed aleyhisselâmın kısa ve veciz sözleriyle ne güzel ifâde edilmiştir! Muhammed aleyhisselâm aynı zemânda (**Allahü teâlâyâ tevekkül, i'timâd et, fekat deveni bağla-**

mağî unutm!) sözlere ile insanlara, Allahü teâlânın kullarından evvelâ, her dürlü tedbîre başvurmalarını, îcâb edeni yapmalarını ve ancak ondan sonra, Allahü teâlâyâ tevekkül etmelerini emr ettiğini bildirmektedir. O hâlde, Avrupalıların iddi'â ettiği gibi, islâm dîni, hiç bir iş yapmadan, her şeyi Allahü teâlâdan bekleyen miskînlerin dîni değildir. İslâm dîni, herkese, önce elinden gelen her şeyi yapmasını ve ancak ondan sonra Allahü teâlâyâ tevekkül etmesini emr eder.

İslâm dîninin, diğer dinlerdeki insanlara karşı gösterdiği adâlet de, benim üzerimde çok büyük bir te'sîr yapmıştı. Muhammed aleyhisselâm, müslimânların hıristiyanlara ve yehûdîlere karşı iyi mu'âmele etmelerini emr ediyor. Kur'ân-ı kerîm ise, Âdem aleyhisselâmdan başlayarak, Mûsâ ve İsâ aleyhimesselemin Peygamberliğini kabûl ediyordu. Bu, hiç bir başka dinde olmayan bir yüce sadâkat, büyük hakşinaslıktır. Diğer dinlere inananlar, islâmiyyet hakkında, akla gelmez fenâ şeyler söylerken, müslimânlar bunlara karşı kibarca mukâbele ediyorlar.

İslâmiyyetin en güzel husûsiyyetlerinden biri de, onun kendini putlardan temâmiyle kurtarmış olmasıdır. Hıristiyanlıkta hâlâ resmlere, heykellere, işâretlere tapılırken, islâmiyyetde hiç böyle bir şey yoktur. Bu da, islâmiyyetin ne kadar saf, ne kadar temiz olduğunu gösteriyor.

Allahü teâlânın resûlü olan Muhammed aleyhisselâmın, sözleri ve öğrettiği husûslar, hiçbir değişiklik yapılmadan günümüze kadar gelmiştir. Allah kelâmı olan Kur'ân-ı kerîm ise, vahy olduğu gibi aynen muhâfaza edilmiş ve Muhammed aleyhisselâm zemânındaki berraklığını aslâ gayb etmemiştir. Hıristiyanların, İsâ aleyhisselâmın dînine yaptıkları gibi, İslâm dînine birçok yalan yanlış hurâfeler, efsâneler karışdırılmamıştır.

Beni müslimân olmağa götüren sebeplerden sonuncusu, islâmiyyetde bulduğum metânet ve irâde gücü oldu. İslâmiyyetde yalnız rûhun değil, aynı zemânda bedeninin de temiz olması emr ediliyordu. Yemek yirken, tıka basa mi'deyi doldurmamak, sene de bir ay oruc tutmak, her şeyde ölçülü hareket etmek, harcama yaparken, ne fazla, ne eksik sarf etmek gibi. Değil bugün, yarın da, bütün insanlara rehberlik edecek husûslar, insanlara en güzel bir tarzda telkîn olunuyordu. Ben, müslimân memleketlerinin hemen hepsini ziyâret etdim. İstanbulda, Şâmda, Kudüsde, Kâhiredede, Cezâyirde, Fasda ve sâir müslimân şehirlerinde, bütün hakikî müslimânların bu kâ'idelere riâyet ettiklerini ve bundan dolayı hayâtda huzûra kavuşduklarını bizâtihi gördüm. Onların, Allahü

teâlânın yoluna girmek için süslere, resmlere, heykellere, mumlara, müziğe ve benzeri şeylere ihtiyaçları yokdu. Allahü teâlânın kulu olduklarını his etmeleri ve kendilerini ona teslim etmeleri, onlara en büyük ma'nevî huzûr ve se'âdeti, lezzeti veriyordu.

İslâm dînindeki hürriyet ve müsâvât [eşitlik], beni dâimâ kendine çekmiştir. Müslimânlar arasında, en yüksek bir mevki' sâhibi ile en fakîr bir kimse, Allahü teâlânın huzûrunda müsâvîdir ve birbirinin kardeşi sayılır. Câmî'de, müslimânlar yan yana ibâdet ederler. Mevki' sâhibi olanlar için ayrılmış, özel yerler yoktur.

Müslimânlar, Allahü teâlâ ile kul arasında hiç bir kimsenin bulunmadığına îmân ederler. Müslimânlıkta ibâdet, Allahü teâlâ ile kul arasında yapılır. Günâhlarını afv ettirmek için, din adamlarına baş vurmazlar. Her müslimân kendi hareketinden, ancak kendisi mes'ûldür.

Müslimânlar arasındaki kardeşlik, bana hayâtda çok kerreler yardımcı oldu. Bu din kardeşliği de, beni müslimânlığa götüren âmillerden biridir. Nereye gitsem, bir müslimân kardeşimin bana yardım edeceğini ve üzüntülerimi benimle paylaşacağını biliyorum. Dünyâda, ırk, renk ve siyâsî düşünceleri birbirinden farklı olan bütün müslimânlar, birbirinin kardeşidir ve birbirlerine yardım etmeği kendilerine borç bilirlir.

İşte, beni müslimân yapan sebepler bunlardır. Acabâ bunlardan dahâ güzel ve ulvî [yüce] bir sebep düşünülebilir mi?

6

SALÂHADDÎN BOART

(Amerikalı)

1338 [m. 1920] senesinde, bir doktoru ziyâret için mu'âyenehânesine gittiğim zemân, bekleme odasında, Londrada çıkan (Orient Review) ve (African Times) mecmû'alarını görmüştüm. Bu mecmû'ayı karışdırırken okuduğum: (Ancak bir tek Allah vardır) cümlesi, benim üzerimde çok derin bir te'sîr yaptı. Çünkü hıristiyanlık dîninde, tâm üç dâne tanrı vardı ve aklımız kabûl etmediği hâlde, buna inanmak zorundaydık. Bu (Ancak bir tek Allah vardır) ibâresi, bu târîhden i'tibâren aklımdan çıkmaz oldu. Bu kudsî ve ulvî i'tikâd, müslimânların kalblerinde taşıdıkları, behâ biçilmez bir hazînedir.

Artık islâmiyyete alâkam arttı. Bir müddet sonra müslimân olmağa karar vermişdim. Müslimân olduktan sonra, Salâhaddîn ismini aldım. Müslimânlığın en doğru din olduğuna inanıyordum.

Zîrâ müslimânlık, Allahü teâlânın hiç bir şerîki olmadığını ve bir günâhın ancak Allah tarafından afv edilebileceğini esâs olarak kabûl etmektedir. Bu îmân, tabî'at kanûnlarına ne kadar uygundur! Tarlada, çiftlikde, köyde, şehirde, okulda, hükûmetde, devletde, kısaca her yerde, bir tek baş vardır. İkilik dâimâ ayrılığa sebep olmuştur.

İslâm dîninin en doğru din olduğunu bana gösteren ikinci delîl, islâmiyetden evvel, temâmen vahşî bir tarzda yaşayan arabların, islâm dîni sâyesinde, çok kısa bir zemân içerisinde, dünyânın en medenî, en kudretli bir devleti hâline gelmeleri ve insan sevgisini Arab çöllerinden, tâ İspanyaya kadar götürebilmeleridir. Müslimân Arablar, İspanyayı bir çöl hâlinde buldular. Onu, kısa zemânda, bir gül bağçesi hâline getirdiler. John W. Draper gibi dürüst bir târîhçi, (1226 [m. 1811]-1299 [m. 1882]) (The Intellectual Development of Europe=Avrupanın ma'nevî tekâmülü) adındaki eserinde, islâmın asrî medeniyetin teessüsünde oynadığı son derece büyük ve mühim te'sîri anlatmakda, (Hıristiyan târîhçiler islâmiyete olan kinlerinden dolayı, bu hakîkati gizlemeğe çalışmakta, Avrupanın müslimânlara ne kadar borçlu olduğunu, bir dürlü i'tirâf edememektedirler) demektedir.

Aşağıda, müslimânların İspanyayı nasıl buldukları hakkında Draperin yazılarını aynen nakl ediyorum:

(O zemânki Avrupalılar temâmîle barbardı. Hıristiyanlık, onları barbarlıktan kurtaramamışdı. Onlara hâlâ vahşî nazariyle bakmak gerekirdi. Pislik içinde yaşarlardı. Kafaları, hurâfelerle doluydu. Doğru dürüst düşünmek hâssasına bile mâlik değildiler. Âdî kulübelerde yaşarlardı. Eğer kulübenin zemîninde veyâ duvarlarında bir hasır örtüsü varsa, bu büyük bir zenginlik işareti sayılırdı. Yidikleri, yabânî fasülye, havuç gibi sebzeler, ba'zı otlar, hattâ ba'zen ağaç kabuklarıydı. Elbise olarak, uzun müddet dayandığı için dabağlanmamış hayvan postları kullanıyorlar ve bunun için çok pis kokuyorlardı.

Müslimânlar, onlara her şeyden önce temizliği öğretdiler. Müslimânlar, günde beş def'a yıkanıyorlardı. Onların da günde hiç olmazsa bir kerre yıkanmasını sağladılar. Sonra, onların üzerinden pis kokulu, parça parça olmuş, bitlerle dolmuş olan hayvan derilerini çıkarıp atarak, onlara güzel kumaşlardan, renkli ipliklerden örülerek yapılmış olan kendi elbiselerinden verdiler. Onlara yemek pişirmesini, yemek yimesini öğretdiler. İspanyada evler, konaklar, serâyalar inşâ etdiler. Mektebler, hastahâneler kurdular. Üniversiteler te'sîs etdiler. Bu üniversiteler, bütün dün-

yâya bir nûr kaynağı oldu. Her tarafda bağçeler yetiştirdiler. Memleket, güllük gülistanlık oldu. Vahşî Avrupalılar, bütün bunları ağız açık, şaşkınlık ve takdırle gördüler ve yavaş yavaş medenî olmağa başladılar.)

Böyle vahşî insanları terbiyeye muvaffak olan, onlara medeniyet rûhunu aşıl原因, onları karanlıktan, cehâletten, hurâfelerden kurtaran müslimân arablar, bu akla sığmaz mu'azzam işi ancak islâm dîni sâyesinde yapabildiler. Çünkü islâm dîni, en doğru dindir. Allahü teâlâ muvaffak olmaları için, onlara yardım ediyordu.

Allahü teâlânın emri ile Muhammed aleyhisselâmın teblîğ ve neşr eylediği islâm dîni ve Allahü teâlânın kelâmı olan Kur'ân-ı kerîm, dünyâ târîhini değiştirmiş ve onu karanlıktan kurtarmışdır. Eğer islâm dîni olmasaydı, insanlık bugünkü medeniyet derecesine, ilm ve fende bugünkü seviyesine erişemezdi. Müslimânların gözünde ilmin çok yüksek bir yeri vardır. Muhammed aleyhisselâm, **(İlm Çinde de olsa, onu alınız)** buyurmaktadır. İşte seve seve kabûl etdiğim islâm dîni böyle bir dindir.

7

THOMAS MUHAMMED CLAYTON

(Amerikalı)

Tam öğle olmak üzereydi. Sıcaktan bunalmış, tozlu yoldan geçerken, bir aralık kulağımıza kendine mahsûs bir güzelliğı olan, bir ses gelmeğe başladı. Bu ses, etrâfımızdaki bütün boşluğu sanki dolduruyordu. Bir ağaç topluluğunu geçince, önümüze insana hayret verici bir manzara çıktı. Âdetâ gözlerimize inanamıyorduk. Tahtadan yapılmış ufak bir kule üzerine çıkmış, tertemiz cübbeli ve beyâz sarıklı yaşlı bir Arab ezân okuyordu. Ezânı okurken kendinden geçmiş, sanki dünyâdan temâmen ayrılarak, hâlıkının, sâhibinin huzûruna çıkmışdı. Bu yüce manzara karşısında, biz de sanki hipnotize olmuş gibi durakladık ve yavaş yavaş yere oturduk. Kulağımıza gelen seslerin ve sözlerin ma'nâsını anlamıyor, fekat onun te'siri altında kalıyor ve rûhumuzda bir başkalık, bir ferâhlık his ediyorduk. Sonradan öğrendik ki, Arabın söylediğı tatlı sözlerin ma'nâsı şu idi: (Allahü teâlâ en büyükdür. Allahü teâlâdan başka ilâh, ma'bûd yokdur). Birdenbire, etrâfımızda birçok insanlar belirdi. Hâlbuki, biz o zemâna kadar etrâfımızda kimseyi görmemişdik. Nereden çıktıklarını, nereden geldiklerini bilmediğimiz bu insanların yüzünde büyük bir hürmet ve muhabbet ifâdesi vardı. İçlerinde her yaşdan, her sınıftan insan

bulunuyordu. Elbiseleri başka, yürüyüşleri başka, görünüşleri başka idi. Fekat, hepsinin yüzünde aynı ciddî ifâde, büyük vekar ve aynı melâhat [sevimsizlik] vardı. Gelenlerin mikdârı artıyor ve biz, gâlibâ bunların arkası bir dürlü kesilmeyecek diye düşünüyorduk. Nihâyet gelenler toplandı. Hepsi ayakkabılarını ve takunyalarını çıkararak saf saf dizildiler. Saflar kurulurken safa girenler arasında hiç bir fark gözetilmediğini büyük bir hayret ile görüyorduk. Beyâz insanlar, sarı insanlar, siyâh insanlar, zengin insanlar, fakîr insanlar, tüccarlar, me'mûrlar, işçiler, hiç bir ırk veyâ rütbe farkı gözetilmeksizin yanyana geliyor ve birlikde ibâdet ediyorlardı.

Ben, birbirinden bu kadar farklı insanın, kardeşçe yanyana gelmelerine, hayrân olmuşdum. Bu, ilk gördüğüm ulvî manzara üzerinden, şimdi üç sene geçdi. Bu arada ben de, insanları bu kadar birbirine yaklaştıran bu ulvî din hakkında, bilgi toplamağa başlamışdım. Müslimânlık hakkında edindiğim bilgiler, beni bu dîne büsbütün yaklaştırdı. Müslimânlar, bir tek Allaha inanıyor, hıristiyanların telkîn ettikleri gibi, insanların günâh içinde doğmadığını söylüyorlardı. Onları, yalnız Allahü teâlânın kulu olarak kabûl ediyor, onlara karşı büyük bir şefkat gösteriyor, doğru yolda oldukları müddetçe, onların râhat, huzûr ve se'âdet içinde yaşamalarını arzûluyordu. Hıristiyanlıkda, akıldan geçen fenâ bir düşünce bile günâh sayıldığı hâlde, müslimânlar ancak Allahü teâlâyâ isyân ve kullara karşı yapılan bir kötülüğü günâh sayıyor, insanı düşüncesinde temâmiyle serbest bırakıyordu. İslâm dîni, (İnsan, ancak yaptığı işden mes'ûldür) diyordu.

İşte, yukarıda sıraladığım bu sebeplerden dolayı, seve seve müslimânlığı kabûl etdim. Aradan üç sene geçtiği hâlde, ba'zı geceler rû'yamda o Arab müezzinin hazîn ve te'sîrli sesini duyar ve her taraftan koşup gelen dürlü dürlü insanların saf saf dizildiğini görürüm. Allahü teâlâyâ ibâdet etmek için, aralarında hiç bir fark gözetmeksizin birlikde secdeye kapanan bu insanlar, muhakkak ki, samîmî olarak Allahü teâlâyâ ibâdet etmektedirler.

8

DEVIS WARRINGTON (Avusturyalı)

Korkunç bir kışdan sonra, ilkbahârın tatlı ve ılık eli, soğuk top-
rak tabakasına nasıl te'sîr ederse, islâmiyyet de bana öyle te'sîr et-
ti. Kalbimi ısıttı ve bana yeni ve güzel bir ilm elbisesi giydirdi. İs-
lâmîyyetin öğrettiği şeyler, ne kadar güzel, ne kadar doğru ve

mantıkîdir! (Allahü teâlâ birdir ve Muhammed aleyhisselâm Onun resûlüdür) sözü ne kadar açık, ne kadar doğru ve güzeldir! Hıristiyanların inanılması mümkün olmayan, anlaşılmaz (Baba, Oğul ve Rûh-ul-kuds) inancına benzer mi? Hıristiyanların insanı ürküten, onu korkutan, fekat hiçbir zemân onu tatmîn etmeyen akîdeleri yanında, bu sâde ve mantıkî îmân, insanı kendisine cezb ediyor. İslâmiyyet, hiç değişmemiş ilâhî bir dindir. Aradan asrlar geçmesine rağmen, bugün için de, yarın için de, insanın maddî ve ma'nevî bütün ihtiyâclarını karşılar. Meselâ, insanların eşit olduğunu, Allahü teâlâ indinde aralarında bir rütbe veyâ mevki' farkı bulunmadığını, islâmiyyet gâyet açık bir tarzda beyân eder ve bunları dünyâ hayâtında da tatbîk eder. Aynı husûsları iddî'â eden hıristiyan kilisesinde, birbirinden rütbece farklı papalar, arşevекler, evекler, piskoposlar ve dahâ bir sürü din adamları vardır. Bunlar, Allahü teâlâ ile kul arasına girerler ve kendi şahsî çıkarları için, Allahü teâlânın ismini kullanırlar. Hâlbuki, islâmiyyetde, Allahü teâlâ ile kul arasına kimse giremez. Allahü teâlâ, emrlerini, Kur'ân-ı kerîm vâsıtası ile kullarına teblîg eder. Size, aşağıda, Allahü teâlânın bir emrinden bahs edeceğim. Bu bir misâldir. Bu misâl, emrlerin ne kadar sâde ve açık ve ne kadar güzel olduğunu gösterir:

Bekara sûresinin ikiyüzaltmış yedinci âyetinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Doğru, halâl yoldan kazandıklarınızın temizlerinden ve sizin için yerden yetiştirdiğimiz mahsûllerden ve meyvelerden infâk edin [verin!]. İğrenerek, alamıyacığınız pis şeylerden infâk etmeyin. Biliniz ki, Allahü teâlânın hiç bir şeye ihtiyâcı yoktur ve tâm hamde lâyıık olan Odur)** buyurulmuştur. Kur'ân-ı kerîmin bu derin ve güzel emrlerini okuyup öğrendikçe, rûhum ferâh buldu ve seve seve müslimân oldum.

9

Bayan CECILLA CANNOLY [REŞİDE] (Avusturyalı)

Niçin müslimân oldum?

Size çok samîmî olarak söyleyebilirim ki, ben farkına varmadan müslimân olmuşdum. Çünkü, dahâ genç yaşda iken bağılı olduğum hıristiyan dînine karşı, zerre kadar i'timâdım kalmamış, hıristiyanlıktan soğumağa başlamışdım. Ben, dinde birçok şeyleri bilmek ve anlamak istiyordum. Bana öğretilmeğe çalışılan i'tikâdları, körü körüne kabûl etmek tarafdârı değildim. Neden üç tanrımız vardı? Neden dünyâya hepimiz günahkâr olarak gelmişdik ve

keffâret vermeğe mecbûrduk? Neden ancak râhib vâsıtası ile Allahü teâlâyâ yalvarıyorduk? Sonra bize gösterilen dürlü dürlü işâretlerin, anlatılan dürlü dürlü mu'cizelerin ne ma'nâsı vardı? Ben bunları ders veren râhiblere sorduğum zemân, onlar kızıyor, (Kilisenin sana öğrettiği şeylerin aslını sen soramazsın. Bunlar gizlidir. Sen yalnız inanmakla mükellefsin) diyorlardı, ama buna da benim aklım ermiyordu. İnsan, anlamadığı, aslını bilmediği bir şeye nasıl inanır? Fekat, o zemânlar ben düşüncelerimi açıktan açığa söylemeğe cesâret edemiyordum. Ben emînim ki, kendilerini hıristiyan sayan pek çok insan, tıpkı bizim gibi düşünmekte ve kendilerine verilen dînî bilgilerin çoğuna inanmamakda, fekat bunu açıklamaktan da korkmaktadırlar.

Nihâyet dahâ yaşlanınca, bana üç tanrıya tapmağı emr eden hıristiyan kilisesinden uzaklaşarak, (Tek bir Allaha ibâdet etmeği öğreten başka bir din var mıdır?) diye aramağa başladım. Çünkü bütün vicdânım, ma'neviyyâtım, ancak bir tek Allahın mevcûd olabileceğini bildiriyordu. Sonra etrâfıma bakınca, papazların bize öğretmeğe kalkdıkları o anlaşılmaz kerâmetlerin, kendi başlarından geçtiğini söyledikleri garîb hikâyelerin, ne kadar ma'nâsız olduğunu hâdiseler bana gösteriyordu. Dünyâdaki her şey, insanlar, hayvanlar, ormanlar, dağlar, denizler, ağaçlar, çiçekler, bunları bir büyük hâlıkın [yaratıcının] yarattığını göstermiyor muydu? Yeni doğan bir bebek, bir mu'cize değil miydi? Hâlbuki kilise, her yeni doğanın, günâhla örtülü bir zevallı olduğunu telkîne çalışıyordu. Hayır, bu olamazdı. Bu yalandı. Her doğan çocuk, Allahü teâlânın günâhsız bir kulu, bir mahlûku idi. Bir mu'cize idi ve ben ancak tek Allaha, Onun yarattığı mu'cizelere inanıyordum.

Dünyâda hiç bir şey günâhla dolu, kirli ve çirkin değildi. Ben böyle düşünürken, birgün kızım islâmiyyet hakkında yazılmış bir kitâbla eve geldi. Ana kız oturup, bu kitâbı büyük bir dikkat ile okuduk. Aman Allahım, bu kitâb tâm bizim düşündüklerimiz gibi söylüyordu. İslâmiyyet, ancak bir tek Allahın bulunduğunu bildiriyor, insanların ma'sûm varlıklar olarak dünyâyâ geldiğini haber veriyordu. Ben o zemâna kadar islâmiyyet hakkında hiç bir şey bilmiyordum. Mektebde, islâmiyyet bir alay mevzû'u idi. Bize, bu dînin yapma, saçma ve uyuşturucu olduğu, müslimânların Cehenneme gidecekleri öğretilirdi. Bu kitâbı okudukdan sonra, beni bir düşünce aldı. İslâmiyyet hakkında, biraz dahâ bilgi sâhibi olmak için, bulunduğum şeherde müslimânları aradım. Bulduğum müslimânlar, benim gözümü açdılar. Sorduğum süâllere o kadar mantıkî cevâblar verdiler ki, artık bu dînin bizim papazların dediği gibi

uydurma bir din değil, Allahü teâlânın hakîkî dîni olduğuna inanmağa başladım. Kızım ile berâber İslâmiyyet hakkında yazılı dahâ birçok eserleri de okuduktan sonra, onun ulviyyetine ve doğruluğuna tamâmîle inanarak, ikimiz birlikde müslimân olduk. Ben (Reşîde), kızım da (Mahmûde) isimlerini aldık.

Bana sorduğunuz ikinci sûâle, ya'nî (İslâmiyyetde en çok beğendiğiniz nedir?) sûâline gelince, buna şu cevâbı vereceğim:

İslâmiyyetde en çok beğendiğim şey, düâlardır. Çünkü, hıristiyanlarda düâlar, Allahü teâlâdan hazret-i İsâ vâsıtasıyla, servet, mevkî', i'tibâr vesâir dünyâ varlıklarını istemek için yapılır. Hâlbuki, müslimânlar düâ ederken, Allahü teâlâyâ şükranlarını arz ederler ve bilirler ki, onlar dinlerine ve Allahü teâlânın emrlerine riâyet ettikleri müddetçe, Allahü teâlâ, onlara muhtâc oldukları her şeyi, onlar istemeden, verecektir.

10

MUHAMMED ESAD LEOPOLD WEİSS (Avusturyalı)

(Avusturyada Lwow [şimdi Polonyada] şehrinde 1318 [m. 1900] de doğmuş olan Weiss, 22 yaşında iken, bir gazete muhâbiri olarak Arab memleketlerini ziyâret etmiş, İslâm dînine hayrân olarak, onu kabûl ettiğini söylemiş ve sonra, bütün islâm devletlerini, bu arada Hindistânı ve Afganistânı da ziyâret ederek, intibâlarını dünyânın en büyük gazetelerinden biri olan (Frankfurter Zeitung)da neşr etmiştir. Bir müddet Frankfurter Zeitung'un neşriyyat müdürlüğünü yapan Weiss, Pâkistânın istiklâle kavuşmasından sonra, bu hükûmet tarafından dînî tedrisâtın kurulmasında yardımcı olarak, Pâkistâna gitmiş ve ondan sonra Pâkistânı temsil için Birleşmiş Milletler merkezine gönderilmiştir. Kendisinin (İslâm yol kavşağında), (Mekkeye giden yol) adlı iki eseri vardır. Son zemânlarda Kur'ân-ı kerîmin İngilizce yeni bir tercemesini yapmıştır. İslâm ilmlerinden haberi olmayan bu kimsenin tefsîr yapmağa kalkışmasından, Ehl-i sünnet mezhebinde olmadığını anlaşılmakta, tefsîrinin ve diğer yazılarının zararlı olacaklarını göstermektedir. Vehhâbiler ve diğer mezhebsizler, bu câhil, sapık adamı medh etmekte, islâm âlimi olarak tanıtmaktadırlar.)

Muhâbir ve muharrir olarak çalışmakta olduğum gazeteler, beni 1922 senesinde "husûsî muhâbir" ünvanı ile Asya ve Afrika'ya yolladı. Başlangıçta müslimânlar ile temâsım, her hangi bir yabancının başka bir yabancı ile temâsından ibâretti. Fekat islâm memleketlerinde uzun zemân kalınca ve müslimânlar ile dahâ

fazla tanışınca, onların dünyâyâ ve dünyâda zuhûr eden hâdiselere Avrupalılardan büsbütün başka bir tarzda baktıklarını görmeğe başladım. Onların olaylara çok ağırbaşlı ve soğuk kanlı olarak bakmaları, i'tirâf edeyim, bizden çok dahâ insânî bir tarzda düşünmeleri, bende bir alâka uyandıрмаğa başlamışdı. Ben koyu bir katolik âileden gelmişdim. Bütün çocukluğum esnâsında bana müslimânların dinsiz olduğu, şeytâna tapdığı telkîn olunmuşdu. Müslimânlarla temâs edince, bana söylenen bu sözlerin doğru olmadığını görerek, islâm dînini incelemeğe karâr verdim. Bu husûsda birçok kitâblar te'mîn etdim. Bunları dikkat ile incelemeğe başlayınca, bu dînin ne kadar temiz, ne kadar kıymetli bir din olduğunu hayret ile gördüm. Fekat, kendileri ile temâs ettiğim ba'zı müslimânların hareket tarzı, benim okuduğum müslimânlık esâslarına uymuyordu. Müslimânlık, her şeyden evvel temizlik, açık kalblilik, kardeşlik, merhamet, sadâkat, sulh ve selâmet telkîn ediyor ve biz hristiyanların inandığı (insanların dâimâ günahkâr olduğu) akîdesini red ediyor, bunun aksine, (Hayâtdan, kimseye zarar vermemek ve günâh işlemek şartıyla zevk alınız) diyordu. Hâlbuki, ben bu kâ'idelere uymayan pis ve yalancı müslimânlara da rastladım. Bu işi dahâ ziyâde anlamak için, tecrîbe maksadıyla kendimi bir müslimân yerine koydum ve kitâblarda okuduğum esâslara uyarak, islâm âlemini incelemeğe başladım. Şunun farkına vardım ki, islâm âleminin gitdikçe bozulması, za'îflemesi, âdetâ inhitâta (çökmeğe) uğramasının en büyük sebebi, müslimânların dinlerine, gitdikçe kaydsız kalmalarıdır. Müslimânlar, tâm müslimân oldukları müddetçe, dâimâ yükselmişler, müslimânlığı bırakmağa başlayınca, aşağılara düşmüşlerdir. Hâlbuki, bir memleketin, bir milletin, bir cem'iyetin yükselmesi ve terakîsi için ne lâzımsa, müslimânlıkta mevcûddur. Bütün medeniyet esâsları onda vardır. İslâm dîni, hem çok ilmî, hem de çok amelî [pratik]dir. Koyduğu esâslar, tâm mantıkî ve herkes tarafından anlaşılabilir, içinde; ilme, fenne, insan tabîatine uymayan tek bir unsur bile bulunmayan kâ'idelerdir. Onda lüzûmsuz hiç bir şey yoktur. Diğer din kitâblarında bulunan, garîb [anlaşılmaz] yerler, mugâlatalar [yanıltmacalar], mantıka sığmayan hurâfe [mistik] husûslar, islâm dîninde yoktur. Bu husûsları ben bütün müslimânlarla konuştum ve onları (Niçin bu güzel dînimize dahâ fazla bağlanmıyorsunuz, niçin ona iki elle sarılmıyorsunuz?) diye azarladım. Nihâyet 1344 [m. 1926] senesinde Afganistânda bir vâli ile bu husûslar üzerinde görüşürken, o bana, (Siz müslimân olmuşsunuz da haberiniz yok. Zîrâ, ancak hakikî bir müslimân islâmîyeti

sizin gibi müdâfe'â eder) dedi. Vâlinin bu sözü üzerine beynimde bir şimşek çakdı. Eve döndüğüm zemân, derin derin düşünceye daldım ve kendi kendime, (Evet, ben artık müslimân oldum) dedim. Derhâl (**Kelime-i Şehâdet**) getirdim. O târîhden beri müslimânım.

Bana, (Müslimânlıkda sizi en çok ne cezbetdi?) diye soruyorsunuz. Buna cevâb veremem. Zîrâ bütün müslimânlık benim kalbimi istilâ etmiş, kaplamışdır. Bunun içinde bana ayrıca te'sîr eden hiç bir husûs yokdur. Ben, müslimânlıkda, hıristiyanlıkda bulamadığım her şeyi buldum. Müslimânlığın hangi kâ'idesinin, hangi esâsının bana dahâ yakın geldiğini söyleyemem. Zîrâ onun her kâ'idesine, her esâsına hayrânım. Müslimânlık, mu'azzam bir âbidedir. Onun tek parçasını bile ondan ayırmak kâbil değildir. Bütün parçalar birbiri ile bir nizâm içinde kenetlenmiş ve perçinleşmişdir. Parçaların arasında mu'azzam bir âhenk vardır. Hiç bir eksiği yokdur. Herşeyi yerli yerindedir. Belki, bu son derece takdîre lââyık intizâm, beni islâm dînine bağlayan bir âmildir. Hayır, beni islâm dînine bağlayan, ona karşı duyduğum aşkdır. Bilirsiniz ki, aşk birçok şeylerden teşekkül eder: Arzû, yalnızlık, ihtirâs, te'âlf, yükselmek ve ilerlemek hevesi, kuvvet ve kudretimizle karışık za'flarımız, mu'âvenet ve muhâfaza edici bir yardımcıya olan ihtiyâc ve benzerleri. İşte ben, bütün kalbimle ve aşkımla islâm dînine sarıldım ve o da, bir dahâ çıkmamak üzere kalbime yerleşti.

11

Dr. ÖMER ROLF FREIHERR VON EHRENFELS (Avusturyalı)

(Rolf Freiherr (baron) von Ehrenfels, bütün dünyâda (Gestalt = kuruluş) fizyolojisi ilminin kurucusu olarak kabûl edilen Prof. Dr. Baron Christian Ehrenfelsin tek oğludur. Meşhûr bir âileye mensûbdur. Dahâ küçük çocukken şarka karşı büyük merak duymağa ve islâm dînini tedkîk etmeğe başlamışdır. Kız kardeşi İmma von Bodmesrhof, Lahorda 1953 de neşr olunan bir eserinde kardeşinin bu hevesini uzun uzadıya anlatmaktadır. Rolf, genç yaşında Türkiye, Arnavutluk, Yunanistan ve Yugoslavyayı dolaşmış ve müslimânlarla temâs etmiş, hıristiyan olmasına rağmen, câmi'lerde ibâdete katılmışdır. Nihâyet islâm dînine karşı olan bu yakınlığı, onun 1927 senesinde müslimânlığı kabûl etmesine sebep olmuş ve kendisine Ömer ismini seçmiştir. 1932 senesinde Hindistânı da ziyâret etmiş ve (İslâm'da kadının yeri) isimli bir ki-

tâb neşr etmiştir. Almanlar İkinci Cihan Harbi esnâsında Avusturyayı işgâl edince, Rolf, Hindistâna kaçmıştır. Kendisini kabûl eden Ekber Haydarın yardımı ile, Assamda antropolojik araştırmalar yapmış ve 1949 da Madras Üniversitesi antropoloji profesörlüğüne ta'yîn edilmiş ve Bengalde bulunan (Royal Aslotic Society) tarafından altın madalya ile mükâfâtlandırılmışdır. Kitâbları urdu diline de terceme edilerek basılmışdır.)

Niçin müslimân olduğumu soruyorsunuz. Beni müslimân yapan ve onun hak din olduğunu bana bildiren husûsları aşağıda sıralıyorum:

1) İslâmiyyet, dünyâda tanıdığımız bütün dinlerin iyi kısımlarını ihtivâ eder. Bütün dinler insanların sulh ve sükûn içinde yaşamasını isterler. Fekat, hiçbir din bunu, islâm dîninde olduğu gibi insanlara açıklayamamıştır. Başka hiç bir din, islâm dîni kadar hâlıkımıza ve din kardeşlerine karşı, bu derece sevgi aşılayamamıştır.

2) İslâmiyyet, sulh ve sükûn içinde Allahü teâlâyâ tam bir teslîmiyyet emr eder.

3) Târîh tedkîk edilirse, hakîkaten islâm dîninin en son ilâhî hak din olduğu ve artık başka bir din zuhûr etmeyeceği kendiliğinden meydâna çıkar.

4) Muhammed aleyhisselâm, islâmı teblig etmiş olup, Peygamberlerin sonuncusudur.

5) İslâm dînine giren bir kimse, şübhesiz eski dîninden ayrılmış olacaktır. Fekat, bu ayrılık zan olunduğu kadar büyük değildir. Bütün ilâhî dinlerde îmân esâsları birdir. Kur'ân-ı kerîm, eski ilâhî dinleri kabûl eder. Ancak, bu dinlere sonradan karışdırılan yanlış akîdeleri düzeltmekde, İsâ aleyhisselâmın hakîkî dînini izhâr etmekde, Muhammed aleyhisselâmın son Peygamber olduğunu ve Ondan sonra başka bir Peygamber gelmeyeceğini i'lân etmektedir. Ya'nî islâmiyyet, diğer dinlerin hakîkî ve kâmil şeklidir. İnsanlar dürlü menfe'atler ve ihtirâslar yüzünden, birbirlerine düşman olmuşlardır. Bundan menfe'at umanlar olmuş, dinleri birbirine karşı düşman yapmağa çalışmış, aslı Allahü teâlâyı tanımak olan dinleri, dünyâ işlerinde bir vâsita olarak kullanmağa başlamışlardır. Hâlbuki, dikkat edilecek olursa, islâm dîninin, diğer ilâhî dinleri kabûl ettiği, fekat onlarda zemânla ve insan eliyle yapılan hatâları tashîh ettiği görülür. İslâmiyyeti kabûl etmek, erkek ve kadın bütün insanların muhtâc oldukları, ma'nevî ve maddî yardımı yapmak demektir.

6) İnsanlar arasında kardeşlik fikri, hiç bir dinde, islâm dîninde olduğu şekilde bildirilmemiştir. Müslimân olan herkes, hangi ırktan, hangi millettten, hangi renkden ve hangi dilden olursa olsun, birbirlerinin din kardeşleridir. Siyâsî düşünceleri ne olursa olsun, birbiri ile kardeşdirler. Bu büyüklük hiç bir dinde yoktur.

7) İslâm dîni, dünyâda kadınlara da büyük haklar veren bir dindir. İslâm dîni, kadına en büyük yeri vermiştir. Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm, (**Cennet anaların ayağı altındadır**) buyurmuştur.

İslâm dîni, diğer dinlere mensûb olanların yaptıkları eserlere hurmet etmiş, bunları barbarlar gibi yıkmamıştır. İstanbulda Fâtih ve Sultân Ahmed câmi'leri yapılırken, Ayasofyanın ba'zı kısımlarını model almaktan çekinmemişlerdir. Müslimânlar bütün târîh boyunca, diğer din mensûblarına en büyük adâleti ve merhameti göstermişlerdir.

İşte bütün bunlar için, ben müslimânlığı kendime din olarak seçtim.

12

Dr. BENOİST [ALÎ SELMÂN]

(Fransız)

Ben bir doktorum ve koyu katolik bir âileye mensûbum. Fekat doktorluğu meslek olarak seçmem ve pozitif, tecribî, tab'î ilmlerle meşgûl olmam, bende hıristiyanlığa karşı büyük bir nefret uyardırmıştı. Din husûsunda âile ferdlerim ile aynı fikrde değildim. Evet, büyük bir Hâlık [yaratıcı] vardı ve ben de Ona, ya'nî Allahü teâlâyâ inanıyordum. Fekat hıristiyanlığın, bilhâssa katoliklerin bu büyük yaratıcı etrâfında meydâna getirdikleri dürlü dürlü garîb ilahlar, oğullar, Rûh-ul-kudsler, Îsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olduğunu isbât için akl almaz uydurmalar ve dahâ bir takım hurâfeler, âyinler, dürlü dürlü merâsimler, beni Allahü teâlâyâ yaklaştırmıyor, aksine Ondan uzaklaştırıyordu.

Ben, bir tek Allahın varlığına inandığımdan, hiç bir zemân teslîsi (üç tanrıyı) kabûl etmedim ve Îsâ aleyhisselâmı hiç bir zemân Allahın oğlu olarak tanımadım. Demek oluyor ki, ben dahâ islâmiyyeti tanımadan evvel, Kelime-i şehâdetin yarısı olan (**Lâ ilahe illallah**) kısmını çokdan kabûl etmişdim. İslâm dîni ile meşgûl olmağa başladığım ve Kur'ân-ı kerîmde rast geldiğim meâl-i şerfi, (**Söyle ki, Allahü teâlâ birdir, doğmamıştır ve doğurmaz ve Ona benzer hiç bir varlık yoktur**) olan İhlâs sûresini okuduğum ze-

mân, (Aman Allahım, işte ben tam buna inanıyorum) dedim ve içimde büyük bir ferâhlık duydum. İslâmiyeti dahâ derinden tedkik etmenin çok lüzûmlu olduğunu gördüm. İslâmiyeti inceledikçe, bu dînin benim düşüncelerime temâmen uygun olduğunu hayret ile görüyordum. İslâmiyet, din adamlarını, hattâ Peygamberleri “aleyhimüssalevat” bizim gibi insanlar olarak kabûl ediyor, onlara ilahlık vasfı vermiyordu. Hele, bir papazın günâhları afv edebileceğini, aslâ kabûl etmiyordu. İslâm dîninde, hiç bir hurâfe, akla uymıyan bir hükm, anlaşılmıyan bir bahs yokdu. İslâm dîni, tâm benim istediğim gibi, mantıkî bir dindi. Katoliklerin bildirdikleri gibi, insanların günâhkâr olarak dünyâya geldiklerini kabûl etmiyordu. İnsanlara rûh ve beden temizliği emr ediyordu. Tıbbın esâs kâidesi olan temizlik, islâm dîninde, Allahü teâlânın bir emriydi. İbâdete temiz olarak gelmeği emr ediyordu ki, başka hiç bir dinde buna rastlamamışdım.

Hıristiyanlıkda, hıristiyan dînine girerken ve âyinlerde İsâ aleyhisselâm ile, hâşâ tanrı ile birleşebilmek için papazın İsânın eti diye verdiği ekmeği yimek ve kanı diye verdiği şerâbı içmek gibi âyinlerin, puta tapan en ibtidâf kavmlerin bir âdeti olduğunu görüyor ve bunlardan nefret ediyordum. Benim pozitif ilmlerle inkişâf eden aklım, böyle çocukça ve hakikî bir dîne yakışmıyan saçma merâsimleri, şiddet ile red ediyordu. Diğer taraftan, islâmiyette bunların hiç biri yokdu. İslâmiyette yalnız hakikat, sevgi ve temizlik vardı.

Artık karârımı vermişdim. Müslimân dostlarıma gitdim ve müslimân olmak için ne yapmak lâzım geldiğini sordum. Bana **(Kelime-i şehâdet)** söylemesini ve ma'nâsını öğretdiler. Ben yukarda da söylediğim gibi, bunun yarısını, ya'nî (Bir tek Allah vardır) kısmını müslimân olmadan evvel kabûl etmişdim. Geri kalan (Muhammed aleyhisselâm Onun resûlüdür) kısmını da kabûl etmek hiç güç olmadı. Artık İslâm dîni hakkında neşr olunmuş ciddî eserleri incelemeğe başladım. Bunların arasında Melek Bennâbînin çok güzel bir eseri olan (Le Phéne Coranique)ji okuduğum zemân, Kur'ân-ı kerîmin ne mu'azzam bir eser olduğunu hayret ve takdîr ile gördüm. Bundan ondört asr önce indirilmiş bu Allah kitâbında yazılı olanlar, bugünkü ilmî ve fennî araştırmaların netîcelerine temâmiyle uymaktadır. Hem ilm ve fen ve hem de ictimâî feâliyyetler bakımından, Kur'ân-ı kerîm, yalnız bugünün değil, aynı zemânda yarının da kitâbıdır.

1953 senesi 20 Şubat günü Paris câmi'ine giderek orada müftü efendinin ve şâhidlerin huzûrunda İslâm dînini resmen kabûl et-

dim ve Alî Selmân ismini aldım.

Bu yeni dînimi, çok seviyorum. Çok bahtiyârım ve sık sık kelime-i şehâdet getirerek ve ma'nâsını düşünerek, islâm dînine olan îmânımın kuvvetini açıklıyorum.

13

Dr. R. L. MELLEMA
(Hollandalı)

(Dr. Mellema, Amsterdamda Tropical müzesinin, İslâm eserleri kısmının müdürüdür. (Wayang bebekleri), (Pâkistân hakkında bilgiler), (İslâmiyeti tanıtdırma) eserleri ile meşhûrdur.)

1919 senesinde, Leiden Üniversitesinde şark dillerini incelemeğe başladım. Hocam bütün dünyânın çok iyi tanıdığı Arab lisâna vâkıf, Prof. Hurgronje idi. Bana arabî okumağı, yazmağı ve terceme etmeğı öğretirken, ders kitâbı olarak Kur'ân-ı kerîm ile Gazâlînin eserlerini vermişdi. Esâs çalışma mevzû'u, (İslâmiyyetde Hukuk) idi. Ben, islâm târîhi ve islâmiyyet ile alâkalı ilmler hakkında, o zemâna kadar Avrupa dillerinde neşr edilmiş birçok kitâb okudum. 1921 yılında Mısra giderek, El-ezher medresesini ziyâret etdim. Bir ay kadar orada kaldım. Bundan sonra, Arabîden başka Sanskrit ve Malayi dillerini de öğrendim. 1927 senesinde, o zemânlar Hollanda sömürgesi olan Endonezyaya gitdim. Cakarta'da yüksek okulda Cava dilini öğrenmeğe başladım. 15 sene müddet ile kendimi yalnız Cava dilinde değil, aynı zemânda eski ve yeni Cava medeniyet târîhinde de yetiştirdim. Bütün bu müddet zarfında, hem müslimânlarla temâs ediyor, hem de elime geçen Arabî kitâbları okuyordum. İkinci Cihan Harbinde, Japonlar Endonezya adalarını işgâl etdiler. Beni esîr aldılar. Harb bitinceye kadar süren çok zahmetli bir esâret hayâtından sonra, tekrar Hollandaya döndüm ve Amsterdamda Tropical müzesinde kendime bir iş buldum. Burada tekrar islâmiyyet üzerine çalışmağa başladım. Benden, Cavadaki müslimânları anlatan küçük bir kitâb yazmamı istemişlerdi. Bu işi de ele alarak temâmladım. 1954-1955 seneleri arasında, Pâkistândaki müslimânlar hakkında etüd yapmak üzere, beni oraya gönderdiler. O zemâna kadar yukarıda da söylediğim gibi, yalnız Avrupa dillerinde islâmiyyet hakkında çıkan eserleri okumuşdum. Pâkistâna varıp, Pâkistânlı müslimânlarla temâs edince, İslâmiyyeti büsbütün başka bir şekilde görmeğe başladım. Lahorda müslimân dostlarımdan beni câmi'lerine götürmelerini ricâ etdim. Bunu memnûniyyet ile karşıladılar ve beni bir Cum'a nemâzına götürdüler. İbâdeti büyük bir dikkat ile

seyr etdim ve dinledim. Üzerimde o kadar büyük bir te'sîr yapı ki, âdetâ kendimden geçdim. Artık kendimi müslimân olmuş kabûl ediyor, müslimânların ellerini bir kardeş olarak sıkıyordum. Câmi'deki hissiyâtımı, 1955 yılında (Pâkistan Quarterly) mec-mû'asının 4. sayısında şöyle nakl ediyordum:

(Bu sefer, dahâ küçük bir câmi'e gittik. Bu câmi'de çok iyi ingilizce bilen ve Peñçab Üniversitesinde profesörlük yapan bir âlim va'z verecekti. Kendisi va'z verirken onu dinleyenlere: (Bugün aramızda uzak bir yerden, Hollandadan gelmiş bir müslimân kardeşimiz var. Onun da iyi anlaması için urdu diline dahâ fazla İngilizce kelimeler karışdıracağım) dedi ve çok güzel bir va'z verdi. Ben dikkat ile dinledim. Va'z bitdikden sonra, câmi'den ayrılmak isterken, beni oraya getiren Allâme Sâhib, beni dikkat ile seyr eden müslimân kardeşlerin, benim de bir şeyler söylememi arzû etdiklerini, kendisinin benim söyleyeceklerimi Urdu diline terceme edeceğini bana bildirdi. Bunun üzerine ben de onlara şunları söyledim: (Ben tâ uzakdan, Hollanda isimli memleketden geliyorum. Orada bulunduğum yerde çok az müslimân vardır. Bu adedi az olan müslimânlar size selâmlarını bildirmeğe beni me'mûr etdiler. Sizin istiklâlinizi kazanmış olmanıza ve böylece dünyâda yeni bir müslimân devleti dahâ kurulmuş bulunmasına çok seviniyorum. Yedi sene evvel kurulmuş olan Pâkistân, vaz'iyetini temâmiyle sağlamlaştıрмаğa muvaffak olmuştur. Başlangıçda çektiğiniz birçok müşkilâtdan sonra, artık memleketiniz ferâha kavuşmuştur ve sür'at ile terakkî etmektedir. Pâkistânın âtîsi, geleceği çok parlaktır. Ben memleketime döndüğüm zemân, vatandaşlarıma sizlerin ne kadar nâzik, kibâr, cömerd ve misâfirperver olduğunuzu uzun uzadıya anlatacağım. Bana karşı gösterdiğiniz büyük muhabbeti hiç bir zemân unutmayacağım). Bu sözlerimi Allâme Sâhib, urdu diline terceme edince, câmi'deki bütün müslimânların yanına koşarak, ellerimi sıkmağa ve beni tebrîk etmeğe başladıklarını büyük bir zevk ile gördüm. Kalblerinden gelen bu candan kardeşlik tezâhürü, beni son derece mesrûr etdi. Ben artık temâmiyle müslimân kardeşler câmi'asına girdiğimi görüyor ve kendimi çok bahtiyar his ediyordum.)

Pâkistânlı müslimân kardeşler, bana islâmiyyetin yalnız nazariyyelerden ibâret olmadığını gösterdiler ve isbât etdiler ki, islâmiyyet her şeyden önce ahlâk güzelliğidir ve bir insanın iyi bir müslimân olması için, çok temiz ahlâklı olması lâzımdır.

Şimdi ikinci süâle, ya'nî (sizi islâmiyyete en çok ne çekti?) süâlinize cevâb vereyim:

Beni müslimân olmağa sevk eden ve bütün kalbimle İslâm dînine bağlıyan husûslar şunlardır:

1) Tek Allahın varlığı. İslâmiyyet, bir tek büyük hâlık tanır. Bu büyük yaratıcı ne doğmuştur, ne doğurur. Bir tek yaratıcıya inanmak kadar mantıkî ve ma'kûl ne vardır? En basît düşünceli bir insan bile, bunu doğru bulur ve buna îmân eder. İsmi Allah olan bu tek büyük yaratıcı, en büyük ilmin, en büyük hikmetin, en büyük kudretin ve en büyük güzelliğın sâhibidir. Merhamet ve şefkati de sonsuzdur.

2) Allahü teâlâ ile kul arasında kimsenin bulunmayışı. İslâmiyyetde kul, rabbi ile karşı karşıya gelir ve doğrudan doğruya Ona ibâdet eder. Allahü teâlâ ile kul arasına, kimsenin girmesine lüzûm yokdur. İnsanlar, gerek dünyâda, gerek âhiretde yapılması gereken husûsları, Allahü teâlânın kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmden, hadîs-i şerîflerden ve islâm âlimlerinin kitâblarından öğrenirler. Yaptıkları işlerin hesâbını yalnız Allahü teâlâyâ verirler. Bir insanı ancak Allahü teâlâ mükâfâtlandırır veyâ cezâlandırır. Allahü teâlâ, hiçbir kulunu, yapmadığı bir işden mes'ûl tutmaz ve hiçbir kuluna yapamıyacağı bir işi emr etmez.

3) İslâmiyyetdeki büyük merhamet. Bunun en açık ifâdesi, Kur'ân-ı kerîmdeki **(Zor ile müslimân yapmak yokdur)** meâlindeki âyetdir. Peygamberimiz Muhammed “aleyhisselâm”, bir müslimânın ilm öğrenmek için, îcâb ederse, en uzak yabancı memleketlere gitmesini emr etmektedir. Müslimânlara, müslimânlıktan evvel gelen hak dinlerin bozulmıyan kısımlarına hurmet etmeleri de emr olunmaktadır.

4) Hangi ırkdan, hangi milletten ve renkten olursa olsun, bütün müslimânların kardeş sayılması. Dünyâda, yalnız müslimânlık bu büyük gâyeye vâsıl olmuştur. Hac zemânında, dünyânın her tarafından gelen yüzbinlerce müslimânın aynı ihrâm örtüsüne sarılarak secdeye kapanması, bütün müslimânların kardeş olduklarını bildiren mu'azzam bir ifâdedir.

5) İslâmiyyetde maddiyyât ile ma'neviyyâta aynı kıymetin verilmesi. Diğer dinlerde, yalnız rûhdan, ma'neviyyâtdan ve anlaşılmaz ba'zı garîb husûslardan bahs olunur. Hâlbuki, İslâm dîninde hem beden, hem de rûh aynı derecede dikkat nazarına alınmış, insanlara yalnız rûh temizliği değil, beden temizliği için de lüzûmlu bütün husûslar emr olunmuştur. İnsanın rûhî inkişâfı, bedenî ihtiyâcî ile birleştirilmiş ve onun maddiyyâtına hâkim olarak, nasıl yaşaması îcâb etdiği, gâyet açık bir sûretde beyân edilmiştir.

6) İslâmın, alkolü ve uyuşdurucu maddeleri ve domuz etini harâm etmesi [yasaklaması]. Kanâ'atıma göre beşeriyetin başına en büyük felâketleri getiren, alkol ve uyuşdurucu maddelerdir. Bunları men' etmesi, İslâmiyyetin ne kadar mu'azzam bir din olduğunu ve zemânından ne kadar ilerde bulunduğunu göstermeğe kâfidir.

14

FAZLEDDİN AHMED OVERİNG (Hollanda)

Şark medeniyeti ile ilk münâsebetimin ne zemân başladığını, kat'î olarak ta'yîn edemiyorum. Bu irtibât, evvelâ lisân sebebi ile meydâna geldi. Çünkü ben şarklıların dillerini öğrenmek istiyordum ve bundan tahmînen 30 sene önce ya'nî dahâ 12, 13 yaşlarında iken, Arabî öğrenmeğe başladım. Fekat bana yardım edecek kimse bulamadığımdan, bu iş çok ağır gidiyordu. Arabî öğrenirken Arablar ve İslâmiyyet hakkında Avrupalılar tarafından yazılmış ba'zı kitâblar almışdım. Bunların çoğunda İslâmiyyet hakkında tâm ve tarafsız bilgi verildiğini sanmıyorum. Buna rağmen Muhammed aleyhisselâm hakkında yazılan yazılar, bende Onun şahsiyyetine karşı büyük bir saygı doğmasına kâfi gelmişdi. Fekat İslâmiyyet hakkında öğrendiğim bilgiler, yanlış ve noksandı. Bana rehberlik edecek kimse de yoktu.

Nihâyet elime T.G. Browne tarafından yazılan (History of Persian Literature in Modern Times = İrân yeni zemân edebiyât târihi) isminde mükemmel bir eser geçdi. Bu kitâbda iki nefis şi'r buldum. Bunlardan biri Hâtîf İsfehânînin tercî'i bendi, diğeri Mohtaşim Kâshânînin heftbendi idi.

Hâtîfın şi'rini okurken, ne büyük bir heyecân duyduğumu size tasvîr edemem. Bu şi'r, kararsızlık ve ızdırâb içinde çırpınan ve kendisine selâmet yolunu gösterecek mürşid arıyan bir rûhu ne güzel tasvîr ediyordu! Bunu okurken bu büyük şâ'irin sanki benden bahs etdiğini, benim hakîkati bulmak için yaptığım mücâdeleleri ifâde etdiğini sanıyordum. Şi'rin her beytinde beyân edilen fikrleri tabî'î aynen kabûl edemiyordum. Fekat aşağıdaki beyt temâmiyle benim düşüncelerime cevâb veriyordu:

***Yalnız bir O vardır ve Ondan başka kimse yokdur,
Ondan başka ibâdetle lâıyk hiç bir ilah yokdur.***

Ben, annemin arzûsuna ve kendi merâkıma da uyararak, din tedrîsâtı yapan bir yüksek okula kayd olmuşdum. Bu mekteb, din dersleri vermekle berâber, müte'assıb değildi. Talebelerin fikrleri-

ni serbestçe söylemelerine müsâ'ade ediliyor ve onların fikrlerine karşı büyük bir ehemmiyet veriliyordu. Verilen din dersleri, ancak bir insanın bilmesi gereken ana bilgilerden ibâretti. Bütün bunlara rağmen, okulun son imtihânında bana sorulan (Dinler hakkındaki düşünceniz nedir?) sualine karşı benim (İslâm dînine karşı büyük bir hurmet duyuyorum) diye cevâb vermekliğim, her hâlde mekteb müdfrini hayrete düşürmüştü. O târiflerde, ben islâmiyyete karşı büyük bir sevgi duymakla berâber, îmânım tâm teşekkül etmemişti. Dahâ bir şeye karar veremiyordum. O zemâna kadar bana kilisenin telkîn ettiği İslâm düşmanlığından temâmiyle kurtulamamışım.

Bu sefer çok ciddî olarak ve Avrupalı yazarların kitâblarının te'siri altında kalmıyarak, sırf kendi mantık ve düşüncem ile, İslâm dînini incelemeğe başladım. O zemân, ne güzel hakikatlerle karşılaştım! Birçok insanların, çocukken kendilerine telkîn edilen din-den uzaklaşarak, müslimânlığı niçin kabûl etdiklerini anlamağa başladım. Çünkü islâmın birinci ma'nâsı, insanın kendisi ve dünyâsı, Allahü teâlâyâ hâlis bir îmân ve selâmet içinde olması, ikinci ma'nâsı ise, kendisini Allahına temâmiyle teslim etmesi ve Onun emrlerine itâ'at etmesi demekti. Kur'ân-ı kerimde bu husûsda yazılı olan şeyleri aşağıda nakl etmeğe çalışacağım. Esâs Arabîsinin o muhteşem âhenginden mahrûm kalsa bile, gene bu sözler insanı çok cezb etmektedir.

Fecr sûresinin yirmiyedinci âyeti ve devâmında meâlen, **(Ey huzûr içinde olan rûh! Sen Ondan, O da senden râzı olarak Allahına dön! Benim [sâlih] kullarımın arasına katıl, benim Cennetime gir!)** buyurulmuştur.

İşte yalnız şu ifâde bile, İslâm dîninin, hıristiyanlık ve diğer dinler gibi birtakim hurâfelere bağılı olmayan tertemiz, dürüst ve hakîkî Allah dîni olduğunu göstermeğe kâfîdir.

Hıristiyanların, insanların günâhkâr olarak doğduğu ve yeni doğan bir çocuğun bile kendisinden evvel gelenlerin günâhlarını taşıdığı hakkındaki akîdesine karşı, Kur'ân-ı kerimde En'âm sûresinin yüzaltmışdördüncü âyetinde meâlen, **(Herkesin kazandığı kendisinedir, kimse başkasının yükünü [günâhını] taşımaz)** buyurulmuştur. A'râf sûresinin kırkikinci âyetinde ise meâlen, **(Biz insana ancak gücü yetdiği kadar yükleriz)** buyurulmuştur. İnsan bunları okurken, bunların, Allah kelâmı olduğunu kalbinde duyulmakta ve müslimânlığa seve seve îmân etmektedir. İşte ben böyle yaptım ve Allahü teâlânın en doğru dîni olan islâmiyyeti seçtim ve seve seve müslimân oldum.

(İngiliz)

(Bir Lord olan Headley Asâletmeab ünvânına sâhibdir. Sir George Allanson, 1855 târîhinde doğmuş olup, İngilterenin en eski bir âilesinden gelmiştir. İngilterede birçok mühim siyâsî vazîfelere bulunmuş, aynı zemânda muharrir olarak da şöhret yapmıştır. Cambridge Üniversitesinden me'zûndur. 1877 senesinde lord pâyesini kazanmıştır. İngiliz ordusunda yarbay olarak vazîfe yapmıştır. Asl mesleği mühendislik olmasına rağmen, kuvvetli bir kalem sâhibdir. (Bir Avrupalının gözü açılıp müslimân oluyor) eseri, neşr ettiği kitâblar arasında en meşhûrudur. Lord Headley, 1913 senesinde müslimân olmuş, Hacca gitmiş, Şeyh Rahmetullah-ı Fârûk adını almıştır. 1928 senesinde Hindistânı da ziyâret etmiştir.)

Niçin müslimân oldum? Belki ba'zı dostlarım ve arkadaşlarım, benim müslimân dostlarımın etkisi altında kalarak, müslimân olduğumu zan ederler. Hâlbuki mes'ele hiç de böyle değildir. Müslimânlığı kabûl etmekteğim, uzun seneler süren tedkîk ve tefekkür netîcesidir. Ben, İslâm dînini, ancak çok iyi inceledikten ve onun hakkında tâm bir kanâ'at sâhibi olduktan sonra, müslimânlarla temâs etdim ve onların da kendi dinleri hakkında tıpkı benim gibi îmân ettiklerini göreyek, iyi bir dîne girdiğimi anladım ve çok sevindim.

Kur'ân-ı kerîm, bir insanın bütün kalbi ile îmân ederek, islâmiyeti kabûl etmesini emr eder ve istemiyerek zorla dîne girmeyi red eder. İsâ aleyhisselâm da, kendi havârfilerine, (Her hangi bir yere gitdiğiniz zemân oradakiler sizi kabûl etmez ve dinlemezlerse, siz hemen oradan ayrılın, onları zorlamayın) demiştir. (St. Mark, 6-11)

Ben hayâtta birçok muteassıb protestanlar gördüm ki, katolik talebe yurdlarına giderek, katolik talebeleri zorla protestan yapmağa çalışıyorlardı. Bu lüzûmsuz gayretler ve zorlamalar, birçok kavgalara, dargınlıklara, anlaşmazlıklara sebep oluyor, insanları birbirine düşman yapıyordu. Aynı ma'nâsız işleri, hıristiyan misyonerler, müslimânlara karşı tatbîk etdiler. Müslimânları hıristiyan yapmak için, her şeyi göze aldılar. Onları dürlü dürlü vâsıtalarla aldatmağa çalışdılar.

Para, iş, mevkî' va'd etdiler. Hâlbuki, bu zevallı gâfiller bilmi-

yorlardı ki, İsâ aleyhisselâmın hakîkî emrlerini en iyi tatbîk ve tasdîk eden din, islâmîyettir. Hıristiyanlık o kadar bozulmuştur ki, İsâ aleyhisselâmın telkîn ettiği hakîkî nasrâniyyet ortadan gayb olmuş, onun telkîn ettiği bütün insânî husûslar unutulmuştur. Bunlar, bugün ancak islâmîyette vardır. O hâlde, ben müslimân olmakla hakîkî, temiz nasrâniyyete de kavuştum. Çünkü İsâ aleyhisselâmın emr ettiği kardeşlik, birbirine bağlılık, merhamet, hüsn-i zan, eli açıklık, bugünkü hıristiyanlarda değil, ancak müslimânlarda vardır. Size ufak bir misâl vereyim: Hıristiyan Atnasyan (athnasian) fırkası, hıristiyanlığın esâsının üç tanrıya (teslîse) inanmak olduğunu ve her hangi bir kimse aklından buna karşı ufacak bir şüphe bile geçirse, derhâl mahv olacağını ve eğer bir kimse dünyâ ve âhiretde selâmete kavuşmak isterse, muhakkak (Tanrı, Tanrının oğlu ve Rûh-ul-kuds) gibi üç ilaha inanmak mecbûriyyetinde bulunduğunu tekrarlayıp durmaktadır.

Başka bir misâl dahâ: Müslimân olduğum zemân, bana birisi bir mektûb yazdı. Bu mektûbda, (Siz, müslimân olmakla mahv oldunuz artık. Sizi kimse kurtaramaz. Çünkü, Allahın ilahlığına inanmıyorsunuz) diyordu. Bu zevallı adam, benim artık Allahü teâlâyâ inanmadığımı sanıyordu. Çünkü, onun kanâ'atine göre, Allahü teâlânın ilah olabilmesi için, muhakkak üçlü olması lâzım idi. Hâlbuki bu ahmak bilmiyordu ki, İsâ aleyhisselâm da, temiz nasrâniyyeti teblîge başladığı zemân, Allahü teâlânın bir olduğundan bahs etmiş, hiç bir zemân, Onun oğlu olduğunu iddi'â etmemişdi. İslâmîyyet, (Ancak bir tek Allah vardır) demekle saf nasrâniyyetin esâs kâ'idesini ortaya koymuştu. Bugün, akli başında olan bir insanın, bir tek Allahın varlığına inanması kadar mantikî bir şey yoktur. Ben, müslimân olmakla hakîkî tek Allaha inanıyorum ve İsâ aleyhisselâmdan sonra, onun temiz dînine eklenen birçok yalanları red ediyorum. Bu mektûbu yazan ve onun gibi düşünen insanlara, ancak acımak lâzımdır. Bugün hıristiyanlar, günden güne dinlerini terk ederek ateist (dinsiz) olmaktadır. Zîrâ bugünkü hıristiyanlık, normal, kültürlü bir insanı artık tatmîn edememektedir. İnsanlar, körü körüne efsânelere inanmamakta, hıristiyanlık akîdelerini şüphe ile karşılamaktadır. Buna karşılık, ben bütün hayâtım müddetince, hakîkî bir müslimânın, dîninden şüphe etmediğini duymadım. Zîrâ İslâm dîni, insanların bütün rûhî ve bedenî ihtiyâclarını, en mükemmel ve mantikî tarzda tatmîn etmektedir.

Şuna emînim ki, binlerce hıristiyan erkek ve kadın, İslâm dîni-

ni incelemiş ve onu temâmîyle benimsemiştir. Fekat, resmen müslimân olunca, işlerini, me'muriyetlerini gayb edecekleri ve ahbâbları tarafından alaya alınacaklar korkusuyla bir dürlü müslimân olmağa cesâret edememektedirler. Bizim mekteblerimizde, hâlâ islâmîyyet, Allahü teâlâyâ inanmıyanların dîni olarak öğretilmektedir. Ben bütün arkadaşlarımın, ahbâblarımın beni (Rûhu mahv olmuş bir insan) olarak la'net edeceklerini göze alarak müslimân oldum ve yirmi senedir İslâmîyyete iki elle sarılmış bulunmaktayım.

Müslimânlığı neden kabûl ettiğimi böylece kısaca anlattıktan sonra, tekrar edeyim ki, ben müslimân olmakla, aynı zemânda, çok dahâ doğru ve temiz bir İsevî olmağı da başardım. Diğer hıristiyanlara da bir misâl olmak isterim. Müslimân olmak, onları hıristiyanlığa düşman yapmaz, aksine onlara hakîkî İsevîliğin ne olduğunu öğretir ve onları yükseltir.

16

ABDULLAH ARCHİBALD HAMILTON

(İngiliz)

(Sir Archibald Hamilton, İngilterenin tanınmış bir diplomatu olup, Birinci Cihan Harbinde deniz subayı olarak da vazife yapmıştır. Meşhûr bir âileden gelmekte olup, baronet (Baron adayı demektir) ünvanını taşımaktadır. 1923 senesinde İslâm dînini kabûl etmekle şereflenmiştir).

Bülüğa vâsıl olduktan beri, İslâm dîninin sâdeliği ve billûr gibi berraklığı, beni dâimâ kendisine cezb etmişti. Bir hıristiyan olarak doğduğum ve bir hıristiyan terbiyesi aldığım hâlde, bâtil akîdelere bir dürlü inanmamış, dâimâ hakkı, hakîkati ve mantığı, körü körüne inanışlara tercîh etmişdim. Ben, bir tek Allaha, huzûr ve ihlâs ile ibâdet etmek istiyordum. Hâlbuki ne Roma kilisesi (katoliklik), ne de İngiliz kilisesi (protestanlık), bunu bana sağlamıyordu. İşte bu sebep ile beni tâm tatmîn eden müslimânlığı, vicdânımın telkînine uyarak kabûl etdim ve ancak ondan sonra, kendimi Allahü teâlânın hakîkî kulu ve dahâ iyi bir insân olarak his etmeğe başladım.

Ne yazık ki islâmîyyet, birçok hıristiyanlar, câhiller tarafından, yanlış, uyuşdurucu ve yalan, uydurma bir din olarak anlatılmıştır. Hâlbuki, Allahü teâlâ indinde hak din islâmîyyettir. İslâmîyyet, kuvvetlinin za'flerle, zenginlerin fakîrlerle birleşmesini sağlayan mükemmel bir dindir. İnsanlar iktisâdî bakımdan esâs olarak üç sınıfa ayrılırlar. Bu sınıflardan birincisi, Allahü teâlânın birçok

ni'metlerle zengin ettiği kimselerdir. İkinci sınıf, hayâtını kazanmak için çalışmak zorunda olanlardır. Bir de üçüncü sınıf vardır. Bu sınıfta bulunanlar, kendi kusûrları olmadığı hâlde, kâfi derecede kazanamıyanlar, işsiz kalanlar, iş yapamaz hâle gelenlerdir ki, fakîrlik ve zarûret içindedir. İşte İslâm, bu üç sınıfın da birbiriyle kaynaşmasını sağlar. Zengin olanın fakîre yardım etmesini emr eder. Zilletin, ızdırabın ortadan kaldırılması sebeblerini ihsân eder.

İslâm dîni aynı zemânda insanların çalışma kudretine, şahsî gayretine ve iş görmek kabiliyetlerine de ehemmiyet verir. İslâm kanûnuna göre sâhibsiz bir erâzîyi fakîr bir çiftçi, belirli bir zemân kendi gayreti ile işlerse, erâzî onun olur. İslâm dîni, yıkıcı değil, yapıcıdır.

İslâm dîni, kumarı ve ona benzeyen bütün kötü, zararlı oyunları men' eder. İslâm dîni, insanı serhoş eden bütün içkileri de men' eder. Hakîkaten dünyâda insanların başına gelen felâketlerin çoğunun sebebi, kumarla içkidir.

Biz müslimânlar, herşeyin kader elinde esîr olduğuna inanan kimseler değiliz. İslâm'da bahs konusu olan (kader), hiç bir şey yapmadan, ağzını havaya açarak her şeyi Allahü teâlâdan beklemek demek değildir. Tâ'm bunun aksine, Kur'ân-ı kerîmde Allahü teâlâ dâimâ çalıştığı emr etmektedir. İnsan bütün gayreti ile çalışacak, bütün zâhirî sebeblere yapışacak, ancak ondan sonra Allahü teâlâyâ tevekkül edecektir. Çalışmadan önce değil, çalışırken, başarabilmek, kazanmak için, Rabbine yalvararak, Ondan yardım bekliyecektir. İslâmın (Hayr ve Şer [iyilik ve fenâlık] Allahü teâlâdan gelir) akîdesi, herşeyi Allahü teâlâ yaratır demektir. İslâmiyyetde (Hiç bir şey yapmadan boş durmak) diye bir şey yoktur. Kader, olacak herşeyi, Allahü teâlânın ezelde bilmesi ve bildiklerini, zemânları gelince, yaratması demektir.

İslâmiyyet, insanların günâhkâr olduğu, günâh ile doğduğu ve bütün hayâtı müddetince keffâret vermeğe mecbûr olduğunu, aslâ kabûl etmez. İslâmiyyet, insanların, erkek ve kadın olarak, Allahü teâlânın kulları olduğunu, kadın erkek arasında zekâ, akl, düşünce ve ahlâk bakımından mühim fark bulunmadığını beyân eder. Ancak, erkekler dahâ güçlü, kuvvetli yaratıldıkları için ağır, yorucu işler ve nafaka temîni bunlara verilmiş, kadınlar, dahâ râhat, dahâ neş'eli bırakılmak sûreti ile mes'ûd kılınmıştır.

İslâmın bütün müslimânları birbiri ile nasıl kardeş yaptığı hakkında fazla bir şey söylemek istemiyorum. Zîrâ bütün dünyâ müslimânların nasıl birbirini sevdiklerini, birbirlerine mu'âvenet,

yardım etdiklerini bilir. Müslimânlıkta, zengin, fakîr, soylu, köylü, me'mûr, işçi, tüccâr, herkes Allahü teâlânın huzûrunda birdir ve birbirinin kardeşleridir. Ben, hangi müslimân memleketine gitti isem, kendimi kendi evimde ve kardeşlerimin yanında his etdim.

Son olarak şunu söyleyeceğim: İslâmiyet, insanları bütün gün boyunca hem dürüst çalışmağa ve hem de Allahü teâlâyâ karşı kulluk, ibâdet vazîfesini yapmağa da'vet eder. Bugünkü hıristiyanlık ise, insanları yalnız Pazar günü, güyâ düâ etmeğe, diğer günlerde ise, Allahü teâlâyı temâmen unutarak, dünyâ işlerine, günâhlara sevk eder.

İşte, bütün bunlar için müslimân oldum ve müslimân olduğum için iftihâr ediyorum.

17

CELÂLEDDİN LAUDER BRUNTON

(İngiliz)

(Meşhûr bir âileden gelen ve baronet ünvanını taşıyan Sir Brunton, Oxford Üniversitesinden me'zûn olup, neşriyyâtı ile şöhret yapmıştır.)

Bana niçin müslimân olduğumu bildirmek fırsatını verdiğiniz için, size minnet borçluyum. Ben, hıristiyan bir anne ve babanın te'sîri altında büyüdüm. Genç yaşında, ilâhiyyat ile de meşgûl oldum. Misyonerlerle tanıştım ve onların yabancı memleketlerdeki fe'aliyyetleri ile yakından alâkadâr oldum. Kalbimden onlara yardım arzûsu gelmişti. Resmen bir vazîfe almadan, onlarla birlikte seyâhate çıktım. Doğrusunu söylemek gerekirse, din dersleri aldığım hâlde, hıristiyanlığın (insanların günâhkâr olarak dünyâyâ geldiği ve dünyâda muhakkak çile çekmesi îcâb ettiği) nazariyesi, bana garîb geliyordu. Bu nazariyeye isyân ediyordum. Bu sebep ile yavaş yavaş hıristiyanlıktan nefret etmeğe başlamıştım. Zîrâ ben, kendisinde her şeyi yaratabilmek kudreti bulunan Allahü teâlânın yalnız günâhkâr mahlûklar yaratmasını, Onun kudret ve merhametine yakıştıramıyorum, bunun için, Allahü teâlâyı böyle tavsîf eden bir dînin hakîkî olamayacağını düşünüyordum. Acabâ başka dinler bu husûsda ne telkîn ediyor diye, diğer dinleri de tedkik etmeğe karar verdim. Kalbimde, âdil, merhametli, müşfik bir ilâha büyük bir ihtiyâc duyuyor, böyle bir Allahı arıyordum. Acabâ, İsâ aleyhisselâmın getirdiği hakîkî nasrânî dîni bu muydu? Yoksa Onun telkîn ettiği temiz din, zemânla bozulmuş muydu?

Bunları düşündükçe, kalbimdeki şüpheler çoğalıyor, o zemân, bugün mer'î olan Kitâb-ı mukaddesi tekrâr elime alıyor, karıştırmâğa başlıyor ve her def'asında içinde birçok eksikler ve anlaşılmaz husûslar bulunduğunu görüyordum. Sonunda, bende şu kanâ'at hâsıl oldu ki, bu kitâb İsâ aleyhisselâmın yaydığı hakîkî dînin kitâbı değildir. İnsanlar, İncile birçok yanlış kâ'ideler koymuşlar ve Allahü teâlânın doğru kitâbını bozmuşlardır.

Ben bu kanâ'ate vardıkdan sonra, artık misyonerle berâber gitdiğimiz memleketlerde rastladığımız insanlara, elimizdeki İncîli okuyacak yerde, başka telkînlerde bulunuyordum. Onlara Tanrı, Tanrının oğlu ve Rûh-ul-kuds gibi üçlü tanrıdan bahs etmek yerine, insanlarda, beden öldüğü zemân ölmez bir rûh bulunduğundan, insanları bir büyük hâlıkın yarattığından, bu büyük hâlıkın insanları günâhları sebebi ile hem bu dünyâda hem de âhiretde cezâlandıracağından, ancak çok merhametli olan bu büyük hâlıkın, eğer insanlar yaptıklarına pişmân olursa, onların günâhlarını afv edeceğinden bahs ediyordum.

Gün geçdikçe, artık temâmen tek Allaha inanmağa başlamışdım. Hakîkate tâm varmak için, dahâ derinlere inmek istiyordum. İşte bu zemân, islâm dînini tedkîk etmeğe başladım. Bu din, beni o kadar cezb etdi ki, bütün günümü ona vakf etdim. Bulduğum mahal, Hindistânda şehrlerden uzak, kimsenin ismini bile duymadığı Ichra adında bir köydü. Bu köyde yaşayanlar, pek fakîr, pek sefil tabakadan insanlardı. Onlara, sırf Allahü teâlânın rızası için tek ve merhametli bir hâlıkın var olduğunu anlatmağa, dünyâda ta'kîb etmeleri gereken doğru yolu öğretmeğe çalışıyordum. Onların birbiri ile kardeş olduklarını, temizliğe çok ehemmiyet vermek lâzım olduğunu da öğretmeğe uğraşıyordum. Ne garîb ki, bütün bu öğretmeğe çalıştığım husûslar, hıristiyanlıkta değil, ancak müslimânlıkta vardı ve ben bir hıristiyan misyoner gibi değil, tâm bir müslimân din adamı gibi telkînlerde bulunuyordum.

Bu ıssız, tenhâ yerde ve bu câhil halk arasında nasıl uğraştığımı, ne kadar fedâkârlık yaptığımı, ne gibi müşkilât ile karşılaştığımı size uzun uzadıya ifâde edecek değilim. Bütün düşüncem, bu zevallı insanların rûhen ve bedenem temizliğe kavuşdurmak, onlara büyük bir hâlıkın varlığını öğretmekden ibâretti.

Yalnız kaldığım zemân, Muhammed aleyhisselâmın hayâtını inceliyordum. Onun hakîkî hayâtı hakkında İngilizce pek az kitâb yazılmış ve Onu tenkid etmek, lekelemek ve bu büyük Peygamberi yalancılıkla ithâm etmek için, hıristiyanlar tarafından ne yapılmak lâzımsa yapılmışdı. Fekat, ben şimdi bu düşmanca yazılı

kitâbların te'sîrleri altında kalmadan, islâmiyyeti tâm bir insâf ile inceliyordum. Bu tedkîklerim sürdükce, islâmiyyetin, tek Allahu ve hakîkati en doğru olarak ortaya çıkaran hak din olduğunu kabûl etmek lâzım geldiğini iyice anladım.

Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" gibi bir büyük Peygamberin, insanlığa yaptığı hizmetleri öğrendikce, Onun peygamberliğini inkâr etmenin imkânı yoktu. O muhakkak Allahü teâlânın Resûlü idi. O ancak; Allahü teâlânın lutfü ile, vahşet ve cehâlet içinde yaşayan, birçok putlara tapan, hurâfelere inanan, yarı çıplak bir hâlde, birçok kadınlarla hayvanca bir hayât süren Arabları, kısa bir zemân içinde, Allahü teâlâyâ îmân eden, medenî, temiz, dürüst, kadına hak tanıyan, iyi ve yumuşak huylu insanlar hâline getirdi. Bir insan, Allahü teâlânın lutfü, yardımını olmadan böyle birşeyi hiç bir zemân başaramaz. İçinde birkaç yüz kişi bulunan bu köyde, benim ne kadar zahmet çekerek uğraşdığımı ve hâlâ bu zevallı insanları doğru yola sokamadığımı düşündükçe, Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" in eseri, gözümde gitdikce dahâ büyüyordu. Hayır, ancak Allahü teâlânın Resûlü böyle bir işi başarabilirdi. Onun Peygamberliğine cân ve gönülden inanmak lâzımdı.

İslâm dîninde bulunan, dahâ pek çok güzel husûslardan ayrıca bahs etmeğe lüzûm görmüyorum. Çünkü, Allahü teâlâyı ve Muhammed aleyhisselâmın peygamberliğini kabûl etdikden sonra, artık bir insan müslimân olmuş demektir. O günlerde, müslimân bir Hindli beni ziyârete gelmişti. Mian Amiruddîn ismindeki bu kibar zât ile İslâm dîni üzerinde uzun uzadıya mubâheseler yaptık. Bu konuşmalar bana son cesâreti verdi ve müslimân olmağı kabûl etdim.

Ben, müslimânlığın hakîkî Allah dîni olduğuna, sâdeliğine, afv ve şefkatine, samîmiyyetine, müslimânları birbirine kardeş saydığına ve birgün bütün dünyâyı birbirine bağlayacağına inanıyorum.

Artık hayâtımın sonuna vâsıl oldum. Bundan sonra, ölünceye kadar kendimi islâmiyyete hizmet etmeğe adadım.

18

Prof. Baron HÂRÛN MUSTAFÂ LEON

(İngiliz)

(Prof. Baron Leon, İngilterenin tanınmış meşhûr bir âilesinden olup, baron pâyesini hâizdir. Felsefe doktoru ve başka ilmi ünvanlar sâhibi olan Prof. Leon, 1882 senesinde müslimân olmuştur. Kendisi Avrupada ve Amerikada birçok ilm cem'iyetlerinin

a'zâsı bulunmaktaydı. Bilhâssa lisân ve edebiyât sâhasında büyük ihtisâs sâhibi olan Prof. Leon, (Isle) mecmû'asında (İnsan lügat etimolojisi) isminde neşriyyâtı ile bütün dünyânın dikkatini üzerine celb etmişti. Amerikadaki Potomac Üniversitesi bu neşriyyât üzerine kendisine (İlmler Masteri = Master of Sciences) ün-vânını verdi. Prof. Leon, aynı zemânda bir geoloji mütehasısıdır. Birçok tanınmış müesseselerin da'vetlisi olarak, bu sâhalarda da kıymetli konferanslar vermişti. 1875 de kurulmuş olan (Milletler Arası Lügat, İlm ve Güzel San'atlar = Soci t  Internationale de Philologie, Science et Beaux-Arts) Cem'ıyyetinin umûmî k tibliğine seçildi. (The Philomeths) isminde mecmû'a çıkarmağa ba ladı. Prof. Leona, Sultan İkinci Abdülhamîd, İrân Ş hu ve Avusturya İmperatoru tarafından birçok nişanlar verilmiştir.)

İslâm dîninin en mükemmel esâslarından biri, bu dînin m slim nlerden hiç bir zemân aklın ermediği bir Şeyi talep etmemesidir. İslâmiyyet temâmen akla ve mantığa uygun olarak tebliğ edilmiş bir dindir. Diğer dinler ise, insanlardan bir dürlü anlıyamadıkları, akllarına sığmayan, inanamadıkları i'tik dleri zorla kabûl etmelerini istemektedir. Hıristiyanlıkta bu husûsda ancak kilisenin otoritesi, h kimiyyeti müessir olmaktadır. Hâlbuki müslimânlara, her Şeyi akl ile araŐtırması ve ancak ondan sonra imân etmesi emr olunmaktadır. Muhammed aleyhisselâm, Şeyle buyurmaktadır: **(Allahü teâlâ, akla ve mantığa muvâfık olmayan hiç bir Şey yaratmamıŐdır).** Diğer bir hadîs-i Őerifde ise Şeyle buyurmaktadır: **(Ben size kat'f olarak Őeyliyorum ki, herhangi bir insan nem z kılrsa, oruc tutsa, zekât verse, hacca gitse de ve dînin ic bı bütün husûsları yapsa bile, ancak Allahü teâlânın ona ihsân etdiği akl ve mantığı kullanma derecesine göre m k f tlandırılır.)**

İs  aleyhisselâmın neş etdiği temiz dinde de, buna benzer k 'ideler vardı. Meselâ, (Her Şeyi önce tecrube et! Ancak iyi olanı kabûl et) gibi. Fekat zemânla bunlar unutuldu. Kur'ân-ı kerimde "Cum'a" s resinin beşinci âyetinde meâlen, **(Kendileri Tevr t  öğrenmek ve m cibi ile amel etmeğe me'm r oldukları hâlde, onun ile amel etmiyen kimselerin hâli, sırtına kitâb yüklenmiş merkebin hâli gibidir)** buyurulmaktadır.

Alf "radiyallahü anh" Şeyle buyuruyor, (Duny  karanlıktır. İlm n rdur! Fekat, doğru olmıyan bilgi ancak gölgedir.)

Müslimânlar, (İslâmiyyet, hak katin t  kendisidir) diye imân etmekde, İslâm nûrunun ancak ilm ve mantık Őayesinde parladığını, bu bilginin ancak hakîkat ile meydâna geldiğini, bu hakîkati ise, insanların ancak Allahü teâlânın vergisi olan akl-ı selim ile

meydâna çıkardıklarını söylemekdedirler.

Allahü teâlânın insanlara büyük bir lutf olarak gönderdiği son peygamberi Muhammed aleyhisselâm, vefâtına kadar, onlara tutacakları doğru yolu göstermişti. Son günlerinde şöyle bir hâdise cereyân etti:

Muhammed aleyhisselâm vefâtından birkaç gün evvel, başını sevgili zevcesi Âişenin “radıyallahü teâlâ anhâ” dizlerine dayamış, dalgın bir hâlde istirâhat ediyordu. Medîne’de bütün halk Resûlullahın hastalığına üzülmüş ve onun gün geçtikçe kuvvetten düşdüğüünü görünce, büyük bir ümmîdsizliğe kapılmıştı. Erkekler, kadımlar, çocuklar, hümgür hümgür ağlıyorlardı. Ağlayanlar arasında beyâz saçlı, solgun benizli, yaşlı muhâribler de vardı. Peygamberimiz Muhammed Mustafâ el-emîn “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, onların kumandanı, rehberi, lideri, dostu, çobanı, sırdaşı, fekat her şeyden evvel, teblîğ ettiği islâmîyyet sâyesinde onları karanlıktan hakîkat nûruna kavuşduran büyük Peygamberi idi. İslâmîyyet ile birlikde onlara huzûr ve emniyyet getiren bu mübârek Peygamber “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” artık onlara vedâ’ etmekde idi. “Peygamberimiz ölüyor” diye düşündükçe kalbleri bir demir kıskaçla sıkılıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyor, büyük bir ümmîdsizliğe kapılıyorlardı.

Nihâyet her şeyi göze alarak, bu ümmîdsizlik içinde Onun huzûruna çıkdılar. Gözlerinden yaşlar akıtarak: (Yâ Resûlallah “sallallahü aleyhi ve sellem”! Sen çok hastasın. Olabilir ki, Allahü teâlâ seni huzûruna çağıracaktır ve bizden ayrılacaksın. O zemân, biz sensiz ne yaparız?) diye sordular.

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm, **(Elinizde mürâceat için Kur’ân-ı kerîm vardır)** buyurdu. (Yâ Resûlallah “sallallahü aleyhi ve sellem”, Kur’ân-ı kerîmin birçok işlerde bize rehber olacağı muhakkaktır. Fekat eğer aradığımızı orada bulamazsak ve sen de bizden ayrılmış isen, kim bizim rehberimiz olacak?) dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” onlara, **(Size söylediklerim gibi hareket ediniz!)** buyurdu. (Yâ Resûlallah “sallallahü aleyhi ve sellem”! Sen bizden ayrıldıktan sonra, büsbütün yeni ba’zı mes’eleler meydâna çıkar ve senin hadîslerin içinde bunlar hakkında bir şey bulamazsak ne yaparız?) diye sordular.

Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, mübârek başını yavaş yavaş yasdıktan kaldırdı ve onlara şu sözleri söyledi: **(Allahü teâlâ, her kuluna şahsî bir rehber vermiştir. Bu rehber, aklîselîmi ve vicdânın bulunduğu kalbidir. Eğer bu rehberi iyi ve doğ-**

ru olarak kullanırsanız, hiç bir zemân doğru yoldan ayrılmazsınız ve Allahü teâlânın rahmetine kavuşursunuz!). (İstefî kalbek, Fe-innehâ teskünü bil-halâl). İşte, seçmiş olmakla iftihâr ettiğim, islâm dini. Bu din, tâm akl ve mantık üzerine kurulmuş hakîkî Allah dînidir.

***Mâlu mülke olma magrûr, deme var mı ben gibi!
bir muhâlif yel eser, savurur harman gibi.***

19

WILLIAM PICKHARD

(İngiliz)

Bir hadîs-i şerîfde, **(Her çocuk müslimânlığa uygun ve elverişli olarak doğar. Bunları sonradan anaları, babaları yehûdî, hıristi-yân veyâ mecûsî yapar)** buyurulmaktadır. Ben de, o hâlde, müslimân olarak doğmuşdum. Ancak, bunun böyle olduğunu anlamak-lığım için, aradan birçok seneler geçti. Ben dahâ çocukken, geç-miş zemânla çok ilgilenirdim. Üniversiteyi bitirdikten sonra, mu-harrirliğe başladım. O zemânlar tanınmış bir yazar değildim. Ne olacağım da belli değildi. Bana hıristiyân olarak, Allah ve Allaha ibâdet etmek hakkında ba'zı şeyler öğretmişlerdi. Ben, yalnız on-ların öğretdiklerine değil, târîhde okuduğum, kibarlık ve cesâret nümûnesi olan her şahsiyete karşı, âdetâ ibâdete benzer bir râbîta duyuyordum. Nihâyet bana, o zemânlar İngilterenin bir müs-temlekesi olan Ugandada bir me'mûriyyet verildi. Afrikaya gidin-ce, burada hayâtın büsbütün başka olduğunu gördüm. Buradaki insanların yaşama tarzı, dünyâda zuhûr eden hâdiselere karşı te-essürleri, birbirlerine karşı olan mu'âmeleleri, İngilterede düşün-düğüm ve tahmîn ettiğime hiç uymuyordu. Buradaki insanlar, çok ibtidâî ve güç olan hayât tarzlarını ve karşılıklarına çıkan dürlü dürlü müşkilâtı büyük bir tevekkül ile karşılıyorlar, en ümmîdsiz zemânlarda bile, neş'elerini gayb etmiyorlar, kendileri ne kadar fakîr olursa olsun, birbirlerine yardım etmekden çekinmiyorlardı. Onlar birbirlerine, bizim gibi insanların anlayamayacağı bir sevgi ve şefkat ile bağlanmışlardı. Şark, esâsen beni okulda çok ilgilen-dirmişdi. Cambridge'de (Bin bir Gece) masallarını zevkle oku-muşdum. Şimdi Afrikada hakîkî şarklı yanında, bu kitâbı tekrâr elime aldım. Ugandada geçirdiğim bu güç ve zor hayât, beni şark-lılara yavaş yavaş yaklaştırdı. Şimdi binbir gece masallarını okur-ken, onları Ugandalılar ile mukâyese ediyor ve âdetâ onlarla bir-likde yaşıyordum.

Ben artık buradaki hayâta alışmışken, Birinci Cihân Harbi

patlak verdi. Asker olmak için alâkalı makâma mürâca'at ettiğim zemân, sıhhatimin bozukluğundan dolayı beni askere almadılar. Sıhhatim biraz düzelince, tekrâr başvurdum. Bu sefer beni kabûl etdiler ve Fransaya, Alman cebhesine yolladılar. 1917 deki korkunç Somme muhârebelerine katıldım. Bu muhârebelerde yaralandım ve Almanlara esîr düşüdüm. Almanlar beni Almanyaya götürüp orada hastahâneye yatırdılar. Bu hastahânedede çok korkunç şeyler gördüm. İnsanlar bu harbler yüzünden ne kadar perişân oluyorlardı. Hastahâneye birçok rus esîrleri getirmişlerdi. Bunlar dizanteriden bitkin bir hâle düşmüşlerdi. Almanyada yiyecek vaz'ıyyeti çok kötü idi. Esîrlere, hastalara kâfi yiyecek veremiyorlardı. Ben açlıktan kıvranıyordum. Sağ kolumdaki ve sağ bacağımdaki yara bir dürlü iyileşmiyordu. Çolak ve kötürüm olmuşdum. Almanlara başvurarak, bu hâlimle artık hiçbir zemân muhârib olarak bir işe yarayacağımdan, İsviçredeki esîr mübâdele komisyonu vâsıtası ile beni memleketime göndermelerini ricâ etdim. Almanlar muvâfakat etdiler. Beni İsviçreye yolladılar. İsviçrede beni tekrâr hastahâneye yatırdılar. Kolum, bacağımla işe yaramaz hâle gelmişti. Şimdi ben ne olacaktım? Hayâtımı nasıl kazanacaktım? Bunları düşündükçe, sonsuz bir ümmîdsizliğe kapılıyordum. İşte, tâm bu rûh hâleti içinde iken, aklıma Ugandada satın aldığım bir kitâbda okuduğum, Kur'ân-ı kerîmden alınmış ba'zı tesellî edici âyetler geldi. O zemân ben bunları büyük bir alâka ve çok muhabbet ile okumuş, tekrâr okumuş ve hemen hemen ezberlemişdim. Bunları kalbimden geçirmeğe ve her gün birçok def'alar tekrâr etmeğe başladım. O zemân, kalbime bir ferâhlik çöküyor, ümmîd kapıları açılmağa başlıyordu. Hakîkaten de öyle oldu. İsviçreli doktorlar, beni bir kerre dahâ ameliyyât etdiler. Bacağımla düzelmeğe başladı. Ben bunu Kur'ân-ı kerîme borçluydum. Yürümeğe başlar başlamaz, ilk işim hemen bir kitâbevine giderek, Savarynin bir Kur'ân-ı kerîm tercemesini satın almak oldu. [Bu kitâb, hâlâ benim en kıymetli bir arkadaşımıdır.] Bu sefer Kur'ân-ı kerîm tercemesini başdan aşağı okumağa başladım. Okudukca kalbim ferâhlıyor, rûhum yükseliyor, sanki mu'azzam bir nûr kitlesi derûnuma nüfûz ediyordu. Ayağım temâmiyle düzelmişti. Fekat sağ kolum hareketsiz kalmışdı. Bunun üzerine Kur'ân-ı kerîmin emr ettiği gibi, Allahü teâlâyâ tevekkül ederek, sol elimle yazmağı öğrendim. Bu tevekkül sâyesinde, bu iş çok kolay oldu. Sol elimi kullanmağı öğrenince, ilk yaptığım iş, sol elimle Kur'ân-ı kerîmin âyetlerini yazmağa başlamak oldu. Vaktiyle bir islâm kitâbını okurken, oradaki bir hikâyeye üzerimde büyük bir te'sîr yapmışdı. Bu hikâyede, bir mezârlıkda, kabrlerin yanında

kalmış bir gencin, etrâfındakilerin hiç farkına varmadan ve nerede olduğunu da düşünmeden Kur'ân-ı kerîm okuduğundan bahs oluyordu. İşte ben de, kendimi onun yerine koyuyor, kendimi Allahü teâlânın lutfuna teslîm ediyor ve Kur'ân-ı kerîm okuyordum. Ya'nî artık ben müslimân olmuşdum.

1918 senesinde Londraya döndüm. 1921 senesinde Londra Üniversitesinde Arabî dersleri almağa başladım. Birgün bana Arabî öğretmenim Iraklı Bay Belşah, Kur'ân-ı kerîmden bahs etdi. (İnanıp inanmamakta serbestsiniz. Fekat onun çok enteresan ve tedkîk etmeğe lâyük bir kitâb olduğunu göreceksiniz) dedi. Ben ona, (Kur'ân-ı kerîmi biliyorum, onu okudum ve hem de çok okudum ve ona inanıyorum) deyince, hayretler içinde kaldı. Birkaç gün sonra beni Notting Hill Gatede bulunan Londra câmi'ine götürdü. Bir sene kadar oradaki ibâdetlere iştirâk etdim. 1922 senesinde resmen müslimân oldum.

Şimdi 1950 senesindeyiz. Bugüne kadar islâmiyyetin emr etdiği her husûsa iki elle sarıldım ve bundan büyük bir lezzet duydum. Allahü teâlânın kudretinin, rahmetinin ve inâyetinin hudûdu yoktur. Hayât yolunda bizim taşıyabileceğimiz ve öteki dünyâyâ da götürebileceğimiz biricik servet, Allahü teâlâyâ hamd ve senâ etmek, [Ona minnet bildirmek] ve O yüce kudret sâhibine sevgi ile bağlanmak, Ona ibâdet etmektir.

20

Bayan MES'ÛDE STEINMANN

(İngiliz)

Müslimânlık kadar kolayca anlaşılabilen ve insâna cesâret veren başka bir din yoktur. Hayâtta, insan rûhunu râhat ve huzûra kavuşduran, insana, hâlınden memnûn olarak yaşamağı ihsân eden ve onu öldükden sonra ebedî se'âdete ve selâmete ulaşırdan biricik din, islâmiyyettir.

İnsan, Allahü teâlânın yarattığı muhtelif mahlûklardan biridir. Muhakkak, diğer mahlûklarla arasında bir bağ vardır. İnsan, Allahü teâlânın yarattığı en mükemmel bir mahlûktur. Ona böyle fazîlet veren, onda bir rûh olmasıdır. İnsanın rûhu, onu dâimâ dahâ yükseklerle götürmeğe gayret eder. Rûhu temizliyen ve besliyen ise ancak dindir.

Acabâ insan ile onu yaratan büyük kudret sâhibi arasında ne gibi bir râbita vardır? Bunu şübhesiz din bildirmekdedir. Ben din hakkında muhtelif âlimlerin neler söylediklerini tedkîk etdim. Aşağıda birkaç misâl veriyorum:

Carlyle'in (Kahramanlar ve Kahramanlara Tapınanlar) eserinden:

(Bir insanın dîni, onun kalbinin î mân ettiği bir husûs, onun en bâriz bir sıfatıdır. Din öyle bir şeydir ki, insanın doğrudan doğruya kalbine gider. Onun dünyâdaki fe'âliyyetlerini ayarlar. Ona vazîfelerini bildirir. Gideceği yolu gösterir ve onun âkîbetini (sonunu) ta'yîn eder).

Chesterton'un, (Düşünülecek Olursa) kitâbından:

(Din, bir insanın, kendinin veyâ başkalarının varlığında neler bulunduğu hakkında elde ettiği en yüce gerçeği ifâde eder).

Ambroce Bierce'nin (Şeytanın Sözlüğü) eserinden:

(Din, insanlara, bilmedikleri birçok şeyleri öğreten, onlara hem korku, hem ümmîd aşıl原因 bir kaynaktır).

Edmude Burke'un, (Fransa İhtilâli) ismindeki kitâbından:

(Bütün hakîkî dinlerin emr ettiği husûs, Allahü teâlânın emrlerine itâ'at, Onun dînine hurmet ve i'tibâr ve böylece mümkün olduğu kadar Onun rızâsına yaklaşmaktır).

Swedenborg'un (Hayat Doktrini) eserinden:

(Din demek, iyilik yapmak demektir. Dînin varlığı iyiliktir.)

James Harrington'un (Okyanus) kitâbından:

(İster ondan korksun, isterse ondan tesellî bulsun, dünyâda herkesin az veyâ çok, dinle irtibâtı vardır.)

Dünyâda herkes birçok def'alar bilmediği, anlıyamadığı, îzâh edemediği husûslarla karşılaşır. İşte bunları ona îzâh eden, ona tâm bir î mân, i'timâd bahş eden, ancak dindir.

Ben niçin islâm dîninin dünyâdaki dinlerin en mükemmeli ve hak din olduğuna inanıyorum? Bunu şöyle îzâh edeyim:

Her şeyden önce, islâm dîni yüce, bir tek Allahdan başka tanrı olmadığını, Onun doğmadığını ve doğurmadığını ve Ona benzer başka hiç bir hâlık bulunmadığını bildirir. Allahü teâlânın varlığını, birliğini, azametini ancak Allahü teâlâyâ yakışır bir azamet ile bildiren başka hiç bir din yoktur. Kur'ân-ı kerîmde Hûd sûresinin dördüncü âyetinde meâlen, ([Ey kullarım], **dönüşünüz ancak banadır. Allah her şeye kâdirdir**) buyurmakta, İsrâ sûresinin elli beşinci âyetinde meâlen, (**Allahü teâlâ, göklerde ve yerde olan mahlûkâtın hâllerini en iyi bilendir**) buyurmakta ve Kur'ân-ı kerîmin diğer bütün sûrelerinde dâimâ Onun (tek hâlık olduğundan), (dâimî olduğundan), (sonsuz olduğundan), (her şeyin Ona ma'lûm olduğundan), (en doğru hükmü veren hâkim olduğundan), (en büyük yardımcı olduğundan), (en merhametli bir hâlık

olduğundan), (en büyük afv edici olduğundan) bahs edilmektedir. Bunları okudukça, insanın Allahü teâlâyâ nasıl çekildiğini, Onun karşısında nasıl eridiğini ve Onun lutfına nasıl sığındığını size ta'rif edemem. Kur'ân-ı kerîmde, Allahü teâlâ Hadîd sûresinin onyedinci âyetinde meâlen, **(Biliniz ki, Allahü teâlâ yer yüzünü [kuraklıkla] öldürdükten sonra [yağmurla] diriltir. [Ölü kalpleri de zikr ve tilâvetle diriltir.] Akl edersiniz diye bunları açık deliller ile size beyân etdik)** buyurmuştur. Nâs sûresinde de, meâlen, ([Ey Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem"!]) **Söyle ki, ben insanlardan ve cinden, insanın gönlüne vesvese veren şeytânın şerinden, insanlara muhtâc oldukları şeyleri gönderen ve onları korkulu şeylerden koruyan ve ibâdet olunmağa hakkı olan mâlikime sığınırım)** buyurmuştur.

Bu yüce sözleri okuyunca, insan nasıl olur da, bu büyük hâlîka inanmaz ve Ona sığınmaz? Bütün bunlar, insanın hayâtta kaldığı müddetce, üzerinde onu koruyan çok merhametli bir hâlîkın bulunduğunu his ederek, râhata kavuşması ve doğru yolu tutması için kâfî gelmez mi?

İslâm, en doğru bir din olduğunu ve kendisinden evvel gelen dinlerin bütün doğru kısımlarını kendisinde topladığını açıkça bildirir. İslâmiyyetin en büyük kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmde yazılı bütün husûsların, sâde, açık ve herkes tarafından anlaşılır mantkî esâslar olduğunu söyler. Bunlar çok doğrudur. Hakîkaten, eğer Allahü teâlâ ile kul arasında âhenkli bir münâsebet te'sîs etmek, cismânî [bedenle ilgili] ve rûhânî husûsları âhenkli tarzda birbiri ile birleştirmek, dünyâda ve âhiretde huzûr içinde kalmak istiyorsak, muhakkak islâm dînini kabûl etmemiz lâzımdır. Ancak İslâmiyyet sâyesinde rûhen ve bedenen tekâmül ederiz.

Hıristiyanlık ancak rûhiyyat, vicdan ile meşgûl olur ve her bir hıristiyanın üzerine onun taşıyamıyacağı kadar ağır ma'nevî, vicdânî yükler koyar. Hıristiyanlık, insanı bir günâhkâr olarak kabûl eder ve ondan, onun anlıyamıyacağı ve hiç bir mantığa sığmayan keffâretler ister. Hâlbuki islâm dîni, yalnız sevgi üzerine kurulmuştur. Hıristiyanlıkta çok derin ilm adamları, insanların değişik rûh hâletlerini inceleyerek, onların üzerine yüklenmiş olan bu ağır yükler arasında belki bir parçacık Allah sevgisi bulabilir. Fakat bunlar da, bugünkü hıristiyanlıkta bu sevgi parçacığının bile birçok hurâfeler altında nasıl büsbütün gayb olduğunu görerek üzülmürler. Coleridge bir kitâbında, (Hıristiyanlığı fazla seven bir kimsenin, yavaş yavaş hıristiyanlıktan uzaklaşarak, kiliseyi dahâ fazla sevmesi ve sonunda kendini en fazla sevmesi bir hakîkatdir)

demektedir. Hâlbuki İslâmiyyet bize, Allahü teâlâyı saymamızı, sevmemizi, yalnız Onun emrine uymamızı, bir yandan da, kendi aklımızı ve mantığımızı kullanmamızı emretmektedir. Hıristiyanlıkta bir mikdâr hakikat kalmıştır. İslâmiyyetde ise, herşey hakikat üzerine kurulmuştur. Kur'ân-ı kerîmde, Allahü teâlâ, hangi ırktan, hangi renkden olursa olsun, bütün kullarına Yûnus sûresi yüzsekizinci âyetinde meâlen şunu beyân buyurmuşlardır: **(de ki, Ey insanlar! Rabbinizden size hakikat gelmiştir. Doğru yola giren ancak kendi kazancı için girmiş ve sapıtan da kendi zararına olarak sapmıştır. Ben sizin bekçiniz değilim).** Ben bütün bunları okuduktan ve Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını iyice kavradıktan sonra, islâmiyyetin her dürlü düşüncelerime en doğru cevâbı verdiğini gördüm, seve seve müslimân oldum. İslâmiyyet bana hakîkî yolu gösterdi ve cesâret verdi. Dünyâda huzûr ve râhata kavuşmak ve âhirette selâmete erişmek için, müslimân olmaktan başka bir tarîk [yol] yoktur.

21

Bayan MAVİŞ B. JOLLY

(İngiliz)

Ben İngilterede hıristiyan olarak doğdum. Vaftiz edildim ve bugün elimizde bulunan İncilde yazılı olanları öğrenerek büyüdüm. Çocukken kiliseye gittiğim zemân, muhtelif ışıklar, minberde yanan mumlar, müzik, günnük kokuları ve muhteşem elbiseler giymiş râhibler, üzerimde büyük bir te'sîr yapıyordu. Ma'nâsını hiç anlıyamadığım düâlar okunurken, bunların âhengi beni ürperiyordu. Sanırım ki, bu çocukluk zemânımda, ben koyu bir hıristiyanıydım. Fekat, zemân geçdikçe ve benim tahsîl derecem yükseldikçe, kafamda ba'zı sü'aller hâsıl olmağa başladı. O zemâna kadar tam inandığım hıristiyanlık dîninde, ba'zı noksanlar bulmağa başladım. Gün geçdikçe içimdeki şübhelerin arttığını görüyordum. Yavaş yavaş hıristiyanlıktan uzaklaşmağa başladım. Artık, hiç bir dîne inanmıyordum. Kilisenin çocukken beni kendisine hayrân eden o muhteşem manzarası, bir hayâl gibi gözümün önünden uçup gitmişti. Mektebden me'zun olduğumuz zemân, tâm ma'nâsı ile bir dinsiz (ateist) olmuşdum. Fekat, bir müddet sonra, farkına vardım ki, hiç bir şeye inanmamak, insânın rûhunda derin bir ye's, za'fiyyet, boşluk bırakmaktadır. İnsanın muhakkak bir melce'e, bir dayanağa ihtiyâcı vardır. Bunun için başka dinleri tedkîk etmeğe başladım.

Evvelâ budistliği ele aldım. Onların (Sekiz Yol) adını verdikle-

ri esâsları iyice tedkîk etdim. Bu (Sekiz Yol)da çok derin felsefe ve çok güzel nasihatler vardı. Ama, insâna ne doğru bir yol gösteriyor, ne de doğru yolu seçebilmek için lüzûmlu bilgileri veriyordu.

Bu sefer Mecûsîliği tedkîke başladım. Ben üç tanrıdan kaçarken, bu dinde de karşıma birçok tanrı çıktığını gördüm. Sonra bu din, o kadar inanılmaz efsâneler, hurâfelerle doldurulmuşdu ki, böyle bir dîni kabûl etmeğe imkân yoktu.

Bundan sonra yehûdîliği incelemeğe başladım. Yehûdîlik benim için yeni bir din sayılmazdı. Çünkü, Kitâb-ı mukaddesin (Ahd-i Atîk) denilen eski kısmı temâmen yehûdîlerin Tevrâtından alınmıştı. Fekat yehûdîlik de beni tatmîn edemedi. Evet, yehûdîler tek Allaha inanıyorlardı ve ben bunu çok doğru buluyordum. Fekat ondan sonra her şeyi inkâr ediyorlar ve yehûdî dîni, bir rehber olacak yerde, dürlü karışık ibâdet şeklleri ve merâsimlerle dolu bir hâl alıyordu.

Dostlarımdan biri bana ispiritizme ile meşgûl olmamı tavsiye etdi. (Rûhlarla konuşmak, din yerine geçer!) diyordu. Bu beni hiç tatmîn etmedi. Çünkü, ispiritizmenin insanın kendi kendini hipnotize etmesinden ibâret olduğunu, insan rûhunu hiç bir zemân besleyemeyeceğini pek çabuk anlamışım.

İkinci Cihân Harbi sona ermişti. Ben bir ofiste çalışmağa başladım. Fekat, hâlâ rûhum bir din arıyordu. Birgün gazetede bir i'lân gördüm. Îsâ aleyhisselâmın ulûhiyeti hakkında bir konferans verileceği ve bu konferansa her dinden adamların iştirâk edebileceği yazılıydı. Bu konferansı çok merak etdim. Çünkü, orada Îsâ aleyhisselâmın Allahın oğlu olup olmadığı münâkaşa edilecekti. Konferansa katıldım ve orada bir müslimânla tanıştım. Bu müslimân, kendisine sorduğum sùâllere o kadar güzel, o kadar mantıkî cevâblar verdi ki, o zemâna kadar, hiç aklıma gelmediği hâlde, islâmîyyet ile meşgûl olmağa karar verdim. Müslimânların kudsî kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmi okumağa başladım. Bu kitâbda beyân edilen hükmlerin, 20. asrdaki birçok tanınmış devlet adamlarının beyânlarından çok dahâ yüksek olduğunu, büyük bir hayret ve takdîr ile görüyordum. Bu sözleri hiç bir insan söyleyemezdi. Onun için, vaktile bize öğretdikleri gibi (İslâm dîni yalandır. Kur'ân uydurma bir kitâbdır) sözüne artık inanmıyordum. Kur'ân-ı kerîm uydurma bir kitâb olamazdı. Bu kadar mükemmel sözleri, ancak insan üstü bir varlık söyleyebilirdi.

Ben, hâlâ tereddüd ediyordum. İslâmîyyeti kabûl etmiş İngiliz

kadınları ile görüşüdüm. Onlardan yardım istedim. Bana kitâblar tavsiye etdiler. Bu kitâblar arasında Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ile İsâ aleyhisselâmı mukâyese eden (Mohammed and Christ) adlı kitâbla, islâm dînini îzâh eden (The Religion of İslâm) adlı eserler vardı. (Hıristiyanlığın Kaynakları = The Sources of Christianity) isminde diğeri bir kitâbda ise, hıristiyanlıkta bulunan birçok ibâdetlerin ibtidâî insanların ibâdet usûllerinden alındığı ve hakikatde şimdiki hıristiyanlığın bir (puta tapmak) dîni olduğu çok açık bir tarzda anlatılıyordu.

Kur’ân-ı kerîmi ilk okuduğum zemân sıkıldığımı i’tirâf ederim. Çünkü, içinde pek çok tekrarlar vardı. Şunu bilmelidir ki, Kur’ân-ı kerîm insana yavaş yavaş te’sîr ve nüfûz eden bir kitâbdır. Kur’ân-ı kerîmi iyi anlamak ve ona bağlanmak için, onu birçok def’alar okumak lâzımdır. Ben de, okudukça bu mukaddes kitâba bağlandım. O kadar ki, her gece, onu okumadan uyuyamıyordum. Benim üzerimde en büyük te’sîr yapan husûs, Kur’ân-ı kerîmin insanlara mükemmel bir rehber oluşuydu. Kur’ân-ı kerîmde bir insanın anlayamayacağı tek şey yokdu. Müslimânlar Peygamberlerini kendileri gibi bir insan olarak kabûl ediyorlardı. Müslimânlarca, Peygamberlerin diğeri insanlardan farkı, bunların çok yüksek akl ve ahlâk sâhibi, günâhsız ve kusûrsuz olmaları idi. Yoksa, onların ulûhiyyet ile bir râbitaları yokdu. İslâm dîni, Muhammed aleyhisselâmdan sonra artık hiçbir Peygamber gelmeyeceğini bildiriyordu. Ben buna i’tirâz etdim. (Niçin başka bir Peygamber gelmeyecek?) diye sordum. O zemân, müslimân kadınlardan birisi bana bu husûsu şöyle îzâh etdi, (Müslimânların kudsî kitâbı olan Kur’ân-ı kerîm, bir insana lâzım olan bütün iyi ahlâkı, dînî esâsları, Allahü teâlânın rızâsına kavuşduran yolu, dünyâda ve âhirette huzûr ve selâmete vâsil olmak için lâzım olan husûsları insanlara öğretmektedir. Artık insanların başka bir rehberine, başka bir Peygambere ihtiyâcları kalmamıştır.)

Bu sözlerin çok doğru olduğu şundan bellidir ki, aradan on dört asr geçdiği hâlde, Kur’ân-ı kerîmin esâsları hiç değişmeden bugünkü hayât tarzına ve bugünkü ilm seviyesine temâmen uymaktadır. Fekat, ben hâlâ tereddüd ediyordum. Çünkü, aradan 14 asr geçmişti. Biz şimdi 1954 senesinde bulunuyorduk. Acabâ 571 senesinde doğmuş olan Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği islâmiyyetin içinde bugünkü şartlara uymayan tek bir nokta yok muydu? Büyük bir titizlikle, islâmiyyetde kusûrlar aramağa başladım. Benim rûhum islâmiyyete temâmen inandığı, bu dînin hak din olduğu gözümün önünde canlandığı hâlde, onda hâlâ kusûr arayışı

şım, muhakkak çocukken bize papazlar tarafından islâmiyyetin çok kusûrlu, âdî, bâtıl bir din olduğu hakkında yapılan telkînlerden ileri geliyordu.

Evvelâ poligami (Birkaç kadınla evlenme) bahsini buldum. İşte mühim bir kusûru yakalamışdım. Nasıl olur da, bir erkek dört kadın ile evlenebilirdi? Yukarıda kendisinden bahs ettiğim müsli-mân arkadaşım, bunu kendisine sorunca, bana îzâh etdi ki, islâ-miyyet ilk intişâr ettiği zemân, Arabistânda her erkek istediği ka-dar kadınla birlikde yaşıyor ve onlara karşı hiç bir mes'ûliyeti bu-lunmuyordu. İslâm dîni, kadının ictimâ'î mevki'ini islâh etmek için, bir erkeğin alabileceği kadın mikdârını çok azaltmış ve ona bu kadınlara bakmağı, aralarında adâleti temîn etmeğı, onlardan ayrılırsa, kendilerine tazmînat vermeğı emr etmişdi. Sonra, kimse-siz kalan kadınlar, bu sâyede bir âileye, o âilenin bir ferdi gibi ka-tılabiliyor, bir esîr mu'âmelesi görmüyorlardı. Ayrıca, bir erkek için dört kadın almak bir emr değildi. Şartlarını yerine getirebilecekler için bir izndi. Bu şartları yapamıyacıklar için, birden fazla evlenmek harâmdı. Bunun içindir ki, birçok erkeğin ancak bir zevcesi vardı. Dörde kadar kadın almağa ancak müsâmaha ediliyor, ya'nî izn veriliyordu. Hâlbuki, Amerikadaki Mormonlar, her erke-ği birkaç kadın almak için zorluyorlardı. Müslimân arkadaşım, (Acabâ İngilterede İngiliz erkekleri tek kadınla mı yaşar?) diye sordu. Yüzüm kızarak i'tirâf etdim ki, bugün garblı erkekler, ev-lenmeden evvel, hattâ evlendikten sonra, birçok kadınlarla düşüp kalkmaktadırlar. Sonra, müsli-mân arkadaşımın söylediği sözler, kocasını iş kazâlarında, harbde gayb etmiş ve kimsesiz kalmış ze-vallı bir genç kadının bir erkeğin himâyesine girme ihtiyâcını hâ-tırlatdı. İkinci Cihân Harbi bitdiği zemân, İngiliz radyosunda (De-ar Sir) adlı programda, bir zevallı İngiliz kadının şöyle feryâd etti-ği aklıma geldi. Bu zevallı genç kadın şöyle yalvarıyordu: (Genç bir kadını. Kocamı harbde gayb etdim. Şimdi kimsesiz kaldım. Korunmağa ihtiyâcım var. İyi huylu bir adamın ikinci karısı olma-ğa ve birinci karısını başımda taşımağa râzıyım. Yeter ki, bu yal-nızlıktan kurtulayım).

Bu da gösteriy ki, İslâmda teaddüd-i zevcât [poligami] bir ih-tiyâcî karşılamak içindir. Bu bir emr değil, ancak bir izndir. Bu gün, esâsen işsizlikden, fakîrlikden, çok yerde kalmamış gibidir. O hâlde, bunu islâmın bir kusûru olarak kabûl etmeme imkân kal-mamışdı.

Hıristiyan olan, ya'nî İslâm dînine düşman olan ingiliz kızı di-yor ki: Sonra başka bir kusûr dahâ bulduğumu zan etdim. Müsli-

mân kadına, (Günde beş def'a ibâdet etmek, bugünkü hayât tarzımıza nasıl uyar? Bu kadar ibâdet, fazla gelmez mi?) diye sordum. O gülümsüyerek, bana şu sülâli sordu, (Sizin piyano çaldığınızı duyuyorum. Mûsikîye merâklı mısınız?) (Hem de çok) diye cevâb verdim. (Pek âlâ, her gün ekzersiz yapar mısınız?) (Tabî'î, işden eve gelir gelmez hergün hiç olmazsa iki sâat piyano çalarım) diye cevâb verdim. Bunun üzerine, müslimân kadın, (Beşi bir arada, nihâyet yarım sâat veyâ 45 dakîka sürecek olan bir ibâdet, size niçin çok geliyor? Siz nasıl piyano ekzersizlerini yapmazsanız, piyano çalmak kudretiniz azalırsa, Allahü teâlâyı düşünmek, Ona secde ederek lutflarına şükr etmek azaldıkça, Ona giden yol uzaklaşır. Hâlbuki, her gün yapılan ibâdet, Allahü teâlânın doğru yolunda adım adım ilerlemek demektir) diye cevâb verdi. Ne kadar haklıydı! Her müslimânın, Allahü teâlâyı çok hâtırlaması, kalbine Allah sevgisini yerleştirmesi lâzımdır. Kalb, Beytullahdır. Bir eve sâhibi sokulmazsa, eve de, sâhibine de, düşmanlık olur. Beş vakt nemâz, insanı bu felâketden kurtarmaktadır. Dünyâ işlerine, dünyânın geçici zevklerine dalarak, Allahı unutan insana, nemâz, Rab-bini hâtırlatmaktadır.

Artık müslimânlığı kabûl etmeme bir mâni' kalmamışdı. Ben islâm dînini bütün rûhum, bütün ma'neviyyâtım ile kabûl etdim. Gördüğünüz gibi, onu öyle ilk bakışta ve hiç düşünmeksizin seçmemiş, aksine, onu ancak iyice tedkîkten, hattâ içinde kusûrları arayıp bunların cevâbını bulduktan ve bu dînin her bakımdan tam ve mükemmel olduğunu anladıktan sonra müslimân olmuşum. Şimdi müslimân olmakla iftihâr ediyorum.

22

LADY ZEYNEB EVELYN COMBOLD

(İngiliz)

Benim niçin müslimân olduğum benden mütemâdiyyen sorulur. Ben meşhûr bir âilenin kızım ve zevcim de meşhûr ve mühim bir kimsedir. Niçin müslimân olduğumu sülâ edenlere, müslimânlık nûrunun ne zemân rûhuma doğduğunu kat'î olarak bilmediğimi söylerim. Bana, sanki her zemân müslimânmışım gibi geliyor. Bu da, hiç acâib bir şey değildir. Zirâ müslimânlık, tabî'î ve hak bir dindir. Her çocuk, müslimân olarak doğar. Kendi başına terk edilirse, müslimânlıktan başka bir din seçmez. Avrupalı bir muharririn dediği gibi, (Müslimânlık, akl-ı selîm sâhiblerinin dînidir).

Bütün dinleri birbiri ile mukayese edecek olursanız, bunların

en mükemmeli, en tabîî, en mantıkî olanının, islâmiyyet olduğunu derhâl görürsünüz. Müslimânlık sâyesinde, dünyânın birçok müşkil mes'eleleri kolayca hâl olur ve insan sulh ve sükûnete kavuşur. Müslimânlık, insanların günâhkâr olarak doğduğunu ve dünyâda keffâret vermeleri îcâb ettiğini hiç bir zemân kabûl etmez. Müslimânlar, bir olan Allahü teâlâyâ inanırlar. Onların nazarında Mûsâ, Îsâ ve Muhammed Mustafâ “salevâtullâhi teâlâ aleyhim ecma'în”, bizim gibi insanlardır. Allahü teâlâ, onları, insanlara doğru yolu göstermek için, Peygamber olarak seçmiştir. Tevbe etmek, afv dilemek, düâ etmek için, Allahü teâlâ ile kul arasında hiç kimse yoktur. Biz her zemân kendiliğimizden Allahü teâlâyâ yaklaşabiliriz ve ancak kendi yaptığımız işlerden dolayı mes'ûlüz.

(İslâm) kelimesi, hem Allahü teâlâyâ teslîm olmak, hem de Muhammed aleyhisselâma îmân etmek ma'nâsına gelir. Müslimân, bu dünyâyı halk eden Allahü teâlânın emrlerine uyan, bütün varlıklarla sulh ve selâmet içinde yaşayan kimse demektir. İslâmiyyet iki esâs hakikat üzerine kurulmuştur:

1) Allahü teâlânın birliği ve Muhammed aleyhisselâmın Onun gönderdiği son Peygamberi olduğu.

2) İnsanların bütün hurâfelerden, aslsız dogmalardan, temâmen halâs olması. İslâmiyyetin esâs şartlarından biri olan Haccın insanlar üzerindeki te'sîri çok büyüktür. Dünyânın dört köşesinden gelen yüzbinlerce müslimânın, hiç bir sınıf, ırk, memleket, renk ve rütbe farkı olmadan, yalnız bir ihrâm ile örtünerek, Allahü teâlânın huzûrunda birlikde secdeye kapanması kadar ulvî bir ibâdet tarzı, hangi dinde vardır? Büyük Peygamberin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, islâmı neşr ettiği, İslâm düşmanları ile mücâdele ettiği, kudretli bir azm ve sebât ile uğraşdığı bu mubârek yerlerde, birlikde ibâdet eden müslimânların birbirlerine dahâ fazla bağlanacakları, birbirlerinin derdlerine çâre bulmağa çalışacakları, Allahü teâlânın gösterdiği yolda el birliği ile yürümeğe bir kerre dahâ and edecekleri muhakkaktır. Hac, aynı zemânda dünyâdaki bütün müslimânları birbiri ile tanışdırmağa, birbirlerinin derdlerini öğrenmeğe, birbirlerine kazandıkları tecribeleri öğretmeğe yaramaktadır. Kendi memleketlerinde ibâdet ederken yüzlerini çevirdikleri yerde, şimdi bütün müslimânlar ictimâ' etmekde, Allahü teâlânın huzûrunda tek bir kitle, tek bir vücûd olarak kendilerini Ona teslîm etmektedirler.

Haccı bir kerre görmek, müslimânlığın büyüklüğünü isbât etmek için kâfîdir. İşte müslimânlık budur ve ben de bu büyük dîne katılmış olmanın neş'e ve sürûru içindeyim.

Ben Londrada, tam bir protestan terbiyesi olarak yetiştim. 1930 senesinde, dahâ genç bir talebe iken, her genç gibi ba'zı hâdiselerle karşılaşılıyor, bunları anlamağa çalışıyordum. Bunlardan birisi, din ile dünyâ arasında bir münâsebet aramak, ya'nî râhat ve huzûr içinde yaşamak için, dinden nasıl fâidelenebileceğimi düşünmek oldu. O zemân, ilk def'a olarak, farkına vardım ki, mensûb olduğum hıristiyan dîni, bu husûsda çok za'if ve çok âciz. Zîrâ hıristiyanlık, dünyâyı yalnız fenâlıklarla dolu bir işkence yeri, insanları günâhkâr doğan mahlûklar olarak kabûl ediyor. Onlara hayâtta râhat bir yol göstermek şöyle dursun, her yaptıkları işin günâh olduğunu, bu günâhdan kurtulmak için, hiç bir çâre bulunmadığını, insanlar için ancak râhiblerin Allahü teâlâyâ düâ edebileceğini söylüyordu. Hıristiyanlık, insanları temâmen başı boş bırakmış ve yalnız pazar günleri, insanı hiç bir sûrette tatmîn etmeyen bir (kilise havası) içinde ibâdete teşvîk etmiştir. O senelerde, İngilterede büyük bir ekonomik buhran ve fakîrlik vardı. İnsanlar hayâtlarından ve hükûmetden hiç memnûn değildi. Hıristiyanlık, onlara bu ızdırâb dolu günlerde hiç yardım etmiyor, insanlar ondan bir tehammül kudreti bulamıyorlardı. Bu keyfiyet, benim üzerimde çok fenâ bir te'sîr yapmışdı. Aklımdan çok, hislerime kapılarak, dînin ma'nâsız bir şey olduğuna karâr verdim. Hıristiyanlığı red ederek, kendimi, birçok gençler gibi, dinsizliğe ve komünizme verdim.

Komünistlik, uzakdan işitilince gençlere bir haz veriyordu. Çünkü, ekonomik sıkıntılar içinde bunalan ve yaşama kudreti bulamayan genç nesl, servet ve rütbe farkını ortadan kaldırdığını iddi'â eden komünizmi bir kurtarıcı olarak görüyordu. Fekat, kısa bir zemân sonra, farkına vardım ki, komünizmin iddi'âları, yalnız bir propagandadan ve boş lafdan ibâretidir. Onlarda da, hem rütbe, hem servet farkı aynen vardı. Her şey, her memleketde aynı idi. Bunun üzerine komünistlikten vaz geçerek, kendimi felsefeye verdim. Böylece kendimi, bir (panteist) olarak, (Vahdet-i vücûd) i'tikâdında olarak, yetiştirmeğe başladım.

Garb memleketlerinde, islâmîyyet ile temâs etmek çok müşkildir. Çünkü, orada islâmîyyete karşı, tâ Haçlı seferlerinden kalma bir düşmanlık vardır. Avrupalılar hiç tanımadıkları islâmîyyeti, nefret ile red ederler. Çocuklarını müslimân düşmanı olarak yetiştirirler. Müslimânlıktan bahs etmek çok ayıp sayılır. Birisi

bu bahsi açdı mı, herkesin suratı asılır ve herkes susar. Bu aralarda, beni bir vazîfe ile Avustralyaya göndermişlerdi. Bana verilen, (müslimânlıktan nefret) terbiyesine rağmen, birgün, nasılsa merak ederek, bir Kur'ân tercemesini elime aldım. Fekat, dahâ kitâbı terceme edenin önsözünü okuyunca, kitâbı hemen kapatdım. Çünkü, kitâbı terceme eden, dahâ önsözde Kur'ân-ı kerîm aleyhinde o kadar ağır laflar söylüyor, Kur'ân-ı kerîmi o kadar tahkîr ediyordu ki, böyle bir kitâbı okumak ma'nâsız olurdu. Sonra düşündüm. Mâdemki, hıristiyanlar müslimânlardan nefret ediyorlardı. O hâlde, tercemeyi yapan hıristiyanın, bu te'sîr altında kalarak, bozuk bir terceme yapması, ba'zı yerleri yanlış anlaması imkânı vardı. Bir kerre meraklanmışdım. Artık işi ciddiyet ile ele aldım ve birkaç hafta sonra, Avustralyanın garb tarafında Perth şehrine gitdiğim zemân, bu şehrin büyük kütübhânesine uğrayarak müslimânlar tarafından tefsîr edilmiş bir Kur'ân-ı kerîm bulunup bulunmadığını araştırdım. Bana böyle bir terceme bulup verdiler. Bunu açıp, içindeki ilk sûreyi, (Fâtiha-i şerîfe)yi okuyunca, ne kadar mütehasis olduğumu size anlatamam. Fâtiha, (**Âlemlerin rabbine hamd**) ile başlıyordu. (**Bize doğru yolu göster**) diye yalvarıyordu. Ne güzeldi! Fâtiha-i şerîfi birçok def'alar okudum. Burada zikir edilen büyük hâlık, (**Rahmân ve Rahîm**) ya'nî çok merhametli idi. Hıristiyanların dediği gibi, insanları günâhkâr olarak yaratmamıştı. Kur'ân-ı kerîmi okumağa başladım ve okudukça kendimden geçtim. Bütün arzûlarımın, tesavvurlarımın aynını bu kudsî kitâbda buluyordum. Sâatler geçmiş ve ben nerede olduğumu, zemânı, her şeyi unutmuşdum. Bana Kur'ân-ı kerîmle berâber, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem hayâtına dâir ba'zı kitâblar da bulup getirmişlerdi. Kendimden geçerek bunları okuyordum. Nihâyet kütübhâne me'mûru yanıma gelerek, (Vakt geldi, artık kütübhâneyi kapatıyoruz) deyince kendime geldim. Kütübhâneden evime dönerken, (İşte şimdi maksadıma kavuşdum. Ben artık müslimân oldum) diye tekrâr edip duruyordum. Artık, Allahü teâlânın inâyeti ile, hidâyete kavuşdum.

Eve dönerken sıcak bir kahve içmek için münâsib bir yer aradım. Caddeden aşağı doğru inerken aklımda yalnız Kur'ân-ı kerîm, müslimânlık ve Allahü teâlâ vardı. Nereye gitdiğimin farkında değildim. Birdenbire ayaklarım kendiliğinden durdu. Başımı kaldırıncaya, kırmızı tuğladan yapılmış bir binânın önünde olduğumu gördüm. Bacaklarım kendiliğinden beni buraya kadar getirmişti. Binânın üzerindeki levhaya bakdım. Burası Avustralyadaki bir câmi' idi.

Kendi kendime, (Allahü teâlâ sana doğru yolu ihsân etdi ve sana ne yapman îcâb ettiğini bildirdi. Sen müslimânlığı tanıdın. Allahü teâlâ seni câmi'in kapısı önüne kadar getirdi. Hemen içeri gir ve bu dîni kabûl et) dedim. İçeri girdim ve müslimân oldum.

O zemâna kadar bir tek müslimân tanımamışdım. İslâmiyyeti kendi kendime buldum ve kabûl etdim. Kimse bana bu husûsda rehberlik etmedi. Benim rehberim yalnız akl-ı selîmim oldu.

24

ABDULLAH BATTERSBY

(İngiliz)

Bundan tahmînen 25 sene evvel, Burmada bulunurken, ferâhlanmak için her gün nehrde bir Çinli kayığı ile dolaşırdım. Benim kayığımın kürekçisi Doğu Pâkistânlı Şeyh Alî isminde bir müslimândı. Müslimânlığın emr ettiği bütün dînî vecibeleri, büyük bir gayret ile yerine getirirdi. Onun, hiç bir vaktini geçirmeden büyük bir dikkat ile ibâdet etmesini hem takdîr ile karşılar ve beğenir, hem de müslimânlığın ne olduğunu merak ederdim. Böyle basit bir insanı, bu kadar büyük îmân ve itâ'at altında tutabilen müslimânlığın hakîkatini anlamağa karar verdim. Etrâfımızda bulunan insanların çoğu, Burma budistleri idi. Onlar da, dinlerine son derecede bağhydılar. Zan ediyorum ki, Burmanın bütün insanları dünyâda en dindâr kimselerdir. Fekat budistlerin ibâdet tarzında göze çarpan birçok noksanlar vardı. Budistler, Pagoda adını alan ma'bedlerinde toplanıyor ve aşağıdaki sözleri durmadan tekrarlıyorlardı:

(Buda-karana-Gaçkami-Dama-karana-Gaçkami-sanga-karana-Gaçkami)

Bunun ma'nâsı, bana anladıklarına göre, (Buda, sen bize rehber ol! Sen bize kânûn ol! Sen bizim rûhumuzu yücelt) imiş. Bu düâ çok sâde, fekat insânı tatmîn etmeyen, onun rûhuna hiçbir te'sîr yapmayan birkaç sözden ibâret idi. Büyük bir hâlikdan hiç bahs olunmuyordu.

Hâlbuki, benim müslimân kayıkçımın ibâdeti, ne kadar güzeldi! Ben, bu sefer kayıkçım ile islâmiyyet üzerinde konuşmağa başladım. Onunla berâber bulunduğum saatlerde, kendisine müslimânlık hakkında pek çok sûaller sordum. Bu sâde adam, bana müslimânlık hakkında o kadar güzel, o kadar mantıkî cevâblar verdi ki, islâm dîni hakkında yazılmış kitâbları okumağa başladım. Bu kitâbları okuyunca, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin Arabistânda, kısa zemânda neler yapmağa muvaffak ol-

duğunu, hayret ve takdîr ile öğrendim. Kendime müslimân arkadaşlar buldum. Onlarla islâm dîni üzerinde mubâhaseler, sohbetler yapmağa başladım. O sırada Birinci Cihân Harbi patlak vermişdi. Bana derhal Arabistânda cebheye katılma emri verildi ve gitdim. Burada artık budistler yokdu. Etrâfımı müslimânlar çevirmişdi. Arablar, ilk müslimânlardı. Allahü teâlânın kitâbı olan Kur'ân-ı kerîm, Arabî olarak nâzil olmuşdu. Arablarla olan temâsım, İslâmiyyete olan merâkımı dahâ ziyâde artırdı. Harb bitince, Arabî öğrenmeğe başladım. Bir taraftan da, islâmiyyet hakkındaki eserleri okumağa devâm ediyordum. İslâmiyyetde beni kendisine cezb eden en büyük husûs, müslimânların bir tek Allaha inanışları oldu. Hâlbuki ben, hıristiyan olarak, tam üç dâne tanrıya inanmak zorundaydım. Bu, bana hiç mantıkî gelmiyordu. Bunu düşündükçe, yavaş yavaş islâmiyyetin çok dahâ doğru bir din olduğunu anladım. Bir tek hâlık inanan dînin hak din olabileceğini kabûl etmeğe başladım. Nihâyet 1932 ile 1942 arasında, Filistinde, 10 sene vazîfe gördükden sonra, müslimân olmağa karâr verdim. 1942 senesinde resmen müslimân oldum. O zemândan beri, herşeyimle müslimânım.

Arabların (Mukaddes şehir) adını verdikleri Kudüsde, müslimânlığımı resmen i'lân etmişdim. O zemân, İngiliz ordusunda kurmay binbaşı idim. Müslimân olduğumu i'lân edince, başıma bir takım nâ-hoş işler geldi. Hükûmetim müslimân olmağımı hoş görmemişdi. Ordudan ayrılmak zorunda kaldım. Bunun üzerine, evvelâ Mısra, sonra Pâkistâna giderek müslimân kardeşlerimle birlikte yaşamağa başladım. İslâmiyyet hakkında yazılar yazdım. Bugün dünyâda 500 milyondan fazla müslimân vardır ve bunlar birbirinin kardeşidir. Müslimân olmak demek, hakîkî ma'bûd olan Allahü teâlâyâ îmân etmek ve Ona bağlanmak demektir. Ona bağlanmak için de, Onun büyük Peygamberi Muhammed aleyhis-selâmın bildirdiği şekilde olmak lâzımdır. Şimdi, bana islâmın nûrlu yolunu, hâlis ibâdeti gösteren ve beni Allahıma kavuşduran o basît zan etdiğim, mütevâzi' kayıkcının hâtırasını hurmet ile yâd ediyorum. Hayâtımda onun gibi, hâlis bir müslimân olmağa çalışıyorum. Böyle yaptıkça, insanın zararlı şeylerden kendini kurtardığını görüyorum.

Müslimânlar arasında şimdi ben de, Elhamdülillâh, bir müslimânım. Her ibâdet edişimde, belki de, Allahü teâlânın rahmetine kavuşmuş olan, mürşidim, eski kayıkcım Şeyh Alî efendiye düâ etmeği, onun mübârek rûhu için fâtiha okumağı da hiç unutmuyorum.

Bir insan, çocukluğunda kendisine telkîn edilen bir dinden ayrılıp başka bir din seçecek olursa, bunun yâ hissî, yâ felsefî veya ictimâî bir sebebi vardır. Benim içimdeki coşkun arzû, yukarıdaki sebeplerden hiç olmazsa ikisini karşılayacak bir dîne îmân etmek için beni zorluyordu. Onun için, tahsîl devremi ikmâl ettikten sonra, dünyâda bulunan dinlerden hangisine îmân etmek gerektiğini ta'yîn etmek maksadıyla, bunları birer birer tedkîk etmeğe başladım.

Annem ve babam koyu bir katolik ile bir yehûdî idiler. Fekat her ikisi de katoliklik ve yehûdîlikten vazgeçerek, protestan olmuşlar ve İngiliz kilisesine devâm ediyorlardı. Ben mektebde iken, muntazaman İngiliz kilisesinin âyinlerine devâm etmiş, râhiblerin verdiği dersleri dinlemişdim. Fekat, onların bana öğretmeğe uğraşdıkları hıristiyanlık akîdeleri içinde anlamadığım, bana ters gelen birçok husûslar vardı. Her şeyden evvel, üç birlikden, ya'nî baba, oğul ve Rûhulkudsden ibâret bir tanrı manzûmesi, bana o kadar mantıksız geliyordu ki, buna inanmak mümkün değildi. Benliğim bunu şiddet ile red ediyordu. Sonra, Allaha kavuşmak için keffâret verilmesi îcâb ettiği hakkındaki kilise akîdesini de, temâmen ma'nâsız buluyordum. Benim düşündüğüm, büyük ma'bûd, kullarından mecbûrî keffâret istemezdi.

Bunun üzerine, yehûdî dînini incelemeğe başladım. Yehûdîlerin, Allahü teâlânın birliğini ve azametini çok dahâ mantıkî bir tarzda kabûl ettiklerini ve Ona şerîk koşmadıklarını gördüm. Belki yehûdî dîni, bugünkü hıristiyan dîni kadar bozulmamışdı. Fekat, bu dinde de anlamadığım ve kabûl edemediğim garîb kısımlar vardı. Yehûdî dîni o kadar merâsim, düâ, mecbûrî yapılması gereken ibâdetler ile doluydu ki, eğer dînine bağlı bir yehûdî bütün bunları yaparsa, dünyâ işlerine hiç vakt ayıramıyacaktı. Bu merâsimlerden çoğunun, insanlar tarafından sonradan dîne ilâve edilen, lüzümsüz ve mantıksız husûslar olduğunu anladım. Böylece yehûdîlik, ictimâî [sosyal] hayâtdan temâmen ayrılarak, bir ekalliyet, azınlık dîni hâline geliyordu. Dünyâya bir fâide sağlamıyacağımı anladığım yehûdî dînini, bir tarafa bırakarak, diğer dinleri tedkîk etmeğe başladım. Hem kiliseye, hem de havraya devâm ediyordum. Fekat bu ziyâretlerim, sırf dinsiz kalmamak içindi. Yoksa, ben ne hıristiyan, ne de yehûdî idim. İngiliz kilisesi

yanında Roma kilisesini, ya'nî katolikliği de biraz tedkik etdim. Gördüm ki, katoliklerin i'tikâdları, İngiliz kilisesine bağlı protes-tanların i'tikâdlarından dahâ fazla hurâfelerle doludur. Hele, ka-toliklerin Papaya bağlı olmaları ve onu günâhsız kabûl ederek ona âdetâ yarî ilahlık vermeleri, onlardan dahâ fazla nefret etmeme se-beb oldu.

Şimdi yüzümü şarka çevirerek, şark dinlerini incelemeğe başla-dım. Mecûsilerin dînini hiç beğenmedim. Çünkü bunlar, râhib sını-fına pek çok imtiyâzlar veriyorlardı. Paryalara ise, âdetâ hayvan mu'âmesi yapıyorlardı. Fakîre şefkat elini uzatmak akllarına gel-miyordu. Onların fikrince, bir insan fakîrse, bu onun kendi kabâ-hatıydı. Eğer, hiç ses çıkarmadan, şikâyet etmeden çile doldurur-sa, belki râhiblerin düâsı sâyesinde hâli dahâ iyi olabilirdi. Bu fik-ri, râhibler ehâlinin kendilerinden korkması ve onlara sıkı sıkı bağlanması için yayıyorlardı. Onun için, mecûsîliği nefret ile karşı-ladım. Hele mecûsilerin, hayvanlara da tapması, nefretimi arttır-dı. Böyle bir din, hak din olamazdı.

Budistliğe gelince, budistler felsefî düşünce ve inançlara bağ-lydılar. Onlar bana, eğer gayret edecek olursam, çok uğraşırsam, gereken fedakârlıkları yaparsam, büyük kudretlere varacağımı ve dünyâ ile âdetâ kimyâ tecrübeleri yapar gibi, oynayabileceğimi söylediler. Fekat budistlikde, ben hiçbir ahlâk kâ'idesi bulamadım. Burada da râhibler, diğer insanlardan farklıydılar ve onlardan çok dahâ yüksek bir mevki'de bulunuyorlardı. Bana, hakîkten insanı hayretlere düşüren birçok ma'rifetler öğretdiler. Fekat bunların din ve Allah ile hiçbir ilgisi yokdu.

Bu ma'rifetler, spor veyâ hokkabazlık yapar gibi vakt geçirme-ğe, bunları bilmiyenleri hayrete düşürmeğe yarıyordu. İnsanın rû-hunu temizlemekten ve onu Allahü teâlânın rızâsına, muhabbeti-ne yaklaştırmaktan çok uzakdı. Allahü teâlâ ile ve Onun yarattığı varlıklarla hiç bir ilgisi yokdu. Biricik fâideleri, insanı tâm disip-lin sâhibi yapmasıydı.

Buda, muhakkak ki çok okumuş, zekî bir insandı. O, insanlar-dan her şey için fedakârlık istiyordu. (Bir fenâliğa karşı koyma!), (Bütün arzû ve ihtirâsları terk et!), (Yarını düşünme!) gibi emrler veriyordu. İsâ aleyhisselâm da, aynı şeyleri söylemiyor muydu? Fekat insanlar, bu gibi emrleri, ancak hristiyanlığın başında, dahâ îsevîlik tertemiz iken ta'kîb etmişler, sonra bırakmışlardı. Budist-lerde de, aynı hâli gördüm. Eğer insanlar, İsâ aleyhisselâm veyâ Buda kadar temiz olabilseler, belki onların gösterdiği yollardan giderek Allahü teâlânın rızâsına kavuşabilirlerdi. Ama bugün

dünyâda bu kadar temiz rûhlu, yüksek ahlâklı, her fenâ şeyden seve seve elini eteğini çekeabilen, fedâkâr kaç kişi vardı? Demek oluyor ki, Budanın koyduğu ahlâk esâsları, bugünün insanının düşüncelerine uymuyordu.

İslâm dünyâsı içinde bulunduğum hâlde, diğer dinleri araştırırken, İslâmiyeti düşünmeyişim ne garîbdi! Müslimânlık bir dürlü aklıma gelmemişti. Bunun sebebi ise âşikârdı: Müslimânlık hakkında bize verilen ma'lûmât, onun hakkında Avrupada yazılan eserler, dâimâ bu dînin çok yanlış, uydurma, ma'nâsız, uyusdurucu, sahte bir din olduğunu iddi'â ediyordu. Hele Rodwellin terceme ettiği Kur'ân-ı kerîm tercemelerini okuyunca, bende bu fikr hâsıl oldu. Rodwell, Kur'ân-ı kerîmin birçok kısımlarını anlaşılmasız bir tarzda terceme ederek, bir büyük kısmını da, bile bile tahrîf ederek, onu büsbütün başka bir şekle çevirmişti. Hakîkati ancak Londrada (İslâm Cem'iyeti) ile temâs edince ve doğru bir Kur'ân-ı kerîm tercemesi okuyunca anlıyabildim. Burada, şunu teessüf ile söyleyeyim ki, müslimânlar bu güzel dinlerini dünyâya tanıtmak için pek az gayret sarf etmektedirler. Eğer hakîkî islâmiyeti, dikkatle ve bilerek bütün dünyâya yaymak için çalışırlarsa, emînim ki, çok iyi netîceler alacaklardır. Yakın şarkda, ecnebîlere karşı hâlâ çekingenlik gösterilmektedir. Onlarla temâs ederek, onları aydınlatmak yerine, onlardan kâbil olduğu kadar uzak durmak tercih edilmektedir. Bu çok hatâlî bir harekettir. En büyük misâl, benim. Çünkü, bir dürlü İslâm dîni ile ilgilenemiyordum. Bereket versin ki, bir gün çok muhterem ve kültürlü bir müslimânla tanıştım. Benimle ahbâb oldu. Beni dikkat ile dinledi. Bana bir müslimân tarafından İngilizceye çevrilmiş bir Kur'ân-ı kerîm tercemesi hediye etti. Sorduğum bütün süâllere çok güzel ve mantıkî cevâblar verdi. 1945 senesinde beni alıp bir câmi'e götürdü. Hayâtımda ilk def'a orada ibâdet eden müslimânları büyük bir dikkat ve hurmet ile seyrettim. Allahım, bu ne muhteşem ve ulvî bir manzara idi! Her ırkdan, her milletten, her sınıftan insanlar ibâdet ediyorlardı. Fekat hepsi Allahü teâlânın huzûrunda hiçbir fark gözetmeksizin yanyana gelmiş, kendilerini temâmen Allahü teâlâyâ adanmışlardı. Zengin bir Türkün yanında çok fakîr, âdetâ, bir dilenci kıyâfesinde bir Hindli bulunuyordu. Onun yanında da, bir tüccâr olduğunu zan ettiğim bir Arab vardı. Onun yanında da, bir zenci yer almıştı. Bunların hepsi, büyük bir huşû ile ibâdet ediyorlardı. Aralarında hiçbir fark yoktu. Onlar Türklüklerini, Hindliliklerini, Arablıklarını, zenginliklerini, fakîrlüklerini, mevki'lerini, rütbelerini temâmen unutmuş, kendilerini Allahü teâlâyâ tevcih etmişlerdi. Kimse, kendisini kimseden üstün

görmüyordu. Zengin fakîri küçük görmüyor, yüksek rütbeliler de diğerlerine tekebbür etmiyordu.

Ben, bütün bunları gördükten sonra, aradığım hak dînin islâm dîni olduğunu anladım. Şimdiye kadar diğer bütün dinleri incelediğim hâlde, hiç birisi, benim üzerimde böyle te'sirli olmamışdı. Fekat, müslimânlığı böyle yakından görünce ve müslimânlığın esâsını öğrenince, bu hak dîni tereddüdsüz kabûl etdim.

Şimdi müslimân olduğum için iftihâr ediyorum. İngilterede üniversitede (İslâm Kültürü) derslerini ta'kîb etdim ve gördüm ki, Kurûn-u vüstâ [Orta çağ]da Avrupa müdhiş bir karanlık içinde iken, ancak islâm nûru, bu zulmeti aydınlatmağa muvaffak olmuştur. Birçok büyük keşfler, müslimânlar tarafından yapılmış, birçok ilm ve fen ve tıb bilgileri Avrupalılara, islâm Dâr-ül-fünûnlarında [Üniversitelerinde] öğretilmiş, birçok cihangirler islâm dîni kabûl ederek büyük devletler kurmuşlardır. Müslimânlar yalnız büyük bir medeniyet kurmakla kalmamış, hıristiyanlar tarafından tahrîb edilen eski medeniyetleri de, yeniden meydana çıkarmışlardır. Benim müslimân olduğumu öğrenen arkadaşlarım, bana, (Sen şimdi gerici oldun) dedikleri zemân, ben gülümsüyerek, (Temâmen aksine, Müslimânlık gericilik değil, ileri medeniyet demektir) diyor ve onlara hakîki müslimânlığı anlatıyordum. Ne yazık ki, bugün müslimânlar çok geri kalmıştır. Çünkü müslimânlar, kendi dinlerinin ne kadar yüksek bir din olduğunu gitdikçe unutmakda ve onun emrlerini yerine getirmeği ihmâl etmektedirler. Bunda kabâhatin bir kısmı da, hakîki din ve fen âlimi, dünyâyı da iyi bilen müslimân din adamlarının çok az mevcûd oluşudur.

İslâm memleketlerinde hâlâ, büyük bir müsâfirperverlik bulunur. Bir müslimânın evine gidince, o sizi tanısin veyâ tanımasın, kapılarını açar ve hemen imdâdınıza koşar. Çünkü, islâm dîni, başkalarına yardım etmeği emr eder. Zenginin fakîre yardım etmesi, servetinin bir kısmını yoksullara vermesi, islâm dîninin beş büyük esâsından biridir. Bu, başka hiçbir dinde yoktur. Demek oluyor ki, islâm dîni bu asrın ictimâ'î [sosyal] hayâtına en uygun olan dindir. Onun içindir ki, islâm memleketlerinde komünizme yer yoktur. Çünkü islâm dîni, bu mes'eleyi çok dahâ evvelden ve çok dahâ esâslı olarak hâl etmiştir.

***İnsana sadâkat yarasır, görse de ikrâh,
Yardımcısıdır doğruların hazret-i Allah.***

Ben hayâtımın büyük bir kısmını denizlerde geçiren ve 1914 de Birinci Cihân Harbine ve 1939 da İkinci Cihân Harbine, İngiliz deniz subayı olarak katılmış bir bahriyeliyim.

Yirminci asrın en mükemmel âlet ve makinaları bile, tabî'atın korkunç kuvvetlerine karşı koyacak evsâfda değildir. En basit bir misâl vereyim. Sis ve fırtınaya mukavemet için elimizde hiçbir imkân yoktur. Bir harb zemânında ise, bu tehlikelere dahâ birçok tehlikeler ilâve olur. Bir bahriyelinin, dâimâ dikkatli olması lâzımdır. İngiliz Bahriyyesinde, Kraliçenin Ta'limâtı ve Amirallik Dâiresinin koyduğu ta'limâtı ihtivâ eden bir kitâb mevcûddur. Bu kitâbda, her deniz subayına düşen vazîfeler, tehlike ânında yapılacak işler kayd edilmiş olduğu gibi, vazîfesini iyi yapanlara verilecek mükâfâtlar, iyi hareket edenlere verilecek takdîrnâmeler, para mükâfâtları, ma'aş ve ücretler, bir subayın ne zemân emekli olacağı yazılıdır. Aynı zemânda, kabâhatli olanlara verilecek cezâlar, emrlere karşı gelenlere yapılacak hareket tarzı v.s. de birer birer kayd edilmiştir. Eğer bu kitâba dikkat ile riâyet olunacak olursa, denizde hayât gâyet râhat ve muntazam geçer, tehlike çok azalır ve deniz subayları sâkin ve bahtiyâr yaşarlar.

Allahü teâlâ, kusûrumu ve günâhımı afv etsin! Aradaki büyük farkı hiç bir zemân unutmuyarak ve hurmetde kusûr etmiyerek, ben Kur'ân-ı kerîmi, işte bu kitâba benzetiyorum. Kur'ân-ı kerîmde, bu esâsları koyan Allahü teâlâdır. O, dünyâ üzerinde bulunan bütün erkek, kadın ve çocuklara nasıl hareket etmeleri icâb ettiğini, tehlikenin nereden geleceğini ve ona karşı ne yapmak lâzım olduğunu, iyi hareket edenlerin nasıl mükâfâtlandırılacağını ve fenâ hareket edenlerin nasıl cezâlandırılacağını, son derecede açık ve güzel bir şekilde ve herkesin anlıyacağı bir tarzda öğretmektedir. Son 11 senedir, emekliye ayrıldıktan sonra, bağçemde çiçek yetiştiriyorum. İşte asl bu zemân, Allahü teâlânın büyüklüğünü, bir kerre dahâ yakından gördüm. Nebâtlar ve çiçekler, ancak Allahü teâlânın emri ile yetişmekte ve büyümektedir. Onun emri olmadan diktiğiniz hiçbir şey yetişmez. Ne kadar uğraşsanız uğraşınız, ne yaparsanız yapınız, sizin uğraşmalarınız, ancak Onun yardımı ile bir netîce verir. Bu yardım yoksa, gayretlerimiz boşa gider. Nebâtların neşvü nümâsı [ya'nî yetişmesi] için lâzım olan hava şartlarını evvelden ta'yîn etmek kimsenin elinde değil-

dir. Allahü teâlânın bir emri ile hava bozulur ve ekdiğiniz herşey mahv olur. İnsanlar hava şartlarını evvelden tahmîn edebilmek için, birçok şey yaptılar. Bugün güyâ havanın nasıl olacağı evvelden haber veriliyor. Ben, buna ancak gülüyorum. Zîrâ, bu hava tahmînlerinden ancak yüzde biri doğru çıkmaktadır. Bu işde ancak Allahü teâlânın takdîri hâsıl olur. Allahü teâlânın emrine uymayanların bağçelerinde güzel çiçekler yetişmiyor. Bu, Allahü teâlânın onlara verdiği cezâdır.

Ben, Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğuna ve Allahü teâlânın bu mukaddes kitâbı dünyâya yaymak için, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemi seçtiğine, bütün kalbimle îmân ediyorum. Kur'ân-ı kerîm, dünyâdaki insan hayâtı ile tam bir tevâfuk hâlindedir ve içinde hiçbir mübâlağa ve hurâfe olmayan, temâmen mantıkî, akli başında olanların, temâmen sahîh, doğru olduğuna inanacağı kâ'ideler vardır. Kur'ân-ı kerîmde, ibâdet korkuya değil, muhabbete ve hurmete bağlanmıştır.

Bir hıristiyan, hıristiyanlık muhîti ve te'sîri altında uzun seneler kalınca, dîninden vazgeçip müslimân olmak için, evvelâ iknâ' olunmak ister. Fekat ben, islâmiyeti tedkîk etdikden sonra, başkası tarafından iknâ' edilmek lüzûmunu his etmedim. Çünkü, kendiliğimden bu dînin hak bir din olduğuna inanmıştım. Kimse beni müslimân yapmağa zorlamadı. Kimsenin te'sîri altında kalmadım. Müslimânlık, benim hıristiyanlıkta cevâbını bulamadığım birçok şübheleri hemen cevâblandırmış, beni her husûsda tatmîn etmişti. İşte bunun için, kendi kendime ve seve seve müslimân oldum.

Ben, farkına vardım ki, İsâ aleyhisselâmın getirdiği temiz din ile İslâmiyyet, aslında birbirinin aynıdır. Fekat temiz nasrânî dîni, birçok hurâfelerle, puta tapanlardan alınmış yanlış âyin ve i'tikâdlarla karışarak, temâmen bozulmuş ve hıristiyanlık hâline gelmiştir. O kadar ki, Martin Luther bu hurâfelerin çoğunu temizliyerek, dinde reform yapmak ve protestanlığı kurmak zorunda kalmış, fekat, islâh edeyim derken, büsbütün ifsâd etmiştir. İngiliz kraliçesi birinci Elizabeth, memleketini tehdîd eden katolik İspanyollar ile mücâdele ederken, Osmânlı Türkleri de Avrupada katoliklerle cihâd ediyordu. Bu iki devlet de, protestan ve müslimân olarak, puta tapan katoliklerle mücâdele ediyorlardı. Yalnız Martin Luther, farkına varmamıştı ki, Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" kendisinden tam 900 sene evvel bozulmuş hıristiyan dîni ile diğer bütün dinleri temâmiyle temizlemiş, tasfiye etmişti.

Bugün, hıristiyanlık putlar ve hurâfelerle doludur. Hıristiyan-

lık, uzun zemânlar haksızlığın, zulmün, vahşetin, âdetâ mubâh görüldüğü bir din olarak kalmış ve bugün bu korkunç hüviyyetini temâmen muhâfaza etmektedir. İspanyada hıristiyanların, Engizisyon mahkemelerinde ne kadar haksız karârlar verdiklerini, ne gibi vahşetler yaptıklarını hâtırlamanızı isterim. Onların bu vahşetinden kaçan yehûdileri, ancak müslimân Türkler kabûl etdiler ve onlara insan mu'âmesi yaptılar.

Îsâ aleyhisselâm, ümmetinden, Allahü teâlânın Tûr-i Sînâda [Sînâ tepesinde] Mûsâ aleyhisselâma teblîg etdiği Evâmir-i Aşereye [On emre] itâ'at etmeği istemişti. Bu emrlerden birincisi şudur: (Ben senin Allahınım. Benden başka hiç bir ilaha tapmayacaksın!) Hâlbuki hıristiyanlar, Allahü teâlâyı üçe çıkarmışlar, ya'nî Allahü teâlânın verdiği ilk emre muhâlefet etmişlerdir. Ben, müslimân olmadan evvel bile, üç tanrıya inanmadım. Allahü teâlâyı dâimâ tek, merhametli, afv edici, hidâyet yolunu gösterici, bir büyük varlık olarak kabûl ediyordum. İşte beni müslimânlığa götüren en büyük sebep, bu oldu. Çünkü müslimânlar, Allahü teâlâyı tam benim düşündüğüm gibi îmân ediyordular.

Hayâtdaki yaşama tarzınız temâmen sizin elinizdedir. Eğer siz, bir muhâsebeci iseniz ve mal sâhibinin kasasından para aşırırsanız, sizi yakalar ve habse sokarlar. Kaygan bir yoldan giderken dikkat etmezseniz, yuvarlanır ve bir tarafınızı kırarsınız. Otomobilinizi çok sür'at ile sevk eder ve bu sebep ile bir kazâ yaparsanız, bundan yine siz mes'ûl olursunuz. Bütün bu kabâhatleri, başkasının üstüne yüklemeye kalkmak, büyük bir ahlâksızlıktır. İnsanların fenâ huylu olarak doğduklarına inanmıyorum. İnsanlar, muhakkak iyi huylu olarak doğmuştur. İnsanların ba'zılarının, fenâ rûhlu olarak dünyâyâ geldiğini iddi'â edenler var ise de, bunlara inanmıyorum. Bence, insanı fenâ rûhlu yapan, önce, anası babası, sonra muhîti [çevresi], zararlı neşriyyât ve sonra fenâ arkadaşlarıdır. Buna bir de zararlı muallimleri eklemek gerekir. Çocuklar, baba ve analarının ve mektebdeki muallimlerinin ve yazarların hareket ve fikrlerine çok kıymet verirler ve onlara benzeğe çalışırlar. Ba'zan çocukların, bilinmeyen sebeplerden ötürü isyân etdikleri veyâ lüzümsuz yere ortalığa zarar verdiği görülür. O zemân, onlara nasihat vermek, onları tatlılıkla, fekat ciddiyetle yola getirmek lâzımdır. Fekat, biz çocuklarımıza fenâ örnek olursak, kendimiz fenâ hareketler yaparsak, onları yaptıkları hareketin doğru olmadığı husûsunda iknâ edemeyiz. Biz her dürlü kabâhati işlersek, bunların kötü şeyler olduğunu çocuklarımıza nasıl anlatabiliriz? Demek oluyor ki, her şeyden evvel çocuklarımıza

mükemmel bir nümûne olmalıyız. Îcâbında onları cezâlandırabil-meliyiz. İngilizlerin sporcu olduğunu bilirsiniz. Spor bizde âdetâ kutsaldır. Spor yaparken, yanlış hareket eden, hele hîle yapan, he-men cezâlandırılır ve şerefinden çok şey gayb eder. İslâm dîni, in-sanlar için tıpkı bizim spor kâ'ideleri gibi çok güzel ve mantıkî ha-reket tarzı ve doğru yaşama kâ'ideleri koymuşdur. İşte ben de, İs-lâm dînini tedkîk ederken, konulan bu kâ'idelere hayrân oldum. Bu mantık ve intizâm da beni hak olan islâm dînine kavuşdurdu.

On emrin ikincisi şudur: (Sen, tapınmak için, hiçbir put veya resm veya işâret yapmıyacaksın.) Hâlbuki, bugün hıristiyan kilise-leri resmlerle, heykellerle doludur ve hıristiyanlar bunların önün-de yerlere kadar eğilirler!

Ben, İsâ aleyhisselâmın mu'cizeleri, [hıristiyanların i'tikâdın-ca] haç üzerinde öldürülmesi, kabre konulduktan sonra tekrar di-rilip göğe çıkması gibi mu'azzam hâdiselerin, o zemân Filistinde bulunan yehûdîler, Romalılar ve diğer insanlar üzerinde çok az bir etki yaptığına ve oradaki hayât tarzını hiç değışdirmediğine dâimâ hayret etmişdim. Yehûdîler İsâ aleyhisselâma çok kaydsız kalmış ve hıristiyanlık ancak yüzyıllar sonra yayılmağa başlamış-dır. Hâlbuki, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem in teb-lîğ ve neşr ettiği İslâm dîni, çok kısa zemânda her tarafa yayılmış, oralardaki hayât tarzını hemen değışdirmiş, yarı vahşî insanları kısa zemânda, medenileşdirmişdir. Zan ediyorum ki, bunun sebe-bi, İsevî dîninin kısa zemânda bozularak, anlaşılması güç, yarı put-perest yeni bir hıristiyan dîni hâlini alması, islâm dîninin ise, her-kes tarafından anlaşılabilen mantıkî bir din olmasıdır. 1919 ile 1923 arasında, bana Türk sularında vazîfe verildi. Müslimânlarla görüşdüm. Her gün minârelerden duyduğum (Ancak bir Allahü teâlâ vardır. Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" Onun resûlüdür) sesi kulağıma ne hoş geliyordu! İslâmiyyet hakkında okuduğum İngilizce kitâblardan çoğu, İslâmiyyeti tahkîr ediyor-du. Hele son üçyüz sene içinde, aynı zemânda halîfe olan Türk sultânlarının yaptıkları iddiâ edilen birçok fenâ hareketleri, hak-sızlıkları, Türklerin yalancılığı, düzenbazlığı, rüşvete düşkün ol-maları, azınlıklara fenâ mu'âmele etmeleri gibi iftirâlar, hep onla-rın aldığı islâm terbiyesine isnâd ediyor, bir müslimânın hiç bir ze-mân bir hıristiyan gibi dürüst olmayacağını ileri sürüyordu. Acabâ kabâhat hakîkaten İslâm dîninde miydi? Ben buna inanmıyordum. Nihâyet bu husûsda bilgi edinmek için, bir müslimân din adamına mürâce'at etmeğe karâr verdim. Bir taraftan da İslâmiy-yet hakkında müslimânlar tarafından yazılmış eserleri aradım. İn-

gilterede bulunan müslimân din adamları, bana böyle eserler bulup yolladılar. Bu kitâbları okuduğum zemân, islâmîyyetin ne kadar temiz olduğunu, Ortaçağda nasıl parladığını, karanlık hıristiyan âlemini nasıl aydınlatıldığını, fekat zemânla dîne ri'âyetsizlik yüzünden, islâm âleminin nasıl za'îflediğini, şimdi onu yine eski hakîkî hâline getirmek için uğraşıldığını öğrendim. Bugünkü ilmî terakkiler hıristiyan dîninde yer bulamaz. Hâlbuki, islâmîyyet ile tam bir ittifak hâlindedir. Demek oluyor ki, islâm âleminin gerilemesinde kabâhat, islâm dîninde değil, bu güzel dîni lâıyık ile tatbîk edemeyen bugünkü müslimânlardadır. Artık islâm dîninin meziyyeti hakkında hiçbir şübhem kalmamıştı. Seve seve, îmân ederek müslimân oldum.

Bugün Avrupada ba'zı filozoflar, muharrirler, dinlerin lüzûmsuz olduğunu ileri sürerler. Emîn olunuz ki, böyle bir fikrin hâsıl olmasına sebep, hıristiyan dîninin akla uymaz kâ'ideleri ve 20. arda kabûl olunamıyacak hurâfeleridir [ya'nî bâtil akîdeleridir]. Hâlbuki islâm dîninde bunların hiçbiri yokdur.

Hıristiyanlar, İslâmîyyeti kabûlümün sebebini bir dürlü anlıyamamakda ve müslimân olanlara (eksantrik = Kimseye uymıyan bir yol tutanlar) demektedirler. Bu temâmiyle yanlış bir düşüncedir.

En son olarak şunu söyleyeceğim: Ben islâmîyyeti hem teorik, hem pratik, anlaşılması kolay ve mantıkî ve her bakımdan mükemmel bir din olduğu ve insanlara iyi bir rehber olduğu için seçdim. İslâm dîni, insanı Allahü teâlânın rızasına, dünyâ ve âhîret se'âdetine götüren en doğru yoldur ve kıyâmete kadar böyle kalacaktır.

27

J. W. LOVEGROVE

(İngiliz)

Niçin müslimân olduğum hakkında sorduğunuz süâle aşağıda kısa bir cevâb vermek istiyorum. Din ve îmân hakkında size uzun bir konferans verecek değilim. Din ve îmân insanın rûhunda doğan, her şeyden temâmen farklı bir meziyyettir. Tıpkı çölde kalmış bir insanın susamasına benzer. İnsanların muhakkak istinâd edecek, güvenecek, kendisine rehber olacak bir îmâna mâlik olması lâzımdır. Ben, önce din târîhlerini tedkîk etdim. İnsanları dîne da'vet eden zâtların hayâtlarını ve onların ne öğretdiklerini dikkat ile okudum. Anladım ki, Peygamberlerin "aleyhimüsse-lâm" başlangıçda, öğretdiği esâs kâ'ideler zemânla bozulmuş ve

büsbütün başka şekllere dönmüştür. Bunlardan ancak pek az doğru kısmı günümüze kadar devâm edebilmiştir. Bu büyük, seçilmiş insanların hayâtlarına dürlü dürlü efsâneler karıştırılmış, yaptıkları işler bize büsbütün başka ve esrârla dolu bir şekilde intikâl etmiştir. İşte bunların yanında yalnız İslâm dîni, intişâr ettiği günden bugüne kadar aynı saflığı, aynı temizliği muhâfaza etmiş, içine hiç bir hurâfe ve efsâne katılmadan, günümüze kadar devâm etmiştir. Kur'ân-ı kerîm, Muhammed aleyhisselâm zemânında ne ise, bugün de odur. Bir kelimesi bile değişmemiştir. Muhammed aleyhisselâmın mübârek sözleri, kendi ağzından çıktığı şekilde, hiçbir tehavvüle uğramadan günümüze vâsıl olmuştur.

Allahü teâlâ, lüzûm gördükçe, insanlara Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” göndermiştir. Bunlar birbirini temâmlar. Diğer Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” öğrettiği husûsların değiştirilmiş ve başka şekllere sokulmuş olduğu göz önünde tutulursa, en temiz, en saf ve en doğru kalan İslâm dînini kabûl etmekden dahâ mantikî ne olabilir? Esâsen, kendime sâde, fâideli ve içinde mantığa uymıyan hurâfeler katılmamış bir hak din arıyordum. İslâm dîni, böyle bir ilâhî dindir. İslâm dîni, Allahü teâlâyâ ve komşularıma ve sâir insanlara karşı olan vazîfelerimi bir bir göstermektedir. Bütün dinlerden maksad bu olduğu hâlde, onlarda bu husûs için anlaşılmaç felsefî akîdeler konulmuştur. Hâlbuki, islâm dîninde bu husûsda herkesin anlayabileceği, sâde, mantikî, inandırıcı, fâideli kâ'ideler vardır. Ben, dünyâda ve âhiretde, huzûr ve selâmete kavuşmak için, neler yapmak icâb ettiği hakkındaki bilgileri, ancak İslâm dîninde buldum. Onun için müslimân olmakla şereflendim.

28

DAVIS

(İngiliz)

1931 senesinde doğdum ve 6 yaşında ilk mektebe gitmeğe başladım. Yedi sene sonra, ilk mektebi temâmlıyarak, orta kısma devâm etdim. Âilem beni katolik terbiyesi ile yetiştirdi. Sonradan, Anglikan kilisesine bağlandım. En sonunda, Anglo-katolik oldum. Bütün bu tehavvüller esnâsında, hep aynı şeyle karşılaşırıyordum. Hıristiyanlık, insanın normal günlük hayâtından temâmen ayrılmış, yalnız Pazar günleri giyilen ve onun için sandıkda saklanan bir elbiseye benzemişti. İnsanlar, hıristiyanlık dîninde aradıklarını bulamıyorlardı. Hıristiyan dîni, insanları kiliseye dürlü renkli ışıklar, resmler, günnük kokuları, zevkli müzik ve Azîzler

için yapılan dürlü parlak merâsim ve düâlarla bağlamağa çalışıyor. Fekat, insanları bir dürlü toplamağa muvaffak olamıyordu. Çünkü hıristiyan dîni, yalnız efsânevî husûslarla meşgûl oluyor, kilise dışındaki olan bitenle hiç alâkası olmuyordu. İşte bunun için, ben hıristiyanlıktan temâmen nefret etdim ve yaldızlı reklâmlarla medh olunan komünistlikle faşistliği tecribe etmeğe karâr verdim.

Komünist olurken, komünistlikde sınıf farkı olmadığına inanmış ve buna çok sevinmişdim. Fekat zemân geçdikçe, komünistlerin, sınıfsız olmak şöyle dursun, âdetâ bir esîr hayâtı yaşadıklarını, içlerindeki küçük bir zümrenin diğerleri üzerine zulm ve işkence yaptığını, kimsenin birşey söylemeğe hakkı olmadığını ve ufak ve haklı bir i'tirâzda bulunsa, hemen cezâlandırıldığını ve bu cezâlandırmanın ölüme kadar gittiğini dehşet ile gördüm. Komünizmin hakîki yüzü hakkında, bize Stalin en bâriz bir misâldir. Bunun üzerine komünistliği bırakarak, faşist olmağa karâr verdim.

Faşistlikde gördüğüm disiplin ve intizâmı, çok beğendim. Fekat faşistler, ancak kendilerini beğeniyorlar. Kendilerinin dışında olan bütün insanları, başka ırkları hakîr görüyorlardı. Burada da, zulm, ızdırab, haksızlık ve tahakküm vardı. Birkaç ay içinde, faşistlikden de, temâmen nefret etdim. Çünkü, İngilterede Mosley, Almanyada Hitler, İtalyada Mussolini, tâm bir terör, merhametsiz ve keyfî bir zulm nümûnesi olmuşlardı. Fekat buna rağmen, faşistlikden ayrılamıyordum. Çünkü başvuracak başka bir yer kalmamıştı.

Bu sırada, rûhî ızdırâblar arasında çırpınırken, bir kitâb satıcısında, (The İslamic Review = İslâm Mecmû'ası) adında bir dergi gördüm. Bunu biraz karıştırdım. Bedeli 2 şilin 6 pens olan (bugünkü para ile 15 lira) ve benim için çok pahalı sayılan bu mecmû'ayı, niçin satın aldığımı hâlâ anıyamıyordum. Kendi kendime, (Beyhûde para sarf etdim. Her hâlde bunun içindekiler de hıristiyanların, komünistlerin, faşistlerin söyledikleri ve iki para etmiyen laflara benzer) diye düşünüyordum. Fekat mecmû'ayı dikkat ile okumağa başlayınca, şaşırıp kaldım. Okudum, bir kerre, bir kerre dahâ okudum. O zemân islâmiyyetin, hıristiyanlığın ve sonu (izm) ile biten bütün ideolojilerin en iyi taraflarını kendinde toplayan mükemmel bir din olduğunu gördüm ve anladım. Fakîrliğime rağmen, bu mecmû'aya abone oldum. Birkaç ay sonra, müslimân olmağa karâr vermişdim. O günden beri, yeni dînime iki elle sarılmış bulunuyorum.

Üniversiteye girer girmez, Arabî öğrenmeğe başlayacağımı ümmîd ediyorum. Şimdiki hâlde, Latince, Fransızca ve İspanyolca öğreniyor ve (İslâm Mecmû'ası)nı okuyorum.

T. H. Mc BARKLIE
(İrlandalı)

Ben, İrlandalı olmama ve İrlandalıların çoğunun katolik dînine bağlı bulunmasına rağmen, protestan mezhebinde yetiştirildim. Fekat, dahâ çocuk yaşında iken, hıristiyanlık hakkında bana öğretilen şeyleri hiç beğenmiyor, bunların doğruluğundan şüphe ediyordum. Üniversiteye başlayıp, birçok yeni ilmler öğrenince, şübhem artık kanâ'ate vardı. Hıristiyan dîni, artık bana hiçbir şey vermiyordu. Ondan temâmen nefret etdim ve ona inanmıyordum. İçimdeki, (beni hak yola kavuşduracak bir rehberi aramak) arzusu, o kadar şiddetliydi ki, bir müddet, düşündüğüm tarzda bir i'tikâd yolu kurmuş ve bununla kendimi tatmîn etmeğe çalışmışım. Bu karışık rûh hâleti oldukça uzun sürdü. Birgün, elime (İslâm ve Medeniyet) isminde bir kitâb geçdi. Bunu okuyunca, büyük bir hayret ve sevinç ile gördüm ki, aklımdan geçen bütün ümmîdler, sualler ve bunların cevâbları, bu kitâbda mevcûd idi. Hıristiyan fırkalarının zulm ve baskılarına karşı islâm dîninin huzûr dolu, canlı kâ'ideleri, beşeriyyete doğru yolu göstermişti. İslâm memleketlerindeki ilm ve medeniyet kaynakları, karanlık ve vahşet içinde bulunan Avrupaya nûr saçmışdı. Hıristiyanlıkla kıyâslandığı zemân, islâm ne kadar mantıkî, fâideli bir din idi.

İslâmiyyetde beni, ilk görüşde kendisine hemen bağliyan hu-sûs, hıristiyanlıkda bulunan (İnsanların günâhkâr olarak doğduğu ve dünyâda keffâret vermek mecbûriyyeti bulunduğu) akîdesinin islâm dîninde red edilmesiydi. Sonraları, islâmiyyetin insânî, medenî diğer ahkâmını öğrenerek, bu dînin büyüklüğüne hayrân oldum. İslâmiyyetde zengin, fakîr ayrılığı yokdu. İslâmiyyetde her ırkdan, her renkden, her dilden insanlar birbirinin kardeşi sayılıyordu. İslâmiyyet, insanların aralarındaki servet, mevkı', ırk, memleket, renk farklarını bir hamlede yıkıyordu. İşte bunun için müslimân oldum.

MAHMÛD GUNNAR ERİKSON
(İsveçli)

Allahü teâlâyâ hamd-ü senâ ile söze başlıyorum. Allahü teâlâdan başka bir ma'bûd bulunmadığına ve Muhammed aleyhisselâminin Onun kulu ve resûlü olduğuna şehâdet ederim.

Bundan beş sene evvel müslimânlarla görüşüdüm. Dostlarım-

dan biri, birgün, Kur'ân-ı kerîmi merak ettiğini ve onu okumağa başladığını söylemişti. O zemâna kadar, Kur'ân-ı kerîm hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Arkadaşımın Kur'ân-ı kerîm okumağa başladığını öğrenince, onun yanında küçük düşmemek için ben de Kur'ân-ı kerîmi tedkik etmeğe karâr verdim ve İsveççe bir Kur'ân-ı kerîm tercemesini bulmak için şehrimizin kütübhânesine mürâce'at etdim. Oradan, böyle bir terceme buldum ve okumağa başladım. Kütübhânededen aldığım bir kitâbı ancak onbeş gün yanımda tutabiliyordum. Fekat, Kur'ân-ı kerîm, benim üzerimde o kadar büyük bir te'sîr yaptı ki, onbeş gün kâfî gelmedi. Kitâbı geri verdikten birkaç gün sonra, tekrar kütübhâneye gidiyor ve onu tekrar alıyordum. Böylece, her 15 günde bir geri vererek ve birkaç gün sonra tekrar alarak, bu Kur'ân-ı kerîm tercemesini def'alarca okudum. Kur'ân-ı kerîmi okudukça, ona hayrân oluyor ve müslimânlığın hakîkî din olduğuna inanmağa başlıyordum. 1950 senesi Kasım ayında, artık müslimân olmağa karâr vermişdim. Fekat islâmiyyetin hakîkî ma'nâsına vâkîf olmak ve onun derinliğine nüfûz etmek için biraz dahâ beklemek ve bu dîni biraz dahâ tedkik etmek istiyordum. Bunun için, Stockholmda umûmî kütübhâneye giderek, islâm dîni hakkında yazılmış eserleri araştırdım. Bu eserler arasında, Muhammed Alînin Kur'ân-ı kerîm tercemesini buldum. Muhammed Alînin, Kadiyânî ve Ahmedî denilen bir sapık teşkîlâtın mensûblarından olduğunu sonradan öğrendiğim hâlde, bu kifâyetsiz kimsenin yapmış olduğu tercemedenden bile, çok fâidelendim. Artık müslimân olmak için hiç bir şübhem kalmamışdı. Müslimânlarla görüşmem işte o zemân başladı. 1952 senesinden i'tibâren onlarla birlikde ibâdetlere iştirâk etdim. Büyük bir tâli' eseri olarak, Stockholmda müslimânlar tarafından te'sîs edilmiş bir cem'iyet buldum. Onlarla tanıştım. Onlardan da, birçok şeyler öğrendim. 1372 hicrî senesinin Ramezân bayramında İngiltereye gitdim ve bayramın birinci günü (Woking) câmi'inde resmen müslimân oldum.

Müslimânlıkda beni kendisine en çok cezb eden şey, müslimânlığın son derece mantikî bir din olmasıdır. İslâmiyyetde, akl-ı selîmin kabûl etmediği hiçbir şey yoktur. İslâmiyyet, Allahü teâlânın bir olduğuna inanmağı emr eder. Allahü teâlâ gafûr ve rahîm (afv edici ve çok merhametli)dir. İnsanlara râhat ve huzûr içinde yaşayabilmeleri için, her an sayısız lutf ve ihsânlarda bulunur.

İslâm dîninde en çok sevdiğim şeylerden biri de, islâm dîninin

yalnız Arabların dîni olmayıp, bütün insanların dîni olmasıdır. Allahü teâlâ, bütün âlemlerin rabbidir. Hâlbuki yehûdîler, kendi kudsî kitâblarında, hep (İsrâîlin Allahı)ndan bahs ederler. Ya'nî, Allahü teâlâyı sırf kendilerine tahsîs ederler.

Yine İslâm dîninde sevdiğim bir husûs, bu dînin şimdiye kadar gelen bütün Peygamberleri “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” kabûl etmesi, hepsine hurmetkâr olması ve başka dîne inananlara büyük bir şefkat ile mu'âmele etmesidir. Bir müslimân, temiz olan her yerde, tarlada, hattâ bir kilisede bile nemâz kılabilir. Hâlbuki bir hıristiyan, bir câmi'in yanına bile yaklaşmaz.

İslâmın en doğru ve en son din, Muhammed aleyhisselâmın da en son Peygamber olduğunu, Kur'ân-ı kerîm, ne güzel ta'rîf etmektedir:

Mâ'ide sûresinin üçüncü âyetinde meâlen, **(Bugün, dîninizi ke-mâle erdirdim. Size olan ni'metlerimi temâmladım ve sizin için din olarak İslâmı seçtim)** buyurulmuştur.

Âl-i İmrân sûresi ondokuzuncu âyetinde meâlen, **(Ve, kat'î olarak biliniz ki, Allahü teâlâ katında din, İslâmiyyettir)** buyurulmuştur.

31

ABDÜLLAH UEMURA

(Japon)

Niçin müslimân oldum? Çünkü islâm dîni, Allahü teâlânın birliğini, ölümden sonra, ikinci bir hayât olduğunu, kıyâmet günü, insanların dünyâda yaptıkları işler için muhâkeme edileceğini bildirmektedir. Sevgiyi, doğruluğu, dürüstlüğü ve son derece temiz ahlâklı olmağı emr etmektedir. Bütün bunlar, bir insanın hak yolda râhat ve huzûr içinde yaşaması için en lüzûmlu olan husûslardır. Bunlar, hiçbir dinde bu kadar açık ve vecîz olarak bildirilmemiştir. İslâm'da, sadâkat [doğruluk] çok kıymetlidir. Allahü teâlâya ve kullara karşı doğruluk, islâmiyyetin esâsını teşkil eder. Ben de, hakîkati ararken, onu islâm dîninde buldum ve müslimân oldum.

Bütün dinleri tedkîk etdim. Edindiğim kanâ'ati aşağıda açıklıyorum:

Bugünkü hıristiyanlık, hiçbir zemân, İsâ aleyhisselâmın telkîn ettiği temiz din olamaz. İsâ aleyhisselâmın Allahü teâlâdan aldığı ve insanlara teblîğ ettiği emrler temâmen değiştirilmiştir. Bugünkü İncillerde, onun sözleri diye başka şeyler konulmuştur.

Zuhûrundan bugüne kadar, saf ve temiz kalan tek din, islâm dînidir. Kur'ân-ı kerîm, bir kelimesi bile değişmeden, bugüne kadar gelmiştir.

Bugünkü İncillerde, Allahü teâlânın emrleri değil, yalnız İsa aleyhisselâmın zemânla değişdirilen sözleri ile, yaptığı işler yazılmıştır. Hâlbuki, islâm dîninde Allahü teâlânın emrleri ile Peygamberinin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” sözleri birbirinden ayrılmıştır. Allahü teâlânın emrleri Kur'ân-ı kerîmde yazılmıştır. Hazret-i Peygamberin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” sözleri ise, **(Hadîs)** ismi altında ayrıca toplanmıştır.

Müslimânlıkta, Allahü teâlâ doğrudan doğruya kullarına hitâb eder. Hıristiyanlıkta böyle birşey yoktur.

Hıristiyanlıkta, aklı selîm sâhiblerinin kabûl edemeyeceği en mühim mes'ele, (Üç Tanrı) akîdesidir. Hıristiyanlar, tek Allaha değil, üç Tanrıya inanırlar. Hiç bir hıristiyan din adamı, bugüne kadar, bu husûsu mantıkî bir tarzda îzâh edememiştir. Etmesine de imkân yoktur. Zîrâ, bu akîde temâmiyle temelsiz ve anormaldir. Bu dünyâyı ancak bir tek büyük yaratıcı yaratabilir. Üçlü Tanrıya inanmak, puta tapmak demektir. Akılı başında olan bir insan, ancak bir tek hâlîka [yaratıcıya] inanır.

Bundan mâ'ada hıristiyanlar, insanların günâhkâr olarak doğduğunu, bu günâhlardan temizlenmek için, keffâret vermek mecbûriyyetinde bulduklarını, eğer insanlar, hıristiyanların esâs i'tikâdları olan üç tanrıya inanmıyacak olurlarsa, sonsuz bir ölüme mahkûm olarak, tekrâr dirilmeyeceklerini telkîn ederler. O hâlde, esâsen günâhkâr olarak doğan ve bir dahâ dirilmek imkânından da mahrûm bulunan insanların dünyâda beyhûde yere ibâdet edecekleri yerde, hâzır ellerine fırsat geçmişken, zevk ve safâ ile vakt geçirmeleri, birbirlerini aldatmaları, her dürlü fenâlıkları yapmaları kadar tabî'î ne olabilir? Bunun içindir ki, bugün hıristiyanlar, ahlâk ve din kâ'idelerine uymadan yaşamakta ve büsbütün dinsizliğe doğru gitmektedirler. Bunlar, makina hâline gelmişlerdir ve rûhları bomboşdur.

Şimdi Japon dinlerine gelelim: Japonyada esâs olarak iki din vardır. Bunlardan biri olan Mahayana Budistliği, ibtidâî budistlik ile sâf budistliğin birleşdirilmiş şeklidir. Biraz Brahmanizme benziyor. Bunların i'tikâdları tedkîk edilince, Budanın bir ateist [Allahsız] olduğu görülür. Çünkü Buda, Allahü teâlâdan hiç bahs etmemekte ve beden öldüğu zemân, rûhun ölmeyeceğine de inanamaktadır. Brahmanların rûh hakkındaki kanâ'atleri, bu kadar maddî değildir. Ama, öyle karışık ifâde olunmaktadır ki, ne de-

mek istedikleri pek iyi anlaşılammamaktadır. Esâsen, Brahmanların Brahma hakkındaki kanâ'atleri, ya'nî onun Allah mı, kul mu, yoksa Peygamber mi olduğu hakkındaki düşünceleri, açık ifâde olunmamıştır. Brahmanlar, dinden ziyâde, din felsefesi ile uğraşırlar. Brahmayı dâimâ gözlerinin önüne getirmek için, ona benzetdikleri veyâ ona yakıştırdıkları eşyâyı [meselâ çiçekleri] kudsî kabûl eder ve bu yüzden Allahü teâlâyâ tapacakları yerde, Allahü teâlânın yarattığı eşyâ veyâ hayvanlara tapmağa başlarlar.

Bütün bu karmakarışık akîdeler arasında yalnız islâm dîni, Allahü teâlâyı en doğru olarak bize tanıtmaktadır. (Allahü teâlâ birdir. Azîmdir. Bütün âlemlerin rabbidir. Ne doğmuş, ne doğurmuştur. Dünyâda ve Âhiretde ne varsa, hepsi Onun mahlûklarıdır. Ondan başka kimseye tapılmaz. Ondan başka kimse, kullarına emr veremez.) Japonyada ikinci din Şinto dînidir. Bu din, budistlikden dahâ fenâdır. Çünkü, ahlâkî bir din değildir. Ayrıca, birçok tanrılara inanırlar ve ibtidâî kavmlerde olduğu gibi, bunların hepsine ayrı ayrı taparlar. [Ya'nî putperestdirler]

Size yukarıda, dünyâda bulunan ba'zı dinler hakkında gâyet samîmî ve muhtasar ma'lûmât verdim. Bunları böylece görüp öğrendikten sonra, acabâ hanginiz islâmî bir tarafa bırakarak, bunlardan birini seçerdiniz. Buna imkân var mıdır? Siz de görüyorsunuz ki, birçok karmakarışık, insan aklının aslâ kabûl edemeyeceği akîdeler arasında, islâm dîni, pırıl pırıl parlamaktadır. Tâmm mantıkî ve insânî kâ'ideleri ile, tek hak din olduğu ilk bakışta görülmektedir.

İşte ben de, rûhumun huzûr ve selâmete kavuşması için, göz yaşları ile hakikat yolunu ararken, en ma'kûl ve mantıkî din olarak müslimânlığı buldum ve (işte aradığım din budur) diyerek, iki elle ona sarıldım, seve seve müslimân oldum.

32

MUHAMMED SÜLEYMÂN TAKEUCHİ

(Japon)

Allahü teâlânın inâyeti ile müslimân oldum.

Müslimân olmağa aşağıdaki sebepler ile karâr verdim:

1) İslâmîyetde çok kuvvetli bir kardeşlik rûhu vardır.

2) İslâmîyet, bir insanın hayâtında zuhûr edebilecek her nev'den müşkilâtın bir çâresini bildirir. Din ile dünyâyı birbirinden ayırmamıştır. İslâmîyetde yalnız ma'nevî husûslar değil, bunun aksine, insanları bir araya toplamak, hangi ırk ve sınıftan

olursa olsun, aynı sâfda berâber ibâdet etmek, fakîrlere mu'âvenet etmek, birbirlerinin derdlerini öğrenip müştereken çâre bulmak gibi, bugünkü nizâmlara temâmen muvâfık ictimâî husûslar da mevcûddur.

3) İslâm dîni, hem rûhu, hem de bedeni terbiye etmektedir. Ya'nî islâmîyyet rûhânî ve cismânî husûsları kendisinde cem' etmişdir.

İslâmîyyetdeki uhuvvet [kardeşlik], ne ırk, ne de sınıf farkı tanımaz. Bütün dünyâdaki müslimânlar birbirlerinin kardeşidir. Dünyâda çok müslimân vardır. İslâmîyyet, akl-ı selîm sâhiblerinin dînidir. İster Hindli, ister Pâkistânlı, ister Arab, ister Afganlı, ister Türk, ister Japon veyâ Çinli olsun, dünyâda bulunan bütün müslimânlar birbirlerini kardeş bilirler. Bu sebebden, islâm dîni temâmiyle beynel-milel bir dindir. Bugün bozulmuş, perîşân hâle gelmiş insan cem'iyetlerini doğru yola sokacak, onun kusûrlarını düzeltecek biricik vâsıta, islâm dînidir. Allahü teâlânın ihsân ettiği bir din olduğu içindir ki, hangi ırkdan, hangi milletten olursa olsun, hepsinin uyacakları mezhebler vardır. İslâm dîni, medeniyet târîhinde çok mühim rol oynamış, yarı barbar insanları kısa bir zemân içinde, medeniyete vâsıl etmiştir. İslâm dîni, insanların sulh ve huzûr içinde yaşamalarını ister. Onların, se'âdete, huzûra kavuşmaları için, îcâb eden ahkâmı vaz' etmiştir. Bu husûsda diğer dinlerin, meselâ hristiyanlık veyâ budizmin emrleri temâmen farklıdır. Bu iki din, insanları bir araya getirmek şöyle dursun, insanların dünyâdan elini eteğini çekmesini ve birbirlerinden uzaklaşmalarını emr eder. Birçok Buda ma'bedleri, güç aşılabilen dağların tepesinde kurulmuşdur. Bunun sebebi, buralara mümkün olduğu kadar az insanın gelmesini temîn etmektir. Japonların dîni akîdeleri tedkîk edilecek olursa, onların da birbirinden mümkün olduğu kadar uzak yaşamağı esâs tuttukları görülür. Hristiyanlara gelince, koyu hristiyanların kiliseleri hep tenhâ yerlerde kurulmuşdur. İçleri mümkün olduğu kadar karanlık tutulmuşdur. Ancak son zemânlarda, kiliseler şehrin içine girebilmiştir. Hristiyanlar, insanların günâhkâr olarak doğduğunu, onun için dünyâda dâimâ azâb çekmeleri îcâb ettiğini ileri sürerler. Görülüyor ki, bütün bu dinlerde din ile insan hayâtı birbirinden ayrılmış, dünyâdaki hayâtın ancak çile çekmek olduğu telkîn edilmiştir.

Hâlbuki islâm dîni, insanları Allahü teâlânın sevgili kulları olarak kabûl eder. Mescidler köylerin tam ortasına, insanların arasına kurulmuşdur. İçerleri ferâh ve aydınlıktır. İnsanlar bura-

ya seve seve ibâdetde gelirler. Bir araya gelir, cemâ't ile ibâdet ederler. İbâdetden sonra, birbirlerine hayr düâ ederler. Hâtırlarını sorar, îcâb ederse, birbirlerine yardım ederler. İslâmiyyette muhtâc olanlara yardım etmek, hattâ yardım edemiyenin, güler yüz, tatlı dil ile bir müslimânı sevindirmesi çok sevâb olur.

Bir insanda hem rûh, hem beden vardır. Allahü teâlâ, bize hem rûh, hem beden vermiştir. Biz hayâtımız müddetince hem rûhu, hem de bedeni farklı terbiye etmeğe ve bunları birbirinden ayırmamağa mecbûruz. İşte islâmiyyet, insanın yalnız rûhî ihtiyâcını değil, aynı zemânda bedenini de hesâba katmış, her ikisi için de son derece mantikî ve ilâhî ahkâm koymuştur.

Ben yeni bir müslimânım. Müslimânlığı iki sene evvel kabûl etdim. İslâmın, rûhî ve bedenî bütün ihtiyâçlarımı birlikte karşıladığına emînim. Bugün Japonya, teknolojiye son derecede ilerlemiş bir memleketdir. Bütün dünyâ ile başarılı olarak yarışmaktadır. Japon halkı, bu mu'azzam fennî terakkî ve maddî kazanç yüzünden temâmen değişmiştir. Japonyada tabîî kaynaklar yoktur. Bütün ibtidâî maddeler hâricden gelir. Buna rağmen, diğer memleketlerden dahâ mükemmel ve dahâ ucuz mal yapabiliyoruz. Bu da, devâmlı çalışmak ve aza kanâ'at etmek sâyesinde oluyor. İşte, mütemâdiyen, durmadan, gayret etmek, çalışmak ihtiyâcında olan Japonların, rûhiyyât ve ma'nevîyyât ile meşgûl olmağa vaktleri kalmamış, birer makina hâline gelmişlerdir. Japonlar, şimdi kendilerini Avrupalıların maddî hayâtına uydurmuşlardır. Dinleri, îmânları kalmamış, ma'nevîyyât ile alâkayı kesmişlerdir. Bugünkü Japonların karınları mükemmel sûrette doymuştur. Ceplerinde çok para vardır. Amma, rûhları gitdikçe fakîrleşmekte ve boş kalmaktadır. Ma'nevî fakîrlik karşısında, maddî zenginliğin ne kıymeti olabilir. Vücûdü güzel elbiselerle süslenmiş, fekat rûhu boş kalmış olan insanların dünyâyâ ne fâidesi olabilir?

Benim kanâ'atimce, şimdi Japonyada İslâm propagandası yapmanın tâm zemânıdır. Çünkü, maddî varlık bakımından kemâle varmış olan Japonlar, rûhlarındaki noksanlığı çok iyi his etmekte ve kendilerine bir rehber aramaktadır. Rûhlarındaki bu iflâsı, yalnız ve yalnız islâm dîni telâfi edebilir. Çünkü islâmiyyet, onlara aynı zemânda hayâtta da rehberlik edecektir. Ben şuna emînim ki, eğer Japonyada islâm dîninin tanınması için ciddî ve muntazam bir teşkîlât kurulacak olur ve îcâb eden neşriyyât yapılırsa, iki üç nesil sonra, bütün Japonlar müslimân olacaktır. Böyle olunca, müslimânlık, yalnız uzak şarkı şerefli bir mevki'a ulaştırmakla kalmıyacak, bütün beşeriyet bundan fâidelenecektir.

ALÎ MUHAMMED MORİ (Japon)

Bundan tâm 18 sene evvel, ya'nî 1929 senesinde ben Mançuryada bulunuyordum. O zemânlar, Japonya şarkda çok kudretli bir devletti.

Mançuryada dolaşırken Pieching civârında bir çölde müslimânlarla ahhâb oldum. Bunlar gâyet sâde ve dindârâne bir hayât sürüyorlardı. Onların hayât tarzına, Allahü teâlâyâ olan itâ'atlarına, birbirlerine karşı olan tatlı mu'âmelelerine, yabancılara karşı gösterdikleri müsâfirseverliğe ve sadâkatlarına hayrân olmuşdum. Mançuryaya girdikçe, dahâ birçok müslimânlarla tanışmış, hepsinde aynı temiz ve güzel ahlâkı görmüş, onlara karşı büyük bir muhabbet beslemeğe başlamışdım.

Bundan sonra, ancak 1946 senesinde tekrar Japonyaya dönebildim. Bu arada Japonya İkinci Dünyâ Savaşına katılmış ve bu savaştan mağlûb bir hâlde çıkmıştı. O kudretli Japon İmperatörlüğünden artık hiçbir şey kalmamıştı. O zemâna kadar, Japonların çoğunun can ve yürekden bağlı olduğu budizm, temâmen bozulmuş, esâsını gayb etmiş, mantikî kısımları unutulmuş, cem'iyet üzerine artık fenâ bir te'sîr yapmağa başlamıştı.

Japonların bir kısmı artık hıristiyanlığı kabûl etmişdi. Evet, hıristiyanlık 90 seneden beri Japonyaya gelmiş bulunuyordu. Fekat hıristiyan olan Japonlar pek azdı. Şimdi bunların çoğalmış olduğunu görüyordum. Çünkü, Japonlar, Budanın artık kendilerine bir fâidesi olmadığını, onları mağlûb olmakdan ve felâketden kurtarmadığını görmüşler, Budaya olan i'timâd ve muhabbetlerini gayb etmişlerdi. Şimdi yeni bir din arıyorlardı. Bilhâssa gençler, hıristiyanlığın, gayb etdikleri îmânın yerine geçeceğini sanmışlar ve hıristiyan olmuşlardı. Fekat kısa bir zemân sonra, onları hıristiyanlığa teşvîk eden misyonerlerin Amerikan veyâ ingiliz kapitalistlerinin birer âleti olduğunu ve onları hıristiyan yaparak yalnız budistlikden değil, aynı zemânda temiz ve dürüst Japonlukdan da uzaklaştırdıklarını görmüşlerdi. Hıristiyan misyonerler, onları hıristiyan yaparken, durmadan Amerikan ve İngiliz mallarının nefâsetinden bahs ediyor, onlarda Japon mallarına karşı bir nefret uyandırıyor, memleketimize mütemâdiyen yabancı mal gelmesine sebep oluyorlardı. Ya'nî kapitalistler hıristiyanlık sâyesinde, bizim sırtımızdan zengin oluyorlardı.

Japonya, Rusya ile Amerika arasında bulunan bir memleket-

dir. Bu iki büyük devletin her biri, Japonyayı kendi nüfuzu altına almak ister. Onların bize yaptıkları telkînler, bizim rûhumuzun selâmeti için değil, kendi menfe'atlarını te'mîn içindir. Hâlbuki Japonların, doğru dürüst bir rûhî mürebbîye ihtiyâçları vardı.

Benim kanâ'atımda, Japonların bu ihtiyâcını tatmîn edecek, onların rûhunu sükûn ve selâmete kavuşturacak, onlara hayâtda ta'kîb edecekleri en doğru yolu gösterecek olan, ancak islâm dînidir. Ben her şeyden önce, islâmîyetdeki, müslimânların birbirlerini kardeş bilmeleri meziyyetine hayrânım. İslâmîyet, bütün müslimânların, renk ve ırk farkı yapmadan, kardeş olduğunu kabûl eder ve Allahü teâlâ, insanların sulh ve selâmet içinde, birbirine hiçbir fenâlık yapmadan kardeş olarak yaşamalarını emr eder. Bugünkü dünyânın perîşân hâline bakınca, bundan dahâ mükemmel, dahâ doğru bir emr düşünülebilir mi? Böyle bir emri veren büyük varlığın hakîkî Allah olduğundan kim şübhe edebilir? Geçen sene, üç müslimân Tokoşimaya gelmişlerdi. Bunlar Pâkistânî idiler. Ben hemen kendilerini ziyâret etdim. Onlardan müslimânlık hakkında çok güzel, çok derin ma'lûmât öğrendim. Ondan sonra, müslimân Japonlarla sohbet etdim. Bunlardan Tokyoda bulunan Bay Molivala ile Bay Mita beni aydınlatdılar ve müslimân olmamı tavsiye etdiler. Ben de, müslimânlığı kabûl etdim.

Bütün kalbimle temennî ediyorum ki, en mantikî, en temiz ve hak din olan müslimânlık, bütün dünyâ üzerine yayılarak, insanları felâketden kurtarsın. Eğer bütün dünyâ müslimân olursa, bu perîşân dünyâ bir Cennet hâline girecektir. Allahü teâlânın lutf ve azameti, insanların rûhunu tenvîr edecek, onları doğru yola sevk edecek ve insanlar nihâyet selâmete kavuşacaklardır. İnsanlar, ancak islâmîyet sâyesinde, hem rûhî, hem maddî bahtiyârlığa ve Allahü teâlânın râzı olacağı kulları olmak se'âdetine erişeceklerdir.

34

ÖMER MİTA

(Japon)

(Ömer Mita, ekonomi mütehassısı, ictimâ'î [sosyal] işlerde çalışan, fekat bir müddet budist râhibliği de yapmış ve va'zlar vermiş, müslimân olduktan sonra, bütün fe'âliyyetini İslâmîyeti yaymak için neşriyyât yapmağa hasr etmiş olan bir Japon fikr adamıdır.)

Allahü teâlâyâ hamd-ü senâ olsun ki, üç seneden beri müslimânım. Mes'ûd bir hayâta nâil oldum. Bana, hakîkî ve dürüst bir

hayâtın nasıl olduğunu, Pâkistânlı müslimân kardeşlerim öğretti. Bu Pâkistânlı kardeşlerim, Japonyayı ziyârete geldikleri zemân, benimle tanışdılar. Bana müslimânlığı anlattılar ve beni müslimân yaptılar. Kendilerine minnet borcum çoktur.

Japonyada ehâlinin çoğu budistdir. Fekat, hakîkatde budistlikle hiç ilgileri kalmamıştır. Artık budist âyinlerine katılmamaktadırlar. Dînî bilgilerin hemen hemen temâmını unutmuşlardır. Bunun sebebi, budistliğin çok muğlak, çok karmaşık bir felsefe olması ve bu dîni seçenlere dünyâda hiç bir fâide vermemesidir. Hayâtda her gün mücâdele etmek zorunda olan veyâ başına gelen muhtelif hâdiselere nasıl karşı koyacağını, nasıl hareket etmek icâb ettiğini bilmiyen vasat düşünceli bir insana, budizmin hiç yardımı olmaz. Böyle bir insan, bu dîni anlayamaz ve bu dinden hiç fâide lenemez. Hâlbuki islâm dîni, böyle değildir. İslâmiyyet, herkesin anlayabileceği, sâde, insânî ve ilâhî bir dindir. Bu din, insan hayatının bütün safhalarına nüfûz eder ve müslimânlara her bir hâdis karşısında, nasıl hareket etmek lâzım geldiğini öğretir. İslâmiyyetde esâs, temizlikdir. İslâmiyyet, rûhu temiz olan insanların en mükemmel rehberidir. İslâmiyyet, o kadar mantıkîdir ki, en câhil bir insan bile, onun ne dediğini anlar. İslâmiyyetde, diğer dinlerde olduğu gibi, imtiyâzlı bir râhibler sınıfı ve râhib inhisârı (monopolu) yoktur.

Benim kanâ'atımda, Japonyada islâmiyyetin yayılması çok kolay olacaktır. Belki başlangıçta, ba'zı müşkilât meydâna çıkacaktır. Fekat, bu mâni'ler izâle edilebilir ve Japonlar müslimân olmağa başlarlar. Bu işi yapmak için, her şeyden önce Japonlara hakîkî müslimânlığı tanıtmak lâzımdır. Japonlar, gün geçtikçe maddîleşiyorlar. Fekat, bundan memnûn değildirler ve rûhlarındaki boşluğu his etmektedirler. Onlara islâm dîninin yalnız rûhânî bilgiler verdiğini değil, aynı zemânda, insanlara dünyâda yapacakları bütün işler, sürecekleri hayât için de tâm ve mükemmel bir rehber olduğunu öğretmek icâb eder.

İkinci iş olarak, Japonyaya bu neşriyyâtı yapabilecek kudretde, çok bilgili hakîkî müslimânların gelmesi lâzımdır. Ne yazık ki, Japonyaya muhtelif müslimân memleketlerinden gelen talebeler, bu mühîm vazîfeyi yapabilecek kudretde değildir. Bunlarla temâs ettiğim zemân, onların kendi dinleri hakkında bilgi sâhibi olmadıklarını, hattâ kendi dinlerine tâbi' olmadıklarını, büyük bir teesür ile gördüm. Bunlar bize rehber olamazlar. Bunlar garb dünyâsına hayrân olan, Avrupa terbiyesi almış, batılıların kolejlerinde, papaz mekteplerinde okumuş kimselerdi. İslâmiyyet hakkında

hiçbir şey bilmiyorlardı.

İslâm dîninin Japonyaya yayılması mes'elesini bütün müslimânlar ciddiyet ile düşünmeli ve yukarıda da söylediğim gibi, bizim memlekete hakîkî âlimler göndermelidirler. Bu gelen müslimânlar, Japonlara yalnız lafla değil, kendi hâl ve hareketleri ile de bir İslâm nümûnesi olmalıdır. Biz Japonlar, sulha, hakîkate, doğruluğa, samîmiyete, fazîlete müştâkız. Gün geçtikçe, bu güzel hasletlerimizi gayb ediyoruz. İşte, ancak İslâmiyyet, bizim imdâdımıza yetişebilir ve bizi harâb olmakdan kurtarabilir.

Müslimânlar büyük ve tek hâlık Allahü teâlâyâ îmân eder. Japonların da böyle bir îmâna ihtiyaçları vardır.

İslâmiyyet (sulh) demektir. Japonlar kadar sulh isteyen bir başka millet yoktur. Sulha ve huzûra kavuşmak için kendisi (sulh) demek olan İslâmiyyeti kabûl etmek îcâb eder. İslâmiyyet, insanlar ile sulh ve se'âdet içinde berâber bulunmak ve Allahü teâlânın emrlerine teslîm olmak demektir. Bütün müslimânlar, birbirinin kardeşleridir. İnsanlık, ancak islâmiyyet sâyesinde felâketlerden ve vahşetden kurtulacaktır.

35

Bayan FATMA KAZUE (Japon)

İkinci Cihân Harbinden sonra, dînimize olan rağbetin gitdikçe za'iflemekte olduğunu görüyordum. Japonlar, yavaş yavaş Amerikalıların hayât tarzına alışıyorlardı. Bu hayât tarzı, insanın dinle alâkasını azaltıyor, onu bir makîna hâline sokuyordu. Fekat, böyle maddîleşen insanlarda bir büyük nâkîsa vardır. Ben bu eksikliği his ediyordum. Rûhumda bir boşluk vardı. Bu hayât tarzından memnûn değildim. Fekat, noksan olan neydi, bunu anlamağa imkân bulamıyordum.

Bir müddet kalmak için, Tokyoya gelen bir müslimânı ziyâret etdim. Onun din hakkındaki sözlerine ve ibâdet tarzına son derecede hayrân oldum. Ona birçok sualler sormağa başladım. Verdiği cevâblar, hem beni memnûn ediyor, hem de rûhumdaki boşluğu dolduruyordu. O, bir tek hâlık [yaratıcı] olduğunu, bu yaratıcının, se'âdet ve selâmet ile yaşamamız için neler yapmamız lâzım geldiğini bize bildirdiğini, kendisinin de, onun emrlerine uygun olarak yaşadığını anlattı. Bu sözler, benim üzerimde o kadar derin bir te'sîr yaptı ki, ben de onun dînini kabûl etmek istediğimi bildirdim ve onun rehberliği ile müslimân oldum. Müslimân ol-

dukdan sonra, yaratana bu kadar yakın olarak yaşamanın ne büyük bir se'âdet olduğunu kalbimde his etmeğe başladım. Hayât tarzım değışdi ve huzûra kavuşdum.

Müslimânlığın hak din olduğunu anlamak için, birbirlerine selâm verişlerine dikkat etmek yeter. Biz birbirimize **(Gün aydın)** veyâ **(geceler hayr olsun)** der geçeriz. Bu kuru, maddî sözlerin yerine, müslimânlar birbirlerine, **(Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtühu)** derler ki, bunun ma'nâsı, (Huzûr ve selâmet, Allahü teâlânın rahmeti ve bereketi sizin üzerinize olsun) demektir. Bundan dahâ güzel bir söz, bir selâm tarzı düşünülebilir mi? Müslimân arkadaşım, bana müslimânların nelere îmân ettiği, islâmiyetin hangi esâslara dayandığı ve nasıl ibâdet edildiği hakkında birçok kıymetli ma'lûmât verdi. Bunlar çok sâde, çok mantıkî ve insânî idi. Gördüm ve inandım ki, İslâmiyet, temiz, sâde, mantıkî ve sulh içinde bir hayâtı mümkün kılan bir dindir. Gerek şahsî, gerek ictimâ'î hayâtta, insanların sulh ve sükûna kavuşabilmeleri için, bu dîne tâbî' olmaları lâzımdır. Bunun için, kendim sulh ve selâmete kavuşduktan sonra, bütün âilem ferdlerini, dostlarımı, ahbâblarımı müslimân olmağa kavuşturmak için çalışıyorum.

36

THOMAS İRVİNG

(Kanadalı)

Niçin müslimân olduğumu size bildirmek için, müslimân olmadan evvel ve müslimân olduktan sonra, neler his ettiğimi ve müslimânlık ile nasıl temâs edip, bundan nasıl feyz aldığımı anlatmam îcâb etmektedir. Her şeyden evvel, şunu bildireyim ki, binlerce Kanadalı ve Amerikalı, benim, müslimân olmadan evvel, düşündüğüm gibi düşünmekte, aynı noksanlığı duymakta, kendilerine hakîkî müslimânlığı öğretecek Ehl-i sünnet âlimlerini beklemektedir.

Ben çocuk iken, dînim olan hıristiyanlığa iki elimle sarılmışdım. Çünkü din, benim için rûhî bir ihtiyâcdı. Fekat büyüdükçe, hıristiyanlıkta birçok noksanlıklar bulunduğunu görmeğe başladım. İsâ aleyhisselâmın hayâtı ve Onun [hâsâ] Allahın oğlu olduğu hakkında verilen bilgiler, bana hurâfe, hayâlî şeyler gibi geliyordu. Çünkü aklım kabûl etmiyordu. Kendi kendime, (Eğer hıristiyanlık, hak din ise, niçin dünyâda hıristiyan olmayan birçok insan var? Niçin yehûdîlerle hıristiyanların esâs din kitâbları birbirinin aynı iken, diğer husûslarda birbirlerinden ayrılmışlar? Hıristiyan olmıyanlar, başka hiç bir kabâhat işlemedikleri hâlde, ni-

çin mahv ve perîşân olacaklar? Birçok milletler, niçin hemen hıristiyan olmuyorlar?) gibi sùâller soruyordum.

Bu esnâda Hindistânda vazîfe görmüş olan bir misyonere tesâdüf etdim. O bana, (Müslimânlar çok inatçıdır. Ne kadar uğraşsam, onları aslâ hıristiyan yapamıyorum. Onlar hakîkî dînin hıristiyanlık değil, müslimânlık olduğunu ileri sürüyor ve dinlerini değışdirmek için yaptığım bütün gayretlerim netîcesiz kalıyor) diye dert yandı. Bu sözler, müslimânlık hakkında duyduğum ilk ta'rif oldu. İçimde, hem müslimânlığa karşı bir merak, hem de dinlerine bu kadar sâdık olan müslimânlara karşı büyük bir takdîr hissi uyandı. (Şu müslimânlığı biraz yakından tedkik edeyim) dedim. Üniversitede (Şark Edebiyyâtı) derslerini ta'kîbe başladım. Şarklıların, bizim inandığımız (üç tanrı) akîdesini red ederek, akl-ı selîme tam muvâfık olan (Tek Allah) akîdesini kabûl ettiklerini gördüm. İsâ aleyhisselâm, kendi dînini neşr ederken muhakkak, bir tek Allahdan ve kendisinin yalnız Onun bir kulu ve Peygamberi olduğundan bahs etmişti. Onun bahs ettiği Allah, muhakkak, merhametli bir Allah olmalıydı. Hâlbuki, bu güzel ve doğru îmân, birtakım ma'nâsız efsâneler, sonradan eklenen hurâfeler, puta tapanların hıristiyanlığa sokduğu bid'atler arasında gayb olup gitmiş, merhametli ve müşfik tek Allah yerine, kendisine ancak râhibler vâsıtası ile erişilebilen, insanları dahâ doğarken günâhkâr halk eden bir üçlü tanrı zuhûr etmişti. O hâlde, sâf ve temiz (tek Allah) akîdesini insanlara tekrâr telkîn için yeni bir dîne, yeni bir Peygambere lüzûm vardı. Avrupa, o sıralarda yarı barbar bir hâldeydi. Bir taraftan vahşî kavmler memleketleri isti'lâ ediyor, bir taraftan ufak bir zümre, din perdesi altında, her dürlü kötülüğü, fenâlığı yapıyordu. İşte insanlık böyle feci' bir hâlde iken ve temâmiyle putperestliğe ve dinsizliğe dönmüşken, İsâ aleyhisselâmdan [târîhcilere göre] altı asr sonra, şarkda Allahü teâlânın son Peygamberi Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" zuhûr ederek, insanlara hakîkî Allahın hakîkî dînini telkîne başladı ki, bu dînin esâsını, tek hâlîka îmân etmek teşkil ediyordu.

Ben bunları okuyup öğrenince, Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem, Allahü teâlânın son ve hakîkî Peygamberi olduğuna inandım. Çünkü:

1) Yukarıda da söylediğim gibi, insanların yeni bir Peygambere ihtiyâcları vardı.

2) Benim, Allahü teâlâ hakkındaki bütün düşüncelerim, bu büyük Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" neşr ettiği dîne temâmen uyuyordu.

3) Kur'ân-ı kerîmin Allahü teâlânın kelâmı olduğunu, onu okuduğum zemân hemen his etmişdim. Kur'ân-ı kerîmin bildirdikleri ile Muhammed sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem hadîs-i şerîfleri [sözleri] beni her cihetden tatmîn ediyor, rûhumu huzûra kavuşduruyordu. İşte, bunun için müslimân oldum.

Emîn olunuz ki, yukarıda da beyân etdiğim gibi, binlerce Amerikalı ve Kanadalı, hıristiyanlıkdaki noksanları ve yanlışlıkları benim gibi his etmektedir. Amma ne çâre ki, onlar benim gibi İslâm dînine tâm nüfûz etmek imkânını bulamamışlardır ve bir rehber muhtâcdırlar.

İslâmiyyete böylece îmân etdikden sonra, müslimânlık hakkın da neşr edilmiş olan kitâbları tedkîk etmeğe başladım. Bu husûsda, burada tavsiye edebileceğim birkaç eserden bahs etmek isterim. Hindli bir hayr sâhibi bana Q.A.Jairazby H.W.Lovlegroveun (What is İslâm = İslâm nedir) adlı kitâbını yolladı. Bu kitâbı bilhâssa tavsiye ederim. İçinde çok sâde, çok pratik ve çok doğru bilgiler vardır. Bu kitâb, İslâmı en iyi ta'rîf eden bir kitâbdır. Bunun bütün dünyâya dağıtılması, İslâmiyyetin intişârı cihetinden çok fâideli olur. Bundan sonra, Maulvi Muhammed Alînin İngilizce Kur'ân-ı kerîm tercemesini okudum ve beğendim. Bunlardan başka, dahâ ba'zı kitâbları da okudum ve İslâmiyyet hakkında neşriyat yapan mecmû'aları da ihmâl etmedim. Montrealda islâmiyyet hakkında neşr olunmuş birçok Fransızca eserler buldum. Bunların bir kısmı İslâmiyyetin lehinde, bir kısmı ise aleyhinde yazılmışdı. Fekat aleyhde yazılı eserlerde bile, İslâmın büyüklüğü gizlenmiyordu. Bunlar bile, bu dînin hak din olduğunu bana bir kerre dahâ isbât ediyordu.

TENBÎH: (Herkes Lâzım Olan İmân) kitâbını hâzırlayan biz, Hakikat Kitâbevi, İslâm dînini doğru olarak öğrenmek istiyen temiz insanlara hizmet etmek için, İngilizce, Fransızca, Almanca ve dahâ başka dillerde kitâblar hâzırladık. Bunların hepsi büyük ve hakîkî islâm âlimlerinin eserlerinden toplanan bilgilerden meydâna gelmiştir. Bu kitâbların isimleri, bâzı kitâblarımızın sonunda bildirilmiştir. Adresi, kitâbımızın başında yazılı olan (**Hakikat Kitâbevi**)nden, mektûbla isteyenlere hemen gönderilmektedir. Bu kitâbları dikkat ile okuyan insâflı her insanın islâm dînine samîmî olarak îmân edeceğine ve seve seve müslimân olacağına inanıyoruz. Çünkü İslâm dîni, akl-ı selîm sâhiblerinin kabûl edeceği akidelere ve ahkâmdan ibâretidir. Akl-ı sakîm sâhibleri, rûhları hasta olanlar, nefslerine düşkün olanlar, yalnız kendi çıkarlarını düşünenler, İslâm dînini idrâk ve takdîr edemez.

Prof. Dr. ABDÜLKERİM GERMANUS
(Macar)

(Prof. Dr. Germanus, Budapeşte Üniversitesinde “Şark ilmleri” profesörü olup, bütün dünyâca meşhûrdur. Kendisi Birinci ve İkinci Cihân Harbleri esnâsında Hindistânı gezmiş ve bir müddet Tagorenin idâre ettiği (Şanti Naketen) Üniversitesinde hocalık yapmıştır. Bundan sonra, Delhiye gelmiş ve (Câmi’-i Milliyye)de müslimân olmuştur. Prof. Germanus bilhâssa Türk lisânı ve Türk edebiyâtı üzerinde büyük bir nüfûz sâhibi [otorite] kabûl edilmektedir.)

Dahâ yeni delikanlı olmuşdum. Yarı çocuk sayılırdım. Yağmurlu birgün, elime eski bir resmli dergi geçdi. Bunda uzak memleketlere âid resmler bulunuyordu. Sahifeleri kaydsızca çevirirken, birdenbire bir resme gözlerim takıldı. Bu resimde birtakım tek katlı küçük evler, bunların etrâfında, içinde güller bulunan bağçeler vardı. Evlerin damları üzerinde bizim bilmediğimiz biçimde birtakım güzel elbiseler giymiş insanlar oturuyor ve bir yarım ayın ancak aydınlatdığı alaca karanlık semâ altında kendileri ile sohbet eden birisini dikkat ile dinliyorlardı. İnsanlar, elbiseler, evler, bağçeler Avrupadakilerden temâmen farklı idi. Resm altında bulunan ifâdeden anlaşıldığına göre, bu resm, Arabistânda, küçük bir şehride, bir meddâhı dinleyen Arabları gösteriyordu. Ben, o zemân onaltı yaşındaydım. Macaristanda, koltuğa kurulmuş bir üniversite talebesi Macar olarak, bu resme bakdıkça, kendimi sanki orada, o Arabların yanında, meddâhın tatlı ve gür sadâsını duyuyor, bundan zevk alıyordum. Bu resm, hayâtıma bir istikâmet verdi. Hemen Türkçe öğrenmeğe başladım. Çünkü artık şark ile alâkam hâsıl olmuşdu. Türkçe öğrendikçe, farkına vardım ki, Türk dilinde Türkçe kelimeler azdır ve Türkçenin şi’ri, Fârisî, nesri ise, Arabî ile takviye edilmiştir. O hâlde şarkı iyice anlamak için, bu iki dili de öğrenmek îcâb ediyordu. İlk Üniversite ta’tilinde Macaristana en yakın olan Bosnaya gitmeğe karar verdim. Hemen yola çıktım. Bosnaya gelince, bir otele iner inmez (Buradaki müslimânlar nerede bulunur?) diye sordum. Bana bir yer ta’rîf etdiler. Oraya gitdim. Türkçeyi dahâ ancak yarım yamalak biliyordum. Acabâ Türklerle anlaşabilecek miydim? Müslimânlar, kendi mahallelerinde, bir kahvede toplanmışlar, keyf çatıyorlardı. Bunlar şalvarlı, bellerinde kuşak ve kuşağın içinde parlak kınlı hancılar bulunan ciddî sûretli, iri yarı insanlardı. Başlarındaki sarık-

lar ve geniş şalvarları ile hançerleri, onlara biraz acâib bir görünüş veriyordu. Ben, biraz mahcûb, biraz korkak bir hâlde kahveden içeri girerek, bir köşeye büzüldüm. Biraz sonra, onların kendi aralarında gizli gizli hafif sesle konuştuklarını ve gözleri ile bana işâret ettiklerini gördüm. Muhakkak benden bahs ediyorlardı. Aklima, Macaristanda işitdiğim ve müslimânların hıristiyanları nasıl öldürdüklerini anlatan hikâyeler geldi. (Şimdi yerlerinden kalkacaklar, hançerlerini çekerek beni boğazlayacaklar) diye düşünüyorum, buraya geldiğime bin kerre pişmân oluyordum. Nasıl firâr edeceğim diye plânlar yapıyor, fekat, korkudan yerimden kıvılda-yamıyordum. Birkaç dakika sonra, garson bana güzel kokulu bir fincan kahve getirdi. İşâretle, bunun bana kendilerinden, o kadar korkduğum müslimânlardan ikrâm edildiğini bildirdi. Korka korka onlara bakdığım zemân, onlardan biri samîmî ve tatlı bir gülümseme ile bana bakarak selâm verdi. Ben de korkudan titreyen dudaklarımla gülümsemeğe çalışarak selâmına mukâbele etdim. Benim düşmân zan etdiğim bu adamlar, yerlerinden kalkarak yanıma geldiler.

Kalbim hâlâ şiddet ile çarpıyor, (şimdi bana saldıracaklar) diye bekliyordum. Hâlbuki, hepsi dostça etrâfıma dizildiler. Tekrar selâm verdiler. Biri sigara uzatdı. Sigarayı yakarken, kibritin verdiği ışıkda, uzakdan vahşî görünen bu adamların yüzlerinde çok mubârek bir ifâde olduğunu hayret ile gördüm. Korkum biraz zâil oldu. Pek noksan Türkçem ile onlarla konuşmağa gayret etdim. Dahâ ağızımdan ilk Türkçe kelimeler çıkarken, onların yüz ifâdeleri büsbütün güzelleşdi. Artık dost olmuşduk. Hançerle saldıracak zan etdiğim kimseler, beni evlerine da`vet etdiler. Birçok ikrâmlarda bulundular. Bana şefkat ellerini uzatdılar. Onlar yalnız benim istirahatımı, iyiliğimi istiyorlardı. İşte müslimânlarla ilk muârefem [tanışmam], böyle oldu. Ondan sonra, birçok hâdiseler birbirlerini ta`kîb etdi. Her yeni hâdise, gözümde başka bir perdeyi açdı. İslâm memleketlerini birer birer ziyâret etdim. Bir müddet, İstanbul Üniversitesinde okudum. Anadolunun ve Süriyenin güzel yerlerini ziyâret etdim. Bu arada Türkedden başka, Arabî ve Fârisî de öğrenmiş olduğumdan, Budapeşte Üniversitesi beni (İslâm Eserlerini Araştırma) Enstitüsüne profesör olarak ta`yîn etdi. Üniversitede asrardan beri toplanmış birçok eski eserleri buldum. Bunları incelemeğe başladım. Pekçok güzel şeyler öğrendim. Bu esnâda, İslâm dîni hakkında da bilgiler topluyordum. Bunları inceledikçe, İslâmiyyet kalbime nüfûz ediyor ve ben okuduğum kitâbların [bunların arasında özellikle Kur`ân-ı kerîm ile

Hadîs-i şerîf kitâblarının] te'sîri altında kalıyordum. Nihâyet, tekrar şarka giderek bu sefer islâm dînini çok yakından tedkîk etmeğe karâr verdim. Bu seferki seyâhatim, beni Hindistâna götürdü. Rûhum boşdu. Rûhum susamışdı. Delhîye geldiğim gece, rü'yâm-da Muhammed "aleyhissalâtü vesselâm" bana göründü. Üzerinde sâde, fekat çok kıymetli bir elbise vardı. Bu elbiselerden bana doğru, çok güzel bir koku geliyordu. Kibâr, çok güzel, sevimli, parlak yüzü ve nûr saçan tatlı gözleri karşısında, dilsiz kalmışdım. Bana çok tatlı, fekat emr edici bir sesle ve arabî olarak, (Neden üzülüyorsun? Önündeki yolu artık biliyorsun. Doğru yolun hangisi olduğunu seçecek bir seviyeye vardın. Hiç durma ve hemen o yola gir!) buyurdu. Bütün vücûdüm titriyordu. Kendisine arabî olarak, (Yâ Resûlallah "sallallahü aleyhi ve sellem"! Sen Allahın Peygamberisin! Ben artık buna inandım. Fekat acabâ müslimân olursam huzûra kavuşacak mıyım? Sen çok büyük bir varlıksın! Sen, bütün düşmanlarını yendin ve dâimâ doğru yolu gösterdin! Fekat, ben zevallı, âciz bir kul, göstereceğin yolda bulunabilecek miyim?) dedim. Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" ciddî ciddî bana bakdı ve yavaş yavaş Kur'ân-ı kerîmden meâl-i şerîfi, **(Biz dünyâyı size bir mesken, dağları da dayanak olarak yaratmadık mı? Sizleri çift olarak dünyâyâ getirdik ve size dinlenmek için, uyku ni'metini verdik)** olan, Nebe' sûresinin yedi, sekiz, dokuz ve onuncu âyetlerini okudu. Bunları söylerken, ağzından çıkan kelimeler, gümüş çingirakların sesi gibi, tatlı tatlı çınliyordu. Kan ter içinde kalmışdım. (Allahım, ben artık uyuyamıyorum, etrâfımda bulunan ve kalın örtüler içinde saklı duran muammaları [anlaşılmaz şeyleri] çözemiyorum. Yâ Resûlallah, yâ Muhammed "aleyhissalâtü vesselam"! Bana yardım et, beni aydınlat!) diye bağıрмаğa başladım. Bir yandan da, o büyük Peygambere "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" eziyyet vermekten korkuyordum. Buğazımdan anlıyamadığım sadâlar çıkıyor, çırpınıyordum. Nihâyet, kendimi bir boşluğa yuvarlanıyormuş gibi his etdim ve tere batmış bir hâlde uyandım. Kalbim şiddet ile atıyor, kulaklarım çınliyordu.

Cum'a günü, Delhîde Şâh cihân câmi'inde şöyle bir hâdis oldu. Sarı saçlı, donuk beyâz yüzlü yabancı bir genç, ba'zı yaşlı müslimânların arasında câmi'e giriyordu. Bu bendim. Üzerimde bir Hindli elbisesi vardı. Yalnız, göğsüme bana İstanbulda verilen bir altın madalyayı takmışdım. Câmi'deki müslimânlar, bana hayret ile nazar ediyorlardı. Ben ve arkadaşlarım minberin yakınına vâ-

sıl olduk. Biraz sonra, ezân sesi duyulmağa başladı. Câmi'in içinde bulunan yaklaşık 4000 kişinin, sanki bir ordu gibi sür'at ile bir hizâyâ geldiğini gördüm. Nemâz başlamıştı. Ben de onlarla beraber nemâza durdum. Bu benim için unutulmaz bir ân idi. Nemâz bitip hutbe de okunduktan sonra, Abdülhay beni elimden tutarak minbere götürdü. Minbere giderken, yere bağdaş kurmuş olanlara çarpmamak için, son derece dikkat ediyordum. Nihâyet minberin yakınına vâsil oldum ve merdivenlerini çıkmağa başladım. Dahâ ilk adımlarımı atdığım zemân, beyâz sarıklar altında bulunan birçok yüzlerin, tarla içindeki papatyalar gibi, bana çevrildiğini görüyordum. Minber etrâfında toplanmış olan ulemâ bana teşvîk edici nazarlarla bakıyorlardı. Onların bu bakışı, lâzım olan kuvveti bana veriyordu. Minbere çıktım. Etrâfıma bakdım. Önümde mu'azzam bir insan denizi vardı. Herkes başımı kaldırmış, dikkat ile beni dinliyordu. Ağır ağır ve arabî olarak söze başladım. (Ey burada hâzır bulunan çok muhterem insanlar! Ben buraya uzak bir memleketden, orada öğrenemeyeceğim şeyleri öğrenmek için geldim. Burada maksadıma kavuşdum ve rûhum huzûr ile doldu.) Sonra, onlara, târîhde islâmiyyetin aldığı mevki', Allahü teâlânın, büyük Peygamberi Muhammed aleyhisselâmın elinde muhtelif mu'cizeler yarattığını, bugün islâm devletleri, eski kudretlerini gayb etmişlerse, bunun sebebinin, müslimânların, dinlerine, îcâb eden ri'âyeti göstermemeleri olduğunu anlattım. Ba'zı müslimânların, çok kerre insanın kendi başına birşey yapamayacağını, bunun için, çalışmağa lüzûm olmadığını, çünkü her şeyin Allahü teâlâdan geldiğini, insanın bunu değiştiremeyeceğini söylediklerini, hâlbuki, Kur'ân-ı kerîmde, Allahü teâlânın (İnsanlar kendilerini düzeltmedikce, hiçbir şeyin düzelmeyeceğini ve kendileri gayret etmezlerse, hiçbir şeyi başaramıyacıklarını), (Çalışanlara yardım edeceğini) beyân buyurduğunu ilâve etdim. Kur'ân-ı kerîmde, insanların dâimâ çalışması, âciz kalmaması hakkında yazılı olan âyet-i kerîmeleri ele alarak, bunları birer birer îzâh etdim. Nihâyet, muhtasar bir düâ yaparak minberden indim.

Minberi terk ederken, gök gürültüsü gibi, bir "ALLAHÜ EKBER!" sesi câmi'i çınlatdı. Büyük bir heyecân içindeydim. Etrâfımı göremiyordum. Refîkım Aslanın beni kolumdan tutarak sür'at ile câmi'den çıkardığının farkına vardım. (Neden böyle acele ediyoruz?) diye sordum. (Arkana bak!) dedi. Başımı arkaya çevirdim. Aman Allahım, bütün cemâ'at arkamdan koşarak bana yetişmeğe çalışıyordu. Yanıma geldiler. Bir kısmı boynuma sarıla-

rak beni kucaklıyor, bir kısmı ise, elimi öpmeğe çalışıyordu. Başka bir kısmı, onlara düâ etmemi talep ediyordu. (Allahım, benim gibi çok âciz bir kulun, onların gözünde âlî bir insan olarak görünmesine müsâade etme!) diye yalvarıyordum. O kadar mahcûb olmuşdum ki, kendimi bu temiz müslimânların malını çalmış veyâ onlara hıyânet etmiş zan ediyordum. İşte o gün anladım ki, halkın beğendiği bir politikacının eline mu'azzam bir kuvvet geçiyor! Eğer böyle bir politikacı, halkın ona verdiği kuvveti fenâ kullanırsa, memleket harâb olur.

O gün, bütün müslimân kardeşlerime, çok âciz bir kul olduğumu söyleyerek evime döndüm. Fekat onların dostluğu, sevgisi, bana karşı gösterdikleri hürmet, haftalarca devâm etdi. Bana, o kadar büyük bir sevgi gösterdiler ki, bunun te'siri, hayâtımın sonuna kadar bana kâfi gelecektir.

38

İBRÂHÎM VOO

(Malayalı)

Ben, müslimân olmadan evvel katolik bir hıristiyandım. Misyonerler beni katolik yapmışdı. Fekat, bu dîne bir dürlü ısınamıyordum. Çünkü, râhibler, üç Allaha inanmaklığımı istiyorlar ve sonra İşâ-i rabbânîyi ya'nî [İşâ aleyhisselâmın etinin ekmek ve kanının şerâb olduğunu temsil eden âyini] ve kudsî ekmeğe tapmak mecûbûriyyetini emr ediyorlardı. Papanın, günâhsız olduğunu ve o ne derse yapmak îcâb ettiğini ve buna benzer aklın kabûl etmediği birçok şeyleri öğretiyorlar, bilhâssa hıristiyanların islâm dînine düşman olmaları lâzımdır, diyorlardı. Bunlara inanılmazsa, insanın mahv ve perîşân olacağını söylüyorlardı. Râhiblerden, söyledikleri şeylerin ne demek olduğunu soruyor, onlardan aklımın kabûl edeceği bir îzâh bekliyordum. Fekat hiç biri, bu husûsda tafsîlat veremiyor, (Bunlar kudsî sırlardır. Kimsenin aklı ermez) demekle iktifâ ediyorlardı. Bir insan aklı ermediği bir şeyi nasıl kabûl ederdi? Ben yavaş yavaş bu işde bir sakatlık olduğunu, hıristiyanlığın doğru bir din olmadığını düşünüyor ve ondan büsbütün nefret ediyordum. Hele, râhiblere başka bir dinden, meselâ islâmiyetden bahs edilse, hemen ifrit kesiliyorlar, (Muhammed bir yalancıdır. İslâm uydurma bir dindir) diye bar-bar bağırıyorlardı. (Peki, bu din, niçin yalancı bir dindir?) diye sorduğum zemân, buna da bir cevâb veremiyorlar, kekeliyorlardı. Onların bu hâli, beni islâm dînini yakından tedkik etmeğe sevk etdi. Malayada bulunan müslimânlarla temâs etdim. Onlardan dinleri hakkında bilgi talep ettim. Bunlar râhiblere hiç benzemiyordu. Bana islâmiyet hakkın-

da çok güzel ma'lûmat verdiler. Şunu da sözlerime ilâve edeyim ki, başlangıçta kendileri ile adamakıllı münâkaşa etdim. Fekat onlar, benim bütün sûâllerime o kadar inandırıcı cevâblar verdiler, bunları o kadar metânet ve sabırla karşıladılar ki, yavaş yavaş gözü-mün önünde bir perde açıldığını, içime büyük bir huzûr ve ferâh-lık geldiğini his ediyordum. Birçok hurâfelerle dolu olan hıristi-yanlığın tam aksine, bu dinde herşey akla uygun, mantıkî ve fikrî idi. Müslimânlar tek bir hâlka [yaratıcıya] inanıyorlardı. Bu bü-yük yaratıcı, insanların günâhkâr olduğunu söylemiyor, onlara ni'metini bol bol ihsân ediyordu. Verdiği emler arasında, benim anlamadığım tek şey yoktu. İbâdetleri, sırf Allahü teâlâyâ hamd etmek içindi. Onlar muhtelif resmlere, işâretlere tapmıyorlardı. Kudsî kitâbları olan Kur'ân-ı kerîmin her âyetinin lezzetini rû-humda duyuyordum. İbâdet için muhakkak bir ma'bede gitmek mecbûriyeti yoktu. İnsan, evinde yâhud herhangi bir yerde ibâ-det edebilirdi. Bütün bunlar, o kadar güzel, doğru ve insânî şeyler-di ki, ben artık, hakîkî Allah dîninin, müslimânlık olduğunu kabûl etdim ve seve seve müslimân oldum.

39

İSMÂ'İL WİESLEW ZEJİLEWSKI (Polonyalı)

1900 senesinde Polonyada Krokov şehrinde doğdum. Âilem Polonyanın ismi târîhe geçen meşhûr bir âilesidir. Babam tam bir ateist [dinsiz] idi. Fekat, buna rağmen çocuklarının katolik terbi-yesi almasına izin vermişti. Polonyada çok katolik vardı. Annem de koyu bir katolik olduğundan, bizim de katolik olarak yetişme-mizi istiyordu. Ben, dîne karşı büyük bir saygı sâhibi idim. Gerek ferdin, gerek cem'iyetin hayâtında dînin en mühim bir rehber ol-duğuna inanıyordum.

Bizim âile, sık sık yabancılarla görüşürdü. Babam gençliğinde, çok seyahatlar yapmış ve birçok ecnebî ahbâblar te'mîn etmişti. Bundan dolayı biz, diğer ırklara, medeniyetlere, dinlere karşı bir saygı besliyorduk. Kimseyi kimseden ayırmaz, her millete, her ır-ka, kısaca her insana karşı hürmet duyardık. Ben kendimi Polon-yalı değil, dünyâ vatandaşı sayardım.

Âilemin dünyâ işlerinde düşüncesi, tam (orta yolu tutmak) fikrine dayanıyordu. Babam, hiçbir iş görme âdeti olmıyan aris-tokrat [imtiyâzlı] bir sınıftan gelmiş olmasına rağmen, tenbelliği, işsizliği hiç sevmez, herkesin muhakkak bir işi olmasını tavsiye ederdi. Diktatörlüğün temâmiyle aleyhinde idi. Fekat, dünyâda

kurulmuş olan nizâmı ve intizâmı bozacak bir sosyal inkılâbı [devrimi] da aslâ kabûl etmiyordu. Eski zemânın getirdiği âdetlere büyük bir saygısı vardı. Bunların bozulmasını istemiyordu. Kısaca, babam kurûn-u vüstânın [Orta çağın] modernleşmiş ve orta yoldan yürüyen bir şövalyesi idi. Babamın bana verdiği hür terbiye, beni bir müdekkık [araştırmacı] yapmış, sosyal mes'eleleri araştırmaya başlamıştım. Dünyâda çözülmesi lâzım birçok sosyal, siyâsî, ekonomik problemler vardı. Bunları çözmek ve doğru yolu bulmak için ne yapmak gerekiyordu? Görüyordum ki, insanlar bu işlerde birbirinden çok uzak iki cebheye ayrılmıştı. Bir tarafda kapitalizm, diğer tarafda komünizm. Bir tarafda baskı ve terör, diğer tarafda temâmen başboşluk. Hâlbuki, insanların râhat ve huzûr içinde yaşaması için, bu iki cebhenin bir anlaşmaya varması ve orta bir yol bulması icâb ediyordu. Benim kanâatime göre insan cem'iyeti, hür, fekat disiplinli, bugünkü hayât şartlarına uygun, fekat eski âdetlere de saygılı bir esâsa dayanmak zorunda idi. (Tam orta yolda yürümek) prensiplerine uygun olarak yetiştirilen, benim gibi bir insanın böyle düşünmesi gâyet tabî'î idi. Bize (İlerlemiş muhâfazakârlar = Progressive Traditionalist) adını koymuşlardı.

Onaltı yaşına basdığım zemân, (Acaba katolik dîni, bu esâsı kuramaz mı?) diye düşünmeğe başladım. Bunun için, katolik dîni dahâ yakından inceledim. O zemân, kilisede bana telkîn edilen akîdelerin ba'zısının, bir dürlü aklıma yatmadığını gördüm. Bunların en başında üç tanrı mes'elesi geliyordu. Sonra İşâ-i rabbânî [İsâ aleyhisselâmın etinin ekmeğe, kanının şerâba dönmesi] inancı, Allahü teâlâyâ düâ ederken, muhakkak araya bir papaz koymak mecbûriyeti ve bizim gibi bir insan olan Papanın, günâhsız olduğu iddi'âsı, ya'nî ona bir nev' tanrılık verilmesi, birtakım işâret, resp ve heykellere, ibtidâî insanlar gibi tapılması, birtakım garîb hareketler yapılması, beni yavaş yavaş hiristiyanlıktan nefret duymaya sevk etdi. Bu dînin insânlığı felâketlerden halâs etmesi şöyle dursun, esâsı çürük ve hiçbir kıymeti olmayan bâtil bir inanış olduğunu düşünmeğe başladım. Artık dîne karşı temâmen kayıtsız kaldım.

İkinci Cihân Harbinden sonra, içimde tekrâr bir dîne inanma ihtiyâcı duydum. Farkına vardım ki, insanlık hiçbir zemân dinsiz kalamaz. İnsanların rûhu dîne muhtacdır. Din, en büyük rehber, en derin tesellî menbâ'dır. Dinsiz insan mahv olmağa mahkûmdur. İnsanlara en büyük fenâlık, dinsizlikten gelmektedir. Tâmm ve mükemmel bir cem'iyet hayâtı yaşayabilmek için, insanların

birbirine bağlanması, doğru yolda yürümesi, ancak din sâyesinde mümkündür. Şunun da farkına vardım ki, bugünkü mütekâmil bir insan, bugünün hayât şartlarına, ilmin bugün eriştiği dereceye uymayan, yalnız birtakım garîb fikrlerden ibâret olan ve akl-ı selîme uygun gelmeyen bir dîni de kabûl edemez. Hıristiyanlık dîni böyle idi. Acabâ diğer dinler nasıldır diye merak ederek, dünyâda bulunan bütün dinleri tedkîk etmeğe karâr verdim. Amerikalı Quakerlerin dînini, Unitarianları, hattâ Behâîleri bile tedkîk etdim. Fekat bunların hiçbiri, beni temâmîyle tatmîn etmedi.

Nihâyet İslâmiyyeti keşf etdim. Elime Esperanto lisânında yazılmış (İslâmo Esperantiste Regardata) isminde bir kitâb geçti. Bu kitâbı, müslimân bir İngiliz olan, İsmâ'îl Colin Evans neşretmişdi. İşte bu kitâb, beni 1949 senesinde, müslimânlığa götüren rehber oldu. Onu okudum. Kâhiredede (Dâr-ut-teblîg-ul-islâm) teşkilâtına mürâceat etdim ve onlardan müslimânlık hakkında ma'lûmât istedim. Oradan bana gönderilen, gene Esperanto dilinde yazılmış (İslâmo Chies Religio) isminde bir kitâb, benim îmânımı temâmladı ve müslimân oldum.

Müslimânlık, çocuklukdan beri taşıdığım düşünce, arzû ve temennîlerime tam cevâb vermektedir. İslâmiyyetde hem hürriyyet, hem de disiplin vardır. İslâmiyyet, Allahü teâlâyâ karşı olan vazîfelerimizi sayarken, dünyâda da râhat ve huzûr içinde yaşamak için lâzım olan şeyleri bildirir. İslâmiyyet, bütün insanlar için, hattâ her canlı için, haklar tanır. İctimâ'î mes'elelerde, islâmiyyet en mühim problemleri en doğru tarzda çözmüşdür. Ben bir sosyolog olarak, islâmiyyetdeki (zekât) ve (Hac) vazîfelerinin büyüklüğüne ve mükemmelliğine hayrân kaldım. Kendisine, dünyâ malından fazla pay verilmiş kimsenin, malının belli bir kısmını fakîrlere dağıtması [zekât] ve zengin, fakîr, büyük rütbeli, küçük rütbeli, yaşlı, genç, tüccâr, esnâf, asker, bütün müslimânların bir araya gelerek yanyana Allahü teâlâyâ ibâdet etmeleri ve birbirini tanımaları [cemâ'at ile nemâz ve hac], bugün sosyal ilmlerin erişmek istediği ve bir dürlü vâsıl olamadıkları yüksek gâyelere, islâm dîninin çokdan vardığını göstermektedir. İslâm dîni bu sâyede, kapitalizm ile komünizm arasında en mükemmel vasat yolu göstermiş, bütün insanların arzûladığı husûsları te'mîn etmiştir. İslâmiyyet, hangi ırk, hangi milliyet, hangi sosyal derece, hangi renkden ve dilden olursa olsun, dünyâdaki bütün insanları bir araya getirebilen, onlara aynı hakları veren, servet farkını, ictimâ'î [sosyal] yardımı ayarlayan, aynı zemânda onlara Allah korkusunu da aşılایarak, maddî ve mâ'nevî disiplini sağlıyan mu'azzam bir dindir. İslâ-

miyyetde tenkid edilen poligami [ya'nî teaddüd-i zevcât, birkaç kadınla evlenmek] bile, insanların biyolojik ihtiyâcına göre bildirilmiş bir keyfiyyet olup, hiç bir zemân tek kadınla yaşamayan katoliklerin, iki yüzlü monogamisinden [tek kadınla evlenmek] dahâ dürüst bir hükmdür.

Son söz olarak, Allahü teâlâyâ, bana doğru yolu gösterdiği ve beni kendi rızâsına kavuşduran hak yola kavuşdurduğu için hamd-ü senâ ederim.

40

MÜ'MİN ABDÜRRAZZAK SELLİAH

(Sri-Lankalı = Seylanlı)

Bir zemânlar, islâmın en büyük düşmanıydım. Çünkü, bütün âile efrâdım, bütün tanıdıklarım bana islâmın saçma sapan, uydurma ve insanı doğru Cehenneme götürecektir bir din olduğunu söylüyor ve benim müslimânlarla konuşmamı men' ediyorlardı. Ben de müslimânları gördükçe hemen kaçıyor, arkalarından onlara la'net ediyordum. O zemânlar, rü'yâmda, birgün bu dîni yakından tedkîk ederek ona hayrân kalacağımı ve müslimânlığı kabûl edeceğimi görseydim, muhakkak hayra yormazdım.

Niçin müslimân oldum? Buna vereceğim cevâb çok kısadır. İslâm'da beni kendisine çeken en büyük meziyyet, bu dînin çok sâde, tertemiz, gâyet mantikî, herkes tarafından kolaylıkla anlaşılabilen, bunun yanında, içinde çok derin nasihatlar ve hikmetler bulunan bir din olmasıdır. İslâm dînini dahâ tedkîk etmeğe başlar başlamaz, benim üzerimde büyük bir te'sîr yaptı ve onu hemen kabûl edeceğimi anladım.

Ben hıristiyan terbiyesi gördüm. Elime verilen İncîlden dahâ kıymetli bir din kitâbı bulunmadığını zannediyordum. Fekat Kur'ân-ı kerîmi okumağa başlayınca, bu kitâbın elimdeki İncîlden kat kat üstün olduğunu, bana İncîlin öğretmediği birçok güzel şeyleri öğrettiğini hayret ile gördüm. Hıristiyan dîninde, akl-ı selîmin kabûl edemeyeceği birçok efsâne, garîb i'tikâdlar vardı. Kur'ân-ı kerîm, bütün bunları red ediyor, insanlara onların anlıyacağı ve her bakımdan doğru bulacağı esâsları öğretiyordu. Yavaş yavaş İncîl gözümden düşmeğe başladı. Artık, iki elimle Kur'ân-ı kerîme sarılmışımdım. Onda okuduğum her şeyi anlıyor, beğeniyor, hayrân oluyordum. Demek oluyor ki, hak dîn, islâm dîni idi. Bunu idrâk edince, İslâmiyyeti kabûle karâr verdim ve îmân ederek huzûr ve sevgi dînine kavuşdum.

İslâmiyyetde en çok beğendiğim ve beni kendisine kuvvet ile cezb eden husûs, müslimânların birbirini kardeş kabûl etmesidir. Renk, ırk, meslek, milliyyet, memleket farkı olmadan, dünyâda bütün müslimânlar, birbirlerini kardeş bilirler, severler, birbirlerine iyilik etmeği, yardım etmeği mukaddes vazîfe kabûl ederler. İncîlin (Komşunu kendin gibi seveceksin) kâ'idesi, ancak müslimânlarda vardır. Diğer dinlerin hiçbirinde yoktur. İslâmiyyetdeki kardeşlik, yalnız lafda kalan bir bağıllık değildir. Dünyâdaki bütün müslimânlar, her zemân, her yerde, birbirini tanısn, tanımasın, dâimâ el ele verirler, birbirlerine yardıma koşarlar.

İslâmiyyetde takdîr etdiğim ikinci bir husûs da, bu dinde hiçbir hurâfenin, anlaşılmaz bir husûsun bulunmayışıdır. Müslimânlık ahkâmı, mantıkî, pratik, aklî ve moderndir. İslâm dîni, tek bir hâlik [yaratıcı] tanır. Rûh-ul-kuds kelimesi Kur'ân-ı kerîmde vardır. Fekat bu, Allahü teâlânın kudsiyeti veyâ Cebrâîl ismindeki melek ma'nâsına gelir. Ayrı bir ilâh değildir. İslâmın ahkâmı, ya'nî emr ve yasakları, son derece sâde, mantıkî ve her bakımdan, en modern yaşama tarzına uygundur. Bütün dünyânın kabûl edebileceği tek hak din, İslâm dînidir.

TENBÎH: Rûh-ul-kuds kelimesi, Kur'ân-ı kerîmde birkaç sûrede vardır. Buldukları yere göre, çeşidli ma'nâlara geldiği, tefsîr kitâblarında yazılıdır. Kısaca, Cebrâîl ismindeki melek, Allahü teâlânın hayât verici, koruyucu sıfatları, Îsâ aleyhisselâmın rûhu, İncîl kitâbı ma'nâlarına gelmektedir. Kelimenin ma'nâsı, temiz rûh demektir.

41

FÂRÛK B. KARAI (Zengibarlı)

Müslimânlığı, büyük Peygamber Muhammed aleyhisselâma hayrân olduğum için kabûl etdim. Zengibarda birçok müslimân ahabîm vardı. Müslimânlık hakkında çok güzel şeyler anlatıyorlardı. Bana verdikleri müslimânlığa âid kitâbları âile fertlerimden gizli olarak okuyordum. Nihâyet, 1940 senesinde, ne olursa olsun, müslimân olmağa karâr verdim. Âilemin ısrârlarına ve o zemâna kadar mensûb bulunduğum Parsi dîninin râhiblerinin tazyiklerine rağmen, müslimân oldum. Bu sebebden başıma neler geldiğini, ne gibi zorluklarla karşılaştığımı uzun uzadıya anlatmıyacağım. Âilem beni, îmândan mahrûm etmek için akla sığmaz vâsıtalara başvurdu. Bana çok eziyyet etdiler. Fekat, bir kerre hidâyete eriştikten sonra, her cins tehdîde mukavemet ederek, hak dînime kuv-

vet ile sarıldım. Şimdi tek Allahu ve Onun son Peygamberi Muhammed aleyhisselâmi, cânımdan çok seviyorum.

Âilemin bana çıkardığı her dürlü müşkillere, Cebel-i târık kalyaları gibi karşı koydum. Bu zorluklarla uğraşırken (Ben Allahu teâlânın emr ettiği yoldayım. Allahu teâlâ her şeyin doğrusunu bilir ve beni korur) i'tikâdım bana kuvvet ve cesâret veriyordu.

Guyratide Kur'ân-ı kerîmi okuyup tedkik etmek fırsatı buldum. Kur'ân-ı kerîmi okudukça, ona temâmen bağlandım. Dünyâda başka hiçbir dînin insanlara doğru yolu gösteremeyeceğine bütün kalbimle inandım. Kur'ân-ı kerîm, insanlara sâdelik içinde yaşamağı, kardeşliğı, eşitliğı ve insanlığı öğreten, dünyâda ve âhîretde râhat ve huzur içinde bir hayât bahş eden mukaddes bir kitâbdır. İnsanlar için en büyük rehber olan, Allahu teâlânın bu kitâbının getirdiğı islâm dîni, dünyânın sonuna kadar devâmlı kalacaktır.

42

KAPTAN KUSTO (Fransız)

[Fransada müslimânlık, her san'atda, her cihetde şöhet kazanmış kimseler arasında hızla intişar ediyor. Hıristiyanlığı bırakarak İslâm dînini tercih edenlerin adedi yüzbine ulaştı. Katolikliğın Fransada en yüksek makâmı olan "**Paris Arşovekliğı**" bu rakamı tasdik eyledi.

İslâm dînini tercih edenlerin sâdece işsizler, memurlar değil, her cihetde şöhet kazanmış kimseler olması, nazar-ı dikkati celb etmektedir.

Müslimânlığı tercih edenlerin arasında denizaltı araştırmaları ile bütün dünyânın yakından tanıdığı Kaptan **Kusto** yer alıyor.

Fransada dünyâca meşhûr kimselerin müslimânlığı kabûl etmelerinin te'sirleri devâm ederken, dünyânın en meşhûr denizaltı kâşiflerinden Kaptan Kusto, İslâm dînini tercih etmekle hayâtının en doğru karârını verdiğini söyledi.

Televizyonda yayınlanan (**Yaşayan Deniz**) programı ile okyanusların sırlarını bir bir gözler önüne getiren Kaptan Kusto, İslâm dînini tercih etmesine asl sebep olan vak'anın, Atlas Okyanusu ile Akdeniz sularının birbirine karışmadığını tesbît etdikden sonra, bunun 1400 sene önce dünyâyâ indirilen Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurulduğunu görmesi olduğunu bildirdi.]

Kaptan **Kusto**, İslâm dînini tercih etmesine sebep olan hâdis-

yi şöyle anlatdı:

(1962 senesinde Alman ilm adamları, Aden körfezi ile Kızıldenizin birleştiği Mendeb boğazında, Kızıldenizin suyu ile Hind Okyanusunun suyunun birbirine karışmadığını bildirmişlerdi. Biz de, Atlas Okyanusu ile Akdenizin sularının birbirine karışıp, karışmadığını tedkik etmeğe başladık. Evvelâ, Akdenizin kendine hâs sıcaıklığı, tuzluluğu ve kesâfeti ile ihtivâ ettiği canlıları tesbît etdik. Aynı tedkikatı Atlas Okyanusunda tekrârladık. İki su kütlesi binlerce seneden beri Cebelitârik boğazında birleşiyordu. Bu vaz'iyette, iki su kütesinin karışması ile tuzluluk, kesâfet gibi unsurların birbirlerine müsâvî, hiç olmazsa yakın olması icâb ediyordu. Hâlbuki, her iki denizin en yakın kısımlarında bile deniz suyu kendi hâssasını koruyordu. Ya'nî, iki denizin birleşme noktasında bir su perdesi iki deniz suyunun birbirine karışmasına mâni' oluyordu. Bu hâli anlatdığım Profesör Maurice Bucaille, bunda şaşılacak bir şey olmadığını, İslâmın kudsî kitâbı Kur'ân-ı kerîmin bunu açık bir şekilde yazdığını söyledi. Hakîkaten bu hâl Kur'ân-ı kerîmde dosdoğru açıklanıyordu. Bunu öğrenince Kur'ân-ı kerîmin (Allahü teâlânın kelâmı) olduğuna inandım. Hak din olan İslâmiyeti seçtim. İslâm dîni, mânevî gücü ile bana gayb etdiğim oğlumun acısına dayanma sabrını verdi.)

***İlâhî nedir bu aşk, yakdı cismü cânımı?
bundaki zevk başkadır, duyulur izhâr olmaz.
Ne tarafa giderim, bırakıp sultânımı,
seni sevdi bu gönül, ölse ele yâr olmaz!***

***Herkese nasîb olmaz, huzûrundaki ânlar,
ebedî hâtıradır, bu bulunmaz zemânlar.
Kadrinizi biz gibi, bir nebze anlayanlar,
derler ki, bu devrde, sen gibi serdâr olmaz.***

***Feth etdiniz kalbimi, gizli bir miftâh ile,
bundan sonra, nefsimin ısyânları nâfile!
Her bülbül âşık olur, böyle vefâlı güle,
kim demiş zemherîrde, ilk bir behâr olmaz.***

***Her sözünüz kalbime âb-ı hayât katresi,
senden başka rûhumun yok kurtuluş çâresi.
Ey! Cihânın şu ânda, bir teki, bir dânesi!
biz günâhkârlar için, bundan büyük kâr olmaz!***

MÜSLİMÂNLIĞI KABÛL EDENLERİN BEYÂNLARINDAN ALINAN NETİCE

Kendi dinlerini değişdirerek islâmiyeti kabûl eden, muhtelif ırk, memleket ve meslekten insanların islâmiyeti niçin kabûl etdiklerine dâir, çok yerleri birbirinin aynı olan açık ve samîmî beyânlarından, dînimizin diğer dinlerden olan farkı ve üstünlüğü kendi ağızlarından şöylece meydâna çıkmaktadır:

– İslâm dîni, tek hâlık [yaratıcı], tek ma'bûd tanır. Bu tek ma'bûdun ismi, Allahü teâlâdır. İnsanların akl-ı selîmi, onlara tek Allah olduğunu telkîn eder. Diğer dinlerde bulunan birden fazla ma'bûd mefhûmunu [kavramını] akllı bir insan kabûl edemez.

– İslâm dîni, insanlara yalnız rûhî bilgiler vermekle kalmaz, aynı zemânda onlara dünyâda ne yapmaları gerektiğini bildirir ve onlara rehber olur.

– Hıristiyanlar, insanların günâhkâr olarak doğduğunu, dünyâda ancak keffâret vermek ve azâb çekmek için bulunduğunu iddi'â ederken, islâm dîni, insanların ma'sûm [günâhsız] doğduğunu, her çocuğun, Allahü teâlânın sevgili kulu olduğunu, âkil, bâliğ olan insanların kendi yaptığı işden mes'ûl bulunduğunu, doğru yolda kaldıkları müddetce, âhîret ni'metlerinden de bol bol fâidelenebileceklerini söyler.

– İslâmiyyet, ibâdet, düâ ve tevbe etmek için, kul ile Allahü teâlânın arasına kimseyi sokmaz. Bunları yapmak için papaza ihtiyâc yoktur.

– İslâmiyyet hangi ırk, renk, dil ve memlekettense olsun, bütün müslimânların birbirinin kardeşi olduğunu bildirir. İslâm dîninde, Allahü teâlânın huzûrunda herkes birbirine müsâvîdir. Nemâz kılarken, en büyük rûtbeli bir müslimân ile en küçük rûtbeli, en zengin ile en fakîr, bir beyâz ile bir zencî müslimân yanyana durur ve Allahü teâlâyâ birlikde secde ederler.

– İslâmiyyetde, Peygamberler “aleyhimüsselâm”, bizim gibi bir insandır. İnsanların, her bakımdan en üstünüdürler. Vazîfeleri, Allahü teâlânın emrlerini bize bildirmektir. Güzel ahlâk ve seciyye-

leri sebebi ile, Allahü teâlâ onları seçmiş, kendilerine bu vazîfeyi vermiştir. Şimdiye kadar gelmiş bütün Peygamberleri “aleyhi-müsavvâtü vetteslîmât” islâm dîni kabûl eder ve onlara hurmet eder.

– İslâm dîni, çok mantıkî bir dindir. Kur’ân-ı kerîmde anlaşılmayan ve hayât şartlarına ve fen bilgilerine uymayan bir tek hüküm yoktur. Verdiği emirler gâyet fâidelidir. İslâm dîninde hurâfeler yoktur. Putlara, resmlere, heykellere tapmak gibi, ancak ibtidâî kavmlerin ve puta tapanların kabûl ettiği ve hâlâ hıristiyan dîninde bulunan akl almaz husûslar, islâm dîninde bulunmaz.

– Hıristiyanlık, insanı sâdece Allahü teâlâdan korkutur. İslâmiyyet ise, insana Allahü teâlâyı sevdirebilir. Müslimân, Allahü teâlânın kendisini sevmiyeceğinden korkar.

– Müslimân olmak için kimse kimseyi zorlamaz. Kur’ân-ı kerîmde Bekara sûresinin ikiyüzelli altıncı âyetinde meâlen, **(Zorla dîne sokmak yoktur)** emri vardır. Hâlbuki hıristiyan misyonerler, insanları zorla veyâ menfe’at va’d ederek hıristiyan yapmağa uğraşırlar.

– İslâmiyyetde ibâdetler, yalnız Allahü teâlâyı şükr etmek, Onun sevgisini kazanmak için yapılır. İbâdet sâatleri muayyen olduğundan, bunlar insanları intizâma, senede bir ay tutulan oruç ise, irâdesini kuvvetlendirmeğe ve nefesine hâkim olmağa alışdırır.

– İslâmiyyet, temizliğe çok ehemmiyet veren bir dindir. İbâdet başlamadan evvel, vücûd temizliğini emr eden yegâne din, islâmiyyettir. Diğer dinlerde böyle birşey yoktur. İslâmiyyetde, ibâdetler kısa olduğu için, bunlar günlük hayât üzerinde aksi bir te’sîr yapmaz.

– Hıristiyan râhiblerin va’zlarında söyledikleri, fekat kendilerinin ve diğer hıristiyanların hiçbir zemân yapmadığı hilm, yardım ve merhamet gibi iyi huylar, yalnız müslimânlarda vardır.

– İslâmiyyet, iktisâdî bakımdan kapitalist ve komünist düşünceleri red eder. Fakîri korumuş, zengini de zem etmemiştir. Zenginlerin, fakîrlere zekât ve sadaka vermesini emr etmiştir. Ayrıca dünyâdaki çeşidli millet ve ırklara mensûb müslimânları bir araya getirerek [Hac gibi], dünyâda en mükemmel ictimâ’î [sosyal] nizâmı ta’yîn etmiştir.

– İslâmiyyet, alkollü içkileri, kumarı ve uyuşturucu maddeleri harâm etmiştir. Dünyâdaki en büyük fenâlıklar, bu üç belâdan hâsıl olmaktadır.

– İnsanların öldükten sonra ne olacaklarını, âhiret hayâtını, hâllerini hiçbir hıristiyan din adamı îzâh edemiyor. Bunu, en güzel ve en mufassal şekilde îzâh eden din, İslâmiyettir.

– İslâmiyet, fakîrlere, kimsesizlere, müsâfirlere ve hangi din-den olursa olsun, yabancılara yardım etmeği emr eden tek dindir.

– İslâmiyet, kimseden, anlıyamadığı şeyleri kabûl etmesini istemez. Diğer dinlerde olduğu gibi (sır) kabûl edilen akîdeleri yoktur.

– İslâmiyette, herhangi bir işde evvelâ Kur’ân-ı kerîme mürâce’at etmek, orada bulamadığı husûsları Resûlullahın “aleyhisselâm” sünnetinde aramak, orada da bulunmadığı husûslar için, akl-ı selîme göre ehl olanların ictihâd etmesi [o işin hükmünü beyân etmesi] esâsıdır.

– İslâmiyet, en yeni bir dindir. Kur’ân-ı kerîm, ilk gününden bugüne kadar hiç bozulmadan, bir kelimesi bile değişmeden gelmiştir. İçinde, her ihtiyâcı karşılayacak ahkâm [hükmler] vardır. Bu, o kadar açıktır ki, artık başka bir din gelmeyeceği, insanların dîni ihtiyâclarının temâmıyla te’mîn edilmiş bulunduğu, islâm dîninin hakîkî Allah dîni olduğu kendiliğinden meydâna çıkar.

– İslâmiyette, her yerde ibâdet etmeğe müsâ’ade edilmiştir. İbâdet için muhakkak câmi’e gitmek mecbûriyeti yoktur. Bir müslimân, bir başka dînin ma’bedine tecâvüz etmez ve mecbûr olunca bir kilisede de nemâz kılabilir.

– İslâmiyet, kadınlara çok kıymet vermiş, onlara en büyük hakları tanımıştır. İslâm dîninde birkaç kadınla evlenmek gibi bir emr yoktur. İslâm dîni, bu husûsda belirli bir adedi geçmemek ve ba’zı haklara riâyet etmek şartıyla izn vermiştir. İslâm dîni zuhûr ettiği zemân, Arablar istedikleri kadar kadınla, onlara hiçbir hak tanımaksızın birlikde yaşarlardı. İslâmiyet, kadınları bu fecî vaziyetden kurtarmış, onların haklarını korumuştur. Muhammed aleyhisselâm, **(Cennet anaların ayağı altındadır)** buyurarak, kadınlara mümtâz [seçkin] bir mevki’ vermiştir. Hiçbir dinde bu imtiyâz yoktur.

– İslâmiyet, insanları, çalışmağa, fâideli şeyleri öğrenmeğe, önce kendi aklı ve gayreti ile iş görmeğe başladıkdan sonra, Allahü teâlâdan yardım istemeğe da’vet eder. (Bir sâat tefekkür etmek ve fâideli iş görmek, bir sene [nâfile] ibâdete müsâvîdir) diyen başka hiçbir din yoktur.

– İslâmiyet, rûh ve beden temizliğidir. Bu ikisini müsâvî tutar.

İslâmiyyetde, yalnız sevgi, güler yüz, tatlı söz, dürüstlük ve iyilik etmek vardır.

– İslâmiyyet Allahü teâlâyı (**Rabbül'âlemîn**) ya'nî bütün âlemlerin Allahı olduğunu beyân etmiştir. Başka dinlerde olduğu gibi, yalnız o dîne mensûb olanların Allahı olarak düşünülmez.

– Tesellî arıyan bir zevallı, bunu ancak Kur'ân-ı kerîmde bulur. Kur'ân-ı kerîmde, muhtâcları tesellî eden, onları ferâhlatan, ne yapmaları lâzım olduğunu öğreten birçok güzel nasihatler vardır.

HÜLÂSA

Hiçbir cebr altında kalmadan, sırf kendi düşünceleri ve dinleri birbiri ile karşılaştırmaları netîcesinde, islâm dînini seve seve kabûl eden, muhtelif millet ve memleketlerden ve meslek ve tabakadan insanların, islâm dîni hakkında söyledikleri bu güzel, açık, candan sözlerini okuyunca, insan müslimân olduğuna ne kadar şükr ediyor ve dîni ile ne kadar iftihâr ediyor! İnsanlar, alışdıkları ve gâyet tabîî buldukları birçok şeylerin başkaları tarafından büyük takdîrle karşılanmasına hayret eder. Tek Allaha inanmak, kardeşlik, güler yüzlülük, dürüstlük, merhamet, müsâfirseverlik, başkalarına yardımcı olmak, vatanının yükselmesi için her çâreye başvurmak, dîni, îmânı, nâmûsu korumak için cânını fedâ etmek gibi iyi huylar sebebi ile, islâmiyyet, propaganda yapılmadan ve hıristiyan misyonerlerin bağlı olduğu zengin teşkilâtın yaptığı gibi, avuç dolusu para sarf edilmeden, diğer dinlere tercih edilmektedir.

İslâmiyyetde fenâ düşünceler, zararlı hareketler yoktur. İslâmiyyeti, şahsî menfe'atlerine, politikalarına, kötü ideolojilerine âlet etmek isteyen münâfıklar ve bid'at ehli olanlar vardır. (**Ehl-i sünnet**) ya'nî doğru îmânlı firkadan olan hakîkî bir müslimân, bunların âleti olamaz. Bunların aldatması sebebi ile, doğru îmânını bozamaz. Müslimân, hangi dinden olursa olsun, hiç kimsenin hakkına tecâvüz etmez. Peygamberimizin “aleyhisselâm” haber verdiği, yetmişiki bozuk firkadan birinde bulunan kimse, sapıktır. Bu kitabımızın birinci kısmında uzun uzadıya îzâh ettiğimiz gibi, Ehl-i sünnet i'tikâdında olan hakîkî müslimân, beş vakt nemâz kılan, tertemiz bir kimsedir. İslâmiyyet, bir din kardeşine, şaka olsa bile, silâh tutmağı harâm etmiştir.

Allahü teâlânın her ni'metine mâlik olan, iyi iklim, bol su, zengin ma'den kaynaklarıyla dünyâda eşi bulunmayan vatanımız Türkiye, Ehl-i sünnet i'tikâdında olan hakîkî müslimânlara muhtâc-

dır. Ancak bu hakîkî müslimânlar, el ele vererek, birbirlerini sayarak, severek, koruyarak, müslimân ismini taşıyan bid'at ehlinin ve islâm düşmanlarının saçma ve sapık neşriyyâtını red ederek, durmadan çalışarak, yirminci asrın fen ve teknolojisine ulaşarak ve hattâ onu da geçerek, bu kudsî vatani lâyıık olduğu dereceye erişdirebilirler. Allahü teâlâyı, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi tanımayan, halâle, harâma ehemmiyet vermeyip, kendisine aşılannış yabancı fikrlere aldanarak, din kardeşlerine düşman olan bid'at sâhiblerinden bu memlekete hayr gelmez. Bunların rûhları hastadır. Bir makine, bir hayvan gibi, kimin eline geçerlerse, onun istediğini yaparlar. Memlekete en büyük fenâlığı yapan bunlardır. Allahü teâlâ, bizi bu gibi zararlı bid'at sâhiblerinin şerinden muhâfaza buyursun! İslâmiyeti tercîh eden fen ve siyâset adamları, (İnsanın rûhu boş kalırsa, onda fâide yoktur. Bu boşluğu ise, ancak hakîkî bir din doldurur) demektedirler. Rûhu müslimânlıkla temizlenmiş olan ve harâmlardan sakınan bir kimse, hiç bir kötü propagandanın esîri olmaz ve Ehl-i sünnet âlimlerin kitâblarında yazılı olan doğru yolda yürüyerek, müslimân kardeşleri ile el ele verip, dînine ve memleketine hizmet eder. Böylece, hem bu dünyâda, hem de âhiretde Allahü teâlânın lutf ve inâyeti-ne kavuşur.

Eskiden tek taraflı düşünen islâm düşmanları, dâimâ islâm dînini kötülemeğe çalışırlar, bu hak dînin esâslarını değişdirmeğe kalkarlar, kısaca, birçok haksızlıklar yaparlardı. Böyle kitâbların çoğu, hıristiyanlar ve müslimân ismini taşıyan bid'at fırkaları tarafından neşr edilmiştir. Avrupada, islâm dînini tedkîk etmeden, müslimânları, dinsiz, şeytâna tapan, her fenâlığa müsâ'ade eden, zâlim, yalancı, kadımları âdî bir mal sayan insanlar olarak tanıtan, bozuk kitâblar vardır. Şarkda da, böyle sapık kitâblar neşr olunmuşdur. Bugün, insanlar, birbirlerini dahâ iyi anladıkça ve birbirlerinin kitâblarını okudukça, doğru kitâblar yayılarak, eski nefret hissi, takdîre dönmektedir. Vaktiyle, hıristiyanları, müslimânlarla ve bid'at fırkalarındaki sapık müslimânları, Ehl-i sünnet i'tikâdındaki hakîkî müslimânlarla savaşa teşvîk eden bölücü, yıkıcı düşünceler azalmıştır.

Şimdi, hıristiyanlar dinlerindeki noksanları anlamakda, bunları tashîhe çalışmaktadırlar. Bu kitâbı hâzırlarken, bize Hindistândan bir mektûb geldi. Bu mektûbla berâber, oradaki hıristiyan misyonerlerin dağıtdığı, bir (Açıklama) da gönderilmişdi. Bunda şöyle deniliyordu: (Allah hepimizi yarattığı için, biz hepimiz Allahın oğlu veyâ kızıyız. Sen de, Allahın bir oğlu veyâ kızısın. İncilde okuduğun, Allahın oğlu ifâdesi, Allahın kulu demektir. Ya'nî, İsâ

aleyhisselâm, Allahın oğludur demek, Allahü teâlâ Onu, sen ve ben gibi yaratmışdır demektir. Yoksa, Allahla başka bir yakınlığı yoktur. Rûh-ul-kudse gelince, bunun ma'nâsı, İsâ aleyhisselâma verilen büyük ma'nevî kudret demektir. Bunu ayrı bir ilâh diye kabûl etmek hatâdır. İncilde (Üç Tanrı = Teslîs) diye birşey yoktur. Allah birdir. Üç ma'bûda inanmak yanlıştır. İnsanların günâhkâr olarak doğdukları hakkında size şimdiye kadar öğretilen husûslar da yanlıştır. Herkes Allahü teâlâyâ karşı sırf kendi yaptıklarından mes'ûldür.)

Görülüyor ki, hıristiyan papazlar bile, teslîsin ne kadar ma'nâsız birşey olduğunu anlamışlar ve onu tashîhe kalkmışlardır. Bu da gösteriyor ki, bütün insanlar (Tek ma'bûda) îmân etmek etrâfında toplanmaktadırlar. Bu dönüş, islâm dînine dahâ çok yaklaşmak demektir. Ümmîd ederiz ki, bir gün gelecek, islâm dîni bütün dünyâyı kaplıyacaktır. Yoksa, insanlar temâmîyle dinsizleşecek, bu da beşeriyetin felâketi olacaktır.

Kitâbımızın bu kısmını Kur'ân-ı kerîmde (**Nasr**) sûresinin meâl-i âlîsini tekrârlıyarak bitiriyoruz: (**Allahü teâlânın yardımı ve zafer günü gelip, insanların, Allahü teâlânın dînine akın akın girdiklerini görünce, Rabbinin tesbîh et! Ondan afv dile! Çünkü O, tevbe-leri dâimâ kabûl eder**).

İSTİGFÂR DÜÂSİ

İstigfâr etmek, (**Estagfirullah min külli mâ kerihallah**) veyâ kısaca (**Estagfirullah**) demektir. Bunun ma'nâsı, (Yâ Rabbî! Beğenmediğin şeylerden birini yaptım ise, beni afv et! Yapmadıklarımı yapmaktan da beni koru!) demektir. İstigfâr düâsı, (**Estagfirullahel'azîm, ellezî lâ ilâhe illâ huv el hayyel kayyüme ve etübü ileyh**)dir.

Muhammed Ma'sûm hazretlerinin 2.ci cildi, 80.ci mektûbunda ki hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, (**İstigfâr düâsına devâm edeni, Allahü teâlâ derdlerden kurtarır ve ummadığı yerden rızklandırır**). Bu fakîr, farz nemâzlardan sonra, üç kerre bu düâyı okuyorum.

Bu düâyı okuduktan sonra, yalnız (**Estagfirullah**) okuyarak yetmiş temâmliyorum. İstigfâr etmek, ölümden başka, her derden kurtarır. Eceli gelenin de, ağrısız, sıkıntısız ölmesine yardım eder.

HİLYE-İ SE'ÂDET

*Eshâbına nasîhatdan sonra,
Fahr-i âlem dedi, benden sonra,*

*Hilye-i pâkimi, görse biri,
olur o, yüzümü görmüş gibi.*

*Gördükde, hubbu hâsıl olsa,
ya'nî, hüsnüme âşık olsa.*

*Beni görmeği etse arzû,
kalbi, sevgimle olsa dolu.*

*Cehennem olur, ona harâm,
Rabbim, Cenneti eder ikrâm.*

*Dahî, haşretmez çıplak, âmî Hak,
olur gufrânına, Hakkın mülhak.*

*Denildi ki, hilye-i Resûli,
severek yazsa, birinin eli,*

*Eder Hak, onu korkudan emîn,
belâ ile dolsa, rûy-i zemîn.*

*Hastalık görmez, dünyâda teni,
ağrı çekmez hiç, bütün bedeni.*

*Günâh etmiş ise de, bu adam,
Cehennem cismine, olur harâm.*

*Âhiretde azâbdan kurtulur,
dünyâda her işi, kolay olur.*

*Haşreyler, âmî hem, Rabb-i celle,
dünyâda, Resûlü görenlerle.*

*Hilye-i Nebîyi, güç iken beyân,
başlarız, ona oldukça imkân.*

*Sığınarak Zülcelâlâe,
vasf ederiz âcizâne.*

**İttifak etdi, bu sözde ümem,
kırmızı beyâzdi, Fahr-i âlem.**

**Mübârek yüzü, hâlis ak idi,
Gül gibi, kırmızımtrak idi.**

**İnci gibi, yüzündeki teri,
pek hoş eylerdi, güzel cevheri.**

**Terleyince, O menba'ı sürûr,
dalgalanırdı sanki, bahr-i nûr.**

**Görünürdü gözü, dâim sürmeli,
kalbleri çekerdi, güzel gözleri.**

**Akı, beyâz idi gâyetle,
medh eyledi Rabbi, âyetle.**

**Siyâhı ânın, değildi ufak,
bir idi ona, yakınla uzak.**

**Geniş, güzel ve latîfdi gözü,
nûr saçardı hep, mübârek yüzü.**

**Kuvve-i bâsıra-i Mustafavî,
gece gündüz gibi, olurdu kavî.**

**Bakmak arzû etseydi, bir yere,
cism-i pâki de dönerdi bile.**

**Başa tâbi' ederdi cesedi,
bunu terk etmemişdi ebedî.**

**Hem, cism idi, Resûl-i ekrem,
yaraşır, rûh-i mücessem desem.**

**Güzel, hem sevimli idi Resûl,
Hakka çok, sevgili idi Resûl.**

**Mâlikle Ebû Hâle, söyledi,
hilâl gibi, açık kaşlı idi.**

**İki kaş arası, her zemân
gümüş gibi görünürdü, ayân.**

**Mübârek yüzü, az yuvarlakdı,
derisi, berrak, hem de parlakdı.**

**Siyâh kaşları mihrâbı, ânın,
kiblesi idi, bütün cihânın.**

**Ortası yüksekce görünürdü,
yandan bakınca, mübârek burnu.**

**Çok güzel idi, çekme ve latîf,
edemez gören, Onu tam ta'rif.**

**Seyrek idi, dişlerinin arası,
parlardı, sanki inci sırası.**

**Ön dişleri, etdikçe zuhûr,
her tarafı, kaplardı bir nûr.**

**Gülse idi, iki cihânın serveri,
canlı cansız, herşeyin Peygamberi.**

**Görünürdü, ön dişleri, pek affî,
dolu dâneleri gibi, çok latîf.**

**İbni Abbâs der, Habîb-i Hudâ,
gülmeğe, eyler idi istihyâ.**

**Hem hayâsından O, dînin senedi,
kalkkaha etmedi derler, ebedî.**

**Nâzik, mahcûb idi, Resûl-i cenâb,
dâim eyler idi, bakmağa hicâb.**

**Yüzü benzerdi, yuvarlak aya,
zâtî aynaydı, yüce Mevlâyâ.**

**Nûrlu idi hep, o vech-i hasen,
bakılmazdı, tenevvüründen.**

**Gönüller aldı, o güzel Nebî,
âşkı oldu yüzbin Sahâbî.**

**Bir kerrecik görenler, rü'yâda,
dediler, böyle zevk yok, dünyâda.**

**Hem güzel yanakları, bileler,
fazla etli değildi, diyeler.**

**Ânın etmişdi, cenâb-ı Hâlık,
severek, yüzün ak, alnın, açık.**

**Boynunun nûru, ederdi her ân,
saçları arasında, leme'an.**

**Mübârek sakalından, iyi bil,
ağarmışdı ancak, on yedi kıl.**

**Ne kıvrıkcıdır, ne de uzun,
her uzvu gibi idi, mevzûn.**

**Gerden-i pâk-i Resûl-i âfak,
gâyet ak idi ve gâyet berrak.**

**Eshâb içinden, çok ehl-i edeb,
karnı, göğsiyle, birdi, dedi hep.**

**Açılsaydı, mübârek sînesi,
feyz saçardı, ilim hazînesi.**

**Aşka olunca, mahall-i teşrîf,
başka olurmu, o sadr-ı şerîf?**

**Mübârek sînesi, geniş idi,
ilm-i ledûn, Ona inmiş idi.**

**Ak ve berrakdı, o sadr-ı kebîr,
sanırdı görenler, bedr-i münîr.**

**Ateş-i aşk-ı zât-ı ezeli,
odlara yakmışdı, O güzeli.**

**Bilir elbet bunu, pîr-ü civân,
yassı kürekliydi, Fahr-i cihân.**

**Sırtı ortası hem, etli idi,
kerem sâhibi, devletli idi.**

**Gümüş teninde, letâfet vardı,
irice mühr-i nübüvvet vardı.**

**Sırtında idi, mühr-i nübüvvet,
sağ tarafına yakındı, elbet.**

**Bildirdi bize, edenler ta'rîf,
Bir büyük ben idi, mühr-i Şerîf.**

**Rengi, sarıya yakın, karaydı.
güvercin yumurtası kadardı.**

**Etrâfını çevirmiş, sanki hatlar,
birbirine bitişik, kılcağızlar.**

**Anlatanlar, O âli nesebi,
dedi, iri kemikliydi Nebî.**

**Her kemik iri, merdâne idi,
sûreti, sîreti şâhâneydi.**

**Mübârek a'zâsının her biri,
uygun yaratılmışdı hem, kavî.**

**Çok hoş idi, her uzvu ânın,
âyetleri gibi, Kur'ânın.**

**Elleri ayası, O sultânın,
ayakları altı, dahî ânın.**

**Geniş ve pâk idi, nâzik mergûb,
tâze gül gibi, latîf ve mahbûb.**

**Çok mevzûn idi, der ehl-i nazar,
o kerâmetli, mübârek eller.**

**Selâm verseydi, birine eğer,
tebessüm ederdi hep, Peygamber.**

**Bir iki gün, geçseydi aradan,
hattâ uzasaydı da, bir aydan.**

**Belli olurdu, hoş kokusundan,
o kimse, adamlar arasından.**

**Billûr gibiydi, ten-i bîmûyu,
nice medh edeyim, ol pehlûyu.**

**Dostu seyr etmek için, O şerîf,
göz olmuşdu, bütûn cism-i latîf.**

**Kemâl üzereydi, nâzik teni,
Hallâk göstermişdi. hikmetini.**

**Yokdu, göğsünde, karnında aslâ,
hiçbir kıl, sanki gümüş levha.**

**Göğsü ortasından aşağı yalnız,
bir sıra kıl, dizilmişdi, hilâfsız.**

**Bu siyâh hat, mübârek bedeninde,
hoşdu, hâle gibi, ay çevresinde.**

*Bütün ömründe kalmışdı, kezâ,
gençlikde gibi, mübârek a'zâ.*

*İlerledikçe, sinn-i Nebevî,
tâzelenirdi hep, gonca gibi.*

*Hem dahî, kâinatın Sultânı,
zan eyleme ki, ola pek yağlı.*

*Ne za'îf, ne de pek etli idi,
mu'tedil, hem pek kuvvetli idi.*

*Lâhmi, şahmı, dediler ehl-i derûn,
birbirinden, ne ziyâdeydi, ne dûn.*

*Etmîş, ol beden serâyım üstâd,
adl-ü dâd ile, esâsın bünyâd.*

*İ'tidâl üzere idi, pâk teni,
nûra gark olmuşdu, bütün bedeni.*

*Orta boylu idi, o Sidre mekân,
ortalık, Onun ile buldu nizâm.*

*Seyreden, mu'cize-i kâmetini,
dedi hep, medhedip hazretini.*

*Görmedik böyle, gül yüzlü güzel,
boyu, hem hûyu, hem yüzü güzel.*

*Orta boylu iken, Nebî,
uzun kimseyle yürüseydi.*

*Ne kadar, uzun olsa idi, o er,
yine yüksek görünürdü, Peygamber.*

*uzun boylu olandan o cevher,
yüksek idi, el ayası kadar.*

*Bir yol gitseydi, izzetle,
hızlı yürür idi, gâyetle.*

*Deriz, vasf-ı şerîfnde yine,
yürürken, eğilirdi önüne.*

*Ya'nî, bir yokuşdan iner gibi,
dâim önüne, az eğilirdi.*

*Şanlı, şerefli idi, o Celîl,
İftihâr eylerdi, rûh-ı Halîl.*

*Bir zâtı ki, murâd ede Hudâ,
her a'zâsı, olur elbet a'lâ.*

*Yolda giderken, eğer bir kimse,
ansızın, Resûlullahı görse,*

*Korku düşerdi, kalbine ânın,
yüksekliğinden, Resûlullahın.*

*Hem de biri, Nebî ile, müdâm,
sohbet ederek, söylese kelâm.*

*Sözlerindeki lezzet ile, ol,
kul olurdu, kabûl etse Resûl.*

*Etmişdi Onu, Hallâk-ı ezel,
hüsn-i ahlâkla, bî misl-ü bedel.*

*Yâ Resûlallah! gücüm yok medhine,
yaratıldık hep, senin hurmetine.*

*Hâsılı, ey Şâh-ı iklîm-i vefâ,
sana cânım da fedâ, herşey fedâ!*

Şeytân ve düşman şerrinden ve kötü nazardan korunmak için:

E'ûzü Besmele ve Kul e'ûzü sûrelerini okuyup, sonra **(E'ûzü bi-
kelimâtillâhittâmmati min şerri külli şeytânın ve hâmmatin ve min
şerri külli aynin lâmme)** okumalı ve **(Bismillâhillezî lâ-yedurru
ma'asmihî şey'ün fil'ardı velâ fissemâ ve hüvessemî'ul'alîm)** oku-
malı ve yetmiş kerre **(Estagfirullah min külli mâ kerihallâhül'azîm
ellezî lâ ilâhe illâ hüvel-hayyel kayyûm ve etûbü ileyh)** okumalı ve
hepsini okurken, ma'nalarını düşünmelidir. [E'ûzü: sığınırım, hâm-
me: haşere, ayn: göz, lâmme: zararlı, hemezât: saldırmaklar, estag-
firullah: beni afv et yâ Rabbî demektir] ve **(Allahümme innî e'ûzü
bike min hemezâtîşşeyâtîn)** okumalı, sonra **(Allahümme innî e'ûzü
bike min azâbil-kabri ve min azâbinnâr ve min fitnetil mahyâ vel-
memâti ve min fitnetil Mesîhiddeccâl)** okumalıdır.

KUR'ÂN-I KERÎM VE BUGÜNKÜ TEVRÂT VE İNCÎLLER

MUKADDEME

Bugün dünyâda bulunan üç büyük dînin, ya'nî müslimânlık ve yehûdîlik ve hıristiyanlığın mensûbları elinde, kendileri tarafından (Allah kelâmı) kabûl edilen, birer kitâb vardır. Yehûdîliğin [Müsevilîğin] kitâbı (**Tevrât**)dır. Hıristiyanlığın [İsevîliğin] kudsî kitâbı (**Bible = Kitâb-ı mukaddes**)dir. Bu kitâb, (**Ahd-i Atîk**) ya'nî Tevrât ve (**Ahd-i Cedîd**) ya'nî İncîller ve bunlara mülhak risâleler olmak üzere iki kısımdan müteşekkildir. Müslimânların mukaddes kitâbı ise (**Kur'ân-ı kerîm**)dir.

Hıristiyanların tanrılaşdırdıkları İsâ aleyhisselâmı, biz müslimânlar Peygamber olarak tanırız. Peygamber olduğu için, Allahü teâlânın Ona bir kitâb vermesi tabî'dir. Bunun içindir ki, İsâ aleyhisselâmın kitâbı olan hakîkî İncîl hiç şübhesiz (**Allah kelâmı**)dır. Ama bugün, bu hakîkî İncîl mevcûd değildir. Bugün hıristiyanların elinde bulunan İncîllerde, eski hakîkî İncîlden kalmış pek az parça vardır. Hakîkî İncîl, İbrânî dilinde idi. Bu hakîkî İncîl, kısa zemân-da, yehûdîlerin düşmanlıkları sebebi ile gayb oldu. Hurâfeler bulunan muhtelif İncîller ortaya çıktı. Bu kitâblar sonradan Yunanca ve Latinceye yanlış, hatâlı olarak terceme edilmiş, zemânla bir çok parçalar ilâve edilmiş, mütemâdiyen değiştirilmiş, böylece pekçok İncîller yazılmışdır. Bunların çoğu çeşidli rûhban meclislerinde red edilmiş ve nihâyet bugünkü dört İncîl kalmışdır.

Bunun isbâtı, ilerdeki sahîfelerde görülecektir. Fekat hâlâ de-ğişdirmeler, tashîhler, açıklamalar devâm etmektedir. Buna mu-kâbil Kur'ân-ı kerîm, Peygamberimize “sallallahü aleyhi ve sel-lem” vahy olunduğu günden bugüne kadar, bir harfi bile de-ğişme-den aynen kalmışdır.

Buraya kadar söylediklerimiz, yalnız müslimânların i'tikâdi değildir. Bil'âks garb ilm adamları, teologlar [din adamları], bu-

günkü Tevrât ve İncilleri yeniden tedkîk etmeğe koyulmuşlar, onların (Allah kelâmı) olmadığını isbât etmişlerdir. Unutmuyalım ki, yirmibirinci asra girdik. Dünyâda ilmin ve fennin son derecede inkişâf ettiği ve en câhil milletlerin bile, üniversiteler kurduğu bir devrde, insanların herhangi bir i'tikâdı (babamdan böyle duydum), (sebebini bilmiyorum ama, hocam böyle söyledi) diye gözü kapalı kabûl etmesine imkân yoktur. Bugünkü gençlik, her şeyin esâsını, sebebini araştırmakda, aklının kabûl etmediği bir şeyi derhal red etmektedir. Türkiyede, her sene birmilyondan ziyâde genç üniversite duhûl [giriş] imtihânlarına iştirâk ediyor. Yeni ilmlerle yetişmiş olan bu gençlerin, din husûsunda da söylenen, öğretilen şeyleri akl ve mantık süzgecinden geçireceğine de şübhe yoktur. İşte, bu sebebden, bugün batılı din adamları da, ellerindeki Tevrât ve İncillerin kusûrlarını ortaya koymaktadırlar. Biz de, onların neşriyyâtlarından fâidelenerek, bugünkü Tevrât ve İnciller ile Kur'ân-ı kerîm arasındaki büyük farkı müslimân kardeşlerimize bir kerre dahâ bildirmek istedik. Bu kısmı hâzırlarken, Amerikalı dînî eserler müellifi Houserden de fâidelendik. Bundan başka, Anselmo Turmeda, meşhûr İspanyol papazı idi. 823 [m. 1420] senesinde islâm dînini kabûl etti. Abdûllah-ı Tercümân ismini alan bu âlimin İncilde bulunduğu hatâları bildiren (**Tuhfet-ül-erîb**) kitâbını ve Pâkistânlı S.Merran Muhyiddîn sâhib İkbâlin (**Pearls of Bible** = İncilden İnciler) ismindeki eserini ve 1309 [m. 1891] da vefât etmiş olan, müderrisîn-i kirâmdan ve meclîs-i meârif a'zâsından Harputlu İshak Efendinin (**Diya-ül-kulûb**) ismindeki, 1295 [m. 1878] de neşr edilmiş olan türkçe eserinde Tevrât ve İnciller üzerinde yaptığı izâhları tedkîk etdik. Bu kitâb, 1407 [m. 1987] senesinde, İstanbulda Hakikat Kitâbevi tarafından (**Cevâb Veremedi**) ismi altında, latin harfleri ile basdırılmışdır. Yine hâce İshak efendinin, İstanbulda Süleymâniyye umûmî kütübhânesi, Düğümlü baba kısmında 204 numarada kaydı olan 1278 [m. 1861] tab'lı türkçe (**Sems-ül-hakika**) kitâbı da, 290 sahîfe olup, Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğunu ve hıristiyanların İncil dedikleri kitâblarının sonradan yazılmış bir târîh kitâbı olduğunu, kuvvetli vesîkalarla isbât etmektedir. Bunlardan başka, Bosnalı hâce Abdûllah bin Destan Mustafâ efendinin^[1] yazdığı türkçe (**İzâh-ul-merâm**) kitâbı, 1288 [m. 1871] de, İstanbulda, Edirnekapı hâricinde Mustafâ pâşa tekkesi şeyhi Yahyâ efendinin matba'asında basılmış olup, Süleymâniyye kütübhânesi, Nâfiz pâşa kısmında, 771 rakamı ile kayıdır. Hıristiyan dîninin temâmen

[1] Abdûllah bin Destan, 1303 [m. 1885] de vefât etti.

bâtıl, bozuk olduğunu muhtelif deliller ile isbât etmektedir. Hıristiyanlığa en büyük darbeyi vuran ve aslı, esâsı olmadığını ortaya koyan, Hindli Rahmetullah efendinin (**İzhâr-ül-hak**) kitâbından da istifâde etdik.

Fârisî (**Makâmât-i ahyâr**) kitâbının üçyüzdoksanıncı sahîfesinde diyor ki, (Protestan papazı Fander, hıristiyanlar arasında çok meşhûr idi. Protestan misyoner teşkilâtı, seçtikleri papazlar ile Fanderi Hindistâna gönderdi. Hıristiyanlığı yaymak için çalışacaklardı. 1270 [m. 1854] senesinin Rebî'ul-âhır ayında ve Recebin onbirinci günü, bu misyoner hey'eti, âlimler ve seçilmiş zâtlar arasında, Delhînin büyük islâm âlimi Rahmetullah efendi ile münâzara, ilmî mücâdele yaptılar. Uzun münâkaşalar netîcesinde, Fander ve yardımcıları cevâb veremez hâle geldiler. Dört sene sonra, ingiliz hükûmeti Hindistânı işgal edince [ve müslimânlara ve bilhâssa sultâna ve din adamlarına korkunç işkenceler yapınca] Rahmetullah efendi, Mekke-i mükerrerme hicret eyledi. 1295 [m. 1878] senesinde, bu misyoner hey'eti İstanbula gelerek, hıristiyanlık propagandasına başladı. Sadr-ı a'zam Hayreddîn pâşa, Rahmetullah efendiyi İstanbula da'vet etdi. Misyonerler, karşılarında Rahmetullah efendiyi görünce çok korkdular. Süâllere cevâb veremiyerek, firâr etmekden başka çâre bulamadılar. Pâşa, bu büyük islâm âlimine çok ihsânda bulundu. Hıristiyanları nasıl red ve perîşan ettiğini yazmasını ricâ etdi. Bu da, Recebin onaltıncı gününden Zilhicce sonuna kadar, arabî (**İzhâr-ul-hak**) kitâbını yazdı ve Mekkeye gitti. Hayreddîn pâşa, bunu türkçeye terceme etdirip, ikisini de basdırdı. Avrupa dillerine de, terceme ve tab' ve her memlekete neşr edildi. İngiliz gazeteleri, (Eğer bu kitâb yayılırsa, hıristiyanlık çok zarar görecekdir) şeklinde neşriyyât yaptılar. Bütün müslimânların halifesi olan sultân ikinci Abdülhamîd hân "rahmetullahi aleyh"^[1], 1304 Ramezân ayında tekrâr da'vet edip, serâyında çok hurmet ve ikrâm yaptı. Rahmetullah efendi 1308 [m. 1890] Ramezân ayında Mekke-i mükerrermede vefât etdi.

Bütün bu eserlerden başka Kur'ân-ı kerîm hakkında, bundan 100 sene evvel yazılmış ba'zı garblıların eserlerini de tedkîk etdik. O zemân şu kanâate vardık ki, bu iki mukaddes kitâb temâmen tarafsız olarak tedkîk edilecek olursa, hangisinin (Allah kelâmı) olduğu [en inâdcı bir insanın bile], hangi dinden olursa olsun âşikâr olarak kabûl etmeğe mecbûr olacağı bir tarzda meydâna çıkmakdadır.

[1] Abdülhamîd hân, 1336 [m. 1918] de vefât etdi.

Bu bölümü iki kısım olarak tertîb etdik. Birinci kısımda, yukarıda ifâde ettiğimiz gibi Kur'ân-ı kerîm ve şimdi elde bulunan Tevrât ve İnciller ve Kur'ân-ı kerîm üzerindeki ilmî tedkîkleri bildirdik.

İkinci kısımda, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın mu'cizeleri, fazîletleri ve güzel ahlâkî yazılıdır. Bunların hepsini, Osmânlı devletinde yetişmiş islâm âlimlerinin meşhûrlarından Nişancı zâde Muhammed efendinin “rahime-hullahü teâlâ” (**Mir'ât-ı Kâinât**) ismindeki türkçe târîh kitâbından intihâb etdik. Kendisi 1031 [m. 1622] de vefât etmiştir. Kitâbı, 1269 [m. 1853] de İstanbul'da basılmıştır.

Sevgili okuyucularımızın, kitâbımızın bu kısmını da büyük âlâka ile okuyacaklarını ve verilen ma'lûmâtıdan fâidelenenlerini ümmîd ederiz. Allahü teâlâ hepimize hidâyet versin. Cümlemizi doğru yolda bulundursun. Âmîn!

**Kış günleri gidip, behâr gelince,
açılır gafletten, gözü dağların.
Donanır, süslenir, gonca güllerle,
geçmez bülbüllere, nazı dağların.**

**Gece gündüz, tesbîhler işleri,
Allah, Allah söyler, dâim kuşları.
Göklere uzanmış, sanki başları,
düâ kiblesine, yüzü dağların.**

**Kudretten, hepsine, hulle biçilir,
Hak rahmeti, üstlerine saçılır.
Dürlü dürlü, çiçekleri açılır,
Cennet-i a'lâdır, yazı dağların.**

**Bakıp doyulmaz, yeşil alanlara,
hidâyetler olur, Hakdan anlara.
Esen yeli, safâ verir canlara,
miskü anber kokar, tozu dağların.**

**Bir yanda, zambaklar, bir yanda lâle,
irmakları benzer, âb-ı zülâle.
(Sebbeha) ma'nâsı, geliyor dile,
şükür Hakka, dâim sözü dağların.**

BUGÜNKÜ TEVRÂT VE İNCİLLER

Bugün dünyâda, Allahü teâlânın varlığına inanan üç büyük din vardır: Yehûdîlik, Hıristiyanlık ve İslâmiyyet. Dünyâda tahmînen 900 milyon hıristiyan, 600 milyon müslimân ve 15 milyon yehûdî bulunduğu, 1979 senesi milletlerarası istatistiklerinde yazılıdır. Geriye kalan insanlar [2 milyardan fazla] ya Allah mefhûmu bilmeyen Buda, Hindu, Brahman ve benzeri dinlere mensûb bulunmakta veyâ putlara, ateşe, güneşe tapmakta, yâhud hiç bir dîni kabûl etmemektedir. Son günlerde, Amerikan neşriyyâtında, müslimânların 600 milyon değil, 900 milyon olduğu bildirilmektedir. Nihâyet Romada bulunan CESİ [Centro Editoriale Studi İslamici = İslâm Teharriyyâtı ve Neşriyyâtı Merkezi]nin 1980 yılındaki neşriyyâtına göre, dünyâda: Asyada 592,3 milyon, Afrikada 245,5 milyon, Avrupada 21 milyon, Amerika ve Kanadada 6 milyon, Avustralyada 0,5 milyon olmak üzere 865,3 milyon müslimân bulunmaktadır. (The Muslim Educational Trust) islâm merkezinin 1984 senesindeki ingilizce neşr ettiği (**İslâm**) kitâbında, dünyâdaki müslimânların mikdârının bir milyarelliye dimilyon olduğu bildirilmekte, kırkaltı islâm devletinde ve diğer dünyâ devletlerindeki müslimânların mikdârları verilmektedir. Bu mikdârın her sene artmakta olduğunu istatistikler göstermektedir. Nüfûsunun % 50'sinden fazlası müslimân olan devletlerin sayısı ise 57 yi bulmaktadır. 21. asra girdiğimiz bugünlerde, insanların içinde hâlâ puta tapanların bulunması, acınacak bir hâldir. Bunun yanında, Allahü teâlânın varlığına îmân eden üç büyük dîne mensûb olanların bir kısmı da, inançlarını temâmen gayb etmiştir. Çünkü, onların ellerinden tutan hakîkî mürşid kalmamıştır. İlm ve fen öğrenerek yetişen gençleri, din ve fen bilgilerinden mahrûm, câhil din adamları vâsıtası ile din sevgisine kavuşturmak imkânı yoktur. Onları se'âdete kavuşturabilmek için, zemânımızın fen bilgilerinde mütehassıs, açık fikrli, dînini iyi bilen rehberlere ihtiyâc vardır. Biz, bu kısımda, temâmîle bî-teraf olarak hakîkî Allah dînini arayıp bulmak ve dünyâda bulunan iki büyük kitâbın, ya'nî bugünkü Tevrât ve İnciller ile Kur'ân-ı kerîmden hangisinin hakîkî Allah kitâbı olduğunu, ilmî üsûllerle tedkîk ve tesbît etmek ve bu husûsda tereddüde düşen kimselere doğru yolu göstermek istiyoruz.

Okuyucularımız şuna emîn olsunlar ki, bu tedkîkler yapılırken, temâmen bî- taraf olarak hareket edilmiştir. Tedkîk ettiğimiz iki büyük din kitâbı, Kitâb-ı mukaddes, ya'nî Tevrât ve bugünkü İnciller ile Kur'ân-ı kerîmdir. (**Ahd-i Atîk**) ismi altında, Kitâb-ı mukaddese ilâve edilmiş olan, Tevrât da İncil ile birlikde tedkîk edilmiştir. Ya'nî tedkîk için ele aldığımız kitâb, bugün Hıristiyan âleminde (**Kitâb-ı mukaddes** = Evangelium) ismi altında, hakîkî İncil yerine konmuş olan kitâblardır.

Kitâb-ı mukaddes tek kitâb değildir. İçinde evvelâ, (**Ahd-i Atîk** = Eski Ahd) kısmı vardır. (**Ahd-i Cedîd** = Yeni Ahd) denilen ikinci kısmı ise, Matta, Markos, Luka ve Yuhannânın yazdığı İncil kitâblarını ve Lukanın Resûllerin işleri kitâbı ve havârîler ile, Pavlosun, Ya'kûbun, Petrusun, Yuhannânın yazdıkları mektûbları ile Wohy kitâbını ihtivâ etmektedir. (**Ahd-i Atîk**) üç kısımdan müteşekkildir. Birinci kısım, Mûsâ aleyhisselâma indirilen (**Tevrât**) zan edilen beş kitâb olup, Tekvîn, Çıkış, Levililer, Sayılar ve Tesniyedir. İkinci kısım, (**Neviim**) ya'nî Peygamberlerdir. Bu kısım da, ilk peygamberler ve son peygamberler olmak üzere ikiye ayrılır. Bunlar Yeşu', Hâkimler, Samuel, Melikler, İşâyâ, Yeremya, Hezekiel, Hoşea, Yoel, Amos, Obadya, Yünüs, Mika, Nâhûm, Habakkuk, Tsefanya, Haggay, Zekeriyyâ ve Malakidir. Üçüncü kısım (**Ketuvim**), ya'nî kitâblar, yazılardır. Bunlar, Dâvüd aleyhisselâm tarafından yazıldığı zannedilen Mezmurlar ile, Süleymânın meselleri, Neşîdeler neşîdesi, Vâiz, Rût, Ester, Eyub, Yeremyanın mersiyeleri, Daniel, Ezrâ, Nehemyâ ve Târîhler gibi kitâblardır.

Bütün bu kitâblarda mevcûd olan husûsları kim bildiriyor? Müteassib yehûdîler ve hıristiyanlar ki, aynı kitâblara inandıkları hâlde, aralarında pek çok ihtilâflar vardır. Bunlar, bu kitâblarda mevcûd olan sözlerin Allah kelâmı olduğunu iddi'â etmektedirler. Hâlbuki, iyice tedkîk edilirse, bu kitâblarda mevcûd olan sözlerin üç menba'dan geldiğini kabûl etmek icâb eder.

1) Bunların bir kısmı Allah kelâmı olabilir. Çünkü, burada bizat Allahü teâlâ insanlara hitâb etmektedir. Meselâ:

(Onlar için kardeşleri arasından senin gibi bir Peygamber çıkaracağım ve kelâmımı onun ağzına koyacağım ve ona emr edeceğim her şeyi onlara söyleyecek). [Tesniye, 18:18]

(Ben Rabbim! Benden başka halâskâr, kurtarıcı yoktur). [Eş'iyâ [İşâyâ]: 43:11]

(Ey dünyânın nehâyetleri, hepiniz bana teveccüh edin, yönelin de kurtulun! Çünkü, Allah benim. Benden başkası yoktur). [Eş'iyâ: 45:22]

Bu cümlelerin Benî İsrâile gönderilen Peygamberlerin kitâblarından alındığını zan ediyoruz. Zîrâ, dikkat ediniz, Allahü teâlâ bu sözlerle, BİR olduğunu (Oğul ve Rûh-ül-kuds gibi ilahların olmadığını), Peygamberleri kendisinin gönderdiğini ve kendisinden başka HİÇBİR İLAH BULUNMADIĞINI beyân etmektedir.

Şimdi Kitâb-ı mukaddesin ikinci menba'ını îzâh edelim:

2) Bu ikinci kısımda yazılı olan sözler Peygamberler tarafından söylenilmiş olabilir. Meselâ:

(Sâat dokuza doğru İsrâ, feryâd ederek (Eli, Eli, Lama, Sabaktani). Ya'nî Allahım, Allahım, beni niçin terk etdin? diye yüksek sesle bağırdı.) [Matta, 27:46]

(İsrâ ona cevâb verdi: Dinle ey İsrâîl! Allahımız Rab, bir tek olan Rab'dir.) [Markos 12:29] [Dikkat edin, yine Oğuldan ve Rûhülkudsden bahs edilmiyor.]

(İsrâ ona dedi: Niçin bana kerîm, iyi diyorsun? Allahdan gayrı kerîm, iyi yoktur). [Markos 10:18]

İsrâ aleyhisselâm tarafından söylendiği rivâyet edilen bu sözler, Peygamber kelâmı olabilir. O hâlde Kitâb-ı mukaddesde Allahü teâlânın kelâmı ile Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” kelâmları birbirine karışmış bulunmaktadır. Hâlbuki müslimânlar Allahü teâlânın kelâmı ile Peygamberin kelâmlarını birbirinden ayırmışlar ve Peygamberin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” kelâmlarını (**Hadîs-i şerîf**) ismi altında ayrı kitâblarda toplamışlardır.

Şimdi Kitâb-ı mukaddesin üçüncü kısmındaki sözlere gelelim:

3) Buradaki sözlerin bir kısmı İsrâ aleyhisselâmın havâfîleri tarafından, İsrâ aleyhisselâm hakkında kayd edilmiş vak'alardan, bir kısmı ba'zı kimselerin sözlerinden, bir kısmı ba'zı târîhçilerin rivâyetlerinden, bir kısmı ise, kimin tarafından ve niçin söylendiği ma'lûm olmayan rivâyetlerden ibâretidir. Bir misâl verelim:

(Uzakda yapraklı bir incir ağacı gördü. Belki onda birşey bulurum diye onun yanına geldi. Yanına varınca, üzerinde yapraklardan başka birşey bulamadı. Çünkü incir mevsimi değildi). [Markos 11:13]

Burada bir kimse, diğer bir kimseden bahs ediyor. Anlatanın kim olduğu belli değildir. Ancak, incir ağacının yanına giden zâtın İsrâ aleyhisselâm olduğu beyân edilmektedir. Bu satırları yazan Markos ise, İsrâ aleyhisselâmı hiç görmemiştir. Buradaki diğer bir husûs da, bu âyetin devâmı olan 14 üncü âyetde, İsrâ aleyhisselâm

mın, incir ağacına bir dahâ hiç meyve vermemesi için, beddûâ etmesidir. Böyle bir şey aslâ düşünülemez. Zîrâ, mevsimsiz incir vermek, ağacın elinde değildir. Bir Peygamberin, Allahü teâlânın yarattığı âciz bir ağaca, mevsimsiz meyve vermediği için beddûâ etmesi, akla, ilme, fenne ve dinlere zıddır.

Bugün elde bulunan Kitâb-ı mukaddesin büyük bir kısmında, kim tarafından söylenildiği bilinmeyen, fekat muhakkak insan sözü olduğu hemen anlaşılan sözler çokdur. Bunları Allah kelâmı olarak kabûl etmenin imkânı yoktur.

Şimdi lütfen elimizi kalbimizin üzerine koyarak iyice bir tefekkür edelim: İçinde bir kısım Allah kelâmı, bir kısım Peygamber sözü, fekat büyük bir kısmı insanların muhtelif rivâyetleri bulunan bir kitâb (Allah Kelâmı) olarak kabûl edilebilir mi? Hele (insan sözü) olan kısımlarında dürlü dürlü yanlışlıklar bulunması, aynı husûsu anlatanların birbirinden çok farklı ifâdeleri, verilen rakamların birbirini tutmayışı -ki bunlardan aşağıda bahs olunacak, yanlışlar gösterilecektir- bugünkü Tevrât ve İncillerin temâmîle bir insan eseri olduğunu açıkça isbât etmektedir.

Müslimânların kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmde, Nisâ sûresinin seksen ikinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Onlar, hâlâ Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğunu ve ma'nâsını düşünmeyecekler mi? [Kur'ân-ı kerîm Allah kelâmıdır.] Eğer böyle olmasaydı, içinde muhakkak ihtilâflar bulunurdu)** buyurulmuşdur. Bu ne kadar doğru bir sözdür! Kitâb-ı mukaddesde bulunan ayrılıklar, onun bir insan eseri olduğunu göstermektedir. Aşağıda ayrıca anlatacağımız gibi, Tevrât ve İnciller birçok def'alar dînî hey'etler, sinod [synode = meclis-i rûhânî]ler tarafından tedkîk edilmiş, tashîh edilmiş, değiştirilmiş, islâh edilmiş, kısaca şeklden şekle girmiştir. Allahü teâlânın kelâmı tashîh edilebilir mi? Kur'ân-ı kerîm, vahy olduğu günden bugüne kadar, bir tek harfi dahî değişmemiştir. Kur'ân-ı kerîm bahsinde göreceğiniz gibi, bu husûsun te'mîni için her dürlü çâreye başvurulmuşdur. Kur'ân-ı kerîmin bugüne kadar değişmeden geldiğini en müte'assıb hıristiyan din adamları bile, hasedlerinden çatlayarak, i'tirâf etmektedirler. Allah kelâmı böyle olur! Hiç değişmez. Bugünkü İncillerin Allahü teâlânın kelâmı mı, yoksa insan eseri mi olduğu hakkında sözü, hıristiyan din ve fen adamlarına bırakalım:

Moody İncil Enstitüsünden Dr. Graham SCROGGIE, (İncil Allah kelâmı mıdır?) adlı kitâbının 17. sahîfesinde diyor ki:

(Evet, Kitâb-ı mukaddes insan eseridir. Ba'zı kimseler, neden olduğunu anlamadığım sebeplerden ötürü, bunu inkâr etmekte-

dirler. Kitâb-ı mukaddes, insanların dimâğında teşekkül etmiş, insanlar tarafından, insan dili ve insan eli ile yazılmış ve temâmen insan karakteri taşıyan bir eserdir.)

Kenneth Cragg, hıristiyan din adamı olmasına rağmen, şöyle demektedir:

(Kitâb-ı mukaddesin Ahd-i Cedîd kısmı, Allah sözü değildir. Burada doğrudan doğruya insanların anlattdıkları hikâyeler ve her hangi bir işin nasıl yapıldığını gören insanların görgü şahidliği vardır. Sırf insan sözü olan bu kısımlar, kilise tarafından insanlara Allahü teâlânın kelâmı gibi nakl edilmektedir.)

Teolog Prof. Geysler: (Kitâb-ı mukaddes Allah kelâmı değildir. Fekat, buna rağmen kutsal bir kitâbdır) demektedir.

İncilde yazılı husûslara, bilhassa Allah, oğul ve rûhulkuds gibi üçlü tanrıya inanmayan papalar bile zuhûr etmiştir. Bunlardan biri olan Papa HONORİUS, üçlü tanrıyı kat'iyetle red ettiği için, ölümünden 48 sene sonra İstanbulda toplanan ruhban meclisi tarafından, m. 680 senesinde resmen la'netlenmiştir.

Îsâ aleyhisselâmın havâriflerinden biri olan ve Pavlos ile birlikde hıristiyan dînini neşr etmek için seyâhatlar yapmış bulunan Barnabasın yazdığı İncil ise, birdenbire yok edilmiş ve bu İncilde yazılı olan, (Îsâ aleyhisselâm, benden sonra bir Peygamber dahâ gelecek, onun ismi Muhammed "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" olacak ve size birçok şeyler öğretecektir dedi), hakîkati, müte'assıb hıristiyanlar tarafından gizlenmiştir. [Bu husûsda dahâ geniş bilgiyi, bu kitâbın (**Müslimânlık ve Hıristiyanlık**) kısmında bulabilirsiniz.]

Demek oluyor ki, bugünkü Kitâb-ı mukaddes hakkında, bütün garblı ilm adamları ile birlikde vereceğimiz karar şudur: Kitâb-ı mukaddes Allah kelâmı değildir. Allah kelâmı olan hakîkî Tevrât ve İncil, bugünkü şekli ile temâmen başka bir kitâb hâline dönüşmüştür. Bugünkü İncilde Allah kelâmı olması düşünülebilen sözler yanında, başka kimseler tarafından ilâve edilen birçok sözler, tahmînler, rivâyetler ve hikâyeler vardır. Hele üçlü tanrıdan bahs eden kısımlar, imânın esâsı olan (**Allah birdir**) akîdesine ve insanların akl-ı selîmlerine hiç uymayan iddi'âlardır.

Tevrât ve İncil yunancaya ve latinceye terceme edilirken, o zemâna kadar yüzlerce tanrısı olan putperest Romalılar ve Yunanlılar, tek tanrıyı çok az görerek, onu çoğaltmak istemişlerdir. Ba'zı âlimlere göre, hakîkî İncildeki tek Allah i'tikâdının yunanca tercemede üçe çıkarılmasına Yunanlıların Eflâtun felsefesine bağlı ol-

maları sebep olmuştur. Eflâtun felsefesi, her şeyi üçe böler. Mese-lâ edeb üç his kuvvetine dayanır: Ahlâk, akl ve tabî'at. Tabî'at da, nebât, hayvan ve insan olarak üçe ayrılır. Eflâtun, esâsda dünyâyı yaratan kudretin tek olduğunu düşünmekle berâber, onun iki yar-dımcısı dahâ olabileceğini ileri sürmüştür. Bu da, (teslîs = Üçlü tanrı) fikrinin doğmasına sebep olmuştur. Bu nazariyyeyi kabûl eden birçok târihçi vardır. Hâlbuki, bugünkü Tevrât ve İncillerde bile, birçok yerlerinde, aşağıda göreceğiniz gibi, (Allah benim! Al-lah tekdir. Benden başka Allah yokdur) sözleri bulunmaktadır. Bugünkü Kitâb-ı mukaddesler bile, zorla içine sokuşdurulan üç tanrı akîdesini, i'tikâdını red etmektedir. Bu üç tanrı fikrinin ter-ceme hatâsı olduğu da iddi'â edilmektedir. Bilhâssa son günlerde, üçlü tanrıya artık hiç bir kimsenin inanmadığını gören hıristiyan kilisesi, (baba) ve (oğul) kelimelerinin büsbütün başka ma'nâlara geldiğini öne sürmekte ve Tek Allah inancı üzerinde durmakta-dır. Aşağıda bu terceme mes'elesini tekrâr ele alacağız.

Bugünkü Tevrât ve İncillerin, Allah kelâmı olmadığı anlaşıldı-ğı ve birçok hıristiyanlar da bunu bildirdikleri hâlde, hâlâ ba'zı mü-te'assib hıristiyanlar, (İncilin her sözü Allah kelâmıdır) diye iddi'â etmektedirler. Bu gibi müte'assıblar için ancak şu sözleri söyleye-biliriz: Bekara sûresinin, onsekizinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Onlar [hakkı dinlemekten ve kabûlden] sağırdırlar, [îmânı ve hakkı söylemeyen] dilsizdirler, [doğru, hak yolu görmiyen] kördür-ler. Bu hâllerinden rücû' edip, doğru yola dönmezler)** buyurulmuş-dur. Matta İncilinin onüçüncü bâbının, onüçüncü âyetinde, (Gör-dükleri hâlde görmezler, işitdikleri hâlde işitmezler ve anlamazlar) demektedir.

Şimdi İncîli tekrâr tedkîk edelim:

Her şeyden evvel, bütün hıristiyanların elinde bulunan İncille-rin tek bir İncil olmadığını söyleyelim. Bir katolik ile İncil hakkın-da konuşmak isterseniz, size (Hangi İncil?) diye sorar. Çünkü, ka-toliklerin, protestanların ve ortodoksların muhtelif İncilleri var-dır. Siz (Nasıl oluyor da, Allah kelâmı olan İncilin birçok cinsleri var?) diye sorarsanız, onlar biraz tereddüd etdikden sonra, (Efen-dim, esâsda İncil birdir. Fekat tefsîrlerinde farklar olabilir) diye soru ile alâkası olmayan garîb bir cevâb verirler. Eğer târihi tedkîk edersek görürüz ki, ilk Romen Katolik İncîli, Jeromeun latin İncî-li, Vulgatanın tercemesi ile 990 [m. 1582] senesinde Reimsde mey-dâna çıkmış, 1609 senesinde Douayde tekrar basılmışdır. Bugün de İngilizce olarak RCV (Roman Catholic Version = Romen Ka-tolik İfâdesi) ismi altında mevcûddur. Fekat bugün İngilizlerin

elinde bulunan İncil, bu eski İncilin çok değişmiş bir şeklidir. Çünkü 1600 senesinden bugüne kadar İncil birçok tebeddüllerden geçmiş, içindeki ba'zı kısımlar (**apocrypha**), ya'nî (doğruluğundan şübhelenilen kısımlar) olarak çıkarılmış, ba'zı kısımları, meselâ Jüdit, Tobias, Bâruh, Ester v.s. büsbütün kaldırılmışdır. Nihâyet AV (Authorised Version = Resmen kabul edilmiş ifâde) ismi ile (son ve doğru İncil) olarak neşr olunmuşdur. Fekat birçok ilm adamları, hattâ meşhûr başvekîl Churchill bile, (Bu İncilin ifâdesi son derecede bozuktur) dedikleri için, bir müddet, 1611 senesinden kalan ve KJV (Kral James İfâdesi) ismi altında meşhûr olan eski İncile dönülmüşdür. Nihâyet 1952 senesinde İncil yeniden düzeltilmiş ve RSV (düzeltilmiş ve gözden geçirilmiş ifâde) isminde yeni bir İncil hâzırlanmış, fekat bu da kâfi derecede düzeltilmemiş kabul edildiğinden, bundan kısa bir zemân sonra 1391 [m. 1971]de (Çifte tashîhli İncil) ortaya konulmuşdur.

Katoliklerin İncili de pek çok tahrîfâta [değişikliklere] uğramışdır. Şöyle ki, İbrânîceden yunancaya ve ondan da latinceye çevrilen İncil, 325 senesinde Büyük Konstantinin emri ile toplanan İznik meclisi, 364 senesinde Ludicia meclisi, 381 de İstanbul meclisi, 397 senesinde Kartaca ruhban meclisi, 431 de Efesus [Efes] meclisi, 451 de Kadıköy meclisi ve dahâ birçok meclisler tarafından tedkik edilip, her def'asında yeniden tertîb edilmiş, her def'asında ba'zı kısımlar tebdîl edilmiş, Ahd-i Atıkde bulunan ba'zı kitâblar çıkarılmış, ba'zı meclislerde red edilen ba'zı kitâblar ise kabul edilmişdir. Fekat 930 [m. 1524] senesinde Protestanlık meydâna çıkınca, bu kitâblar tekrâr incelenmiş, yine değişiklikler yapılmışdır.

Bütün bu müddet zarfında, pek çok hıristiyan din adamı, yapılan terceme ve değişikliklere i'tirâz etmiş, kitâb-ı mukaddesin ba'zı kısımlarının ilâve edildiğini ileri sürmüşlerdir.

Yukarıda da bahs etdiğimiz gibi, İncilin en eski şekli olan, İbrânîce nüshasından yanlış terceme edildiğini iddi'â edenler çok haklıdırlar. Zîrâ İbrânîcede (**Baba**) kelimesi, yalnız bir çocuğun kendi babası değil, aynı zemânda (Hürmete lâıyk büyük bir şahsiyyet) ma'nâsına da gelmektedir. Bunun içindir ki, Kur'ân-ı kerîmde, İbrâhîm aleyhisselâmın amcası olan Âzere (Âzer denilen babası) denilmektedir. Çünkü, asl babası olan Târuh ölmüşdü. Amcası Âzerin yanında yetişmiş ve o zemânki âdete uyarak, ona baba demişdi. Türkistânda, hürmet edilen, merhamet edilen kimselere de (baba) denildiğini, (**Reşehât**) kitâbındaki konuşmalar göstermektedir. Biz türkçede de, (Ne baba adam!) diye bir kim-

seye duyduğumuz hayrânlığı ifâde ederiz.

(Oğul) kelimesi de İbrânicede çok kerreler, bir şahsın rütbece veyâ yaşça kendisinden dahâ küçük olan, fekat kendisine son derece bir sevgi ile bağlı bulunduğu bir şahsı tasvîr etmek için kullanılmaktadır. Matta İncilinin beşinci bâbı, dokuzuncu âyetinde, (Ne mutlu sulh edicilere! Zîrâ onlara Allahın OĞLU denecektir) denilmektedir. Görülüyor ki, burada (Oğul) kelimesi, (Allahın sevgili kulu) ma'nâsına kullanılmaktadır. O hâlde, hakîkî İncilde (Baba), mübârek bir mevcûd ve (oğul) da sevgili bir kul olarak beyân olunmuştur. Ya'nî maksad, üç tanrı değildir. (Baba) ve (Oğul) kelimelerinin kullanıldığı yerlerden çıkan ma'nâ, her şeyin hâkimi ve mâliki Allahü teâlânın, Îsâ aleyhisselâm gibi sevgili bir kulunu insanlara peygamber olarak gönderdiği'dir. Aklları ancak bu günlerde başlarına gelen hıristiyanların büyük kısmı, (Hepimiz Allahın kulu, çocuğuyuz. Allah hepimizin rabbi, babasıdır. İncillerdeki (Baba) ve (Oğul) kelimelerini böyle anlamak lâzımdır) demektedirler.

İbrânice olan en eski İncil nüshalarından birçok kelimelerin de yanlış terceme edildiği, aşağıdaki misâllerden anlaşılmaktadır.

Şöyle ki:

1) Ahd-i atîkin ilk kitâbı Tekvînin İbrânice aslında Cenâb-ı Hakdan (ALLAH) ya'nî bir (L) harfi eksik olarak (ALAH) diye bahs olunmaktadır. Hâlbuki ikide birde tashîh edilen, değışdirilen İncilde, bu kelime çıkarılmışdır. Ya'nî hıristiyanlar Müslimânların Allahına yakın olmaktan korkmuşlardır.

2) Ahd-i atîkin İbrânice aslında (bâkire = kız) kelimesi yoktur. Îsâ aleyhisselâmın doğumu hakkında eski İbrânice nüshalarının, İşâyâ kitâbı, 7. ci bâbı 14. cü âyetinde, (Rab, size bir alâmet verecek, işte kız gebe kalacak ve bir oğlu olacak ve onun adını İmmanuel koyacak) demektedir. Burada İbrânice (Kız) ma'nâsına (ALMAH) kelimesi kullanılmışdır. Hâlbuki, İbrânice (Bâkire) BETHULAH kelimesi ile ifâde edilir. Bâkire kız kelimesi hıristiyanların dahâ işine geldiğinden (Kız) yerine (Bâkire kız) kelimesi kullanılmış ve hıristiyanlık âlemine (Kudsî Bâkire) ma'nâsı aşılansdır.

3) Koyu müte'assıb İngiliz papazları, dahâ ileriye giderek, Yuhannâ İncilinin 3. cü bâbının 16. cü âyetindeki, (Zîrâ Allah dünyâyı o kadar sevdi ki, biricik oğlunu [ya'nî çok sevdiği kimseyi] verdi [ya'nî oraya gönderdi], tâ ki ona îmân eden her adam helâk olmasın, ancak ebedî [sonsuz] hayâtı olsun) cümlesini, (Zîrâ, Allah dünyâyı o kadar sevdi ki, **(Kendisinin doğurmuş olduğu)** biricik

oğlunu verdi, tâ ki ona î mân eden herkes helâk olmasın, ancak ebedî hayâtı olsun) şekline sokmak bedbahtlığında bulunmuşlardır. Burada, İngilizce (begotten) kelimesini kullanmışlardır ki, bu kelime doğrudan doğruya (doğurmuş) ma'nâsına gelir. Hâlbuki, bugünkü Kitâb-ı mukaddesin birçok yerlerinde Allahü teâlânın BİR olduğu, İsâ aleyhisselâmın ise, (Peygamber) olarak gönderildiği yazılıdır. Bunların bir kısmını aşağıda zikr ediyoruz:

(Dinle ey İsrâîl! Allahımız Rab bir olan Rabdir) [Markos, 12:29]

(Allah birdir. Ondan gayrı yokdur.) [Markos, 12:32]

Tesniyenin 4. cü bâbının 39. cu âyetinde, (Ve bugün bil ve yüreğine koy ki, yukarıda göklerde ve aşağıda yerde RAB O AL-LAH'dır, başkası yokdur) demektedir.

Tesniyenin 6. cı bâbının 4. cü ve 5. ci âyetlerinde ise, (RAB, BİR OLAN RABDİR ve ALLAH'ın olan RABBİ bütün kalbinle ve bütün cânınla ve bütün kuvvetinle seveceksin) demektedir.

Yine Tesniyenin 32. ci bâbının 39. cu âyetinde de, (Şimdi görün ki, BEN, BEN Oyum ve nezdimde [başka] ilâh yokdur) demektedir.

İşâyânın 40. cı bâbının 25 ve 26. cı âyetlerinde, (Beni kime ben-zeteceksiniz ki, BEN Ona müsâvî olayım? Kuddûs [olan Allah] diyor. Gözlerinizi yukarı kaldırın ve görün, bunları [gökleri] kim yarattı) demektedir.

Yine İşâyânın 43. cü bâbının 10. cu ve devâmındaki âyetlerinde, (RAB diyor: Siz şahidlerim ve seçtiğim kulumsunuz, tâ ki, bilip bana inanasınız ve benim O olduğumu anlıyasınız. BENDEN ÖNCE (ALLAH) OLMADI ve BENDEN SONRA OLMIYACAĞAK. Ben, ben Rabbim ve Benden başka kurtarıcı yokdur. RAB diyor ve BEN ALLAHIM) demektedir.

Yine İşâyânın 44. cü bâbının 6. ci âyetinde, (Rab diyor, ilk benim ve son benim ve benden başka ALLAH yokdur) demektedir.

Yine İşâyânın 45. ci bâbının 5. ci âyetinde, (RAB benim ve başkası yokdur. BENDEN BAŞKA ALLAH YOKDUR) demektedir.

Yine İşâyânın 45. ci bâbının 18. ci âyetinde, (Çünkü gökleri yaratan RAB, dünyâya şekl veren ve onu yaratan, onu pekişdiren ve onu boşuna yaratmayan, üzerinde oturulsun diye ona şekl veren ALLAH şöyle diyor: RAB benim ve başkası yokdur) demektedir.

Aynı bâbın 21 ve 22. ci âyetlerinde ise, (Ben RAB değil miyim? Ve benden başka ALLAH yoktur. Benden başka hak ALLAH ve kurtarıcı yoktur. Ey yeryüzünde olanlar, hepiniz bana dönünüz de kurtulun. Çünkü ALLAH benim ve başkası yoktur) demektedir.

Yine İşâyânın 46. cı bâbının 9. cu âyetinde ise, (ALLAH benim, başkası yoktur. Ben ALLAH'ım ve benim gibisi yoktur) demektedir.

İsâ aleyhisselâmın peygamber olduğuna dâir İncillerden beyânlar:

Matta İncilinin 21. ci bâbının 10. cu ve 11. ci âyetlerinde, (İsâ Yerusulime [Kudüse] vardığı zemân bütün şehir, bu kimdir? diyerek sarsıldı. Ve kalabalıklar, Galilenin Nâsıra şehrinden İSÂ PEYGAMBER budur dediler) demektedir.

Yuhannâ İncilinin 5. ci bâbının 30. cu âyetinde, (İsâ dedi ki, ben kendiliğimden bir şey yapamam, işitdiğime [ya'nî bana verilen vahye] göre hüküm ederim. Kendi irâdemi [bir şeyi yaptırmak arzusu] değil, ancak beni gönderenin [ya'nî Allahın] irâdesini arırım) demektedir.

Matta İncilinin 13. cü bâbının 57. ci âyetinde İsâ aleyhisselâm onlara, (Bir **Peygamber**, kendi vatanından ve evinden gayrı yerlerde de i'tibârsız değildir dedi) demektedir.

Yuhannâ İncilinin 8. ci bâbının 26. cı âyetinde, (Beni irsâl eden [gönderen] Allahdır. Ben dünyâyâ ancak Ondan işitdiklerimi söylerim) demektedir.

Yuhannâ İncilinin 14. cü bâbının 24. cü âyetinde, (İşitdiğiniz sözler benim değil, ancak beni gönderen babanıdır [ya'nî büyük bir varlık olan Allahındır]) demektedir.

Yuhannâ İncilinin 17. ci bâbının 3. cü âyetinde, (Ey Baba, ebedî hayat [Cennet hayâtı, hakîkî bir ALLAH olan] Seni ve gönderdiğin İsâ Mesîhi bilmekdir) demektedir.

Yuhannâ İncilinin 14. cü bâbının 28. ci âyetinde İsâ aleyhisselâmın, (Baba benden büyükdür) dediği yazılıdır.

Resûllerin işlerinin 2. ci bâbının 22. ci âyetinde, (Ey İsrâîl erleri, bu sözleri dinleyin: Nâsıralı İŝâyı ve onun tarafından tasdik edilmiş olan adamı, siz kendiniz de bilirsiniz) demektedir.

3. cü bâbının 26. cı âyetinde ise, (Allah her birinizi kötülüklerinden döndürmekle mübârek kılsın diye, kulunu kıyâm etdirip, önce size gönderdi) demektedir.

4. cü bâbının 30. cu âyetinde de, (Mukaddes kulun Îsânın ismi ile âlâmetler ve hârikalar olsun diye..) demektedir. Bu âyetlerde, Îsâ aleyhisselâmin peygamberliği ve Allahü teâlânın vahy etmesi ile konuşmuş olduğu, açıkca bildirilmektedir.

Bütün bu cümleler bugün hıristiyanların elinde bulunan Kitâb-ı mukaddesden alınmıştır. Ya'nî ne kadar değiştirilirse değiştirilsin, hâlâ bugünkü Tevrât ve İncillerde muhakkak hakîkî İncilden kalma doğru sözler bulunmaktadır.

Allahü teâlânın, Îsâ aleyhisselâmı Allahın oğlu olarak göstermek isteyenlere, hattâ bu maksad ile Tevrât ve İncildeki cümleleri değiştirmek küstahlığında bulunanlara karşı ne kadar gazaba geldiği, Kur'ân-ı kerîmde Meryem sûresinin 88-93. cü âyetlerinde meâlen şöyle beyân buyurulmuştur:

([Yehûdîler ve Hıristiyanlar], **Rahmân çocuk edindi dediler.** [Ey Resûlüm sen onlara de ki,] **ortaya büyük bir yalan atdınız. İsnâd ettikleri o sözden, nerede ise, gökler paralanacak, yer yarılacak, dağlar dağılacaktı. Hâlbuki Rahmânın çocuk edinmesi, Onun azametüne lâîk değildir. Çünkü göklerde ve yerlerde hiçbir kimse yoktur ki, Rahmâna kul olarak gelici olmasın.**) Kur'ân-ı kerîmin İhlâs sûresinin üçüncü âyetinde Allahü teâlâ meâlen buyuruyor: **(Allah doğmamış ve doğurmamıştır.)** Nisâ sûresinin yüz yetmiş birinci âyetinde meâlen, **(Ey ehl-i kitâb [Yehûdîler ve Hıristiyanlar]! Dîninizde taşkınlık etmeyin. Allahü teâlâ hakkında doğruyu söyleyin [Ona iftirâ ederek Îsâ "aleyhisselâm" Allahın oğludur demeyin], Meryem oğlu Îsâ, Allahü teâlânın resûlüdür. Ol emri ile yaratılmış mahlûkudur. Onu Meryeme ilkâ etdi. [Ey hıristiyanlar] Allahü teâlâyâ ve resûlüne îmân edin, ilah üçdür ve Allahü teâlâ üçüncüsüdür demeyin. Bundan sakınmanız sizin için hayırlıdır. Allah ancak bir TEK ma'bûddur. Çocuğu olmaktan münezzehdir)** buyurulmuştur.

Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, İncîli değiştirenlere karşı, Bekara sûresinin onuncu âyetinde meâlen şöyle hitâb etmektedir: **(Kalblerinde [şek ve nifak] hastalığı vardır. Allahü teâlâ hastalıklarını arttırmıştır. Yalancılıklarından dolayı elem verici azâba uğrayacaklardır).**

Bekara sûresi 79. cu âyetinde meâlen, **(Vay, [tahrîf olunmuş] kitâbı kendi elleri ile yazıp da, onu birkaç kuruşa satmak için, Allah tarafındandır diyenlere! Vay, ellerinin yazdıklarına! Vay kazandıklarına!)** buyurularak, onların elîm bir azâba uğrayacağını haber vermiştir.

KİTÂB-I MUKADDESDEKİ (Tevrât ve İncillerdeki) HATÂLARDAN BA'ZILARI

Tevrâtta ve İncilde değişdirilmiş yerleri bildiren kitâblardan en meşhûru (**İzhâru tebdîlil-yehûd vennasârâ fittevrâti vel-İncil ve be-yânü-tenâkudi mâ-bi eydihim**)dir. Bu kitâbı 456 h.de vefât eden Alî bin Ahmed Emevî yazmıştır.

Bugün, hakîkaten, (**Kitâb-ı mukaddes**)i mütemâdiyen değişdirerek yeni İnciller neşretmek, bu kitâbları satmak, çok büyük bir kazanç kaynağıdır. Çünkü, ister inansın, ister inanmasın, her Avrupalının evinde bir Kitâb-ı mukaddes [Tevrât ve İncil] vardır. Hele Avrupalı köylülerin çoğu, Kitâb-ı mukaddesden başka bir kitâb bilmez, bundan başka hiçbir kitâb okumazlar. Avrupalıların kültür seviyesi, çoğumuzun zan etdiği kadar yüksek değildir. Köylerde oturanlar okuma yazma bilirlir ise de, dünyâdan haberleri yoktur. Ancak, Kitâb-ı mukaddes okurlar. Onun için, her yeni (gözden geçirilmiş ve düzeltilmiş) Kitâb-ı mukaddes, milyonlarca nüsha basılmakta ve bu Kitâb-ı mukaddesi basanlara her sene milyonlar kazandırmaktadır. O hâlde, Kitâb-ı mukaddesi ikide birde değişdirek yeniden basmaktan dahâ kârlı bir iş yoldur.

Garblı mecmû'alar, ikide birde (Kitâb-ı mukaddesde hatâ var) diye yazmaktan geri kalmazlar. İçlerinde, meşhûr ilm adamlarının veyâ teologların ibret ile okunacak ciddî makaleleri de bulunur. Aşağıda bunlardan birini göreceksiniz:

şimdi siz de, Allahü teâlânın kelâmı nasıl yanlış terceme edilir? Allahü teâlânın kelâmı nasıl insanlar tarafından tashiह edilir? Allahü teâlânın kitâbı nasıl tedkîka tâbî' tutulur? Böyle mütemâdiyen değişdirilen, düzeltilen bir kitâb mümkün değil (Allahü teâlânın kelâmı olamaz) diyeceksiniz. Hele 1971 senesinde ikinci def'a değişdirilen İngiliz İncilinin mukaddemesinde bulunan şu kelimeleri okursanız, büsbütün hayret edeceksiniz. En son tashihi yapan dîni hey'et, önsözde şunları söylüyor: (..... Kral James tarafından hâzırlatılan Kitâb-ı mukaddesin ifâdesi hakîkaten son derece mükemmeldir. İngiliz neşriyâtının en yüksek bir eseri olarak kabûl edilebilir. Fekat, ne yazık ki, bu kitâbda gâyet ağır hatâlar vardır ve bu hatâlar, o kadar çok ve o kadar ciddîdir ki, bunların

muhakkak düzeltilmesi lâzımdır.)

Düşünün bir kerre, bir dînî hey'et toplanıyor ve İngilterede 1020 [m. 1611] senesinden 1391 [m. 1971] senesine kadar (Allah kelâmı) diye inanılan kitâbda birçok CİDDÎ hatâlar buluyor ve bunların muhakkak tashîhi lâzımdır diye karar veriyor! Artık bu kitâbın (Allah Kitâbı) olduğuna kim inanır? Aşağıda size hoş bir hikâyeye nakl edeceğiz. Bu hikâyeyi anlatan, hıristiyan din ve fen adamları ile, hıristiyanlık akîdeleri ve kitâb-ı mukaddes üzerinde münâzaralar yapan ve bunların tahrîf edilmiş olduğunu isbât eden Güney Afrikalı Ahmed Didatdır. [Hıristiyanlık ve tahrîf edilmiş İnciller üzerinde çalışmalar yapan bu zât, Ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklüğünü anlıyamamış bir mezhebsizdir.] Ahmed Didat diyor ki:

(Amerikada neşr olunan AWAKE (Uyan!) mecmû'asının 8 Eylül 1957 târîhli nüshasında şöyle bir makâle çıkdı: (Meğerse Kitâb-ı mukaddesde temâm 50.000 hatâ varmış! Geçenlerde bir genç hıristiyan, KJV (Kral James Beyânı) olan Kitâb-ı mukaddesden bir dâne satın almışdı. Tabî'î İncîli (Kitâb-ı mukaddesi) Allah kelâmı olarak kabûl etdiğinden, içinde hiçbir hatâ bulunmadığını zan ediyordu. Fekat eline geçen bir Look mecmû'asında (İncil Hakkında Hakîkatler) ismindeki bir makâlede, 1133 [m. 1720] târîhinde kurulan bir dînî meclîsin Kral James tarafından hâzırlatılan Kitâb-ı mukaddesde 20.000 hatâ bulunduğunu meydâna çıkardığını okuyunca şaşırıp kaldı. Çok üzüldü. Bu mes'eleyi rûhânî arkadaşlarıyla görüşdüğü zemân, onlar kendisine, (Bugünkü Kitâb-ı mukaddesde, 20.000 değil, 50.000 hatâ vardır) demezler mi? Genç adam kendinden geçdi. Şimdi bize soruyor: Allah aşkına söyleyin bana, bizim Allah kelâmı zan etdiğimiz Tevrât ve İncil, böyle hatâlarla dolu bir eser midir?

Ben bu mecmû'ayı dikkat ile okumuş ve saklamışdım. Bundan beş altı ay evvel, birgün evimde otururken, kapım çalındı. Kapıyı açdığım zemân, karşımda kibâr tavrlı, güler yüzlü, tatlı dilli bir genç adam gördüm. Beni hürmet ile selâmladıktan sonra, hüviyetini uzatdı. Hüviyyetinde (Yehova Şâhidi) diye yazılı idi. Bu ism, bir kısım misyonerlere verilen bir lakab idi. Bu genç misyoner, bana çok tatlı bir sesle, (Biz her şeyden önce, hak yolundan çıkmış, sizin gibi tahsîlli insanları hak din olan hıristiyanlığa çağır-mak için çalışıyoruz. Size Allah kelâmı olan Tevrât ve İncilden ba'zı güzel bahsleri ihtivâ eden kitâblar getirdim. Size bunları takdîm edeyim. Bunları okuyunuz, düşününüz ve kararınızı veriniz) dedi. Kendisini içeri da'vet etdim. Kahve ikrâm etdim. (Herifî gâlibâ yarı yarıya kandırdım) diye düşündüğünü tahmîn ediyor-

dum. Kahveleri içdikden sonra, ona (Azîz dostum, siz Tevrât ve İncîli Allah kelâmı olarak kabûl ediyorsunuz değil mi?) diye sordum. (Muhakkak) diye cevâb verdi. (O hâlde, Tevrât ve İncilde hiç bir hatâ yokdur değil mi?) dedim. (Olamaz) dedi. O zemân kendisine Awake mecmû'asını gösterdim ve (Bu mecmû'a, hıristiyan memleketi olan Amerikada çıkmış bir eserdir. Bu mecmû'a, İncilde temâm 50.000 hatâ olduğunu yazıyor. Eğer bu mecmû'adaki makâleyi yazan bir müslimân olsaydı, ona inanıp inanamamakda serbest olurdu. Sizin dîninizde olan kimselerin çıkardığı mecmû'anın sözlerini kabûl etmeniz gerekmez mi? Siz bu iddi'aya karşı ne dersiniz?) dedim. Adamcağız birdenbire hayrete daldı. (Şu mecmû'ayı verin de bir okuyayım) dedi. Okudu, tekrâr tekrâr okudu. Yüzünün nasıl tegayyür ettiğini, ne kadar mahcûb olduğunu görüyor ve içimden kıs kıs gülüyordum. Nihâyet bana verilecek bir cevâb buldu: (Bakınız, dedi, bu mecmû'a 1957 senesinde basılmışdır. Biz şimdi 1980 senesindeyiz. Aradan temâm 23 sene geçmiştir. Herhâlde bu arada hatâları bulunmuş ve tashîh edilmiştir.) Ben büyük bir ciddiyet ile (Peki ama acabâ bu 50.000 hatâdan kaç bini düzeltildi? Düzeltilen hatâlar hangileridir? Nasıl düzeltilmiştir? Bunlar hakkında bana ma'lûmât verebilir misiniz?) diye sordum. Başını öne eğdi ve (Ma'atteessüf bunu yapamam) dedi. Ben ilâve etdim: (Azîz misâfirim! İçinde 50.000 hatâ bulunan, ikide birde değiştirilen veyâ düzeltilen bir kitâbın Allahü teâlânın kitâbı olduğuna nasıl inanırım? Bizim Allahü teâlânın kitâbı olarak inandığımız Kur'ân-ı kerîmin bir harfi bile bugüne kadar değişmemiştir. İçinde tek hatâ yokdur. Siz beni hidâyete eriştirmek istiyorsunuz ama, rehberiniz olan İncîl ve Tevrât hatâlı, seçtiğiniz yol şübhelidir. Bunu bana nasıl îzâh edersiniz?). Zevallı perişân olmuş, hayretde kalmışdı. (Bana müsâade ediniz de, büyük papazlar ile görüşeyim. Birkaç gün içinde size uğrar ve sorduklarınıza cevâb veririm) dedi ve acele ile yanımdan firâr etti. Gidiş o gidiş. Aylardan beri kendisini bekliyorum. Ne gelen var, ne giden!)

Şimdi Tevrât ve İncilde tesâdüf edilen birçok hatâlar, birbirinden farklı ifâdeler ve aynı husûs hakkında verilen birbirlerine muğâyir beyânlar hakkında biraz dahâ îzâhat verelim.

Evvelâ şunu söyleyeyim ki, Tevrât ve İncîlin hatâlı kısımlarını arayan ve bulan, en çok kilise mensûblarıdır. İçine düşdükleri tezâdlardan kurtulmak için çâre aramaktadırlar. Londrada (İngilizceye terceme edilmiş modern İncîl) ismindeki eseri 1970 senesinde neşr eden Philips, Matta İncîli hakkında şöyle diyor:

(Mattaya âid olduğu kabul edilen İncilin, hakikatde onun tarafından yazılmadığını ileri sürenler vardır. Bugün birçok kilise mensûbları, bu İncilin sırlarla örtülü bir şahıs tarafından yazıldığını ileri sürmektedirler. Bu esrârengiz kişi, Mattanın İncilini eline almış, onu istediği gibi değiştirmiş, içine başka birçok sözleri de ilâve etmiştir. Üslûbu açık ve akıcıdır. Hâlbuki hakîkî Matta İncilinin üslûbu dahâ ağır, fekat sözleri dahâ muhâkemelidir. Matta, gördüklerini, duyduklarını zihninde bir muhâkemededen geçirdikten ve duyduğu sözlerin Allah kelâmı olduğuna temâmen inandıktan sonra, bunları kaleme alıyordu. Hâlbuki, şimdi Matta İncili olarak elimizde bulunan metin, dikkat ile yazılmamıştır.)

Allahü teâlânın kelâmı mütemâdiyen değişmeyeceğine göre, yalnız yukarıdaki sözler, bugünkü Matta İncilinin insan eli ile yazıldığını isbâta kâfîdir. Matta İncili ortadan gayb olmuş, onun yerine meşhûr olmayan bir kişi yeni bir İncil yazmıştır. Bu kişinin kim olduğunu kimse bilmemektedir.

Bugünkü Kitâb-ı mukaddesin (yeni ahd) kısmında bulunan dört İncil, bilindiği gibi, Mattadan başka, Yuhannâ, Luka ve Markos tarafından yazılmışlardır. Bunlardan yalnız Yuhannâ [ki İsâ aleyhisselâmın teyzesinin oğlu idi] İsâ aleyhisselâmı görmüş, fekat, İncilini Onun semâyaya kaldırılmasından sonra Samosda yazmıştır. Luka ile Markos ise, İsâ aleyhisselâmı hiç görmemişlerdir. Bunlardan Markos, Petrusun tercümânı idi. Yalnız Matta İncili değil, Yuhannâ İncili de başkası tarafından yazılmış ve değiştirilmiştir. Bunların isbâtı 271. ci sahîfeden i'tibâren bildirilmiştir. Kısaca bu dört İncil hakkında birbirlerinden farklı birçok rivâyetler vardır. Bütün dünyânın birleştiği bir husûs vardır. O da, bu dört İncil (aşağıda göreceğiniz gibi), aynı hâdiseleri başka anlatan ve insan eliyle yazılmış hikâyelerden ibâretdir. Allahü teâlânın kelâmı değildirler. Bugünkü Kitâb-ı mukaddesin ya'nî Tevrât ve İncillerin içindeki bazı hatâları anlatmadan evvel, Tevrât ve İncillerin başka bir husûsiyyetinden de bahsetmek istiyoruz. Hıristiyanlarla münâzara eden ve onları cevâbdan âciz bırakan Ahmed Didat şu hikâyeyi anlatıyor:

(Birgün, hıristiyan komşularına ricâ etdim. (Ben şimdi kitâb-ı mukaddes ile meşgûl oluyorum. Size ondan bir parça okumak istiyorum) dedim. Benim Kitâb-ı mukaddes ile alâkadâr olduğuma pek memnûn kaldılar. (Gâlibâ hidâyete kavuşuyor) diye sevindiler. Sür'ât ile etrâfımda toplandılar. Ellerine birer Kitâb-ı mukaddes verdim ve (İşâyâ) kitâbının 37. ci bâbını açmalarını ricâ etdim. (Şimdi ben size kendi elimdeki Kitâb-ı mukaddesden bu bahsi okuyacağım. Lütfen beni ta'kîb edin ve doğru okuyup okumadığı-

ma dikkat edin) dedim. Hepsi beni dikkat ile dinlemeğe ve okuduğum parçayı ellerindeki Kitâb-ı mukaddesden ta'kîb etmeğe başladılar. Okuduğum parça şöyle idi:

(Vâki' oldu ki, Kral Hizkiya bunu işitince, esvâbını yırttı ve çul sarınıp Rabbin evine girdi.

Ve Kral, evi üzerinde olan Elyakimi ve Kâtib Şebnayı ve kâhinlerin ihtiyârlarını çula sarılmış olarak, Amatsun oğlu Peygamber İşâyâya gönderdi.

Ve ona dediler: Hizkiya şöyle diyor: Bugün sıkıntı, tekdîr ve rüsvelik [aşağılık] günüdür. Çünkü çocuklar doğum vaktine geldi, fekat doğuracak kudret yok.) Bir müddet dahâ okudum.

Ben devâm ederken onlara, (Nasıl, harfi harfine doğru okuyor muyum?) diye soruyordum. Onlar da (tâm tamına, harfi harfine doğru okuyorsun) diye tasdîk ediyorlardı. Birdenbire kendilerine: (Şimdi size bir şey söyleyeceğim: Sizin elinizde dinlediğiniz kısım Ahd-i atîkin [Tevrâtın] İşâyâ kitâbınının 37. ci bâbıdır. Benim okuduğum parça ise yine Ahd-i atîkin İkinci Melikler [Krallar] 19. cu bâbıdır. Ya'nî, iki kitâbın bu iki bahsi harfi harfine birbirinin aynısıdır. Demek ki, bunlardan biri temâmen diğerinden sirkat edilmiş, çalınmıştır. Ama hangisi, hangisinden aşırılmış, bunu ben bilmiyorum. Bu husûsda karar vermek size âiddir. Fekat, sizin kutsal zan ettiğiniz bu kitâblar birbirinden sirkat edilmiştir. İşte isbât!) dedim. Bir kıyâmetdir kopdu. (Böyle şey mümkün değildir!) fer-yâdları yükseldi. Hemen elimdeki Kitâb-ı mukaddesi aldılar. Dikkat ile tedkîk etdiler. Okuduğum bahsin hakîkaten İkinci Meliklerin 19. cu bâbının, ellerinde bulunan İşâyânın 37. ci bâbının harfi harfine aynı olduğunu görünce, ağızları açık kaldı. Onlara, (Bana darılmayın ama, bir Allah kitâbında böyle yazı aşırma [intihâl] keyfiyeti olur mu? Ben nasıl olur da, böyle kitâblara inanırım?) dedim. Hepsinin başı öne düşmüştü. İster istemez bana hak veriyorlardı.)

Şimdi aşağıda, Tevrât ve İncillerde anlaşılmiyan birkaç parça gösterelim: Matta İncilinin 9. cu bâbının 9. cu âyetinde, (İsâ, oradan geçerken gümrük mahallinde oturan ve Matta denilen bir adam görüp ona, ardımca gel dedi. O da kalkıp ardınca gitdi) demektedir.

Şimdi iyice dikkat ediniz, bu cümleleri yazan Mattanın kendisi ise, niçin kendisi olduğunu söylemeyip, bir başka Matta gibi söylemiştir. Eğer bu İncili yazan Mattanın kendisi olsaydı, (Ben gümrük mahallinde otururken İsâ oradan geçiyordu. Beni gördü,

ardınca gel dedi. Ben de Onun ardınca gitdim) diye yazması icâb ederdi. Bu da gösteriyor ki Matta İncilini yazan Matta de-ğildir.

Luka İncilinin 1. ci bâbı başında, (Ey faziletli Teofilos, kelâmın vekilleri, hizmetçileri olup, gözleri ile görmüş olanların bize nakl etdiklerine göre, aramızda vâki' olan şeylerin hikâyesini tertîb ve tahrîr etmeğe birçok kimseler giriştiğinde, ben de tâ başından beri [olanları] hepsini dikkatle araştırdım, tahkik ederek, olduğu gibi, sırası ile sana yazmağı uygun gördüm) demektedir.

Bu ibâreden anlaşılıyor ki:

Luka, kendi zemânında dahâ birçok kimseler İncil yazdıkları bir sırada bu İncili yazmıştır.

Luka havârîlerin kendi elleri ile yazdıkları hiçbir İncil bulunmadığına işâret etmektedir. Zîrâ (kelâmın vekilleri ve gözleri ile görmüş olanların bize nakl etdiklerine göre) cümlesi ile İncil yazanları gözleri ile görenlerden ya'nî havârîlerden tefrik etmiş, ayırmıştır.

Kendisi için havârîlerden birinin şâkirdi, talebesiyim demez. Çünkü, o asrda havârîlerden birine isnâd edilen pekçok te'lifler, yazılar, risâleler bulunduğundan öyle bir senedin, ya'nî havârîlerden birinin talebesi olduğunu bildirmesinin, kendi kitâbı için başkalarının i'timâdına sebep teşkil edeceğini, ümmîd etmemiştir. Belki, her husûsu kendisi tahkik ederek, esâsından öğrendiğini bildirerek, dahâ kuvvetli bir delil olarak göstermek istemiştir.

Yuhannâ İncilinin 19. cu bâbının 35. âyetinde, (Gören şehâdet etdi ve onun şehâdeti doğrudur ve îmân edesiniz diye kendisi doğruyu söylediğini bilir) demektedir. Şâyet bu ibâreyi Yuhannâ yazmış olsa idi, hâdiseyi (gören şehâdet etdi ve onun şehâdeti doğrudur) diye yazmazdı.

Netîcede, Matta, Luka ve Yuhannânın kendilerinden değil, ismi bilinmiyen, kim olduğu belli olmıyan bir kimseden bahs etdiklerini görürsünüz. Bu kimdir? Peygamber mi? Kelâmın hizmetçileri kimdir? Yerinden kalkıp Îsâ aleyhisselâmı ta'kîb eden kimdir? Şehâdet eden kimdir? Bu kadar esrâr dolu ve anlaşılmaz bir din kitâbı olur mu? Kim kime ve niçin şehâdet ediyor, o da belli değil!

Şimdi Kitâb-ı mukaddesdeki muhtelif bahsler arasındaki ihtilâflardan, farklardan bahs edelim:

İkinci Samuelin 24. cü bâbının 13. cü âyetinde, (Gad, Dâvüda

geldi ve Ona dedi, Sana memleketinde yedi kıtlık senesi mi gelsin? Yoksa düşmanların seni kovalarken onların önünde üç ay mı kaçırsın) demektedir.

Şimdi aynı mes'eleden bahs eden Birinci Târîhlerin 21. ci bâbının 11. ve 12. ci âyetlerinde ise, (Böylece Gad, Dâvüda gelip, Ona dedi, RAB şöyle diyor: Bunlardan istediğini seç. Üç sene kıtlık, yâhud düşmanlarının kılıcı sana erişerek seni sıkıştıranların önünde üç ay bitip tükenmek, yâhud da üç gün Rabbin kılıcı ve Rabbin meleği, İsrâîlin bütün sınırlarında insanları helâk edecek vebâ hastalığı) demektedir.

Allah kelâmı denilen bir kitâbın, bu iki bahsinde aynı mes'eale arasındaki büyük farkı görüyorsunuz. Hangisine inanalım? Allahü teâlâ iki dürlü beyânda bulunur mu?

Bugünkü Kitâb-ı mukaddesin muhtelif kitâbları arasındaki farklar o kadar çoktur ki, bunların hepsini yazmağa kalksak, mu'azzam bir kitâb olur. Biz burada okuyuculara umûmî bir fikr vermek için, birkaçından dahâ bahs edeceğiz:

İkinci Târîhlerin 36. cı bâbının 5. ci âyetinde, (Yehoyakim melik olduğu zemân 25 yaşında idi ve Yerusâlimde [Kudüsde] on bir sene meliklik etdi) demektedir.

İkinci meliklerin [kralların] 24. cü bâbının 8. ci âyetinde, (Yehoyakim melik olduğu zemân onsekiz yaşında idi) demektedir.

Arada tâm 7 sene yaş farkı var! Anlaşılan bu kudsî kitâbı yazarlar, adı geçen iki kişinin, aynı şahıs olup olmadıklarına dikkat etmemişlerdir.

Başka bir misâl:

İkinci Samuelin 10. cu bâbının 18. ci âyetinde, (Sûriyeliler, İsrâîllilerin önünden kaçdılar. Dâvüd Sûriyelilerden cenkcileri ile [berâber] 700 araba ve 40.000 atlı telef etdi ve ordu kumandanı Şobakı vurdu ve o arada öldü) demektedir.

Şimdi aynı muhâbere manzarası, Birinci Târîhlerin 19. cu bâbının 18. ci âyetinde, (Ve Sûriyeliler, İsrâîlin önünden kaçdılar. Dâvüd Sûriyelilerden cenkcileri ile [berâber] 7000 [yedibin] arabayı perişân etdi ve 40.000 yaya asker öldürdü. Ordunun kumandanı Şobakı da telef etdi.)

Şimdi aradaki farklara dikkat ediniz: Birinci kitâba göre 700 harb arabası, ikinciye göre tâm on misli 7000 harb arabası, birinci kitâba göre 40.000 süvârî öldürülmüş, ikinci kitâba göre bunlar süvârî değil, piyâde askeri imiş!

Kitâb-ı mukaddesin içindeki kitâblar böyle birbirinden farklı

ma'lûmât verirse, bunların Allahü teâlânın kelâmı olduğuna kim inanır? Hâşâ, Allahü teâlâ, piyâde ile süvârîyi birbirinden ayırmaz mı? 700 ile 7000 arasındaki 10 misli fark olduğunu bilemez mi? Böyle birbirini nakz eden beyânlarda bulunmak ve sonra bunları Allahü teâlânın kelâmı kabûl etmek, Allahü teâlâyâ yapılan en büyük iftirâ, en büyük küstahlıktır.

Birkaç misâl dahâ verelim:

Burada bahs konusu, Süleymân aleyhisselâmın serâyında yapıldığı büyük kurban kesme yeri, ya'nî (kurban havuzu)dur.

Birinci Meliklerin 7. ci bâbı 26. cı âyetinde, (Kalınlığı bir karış idi. Ve onun kenârı bir kâse kenârı gibi, zanbak çiçeği gibi işlenmişti. 2000 bat su alırdı) demektedir. (1 bat = 37 litre)

Şimdi aynı kitâbın İkinci Târîhlerin 4. cü bâbı 5. ci âyetinde, (Süleymânın yaptığı mezbahın kalınlığı bir avuç idi ve kenârı bir kâse kenârı gibi zanbak çiçeği gibi işlenmişti. İçi 3000 bat su alırdı) demektedir.

Görüyorsunuz, yine arada temâm 1000 bat, ya'nî 37000 litre su farkı var! Anlaşıyor ki, bu cins kitâbları yazanlar, birbirlerinin farkında olmadan, akllarına geleni kayd etmişler, tekrâr tedkîk zahmetinden de kaçmışlar ve ortaya böyle birbirini nakz eden fıkralar çıkmış ve bunlara, utanmadan (Allah Kelâmı) demişlerdir.

Bir misâl dahâ verelim:

İkinci Târîhlerin 9. cu bâbının 25. ci âyetinde, (Süleymânın atları ve cenk arabaları için 4000 ahır vardı ve 12.000 atlısı vardı. Onları, araba şehirlerine ve melikin yanına, Yerusâlime [Kudüse] koydu.)

Aynı hikâyeyi Birinci meliklerin 4. cü bâbının 26. cı âyetinden okuyalım.

(Ve Süleymânın cenk arabaları için 40.000 ahır vardı.)

Görüyorsunuz, burada ahır mikdârı tam 10 misli artmaktadır!

Belki denilebilir ki, (En çok rakkam farkları var, acaba rakkam farkı, o kadar mühim midir?) Buna meşhûr Alberts Schweizer'in beyânı ile cevâb verelim. Schweizer diyor ki: (En büyük mu'cizeler bile, iki kerre ikinin beş etdiğini veyâ bir dâirenin çemberinde açılar bulunduğunu isbât edemez. Yine en mu'azam mu'cizeler, ne kadar çok olursa olsun, her hangi bir hıristiyanın bâtl i'tikâdı içinde bulunan bir eksiği, bir yanlışlığı düzeltmez).

Son olarak, birbirinden farklı birkaç metin zikr edelim:

Matta İncilinin 27. ci bâbının 44. cü âyetinde, İsâ “aleyhisselâm” ile birlikde asılan iki hırsızın, ona karşı yehûdiler gibi kötü sözler söyledikleri yazılıdır.

Luka İncilinin 23. cü bâbının 39. cu âyeti ve devâmında, hırsızlardan birinin İsâ aleyhisselâma kötü söz söylediği ve bunu işiten ikinci hırsızın onu azarladığı ve (Sen aynı hükm altında olduğun hâlde Allahdan korkmuyormusun) dediği ve İsâ aleyhisselâmın ikinciye, (Bugün sen benimle berâber Cennetde olacaksın) dediği yazılıdır.

Bu iki ibâre arasındaki farklılık meydândadır.

Yine Markosa göre, İsâ aleyhisselâm haçdan indirildikten sonra, ölüler arasında kaldığı sırada, havârileri ile görüşmüş ve hemen, o gün semâya kaldırılmışdır. Luka İncilinde de böyle yazılıdır. Hâlbuki yine Lukanın yazmış olduğu (Resûllerin İşleri) kitâbının birinci bâbının 3. cü âyetine göre, hazret-i İsâ, ölüler arasında 40 gün kaldıktan sonra semâya kaldırılmışdır.

Bu misâller böyle devâm etmektedir. Yukarıda da söylediğimiz gibi, hepsini kayd etmek için, bu kitâbın hacmi kâfi gelmez. Önsözde, kendisini tanıttığımız, Müslimân olan eski bir râhib Turmeda, ya'nî Abdüllah-ı Tercümân, İncillerin herbirinin kendi âyetleri arasındaki tenâkuzlarına birkaç misâl veriyor:

Matta İncilinin 3. cü bâbının 4. cü âyetinde, (Yahyânın ta'âmı [yiyeyeceği] çekirgeler ve yaban balı idi) demektedir.

11. ci bâbının 18. ci âyetinde ise, (Yahyâ ne yir, ne içerdi) demektedir.

Eski râhib, bir noktaya dahâ işâret ediyor:

Matta İncilinin 27. ci bâbı 50., 51., 52. ve 53. cü âyetlerinde, (İsâ, rûhunu teslîm etdi. İşte o zemân ma'bedin perdesi yukarıdan aşağı kadar [yırıldı], iki parça oldu. Yer sarsılıp kayalar yarıldı. Kabrler açılıp uykuda olan nice mukaddeslerin cesedleri kıyâm etdiler. Onlar kabrlerinden çıkıp İsânın kıyâmından sonra mukaddes şehre girdiler ve birçok kimselere göründüler) demektedir. Müslimân olmuş olan bu râhib Anselmo Turmeda diyor ki, (Okuduğunuz bu fâcia tasvîri, temâmen eski bir kitâbdan alınmıştır. Bu tasvîr, Titus Kudüsü zapt ve tahrib etdiği zemân, bir yehûdî târihçisi tarafından kaleme alınmıştır. Bu ibâreleri şimdi Mattada görmekdeyiz. Bunun ma'nası, her hangi bir kimse, bu sözleri Matta İnciline sonradan eklemiştir). Bu da, yukarıda (Matta İncili, hakîkî Mattanın yazdığı İncil değildir) sözünün doğru olduğunu bir kerre dahâ isbât etmekde ve bu ilâveleri yapan Matta İncilini

yazan esrârengiz kimseyi hâtırlatmaktadır.

Bir târîhî hatâdan dahâ bahs edelim:

Tekvînin 16. cı bâbının 15. ci âyetinde, (Ve İbrâhîmin “aleyhisselâm” câriyesi Hâcerden bir oğlu oldu. İbrâhîm bunun adını İsmâ’îl koydu) demektedir. Yine Tekvînin 22. ci bâbının 2. ci âyetinde ise, (Allah İbrâhîme dedi, şimdi oğlunu, sevdiğin biricik oğlunu, İshakı al ve Moriya diyârına git!) denilmektedir. Ya’nî, İbrâhîm aleyhisselâmın ayrıca bir de İsmâ’îl aleyhisselâm isminde oğlu olduğu unutulmuştur.

Okuyucuları da râhatsız etmeğe başlayan bu hatâları bir tarafa terk edip, biraz da, bugünkü hristiyan ve yehûdilerin inandıkları (Kitâb-ı mukaddes)ji ya’nî Tevrât ve İncilleri teşkil eden kitâbların nereden geldiklerini araştıralım:

(Kitâb-ı mukaddes)in ilk kitâbları, Tekvîn, Hurûc, Levililer, Sayılar ve Tesniyedir. Bu beş kitâba (Tevrât) demektedirler. Mûsâ aleyhisselâma indirilen Tevrâtın bu kitâblardan meydâna geldiğini zan etmektedirler.

İşâyâ için neler söylenildiğini yukarıda zikr etdik. Rivâyete göre başka biri tarafından yazılmışdır.

Hâkimler kitâbının İsmâ’îl tarafından yazıldığı düşünülebilir.

Rut (Râ’ût): Yazan belli değil

Birinci Samuel: Yazan belli değil.

İkinci Samuel: Yazan belli değil.

Birinci Melikler: Yazan belli değil.

İkinci Melikler: Yazan belli değil.

Birinci Târîhler: Gâlibâ İsâ aleyhisselâmdan 350 sene evvel yaşamış olan İbrânî haham ve din adamı AZRÂ tarafından yazılmış.

İkinci Târîhler: Bunun da, Azrâ tarafından yazıldığı düşünülebilir. Azrâ, Uzeyr demek olduğu (**Müncid**)de yazılıdır. Fekat, bu kitâbları yazan kimse Uzeyr aleyhisselâm değildir. Azrâ ismindeki bir yehûdîdir.

Azrâ: Azrânın bizzat yazdığı kitâb.

Ester: Yazan belli değil.

Eyyûb: Yazan belli değil.

Mezâmîr: Zebûrun sûreleri demektir. Dâvûd aleyhisselâma âid olan sûreler oldukları beyân edilmekte ise de, içinde Benî Korah, Âsaf, Ezrahi, Heman ve Süleymân aleyhisselâmın mezmurları da vardır.

Yûnûs: Kimin tarafından yazıldığı bilinmiyor.

Habakuk: Kim olduğu, nerede bulunduğu, seçeresi, ne iş yaptığı kimse tarafından bilinmeyen bir şahsiyetin yazdığı kitâb.

İşte size Kitâb-ı mukaddesin (**Ahd-i Atîk = Eski Ahd**) kitâblarının mâhiyyetleri hakkında kısa bir ma'lûmat.

(**Ahd-i Cedîd = Yeni Ahd**) kısmına gelince, bunun hakkında ve bunu yazarlar ve içindeki farklılıklardan yukarıda ma'lûmât verdiğimiz için bunları tekrâra lüzûm görmedik.

Kitâb-ı mukaddesin içinde, dahâ birçok ma'nâsız sözler vardır: Meselâ, Allahü teâlânın tûfâna nedâmet edişi, Ya'kûb aleyhisselâmın rü'yâsında Allahla güreş tutarak onu yenmesi, Lût aleyhisselâmın kızları ile zinâ etmesi gibi. Bunların ne kadar habîs şeyler olduğu hıristiyanlar tarafından da kabûl edildiği için, bu bahsleri yavaş yavaş Kitâb-ı mukaddesden çıkarmağa başlamışlardır.

Şimdi, bugünkü Kitâb-ı mukaddesin ifâde şekli ve insanlara neler telkîne çalışdığını tedkîk edelim:

Tekvînden bir bend alıyoruz. Bu kitâb, ilk insanlardan, ilk Peygamberlerden, Âdem, Nûh, İbrâhîm “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” gibi büyük nebîlerden bahs eder. Aynı zemânda İbrânî âilelerinin nasıl kurulduğunu anlatır. Yehûdîlerin cedit olan Yehûdâdan (Juda) bahs eden 38. ci bâbın başında, (Yehûdâ kardeşlerinin yanına indi ve Abdüllah bir adamın yanına indi. Orada Kenanlı bir adamın kızını gördü. Adamın adı Şû' idi. Kızı alıp yanına girdi. Kız hâmile kalıp bir oğlu oldu) demektedir.

Şimdi lutfen elinizi kalbinizin üzerine koyarak şu sùâllere cevâb veriniz: Bir din kitâbı ne öğretir? Bir din kitâbı, insanlara yapmaları gereken husûslarla, yapmamaları gereken husûsları öğretir. Onlara, dünyâ ve âhiret hakkında fikr verir. Onları, fenâ hareketleri için azarlar ve iyi hareketlerini medh eder. Allahü teâlâyâ karşı ne gibi vazîfeleri olduğunu, birbirlerine karşı nasıl muâmele etmek icâb ettiğini anlatır. Dünyâda sulh ve selâmet içinde yaşamak için neler yapmak lâzım olduğunu bildirir. Kısaca, bir din kitâbı, bir AHLÂK KİTÂBI'dır.

Yukarıda okuduğunuz parça ve devâmında bu faziletlerden hangisi var? Açık saçık bir fuşh hikâyesidir. Bu parça, bugün dünyânın her yerinde Pornografi [müstehcen] neşriyyat sınıfına girer ve yayınlanması yasaklanır. Hıristiyanların ve yehûdîlerin mukaddes dedikleri kitâbda buna benzer dahâ birçok gayr-i ahlâkî bahsler vardır. Yine (Ahd-i atîk)in Tekvîn kitâbı 19. cu bâbının otuzuncu ve sonraki âyetlerinde Lût aleyhisselâmın iki öz kızının,

Lût aleyhisselâma içki içirerek serhoş etdikden sonra kendisi ile cinsî münâsebetde bulunarak oğulları olduğu yazılıdır. Dâvüd aleyhisselâmın, kumandanlarından Urianın zevcesi Batşebayı yıkanırken çıplak olarak seyredince dayanamıyarak onunla şehvânî ilişkiler kurduğu ve kocasından ayırmak için zevallıyı bir savaşın en tehlikeli yerine, geri dönmek üzere gönderdiği Ahd-i atîkin İkinci Samuel kısmının 11. ci bâbında yazılıdır. Bugün birçok Avrupa müzelerinde, Dâvüd aleyhisselâmın Batşebayı çıplak olarak seyretmesini veyâ Uriayı ölüme göndermesini tasvîr eden resimler bulunmaktadır. Avrupa dillerinde (Uria Mektûbu) ta'bîri, (İ'dam hükmü veyâ çok kötü haber) ma'nâsına gelmekte ve Avrupalılar bunu ve benzeri hikâyeleri mukaddes dedikleri kitâblarından almaktadırlar. Bu hikâyeleri okuyanlar ne öğreniyor? Kardeşinin zevcesi ile zinâ etmeğe zorlanan erkekler, gelini ni hâmile bırakan kayınbabalar, kızı ile zinâ eden babalar, emrinde çalışanların zevcesini iğfâl eden ve onları ölüme yollayan adamlar.

İnsanın aklı zâil olacak. Ba'zı hıristiyanlar bile bu çirkin hikâyelere inanmıyor ve red ediyorlar. **(Plain Truth)** mecmû'asının 1977 senesinde çıkan bir nüshasında şöyle yazılıdır: (Çocuklara Kitâb-ı mukaddesi okuturken çok dikkat ediniz! Çünkü Kitâb-ı mukaddesin içinde, gayr-ı ahlâkî fuş hikâyeleri mevcûddur. Bunları okuyan çocuklarda, âile ferdleri arasındaki münâsebetler hakkında, çok hatâli fikrler hâsıl olabilir. Bilhâssa, Ahd-i atîk kısmında bulunan bu fuş münâsebetleri, Kitâb-ı mukaddesden çıkarılmalı ve ancak ondan sonra çocuklara bu temizlenmiş Kitâb-ı mukaddes verilmelidir). Mecmû'a ilâve ediyor: (Kitâb-ı mukaddes, muhakkak bir tedkîkten geçmelidir. Çünkü bu hâli ile ahlâk telkin etmek şöyle dursun, gençleri ahlâksızlığa teşvîk etmektedir.)

Meşhûr edebiyâtçı Bernhard Shaw, dahâ ileri giderek, (Dünyâda en tehlikeli kitâb Tevrât ve İncîldir. Onu sağlam bir kilit altına koymalı ve bir dahâ meydâna çıkmamasını temîn etmelidir) demektedir.

Dr. Stroggie, Kitâb-ı mukaddes hakkında yazdığı kitâbda, Dr. Parkere atfen şöyle demektedir: (İnsan Kitâb-ı mukaddesi okuduğu zemân, birbirini tutmaz bahsler içinde gayb olup gidiyor. Kitâb-ı mukaddesin içinde fazla mikdârda muhtelif acâib isimler vardır. Hele Tekvîn kısmında, yalnız şecereler dikkate alınmış. Kim kimden doğdu, nasıl doğdu? Hep bunlardan bahs ediliyor. Bunlardan bana ne? Bunların ibâdet ve Allahü teâlâyı sevmek ile ne

alâkası var? Nasıl iyi bir insan olunabilir? Kıyâmet günü nedir? Kime ve nasıl hesâb vereceğiz? Sâlih bir insan olmak için neler yapmak lâzımdır? Bunlardan pek az bahs olunuyor. Ekseriyâ, muhtelif efsâneler var. Dahâ gündüz anlatılmadan, geceye geçiliyor.)

Prof. F. C. Burkitt (**Canon of the New Testament** = Yeni Ah-din resmen kabûl edilen kısmı) ismindeki eserinde şöyle diyor: (Îsâ aleyhisselâmın dört İncilde dört ayrı tasvîri vardır. Bunlar birbirinden farklıdır. Bunları yazarlar bu dört kitâbı bir araya getirmek istememiştir. Onun için yekdiğerinden farklı ma'lûmât vermekde, bunlar arasında hiçbir râbîta bulunmamakda, yazılardan biri noksan kalmış bir hikâyeye, diğeri ise meşhûr bir eserden alınmış bir parçaya benzemektedir.)

(**Encyclopedia of Religion and Ethics** = Din ve Ahlâk Ansiklopedisi)nin ikinci cildinin 582. sahifesinde: (Îsâ aleyhisselâm, hiç yazılı bir eser bırakmadığı gibi, şâkirdlerinden hiç birisine herhangi bir şey yazması için de emr vermemiştir) diye yazılıdır. Ya'nî bu büyük ansiklopedi, dört İncilin hiçbir dînî kıymeti olmayıp, başkaları tarafından yazılan birbirinden farklı hikâyelerden ibâret olduğunu tasdik etmektedir.

Avrupalı ilm adamları, târîhçiler, hattâ hıristiyan din adamları, bugün elde mevcûd Tevrât ve İncillerin bozuk olduklarını i'lân ederken, ma'nevî kuvvetleri inkâr eden, maddedeki terakkînin serhoşu olup, rûh bilgilerinden haberleri olmıyan din düşmanları da, Tevrât ve İncillerdeki bozuk yerleri ileri sürerek, dinlere saldırıyorlar. Bu meyânda mu'cizeleri inkâr etmelerini haklı göstermeğe kalkışıyorlar. Hâlbuki hıristiyan ve müslimân, kısacası dindar olmanın birinci şartı, mu'cizelere inanmaktır. Aklın anlıyamadığı din, îmân bilgilerini akl ile isbât etmeğe kalkışan, bunları inkâr etmeğe sürüklenir. İnsan bilmediği, anlamadığı şeye düşman olur. Mu'cizeleri inkâr etmek felâketine dūçar olan zevallılardan biri, tanınmış Amerikalı dînî eserler yazarı Ernest O. Hauserdir. 1979 senesinde neşr edilen yazısında dindarlara hücum etmekte çok ileri giderek, mu'cizeleri te'vîle çalışmaktadır. Gençleri igfâl edebilmek için birkaç ateistin [münkirin] yazılarını da kendine şâhid göstermektedir. Bu makâleyi birlikde okuyalım: (Matta İncilinde şöyle yazılıdır: (... Ve Îsâ halka çayır üzerine oturmalarını emr etdi ve kendilerine beş somun ekmele ile iki balığı aldı ve şükran düâsı etdi ve ekmeleleri kırıp şâkirdlere verdi. Şâkirdler de halka verdiler. Hepsi yiyip doydular ve parçalardan artanı oniki küfe dolusu olarak kaldırdılar. Yiyenler, kadınlar ve

çocuklardan başka, beş bin erkek kadar idiler) [Matta bâb 14, âyet 19 ve devâmı.]

İşte Matta, bugün İsâ aleyhisselâmın en çok münâkaşa edilen bir mû'cizesinden böylece bahs etmektedir.

Mu'cize, bir peygamber tarafından, kuvvet ve kudretini izhâr için, tabî'at kanûnlarına muhâlif olarak yapılan hârik-ül'âde bir işidir. Fekat, bugün en yeni ilm ve fen bilgilerini öğrenen ve böyle bir muhîf içinde yetişen bir hıristiyanın bu mu'cizelere î mân etmesini nasıl teklîf edebiliriz? Fekat, bunları İncîllerden ihrâc etmeğe imkân yoktur. O hâlde, bunları dahâ iyi tedkîke mecbûruz. Biz çocukken, İsâ "aleyhisselâm"ın, birçok mu'cizelerini dinleye dinleye büyüdük. Bunların arasında, Kana şehrindeki düğünde suyu şerâbe çevirmesi, Galile denizindeki korkunç fırtınayı dindirmesi, körlerin gözlerini açması, havârîlerin kayığına kadar denizde yürümesi, ölmüş olan Lazarı diriltmesi, hepimizin hâfızasına nakş edilmiştir. Esâsen İncîlin büyük bir kısmı bu mu'cizelerle doludur. Dört İncîlin de, en güzel yerlerini bu mu'cizeler teşkîl eder. İsâ "aleyhisselâm", yehûdîlerin yanına geldiği zemân, Peygamber olduğunu isbât etmek için, onlara mu'cize göstermek zorunda idi. Çünkü yehûdîler, ona (Sen Peygamber olduğunu söylüyorsun. Sana î mân etmemiz için, bize mu'cize göstereceksin!) diye inâd etmişlerdi. Hattâ, çok kerreler şübheye düşen kendi havârîlerine bile ba'zan mu'cizeler göstermeğe mecbûr olmuştu. Meselâ, denizde kayık içinde giderlerken çıkan korkunç fırtınada, havârîler İsâ aleyhisselâmı (Kurtar ya Rab, helâk oluyoruz) diyerek uyandırmışlardı. O esnâda İsâ aleyhisselâmın bir işâreti üzerine fırtına durdu. Bu hareket havârîlerin üzerinde son derecede büyük bir te'sîr yapmış, İsâ aleyhisselâmın ayaklarına kapanarak afv dilemişler, Ona inandıklarını te'yîd etmişlerdi. Sonra, bu hikâyeyi başka yehûdîlere anlattıkları zemân, onlar da hayrân kalmışlar ve nasrânî olmuşlardı. [Matta bâb 8]

Yuhannâ İncîlinin 10. cu bâbı 37. ci âyeti ve devâmında İsâ aleyhisselâmın şöyle dediği yazılıdır: (Eğer, Babamın işlerini yapıyorsam bana î mân etmeyin. Fekat yaptığım hâlde siz bana î mân etmezseniz bile, işlere î mân edin ki, Babanın bende ve benim Babada olduğumu bilip anlıyasınız!) İşte bu mu'cizeler, o kadar büyük bir te'sîr yapıyordu ki, meşhûr yehûdî din adamı Nicodemus, İsâ aleyhisselâma hiç inanmazken, onu bir gece ziyâret ettiği zemân gösterdiği mu'cizelerin büyük câzibesine kapılmış ve Ona (Artık inanıyorum ki, sen Allah tarafından gönderilmişsin.

Çünkü, Allahın yardımı olmadan bu mu'cizeleri yapamazsın) demişdi. Biz biliyoruz ki, İsâ aleyhisselâm, bu mu'cizeleri yapmaktan hiç hoşlanmıyor, hattâ âdetâ hayâ ediyordu. Elinin dokunmasıyla iyi ettiği cüzzamıyla, (Seni iyi ettiğimi sakın kimseye söyleme) demişdi. Mu'cizeleri yaparken, ufak bir hareket veyâ birkaç sözle iktifâ ediyordu. İncile göre, ölmüş çocuğunu diriltiği kadına, (Yoluna devâm et, çocuğun yaşıyor) demiş, iyi ettiği hastalara yalnız (Yataktan kalk ve yürü) demişdi. Esâsen mu'cizeler, ufak bir el hareketi, bir dokunma ile temâmlanıyordu. Bu mu'cizelere ekseriyâ İsâ aleyhisselâmın merhamet ve şefkati sebep oluyordu. Bir gün, yol kenarında iki a'mâya rastlamışdı. Kendisinden yardım istediler. İsâ "aleyhisselâm" onlara acıdı ve ellerini gözlerine sürünce, yeniden göz nûruna kavuşdular. Lukanın anlattığı mu'cizeye gelince, bu da İsâ aleyhisselâmın ne kadar merhametli olduğunu göstermektedir. İsâ aleyhisselâm, bir zevallı kadına tek oğlunun cenâze merâsiminde rastlamış. Kadına çok acıdığından çocuğunu diriltmişdir. Bugün bu mu'cizeleri inkâr eden pek çok hıristiyan vardır. Bir fen adamı, İsâ aleyhisselâma îmân etse bile, onun böyle mu'cizeler yapamayacağını ileri sürmektedir. Dahâ 1162 [m. 1748] de meşhûr târîhçi İskoçyalı David Hume, şöyle yazıyordu: (Mu'cize demek, tabî'at kanûnlarının ihlâli demektir. Tabî'at kanûnları kat'î ve sâbit esâslar üzerine kurulmuşdur. Bunları tebdil etmeğe imkân yoktur. Onun için, mu'cizelere inanılmaz.)

Fekat, en mühim olanı bugünün din adamlarından Rudolf Butmannın sözleridir: Bu teolog: (Evinde elektrik bulunan, radyo ve televizyon kullanan bir adamın artık İncillerde yazılı olan hayâl mahsûlü mu'cizelere inanması imkânı yoktur) demektedir.

Bu mu'cizelerin esâsına varmak ve onları mantıkî bir tarzda izâh edebilmek için, birçok tecrübeler yapılmışdır: Meselâ, iki balıkla 5000 den fazla insanın doyurulması, hakikatde, büsbütün başka bir tarzda cereyan etmişdir. İsâ aleyhisselâm, diğer nasrânîlerle berâber gezmeye çıkmış, yemek zemânı gelince, herkes birlikde getirdiği yemeği ortaya koymuş, İsâ aleyhisselâm da, birlikde getirdiği iki balıkla beş somun ekmeği bunlara ilâve etmiş ve hepsi birlikde yemek yemişlerdir. İsâ aleyhisselâmın deniz üzerinde yürüyerek havârlilerin gemisine gitmesi ise, temâmen bir optik hatâdır. Sisli havalarda, deniz kenârında yürüyen insanların, sanki denizde yürüyormuş gibi göründüklerini hepimiz biliriz. Fırtınanın kesilmesine gelince, İsâ aleyhisselâmın işâret ettiği zemânda, fırtına esâsen kesilmeğe başlamışdı. İşâret etmese de kesilecekti

diye düşünülebilir. Esâsen bütün bu mu'cizeler, bunları görenler tarafından nakl edilmektedir. Böyle bir hâdiseyi gören bir kimse, kendi hislerine mağlûb olarak, o hâdiseyi küçültebilir veyâ mubâlağa edebilir, yâhud tam hakîkate uygun olmayarak, kendi gördüğü gibi değil, zan ettiği gibi anlatabilir. Fekat, şunu da unutmayalım ki, bugün bu mu'cizeler etrâfında yapılan münâkaşalar, artık gayb olmuş gibidir ve artık İncillerdeki mu'cizelere inananlar hemen hemen kalmamıştır. Bir tanınmış başpiskopos geçenlerde: (Bir insan, bu mu'cizelere inanmasa da, hakîkî bir hıristiyan olabilir. Çünkü, hıristiyanlığın esâsı, Allaha inanmak ve insanlara acı-maktır) diyordu. Demek oluyor ki, biz İncili okurken, ister onun bir masal kitâbı olduğunu ve onda anlatılan mu'cizelerin ancak hayâl âleminde meydana geldiğini kabûl edelim veyâ etmiyelim, bunun dindarlıkla alakası yoktur.

Şurası şâyân-ı dikkattir ki, İsâ aleyhisselâmın mu'cizeleri, onu, bir taraftan dünyâya tanıtırken, bir taraftan da, bir çok kimsenin düşmanlığına sebep oldu. Yehûdî din adamları, İsâ aleyhisselâmın Beytanyada hasta adamı iyileştirdiğini, Lazarı dirilttiğini haber alınca, (Bu adam bu mu'cizelerle bütün insanları kendisine cezb ediyor. Artık kendisini Allah yerine koymağa başladı. Bunun şer-rinden kendimizi muhâfaza etmek için Onu öldürtmeliyiz) diye karâr verdiler ve Onu Romalılara şikâyet etdiler. İsâ aleyhisselâm, bu sıralarda son mu'cizesini yapıyor ve kendisini yakalamak için gelen askerlerin içinde bulunan ve Petrus tarafından kulağı kesilen başkâhinin hizmetçisinin, kulağını tekrâr yerine koyuyor ve böylece bütün dünyâya, (insanların düşmanlarına bile merhamet etmesi lâzım olduğunu) gösteriyordu.

[Bir yehûdî din adamı olan, H. Hirsch Graetzin (**History of the Jews**) kitâbındaki beyânına göre, yehûdîler, kendi cemâ'atlerinin, Tevrâtın emrlerine tam ittibâ' edebilmelerini te'mîn için, (**Yetmiş-ler Meclisi**)ni kurdular. Bu meclisin reîsine (**Baş kâhin**) dediler. Yehûdî gençlerine, mekteplerde dinlerini öğreten, Tevrâtı açıklayan yehûdî din adamlarına (**Yazıcılar**) denilir. Bunların, Tevrâta yaptıkları açıklamaların, ilâvelerin bir kısmı, sonradan yazılan Tevrâtlara karışdırılmışdır. İncillerde geçen yazıcılar, işte bunlardır. Bunların bir diğ er vazîfesi de, yehûdîlerin Tevrâta ittibâ' etmelerini sağlamaktır.]

İsâ aleyhisselâmın mu'cizeleri, bundan sonra bitdi. Romalılar Onu yakalayıp, Hirodesin önüne götürdükleri zemân, Hirodes Ondan mu'cizeler göstermesini isteyince, İsâ aleyhisselâm cevâb vermiyerek susdu ve önüne bakdı. Çünkü, artık vazîfesi bitmiş, Al-

lahü teâlânın kendisine verdiği vazîfe sona ermişti. Başkasına her ne’v yardımı yapan bu Peygamber, kendisine yardım edemezdi. Çünkü O, insanları kurtarmak için gönderilmişti. Kendisini kurtarmak için değil! Allahü teâlânın Onun bu hareketinden ne kadar hoşnud olduğu, Onu semâya kaldırmasıyla sâbitdir.

(Mu’cizelere inanıyor musunuz?) süâli her zemân tekrâr edilmişti. Evet bugünkü neslin mu’cizelere î mân etmesi müşkildir. Fekat unutmuyalım ki, î mân tam mantık ile ifâde edilemez. Î mân aşkıdır ve mantık ile başı hoş değildir. İnsanlara bir parça da ma’nevî hak bırakılmalıdır. Biz çocukken masalları ne kadar lezzet ile dinlerdik ve büyüdükçe masallardaki konuşan hayvanların, perilerin, sihrbazların, cücelerin hakikat olmadığını öğrenince, ne kadar üzülmüşdük! Mu’cizeler üzerinde çok durmuyalım. En mantikî düşünen bir insanın bile, hıristiyanlığın mu’cize kanatları üzerinde dünyâya indiğini, masal da olsa, düşünmekten zevk alacağını sanırım.) Hauserin yazısı burada temâm oldu.

Bu makale bizi düşündürmektedir. Zîrâ zemânla Kitâb-ı mukaddes içindeki kusûr ve hatâları bulan hıristiyanlar, artık Kitâb-ı mukaddesin hiçbir sözüne inanmamakda, mu’cizelerini bile inkâr etmektedir. Hıristiyan olduğu hâlde, okudukları Tevrât ve İncillerin Allah kelâmı olamayacağını anlıyan İngiliz filozofu David Hume ve Rudolf Butmann ismindeki papaz, hıristiyanlığa ve ellerindeki Tevrât ve İncillere karşı haklı olarak duydukları nefretlerini beyân etmişlerdir. Bu arada, ilm ve edeb esâslarına tecâvüz ederek, hakikî Allah kelâmı olan Kur’ân-ı kerîmde bildirilmiş mu’cizeler üzerinde de, hayâlî fikrler beyân etmekten çekinmemişlerdir. Bu, insafsızca ve ilmî bir esâsa istinâd olunmayan, fekat ilm nâmına yazılmış satırları okuyan gençler, bunların yazarları gibi, yanlış bir fikre sürükleneceklerdir. Temiz gençleri, bu tehlükeden korumak, insanlara hizmet etmeği mukaddes vazîfe bilen, vicdan sahibileri için birinci vazîfe olmaktadır. Biz de, bu niyyet ile ve iyilik, ihsân etmeği emr eden Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için, islâm âlimlerinin büyüklerinden Ahmed Kastalânînin “rahmetullahi teâlâ aleyh”^[1] (**Mevâhib-i ledünniyye**) kitâbından, aşağıdaki bilgiyi nakl ediyoruz:

Peygamberlerin “aleyhimüssalevatü vetteslîmât” Allahü teâlâ tarafından gönderilmiş olduklarını, hakikati söylediklerini gösteren hârikul’âde şeye (**Mu’cize**) denir. Peygamberin, Mu’cize gösterirken, (İnanmıyorsanız, siz de yapınız! Fekat, yapamazsınız)

[1] Kastalânî, 923 [m. 1517] de Mısırda vefât etdi.

demesi lâzımdır. Mu'cize, âdete, fen kanûnlarına muhâlif olan bir şeydir. Bunun için, fen adamları mu'cize yapamaz. Böyle hârikul'âde bir şey gösteren kimse, bunu önceden söylemez ve siz yapamazsınız demezse, bunun Peygamber olmayıp, Velî olduğu anlaşılır ve yapılan şeye **(Kerâmet)** denir. Başkalarının yaptığı böyle şeylere **(Sihr)** ya'nî büyü denir. Büyücülerin yaptıkları şeyler, Peygamberlerden “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” ve Evliyâdan “rahime-hümullahü teâlâ” da hâsil olabilir. Fir'avnın sihrbazları, iplikleri yılan şekline sokunca, Mûsâ aleyhisselâmın asâsının, dahâ büyük bir yılan olup, onları yutması böyledir. Sihrlерinin bozulduğunu ve kendilerinin yapamayacağı mu'cizeyi görünce hepsi, Mûsâ aleyhisselâmın Peygamber olduğuna îmân etdiler. Fir'avnın ölümle tehdidi ve zulmleri karşısında, îmânlarından dönmediler. Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” mu'cizelerini ve Evliyânın “rahime-hümullahü teâlâ” kerâmetlerini hep Allahü teâlâ yaratmaktadır. Fen kanûnlarına, tabî'at hâdiselerine uyan işleri, belli sebeblerin te'sîrleri ile yarattığı hâlde, mu'cizeleri böyle sebebler olmadan yaratmaktadır. **(Mu'cize)**ye **(Burhân)** ve **(Âyet)** de denir. Sihr, cismlerin fizik özelliklerini, şekillerini değiştirir. Maddenin yapısını değişdirmez. Mu'cize ve kerâmet, ikisini de değişdirebilir.

Peygamberlerin sonuncusu Muhammed aleyhisselâmın geleceği ve ba'zı sıfatları ve Arab yarımadasında zuhûr edeceği ve gelme zemânı yaklaşıncâ, görülecek hârikul'âde şeyler Tevrâtta ve İncilde bildirilmişdi. Bunların haber verilmesi, Mûsâ ve İsâ “aleyhisselâm” için mu'cize olduğu gibi, Muhammed “aleyhisselâm” için de büyük mu'cizedir. Allahü teâlâ, her Peygambere, o zemânda meşhûr olup, kıymet verilen şeylere benzer mu'cizeler ihsân etmiştir. Muhammed aleyhisselâma ise her Peygambere vermiş olduğu mu'cizelerin benzerlerini verdiği gibi, başka mu'cizeler de ihsân eylemiştir. Hayâtta iken gösterdiği mu'cizelerin üçbinden ziyâde olduğu, türkçe **(Mirât-ı kâinât)** kitâbında yazılıdır. Bunlardan seksenaltı adedi kitâbımızın **(Muhammed aleyhisselâmın mu'cizeleri)** kısmında bildirilmiştir.

Ehl-i sünnet olmıyan müslimânlardan bir kısmı ve fen adamı olarak tanınan ba'zı din câhilleri, mu'cizelerin bir kısmına veyâ hepsine îmân etmiyorlar. Bunlar, fen bilgilerimize uygun değildir, diyorlar. Bunlardan kâfir olanlara, islâmiyeti tanıtmak, önce bunları îmâna kavuşdurmak lâzımdır. İmânî olanlar ise, mu'cizelere îmân eder. Çünkü, kıyâmet zemânı, yerlerin, göklerin, canlıların, cansızların değişeceklerini, yapılarının bozulacaklarını

Kur'ân-ı kerîm haber veriyor. Fen bilgilerinin dışında kalan bu tebeddüllere inanan kimsenin, mu'cizelere de inanması lâzımdır. Biz, (Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” mu'cize yapar. Velîler “rahime-hümullahü teâlâ” de, kerâmet yapar) demiyoruz. Böyle deseydik, inanmıyanlara söz hakkı tanınırdı. Fekat biz, Allahü teâlâ, (Peygamberlerinde “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” mu'cizeler, Velîlerinde “rahime-hümullahü teâlâ” de kerâmetler yaratır) diyoruz. Yeni fen ilmlerini tahsîl etmiş, biyolojik ve astronomik hâdiselere vâkıf olan aklı başında, insâflı bir kimse, zerreden Arşa ve atomdan güneşe kadar, canlı cansız her varlığın hesâblı yaratılmış olduklarını ve hep birbirlerine merbût [bağlı], tek bir makinanın parçaları gibi çalışdıklarını hemen anlar. Gören, bilen, sonsuz bir kuvvet sâhibinin bunları, dilediği gibi yarattığına, hepsini idâre ettiğine hemen îmân eder. Bu mu'azzam hâlıkın [yaratıcının] mu'cizeler, kerâmetler halk etmesini de tabîî olarak karşılar. Fen adamı olarak deriz ki, mu'cizeler hakdır ve ancak Allahü teâlâ tarafından yaratılır ve Peygamberlerine “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” yapıdırılır. Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” kendi başlarına Allahü teâlânın müsâ'adesi olmadan mu'cize yapamazlar. Îsâ aleyhisselâmın hastaları iyi etmesi, ölüyü diriltmesi mu'cizeleri, Allahü teâlânın yarattığı mu'cizelerdir. Böyle olduğu Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurulmuşdur. Fekat bugün ellerindeki İncillerin doğruluğu hakkında tâm bir hezîmete tutulmuş olan hıristiyanlar, bu kitâblarının bildirdikleri hiçbir şeye inanmamakta ve dinsiz olmaktadır.

Zevallı hıristiyanlar, bugünkü Kitâb-ı mukaddeslere nasıl inanırlar. Sizin de şimdiye kadar açıkca gördüğünüz gibi:

1) Kitâb-ı mukaddesde Allah kelâmı olarak kabûl edilecek çok az parça vardır.

2) Kitâb-ı mukaddesdeki ba'zı sözlerin Allah kelâmı değil, Peygamber sözü olduğu, onların ismi ile zikr edilmektedir.

3) Kitâb-ı mukaddese kimin tarafından söylendiği ma'lûm olmayan birçok sözler ilâve edilmiştir.

4) Havârîlerin hikâyelerine birçok masallar, efsâneler karıştırıldığı bizzat hıristiyan din adamları tarafından i'tirâf edilmektedir.

5) Havârîlerin Îsâ aleyhisselâm hakkındaki haberleri birbirinden farklıdır.

6) İçinde hakîkî İncilden beyânlar bulunan **(Barnabas İncili)**

gibi ba'zı İnciller hristiyanlar tarafından imhâ edilmiştir.

7) Kitâb-ı mukaddes bugüne kadar pek çok def'alar dînî hey'etler tarafından tedkîk ve tebdîl edilmiştir. Bu tedkîkler hâlâ devâm etmektedir. Bir rivâyete göre, bugün elde birbirinden farklı temâm 4000 Kitâb-ı mukaddes vardır. Her tedkîk hey'eti, bir evvelki Kitâb-ı mukaddesin içinde çok ağır hatâlar bulunduğunu iddi'â etmektedir.

8) İmperatörler, krallar Kitâb-ı mukaddesde ta'dîlât yapılması için emirler vermişler ve bu emirleri yerine getirilmiştir.

9) Kitâb-ı mukaddesin ifâdesi bir Allah kelâmı ifâdesi olmaktan çok uzaktır. Hele Eski Ahd'in ba'zı parçaları, yukarıda nümûnesini gördüğünüz gibi, çocukların yanında okunamayacak kadar müstehcendir.

10) Kitâb-ı mukaddesin içinde 50.000 hatâ bulunduğunu, Avrupalı hristiyan mecmû'aları yazmaktadır. Bu hatâların en mühimmi olan üç tanrı mefhûmunu düzeltmek için, bugün hristiyanlar hummâlî bir gayret sarf etmektedir.

11) Kitâb-ı mukaddesin bir Allah kelâmı değil, (insan eseri) olduğu hristiyan din adamları tarafından da kabul edilmiştir.

Sevgili okuyucularımız! Yukarıdan beri, bugünkü Kitâb-ı mukaddesi bizimle berâber tedkîk etdiniz. Kabul edeceğiniz gibi, bu incelemede hiçbir taraf tutmadık. İslâm âlimlerinin değil, ancak HİRİSTİYAN DİN ADAMLARININ mü'tâlâ'alarını zikir etdik. Bunlar, eldeki Kitâb-ı mukaddeslerin içlerindeki farklı ifâdeleri zemân zemân ihrâc etdiler. Herkes bugün satılan Kitâb-ı mukaddeslerden bir aded alıp bunları tedkîk ve murâkabe edebilir. Bildirdiğimiz kısımların Kitâb-ı mukaddesdeki hangi kitâbın hangi bâbının hangi âyeti olduğunu yazdık ve bunların doğruluğunu uzun uzadıya tedkîk etdik.

Böyle bir kitâb ile, vahy edildiği günden bugüne kadar, bir harfi dahî değişmemiş olan azametli, fesâhat ve belâgatlı ve muciz olan Kur'ân-ı kerîm nasıl mukâyese edilebilir? Hepimiz, herhâlde şu kanâ'ate vardık:

Allah kelâmı aslâ tebdîl edilmez. Noksan, yanlış, hatâlı kısımları bulunan, ikide birde insanlar tarafından değiştirilen ve insan eli ile yazıldığı papazlar tarafından da i'tirâf edilen bir kitâb "Allahın kelâmı" OLMAZ.

Allahü teâlânın kitâbında bulunması îcâb eden nasihat, irşâd, iyiyi kötüyü tefrîk, dünyâyı ve âhireti ta'rîf, tesellî gibi husûsların acabâ hangisi, bugünkü Kitâb-ı mukaddeslerde mevcûddur?

Plain Truth mecmû'asının 1395 [m. 1975] senesi Temmuz nüshasında şöyle denilmektedir: (İ'tirâf edelim ki, hıristiyan olmayan okumuş kimselere, onların fikrine nüfuz edebilecek kudrette bir kitâb gösteremiyoruz. Onlar bize birbirinden farklı İncilleri göstererek: Görüyorsunuz ya, siz dahâ kendi aranızda bile ittifâk edememişsiniz. Bizi ne ile irşâd etmek istiyorsunuz? demektedirler.)

Yukarıda zikr ettiğimiz Ahmed Didat şöyle anlatıyor:

(1939 senesinde Adams Missiona bir râhib mektebi civârında bulunan bir müessesede vazîfeli idim. 20 yaşındaydım. Râhib mektebinde okuyanlar, ikide bir çalıştığım yere gelirler, bana ve müslimân arkadaşlarıma islâm dîni, Muhammed aleyhisselâm ve Kur'ân-ı kerîm hakkındaki kin ve nefretlerini en kaba kelimelerle izhâr ve bizimle istihzâ ederlerdi. Onların i'tikâdına göre, müslimânlar dünyânın en âdî mahlûklarıdır ve islâm dîni bâtil bir dindir. Çok hassâs bir insan olduğumdan, onların bu hücûmlarına çok üzüldüm, geceleri uyku uyuyamıyordum. Kendilerine cevâb veremiyordum. Zîrâ, hıristiyanlık şöyle dursun, kendi dînim hakkında bile esâslı bir ma'lûmâta sâhib değildim. Bunun üzerine, her şeyden evvel Kitâb-ı mukaddesi ve Kur'ân-ı kerîmi esâslı sûrette tedkîke, hıristiyanlık ve müslimânlık hakkındaki ma'lûmâtımı arttırmaya, bu husûsda yazılmış kitâbları okumağa karar verdim. Kırk senedir bunlarla uğraşıyorum. Bu husûsda en büyük yardımcım, Hindli Rahmetullah Efendinin "rahime-hullahü teâlâ" İstanbulda yazdığı arabca (**İzhâr-ül-Hak**) kitâbı oldu. [Bu meshûr kitâb, 1280 [m. 1864] de Mısrda basılmış, birçok dillere, bunların arasında türkçeye de terceme edilmiştir. Rahmetullah Efendi, 1306 [m. 1889] da, 75 yaşında, Mekke-i mükerremede vefât etdi.] Nihâyet bir müddet sonra hakikat, gözümün önünde güneş gibi parladı. Artık herşeyi, teferru'âtı ile biliyor ve anlıyordum. Bundan sonra, bana gelen papaz namzedleri benden îcâb eden cevâbları aldılar ve ağızları açık kalarak ve önlerine bakarak geldikleri yere gittiler. Ben onlara cevâb verirken, onlar gibi kaba kelimeler kullanmıyor, bil'aks Allahü teâlânın emr ettiği gibi, tatlı dille konuşuyordum. Kitâb-ı mukaddesi o kadar i'tinâ ile tedkîk etmiş ve kusûrlarını o kadar titizlikle meydâna çıkarmışdım ki, bana verecek cevâb bulamıyorlar, hele Kitâb-ı mukaddesi onlardan dahâ iyi bilme hayrette kalıyorlardı. Artık bana büyük hürmet gösteriyorlardı.

O sırada elime, Protestan misyoner papazlarından Geo G. Harris ismindeki misyonerin hâzırladığı bir kitâb geçdi. Bu kitâb,

(Müslimânlar Nasıl Hıristiyan Yapılır?) ismini taşıyordu. Kitâbda papaz şunları tavsiye ediyordu: (Müslimânları hıristiyan yapmak çok müşkildir. Çünkü müslimânlar, an'anelerine bağlıdır ve çok inâdçdırlar. Bunları hıristiyan yapmak için aşağıdaki üç vâsıtaya mürâce'ât lâzım gelir.

1) Müslimânlarla, bugünkü Kitâb-ı mukaddesin ya'nî Tevrât ve İncilin hakîkî Tevrât ve İncil olmadığı, hakîkî İncilin tagyîr edildiği, tahrîf edildiği öğretilmektedir. Onlara hemen şunları sorunuz:

a) Elinizde, hakîkî Tevrât ve İncilden bir nüsha var mıdır? Varsa bize gösterin!

b) Bugünkü Tevrât ve İncil ile hakîkî olduğunu söylediğiniz İncil arasında, ne gibi farklar vardır? Bu farklar neresinde ve ne kadardır?

c) Bahs ettiğiniz bu farklar, kasden mi yapılmıştır, yoksa ifâde farkları mıdır?

d) Size, bir Kitâb-ı mukaddes gösteriyorum. Burada bana tagyîr edilen mahalleri gösterin.

e) Size, şurada gösterdiğim yer, acabâ eskiden nasıl okunurdu?

2) Kitâb-ı mukaddesde tahrîf edildiğini söylediğiniz kısımlar, kimin tarafından ve ne vakt yapılmıştır?

3) Müslimânlar, elimizde bulunan Kitâb-ı mukaddesin, yâ hakîkî Tevrât ve İncillerin birer uydurma benzeri, yâhud insanlar tarafından yazılan başka bir kitâb olduğuna inanmaktadırlar. Müslimânlara göre, bugün elimizde bulunan Kitâb-ı mukaddesin Îsâ aleyhisselâmın getirdiği İncil ve de Tevrât ile hiçbir alâkası yoktur. Fekat, kendilerine yukarıdaki sâüller sorulunca, şaşırıp kalacaklardır. Zîrâ, müslimânların çoğu câhildir. Kitâb-ı mukaddesin hakîkî olmadığı hakkındaki fikrleri, yalnız kulak dolgunluğundan ibâretedir. Onlar, (**Ahd-i atîk** = Eski Ahd), ya'nî, Tevrât ve (**Ahd-i cedîd** = Yeni Ahd) ya'nî, İnciller hakkında bilgi sâhibi olmak şöyle dursun, kendi dinlerini bile lüzûmu kadar bilmezler. Kendilerine sorulacak birkaç ciddî sâül karşısında şaşırıp kalacak, ne cevâb vereceklerini bilemeyeceklerdir. O zemân onlara, (Size bu husûslarda ba'zı ma'lûmât verelim) diyerek, Kitâb-ı mukaddesden hemen anlayabilecekleri güzel parçalardan birkaçını yavaş sesle, güler yüze, tatlı dille okuyunuz. Onlara, anlayabilecekleri açık bir ifâde ile yazılmış ve hıristiyanlığın fazîletini bildiren risâle ve kitâblardan birkaç tânesini veriniz. Onları hıristiyan olmak için kat'ıyyen zorlamayınız. Dâimâ düşünmek ve ondan sonra karar vermek zemânı bırakınız. Emîn olunuz ki, eğer bu tarzda hareket

ederseniz onları hıristiyan yapmağa muvaffak olursunuz. Hiç olmazsa, kalblerine bir şübhe salarsınız).

(Öyle zan ediyorum ki, bugün benim Hıristiyanlık ve bugünkü İnciller hakkında İngilizce olarak neşr etdiğim kitâbları okuyan müslimânlar, papaz Geo G.Harrisin yukarıda yazılı sùâllerine kolayca cevâb verebilecektir. Ben, tam yirmi sene uğraşarak bugünkü Tevrât ve İncillerdeki birçok hatâları buldum ve onların Allah kitâbı olmadığını isbât etdim. Yalnız ben değil, bizzat hıristiyan ilm ve din adamları da, aynı kanâatdeler. Ancak, onların yazdığı eserleri ve makâleleri okumak için ecnebî lisânı bilmek ve bu eserleri bulmak lâzımdır. Müslimânların çoğu yabancı dil bilmez ve pahâlî kitâb almak için paraları yokdur. Bunun için, bu noksanları temâmlamak maksadıyla bu kitâbcıklarımı müslimânların kullandığı lisanlarla yazarak, dünyâya neşr ediyor, ba'zılarını parasız hediye ediyor) demektedir.

Bir misyoner şöyle demektedir:

(Müslimânları hıristiyan yapmak, gerek katolikler, gerek protestanlar tarafından çok makbûl sayılan bir işdir. Çünkü, müslimânları hıristiyan yapmak, çok müşkildir. Zîrâ müslimânlar, herşeyden evvel an'anelerine son derecede sâdıkdır. Ancak aşağıda yazılı olan husûslar iyi netice vermektedir:

1 – Müslimânlar umûmiyyet ile fakîr kimselerdir. Fakîr bir müslimâna bol para, hediye ve eşyâ vererek veyâ ona bir hıristiyan yanında iş imkânı sağlıyarak, kendisini hıristiyanlığa teşvîk etmelidir.

2 – Müslimânların çoğu, din ve fen bilgilerinde câhildir. Ne Kitâb-ı mukaddes, ne de Kur'ân-ı kerîm hakkında ma'lûmâtları yokdur. İbâdet etmek için kendilerine gösterilen bir tarzı, şartlarını anlamadan ve hakîkî ibâdetin ne olduğunu bilmeden, gâfil olarak tatbîk ederler. Çoğu arabî bilmediği ve islâm ilmlerinden haberdâr olmadığı için, Kur'ân-ı kerîmin münderecâtından ve islâm âlimlerinin kitâblarındaki ince bilgilerden temâmen habersizdir. Ezberledikleri ba'zı âyetlerin tefsîrini bilmeden, okurlar. Hele Kitâb-ı mukaddesi hiç bilmezler. Onlara hocalık eden müslimân din adamlarının çoğu da, islâm âlimi değildir. Müslimânlara, yalnız ibâdetin nasıl yapılacağını gösterirler. Onların rûhuna hitâb edemezler. Böyle yetişen müslimânlar, din hakkında derin bilgi sâhibi olmadan, dînin esâslarını bilmeden, gösterilen tarzda ibâdet ederler. Müslimânlığa muhabbetleri, müslimânlığın esâslarını bildiklerinden değil, ana ve babalarından gördükleri ve hocalarından öğrendikleri şeylere olan kuvvetli

îmânlarından ileri gelir.

3 – Müslimânların çoğu, kendi dillerinden başka lisan bilmezler. Hıristiyanlığın lehinde veyâ aleyhinde yazılmış kitâbları okumak şöyle dursun, dünyâda böyle kitâbların mevcûd olduğundan bile haberleri yokdur. Onlara kendi dillerinde yazılmış ve hıristiyanlığı bol bol medh eden kitâblar verin, okusunlar. Bu kitâbları verirken, bunların içinde yazılı olan şeylerin onların anlayabilecekleri kadar basît ve açık ifâdeli olmasına son derecede dikkat edin. İçinde ağır cümleler, büyük fikrler bulunan kitâblardan hiçbir fâide hâsıl olmaz. Bunları anlamazlar ve okurken sıkıldıkları için, bir tarafa atarlar. Sâde söz, sâde cümle, sıkımayacak ifâde esâsdır. Karşınızdaki insanların çok câhil olduğunu ve kafalarının ancak basît ifâdeleri anlayabileceklerini unutmayın.

4 – Onlara dâimâ şunu anlatın: (Mademki hıristiyanlar ve müslimânlar Allahü teâlâyâ îmân ediyorlar, o hâlde rableri birdir. Fakat, Allahü teâlâ, hıristiyanlığı hakîkî din olarak kabûl eder. Bunun isbâtı meydândadır. Bakınız bir kere, görüyorsunuz ki, dünyâda en zengin, en medenî, en bahtiyâr insanlar hıristiyanlardır. Çünkü Allahü teâlâ, onları yanlış yolda olan müslimânlara tercîh etmiştir. İslâm memleketleri fakr ve zarûret içinde iken, hıristiyan memleketlerinden yardım dilenirken, ilm ve fende çok geri kalmışken, hıristiyan memleketleri medeniyetin en yüksek mertebesine vâsıl olmuş, hergün dahâ da ilerlemektedirler. Birçok müslimân, hıristiyan memleketlerinde iş bulmak için, oralara gitmektedir. Sanâyî’de, ilmde, fende, ticâretde, kısaca her şeyde hıristiyanlar müslimânlardan üstündür. Bunu kendi gözlemlerinizle görüyorsunuz. Demek ki Allahü teâlâ, İslâm dînini doğru bir din kabûl etmiyor. Onun bâtil bir din olduğunu size, bu hakîkat ile göstermek istiyor. Allahü teâlâ, hakîkî din olan hıristiyanlıktan ayrılanları cezâlandırmak için, onları dâimâ sefil, hakîr, perişân bir hâlde bırakacak ve müslimânların hiçbir zemân iki yakası biraraya gelmeyecektir.)

İşte misyonerler, bu yalan cümleler ile, müslimânları aldatmağa, hıristiyan yapmağa uğraşmaktadırlar. Elllerinde bol para olduğundan, bu paraları büyük miktârda, bu maksad için kullanmakta, müesseseler, hastahâneler, aşhâneler, mektebler, idman salonları, eğlence yerleri, kumarhâneler, fuş evleri kurarak müslimânları iğfâl etmeğe, ahlâklarını bozmağa çalışmaktadırlar.

Zemânımızda, (**Yehova şahidleri**) denilen hıristiyan misyonerler, yukarıda yazılı tatlı, okşayıcı dillerle müslimân yavrularını

aldatmağa, hıristiyan yapmağa çalışıyorlar. Telefon rehberlerinden aldıkları adreslere, broşürler, kitâb ve risâleler gönderiyorlar. Şık, süslü giyinmiş güzel kızlar, kapı kapı dolaşarak evlere bu kitâb ve risâlelerden bırakıyorlar. Hâlbuki, 1296 [m. 1879] da Beyrutda açılmış olan (**Matba'at-ül-katolikyye**) matba'ası, çeşidli dillerde, İnciller basdırdığı gibi, 1908 de basmağa başladığı ve zemânla müteaddid baskılarını yaptığı (**El-müncid**) isimindeki arabî lügat kitâbında (Yehve [Yehova] şâhidleri denilen bid'at fırkasını, Ch. Taze Russell, 1872 senesinde Birleşik Amerikada meydâna çıkarmışdır. Mukaddes kitâbdan kendine göre yanlış ma'nâlar çıkarmış, 1334 [m. 1916] de ölmüşdür. Yehve, Allah sübhânehü ve teâlâ için Tevrâtda yazılı olan bir ismdir) denilmektedir. Bunların da bozuk oldukları ve (Yehova) sözünün yanlış olduğu, bu hıristiyan kitâbından anlaşılmaktadır. Çok şükür ki, müslimânlar, bu yaldızlı, hileli yalanlara aldanmıyor. Hıristiyanlığa karşı olan nefretlerinin, i'timâdsızlıklarının artmasına sebep oluyor. Allahü teâlâyâ hamd-ü senâ olsun ki, müslimânlar onların zan ettikleri gibi câhil insanlar değildir. Evet, bundan kırk-elli sene evvel bir avrupa lisanı bilen, bir yüksek okulu bitirmiş olan müslimânların mikdârı çok değildi. Fekat buna karşılık, her memleketde, her şeherde, hattâ her köyde, sübyan mektepleri, medreseler vardı. Bu medreselerde din bilgileri ile berâber, zemânlarının fen, matematik ve astronomi bilgileri de okutulurdu. O zemânlardan kalma kitâblar ve medreselerin programları bu açıklamamızın vesîkalarıdır. Câmî'leri, mektepleri ve zekât, mîrâs taksimi gibi ibâdetleri ve alışveriş, şirketlerin ve vakfların hesablarını yapabilmek için kuvvetli riyâziye [matematik] bilmek lâzımdır. Analar babalar çocuklarını dahâ küçük yaşlarda bu medreselere göndermek için, birbirleri ile müsâbaka [yarış] ederlerdi. Çocuğunu medreseye verirken, tantanalı, şa'sa'alı merâsimler yapılırdı, ziyâfetler verilirdi. Çocuğun yaldızlı, sırmalı elbiselerinin ve süslü çantalarının ve bindirildiği arabaların zînetleri ve yapılan mevlid cem'iyetlerinde ilme, bunları öğrenmeğe verilen kıymetin ve ehemmiyetin hâtıraları, çocuğa ömrü boyunca bir şeref ve iftihâr vesîlesi olurdu. Medreseleri iyi derece ile bitirenlerin askerlikden muâf tutulması ve yüksek vazîfelere ta'yîn edilmeleri, gençleri tahsile teşvîk ediyordu. Köylerde yaşayan çobanların bile, din ve ahlâk bilgileri şaşılacak kadar çokdu. Bu mes'ûd hâl, mason olan ve islâmîyeti bozmak için ingilizlerle işbirliği yapan Reşîd pâşanın, hâriciye nâzırı iken, hâzırladığı (**Tanzimât**) kanûnunun kabul edildiği 1255 [m. 1839] senesine kadar devâm

etdi. Bugün de, müslimânların elinde İslâm dîninin esâslarını îzâh eden birçok eserler vardır. Bizim için ne büyük bir se'âdetdir ki, bunlardan bir kısmını hâzırlamak şerefine kavuşduk. (**Cevâb Vemedi**) kitâbımız ile bu, (**Herkeseye Lâzım Olan İmân**) kitâbı çok sâde dille yazılmış, batılların kendi kitâbları hakkında söyledikleri (tatlı dilli olmak) ta'rîfine uygun hâzırlanmağa çalışılmışdır. Kitâblarımızın hepsi, şarkın ve garbın en büyük âlimlerinin, hıristiyanlık ve İslâmiyyet hakkındaki düşünce ve hükmlerini ihtivâ eden eserlerdir. Bunların bir kısmını Avrupa lisanlarına terceme ederek neşr etdik. Bu kitâbların gerek yurdumuzda ve gerek bütün dünyâda yaptıkları te'sîri görerak iftihâr etmekdeyiz. Dünyânın her tarafından aldığımız takdîr ve teşekkür mektûbları, bunları hâzırlamak için çekdiğimiz meşakkati bize unutturmakdadır. Aldığımız sayısız mektûbların çoğunda bize (Hakîkî müslimânlığı bu kitâblarınızdan öğrendim) denilmektedir ki, biz bundan dahâ büyük bir mükâfât düşünemiyoruz. Bu kitâbları okuyan her müslimân, dinler hakkında kendisine bilgi soran herkese icâb eden cevâbı kolayca verebilir ve karşısındakini bu husûsdaki bilgisine hayrân bırakır.

Hakîkî müslimânlığı öğrendikten sonra, Onun câzibesine kapılmıyacak kimse yoktur. Bu kitâbımızın (Müslimânlık ve Hıristiyanlık) kısmını incellerseniz, birçok hıristiyan ilm adamlarının, mühim mevki'lerde bulunan hıristiyanların seve seve ve hiç bir te'sîr altında kalmadan, dinlerini değişdirerek, müslimân olduklarını göreceksiniz. Kitâblarımızı okumuş olan bir müslimân, misyonerlerin yukarıdaki yalan propagandalarına ancak güler. Çünkü, hıristiyanlığın refâh, servet, bereket, se'âdet getirdiği hakkında söyledikleri sözler, hiçbir zemân doğru değildir. Hıristiyanlığın bir memleketin gelişmesine, ilerlemesine, zengin olmasına hizmet ettiği şöyle dursun, temâmen aksine olarak, bütün bunlara mâni' olduğu, hıristiyanlığın avrupa devletlerine hâkim olduğu Kurûn-ı vüstâ [Orta çağ]da görülmüştür. Müte'assıb hıristiyanlar, terakkîye mâni' olmuşlar, ilm ve fennin bulduğu herşeyi günâh saymışlar, insanların dünyâyâ ancak çile çekmek için geldiğini ileri sürerek, eski Yunan ve Roma fen adamlarının eserlerini ortadan kaldırmışlar, eski medeniyyet eserlerini yakıp yıkmışlar, dünyâyı karanlığa sokmuşlar, harâbeye çevirmişlerdir. Ancak, İslâmiyyetin zühûrundan ve dünyâyâ intişârından sonra, eski medeniyyet eserleri tekrar meydâna çıkarılmış, eski fen bilgileri, müslimânlar tarafından elde edilen yeni buluşlarla zenginleşdirilerek, okutulmağa başlanmış, islâm üniversiteleri kurulmuş, sanayi', ticâret gelişmiş,

insanlar sulh ve refâha kavuşmuştur. İlm, fen ve tıp yalnız müslimânlarda olduğundan, Papa İkinci Silvester, Endülüs İslâm Üniversitesinde okumuş, İspanya krallarından Sancho, hastalığını tedâvî ettirmek için, İslâm hekimlerine mürace'at etmiştir. Avrupa-da yeni bir devr olan (**Rönesans**)ın müessisleri, müslimânlardır. Bugün insâflı bütün Avrupalı ilim adamları, bunu kabûl etmektedir.

Hıristiyanlığın beşeriyete ne getirdiği hakkında en güzel ifâdeyi meşhûr Alman filozofu Nietzsche söylemiştir:

(Hıristiyanlığın, dünyâyı çirkin ve fenâ görmek arzû ve hükmü, dünyâyı hakîkaten çirkin ve fenâ yapmıştır).

Misyonerlerin ileri sürdükleri ikinci husûsa, ya'nî bugün hıristiyanların refâh içinde olmasına karşı, müslimân memleketlerinde bulunan halkın fakîr ve perîşân olmasına gelince, doğru olan bu keyfiyyetin din ile hiçbir alâkası yoktur. Akli başında olan herkes, eğer bugün müslimânlar fakr ve zarûret içinde iseler, bunda kabâhatin kendi büyük dinleri islâmiyyetde değil, bu dînin esâslarını bilmiyen veyâ bildiği hâlde tatbîk etmeyen kimselerde olduğunu görür. Hıristiyanların fen sâhasında ilerlemesinde ise, nasıl bir kitâb olduğunu yukarıda gördüğümüz Kitâb-ı mukaddesin, Tevrât ve İncilin değil, îmân etmedikleri hâlde, Kur'an-ı kerîmin gösterdiği se'âdet yoluna sarıldıkları, böylece kendi çalışkanlıklarının, gayretlerinin, doğruluklarının ve sebâtlarının sebep olduğunu derhâl fark eder. Bizim dînimizde, çalışmak, dürüst ve sebât sâhibi olmak, herşeyi öğrenmek tekrar tekrar emr olunduğu hâlde, bunu yapmayanlar şübhesiz ki, Allahü teâlânın gadabına uğrayacaklardır. Yoksa, müslimânların geri kalmalarının sebebi, hıristiyan olmadıklarından değil, tam tersine, hakîkî müslimân olmadıkları içindir.

Bakınız, Japonlar hıristiyan olmadıkları hâlde, Kur'an-ı kerîmin emr ettiği gayret, çalışma azmi ve dürüstlük neticesi olarak optikte Almanları, otomobil sanâyî'inde Amerikalıları geçdiler. 1985 senesinde, Japonyada beşbuçuk milyon otomobil yapıldı ve bütün dünyâ buna hayret etdi. Japon halkı, maddî refâh içindedir. Elektronik sanâyî'inde de, dünyâyı geçmiştir. Hepimizin evinde bir Japon hesâb makinesi vardır. Yalancı misyonerler acaba buna ne buyururlar? Dünyâyı kaplayan Japon bisikletlerinin, Japon mikroskoplarının, Japon daktilo makinelerinin ve bilgisayarlarının, Japon teleskoplarının, Japon fotoğraf makinelerinin hıristiyanlıkla bir alâkası var mı?

Bu mes'eleyi ilerde tekrar ele alacağız ve bugün bir hakîkî

müslimânın yapması gereken husûsları bir kerre dahâ inceliyeceğiz.

Kıymetli okuyucularımız! Bugünkü Kitâb-ı mukaddesi gördünüz. Biz, bu kitâbı sizin gözleriniz önünde kısaca tedkîk etdik. Tarafsız olduğumuza herhâlde siz de inandınız. Şimdi sıra, bizim dînimizin mukaddes kitâbı olan Kur'ân-ı kerîme geldi. Onu da temâmen tarafsız olarak birlikde inceliyeceğiz. Bu tedkîkimiz bitdikden sonra, hakîkî Allah kelâmının hangi kitâb olduğunu siz de bütün açıklığı ile bir kerre dahâ görmüş olacaksınız.

***Hakkın yüzdört kitâbı ki, nebîler üzere inmişdir,
kütübdür onların dördü, suhuf yüzü, kelâmullah.***

***Zebûru verdi Dâvüda, dahî Tevrâtı Mûsâya,
ve hem İncîli İsâya, getirmiş Cebrâîl vallah.***

***Habîbullaha Kur'ânı getirdi, hâcet oldukca,
yirmi üç yıl itmâm eyleyip kesildi vahyullah.***

***Dahî hem nebîler hakkında bildim ismetü fitnet,
nezâfet hem emânet, sıdkla teblîgu hükmillâh.***

***Gadrlı, zembü humk ve kizbü ketmü hıyânetden,
münezzehdir, müberrâdır cemî'i Enbiyâullah.***

***Nebîler ismini bilmek, didiler ba'zıları vâcib,
yirmi sekizin bildirdi, Kur'ânda bize Allah.***

***Cemî'i Enbiyânın evvelidir hazret-i Âdem,
kamûdan efdalü âhır, Muhammeddir resûlullah.***

***İkisinin arasında, kat'î çok Enbiyâ gelmiş,
hesâbın kimseler bilmez, bilir ânı hemen Allah.***

***Resûllerin dinleri mevtle bâtil olmaz kat'â,
ve efdaldir meleklerin hepsinden, Enbiyâullah.***

***Bizim Peygamberin ahkâm-ı şer'î, öyle bâkîdir,
ki, ehl-i mahşeri, bu şer' ile fasledecek Allah.***

***Ne ki kılmış Habîbullah, bize teblîg-i ahkâmı,
kabûl etdim anı, âmentü billâh ve hükmillâh.***

KUR'ÂN-I KERÎM

Îsâ aleyhisselâmdan sonra, bir son Peygamber “aleyhissalâtü vesselâm” geleceği İncilde yazılıdır. Yuhannâ İncilinin 14. cü bâbının 16. cı âyetinde Îsâ aleyhisselâm;

(Allah size, sizinle berâber kalacak bir tesellî edici gönderecektir) demektedir. 26. cı âyetinde ise, (Bu hakîkî tesellîci size herşeyi öğretecek ve size benim öğretdiklerimi de hâtırlatacaktır) demektedir. 16. cı bâbın 13. cü âyetinde ise, (O, size her hakîkate yol gösterecektir. Zîrâ O, size kendiliğinden birşey söylemeyecek, fekat Allahın söylediklerini size bildirecektir) demektedir. [Hıristiyanlar (Tesellîci) kelimesini (Rûh) diye tercemede isrâr ederler.]

Bundan başka, Kitâb-ı mukaddesin Eski Ahd (Tevrât) kısmında Arab ırkından bir Peygamber geleceği yazılıdır. Tesniyenin 18. cü bâbının 15. inci âyetinde, Mûsâ aleyhisselâmın İsrâîllilere, (Rab sizin için aranızdan, kardeşlerinizden benim gibi bir Peygamber “aleyhissalâtü vesselâm” çıkaracaktır) dediği yazılıdır. Burada bahs konusu olan İsrâîllilerin kardeşleri, İsmâîlîler ya'nî arablardır. İşte İncilde ve Tevrâtta yazılı olan ve Arab ırkından geleceği müjdelenen bu son Peygamber, Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem”dir. Getirdiği din, (**İslâm**) dînidir. Bu dîne îmân edenlere (**Müslimân**) ismi verilir. Müslimânların kudsî kitâbı, (**Kur'ân-ı kerîm**)dir. Kur'ân-ı kerîm, Allahü teâlâ tarafından Peygamberimiz Muhammed sallallahü aleyhi ve selleme, arabî olarak vahy olunmuştur. Aradan 1400 sene geçmiş olmasına rağmen, tek kelimesi, hattâ tek harfi değişmemiştir. Hangi dinden olursa olsun, herkes onu okuduğu zemân azamet ve haşmetine hayrân kalır. Hattâ, arabî bilmeyenler bile, onun başka dillerdeki tercemesini okurken, bu muazzam ifâdenin kudretini i'tirâf etmeğe mecbûr olurlar.

Üç mukaddes kitâb hakkında Nişancızâde Muhammed Efendinin^[1] (**Mir'ât-ı kâinât**) kitâbında şu bilgiler vardır:

Mûsâ aleyhisselâm, Medyen şehrinde Şuayb aleyhisselâma on sene hizmet etdikden sonra, anasını ve kardeşini ziyâret için Mısra

[1] Nişancızâde, 1031 [m. 1622] de Edirne'de vefât etdi.

giderken Tûr dağında kendisine Peygamber olduğu bildirildi. Mısra gitdi. Fir'avnı ve kavmini dîne da'vet etdi. Dönüşde yine Tûra uğrayıp Allahü teâlâ ile konuştu. Kendisine (**Evâmîr-i aşere**) ya'nî on emr ve kırk cild Tevrât nâzil oldu. Her cildde bin sûre, her sûrede bin âyet vardı. Bir cild, bir senede okunurdu. Mûsâ, Hârûn, Yûşa' ve Uzeyr ve İsâdan "aleyhimüsselâm" başka kimse Tevrâtı ezberlememiştir. Mûsâ aleyhisselâmdan sonra, Tevrât nüshaları yazıldı. Mûsâ "aleyhisselâm", Allahü teâlânın emri ile, altın ve gümüşden bir sandık yapıp, kendine nâzil olan Tevrâtı içine koydu. Kudüse yakın bir yerde yüzyirmi yaşında vefât etdi. 668 [m. 1269] senesinde Mısır sultânı Beybers kabri üzerine türbe yaptırdı. Mûsâ aleyhisselâmdan sonra Yûşa' "aleyhisselâm", Amâlikadan Kudüsü aldı. Çok zemân sonra İsrâîl oğullarının dinleri ve ahlâkları bozuldu. Buhtunnasar Bâbilden gelip, Kudüsü aldı. Süleymân aleyhisselâmın yapmış olduğu Mescid-i aksâyı yıkdı. Tevrâtları yakdı. İki yüzbin kişi öldürdü. Yetmişbin din adamını esîr aldı. Bâbile götürdü. Behmen pâdişah olunca esîrleri serbest bıraktı. Uzeyr aleyhisselâm Tevrâtı okudu. İştienler yazdılar. Uzeyr aleyhisselâmdan sonra yine bozuldular. Bin Peygamberi şehîd etdiler. İskender gelinceye kadar, İrânın emrinde yaşadılar. İskenderden sonra, Yunanlıların ta'yîn ettiği yehûdî vâliflerle idâre edildiler.

İncîle gelince, bu da ilk şeklinde olduğu gibi saklanmadı. Hele İncîli ezberden bilen tek kişi yokdu. Havârîlerin bile İncîli ezberden bildiğine dâir tek bir kayd yokdur. İncîl hakkında, kitâbımızın birinci kısmı başında geniş bilgi verilmiştir. Hâlbuki Kur'ân-ı kerîm, yirmüç senede, parça parça nâzil oldukça, Onu mü'minler hemen ezberliyorlardı. Ancak (Yemâme)^[1] muhârebesinde, Kur'ân-ı kerîmin hepsini ezberlemiş 70 hâfız şehîd olunca, (Kur'ân-ı kerîmi ezberden bilenler azalıyor) diye, telâş eden Ömer "radiyallahü anh", o zemânki halife Ebûbekre "radiyallahü teâlâ anh" başvurarak, Kur'ân-ı kerîmin toplanıp yazılmasını tavsiye ve ricâ etdi. Bunun üzerine, hazret-i Ebûbekr, Muhammed aleyhisselâmın kâtibi olan Zeyd bin Sâbite "radiyallahü teâlâ anh" Kur'ân-ı kerîm sûrelerinin ayrı ayrı kâğıdlara yazılmasını emr etdi. Kur'ân-ı kerîm Kureyş lehçesi dâhil, yedi lehçe üzerine vahy edilmişti. Hattâ ba'zen herhangi bir Kur'ân-ı kerîm kelimesini iyi telaffuz edemeyenlere, aynı ma'nâda başka bir kelime kullanmasına da müsâ'ade olunuyordu. Meselâ, Abdüllah ibni Mes'ûd "radiyallahü teâlâ anh" (Taâmül-esîm) kelimesini müte-

[1] Yemâme cengi, hicretin onbirinci senesinde Müseylemetülkezzâba karşı yapıldı.

mâdiyen (Tâmmülyetîm) diye okuyan bir köylüye, (Sen bu keli-meyi telaffuz edemiyorsan, bunun yerine aynı ma'nâda olan (Ta-âmülfâcir) kelimesini kullan!) demişdi. Fekat Kur'ân-ı kerîmin böyle muhtelif lehçelerle okunması, aynı ma'nâda da olsa, başka kelimeler kullanılması, müslimânlar arasında münâkaşalara, hangi lehçenin dahâ iyi olduğu hakkında münâkaşaya (ihtilâfa) sebep oldu. Bunun üzerine, o zemânki halife Osmân "radiyallahü teâlâ anh", yine Zeyd bin Sâbit "radiyallahü teâlâ anh" reisliği altında bir hey'et topluyarak, Kur'ân-ı kerîmin yalnız Kureys lehçesi üzerine yeniden yazılmasını ve tertîb edilmesini emr etdi. Sûreler, hep Kureys lehçesi ile yazılmış sahîfelerden seçildi. Bu Mîshafdan, yedi aded yazılarak vilâyetlere gönderildi. Bu sûretle, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edeceği sene, Cebrâîl aleyhisselâm ile iki def'a okumuş oldukları Kur'ân-ı kerîm yazıldı. Buna uymayan nüshaları imhâ edildi. Bugün bütün islâm memleketlerinde mevcûd olan Kur'ân-ı kerîmlerin tertîbi ve şekli (**Mîshaf-ı Osmâ-nî**)ye tam uygundur. O zemândan beri bir tek harfi değışmemiş-dir.)

(**Rıyâd-un-nâsîhîn**) ismindeki fârisî kitâbda diyor ki, (Osmân "radiyallahü teâlâ anh" halife iken, Eshâb-ı kirâmî "radiyallahü te-âlâ anhüm ecma'în" topladı. Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" vefât ettiği sene okuduğu Kur'ân-ı kerîm bu olduğuna ittîfak ile karâr verdiler. Yedi lugatden birini tercîh etmek, ümme-te vâcib değıldi, câizdi).

İslâm dîninin menba'ları dördtür. Kur'ân-ı kerîm, hadîs-i şe-rîf, icmâ-ı ümmet ve kıyâs-ı Fukahâ. İcmâ', sözbirliği demektir. Eshâb-ı kirâmın "radiyallahü teâlâ anhüm ecma'în" sözbirliği ile dört mezheb imâmlarının sözbirliği, müslimânlar için seneddîr, vesîkadır. Çünkü, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", (**Üm-metim, hatâ, dalâlet üzerinde birleşmez**) buyurmuşdur. İcmâ' ile anlaşılan bilgilerin doğru olacaklarını, bu hadîs-i şerîf de haber vermektedir. Bunun için, Eshâb-ı kirâmın "radiyallahü teâlâ anhüm ecma'în" icmâ' ettiği bu Mîshaf sahîhdir. Bundan başkasını okumak harâmîdir. Zâten, bugün Kureys lehçesinden başka lehçelerle yazılmış Kur'ân-ı kerîm mevcûd değıldir. Yedi lehçe-nin hepsi zemânla tegayyür etmiş, unutulmuş, gayb olmuşlardır. Bugün müsta'mel muhtelif arabî lugatlar ile Kur'ân-ı kerîmî an-layabilmek için, tefsîr kitâblarını okuyarak, Kureys lehçesini, ke-limelerin o zemânki kullanıldıkları ma'nâları öğrenmek lâzım-dır.

Kur'ân-ı kerîm hakkında garblı meşhûr âlimler, edîbler, hay-rânlıklarını dâimâ izhâr etmişlerdir. Meşhûr edîblerden biri olan

Alman şâiri Goethe^[1], Kur'ân-ı kerîmin, tam doğru olmyan almanca bir tercemesini okuduktan sonra, (İçindeki tekrârlardan sıkıntı duydum. Fekat ifâdenin azameti, haşmeti karşısında hayrân kaldım) demekden kendini men' edememiştir.

Bir ingiliz râhibi olan Beoworth-Smith, (**Muhammed ve Muhammede bağlı olanlar**) “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ismli eserinde, (Kur'ân, üslûb temizliği, ilm, felsefe ve hakîkat mu'cizesidir) diye yazmaktadır.

Kur'ân-ı kerîmi ingilizceye terceme eden Arberry ise, (Ne zemân ezân dinlesem, o bana çok te'sîr eder. Akan nağmelerin altında, sanki davula vuruluyormuş gibi bir ses duyarım. Bu vuruş, sanki kalbimin vuruşu gibidir) demektedir.

Marmaduke Pisthali ise, Kur'ân-ı kerîm için, (En taklîd olunmaz bir âhenk, en sağlam bir ifâde! İnsanları ağlamağa veyâ sonsuz muhabbet ve aşka sevk eden bir kudret!) ifâdesini kullanmıştır. Bunların yanında birçok garblı filozof, ilm ve siyâset adamları, Kur'ân-ı kerîmden, büyük bir hurmet, büyük bir takdîr, büyük bir hayranlıkla bahs etmektedirler. Fekat bunlar, Kur'ân-ı kerîmi, Allah kitâbı olarak değil, Muhammed aleyhisselâmın yazdığı büyük ve kıymetli bir eser olarak kabûl etmektedirler. Eğer böyle olsaydı, bütün bu hayrânların müslimân olmaları îcâb ederdi.

Bakınız, Lamartin^[2] bile:

(Muhammed, bir yalancı Peygamber değildir. Çünkü O, kendisinin Allah tarafından yeni bir dîni yaymak için seçildiğine inanıyordu) demektedir. Bu da, şunu gösterir: Garblı ilm adamları, Muhammed aleyhisselâmın yalancı olmadığını, fekat Onun kendi karîhasından [zekâsından] gelen Kur'ân-ı kerîmi Allahü teâlânın vahyi zan etdiğini ileri sürüyorlar. Onlara göre Muhammed “aleyhisselâm”, yalan söylemiyordu. Hakîkaten kendisini Peygamber zan ediyor ve ağzından çıkan sözlerin, Ona Allahü teâlâ tarafından gönderildiğine inanıyordu.

Kur'ân-ı kerîm misli olmyan büyük bir mu'cizedir. Aşağıda beyân edeceğimiz gibi, içinde en derin ilmî ve fennî bilgiler, bütün dünyâda bugüne kadar yapılmış medenî kanûnlara nümüne teşkil edecek ilmî ve hukûkî esâslar, eski târîhe âid birçok bilinmeyen ma'lûmât, insanlara verilebilecek en büyük ahlâk esâsları, nasihatler, dünyâ ve âhiret hakkında en mantıkî îzâhat esâsları ve bunlara benzer, o zemâna kadar hiçbir kimsenin bilmediği, bile-

[1] Goethe 1248 [m. 1832] de öldü.

[2] Fransız şâiri Lamartin, 1286 [m. 1869] da öldü.

mediği, tasavvur bile edemediği husûslar vardır. Bunlar kimsenin söyleyemeyeceği yüksek bir ifâde ile beyân edilmiştir.

Muhammed “aleyhisselâm” ümmî idi. Ya'nî kimseden bir şey okumamış, öğrenmemiş, hiç bir şey yazmamışdı. Bu husûs Kur'ân-ı kerîmde, Ankebût sûresinin kırksekizinci âyetinde meâlen, ([Ey Muhammed “aleyhisselâm”! Bu Kur'ân-ı kerîm sana indirilmeden önce] **Sen bir kitâbdan okumuş ve elinle onu yazmış değildin. Eğer öyle olsaydı müşrikler [Kur'ân-ı kerîmi, başkasından öğrenmiş veyâ önceki semâvî kitâblardan almış] derlerdi.** [Yehûdiler de, Onun vasfı Tevrâtda ümmî olarak bildirilmiştir, bu ise ümmî değil diye şübheye düşerlerdi]) buyurulmuştur. Muhammed aleyhisselâm 40 yaşında iken, ibâdet için çekildiği Hirâ dağındaki mağarada, kendisine Cebrâîl aleyhisselâm tarafından ilk vahy getirildiği zemân, korkudan şaşkına dönmüş, ne yapacağını şaşırmış, koşa koşa evine giderek zevcesi olan Hadîce radiyallahü anhâdan kendisini yatağa yatırmasını, üstünü sıkıca örtmesini ricâ etmiş, uzun müddet kendisine gelememişti. Kendisinde büyük bir rûhâniyyet, bir üstünlük olduğunu kabûl eden, insanlar için yeni bir din kitâbı hâzırlamak isteyen bir zât, böyle mi olur? Her şeyden evvel, böyle bir mu'azzam eseri yazabilecek kudretde bilgi öğrenmesi, pek çok şeyler okuması, birçok tedkikler yapması icâb etmez mi? Hâlbuki Muhammed aleyhisselâm çocuk iken, iki kerre tüccârlarla Şâm tarafına götürülmüş, bu seferlerinde, yalnız ticâret eşyâsının muhâfazası ve emniyeti vazîfesini yapmış, ticâret kervanları idâre etmiş, bunları yalnız SON DERECE YÜKSEK OLAN DÜRÜSTLÜĞÜ ve inanılmaz derecede yüksek olan hâfızası ile yapmışdı. Kendisine, hâtırına bile gelmiyen, hiç beklemediği böyle bir vahy gelmesi, onu sevindirmemiş, bil'aks korkutmuşdu. Ancak vahyler tekrarlandıkça, Allahü teâlânın kendisine hakîkaten gâyet mühim ve ağır bir vazîfe verdiğini anlamış ve Allahü teâlânın emrlerine bütün mevcûdiyyeti ile itâ'at ederek, Onun bildirdiği (Tek Allah) esâsı üzerine kurulmuş olan (**İslâm dîni**)ni neşre başlamışdı. Muhammed aleyhisselâmın islâm dînini neşretmesi, Ona hiçbir dünyevî menfe'at temîn etmemiş, bil'aks hemen hemen, bütün Mekkeliler kendisine düşman kesilmişdi. (**Hiçbir Peygamber, benim çektiğim eziyeti çekmedi, benim kadar üzülmüdi**) buyurmuştur. Bu hadîs-i şerîf, kitâblarda yazılıdır. Bu da gösteriyor ki, Muhammed aleyhisselâm yeni bir din neşretmesinde hiçbir menfe'ati veyâ arzûsu bulunmuyordu. Esâsen, yukarıda da zikr etdiğimiz gibi, kendisinin yetişmesi ve muhîti böyle mu'azzam bir iş için kâfî değildi.

O hâlde, Muhammed aleyhisselâmin Kur'ân-ı kerîmi kendi başına tertîb etdiğini kabûl etmeğe imkân yoktur. Acabâ Kur'ân-ı kerîm, ancak Allahü teâlâ tarafından vahy edilen mu'azzam bir eser midir? Bir de bunu tedkîk edelim:

Bir yeni peygamber zuhûr edince, onun etrâfında toplanan halk, ondan mu'cizeler bekler. Gerek Mûsâ “aleyhisselâm”, gerek Îsâ “aleyhisselâm” peygamberliklerini isbât etmek için mu'cizeler göstermek zorunda kaldılar. Hakîkatde bu mu'cizeler, ancak Allahü teâlânın emr ve müsâ'adesi ve yaratması ile meydâna geldi. Fakat, bunları târîhçiler, (Mûsânın ve Îsânın “aleyhimesselâm” mu'cizesi) diye kayd etdiler. Hâlbuki, bizim gibi insan olan Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât”, kendiliklerinden mu'cize yapamazlar. Mu'cize, ancak Allahü teâlâ tarafından yaratılır. Peygamberler ancak, Allahü teâlânın yaratdığı mu'cizeleri insanlara gösterirler.

Allahü teâlâ, Muhammed sallallahü aleyhi ve selleme en büyük mu'cize olarak (**Kur'ân-ı kerîmi**) vahy etmişdir. Kur'ân-ı kerîm, mu'cize olduğu muhakkak olan en büyük kitâbdır. Hâlbuki Arablar, Muhammed aleyhisselâmdan, semâdan bir kitâb indirilmesini veyâ bir dağı altına çevirmesini istiyorlardı. Kur'ân-ı kerîm, bu husûsuna güzel beyân buyurmaktadır. Ankebût sûresinin elli ve ellibirinci âyetlerinde meâlen, (**Müşrikler, ne olur rabbinden** [Muhammed aleyhisselâmın nübüvvetine delâlet eden Îsâ aleyhisselâmın sofrası, Mûsâ aleyhisselâmın asâsı gibi] **mu'cizeler indirilmiş olsaydı dediler.** [Ey habîbim] **Sen onlara de ki, mu'cizeler Allahü teâlânın kudreti ve irâdesi ile olur.** [Ne zemân ve nasıl isterse öyle yaratır. Bunları yapmak benim elimde değildir.] **Doğrusu ben ancak Onun azâbını size teblîg edici, haber vericiyim. Kur'ân gibi bir kitâbı sana indirmiş olmamız, onlara** [mu'cize olarak] **yetmez mi? Bunda, inanan kavim için, rahmet ve nasîhat vardır**) buyurulmuşdur. O hâlde, Muhammed aleyhisselâmın en büyük mu'cizesi, Kur'ân-ı kerîmdir. (Bu Allah kitâbı değildir, onu Muhammed yazmışdır) diyebileceklere karşı da, Allahü teâlâ, yukarıda meâl-i şerîfini bildirdiğimiz, Ankebût sûresinin kırksekizinci âyetinde cevâb vermişdir. Böyle şübelere mahal bırakmamışdır. Allahü teâlâ, Muhammed sallallahü aleyhi ve sellemin böyle bir kitâbı yazacak bir kudretde olmadığını ve Kur'ân-ı kerîmin kendisi tarafından vahy edildiğini teyid etmektedir. Esâsen Muhammed aleyhisselâmı Peygamber olarak seçerken, Onun bilhâssa ümmî, ya'nî okuma yazma öğrenmemiş olmasını bildirmiş ve bu sebepten Kur'ân-ı kerîmin ancak Allahü teâlâ tarafından vahy edilebileceğinin anlaşılmasını istemiştir. Bu âyet-i kerîme-

nin tefsîrinde bu husûsda geniş ma'lûmât vardır. Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğunu gösteren en büyük vasfı, FEVKAL'ÂDE DÜRÜSTLÜĞÜ, SADÂKATİ, CESÂRETİ, SABR VE DİRÂYETİDİR. Yalnız yüksek ilmi değil. Allahü te-âlä, Nisâ sûresinin 82. ci âyetinde meâlen, **(Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını düşünmüyorlar mı? Eğer Allahdan başkasından gelmiş olsaydı, içinde pek çok ihtilâf bulunurdu)** buyurulmuşdur ki, bu ne kadar doğrudur. Allah kelâmı olmadığını öğrendiğimiz bugünkü (Kitâb-ı mukaddes)de, Tevrât ve İncilde pek çok ihtilâflar vardır. Bu da, bunların insan eliyle yazılmış olduklarını isbât etmektedir.

Şimdi büyük bir sabr ile ve temâmen bî- taraf olarak, Kur'ân-ı kerîmin hakîkaten büyük bir mu'cize olup olmadığını tedkîk edelim. Bir kitâbın mu'cize olması için, onun çok belâgatli bir lisânla yazılmış olması, kimsenin o zemâna kadar bilmediği, duymadığı hakîkatleri, hikmetleri ortaya koyması ve eserin hiçbir kimsenin yapamayacağı bir tarzda tertîb edilmiş bulunması lâzımdır.

Kur'ân-ı kerîmin lisânının belâgati hakkında çok misâl verdik. Bu husûs, esâsen bütün dünyâ tarafından kabûl edilmiştir. Kur'ân-ı kerîmin belâgatini inkâr eden tek insan yokdur.

Kur'ân-ı kerîmde, o zemâna kadar hiç bilinmeyen husûslar zikr edilmiş midir? Bunu tedkîk edelim:

Bugün dünyâmızın nasıl meydâna geldiği hakkında büyük ansiklopedilerde ve fen adamlarının kitâblarında şu ma'lûmât vardır:

(Milyarlarca sene evvel, bütün kâinât [Evren] bir tek parçadan ibâret idi. Bu tek parçanın ortasında birdenbire büyük bir infilâk oldu ve bu tek parça birçok parçalara ayrıldı. Parçaların her biri başka bir cihete doğru gidiyordu. Nihâyet, bu parçaların ba'zıları birbirleriyle birleşerek muhtelif seyyâreler [gezegenler] ve ayrı ayrı galeksiler [saman yolları], güneşler ve peykler [aylar] meydâna getirdiler. Artık Fezâda [uzayda] bu ilk patlamaya karşı bir mukâvemet kalmadığından, bu seyyâreler ve uydular ve bunların içinde buldukları galeksiler fezâda kendi mahreklerinde [yörüngelerinde] devr etmeğe [dönmeğe] ve yüzmeğe devâm etdiler. Dünyâ, içinde güneşin de bulunduğu bir galeksidedir. Kâinâtda sayılamıyacak kadar çok galeksiler vardır. Kâinât, gittikçe genişleyen bir manzûme [sistem]dir. Galeksiler yavaş yavaş dünyâdan uzaklaşmaktadır. Çünkü, Kâinât, genişlemektedir. Bir kerre, sür'atleri ziyânın sür'atine varırsa, artık öteki galeksileri görmemize imkân kalmıyacaktır. Şimdiden, dahâ kuvvetli teleskoplar yapmağa

mecbûruz. Zîrâ, bir müddet sonra, onları göremiyeceğimizden korkmakdayız.) diyorlar.

Kendileri ile görüşdüğümüz fen adamlarına, (Bu netîceye ne zemân vâsıl oldunuz?) dediğimiz zemân, (Şöyle böyle 50-60 sene-den beri, bütün dünyâ fen adamları bu kanâ'atlarda birleşmiştir) demektedirler. 50-60 sene, dünyâ hayâtında çok kısa bir fâsıladır.

Şimdi hemen bu husûsda Kur'ân-ı kerîmde Allahü teâlânın ne buyurduğunu tedkîk edelim:

Enbiyâ sûresi, 30. cu âyetinde meâlen, **(İnkâr edenler, gökler ve Erd küresi birbirlerine yapışık iken onları ayırdığımızı bilmezler mi?)** buyurulmuştur. Yâsîn sûresinin otuzyedî ve otuzsekizinci âyetlerinde meâlen, **(İnkâr edenlere bir delîl de, gecedir. Biz, ondan gündüzü ayırırız, sıyrırız da karanlıkta kalverirler. Güneş de, kendi mahrekinde [yörüngesinde] yürür)** buyurulmuştur. Demek oluyor ki, Allahü teâlâ, fen adamlarının ancak 50-60 sene evvel meydâna çıkarabildikleri dünyânın yaratılışını bundan tâm 1400 sene evvel insanlara bildirmiştir. Şimdi yine fen adamlarına dönelim.

Biyologlar: (Bugün hayâtın nasıl meydâna geldiğini şöyle açıklıyoruz: Dünyânın ilk havasında amonyak, oksijen ve karbonik asit vardı. Yıldırımların te'sîrleri ile bunlardan amino-asitler meydâna geldi. Milyarlarca sene evvel, ilk def'a su içinde protoplazma husûle geldi. Bunlardan ilk amibler meydâna çıktı. Hayât suda başladı. Sudan karaya çıkan canlılar, havadan amino-asitleri alarak proteinli bünyeler meydâna getirdiler. Görüldüğü gibi, bütün canlılar sudan gelmektedir ve ilk canlılar suda teşekkül etmiştir) diyorlar.

Kur'ân-ı kerîmde de, ilk canlının denizlerde yaratıldığı 1400 sene evvel bildirilmektedir.

Enbiyâ sûresi, 30. cu âyetinde meâlen, **(İnkâr edenler, bütün canlıları sudan yarattığımızı bilmezler mi?)** ve Furkân sûresi, 54. cü âyetinde meâlen, **(İnsanı sudan yaratarak erkek ve kadın akrabâlar yapan Allahdır)** ve Yâsîn sûresi, 36. cı âyetinde de meâlen, **(Yerin yetiştirdiklerinden ve kendilerinden ve BİLMEDİKLERİ BİRÇOK ŞEYLERDEN çift çift yaratan Allahü teâlâ her türlü ayb ve noksandan münezzehdir)** buyurulmuştur. Burada, nebâtâtı ve hayvânâtı tedkîk edenlere ve bunların yanında **(Bilmedikleri şeyler)** buyurarak, insanların ancak zemânla ve yavaş yavaş bulabildikleri, atom enerjisi gibi, yeni kaynakları inceliyen ilm adamlarına îmâlar, işâretler vardır. Nitekim, Rûm sûresinin 22. ci âyetinde meâlen, **(Gökleri ve yerleri yaratması, renklerinizin ve lisânla-**

rınızın ayrı olması, Onun varlığının âyetlerinden [işâretlerinden]dir. **Doğrusu burada âlimler** [anlayış sâhibleri] **için ibret vardır** buyurulmuştur. Demek oluyor ki, (lisân ve renk farklarında) henüz bizim bugün dahâ bilemediğimiz ba'zı incelikler vardır. Bunlar zemânla meydâna çıkacaktır.

Şimdi, dünyânın sonu hakkındaki ma'lûmâtımızı tedkîk edelim. Fen adamları, (Dünyânın muhakkak sonu gelecektir. Nitekim, kâinâtda ba'zan bir seyyâre parçalanıp ortadan gayb olmaktadır. Bizim tedkîklerimize göre, dünyâmız, önceden kat'î olarak hesâb edemediğimiz bir zemân sonra, muvâzenesini gayb ederek param parça olacaktır) demektedirler. Hâlbuki bunu Kur'ân-ı kerîm bize 1400 sene evvel bildirmiştir. Zilzal sûresinin 1. ci ve 2. ci âyetlerinde meâlen, (**Arz** [yer yüzü] **dehşetle sarsıldığı ve içinde olanları** [hazîne ve ölüleri] **dışarı çıkardığı zemân**) buyuruyor. Mü'min sûresi, 13. cü âyet-i kerîmesinde meâlen, (**Size**, [varlığına ve birliğine delâlet eden] **âyetlerini, mu'cizelerini gösteren, size GÖKDEN RIZK İNDİREN Odur. Bu âyetlerden, işâretlerden Allaha inananlardan başkası ibret almaz**) buyurulmuştur.

Buradaki (**gökden rızık indiren**) ta'bîri, çok kerreler Mûsâ aleyhisselâm ve kavmi, çölde yolunu gayb ettiği zemân, gökden inen (Kudret helvâsı) denilen ve bugün de susuz yerlerde peydâ olan Manna adlı şekerli maddeyi işâret olabilir denilmiştir. Hâlbuki bu tefsîr yanlıştır. Tefsîr kitâblarında, âyet-i kerîmedeki (**Size gökden rızık indiren**) meâlindeki kısım, (Size gökden rızıkınızın sebebi yağmur ve gayrilerini [kar, rutûbet] indiren Allahü teâlâdır) şeklinde tefsîr buyurulmuştur. Çünkü Allahü teâlâ, bizim rızıkımızı hakîkaten semâdan indirmektedir. Bunu biraz îzâh edelim. Bugün, en büyük fen adamları, dünyâda albüminlerin, proteinlerin nasıl meydâna geldiğini şöyle îzâh etmektedir: (Yağmurlu günlerde yıldırım ve şimşeklerin te'sîrleri ile havadaki oksijen ve azot birleşerek renksiz azot monoksit gazını meydâna getirmekte, bu gaz tekrâr oksijenle birleşerek, turuncu renkli azot dioksid, diğer taraftan yine yıldırım ve şimşeklerin te'sîri ile havadaki rutûbet ve azotdan, amonyak meydâna gelmektedir. Azot dioksid ise, rutûbetin te'sîriyle nitrik aside dönüşmekte, bu sefer nitrik asit ile amonyak, yine havada bulunan karbonik asitle birleşerek amonyum nitrat ve amonyum karbonat hâsil olmakta, meydâna gelen bu tuzlar, yağmurla yer yüzüne inmektedir. Yer yüzünde bu tuzlar toprakda bulunan kalsiyum tuzları ile birleşerek kalsiyum nitratı meydâna getirmekte, bu tuz da nebâtât [bitkiler] tarafından mass edilerek [emilerek] onların yetişmesine sebep ol-

makdadır. Bu nebâtâtı yiyen insanlarda ve hayvanlarda, o maddeler muhtelif proteinlere, [ki bunların arasında albüminler de vardır] tehavvül etmekte ve bu hayvanların etlerini, sütlerini, yumurtalarını yiyen insanları beslemektedir. O hâlde, insanların rızıkı, Kur'ân-ı kerîmde bildirilmiş olduğu gibi, semâdan gelmektedir.)

Yukarıdaki ma'lûmâtı, (Kur'ân-ı kerîmde bildirilen şeyler, fen bilgilerine uymuyor) diyenlere cevâb olarak yazıyoruz. İslâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ”, tefsîr ilminin mütehasısları, âyet-i kerîmeleri, zemânlarındaki fen bilgilerine göre tefsîr etmişlerdir. Biz burada, Kur'ân-ı kerîmin her asrdaki fen bilgilerine uygun olduğu gibi, en yeni keşflere de muvâfık olduğunu göstermek istiyoruz. Her âyet-i kerîmenin birçok, hattâ sonsuz ma'nâsı vardır. Çünkü, Allahü teâlânın bütün sıfatları gibi, kelâm sıfatı da sonsuzdur. Bu ma'naların hepsini, ancak Kur'ân-ı kerîmin sâhibi, ya'nî Allahü teâlâ bilir. Bunların çoğunu Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bildirmiştir. Bu mübârek Peygamberi de “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, münâsib gördüklerini Eshâbına “radiyallahü teâlâ anhum ecma'in” haber vermiştir. Yukarıda verdiğimiz ma'lûmât, o ma'nalar deryâsından birkaç damla olabilir kanâ'atindeyiz.

Şimdi biz, bütün bu fen adamlarına, (Acabâ bu hakikatları bundan tâm 1400 sene evvel, okuma yazma öğrenmemiş olan bir zât düşünebilir miydi?) diye soracak olsak, onlar: (Böyle şey olur mu? Bugün, bu hakikatlara varmak için, insanlar sayısız kitâblar okumuşlar, sayısız tecribeler yapmışlar ve ancak asrlardan sonra, bu hakikatlara varmışlardır. Bu tecribeleri yapabilmek için, uzun seneler okumak, mu'azzam laboratuvarlar kurmak, birçok hassâs âletleri hâzırlamak ve kullanmak îcâb eder) diyeceklerdir.

O hâlde, okuma yazma öğrenmemiş olan ve temâmen câhil bir muhîtte yetişen bir zâtın, böyle mu'azzam ilmî hakikatleri kendiliğinden bulup ortaya koyması düşünülebilir mi? Elbetteki düşünülemez. O hâlde, Kur'ân-ı kerîmin Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem” tarafından yazıldığı iddi'âsını kabûl etmeğe imkân yoktur. Bugün, birçok gayretlerden sonra, elde edilen hakikatları bize 1400 sene evvel bildiren bir kitâb, ancak ALLAHÜ TEÂLÂNIN KİTÂBI olabilir. Böyle mu'azzam bir kudret, insanlarda olmaz. Ancak ALLAHÜ TEÂLÂ'da vardır. Yukarıdaki husûsları dikkat ile okuyan herkes, buna inanacaktır. Buna inanmamak te-assub, inadcılık ve câhillik olur. Muhammed “aleyhisselâm” Kur'ân-ı kerîm sûrelerini neşr ederken, ancak Allahü teâlânın kendisine vahy etdiği sözleri nakl ediyor, bunları O da, diğer in-

sanlarla birlikde öğreniyordu.

Şimdi, Kur'ân-ı kerîmin hakîkaten en büyük bir mu'cize olduğunu gösteren ikinci bir husûsa, onun tertîb tarzına temâs edeceğiz:

Bugünkü, en yüksek medeniyet asrında insanların kullandıkları bilgisayarlarla Kur'ân-ı kerîm incelendiği zemân, akl almaz derecede mu'azzam bir matematik esâs üzerine kurulduğu anlaşılır. Netîce, insanın aklını durduracak kadar mühimdir. Bu netîce ancak Allahü teâlânın mu'cizesidir.

Bu yapılan tecribenin esâsına varmadan evvel, biraz da, Kur'ân-ı kerîmin nasıl vahy edildiğini ve Allahü teâlânın vahy esnâsında Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” neler buyurduğunu tedkîk edelim. Çünkü bunun Kur'ân-ı kerîmin tertîb şekli ile irtibatı vardır. Kur'ân-ı kerîm bugünkü tertîb üzerine vahy edilmemiştir. İlk vahy edilen sûre, (ALAK) sûresidir. Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ilk olarak Alak sûresinin ilk 5 âyeti vahy edildi. Bunların meâl-i şerîfleri, **(Ey Muhammed, herşeyi yaratan Rabbin Allahın ismi ile oku! O insanı pıhtılaşmış kandan [alakdan] yarattı. Oku, Allah büyük kerem sâhibidir. O, kalemle öğretir, insanlara bilmediklerini öğretir)** dir.

Kendisine bu ilk vahy geldiği zemân, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ne kadar korkduğunu, nasıl telâş etdiğini yukarıda zikr etmişdik. O, kendisine Allahü teâlânın, yeni bir din teblîg etmek gibi, mu'azzam ve güç bir vazîfe vereceğini hiçbir zemân düşünmemişdi. Kendisinin, hıristiyanların çok kerreler iddi'â etdiği gibi, kendiliğinden meydâna çıkmadığı ve kendisine Allahü teâlâ tarafından büyük bir vazîfe verileceğini ve ne sakıl yüklere tehammül edeceğini bilmediği, Müzemmil sûresinin 1-5. âyetlerinde meâlen, **(Ey örtüye bürünen Muhammed! Gecenin yarısında, istersen biraz sonra, istersen biraz önce bir müddet için kalk ve tertîl ile, ağır ağır Kur'ân oku! Doğrusu biz sana TAŞIMASI GÜÇ BİR VAZİFE vereceğiz)** şeklinde bildirilmektedir.

Bu vazîfenin ne kadar müşkil olduğu şundan ma'lûmdur ki, Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem” islâmiyeti neşre başlarken, kendisine pek çok düşmanlar zuhûr etdi. Bütün gayretine rağmen, islâmiyyetin altıncı senesinde, Ömerin “radiyallahü anh” îmân etdiği gün, mü'minlerin mikdârı [(Medâric) ve (Zerkânî)]de 45 erkek ve 11'i kadın olmak üzere ancak 56 kişiye varmışdı. Fakat Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem”, çok dürüst, çok te-

miz, çok mükemmel bir insan olduğundan ve kendisine Allahü teâlâ tarafından verilen vazîfenin büyüklüğünü bildiğinden hiç yılmamış, bütün tehlükelere, zahmetlere tehammül ederek, bu kudsî vazîfeyi muvaffakiyyet ile îfâ etmiştir.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” hakkında, bütün dînyânın ancak hurmet duyduğunu ve müteassıb birkaç papazdan başka hiç kimsenin aleyhinde hiçbir söz söylemediğini bir kerre dahâ tekrâr edelim. Aşağıda Almanyada Stuttgart şehrinde 1305 [m. 1888] senesinde, neşr edilmiş olan (**Kürschner**) ansiklopedisinin Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem” ve islâm dîni hakkındaki yazısını berâber okuyalım. Bu yazıyı bir ansiklopediden almamız, bu gibi kitâbların mümkün olduğu kadar hakîkati yazmak mecbûriyyetinde olmaları sebebiyledir. Bizi burada asl alâkadar eden kısım, Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ahlâkı ve meziyyetleri hakkında kullanılan sözlerdir. Dahâ bundan yüz sene evvel, İslâm dîni hakkında hıristiyan ilm adamlarının neler düşündüğünü de bildirdiği için, bu parçayı temâmen terceme ederek sizlere sunuyoruz:

(Muhammed “aleyhisselâm”ın künyesi, Ebülkâsım bin Abdül-lahdır. İslâm dîninin müessisidir. 20 Nisan 571 de Mekkede doğmuşdur. Küçük yaşından beri ticâret ile meşgûl olmuş, çok seyhâhatlar (!) yapmış, halk ile temâs etmiş, herşeyi öğrenmeğe heveslenmiştir. Dahâ genç yaşında, zengin bir tüccârdan dul kalmış olan ve işlerini ta’kîb için kendisini yanına almış bulunan, Hadîce ile evlenmiştir. 610 senesinde, kendisinin Peygamber olduğuna ve Allah tarafından kendisine vahy geldiğine inanmış ve TEK ALLAH MEFHÛMUNU, birçok putlara tapan Arablara teblîğ için, büyük bir gayret ile feâliyyete geçmiştir. Muhammed “aleyhisselâm”, Allahü teâlâ tarafından bu vazîfenin kendisine verildiğine bütün kalbi ile inanıyordu. Mekke halkının büyük kısmı kendisinin aleyhinde olduğu, fikrlerini şiddet ile red ettiği, hattâ kendisini öldürmek istedikleri hâlde, mücâdelesini, feâliyyetini durdurmadı. Nihâyet, kendisine karşı çıkanların fazla tazyîki üzerine, 622 senesinde Mekkeden ayrılarak Yesrib [Medîne] şehrine gitti. Müslimânlar bu harekete (Hicret) adını verirler ve takvîmlerini bu târihe göre başlatırlar. Muhammed “aleyhisselâm”, Medîne’de birçok tarafdâr buldu. Bir putperestlik dîni olan eski Arab dînini temâmen islâm, onlara Allahın bir olduğunu isbât etmek istiyordu. Muhammed aleyhisselâmın bildirdiğine göre, hak din olan İbrâhîm aleyhisselâmın dîninde bildirdiği esâslar ile, Mûsâ ve İsrâîn “aleyhisselâm” bildirdikleri dinlerin esâsları birdi. Fekat sonradan bu dinlerin içerisine bozuk i’tikâdlar, inanışlar karışdırılarak

tahrîf edilmiş, yehûdîlik ve hristiyanlık şeklini almıştı. Muhammed “aleyhisselâm”, bütün bu dinlerin birbirinin temâdîsi, devâmî olduğunu ve en temizlenmiş şeklinin ise, ancak İslâmiyyet olduğunu herkese anlatıyordu.

(İslâm) demek, (kendini temâmen teslim etmek) demektir. İslâm dîninin kitâbı, Kur’ân-ı kerîmdir. Diğer dinlerin kitâblarında yalnız mâ’nevî husûslardan bahs olunurken, Kur’ân-ı kerîmde aynı zemânda, ictimâ’î, iktisâdî ve hukûkî hükmler de mevcûddur. İnsanlara dünyâda neler yapmaları lâzım geldiği hakkında, hattâ medenî kanûn şeklinde olan hükmler çoktur. Aynı zemânda, nasıl ibâdet edileceği, nasıl oruc tutulacağı, vücûdün nasıl yıkanacağı hakkında emrler bulunduğu gibi, diğer insanlara ve başka dinden olanlara karşı nasıl hüsn-i mu’âmele edileceği hakkında da ma’lûmât vardır. Kur’ân-ı kerîm, müslimân olmıyan zâlim hükümetlere karşı mücâdeleyi emr eder. Bütün esâsı tek Allaha ibâdet etmektir. Dînî resmleri, heykelleri men’ eder. Şerâbı ve domuz etini yasaklar. Mûsâ ve İsâyı da “aleyhimesselâm”, Peygamber olarak kabûl eder. Fekat, bunların derecelerinin son Peygamber olan Muhammed aleyhisselâmdan dahâ aşağı olduğunu bildirmiştir. [Bu, hakîkaten böyledir. Çünkü, Mûsâ ve İsâyı “aleyhimesselâm” nâzil olan Tevrât ve İncilde Muhammed aleyhisselâmın vasfları, üstünlükleri yazılıdır. Bunları bilen, Mûsâ ve İsâ “aleyhimesselâm”, Onun ümmetinden olmak için çok yalvardılar, düâ etdiler. İsâ aleyhisselâmın bu düâsı da kabûl olundu. Allahü teâlâ Onu diri olarak göğe yükseltti. Kıyâmete yakın tekrâr yer yüzüne inecek, Muhammed aleyhisselâmın dînine uyacak ve onu yayacaktır.] İslâm dînini kabûl edenler ve Onun emrlerine uygun olarak yaşayanların âhiretde, içinde dünyâ zevkleri, nehrler, meyveler, ipekli sedirler bulunan Cennete gideceklerini ve orada kendilerine genç ve güzel hûrîler verileceğini müjdeler.

Muhammed “aleyhisselâm”, gâyet güzel huylu, güler yüzlü, kibâr tavrı ve çok dürüst bir zât idi. Dâimâ hiddet ve şiddetden kaçmış, hiçbir zemân zulm yapmamışdır. Müslimânların dâimâ iyi huylu, güler yüzlü olmasını istemiş, Cennete iyi huy ve sabr ile gideceğini bildirmiştir. Doğru sözlülüğü, merhameti, fakîrlere yardımını, müsâfirperverliği, şefkati, dâimâ müslimânlığın esâs temelleri olduğunu beyân buyurmuştu. Dâimâ kanâat ile yaşamış, debdebe ve şa’sa’a [gösteriş]dan ictinâb etmişdir. Müslimânlar arasında hiçbir sınıf farkı tanımamış, en fakîr bir müslimânın bile hâtrını saymışdır. Büyük bir zarûret olmayınca, zora başvurmamış, bütün mes’eleleri tatlılık ile, anlaşma ile, nasîhat ve îzâh ile hal etme-

ğe uğraşmış ve çok kerreler bunda muvaffak olmuştur. [Bütün ömrü boyunca, hiç kimseyi incitmemiş, kimseyi kırmamıştır. Kendisi için kimseye kızmamıştır. Kendisinden bir şey istenip de, yok dediği, hiç işitilmedi. Var ise verir, yok ise sükût ederdi. O, Allahü teâlânın sevgilisi idi. Geçmiş ve gelecek bütün insanların seyyidi, Efendisi idi.] 630 târihinde tekrâr Mekkeye dönerek, bu şehri kolayca feth etmiş ve çok kısa zemân içinde, yarı vahşî Arabları, dünyânın en medenî insanları hâline getirmiştir.

İslâm dîni, her birinin hakkını tanımak şartı ile, bir erkeğin dörde kadar kadınla evlenmesine izin vermektedir. Muhammed “aleyhisselâm”, 8 Hazîran 632 târihinde vefât etmiştir.) Kürschner ansiklopedisinden terceme burada temâm oldu.

Ansiklopedinin bu yazısını okuduğumuz zemân, şu kanâ'ate varıyoruz: Bunu hâzırlıyan târihçi, İslâm dîninin Allahü teâlânın dîni olduğuna tâm inanmasa bile, bu dînin mükemmel bir din olduğunu ve tek Allaha inanmağı emr etdiğini, vahşî Arabları medenî yaptığını kabûl etmekte, hele Peygamberimizden, pek büyük bir medh ve senâ ile bahs etmektedir. İşte, ne mükemmel bir insan olduğunu bütün dünyânın tasdik etdiğini Muhammed aleyhisselâma, son derece dürüstlüğü ve sadâkati sebebi ile, en büyük düşmanları, azgın kâfirler dahî (**Muhammed-ül-emîn** = Kendine güvenilir Muhammed) derlerdi. Bu kudsî vazifeyi, her dürlü müşkilâta rağmen, devâm etdirdi. Bir müddet sonra Cebrâîl “aleyhisselâm” Ona Alak sûresinin 14 âyetini dahâ getirdi. Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem”, Mekkelilere, onların zulmlerine rağmen, kendisine vahy olunan Kur'ân-ı kerîm sûrelerini okuyor, onları hak dîne da'vet ediyordu. Mekkeliler, ona gülüyor, alay ediyorlardı. Namaz kıldığı ve görünmeyen bir ilâha ibâdet etdiğini için, (Sen delirmişsin!) diyorlardı. O zemân, Allahü teâlâ, Kalem sûresinin 1-4. cü âyetlerini vahy etdi. Bu âyetlerde meâlen, (**Nun, Kalem ve onunla yazılanlara yemîn olsun ki, Ey Muhammed, Sen deli değilsin. Doğrusu sana devâmlı ecr [sevâb] vardır. Şübhesiz Sen büyük bir ahlâka sâhibsin**) buyuruldu.

Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olmadığını ve Muhammed aleyhisselâm tarafından hâzırlanmış olduğunu iddi'â edenleri red eden âyet-i kerîmeler nâzil oldu.

İsrâ sûresinin 88. âyetinde meâlen, (**De ki, insanlar ve cinler birbirlerine yardımcı olarak, [belâgat, güzel nazm ve kâmil ma'nâda] bu Kur'ânın bir benzerini ortaya koymak için biraraya gelseler, yemîn olsun ki, yine de benzerini ortaya koyamazlar**) buyuruldu.

Necm sûresinin 3 ve 4. cü âyetlerinde meâlen, **(Muhammed “aleyhisselâm”, kendi arzûsu ile konuşmaz.** [Çünkü O, tevhîdi i’lân ve şirki yok etmek ve dîni yaymak ile emr olunmuştur.] **Onun [din işlerinde] konuşması ancak vahydir)** buyurulmuştur.

Kehf sûresinin 110. cu âyetinde meâlen, **(Onlara de ki, ben de ancak sizin gibi bir insanım. Ama, bana Rabbimin tek bir ilah olduğu vahy olunmuştur.** [Zâtında benzeri, sıfatlarında şerîki, ortağı yoktur.] **Rabbine kavuşmak isteyen bir kimse, amel-i sâlih, fâideli iş işlesin ve Rabbine ibâdet etmekte hiç şerik [ortak] koşmasın)** buyurulmuştur.

Ve nihâyet, hâlâ Kur’ân-ı kerîmin Allahü teâlânın kelâmı olduğundan şübhesi olanlar için, Müddessir sûresi nâzil oldu.

Bu sûrenin 1-10. âyetlerinde meâlen, **(Ey örtüye bürünen Muhammed! Kalk da [kâfirleri Allahü teâlânın azâbı ile] korkut! Rabbini tekbîr et, ta’zîm et! Giydiklerini temiz tut! Harâm edeceğim şeylerden sakın! Yapdığın iyiliği çok görerek başa kakma! Rabbin için sabr et! Sûra üfürüldüğü zemân, kâfirlere çok sıkıntılı bir gündür. Onlara kolaylık yoktur...)** buyurulmuştur.

24. cü âyetden başlayarak meâlen, **(Kur’ân için, bu sihrdir, bu ancak bir insan sözüdür dedi. İşte bunu söyleyeni, şiddetli bir ateş içine, Cehenneme atacağım. Şiddetli ateşin ne olduğunu sen ne bilirsin? O [içine girenleri] ne çıkartır, ne de azâbdan vaz geçer. İnsanın derisini karartır, yakar. Orada 19 [azâb yapan melek] vardır. Ateşte olanlara azâb yapmak için, meleklerden başkasını me’ûr etmedik. Ehl-i kitâb [yehûdî ve hıristiyanlar bu sayıyı, kendi kitâblarında bildirilene uygun görerek Muhammed aleyhisselâmın nübüvvetine ve] Kur’âna inanırlar. Mü’minlerin de îmâmı artar. Ehl-i kitâb ve mü’minler, [bu adedde] şübhe etmesinler. Kalbleri hasta olanlar ve kâfirler ise, Allah bunu [19 adedini] bildirmekle ne yapmak ister derler. Bunun gibi, Allah dilediğini [kötüleri] doğru yoldan sapdırır ve dilediğini [iyileri] de, doğru yola kavuşturur. Rabbimin [Cehennem ehlini azâblandırmak için yaratdığı] meleklerin adedini, ancak kendisi bilir [Bu ondokuz melek, diğer meleklerin reisleridir.])** buyuruldu.

Kur’ân-ı kerîmin hakîkaten Allahü teâlânın kelâmı olduğundan şübhe edenlere bir cevâb olan bu sûredeki 19 sayısı, Tevrâtta da bildirilmişti.

İslâm dîninde birşeyin kudsiyyet kazanması için, islâmın **(Edil-le-i şer’iyye)** denilen dört temel kaynağından birisi ile bildirilmiş olması lâzımdır. 19 ve 786 rakamlarının kudsî oldukları hiç bildirilmedi. O hâlde, bu rakamlar kudsî değildir. Ondokuzuncu asrın

sonlarında kurulan ve az zemânda dünyâyâ yayılan (**Behâî**) dîninde, ondokuz sayısı kudsîleştirilmiştir. Orucları ondokuz gündür. Her behâînin ondokuz günde bir ondokuz behâîyi evine da'vet etmesi şarttır. Dinlerini idâre eden meclisde 19 üye vardır. Nerdeyse, îmânın şartını 6 yerine 19 yapacaklar. Kendilerine müslimân diyorlar. Allah ve Kur'ân isimlerini söylüyorlar ise de, müslimânlıkla hiçbir ilişkileri yoktur. Sinsi bir islâm düşmanıdırlar.

1298 [m. 1880] senesinde, İngilizler tarafından, Hindistânda kurulmuş olan, (**Kâdiyânî**) ve (**Ahmedî**) isimlerindeki dînin mensûbları da, kendilerinin müslimân olduklarını söylüyorlar. Hâlbuki bunlar, bu dînin kurucusu olan Ahmed Kâdiyânîye^[1] Peygamberdir diyorlar. Hattâ onu Peygamberimizden üstün tutuyorlar. İsâ aleyhisselâmı çok küçültüyorlar. Bütün islâm âlimleri birleşerek, Kâdiyânîlerin müslimân olmadıklarına karâr verdiler. Bu karârı kitâblarına yazarak bütün dünyâyâ duyurdular. Abdüsselâm isminde Pakistânlı bir kâdiyânî, 1979 Nobel Fizik mükâfâtını aldı. Ba'zı kimseler, müslimânların başarısı diye buna sevindiler. Hâlbuki, bu başarı, Komünist Rusların mükâfât alması, aya gitmeğe çalışması gibidir. Bu kâfirler, Kur'ân-ı kerîmin emr etdiği gibi çalışdıkları için, Allahü teâlâ, kendilerini, dünyâda, maksadlarına kavuşturuyor. Evet, böylelerinin başarıları, insanlık için sevindirici ise de, müslimânlar için utandırıcıdır. Müslimânların da, bu kâfirler gibi, Kur'ân-ı kerîme uyararak çalışmaları, insanlık için fâideli şeyler bulmaları, îmânda, ahlâkda olduğu gibi, fende de, dünyâyâ güzel örnek olmaları lâzımdır. Ancak bunu yapınca sevinmek ve övünmek hakkımız olacaktır.

Kur'ân-ı kerîmin bir üçüncü mu'cizesi dahâ vardır. Şimdi Onu da tedkik edelim:

İslâmiyyetden evvel Arabistân bir çöl ve orada oturan insanlar da yarı vahşî bedevilerdi. Putperest idiler. Birçok putlara taparlardı. İbtidâî bir hayât sürerlerdi. Kız çocuklarını diri diri gömmek gibi korkunç âdetleri vardı. Bu yarımada, bir yol üzerinde olmadığı için, ne büyük İskenderler, ne Persler, ne Romalılar, Arablarla hiç uğraşmamış, birçok kavmlerle savaştıkları hâlde, Arabların yanından geçmemişlerdi. Bu sebebden, İrânlıların, Romalıların ahlâksızlıkları, zulmleri, hiylekârlıkları Arablara ulaşmadı. Merd olarak kaldılar. İşte böyle âciz, zevâllı, fekat sâf ve temiz olan bir kavm, onlara mürşidlik, rehberlik eden Muhammed aleyhisselâmın getirdiği Kur'ân-ı kerîm sâyesinde birdenbire

[1] Ahmed Kâdiyânî, 1326 [m. 1908] da öldü.

değişmiş, tam bir medeniyete kavuşmuş, hârik-ul'âde [olağanüstü] bir gayret ile 30 sene içinde, şarkda Türkistân ve Hindistân, garbda İspanya olmak üzere akla hayret veren çok kudretli bir islâm devleti meydâna getirmiştir. İlmde, fende ve medeniyette son derece ilerlemişler, o zemâna kadar bilinmiyen birçok şeyler keşf etmişlerdir. İlm, fen, tıb ve edebiyâtta en yüksek mertebeye varmışlardır. Yukarıda da zıkr ettiğimiz gibi, ilmde o kadar ileri gitmişlerdi ki, Papalar bile Endülüs Üniversitelerinde okuyor, dünyânın her tarafından koşup gelenler, bu üniversitelerde fen ve tıb tahsîl ediyorlardı. O zemânın Avrupasından bahs eden John W. Drapper gibi tarafsız bir târîhçi, **(Avrupanın ma'nevî inkişâfı)** isimindeki eserinde şöyle demektedir: (O zemânki Avrupalılar, temâmen barbarı. Hıristiyanlık onları barbarlıktan kurtarmamıştı. Hıristiyan dîninin başaramadığını, islâm dîni başardı. İspanyaya gelen Arablar, evvelâ onlara yıkanmasını öğrettiler. Sonra, onların üzerindeki parça parça olmuş, bitlenmiş hayvan postlarını çıkararak, temiz, güzel elbiseler giydirdiler. Evler, konaklar, serâyler yaptılar. Onları okutdular. Üniversiteler kurdular. Hıristiyan târîhçiler, islâma karşı olan kinlerinden ötürü, bu hakîkati gizlemeğe çalışmakta, Avrupanın medeniyette müslimânlara ne kadar borçlu olduğunu bir dürlü i'tirâf edememektedirler.)

Thomas Carlyle, yukarıda yazılı olan hakîkatleri aynen kabûl etdikden sonra, (Arablara bir kahraman Peygamber, onların çok iyi anladıkları bir kitâb ile reislik etdi. O zemân islâm dîni bir kıvılcım gibi parladı. Hindistândan Granadaya kadar, büyük bir dünyâ parçasını ateşledi. Karanlık dünyâyı nûr içinde bıraktı) demektedir.

Lamartine, Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem” için, (Filozof, hatîb, Peygamber, kumandan, insan düşüncelerini sihrleyen, yeni hükmler koyan, mu'azzam bir islâm devleti kuran zât. İşte Muhammed “aleyhisselâm” budur. İnsanların büyüklüğünü ölçmek için kullanılan bütün mikyaslarla [ölçülerle] ölçülsün. Acabâ Ondan dahâ büyük bir insan var mıdır? Olamaz!) demekden kendini alamamıştır.

Gibbon, **(Roma İmparatorluğunun Çökmesi ve Yıkılması)** adlı eserinde, islâm dîni ve Kur'ân-ı kerîm hakkında şunları söylüyor: (Kur'ân-ı kerîm, Allahü teâlânın birliğini isbât eden en büyük eserdir.)

Amerikan astronomi mütehassısı Michael H. Hart, Âdem aleyhisselâmdan bugüne kadar gelen bütün büyük insanları birer birer

tedkik ederek, bunların içinden yalnız 100 dânesini ayırmakda, bu 100 kişi arasında en büyüğü olarak, Muhammed aleyhisselâmı göstermektedir. (Onun kudreti, kendisine Allahü teâlâ tarafından vahy edildiğine inandığı, mu'azzam eser Kur'ân-ı kerîmden gelmektedir) demiştir.

Amerika Chicago Üniversitesi profesörlerinden meşhûr rûhiyât mütehasşısı yehûdî Jales Massermann, 1974 senesinin 15 Temmuzunda neşr edilen **(Time)** mecmû'asının husûsî nüshasında **(Büyük liderler nerede?)** başlığı altında, târîhde şimdiye kadar gelip geçmiş olan rehberleri tedkik etmekte, bunların hayâtlarını tahlil etmekte ve (Bunların en büyüğü Muhammed aleyhisselâmdır) demekde ve şu netîceye varmaktadır: (Muhammed aleyhisselâmdan sonra, Mûsâ aleyhisselâm gelir. İsâ "aleyhisselâm" ve Buda lider olmaya lâıyk kimseler değildi). Hâlbuki kendisi, yehûdî olduğı için, Mûsâ aleyhisselâmı Muhammed aleyhisselâma tercih etmesi beklenirdi. O, bunu yapmamış, hakikatden ayrılmamıştır.

Amerikada (En Büyük İnsan) yarışmasında, en çok rey alan yine Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" olmuştur.

30 sene içinde bir vahşî kavmi, hem de küçük bir insan topluluğunu, dünyânın en mu'azzam, en medenî, en yüksek ahlâklı, en yüksek seciyeli, en kahraman, en bilgili bir millet hâline getirmek, her hangi bir insanın, bir liderin, bir kumandanın yapacağı iş değildir. Bu, ancak Allahü teâlânın tahakkuk etdirdiğı bir mu'cizedir ve bunu Arablara yaptırmak için, onlara Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" vâsıtası ile Kur'ân-ı kerîmi göndermiştir. Ancak Kur'ân-ı kerîme ve böylece Allahü teâlânın emrlerine tâbî' olarak bu akl almaz, mu'azzam iş zuhûr etmiştir.

Bütün bu zikir etdiğimiz husûslar, beyân etdiğimiz hakikatler, tertîbindeki ilâhî nizâm, Kur'ân-ı kerîmin dünyânın en büyük mu'cizesi olduğunu size göstermiyor mu? İşte dünyâyı kısa zemânda medeniyete kavuşturması da, Kur'ân-ı kerîmin üçüncü mu'cizesidir.^[1]

1312 [m. 1894] senesinde İstanbulda vefât etmiş olan büyük târîhçi Ahmed Cevdet Pâşa "rahime-hullahü teâlâ", **(Kıyas-ı Enbi-yâ)** kitâbında diyor ki, (İsâ "aleyhisselâm" göke çıkarıldıktan kırk sene sonra Romalılar Kudüse hücum etdiler. Yehûdîlerin ki-

[1] İslâm dîni hakkında Avrupalı ve Amerikalı ansiklopedilerden yapılan tercemelerde ve açıklamalarda kimyâger Dr. Nûri Refet Korur beğın kıymetli yardımcı olmuştur.

mini öldürdüler, kimini esîr aldılar. Kudüsü yağma etdiler. Yakıp yıkdılar. Tevrâtları ve başka kitâbların hepsini yakdılar. Beyt-ül-mukaddesi, ya'nî Mescid-i aksâyı yerle bir etdiler. Kudüs şehri çöl hâline geldi. Yehûdîler bundan sonra bir dahâ toplanamadı. Bir hükûmet kuramadılar. Dağıldıkları yerlerde hor ve hakîr yaşadılar. Îsâ aleyhisselâmın, otuz yaşında Peygamber olduğu bildirildi. Kendisine oniki kişi inandı. Bunlara (**Havâriyyûn**) denir. Otuzüç yaşında diri olarak göke kaldırılınca, Havârîler dağılıp, bu yeni dîni yaymağa çalışdılar. Sonra, İncil diye çeşidli kitâblar yazıldı. Bunlar Îsâ aleyhisselâmı anlatan târîh kitâbları idi. Asl İncil ele geçmemişdir. Her yer küfr ve şirk içinde idi. Îsâ aleyhisselâmın dîni üçyüz sene gizli tutuldu. Ona inandığı öğrenilen kimselere işkence ediliyordu. Roma İmperatörü Kostantin üçyüz senesinde, bu dîne izn verdi. Kendi de hıristiyan oldu. İstanbul şehrini yaptı. Romadan İstanbula taşındı. Fekat bu dînin esâsları bozulmuş, unutulmuş olduğundan, papazların elinde oyuncak oldu. Milâdın üçyüzdoksanbeş [395] inci senesinde, Roma devleti ikiye ayrıldı. Romadaki papaya tâbi' olanlara (**Katolik**), İstanbuldaki patrike tâbi' olanlara (**Ortodoks**) denildi. Kiliselere resmler, heykeller kondu. Başka milletler de küfr ve şirk içinde idi. Romalılar, bütün Avrupayı, Mısır, Suriyeyi, Irakı aldılar. Fen ve san'atda ileri iseler de, ahlâkları bozukdu. Keyfe, can yakmağa dalmışlardı. Aldıkları memleketlere fenâ ahlâklarını yerleşdirdiler. Bereket versin ki, Arabistân yarım adasına saldırmadılar.

Arablar câhil kalmışdı. Kimi hıristiyan, kimi yehûdî, ekserîsi de putperest olmuş, bir kısmı da, İbrâhîm ve İsmâ'îl Peygamberlerden "aleyhimessaleyâtü vetteslîmât" kalma âdetlere bağlı idi. Mekke sâkinlerinin çoğu, müşrik olarak putlara tapıyorlardı. Kâ'benin içine put [heykel], doldurulmuşdu. Bütün dünyâ da, zulmet ve dalâlet içinde idi. Arablar fende geri iseler de, edebiyâta çok ehemmiyyet veriyorlardı. İçlerinde, kuvvetli hatîbler ve şâirleri vardı. Şi'r söylemekle iftihâr ederlerdi. Arab lisânının kemâle gelmesi, Allah tarafından bir kitâb indirileceğine bir işâret idi.) Cevdet Pâsanın sözü burada temâm oldu.

Bu kadar açık delîllerle Kur'ân-ı kerîmin hakîkaten Allahü teâlânın kitâbı olduğunu isbât etdikden sonra, hâlâ Ona inanmayan kalmışsa, Allahü teâlânın onları âhirette en büyük azâba mahkûm etmesine [çarpmasına] şaşmamak icbâb eder. (Kur'ân-ı kerîmde çok zâlimâne hükümler vardır) diyen hıristiyanlara, (Hayır, Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde, Allahü teâlânın çok merhametli, çok afv edici olduğu zikr edilmiştir. Günâh işliyen bir kimse, gü-

nâhlarına nedâmet ederse, Allahü teâlâ onu afv edecektir. Fekat, bu kadar açık delillere rağmen, hâlâ Kur'ân-ı kerîme îmân etmeyenlerin âhiretde ebedî azâb görmeleri, hiç zâlimâne olmaz) demeliyiz!

Hakîkî müslimân olmak demek, yalnız âdete tâbi' olarak ibâdet etmek değil, islâmın emr ettiği güzel ahlâkı edinerek, insanlık vazîfelerini yaparak, rûhen de tertemiz olmak demektir. İbâdet eden, fekat hileyi zekâ eseri sayan, insanları aldatan, hattâ ba'zen muzır propagandalara aldanarak insan öldüren, ortalığı yakıp yıkan, yalan söyleyen bir kimse, müslimân olduğunu söylese de, hakîkî müslimân değildir. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde (**Furkân**) sûresinde, bir müslimânın nasıl olması îcâb ettiğini beyân buyurmuşdur. Bunu tefsîr etmek için, Ehl-i sünnet âlimleri "rahime hünullahü teâlâ" ziyâdesi ile kitâb yazmışlardır. Fekat biz, kendimizi hâlâ fenâ huylardan kurtaramıyor, Kur'ân-ı kerîmde bildirildiği gibi çalışmıyor, Allahü teâlânın emrlerini yapmıyor, sözüne sâdik olamıyor, sokaklarımızı pislik içinde bir harâbeye çeviriyor, rûhen ve bedenem temizlenemiyoruz. Hâlbuki, elimizde bize bütün bu güzel şeyleri emr eden, ne yapmamız lâzım geldiğini açık açık bildiren, Allahü teâlânın kelâmı (**Kur'ân-ı kerîm**) ve Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" emrleri ve Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime hünullahü teâlâ" kitâbları vardır.

Allahü teâlâ, Feth sûresinin 28. ci âyetinde meâlen şöyle buyurmaktadır:

(Allahü teâlâ, Peygamberini, hidâyet ve hak din, İslâmiyyet ile gönderdi. İslâm dînini, diğer dinler üzerine üstün kıldı. [Muhammed aleyhisselâmın hak] Peygamber olduğuna şahid olarak Allah yeter.)

Saf sûresinin 9. cu âyetinde meâlen, **(Müşrikler istemese de, islâm dînini diğer bütün dinlerden üstün kılmak için resûlü Muhammed aleyhisselâmı, [sebeb-i hidâyet olan] Kur'ân ve İslâm dîni ile birlikte gönderen Allahü teâlâdır)** buyurulmuşdur.

Ve Allahü teâlâ va'd ediyor:

(ALLAHÜ TEÂLÂ ŞÜKR EDENLERİN MÜKÂFÂTINI VERECEKDIR.)

Burada şükr etmek demek, Kur'ân-ı kerîmin istediği gibi, tâm müslimân olmak demektir. Allahü teâlânın verdiği ni'metleri, Onun emrine uygun olarak kullanmak demektir. Bugün dünyâda bir milyârdan ziyâde müslimân olduğu 271.ci sahîfede bildirilmişdi. Ya'nî, dünyâda her 4 kişiden biri müslimândır. Eğer bu müslimân-

lar, Allahü teâlânın emr ettiği gibi, rûhen ve beden en tertemiz insanlar olur, birbirlerine kardeşçe bağlan ır, çalış ır, her sâhada ilerlemeğe başlarsa, Allahü teâlâ da, onlara mükâfâtını verecek, o zemân müslimânlar, tıpkı kurûn-u vüstâda oldu ğu gibi, medeniyetin en önüne geçeceklerdir. Allahü teâlâ, bize bunu va'd ediyor. Allahü teâlâ, hiçbir zemân va'dinden dönmez.

**Aşkın aldı benden beni,
seviyorum Rabbim seni!
Senin sevgin, pek tatlıymış
Seviyorum Rabbim seni!**

**Ne varlığa sevinirim,
ne yokluğa yerinirim,
aşkın ile zevklenirim,
seviyorum Rabbim seni!**

**Emrettin ibâdetleri,
medhetdin iyi hâlleri,
verdin sonsuz ni'metleri,
seviyorum Rabbim seni!**

**Ne nankör nefsim var aceb,
zevk için, bana kıyar hep,
ben hakîkî zevki buldum,
seviyorum Rabbim seni!**

**İbâdeti güzel yapmak,
dünyâ için de çalışmak,
gece gündüz işim, çünkü,
seviyorum Rabbim seni!**

**Sevmek lafla olmaz Hilmi,
Rabbim, çalışmız dedi.
Hâlinden de anlaşıl ın:
seviyorum Rabbim seni!**

**İslâm düşmanları nice,
çatıyor dine sinsice,
durursan, doğru mu olur,
seviyorum Rabbim seni!**

**Âşık tenbel oturur mu?
ma'sûka toz kondurur mu?
düşmanı susdur da söyle:
seviyorum Rabbim seni!**

MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN MU’CİZELERİ

Aşağıdaki yazılar, (**Mir’ât-ı Kâinât**) kitâbından alınmıştır. Bu kitâbda, mu’cizelerin çoğunun kaynakları da bildirilmiş ise de, biz bu kaynakları yazmadık. Mu’cizelerin çoğunu da kısaltarak yazdık.

Muhammed aleyhisselâmin hak Peygamber olduğunu bildiren şâhidler pek çoktur. Allahü teâlâ, (**Sen olmasaydım, hiçbir şeyi yaratmazdım**) buyurdu. Bütün varlıklar, Allahü teâlânın varlığını, birliğini gösterdikleri gibi, Muhammed aleyhisselâmin hak Peygamber olduğunu ve üstünlüğünü de göstermekdedirler. Ümmetinin Evliyâsında hâsıl olan kerâmetler, hep Onun mu’cizeleridir. Çünkü, kerâmetler, Ona tâbi’ olanlarda, Onun izinde gidenlerde hâsıl olmaktadır. Hattâ, bütün Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât”, Onun ümmetinden olmak istedikleri için, dahâ doğrusu, hepsi Onun nûrundan yaratıldıkları için, Onların mu’cizeleri de Muhammed aleyhisselâmin mu’cizelerinden sayılır. Bu sözü-müzü İmâm-ı Busayrînin^[1] (**Kasîde-i Bürde**)si çok güzel dile getirmektedir.

Muhammed aleyhisselâmin mu’cizeleri, zemân bakımından üç ayrılmıştır:

Birincisi, mübârek rûhu yaratıldığından başlayarak, Peygamberliğinin bildirildiği (**bi’set**) zemânına kadar olanlardır.

İkincisi, bi’setden vefâtına kadar olan zemân içindekilerdir.

Üçüncüsü, vefâtından kıyâmete kadar olmuş ve olacak şeylerdir.

Bunlardan birincilere, (**İrhâs**) ya’nî, başlangıçlar denir. Her biri de ayrıca görerek veyâ görmeyip akl ile anlaşılan mu’cizeler olmak üzere ikiye ayrılırlar. Bütün bu mu’cizeler o kadar çoktur ki, saymak mümkün olmamıştır. İkinci kısımdaki mu’cizelerin üç bin kadar olduğu bildirilmiştir. Bunlardan meşhûr olan seksenaltı adedini aşağıda bildireceğiz.

[1] Muhammed Busayrî, 695 [m. 1295] de Mısırda vefât etdi.

1 — Muhammed aleyhisselâmın mu'cizelerinin en büyüğü Kur'ân-ı kerîmdir. Bugüne kadar gelen bütün şâirler, edebiyâtçılar, Kur'ân-ı kerîmin nazmında ve ma'nâsında âciz ve hayrân kalmışlardır. Bir âyetin benzerini söyleyememişlerdir. İ'câzı ve belâgati insan sözüne benzemiyor. Ya'nî, bir kelimesi çıkarılsa veyâ bir kelime eklense, lafzındaki ve ma'nâsındaki güzellik bozuluyor. Bir kelimesinin yerine koymak için, başka kelime arayanlar bulamamışlardır. Nazmı arab şâirlerinin şi'rlere benzemiyor. Geçmişde olmuş ve gelecekte olacak nice gizli şeyleri haber vermektedir. İştienler ve okuyanlar, tadına doyamıyorlar. Yorulsalar da, usanmıyorlar. Okuması veyâ dinlemesi, sıkıntıları giderdiği sayısız tecrübelerle anlaşılmıştır. İştienlerden kalblerine dehşet ve korku çökenler, bu sebepten ölenler bile görülmüştür. Nice azılı islâm düşmanları, Kur'ân-ı kerîmi dinlemekle, kalbleri yumuşamış, îmâna gelmişlerdir. İslâm düşmanlarından ve muattala, melâhîde ve karâmita denilen müslimân ismini taşıyan zındıklardan Kur'ân-ı kerîmi değışdirmeye, bozmağa ve benzerini söylemeye çalışanlar olmuş ise de hiçbiri, arzûlarına kavuşamamıştır. Tevrât ve İncil ise, insanlar tarafından her zemân değışdirilmiş ve yine değışdirilmektedir. Bütün ilmler ve tecrîbe ile bulunamayacak güzel şeyler ve iyi ahlâk ve insanlara üstünlük sağlıyan meziyetler ve dünyâ ve âhîret se'âdetine kavuşduracak iyilikler ve varlıkların başlangıcı ve sonu hakkında bilgiler ve insanlara fâideli ve yararlı olan şeylerin hepsi Kur'ân-ı kerîmde açıkça veyâ kapalı olarak bildirilmiştir. Kapalı olanlarını, erbâbı anlayabilmektedir. Semâvî kitâbların hepsinde, Tevrâtta, Zebûrda ve İncilde bulunan ilmlerin ve esrârın hepsi Kur'ân-ı kerîmde bildirilmiştir. Kur'ân-ı kerîmde mevcûd ilmlerin hepsini ancak Allahü teâlâ bilir. Çoğunu sevgili Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bildirmiştir. Alî ve Hüseyin “radiyallahü teâlâ anhümâ” bu ilmlerden çoğunu bildiklerini haber vermişlerdir. Kur'ân-ı kerîmi okumak çok büyük bir ni'mettir. Allahü teâlâ, bu ni'meti Habîbinin ümmetine ihsân etmiştir. Melekler bu ni'metden mahrumdurlar. Bunun için, Kur'ân-ı kerîm okunan yere toplanıp dinlerler. Bütün tefsîrler, Kur'ân-ı kerîmdeki ilmlerden çok azını bildirmektedirler. Kıyâmet günü, Muhammed aleyhisselâm minbere çıkıp Kur'ân-ı kerîm okuyunca, dinleyenler bütün ilmlerini anlayacaklardır.

2 — Muhammed aleyhisselâmın meşhûr mu'cizelerinin en büyüklerinden birisi de, ayı ikiye ayırmasıdır. Bu mu'cize, başka hiçbir Peygambere nasîb olmamıştır. Muhammed aleyhisselâm elli-

iki yaşında iken, Mekkede Kureyş kâfirlerinin ele-başları yanına gelip, (peygamber isen ayı ikiye ayır) dediler. Muhammed aleyhisselâm, herkesin ve hele tanıdıklarının, akrabâsının îmân etmelerini çok istiyordu. Ellerini kaldırıp düâ etdi. Allahü teâlâ, kabûl edip, ayı ikiye böldü. Yarısı bir dağın, diğer yarısı başka dağın üzerinde göründü. Kâfirler, Muhammed bize sihr yaptı dediler. Îmân etmediler. Şi'r:

***Köpek, aya bakınca havlar,
Ayın bunda ne kusûru var,
Köpekler, her zemân havlar.***

Beyt:

***Ağız tadının kaçması, hastalığı bildirir.
En lezzetli şerbetler hastaya acı gelir.***

3 — Muhammed aleyhisselâm, ba'zı gazâlarında, susuz kalındığı zemân, mübârek elini bir kabdaki suya sokmuş, parmakları arasından su akararak, suyun bulunduğu kap devâmlı taşmıştır. Ba'zan seksen, ba'zan üçyüz, ba'zan binbeşyüz, Tebük Gazâsında ise, yetmiş bin kimsenin hepsi ve hayvanları, bu sudan içmişler ve kullanmışlardır. Mübârek elini sudan çıkarınca akması durmuştur.

4 — Birgün amcası Abbâsın evine gidip, onu ve evlâdını yanına oturtup, üzerlerini ihrâmı ile örterek, **(Yâ Rabbî! Bu benim amcam ve babamın kardeşidir. Bunlar da benim ehl-i beytimdir. Şu örtümlerle onları örttüğüm gibi, Sen de Cehennem ateşinden kendilerini ört, koru!)** buyurdu. Duvarlardan üç kerre âmîn sesi işitildi.

5 — Birgün, kendisinden mu'cize isteyenlere karşı, uzakdaki bir ağacı çağırırdı. Ağaç, köklerini sürüyerek gelip selâm verip, **(Eşhedü en lâilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûluh)** dedi. Sonra, gidip yerine dikildi.

6 — Hayber gazâsında, önüne zehrlenmiş koyun kebâbı koyduklarında, **(Yâ Resûlallah! Beni yime, ben zehrliyim)** sesi işitildi.

7 — Birgün, elinde put bulunan kimseye, **(Put bana söylerse, îmân eder misin?)** dedi. Adam, ben buna elli senedir ibâdet ediyorum. Bana hiçbir şey söylemedi. Sana nasıl söyler? dedi. Muhammed aleyhisselâm, **(Ey put ben kimim?)** deyince, (Sen Allahın Peygamberisin) sesi işitildi. Putun sâhibi, hemen îmâna geldi.

8 — Medînede, mescid-i nebevîde dikili bir hurma kütüğü vardı. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hutbe okurken, bu di-reğeye dayanırdı. Buna Hannâne denirdi. Minber yapılıncaya, Hannâne

nenin yanına gitmedi. Ondan ağlama seslerini, bütün cemâ't at işitdiler. Minberden inip, Hannâneye sarıldı. Sesi kesildi. **(Eğer sarılmasaydım, benim ayrılığımдан kıyâmete kadar ağlardı)** buyurdu.

Böyle mu'cizeler çok görülmüş ve haber verilmiştir.

9 — Eline aldığı çakıl taşlarının ve tuttuğu yemek parçalarının arı sesi gibi, Allahü teâlâyı tesbîh etdikleri çok görülmüştür.

10 — Bir kâfir gelip, Senin Peygamber olduğunu ben nerden bileyim? dedi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, **(Şu hurma ağacındaki salkımı çağırırsam, o da gelse îmân eder misin?)** buyurdu. Kâfir, evet îmân ederim dedi. Resûlullah hurma salkımını çağırды, sıçrayarak geldi. Resûlullah, **(Yerine git!)** buyurdu. Ağaçdaki yerine çıkıp asıldı. Bunu gören kâfir îmân etdi.

11 — Mekke'de birkaç kurt bir sürüden koyun kapıp götürdüler. Çoban hücum edip, kurtardığında, kurtların birisi, Allahü teâlânın gönderdiği rızıkımızı elimizden alırken, Allahü teâlâdan korkmadın mı? dedi. Çoban, (Çok şaşırdım, kurt konuşur mu?) deyince, kurt, (Bundan dahâ şaşılacak şeyi haber vereyim mi? Medîne'de Allahü teâlânın Peygamberi olan Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” mu'cizeler gösteriyor) dedi. Çoban gelip bunu Resûlullah'a “sallallahü aleyhi ve sellem” anlattı ve müslimân oldu.

12 — Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bir çayırda giderken, üç kerre, yâ Resûlallah sesini işitti. O tarafa bakıp, bağlı bir geyik gördü. Yanında bir adam uyuyordu. Geyiğe ne istediğini sordu. O da, (Bu avcı beni avladı. Karşıkı tepede iki yavrum var. Beni salver! Gidip, onları emzirip geleyim) dedi. Resûl aleyhisselâm, **(Sözünü tutar mısın, gelir misin?)** dedi. (Allahü teâlâ için söz veriyorum, gelmezsem Allahü teâlânın azâbı benim üzerime olsun) dedi. Resûlullah, geyiği bıraktı. Biraz sonra geldi. Resûlullah onu bağladı. Adam uyanıp, (Yâ Resûlallah, bir emrin mi var) dedi. **(Bu geyiği âzâd et!)** buyurdu. Adam geyiğin ipini çözüp bıraktı. Geyik sevincinden iki ayağını yere vurup, **(Eşhedü en lâilâhe illallah ve enneke Resûlullah)** dedi ve gitti.

13 — Birgün, bir köylüyü îmâna da'vet etdi. Müslimân bir komşunun vefât etmiş kızını diriltirsen, îmân ederim dedi. Mezârına gittiler. İsmi söyleyerek kızı çağırды. Kabr içinden ses işitildi ve dışarı çıktı. **(Dünyâyâ gelmek ister misin?)** buyurdu. (Yâ Resûlallah! Dünyâyâ gelmek istemem. Burada babamın evinde-

kinden dahâ râhatım. Müslimânın âhireti, dünyâsından dahâ iyi) dedi. Köylü bunu görünce, hemen îmâna geldi.

14 — Câbir bin Abdüllah “radıyallahü teâlâ anh” bir koyun pişirdi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Eshâbı ile yidiler. **(Kemiklerini kırmayınız!)** buyurdu. Kemikleri toplayıp, mübârek ellerini üstüne koyup düâ etdi. Allahü teâlâ koyunu diriltti.

15 — Resûlullaha, büyüdüğü hâlde hiç konuşmayan bir çocuk getirdiler. **(Ben kimim?)** diye sordu. Sen Resûlullahsın diye cevâb verdi. Ölünceye kadar konuştu.

16 — Bir kimse, yılan yumurtasına basarak iki gözü görmez oldu. Resûlullaha “sallallahü aleyhi ve sellem” getirdiler. Mübârek tükürüğünden gözlerine sürmekle görmeğe başladı. Hattâ seksen yaşında olduğu halde, iğneye iplik geçirirdi.

17 — Muhammed bin Hâtib diyor ki, küçük idim. Üstüme kaynar su döküldü. Vücûdum yandı. Babam Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” götürdü. Mübârek elleri ile, tükürüğünü yanan yerlere sürdü ve düâ buyurdu. Hemen yanıklar iyi oldu.

18 — Bir kadın, bir kel oğlunu getirdi. Resûlullah, mübârek elleri ile başını sıvadı. Şifâ buldu. Saçları uzamağa başladı.

19 — Tirmüzî ve Nesâînin **(Sünen)** kitâblarında diyor ki, iki gözü a'mâ bir kimse gelip, yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! Allahü teâlâyâ düâ et, gözlerim açılınsın dedi. **(Kusûrsuz bir abdest al! Sonra Yâ Rabbî! Sana yalvarıyorum. Sevgili Peygamberin Muhammed aleyhisselâmı araya koyarak, senden istiyorum. Ey çok sevdiğim Peygamberim Muhammed aleyhisselâm! Seni vesîle ederek, Rabbime yalvarıyorum. Senin hâtırın için kabûl etmesini istiyorum. Yâ Rabbî! Bu yüce Peygamberi bana şefâatçı eyle! Onun hurmetine düâmı kabûl et!)** düâsını okumasını söyledi. Adam, abdest alıp düâ etdi. Hemen gözleri açıldı. Bu düâyı müslimânlar, her zemân okumuşlar ve maksadlarına kavuşmuşlardır.

20 — Ebû Tâlib ile bir çölde gidiyordu. Ebû Tâlib, çok susadığını söyledi. Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, hayvandan yere inip, **(Susadın mı?)** buyurdu ve mübârek ayaklarının öksesini yere vurdu. Su fişkırdı. **(Amcam, bu sudan iç!)** buyurdu.

21 — Hudeybiye gazâsında suyu az kuyunun yanına kondular. Asker susuzluktan şikâyet etdiler. Bir kova su istedi, içinden ab-

dest alıp ve tükürüp, bunu kuyuya dökdürdü. Bir ok alıp, kuyuya atdı. Kuyunun ağzına kadar su ile dolduğunu gördüler.

22 — Bir gazâda, asker susuzluktan şikâyet etdi. Resûl aleyhisselâm, iki askeri su aramağa gönderdi. İki kırba dolusu su ile deve üstünde bir kadını gördüler, getirdiler. Resûl aleyhisselâm, kadından bir mikdâr su istedi. Bir kap içine dökdürdü. Bütün asker gelip, sıra ile kaplarını, tulumlarını doldurdular. Kadına bir mikdâr hurma verip su tulumlarını da doldurdular. **(Senin suyundan eksiltmedik. Bize suyu Allahü teâlâ verdi)** buyurdu.

23 — Medîne, minberde hutbe okurken, bir kimse, yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! Susuzluktan çocuklarımız, hayvanlarımız, tarlalarımız helâk oluyor. İmdâdımıza yetiş dedi. Ellerini kaldırıp, düâ eyledi. Gökde hiç bulut yokken, mubârek ellerini yüzüne sürmeden, bulutlar toplandı. Hemen yağmur başladı. Birkaç gün devâm etdi. Yine minberde okurken, o kimse, yâ Resûlallah! Yağmurdan helâk olacağız deyince, Resûl aleyhisselâm, tebessüm etdi ve **(Yâ Rabbî! Rahmetini başka kullarına da ihsân eyle!)** buyurdu. Bulutlar açılıp, güneş göründü.

24 — Câbir bin Abdüllah “radiyallahü teâlâ anh” diyor ki, çok borcum vardı. Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” haber verdim. Bağçeme gelip, hurma yığınının etrâfında üç kerre dolaşdı. **(Alacaklılarını çağır, gelsinler!)** buyurdu. Her birine hakları verildi. Yiğindan birşey eksilmedi.

25 — Bir kadın, hediyeye olarak bal gönderdi. Balı kabûl edip, boş kabı geri gönderdi. Kap bal ile dolu olarak geri geldi. Kadın gelerek, yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! Hediyeyi niçin kabûl etmediniz? Acaba günâhım nedir? dedi. **(Senin hediyeyi kabûl ettik. Gördüğün bal, Allahü teâlânın hediyeye verdiği bereketdir)** dedi. Kadın çocukları ile aylarca yidiler. Hiç eksilmedi. Birgün yanılarak balı başka bir kaba koydular. Oradan yiyerek bitirdiler. Bunu, Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” haber verdiler. **(Gönderdiğim kabda kalsaydı, dünyâ durduca yirlerdi, hiç eksilmezdi)** buyurdu.

26 — Ebû Hüreyre diyor ki, Resûlullaha birkaç hurma getirdim. Bunlara bereket verilmesi için düâ etmesini söyledim. Bereketli olmaları için düâ buyurdu ve, **(Bunları al, kabına koy. Ondan almak istediğin zemân elinle içinden al, boşaltıp da, yerden alma!)** buyurdu. Hurmaların bulunduğu çantamı gece gündüz yanımdan ayırmayıp, Osmân “radiyallahü anh” zemânına kadar hep yidim.

Yanımdakilere de yidirdim ve avuç doluları sadaka verdim. Os-
mân “radıyallahü anh”ın şehîd olduğu gün çantam zâyi’ oldu.

27 — Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, Süleymân “aley-
hisselâm” gibi bütün hayvanların dilinden anlardı. Gelerek sâhi-
binden veyâ başkalarından şikâyet eden hayvanlar çok görüldü.
Resûlullah bunu Eshâb-ı kirâma haber verirdi. Huneyn gazâsında,
binmiş olduğu (DÜLDÜL) ismindeki ak katıra (**Yere çök**) dedi.
Düldül, hemen çökünce, yerden bir avuç kum alıp, kâfirlerin üze-
rine saçdı.

28 — Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” gaybdan
haber verdiği çok görüldü. Bu mu’cizesi üç kısımdır:

Birinci kısmı, kendi zemânından evvel olan ve kendisine soru-
lan şeylerdir ki, bunlara verdiği cevâblar, çok kâfirlerin, katı kalb-
li düşmânlarının îmâna gelmelerine sebeb olmuştur.

İkinci kısmı, kendi zemânında olmuş ve olacak şeyleri haber
vermesidir.

Üçüncü kısmı, kendisinden sonra kıyâmete kadar dünyâda ve
âhiretde olacak şeyleri bildirmesidir. Burada ikinci ve üçüncü
kısımlardan birkaçı aşağıda bildirilecektir.

[İslâma da`vetin başlangıcında, müşriklerin eziyetlerinden, sı-
kıntılarından dolayı, Eshâb-ı kirâmın bir kısmı Habeşistâna hicret
etmişlerdi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Mekke-i mü-
kerremede kalan Eshâb-ı kirâmla berâber, üç sene her dürlü gö-
rüşme, alış-veriş yapma, müslimânlardan başka bir kimse ile ko-
nuşmama gibi, bütün ictimâî muâmelelerden men’ olundular. Ku-
reyş müşrikleri, bu karâr ve ittifâklarını bildiren bir ahdnâme ya-
zarak, Kâ’be-i muazzamaya asmışlardı. Her şeye kâdir olan Alla-
hü teâlâ (**Arza**) denilen bir çeşid kurdu [ağaç kurdu] o vesikaya
musallat etti. Yazılı bulunan (**Bismikellâhümme** = Allahü teâlâ-
nın ismi ile) ibâresinden başka, ne yazılı ise, hepsini o kurtcuk yi-
di, bitirdi. Allahü teâlâ bu hâli Cibrîl-i emîn vâsıtası ile Peygambe-
rimize “sallallahü aleyhi ve sellem” bildirdi. Peygamberimiz de
“sallallahü aleyhi ve sellem” bu hâli amcası Ebû Tâlibe anlattı.
Ertesi gün, Ebû Tâlîb müşriklerin ileri gelenlerine gelerek, Mu-
hammedin Rabbi ona şöyle haber vermiş. Eğer söylediği doğru
ise, bu hâli kaldırıp, eskiden olduğu gibi dolaşmalarına, başkaları
ile görüşmelerine mâni’ olmayınız. Eğer söylediği doğru değilse,
ben de Onu artık himâye etmiyeceğim, dedi. Kureyşin ileri gelen-

leri, bu teklîfi kabûl etdiler. Herkes toplanarak Kâ'beye geldiler. Ahdnâmeyi Kâ'beden indirerek açdılar ve Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurduğu gibi, **(Bismikellahümme)** ibâresinden başka, bütün yazıların yinilmiş olduğunu gördüler.]

Acem pâdişâhı Hüsrevden Medîneye elçiler geldi. Bir gün, bunları çağırıp, **(Bu gece, Kısranızı kendi oğlu öldürdü)** buyurdu. Bir müddet sonra, oğlunun babasını öldürdüğü haberi geldi. [Îrân şâhlarına Kısra denir.]

29 — Birgün, zevcesi Hafsaya "radiyallahü anhâ", **(Ebû Bekr ile baban, ümmetimin idâresini ellerine alacaklardır)** buyurdu. Bu sözle Ebû Bekrin ve Hafsanın babası olan Ömerin "radiyallahü anhüm" halîfe olacaklarını müjdeledi.

30 — Ebû Hüreyreyi "radiyallahü teâlâ anh" Medînede, zekât olarak gelmiş olan hurmaların muhâfazasına me'mur etmişti. Bir kimseyi hurma çalarken yakaladı. Seni Resûlullah'a götüreceğim dedi. Hırsız, fakîrim, çoluğum çocuğum çokdur diyerek yalvarınca, bıraktı, Ertesi gün, Resûlullah Ebû Hüreyreyi çağırıp, **(Dün gece bıraktığın adam ne yapmıştı?)** dedi. Ebû Hüreyre anlatınca, **(Seni aldatmış. Yine gelecektir)** buyurdu. Ertesi gece yine geldi ve yakalandı. Tekrâr yalvarıp, Allah aşkına bırak dedi ve kurtuldu. Üçüncü gece, tekrâr gelip yakalanınca, yalvarmaları fâide vermedi. Beni bırakırsan, birkaç şey öğretirim, sana çok fâidesi olur, dedi. Ebû Hüreyre kabûl etdi. Gece yatarken, **(Âyetel kürsî)**yi okursan Allahü teâlâ seni korur, yanına şeytân yaklaşmaz dedi ve gitdi. Ertesi gün, Resûlullah, Ebû Hüreyreye tekrar sorup cevâb alınca, **(Şimdi doğru söylemiş. Hâlbuki kendisi çok yalancıdır. Üç gecedir kiminle konuştuğunu biliyor musun?)** dedi. Hayır bilmiyorum deyince, **(O kimse şeytân idi)** buyurdu.

31 — Rum İmperatorunun orduları ile harb için **(Mûte)** denilen yere asker gönderdikde, sahâbeden üç emîrin arka arkaya şehîd olduklarını, kendisi, Medînede minber üzerinde iken, Allahü teâlânın göstermesi ile görerek yanındakilere haber verdi.

32 — Mu'az bin Cebeli "radiyallahü teâlâ anh" vâlî olarak Yemen'e gönderirken, Medînenin dışına kadar uğurlayıp ona çok nasihatlar verdi. **(Seninle kıyâmete kadar artık buluşamayız)** dedi. Mu'az Yemende iken Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Medînede vefât etdi.

33 — Vefât ederken, kızı Fâtımaya, **(Akrabâm arasında bana**

evvelâ kavuşan sen olacaksın) dedi. Altı ay sonra Fâtıma “radiyallahü anhâ” vefât etdi. Akrabâsından ondan evvel kimse vefât etmedi.

34 — Kays bin Şemmasa “radiyallahü anh”, **(Güzel olarak yaşarsın ve şehîd olarak ölürsün)** buyurdu. Ebû Bekr “radiyallahü teâlâ anh” halife iken Yemâmede Müseylemet-ül-Kezzâb ile yapılan muhârebede şehîd oldu.

Ömer-ül-Fârûkun ve Osmânın ve Alînin “radiyallahü teâlâ anhüm ecma’ın” şehîd olacaklarını dahî haber verdi.

35 — Acem pâdişâhı Kısırânın ve Rum pâdişâhı Kayserin memleketlerinin müslimânların eline geçeceğini ve hazînelerinin Allah yolunda dağıtılacağını müjdeledi.

36 — Ümmetinden çok kimsenin denizden gazâyâ gideceklerini ve sahâbeden olan Ümmü Hirâmın “radiyallahü teâlâ anhâ” o gazâda bulunacağını haber verdi. Osmân “radiyallahü teâlâ anh” halife iken müslimânlar, gemiler ile Kıbrıs adasına gidip harb etdiler. Bu hanım da berâber idi. Orada şehîd oldu.

37 — Resûl aleyhisselâm birgün yüksek bir yerde oturuyordu. Yanındakilere dönerek, **(Benim gördüğümü siz de görüyor musunuz? Yemîn ederim ki, evlerinizin arasında, sokaklarda meydâna gelecek fitneleri görüyorum)** buyurdu. Osmânın “radiyallahü anh” şehîd edildiği günlerde ve sonra Yezîd zemânında, Medînede büyük fitneler meydâna geldi. Sokaklarda çok kimselerin kanı döküldü.

38 — Birgün kendi zevcelerinden birinin halîfeye karşı isyân edeceğini haber verdi. Âişe “radiyallahü teâlâ anhâ” bu söze gülünce, **(Yâ Hümeyrâ! Bu sözümü unutma! Bu kadın sen olmayasın)** buyurdu. Sonra, Alîye “radiyallahü anh” dönüp, **(Bunun işi senin eline düşerse, kendisine yumuşak davran!)** dedi. Otuz sene sonra, Âişe “radiyallahü anhâ”, Alî “radiyallahü anh” ile harb etdi ve ona esîr düşdü. Alî “radiyallahü anh”, Onu ikrâm ve ihtirâm ile Basradan Medîneye gönderdi.

39 — Mu’âviyeye “radiyallahü anh”^[1], **(Birgün ümmetimin üzerine hâkim olursan iyilik yapanlara mükâfât et! Kötülük edenleri de afv eyle!)** buyurdu. Mu’âviye “radiyallahü anh”, Osmân ve Alî “radiyallahü anhüm” zemânlarında Şâmda yirmi sene vâliflik,

[1] Mu’âviye, 60 [m. 680] de Şâmda vefât etdi.

sonra yirmi sene de halifelik yaptı.

40 — Birgün, **(Mu'âviye hiç mağlûb olmaz)** buyurdu. Alî “radıyallahü teâlâ anh”, Sıffîn muhârebesinde, bu hadîsi işitince, eğer önceden işitseydim, Mu'âviye ile “radıyallahü teâlâ anh” harb etmezdim, dedi.

41 — Ammar bin Yâsere “radıyallahü teâlâ anh”, **(Seni bâgî, âsî olan kimseler öldürecektir)** buyurdu. Alî “radıyallahü anh” ile birlikte, Mu'âviyeye “radıyallahü anh” karşı harb ederken şehîd oldu.

42 — Kızı Fâtımanın oğlu Hasen “radıyallahü teâlâ anhümâ” için, **(Bu oğlum çok hayırdır. Allahü teâlâ, müslimânlardan iki büyük ordunun sulh etmesine bunu sebep yapacaktır)** buyurdu. Büyük bir ordu ile Mu'âviyeye “radıyallahü anh” karşı harb edeceği zemân, fitneyi önlemek, müslimânların kanının dökülmemesi için hakkı olan halifeliği Mu'âviyeye “radıyallahü anh” teslîm etdi.

43 — Abdüllah bin Zübeyr “radıyallahü teâlâ anhümâ”, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” hacâmat edilirken çıkan kanını içti. Bunu görünce, **(İnsanlardan senin başına neler gelecek biliyor musun? Senden de insanlara çok şey gelecek. Cehennem ateşi seni yakmaz)** buyurdu. Abdüllah bin Zübeyr Mekkede halifeliğini i'lân edince, Abdülmelik bin Mervan, Şâmdan, Haccâcı büyük bir ordu ile Mekkeye gönderdi. Abdüllahı yakalayıp öldürdüler.

44 — Abdüllah ibni Abbâsın annesine “radıyallahü teâlâ anhüm ecma'in” bakıp, **(Senin bir oğlun olacak. Doğduğu zemân bana getir!)** dedi. Çocuğu getirdiklerinde, kulağına ezân ve ikâmet okuyup, mubârek tükürüğünden ağzına sürdü. İsmi Abdüllah koyup annesinin kucağına verdi. **(Halifelerin babasını al, götür!)** dedi. Abbâs “radıyallahü anh”, bunu işitip, gelip sorunca, **(Evet, böyle söyledim. Bu çocuk halifelerin babasıdır. Onlar arasında seffâh, mehdî ve İsâ aleyhisselâmla nemâz kılan bir kimse bulunacaktır)** dedi. Abbâsiyye devletinin başına çok halifeler geldi. Bunların hepsi, Abdüllah bin Abbâsın soyundan oldu.

45 — Birgün, **(Ümmetim arasında, râfızî denilen çok kimseler meydâna gelecektir. Bunlar, islâm dîninden ayrılacaklardır)** buyurdu.

46 — Eshâbından çok kimseye hayr düâlar etmiş, hepsi kabûl

olunarak fâidelerini görmüşlerdir.

Alî “radiyallahü teâlâ anh” diyor ki, Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” beni Yemene kâdî [Hâkim] olarak göndermek istedi. Yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! Ben kâdîlik yapmasını bilmiyorum dedim. Mübârek elini göğsüme koyup, **(Yâ Rabbî! Bunun kalbine doğru şeyleri bildir. Hep doğru söylemek nasib eyle!)** buyurdu. Bundan sonra bana gelen şikâyetçilerden doğru olanı hemen anlar, hak üzere hüküm ederdim.

47 — Resûlullahın Cennete gideceklerini müjdelediği on kimseye **(Aşere-i mübeşşere)** denir. Bunlardan Sa’d bin ebî Vak-kâsa “radiyallahü anh” Uhud gazâsında, **(Yâ Rabbî! Bunun ok-larını hedeflerine ulaştır ve düâlarını kabûl eyle!)** dedi. Bundan sonra Sa’dın her düâsı kabûl oldu ve her atdığı ok düşmâna isâbet etti.

48 — Amcasının oğlu Abdüllah bin Abbâsın “radiyallahü teâlâ anhümâ” alınına mübârek ellerini koyup, **(Yâ Rabbî! Bunu dinde derin âlim yap, hikmet sâhibi eyle! Kur’ân-ı kerîmin bilgilerini kendisine ihsân eyle!)** buyurdu. Bundan sonra, bütün ilmlerde ve bilhâssa tefsîr, hadîs ve fıkıh bilgilerinde zemânının bir dânesi oldu. Sahâbe ve tâbi’în herşeyi bundan öğrenirlerdi. (Tercümân-ül-Kur’ân), (Bahr-ül-ilm) ve (Reîs-ül-Müfessirîn) isimleriyle meşhûr oldu. İslâm memleketleri bunun talebeleri ile doldu.

49 — Hizmetçilerinden Enes bin Mâlike “radiyallahü teâlâ anh”, **(Yâ Rabbî! Bunun malını ve çocuklarını çok eyle. Ömrünü uzun eyle, Günâhlarını afv eyle!)** düâsını yaptı. Zemân geçdikçe, malları, mülkleri çoğaldı. Ağaçları, bağları her sene meyve verdi. Yüzden ziyâde çocuğu oldu. Yüzon sene yaşadı. Ömrünün sonunda, yâ Rabbî! Habîbinin benim için yaptığı düâlardan üçünü kabûl etdin, ihsân etdin! Dördüncüsü olan günâhların afv edilmesi acabâ nasıl olacak deyince, **(Dördüncüsünü de kabûl etdim. Hâtırımı hoş tut!)** sesini işitti.

50 — Mâlik bin Rebî’aya “radiyallahü teâlâ anh” **(Evlâdın bereketli olsun!)** diyerek düâ buyurdu. Seksen oğlu oldu.

51 — Nâbiga ismindeki meşhûr şâir şi’rlerinden birkaçını okuyunca, arablar arasında meşhûr olan **(Allahü teâlâ dışlerini dökmesin)** düâsını söyledi. Nâbiga yüz yaşına gelmişti. Dışleri ak ve

berrak, inci gibi dizilmiş dururdu.

52 — Urve bin Cu'd "radıyallahü teâlâ anh" için, **(Yâ Rabbî! Bunun ticâretine bereket ver!)** buyurdu. Urve diyor ki, bundan sonra yaptığım ticâretlerin hepsi kârlı oldu. Hiç zarar etmedim.

53 — Kendi kızı Fâtıma "radıyallahü teâlâ anhâ", birgün yanına geldi. Açlıktan benzi sararmışdı. Elini onun göğsüne koyup, **(Ey açları doyuran Rabbim! Muhammedin kızı Fâtımayı aç bırakma!)** buyurdu. Fâtımanın hemen yüzü kanlandı, canlandı. Ölünceye kadar hiç açlık duymadı.

54 — Aşere-i mübeşşereden Abdürrahmân bin Avfa bereket ile düâ etdi. Malı o kadar çoğaldı ki, dillerde destân oldu.

55 — **(Her Peygamberin düâsı kabûl olur. Her Peygamber, ümmeti için dünyâda düâ etdi. Ben ise, kıyâmet günü ümmetime şefâ'at izni verilmesi için düâ ediyorum. İnşâallah düâm kabûl olacak. Müşrik olmayanların hepsine şefâ'at edeceğim)** buyurdu.

56 — Mekkede ba'zı köylere gidip îmân etmeleri için çok uğraşdı. Kabûl etmediler. Yûsûf Peygamber "aleyhissalâtü vesselâm" zemânında Mısrda görülen kıtlık gibi sıkıntı çekmeleri için düâ etdi. O sene oralarda öyle kıtlık oldu ki, leş yidiler.

57 — Amcası Ebû Lehebin oğlu Uteybe, Resûlullahın "aleyhissalâtü vesselâm" dâmâdı olduğu hâlde, Resûlullahı îmân etmedi ve O serveri "sallallahü aleyhi ve sellem" çok üzdü. Mubârek kızı Ümmü Gülsüm hâtunu boşadı. Çirkin şeyler söyledi. Buna çok üzülüp, **(Yâ Rabbî! Buna köpeklerinden birini musallat eyle!)** buyurdu. Uteybe, Şama ticâret için giderken bir gece arkadaşlarının arasında yatıyordu. Bir arslan gelip arkadaşlarını koklayıp bıraktı. Sıra Uteybeye gelince, kapdı parçaladı.

58 — Bir kimse, sol eliyle yemek yiyordu. **(Sağ el ile yi!)** buyurdu. Sağ kolum hareket etmiyor diyerek yalan söyledi. **(Sağ elin artık hareket etmesin!)** buyurdu. Ölünceye kadar sağ elini ağzına götüremez oldu.

59 — Acem pâdişâhı Hüsrev Pervîze îmân etmesi için mektûb gönderdi. Alçak Hüsrev, mektûbu parçaladı ve getiren elçiyi şehîd eyledi. Resûl aleyhisselâm bunu işitince, çok üzüldü ve **(Yâ Rabbî! Benim mektûbumu parçaladığı gibi, onun mülkünü parçala!)** buyurdu. Resûlullah hayâtda iken Hüsrevi oğlu Şireveyh hançerle parçaladı. Ömer "radıyallahü teâlâ anh" halife iken, acem memle-

ketinin temâmını müslimânlar feth edip, Hüsrevin nesli de, mülkü de kalmadı.

60 — Resûl aleyhisselâm, çarşıda emr-i ma'rûf ve nehy-i münker ederken, nasihat verirken, Mervanın babası olan Hakem bin Âs ismindeki alçak, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” arkasından gelerek, gözlerini açıp kapar ve yüzünü buruşdurur, böylece alay ederdi. Resûl aleyhisselâm, arkaya dönüp, onun bu çirkin hâlini görünce, **(Kendini gösterdiğin şekilde kal!)** buyurdu. Ölünceye kadar, yüzü gözü oynak kaldı.

61 — Allahü teâlâ, Habîbini belâlardan korurdu. Ebû Cehl, Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” en büyük düşmanı idi. Büyük bir taşı mübârek başına vurmak için kaldırdıkda, Resûlullahın iki omuzunda birer yılan görerek taş elinden düşdü ve kaçdı.

62 — Kâ'be-i muazzama yanında nemâz kılarırken, yine alçak Ebû Cehl, tam zemândır diyerek, bıçakla üzerine yürümek isterken, hemen geri dönüp kaçdı. Arkadaşları, niçin korkdun dediklerinde, Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ile aramızda ateş dolu bir hendek gördüm. Birçok kimse beni bekliyorlardı. Bir adım atsaydım, yakalayıp ateşe atacaktardı. Bunu müslimânlar işitip, Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” sorduklarında, **(Allahü teâlânın melekleri, onu yakalayıp parçalayacaklardı)** buyurdu.

63 — Hicretin üçüncü senesinde, Resûl aleyhisselâm **(Katfân)** gazvesinde, bir ağaç dibinde yalnız yatarken, Da'sûr isminde bir pehlivan kâfir, elinde kılınçla gelip, seni benden kim kurtarır dedi. Resûlullah, **(Allah kurtarır)** dedikde, Cebrâîl ismindeki melek, insan şeklinde görünüp, kâfirin göğsüne vurdu. Yıkılıp kılınç elinden düşdü. Resûl aleyhisselâm, kılıncı eline alıp, **(Seni benden kim kurtarır?)** dedi. Beni kurtaracak, senden dahâ hayırlı kimse yokdur diye yalvardı. Afv buyurup, serbest bıraktı. İmâna gelip, çok kimselerin de imâna gelmesine sebeb oldu.

64 — Hicretin dördüncü senesinde, **(Benî Nadîr)**de, Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” yehûdîlerin kale dıvarları altında Eshâbî ile konuşurken, bir yehûdî büyük bir değirmen taşını yukarıdan atmak istedi. Taşa elini uzatınca, iki eli çolak oldu.

65 — Hicretin dokuzuncu senesinde uzaklardan akın akın gelip imân ediyorlardı. Âmir ile Erbed isminde iki kâfir, gelenler

arasına katılıp, Âmir Resûlullahı “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” îmâna geldiklerini söylerken, Erbed arkaya geçip kılıncını kınından çıkarmak istedi. Eli tutmaz oldu. Âmir, karşıdan, ne duruyorsun diye işâret edince, Resûl aleyhisselâm, (**Allahü teâlâ, ikini-zin zararından beni korudu**) buyurdu. Oradan ayrıldıklarında, Âmir Erbede, niçin sözünde durmadın dedi. O da, ne yapayım ki, kaç kerre kılıncı çekmek istedim. Hep seni ikimizin arasında gördüm, dedi. Birkaç gün sonra hava açıkken ansızın bulutlar kapladı. Erbede yıldırım düşerek devesi ile birlikte öldü.

66 — Resûl aleyhisselâm, birgün abdest alıp, mestlerinden birini giyip, ikincisine elini uzatırken, bir kuş geldi. Bu mesti kapıp havada silkti. İçinden bir yılan düşdü. Sonra kuş mesti yere bıraktı. Bugünden sonra, ayakkabı giyerken, önce silkelemek sünnet oldu.

67 — Resûl aleyhisselâm gazâlarda ve çöllerde, kendini muhâfaza için Eshâbından bekçiler ayırmışdı. Mâide sûresindeki, (**Allah seni insanların zararından korur**) meâlindeki 67. ci âyet-i kerîme gelince, bundan vazgeçdi. Düşmânlar arasında yalnız dolaşır, yalnız yatar, hiç korkmazdı.

68 — Enes bin Mâlikde “radiyallahü teâlâ anh”, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bir mendili vardı. Bununla mübârek yüzünü silmişdi. Enes, bununla yüzünü siler, kirlendiği zemân, ateşe bırakırdı. Kirlenir yanıp, mendil yanmaz, tertemiz olurdu.

69 — Bir kuyunun suyunu kova içinden içip kalanını kuyuya dökdüler. Kuyudan her zemân misk kokusu çıkardı.

70 — Utbe bin Firkadin “radiyallahü anh” bedeninde kurdeşen [Urtiker] denilen hastalık çıktı. Resûl aleyhisselâm, onu soyup ve kendi mübârek ellerine tükürüp, elleriyle gövdesini sıvadı. Hasta şifâ buldu. Bedeni, misk gibi kokardı. Bu hâl uzun zemân devâm etdi.

71 — Selmân-ı Fârisîf “radiyallahü teâlâ anh”, hak din aramak için, Îrândan çıkıp çeşidli memleketleri dolaşmağa başladı. Benî Kelb kabîlesinden bir kervân ile Arabistâna gelirken Vâdi’-ul kurâ denilen mevkide hâinlik edip bir yehûdîye köle diye satdılar. Bu da, akrabâsı, Medîneli bir yehûdîye köle olarak satdı. Hicretde Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” Medîneye teşriflerini işittince, çok sevindi. Çünkü, kendisi nasrânî âlimi idi. En son

rehberi büyük bir âlimin tavsiyesi ile, âhir zemân Peygamberinin Arabistânda zuhûr edeceğini işitmiş ve kendisine, o âlim, Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” vasflarını öğretmiş, Onun hediyeye kabûl edip, sadaka kabûl etmediğini, iki omuzu arasında mühür-ü nübüvvet olduğunu ve pek çok mu’cizeleri olduğunu Selmâna “radiyallahü anh” bildirmişti. Selmân-ı Fârisî, Resûlullahı sadakadır diyerek hurma getirdi. Resûlullah onlardan hiç yimedi. Hediyedir diye bir tabakda yirmibeş kadar hurma getirdi. Resûlullah ondan yidi. Bütün Eshâb-ı kirâm da yidiler. Yinilen hurma çekirdekleri bin kadardı. Resûlullahın bu mu’cizesini de gördü. Ertesi gün bir cenâze defninde mühür-ü nübüvveti görmek arzû etti. Resûlullah, bunu anlayıp mübârek gömleğini sıyrarak mühür-i nübüvveti gösterdi. Selmân “radiyallahü anh” hemen îmâna geldi. Birkaç sene sonra 300 hurma ağacı ile binaltıyüz dirhem altın ödemek şartı ile âzâd edilmesine söz kesildi. Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bunu işitdi. Mübârek elleri ile ikiyüzdoksan dokuz hurma ağacı dikdi. Ağaçlar o sene meyve vermeğe başladı. Birini Ömer “radiyallahü teâlâ anh” dikmişti. Bu ağaç meyve vermedi. Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, bunu çıkarıp mübârek elleri ile tekrâr dikdi. Bu da hemen meyve verdi. Bir gazâda, ganîmet alınan, yumurta kadar altını Selmâna “radiyallahü teâlâ anh” verdiler. Resûlullahı “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” gelip, bu gâyet azdır. Binaltıyüz gram çekmez dedi. Mübârek ellerine alıp tekrâr Selmâna verdi. Bunu sâhibine götür dedi. Yarısı ile efendisine olan borcunu ödedi. Yarısı da, Selmâna kaldı “radiyallahü anh”.

72 — Resûl aleyhisselâm, nemâz kılarken şeytân gelip nemâzını bozmak istedikde, mübârek elleri ile yakaladı. Bir dahâ gelip nemâzı bozdurmayıcağına dâir ondan söz alıp serbest bıraktı.

73 — Medînedeki münâfıkların reîsi olan Abdüllah bin Übey bin Selûl, öleceğine yakın Resûlullahı çağırıldı. Arkanızdaki gömleği bana kefen yapınız diye yalvardı. Her istenilene vermek âdeti olduğu için, gömleğini ihsân eyledi. Cenâze nemâzını dahî kıldı. Medînede bulunan bin münâfık, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bu ihsânına hayrân kalıp, hepsi îmâna geldiler.

74 — Kureyş kâfirlerinden Velîd bin Mugîre, Âs bin Vâil, Hâris bin Kays, Esved bin Yagûs ve Esved bin Muttalib, Resûlullahı “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” cefâ ve eziyyet etmekte başkalarından aşırı gidiyorlardı. Cebrâîl aleyhisselâm gelip, **(Seninle**

alay edenlere cezâlarını veririz...) meâlindeki Hicr sûresinin 95. ci âyetini getirip, Velîdin ayağına, ikincisinin ökçesine, üçüncüsünün burnuna, dördüncüsünün başına, beşincisinin gözlerine işâret etti. Velîdin ayağına bir ok batdı. Çok kibrli olduğundan, eğilerek oku çıkarıp atmak, kendine ağır geldi. Demiri topuk damarına batıp, siyatik hastalığına yakalandı. Âs'ın ökçesine diken batdı. Tulum gibi şişti. Hârisin burnundan devâmlı kan geldi. Esved bir ağaç altında neş'eli otururken, kafasını ağaca vurup, diğer Esved de, âmâ olup, hepsi helâk oldular.

75 — Devs kabîlesinin reîsi Tufeyl, hicretten önce, Mekkede îmâna gelmişdi. Kavmini îmâna da'vet için Resûlullahdan “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bir alâmet istedi. **(Yâ Rabbî! Buna bir âyet ihsân eyle)** buyurdu. Tufeyl, kabîlesine gidince, iki kaşı arasında bir nûr parladı. Tufeyl, yâ Rabbî! Bu alâmeti yüzümden giderip başka yerine koy. Bunu yüzümde görenlerden ba'zısı, kendi dinlerinden çıktığım için cezâlandırıldığımı zannederler dedi. Düâsı kabûl olup, nûr yüzünden gitti. Elindeki kamçının ucunda kandil gibi parladı. Kabîlesindekiler zemânla îmâna geldiler.

76 — Medînede Benî Neccâr kabîlesinden hüsn-ü cemâl sâhibi bir kadın vardı. Bir cinnî buna âşık olup, dâimâ gelirdi. Resûl aleyhisselâm Medîneye geldikten sonra, birgün bu cinnî, kadının evinin önündeki divarda otururken, kadın onu tanıdı. Niçin bana gelmez oldun dedi. Cin, Allahü teâlânın Peygamberi “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” zinâyı ve bütün harâmları yasak etti, dedi.

77 — **(Bî'ri Ma'ûne)** denilen muhârebede kâfirler verdikleri sözü bozarak yetmiş Sahâbeden bir, ikisi hâric hepsini şehîd etdiler. Bunlar arasında Ebû Bekrin “radiyallahü anh” kölesi iken âzâd ettiği ve ilk îmân edenlerden Âmir bin Führeyri “radiyallahü teâlâ anh” süngülediklerinde, kâfirlerin gözü önünde, melekler onu göke kaldırdılar. Bunu Resûlullaha “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” haber verdiklerinde, **(Onu Cennet melekleri defn etdiler ve rûhu Cennete çıkarıldı)** buyurdu.

78 — Sahâbeden Hubeyb bin Adiyi “radiyallahü anh”, kâfirler yakalayıp Mekkeye götürdüler. İ'dâm etdiler. Kâfirler görsün de sevinsinler diyerek sehbâdan indirmediler. Kırk gün sehbâda kaldı. Bedeni çürüyüp, kokmadı. Hep taze kan akdı. Resûlullah, bunu haber alarak, onun cesedini getirmek üzere, Zübeyr bin Avvâm ve Mikdâd bin Esvedî “radiyallahü anhümâ” gönderip gece

ağaçdan aldılar. Medîneye getirirken, arkalarından yetmiş atlı yetişdiler. Bu iki müslimân, kendilerini korumak için Hubeybi yere bıraktılar. Yer yarılıp Hubeyb gayb oldu. Kâfirler bu hâli görüp, döndüler, gitdiler.

79 — Sa'd bin Muâz “radıyallahü teâlâ anh”, Uhud gazâsında yaralandı. Bir zemân sonra vefât etdi. Nemâzında yetmişbin meleğin bulunduğunu Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” haber verdi. Kabri kazılırken, her tarafa misk kokusu yayıldı.

80 — Hicretin yedinci senesinde Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, Habeş pâdişâhı Necâşiye ve Rum imperatörü Herakliyusa ve Acem pâdişâhı Husreve ve Bizansın Mısrdaki vâfisi Mukavkase ve Şâmdaki vâfisi Hârise ve Umman Sultânı Semâmeye mektûblar göndererek, hepsini îmâna da'vet etdi. Mektûbları götüren elçiler, gitdikleri yerin dillerini bilmiyorlardı. Ertesi sabah, o dilleri söylemeğe başladılar.

81 — Sahâbenin büyüklerinden Zeyd bin Hârise “radıyallahü teâlâ anh” uzak bir yere gidiyordu. Kirâ ile tutduğu katırcısı, tenhâ bir yerde bunu öldürmek istedi. İzn isteyip iki rek'at nemâz kıldı. Sonra üç kerre (**Yâ Erhamerrâhimîn**) dedi. Her birini söylerken (onu öldürme) sesi geldi. Dışarıda adam var sanarak, katırcı dışarı çıkıp içeri girdi. Üçüncüsünde, elinde kılıncı bulunan bir süvâri içeri girip katırcıyı öldürdü. Sonra Zeyde dönerek, sen Yâ Erhamerrâhimîn düâsına başlarken, ben yedinci gökde idim. İkincisini söylerken birinci göke yetişdim. Üçüncüsünde yanınıza geldim, dedi. Bunun, melek olduğunu anladı.

82 — Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” zevcelelerinden Ümmü Selemenin “radıyallahü teâlâ anhâ” âzâd ettiği Seffîne ismindeki sahâbî, Resûlullahın hizmetinden hiç ayrılmazdı. Rumlara karşı yapılan gazâda askerden ayrılıp kâfirlere esîr düşdü. Kaçıp gelirken karşısına korkunç bir arslan çıktı. Ben Resûlullahın hizmetcisiyim deyip başından geçenleri arslana anlattı. Arslan, buna yüzünü gözünü sürüp, yanında yürüdü. Düşmândan bir zarar gelmesin diye yanından ayrılmadı. İslâm askeri görülünce, dönüp gitdi.

83 — Cehcâh-i Gaffârî isminde birisi halife Osmâna “radıyallahü teâlâ anh” isyân etdi. Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” her zemân elinde taşıdığı asâyı dizi ile kırdı. Bir sene sonra, dizinde Şir pençe [Anthrax] hastalığı hâsıl olarak ölümüne sebep oldu.

84 — Mu'âviye “radıyallahü teâlâ anh” Şâmdan hacca gelip, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” Medînedeki minber-i şerifini bereketlenmek için Şâma götürmek istedi. Minberi yerinden oynatdıklarında, güneş tutuldu. Her taraf kararıp, yıldızlar göründü. Bu arzûsundan vaz geçdi.

85 — Uhud gazâsında Ebû Katâdenin “radıyallahü teâlâ anh” bir gözü çıkıp yanağı üzerine düşdü. Resûlullahı “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” getirdiler. Mübârek eli ile gözünü yerine koyup, **(Yâ Rabbî! Gözünü güzel eyle!)** dedi. Bu gözü, diğerinden güzel oldu. Ondan dahâ kuvvetli görürdü. Ebû Katâdenin torunlarından biri halife Ömer bin Abdülazîzin yanına gelmişdi. Sen kimsin? dedi. Bir beyt okuyarak, Resûlullahın mübârek eli ile gözünü yerine koymuş olduğu zâtın torunu olduğunu bildirdi. Halife bu beytleri işitince, kendisine ziyâde ikrâmı ve ihsânda bulundu.

86 — İyâs bin Seleme diyor ki, Hayber gazâsında, Resûlullah beni gönderip Alîyi istedi “radıyallahü anhümâ”. Alînin gözleri ağrıyordu. Elinden tutup, güçlkle getirdim. Mübârek parmaklarına tükürüp, Alînin gözlerine sürdü. Sancağı eline verip, Hayber kapısında döğüşmeğe gönderdi. Çok zemândır açılmıyan kapıyı Alî “radıyallahü anh” yerinden sökerek, Eshâb-ı kirâm kal'aya girdiler.

Molla Abdürrahmân Câmînin “rahime-hullahü teâlâ” (**Şevâhid-ün-nübüvve**) kitâbında ve Yûsuf-i Nebhânînin (**Hucetullahi ael-âlemîn**) kitâbında, Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” dahâ nice mu'cizeleri yazılıdır. (**Şevâhid-ün-nübüvve**), fârisîdir. [(Hakîkat Kitâbevi) tarafından fârisîsi ve türkçe tercemesi 1415 [m. 1995] de basdırılmışdır.]

***Can bülbülü, bir gülü, durmadan eyler arzû,
hiç sanma ki ağyarla gavgâyı eyler arzû.***

***Durmayıp etrâfında, döner bir pergel gibi,
ansızın can atmağa tenhâyı eyler arzû.***

***Anladım ol güzel gül, gayra sırrın açmamış,
gonca gibi, bülbülü, dâimâ eyler arzû.***

***Yabancıdan gizlemiş, o dilber yanağını,
yok yere onlar kuru, sevdâyı eyler arzû.***

***Zâtî! Râh-i vusletde, yürüyor Mecnûn gibi,
eritip kendisini, Leylâyı eyler arzû.***

MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN FAZÎLETLERİ

Muhammed aleyhisselâmın fazîletlerini bildiren yüzlerce kitâb vardır. Fazîlet, üstünlük demektir.

Üstünlüklerinden seksenaltı adedi aşağıda bildirilmiştir:

1 — Mahlûklar içinde ilk olarak Muhammed aleyhisselâmın rûhu yaratılmışdır.

2 — Allahü teâlâ, Onun ismini Arşa, Cennetlere ve yedi kat göklere yazmıştır.

3 — Hindistânda yetişen bir gülün yapraklarında, **(Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah)** yazılıdır.

4 — Basra şehrine yakın bir nehrde tutulan balığın sağ tarafında Allah, sol tarafında Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” yazılı görülmüştür. Bunlara benzeyen vak’alar çoktur. 1975 de Londrada basılmış olan **(A History of Fishes)** kitâbının, ikiyüzcü sahifesinde, kuyruğunda Kur’ân-ı kerîm harfleri ile (Şânullah) yazılı balığın resmi mevcûddur. Verilen bilgide, kuyruğun diğer tarafında (Lâ ilâhe illallah) yazılı olduğu bildiriliyordu. Bunun misâlleri pek çoktur.

5 — Muhammed aleyhisselâmın ismini söylemekden başka vazîfesi olmıyan melekler vardır.

6 — Meleklerin Âdem aleyhisselâma karşı secde etmeleri emr olunması, alında Muhammed aleyhisselâmın nûru bulunduğu için idi.

7 — Âdem aleyhisselâm zemânında nemâz için okunan ezânda, Muhammed aleyhisselâmın ismi de söylenirdi.

8 — Allahü teâlâ bütün Peygamberlere emr etdi ki, Muhammed aleyhisselâm sizin zemânınızda Peygamber olursa, ona îmân etmelerini ümmetlerinize de emr ediniz!

9 — Tevrâtda, İncilde ve Zebûrda Muhammed aleyhisselâm ve dört halifesi ve eshâbı ve ümmetinden ba’zıları, güzel sıfatlarla bildirilmiş ve medh olunmuşlardır. Allahü teâlâ, kendinin Mah-

mûd isminden Muhammed kelimesini çıkararak Habîbine ism koymuşdur. Allahü teâlâ, kendi isimlerinden Raûf ve Rahîm isimlerini Habîbine de vermiştir.

10 — Dünyâyâ geldiği zemân, melekler tarafından sünnet edilmiştir.

11 — Dünyâyâ geleceği zemân, çok büyük âlâmetler görülmüştür. Târîh ve mevlid kitâblarında yazılıdır.

12 — Dünyâyâ gelince, şeytânlar göke çıkamaz, meleklerden haber alamaz oldular.

13 — Dünyâyâ geldiği zemân, yeryüzündeki bütün putlar, tapılan heykeller yüzüstü devrildiler.

14 — Beşiğini melekler sallardı.

15 — Beşikde iken gökdeki ay ile konuşurdu. Mübârek parmağı ile işâret ettiği tarafa meyl ederdi.

16 — Beşikde iken konuşmağa başladı.

17 — Çocuk iken, açıklarda gezerken, başı hizâsında bir bulut da birlikde hareket ederek gölge yapardı. Bu hâl, Peygamberliği başlayıncaya kadar devâm etdi.

18 — Üç yaşında iken ve kırk yaşında Peygamberliği bildirildiği vakt ve elliiki yaşında mi'râca götürülürken, melekler göğsünü yarı. Cennetden getirdikleri leğen içinde Cennet suyu ile kalbini yıkadılar.

19 — Her Peygamberin sağ eli üstünde nübüvvet mührü vardı. Muhammed aleyhisselâmın ise, sol kürekdeki deri üzerinde, kalbi hizâsında idi. Cebrâîl aleyhisselâm kalbini yıkayıp, göğsünü kapadığı zemân, Cennetden getirdiği mühr ile sırtını mührlemişdi.

20 — Önünden gördüğü gibi, arkasından da görürdü.

21 — Aydınlıkda gördüğü gibi, karanlıkda da görürdü.

22 — Sevr [öküz] burcunun yanında bulunan (Süreyyâ) denilen yıldız kümesindeki yedi yıldızı gözleriyle görüp sayısını bildirmişti. Bu yıldız kümesine Pervin ve Ülker de denilmektedir.

23 — Tükrüğü acı suları tatlı yapdı. Hastalara şifâ verdi. Bebeklere süt gibi gîdâ oldu.

24 — Gözleri uyurken, mübârek kalbi uyanık olurdu. Bütün Peygamberler de “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” böyle idi.

25 — Ömründe hiç esnemedi. Bütün Peygamberler de “aleyhi-müssalevâtü vetteslîmât” böyle idi.

26 — Teri gül gibi güzel kokardı. Bir fakîr kimse, kızını evlendirirken, kendisinden yardım istemişti. O ânda verecek şeyi yoktu. Küçük bir şişeye terinden koydurup verdi. O kız, yüzüne, başına sürünce, evi misk gibi kokardı. Evi (güzel kokulu ev) adı ile meşhûr oldu.

27 — Orta boylu olduğu hâlde, uzun kimselerin yanında iken, onlardan yüksek görünürdü.

28 — Güneş ve ay ışığında yürüyünce, gölgesi yere düşmezdi.

29 — Bedenine ve elbisesine sinek, sivri sinek ve başka böcekler konmazdı.

30 — Çamaşırlarını ne kadar çok giyse, hiç kirlenmezdi.

31 — Her yürüdüğü zemân, arkasından melekler gelirdi. Bunun için, Eshâbını “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” önünden yürütür, arkamı meleklerle bırakın derdi.

32 — Taş üstüne basınca, taşda ayağının izi kalırdı. Kum üstünde giderken hiç iz bırakmazdı. Açıkda abdest bozduğu zemân, yer yarılıp bevl ve benzerleri toprak içinde kalırdı. Oradan etrâfa güzel kokular yayılırdı. Bütün Peygamberler de böyle idi.

33 — Hacâmat kanından içenler oldu. Bunu işitince, **(Cehennem ateşi onu yakmaz)** buyurdu.

34 — Büyük bir mu’cizesi de, mi’râca götürülmesidir. Burak denilen Cennet hayvanı ile Mekkedden Kudüse götürüldü. Oradan göklere ve Arşa götürüldü. Kendisine acâib şeyler gösterildi. Allahü teâlâyı baş gözü ile bilinmeyen bir şekilde gördü. [Fekat bu görmesi, madde âleminin dışında ya’nî âhîret âleminde oldu.] Bir ânda tekrâr evine getirildi. Mi’râc mu’cizesi, başka hiçbir Peygambere verilmedi.

35 — Ona ömrllerinde bir kerre salât ve selâm okumaları ümmetine farz oldu. Allahü teâlâ ve melekler de, Ona salât ve selâm etmektedir.

36 — İnsanlar ve melekler içinde, en çok ilm Ona verildi. Ümmî olduğu hâlde, ya’nî kimseden birşey öğrenmemiş iken, Allahü teâlâ Ona herşeyi bildirmişdir. Âdem aleyhisselâma herşeyin ismi bildirildiği gibi, Ona da herşeyin ismi ve ilmi bildirilmiştir.

37 — Ümmetinin isimleri ve aralarında olacak şeylerin hepsi

kendisine bildirildi.

38 — Aklı, bütün insanların aklından dahâ çokdur.

39 — İnsanlarda bulunabilecek bütün iyi huyların hepsi Ona ih-sân olundu. Büyük şâir Ömer bin Fârîda, (Resûlullahı niçin medh etmedin) dediklerinde, Onu medh etmeğe gücüm yetmiyeceğini anladım. Onu medh edecek kelime bulamadım demişdir.

40 — Kelime-i şehâdetde, ezânda, ikâmetde, nemâzdaki teşeh-hüdde, birçok düâlarda, ba'zı ibâdetlerde ve hutbelerde, nasihat yapmakda, sıkıntılı zemânlarda, kabrde, mahşerde, Cennetde ve her mahlûkun lisânında Allahü teâlâ, Onun ismini kendi isminin yanına koymuşdur.

41 — Üstünlüklerinin en üstünü, Habîbullah olmasıdır. Allahü teâlâ, Onu kendisine sevgili, dost yapmıştır. Onu herkesden, her melekden dahâ çok sevmiştir. Allahü teâlâ, hadîs-i kudside, (**İb-râhîmi Halîl yaptım ise, seni kendime Habîb yaptım**) buyurmuşdur.

42 — (**Sana, râzı oluncaya kadar, [yeter deyinceye kadar] her dilediğini vereceğim**) meâlindeki Duhâ sûresinin 5. ci âyet-i kerîmesi, Allahü teâlânın, Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bütün ilmleri, bütün üstünlükleri, ahkâm-ı islâmiyyeyi, düşmânlarına karşı yardım ve galebe ve ümmetine fethler, zaferler ve kıyâmetde her dürlü şefâ'at ve tecellîler ihsân edeceğini va'd etmektedir. Bu âyet-i kerîme nâzil olduğu [geldiği] zemân, Cebrâîl aleyhisselâma bakarak, (**Ümmetinden birinin Cehennemde kalmasına râzı olmam**) buyurdu.

43 — Gece, uyanık iken, uykuda iken, yalnız iken, çocuklukta iken, yolculukta iken, evde iken, harbde iken, gülerken, ağlarken, mübârek kalbi hep Allahü teâlâ ile idi. Ba'zı zemânlarda ise, yalnız Allahü teâlâ ile idi. Dünyâdaki vazîfelerini yapabilmek ve mübârek kalbini beşeriyet âlemine döndürmek için, zevcesi Âişenin “radiyallahü anhâ” yanına gelip, (**Ey Âişe! Birâz benimle konuş [da kendime geleyim]**) buyurur, ondan sonra Eshâbına nasihat ve irşâd etmeğe giderdi. Sabâh nemâzının sünnetini evinde kılıp, Âişe “radiyallahü anhâ” ile bir mikdâr konuşduktan sonra Eshâbına farzı kıldırmak için mescîde giderdi. Bu hâl hasâis-i peygamberîdir. Âişe “radiyallahü anhâ” ile konuşmadan dışarı çıksa idi, ilâhî tecellîlerden ve nûrlardan dolayı, yüzüne kimse bakamazdı.

44 — Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, her Peygamberi “aleyhi-müssalevâtü vetteslîmât” ismi ile bildirmiştir. Muhammed aley-

hisselâmı ise, **(ey Resûlüm, ey Peygamberim)** diyerek Onu yücelten vasfları ile bildirmiştir.

45 — Gâyet açık, kolay anlaşılır olarak konuşurdu. Arabî lisânının her lehçesi ile konuşurdu. Çeşidli yerlerden gelip soranlara onların lügati ile cevâb verirdi. İştienler hayrân olurlardı. **(Allahü teâlâ, beni çok güzel yetiştirdi)** buyurdu.

46 — Az kelime ile çok şey anlatırdı. Yüz binden ziyâde hadîs-i şerîfi, Onun **(Cevâmi-ul-kelim)** olduğunu göstermektedir. Ba'zı âlimler dediler ki, Muhammed aleyhisselâm, islâm dîninin dört temelini, dört hadîs-i şerîfle bildirmiştir. Bunlar:

(Ameller niyetlere göre değerlendirilir) ve,

(Halâl meydândadır, harâm meydândadır) ve,

(Da'vâcının şâhid göstermesi ve da'vâhının yemîn etmesi lâzımdır) ve,

(Bir kimse, kendine istediğini, din kardeşi için de istemedikce, îmânı kâmil olmaz).

Bu dört hadîs-i şerîfden birincisi, ibâdet bilgilerinin, ikincisi, muâmelât bilgilerinin, üçüncüsü, husûmât, ya'nî adâlet işlerinin ve siyâset bilgilerinin, dördüncüsü de, âdâb ve ahlâk bilgilerinin temelidir.

47 — Muhammed aleyhisselâm ma'sûm idi. Bilerek ve bilmiyerek büyük ve küçük, kırk yaşından evvel ve sonra, hiçbir günâh işlememiştir. Çirkin hiçbir hareketi görülmemiştir.

48 — Müslimânların nemâzda otururken, **(Esselâmü aleyke ey-yühennebiyyü ve rahmetullâhi)** okuyarak, Muhammed aleyhisselâma selâm vermeleri emr olundu. Nemâzda, başka bir Peygambere ve meleklere karşı söylemek câiz olmadı.

49 — Rütbeyi, saltanatı istememiş, Peygamberliği, fakîrliği dilemiştir. Bir sabâh, Cebrâil aleyhisselâm ile konuşurken bu gece evimizde yiyecek bir lokmamız yokdu buyurdu. O anda, İsrâfil aleyhisselâm gelip, (Allahü teâlâ söylediğini işitti ve beni gönderdi. İstersen her elini sürdüğün taş altun olsun, gümüş olsun, zümrüt olsun. İstersen melik olarak peygamberlik yap) dedi. Resûlullah üç kerre **(Kul olarak Peygamberlik istiyorum)** dedi.

50 — Başka Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” belli bir zemânda, belli bir memleketde Peygamberlik yaptı. Muhammed aleyhisselâm ise, yer yüzündeki bütün insanlara ve cinne

kıyâmete kadar Peygamber olarak gönderilmiştir. Meleklerin de, hayvanların da, nebâtların da, cansızların da, kısaca bütün mahlûkların Peygamberi olduğunu bildiren âlimler de vardır.

51 — Bütün varlıklara rahmeti, fâidesi yayılmıştır. Mü'minlere fâidesi meydândadır. Başka Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” zemânındaki kâfirlere, dünyâda azâblar yapılır, yok edilirdiler. Ona îmân etmeyenlere dünyâda azâb yapılmadı. Birgün, Cebrâîl aleyhisselâma, **(Allahü teâlâ benim âlemlere rahmet olduğumu bildirdi. Benim rahmetimden sana da nasib oldu mu?)** buyurdu. Cebrâîl de, **(Allahın büyüklüğü, dehşeti karşısında, sonunun nasıl olacağından hep korku içindeydim. Emîn olduğumu bildiren âyetleri [Tekvîr sûresindeki 20 ve 21. âyetleri] getirince, bu medh ile müdhîş korkudan kurtuldum, emîn oldum. Bundan büyük rahmet olur mu?)** dedi.

52 — Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselâmın râzı olmasını istemiştir. [42. ci fazîletde bildirdiğimiz gibi, Allahü teâlâ O râzı oluncaya kadar istediğini verecektir. Bu husûs, Duhâ sûresinde bildirilmiştir.]

53 — Başka Peygamberler, kâfirlerin iftirâlarına kendileri cevâb vermiştir. Muhammed aleyhisselâma yapılan iftirâlara ise, Allahü teâlâ cevâb vererek, Onun müdâfe'asını yapmıştır.

54 — Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin sayısı, başka Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” ümmetlerinin sayıları toplamından dahâ çoktur. Onlardan dahâ üstün ve dahâ şerefli dirler. Cennete gireceklerin üçde ikisinin bu ümmetden olacağı, hadîs-i şerîflerde bildirilmiştir.

55 — **(Mevâhib-i ledünniye)**de diyor ki, **(Ümmetimin dalâlet üzerinde birleşmemelerini Rabbimden diledim. Kabûl eyledi)** hadîsi meşhûrdur. Başka bir hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ sizi üç şeyden korumuştur. Bunlardan biri, dalâlet üzerinde birleşmekten korumuştur. İkincisi, sârî [bulaşıcı] hastalıktan ölen, şehîd sevâbına kavuşur. Üçüncüsü, iki sâlih müslimân, bir müslimân için, hayırdır [iyi biliriz] diyerek şâhid olursa, o müslimân Cennete gider)** buyurdu. Bir hadîs-i şerîfde, **(Eshâbımın ihtilâfı, sizin için rahmetdir)** ve **(Ümmetimin ihtilâfı, [amelde mezheblere ayrılması], rahmetdir)** buyurdu. Onun ümmeti hakkı, doğruyu bulmak için çalışırken, ihtilâfa düşerler. Bu çalışmaları ise, rahmete sebep olur. Bu hadîs-i şerîfi iki kimse inkâr etmiştir: Biri mâcin, ikincisi mülhiddir. Mâcin, dîni dünyâ kazancına âlet eden hîlecidir. Mülhid de,

âyet-i kerîmelere dünyâ çıkarlarına göre ma'nâ vererek kâfir olan sapıktır. Yahyâ bin Sa'îd diyor ki, İslâm âlimleri kolaylaşdırıcıdır. Bir işe, birisi halâl demiş, başkası harâm demiştir. Sâlih insanlar için halâl dediklerine, fesad zemânında harâm demişlerdir.

Yukarıdaki hadîs-i şerîfler gösteriyor ki, (**İcmâ-ı ümmet**) ya'nî, müctehid denilen âlimlerin sözbirliği, (**Edille-i şer'iyye**)dendir. Ya'nî, din bilgilerinin dört kaynağından birisidir ve dört mezheb hakkıdır. Mezhebler, müslimânlar için Allahü teâlânın rahmetidirler.

56 — Resûlullah'a verilecek sevâblar, diğer Peygamberlere verilecek sevâblardan kat kat ziyâdedir. Makbûl bir ibâdet ve hayrlı bir iş işleyene verilen sevâb kadar bunun hocasına da verilecektir. Hocasının hocasına dört misli, onun hocasına sekiz misli, onun da hocasına onaltı misli olmak üzere, Resûlullah'a kadar her hocaya talebesinin iki misli sevâb verilecektir. Meselâ, yirminci hocasına beşyüz yirmidört bin ikiyüzseksensekiz sevâb verilecektir. Muhammed aleyhisselâma, Ümmetinin herbir işinden sevâb verilecektir. Muhammed aleyhisselâma herbir işinden verilecek olan sevâbların sayısı, bu hesâba göre düşünülürse, hepsinin mikdârını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Selef-i sâlihînin, sonra gelenlerden dahâ efdâl, dahâ üstün oldukları bildirildi. Sevâb sayısı bakımından bu üstünlük meydândadır.

57 — Kendisini, ismi ile çağırarak, yanında yüksek sesle konuşmak, uzaktan kendisine seslenmek, yolda önüne geçmek harâm edilmiştir. Başka Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” ümmetleri, kendilerini isimleri ile çağırırlardı.

58 — İsrâfil aleyhisselâm da Muhammed aleyhisselâma çok kerre gelmiştir. Başka Peygamberlere “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” yalnız Cebrâîl aleyhisselâm gelmiştir.

59 — Cebrâîl aleyhisselâmı melek şeklinde iki kerre görmüştür. Başka hiçbir Peygambere “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” melek şeklinde görünmemiştir.

60 — Kendisine Cebrâîl aleyhisselâm yirmidört bin kerre gelmiştir. Başka Peygamberlerden “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” en çok olarak Mûsâ aleyhisselâma, dörtyüz kerre gelmiştir.

61 — Allahü teâlâyâ Muhammed aleyhisselâm ile, yemîn vermek câiz olup, başka Peygamberlerle ve meleklerle câiz değildir.

62 — Muhammed aleyhisselâmdan sonra, mübârek zevcelerini

“radıyallahü teâlâ anhünne” başkalarının nikâhla almaları harâm edilmiş, bu bakımdan mü’minlerin anneleri oldukları bildirilmiştir.

Başka Peygamberlerin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” zevce-leri kendilerine yâ zararlı olmuş, veyâ fâidesiz olmuşlardır. Muhammed aleyhisselâmın mübârek zevceleri “radıyallahü teâlâ anhünne” ise, dünyâ ve âhiret işlerinde, kendisine yardımcı olmuşlar, fakîrlîğe sabr etmişler, şükr etmişler ve islâmîyyeti yaymakta çok hizmet etmişlerdir.

63 — Resûlullahın mübârek kızları ve zevceleri “radıyallahü teâlâ anhünne”, dünyâ kadınlarının en üstünleridir. Eshâbının hepsi de, Peygamberlerden başka, bütün insanların en üstünleridir. Şehrleri olan Mekke-i mükerrreme ve sonra Medîne-i münevvere, yer yüzünün en kıymetli yerleridir. Mescid-i şerîfde kılınan bir rek’at nemâza, bin rek’at sevâbı yazılır. Başka ibâdetler için de böyledir. Kabri ile minberi arası, Cennet bağçesidir. **(Öldükden sonra beni ziyâret eden, diri iken etmiş gibidir. Haremeynden birinde ölen bir mü’min, kıyâmet günü emîn olarak diriltilir)** buyurdu. Mekke ve Medîne şehrlere **(Haremeyn)** denir.

64 — Neseb ve sebep bakımından, ya’nî kan ve nikâh bakımından olan akrabâlığın kıyâmetde fâidesi yoktur. Resûlullahın “salallahü teâlâ aleyhi ve sellem” akrabâsı bundan müstesnâdır.

65 — Herkesin soyu oğlundan devâm eder. Muhammed aleyhisselâmın soyu ise, Kızı Fâtımadandır. Bu husûs, hadîs-i şerîf ile de bildirilmiştir.

66 — Onun mübârek ismini taşıyan hakîkî mü’minler Cehenne- me girmeyecektir.

67 — Onun her sözü, her işi doğrudur. Her ictihâdı, Allahü teâlâ tarafından doğrulanmıştır.

68 — Onu sevmek herkese farzdır. **(Allahü teâlâyı seven, beni sever)** buyurdu. Onu sevmenin alâmeti, dînine, yoluna, sünnetine ve ahlâkına uymaktır. Kur’ân-ı kerîmde meâlen, **(Bana uyarmanız, Allahü teâlâ sizi sever)** demesi emr olundu.

69 — Onun ehl-i beytini “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’in” sevmek vâcibdir. **(Ehl-i beytime düşmanlık eden münâfıktır)** buyurmuşdur. Ehl-i beyt, zekât alması harâm olan akrabâsıdır. Bunlar, zevceleri ve dedesi Hâşimin soyundan olan mü’minlerdir ki, Alînin, Ukaylin, Ca’fer Tayyarın ve Abbâsın soyundan olanlardır.

70 — Eshâbının hepsini “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în” sevmek vâcibdir. **(Benden sonra, eshâbıma düşmanlık etmeyiniz! Onları sevmek, beni sevmekdir. Onlara düşman olmak, bana düşman olmaktır. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahü teâlâyı incitir. Allahü teâlâ, kendisini incitene azâb eder)** buyurdu.

71 — Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselâma, gökde iki ve yerde iki yardımcı yaratmışdır. Bunlar Cebrâîl, Mikâîl ve Ebû Bekr ve Ömerdir “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’în”.

72 — Her insanın cinden bir arkadaşı vardır. Bu şeytân kâfirdir. Vesvese vererek, îmânını almağa, günâh yapıdırmağa çalışır. Resûl aleyhisselâm, arkadaşı olan cinnîyi îmâna getirmiştir.

73 — Erkek, kadın, büyük yaşda vefât eden herkese kabrinde Muhammed aleyhisselâm sorulacaktır. Rabbin kimdir denildiği gibi, Peygamberin kimdir denilecektir.

74 — Muhammed aleyhisselâmın hadîs-i şeriflerini okumak ibâdetdir. Okuyana sevâb verilir. Hadîs-i şerîf okumak için, abdest almak, temiz elbise giymek, güzel koku sürünmek, hadîs-i şerîf kitâbını yüksek bir yere koymak, okuyanın dışarıdan gelenler için ayağa kalkmaması ve dinliyenlerin birbirleriyle konuşmamaları müstehâbdır. Hadîs-i şerifleri devâmlı okuyanların yüzleri nûrlu, parlak ve güzel olur. Kur’ân-ı kerîm okurken de, bu edebleri gözetmek lâzımdır.

75 — Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” vefât edeceği zemân, Cebrâîl aleyhisselâm gelip, Allahü teâlâdan selâm getirdi ve hâtırını sorduğunu söyledi. Vefât edeceğini bildirdi. Kendisi ve ümmeti için çok müjdeler verdi.

76 — Mübârek rûhunu almak için, Azrâîl aleyhisselâm, insan şeklinde geldi. İçeri girmek için izn istedi.

77 — Kabrinin içindeki toprak, her yerden ve Kâ’beden [ve Cennetlerden] dahâ efdaldır.

78 — Kabrinde, bilmediğimiz bir hayât ile diridir. Kabrinde Kur’ân-ı kerîm okur, nemâz kılar. Bütün Peygamberler de “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” böyledir.

79 — Dünyânın her yerinde Resûlullah’a “sallallahü aleyhi ve sellem” salevât okuyan müslimânları işiten melekler, kabrine gelip haber verirler. Kabrini hergün binlerce melek ziyâret eder.

80 — Ümmetinın amelleri ve ibâdetleri her sabâh ve akşam kendisine gösterilir. Bunları yapanları da görür. Günâh işliyenlerin afv olması için düâ eder.

81 — Kabrini ziyâret etmek, kadınlara da müstehâbdır. Başka kabrleri ise, yalnız tenhâ zemânlarda ziyâret etmeleri câizdir.

82 — Diri iken olduğu gibi, vefâtından sonra da, dünyânın her yerinde, her zemân Ona tevessül edenlerin, ya'nî Onun hâtırı ve hurmeti için istiyenlerin düâsını Allahü teâlâ kabûl eder. Bir köylü, türbesi yanına gelip, (Yâ Rabbî! Köle âzâd etmeği emr etdin. Bu senin Peygamberindir. Ben de, kölelerinden biriyim. Peygamberinin hâtırı için, Beni Cehennem ateşinden âzâd et!) dedi. (Ey kulum! Niçin yalnız kendinin âzâd olmasını istedin? Bütün kullarımın âzâd olmalarını niçin istemedin? Haydi git! Seni Cehennemden âzâd etdim) sesi işitildi.

Evliyânın meşhûrlarından Hâtim-i Esam^[1], Resûlullahın türbesinin yanında durup, (Yâ Rabbî! Peygamberinin kabrini ziyâret etdim. Beni, eli boş olarak çevirme!) dedi. (Ey kulum! Habîbimin kabrini ziyâret etmeni kabûl etdim. Seni ve seninle berâber ziyâret edenleri mağfîret etdim) sesi işitildi.

İmâm-ı Ahmed Kastalânî “rahmetullahi aleyh” diyor ki, birkaç sene hastalık çekdim. Doktorlar çâresini bulamadı. Mekke'de bir gece Resûlullaha çok yalvardım. O gece rü'yâda bir kimse gördüm. Elindeki kâğıdda, (Burada Ahmed Kastalânînin hastalığı için, Resûlullahın izni ile ilâcı yazılmışdır) okudum. Uyandığımda hastalığım kalmamışdı.

Kastalânî yine diyor ki, bir kızcağız sar'a hastalığına yakalanmışdı. İyi olması için Resûlullaha çok yalvardım. Rü'yâmda bir kimse, kızcağızı hasta yapan cinnîyi bana getirdi. Bunu sana Resûlullah gönderdi dedi. Cinnîye darıldım, bağırđım. Kızcağızı incitmeyeceği için bana yemîn verdi, uyandığım. Kızcağızın sar'a hastalığından kurtulduğunu haber aldım.

83 — Kabrden ilk önce Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” kalkacaktır. Üzerinde Cennet elbisesi bulunacaktır. Burak üzerinde mahşer [toplantı] yerine gidecektir. Elinde (livâ-ülhamd) denilen bayrak olacaktır. Peygamberler ve bütün insanlar bu bayrağın altında duracaktır. Hepsi, bin sene beklemekten, çok sıkılacaklardır. Önce Âdem, sonra Nûh, sonra İbrâhîm ve Mûsâ

[1] Hâtim-i Esam Belhî, 237 [m. 852] de vefât etti.

ve İsa peygamberlere “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” gidip, hesâba başlanması için şefâ’at etmelerini dileyebileceklerdir. Her biri, birer özr bildirerek, Allahü teâlâdan utandıklarını, korkduklarını söyleyecekler, şefâ’at edemeyeceklerdir. Sonra, Resûlullaha gelip yalvaracaklardır. Secde edip, düâ edecek ve şefâ’ati kabûl olacaktır. Önce, Onun ümmetinin hesâbı görülecek, önce sırâtdan geçecekler ve Cennete gireceklerdir. Her gittiği yeri nûrlandıracaklardır. Fâtıma “radıyallahü anhâ” sırâtdan geçerken (Herkes gözlerini kapasın! Muhammed aleyhisselâmın kızı geliyor) denecektir.

84 — Beş yerde şefâ’at edeceklerdir.

Birincisi (**Makâm-ı Mahmûd**) denilen şefâ’atı ile, bütün insanları mahşerde beklemek azâbından kurtaracaktır.

İkincisi, şefâ’atı ile, çok kimseyi hesâbsız Cennete sokacaktır.

Üçüncüsü, günâhı çok olan mü’minleri Cehennemden çıkaracaktır.

Dördüncüsü, sevâbı ve günâhı müsâvî olup, (**A’râf**) denilen yerde bekliyenlerin Cennete gitmelerine şefâ’at edeceklerdir.

Beşincisi, Cennetde olanların derecelerinin yükselmesine şefâ’at edeceklerdir. Şefâ’at ile hesâbdan kurtardığı yetmiş bin kimse nin her birinin şefâ’atleri ile de, yetmişer bin kişi hesâbsız Cennete gireceklerdir.

85 — Hadîs-i kudsîde, (**Sen olmasaydın, hiçbirşeyi yaratmazdım**) buyuruldu.

86 — Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” Cennetde bulunduğu makâmın ismi (**Vesîle**)dir. Burası Cennetin en yüksek derecesidir. Cennetde bulunan herkese birer dalı yetişecek olan (**Sidret-ül-müntehâ**) ağacının kökü oradadır. Cennetdekilere her ni’met, bu dallardan gelecektir.

**Zâhidâ! Aç gözün, sahraya bak da, ibret al!
Şu direksiz kubbe-i semâyâya bak da, ibret al!
Görmek istersen, Cenâb-ı kibriyânın kudretin,
her sabâh, seher vakti, dünyâyâ bak da ibret al!**

**Pâdişâh olsan da, derler “er kişi niyyetine”,
Var, musallada yatan mevtâyâya bak da, ibret al!
Bir kefendir âkıbet, sermâyeye-i beğ ve fakir,
varlığa mağrur olan, mecnûn değil de, yâ nedir?**

RESÛLULLAHIN “sallallahü aleyhi ve sellem” GÜZEL AHLÂK VE ÂDETLERİ

Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ahlâkından ve âdetlerinden elli adedi aşağıda bildirilmiştir:

1 — Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ilmi, irfânı, fehmi, yakîni, aklı, zekâsı, cömertliği, tevâzû’u, hilmi, şefkati, sabrı, gayreti, hamiyyeti, sadâkatı, emâneti, seçâ’ati, heybeti, yiğitliği, belâgati, fesâhati, fetâneti, melâheti [güzelliği], vera’ı, iffeti, kere-mi, insâfı, hayâsı, zühdü, takvâsı bütün Peygamberlerden dahâ çokdu. Dostundan ve düşmânından gördüğü zararları, eziyetleri afv ederd. Hiçbirine karşılık vermezdi. Uhud gazâsında kâfirler mübârek yanğını kanatıp, dişlerini kırdıkları zemân, bunu yapanlar için, **(Yâ Rabbî! Bunları afv et! Câhilliklerine bağışla)** diye düâ buyurmuşdu.

2 — Şefkati çokdu. Hayvanlara su verir. Su kabını eliyle tutarak doymalarını beklerdi. Bindiği atın yüzünü ve gözünü silerdi.

3 — Her çağırana, lebbeyk (efendim) diyerek cevâb verirdi. Kimsenin yanında, ayaklarını uzatmazdı. Diz çöküp otururdu. Hayvan üzerinde giderken, bir yaya görünce, arkasına bindirirdi.

4 — Kendisini kimseden üstün tutmazdı. Bir yolculukda, bir koyun kebâbı yapılacağı zemân, biri ben keserim dedi. Bir başkası, ben derisini yüzerim dedi. Diğeri, ben pişiririm dedi. Resûlullah da, ben odun toplarım deyince, Yâ Resûlallah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”! Sen istirahat buyur! Biz toplarız dediler. **(Evet! Sizin herşeyi yapacağımızı biliyorum. Fekat, iş görenlerden ayrılarak oturmak istemem. Allahü teâlâ, arkadaşlarından ayrılıp oturmanı sevmez)** buyurdu. Kalkıp odun toplamaya gitti.

5 — Eshâbının “radiyallahü teâlâ anhüm ecma’in” oturdukları yere gelince, baş tarafa geçmezdi. Gördüğü boş bir yere otururdu. Elinde bastonu olarak, birgün sokağa çıkdıkda, görenler ayağa kalkdılar. **(Başkalarının birbirlerine saygı duruşu yaptıkları gibi, benim için ayağa kalkmayınız! Ben de, sizin gibi bir insanım. Herkes gibi yirim. Yorulunca, otururum)** buyurdu.

6 — Çok zemân diz çökerek otururdu. Dizlerini dikip, etrâfına

kollarını sararak oturduğu da görülmüştür. Yemekde, giymekte ve herşeyde hizmetçilerini kendinden ayırmazdı. Onların işlerine yardım ederdi. Kimseyi dövdüğü, sövdüğü hiç görülmedi. Her zemân hizmetinde bulunan Enes bin Mâlik diyor ki, Resûlullah'a on sene hizmet etdim. Onun bana yaptığı hizmet, benim Ona yaptığımdan çok idi. Bana incindiğini, sert söylediğini hiç görmedim.

7 — Söküklerini, yırtıklarını kendi de yamar, koyunlarını kendi de sağlar, hayvanlarına kendi de yem verirdi. Çarşıdan satın aldığı eveye kendisi götürürdü. Yolculukta hayvanlarına yem verir, ba'zan tımar da ederdi. Bunları ba'zan yalnız yapar, ba'zan da hizmetçilerine yardım ederdi.

8 — Ba'zı kimselerin hizmetçileri gelip kendisini çağırıldıklarında, Medînenin âdetine uyarak, onlarla elele verip yürürdü.

9 — Hastaları ziyâret eder, cenâzelerde bulunurdu. Gönül almak için, kâfirlerin ve münâfıkların hastalarını da ziyâret ederdi.

10 — Sabâh nemâzlarını kıldırıdıktan sonra, cemâ'ate karşı oturup, **(Hasta olan kardeşimiz var mı? Ziyâretine gidelim!)** buyururdu. Hasta yoksa, **(Cenâzesi olan var mı? Yardıma gidelim!)** derdi. Cenâze olursa, yıkanmasında, kefenlenmesinde yardım eder, nemâzını kıldırır, kabrine kadar giderdi. Cenâze yoksa, **(Rü'yâ gören varsa anlatsın! Dinleyelim, tâbir edelim!)** buyururdu.

11 — Eshâbından birini üç gün görmese, onu sorardı. Yolculuğa gitmiş ise, hayr düâ eder, şehirde ise, ziyâretine giderdi.

12 — Yolda karşılaştığı müslimâna önce kendi selâm verirdi.

13 — Deveye, ata, katıra ve eşeğe biner, ba'zan başkasını da arkasına oturturdu.

14 — Misâfirlerine, Eshâbına hizmet eder, **(Bir kavmin efendisi, en üstünü, onlara hizmet edendir)** buyururdu.

15 — Kahkaha ile güldüğü hiç görülmedi. Sessizce tebessüm ederdi. Ba'zan gülerken mübârek ön dişleri görünürdü.

16 — Hep düşünceli, üzüntülü görünür, az söylerdi. Konuşmağa tebessüm ederek başlardı.

17 — Lüzümsüz ve fâidesiz birşey söylemezdi. Lâzım olunca, kısaca, fâideli ve ma'nâsı açık olarak söylerdi. İyi anlaşılması için ba'zan üç kerre tekrâr ederdi.

18 — Yabancı ile ve tanıdıklarla ve çocuklarla ve ihtiyâr kadın-

larla ve mahrem kadınlariyle latîfe, şaka yapardı. Fekat bunlar, Allahü teâlâyı bir an unutmamasına sebep olmazdı.

19 — Heybetinden kimse yüzüne bakamazdı. Birisi gelip mübârek yüzüne bakınca, titredi. **(Sıkılma! Ben melik değilim, zâlim değilim. Kurumuş et yiyecek bir kadıncağzın oğluyum)** buyurdu. Adamın korkusu gidip, derdini söylemeye başladı.

20 — Bekçileri, kapıcıları yokdu. Herkes kolayca yanına gelip, derdini anlatırdı.

21 — Hayâsı çokdu. Konuştuğu kimsenin yüzüne bakmağa utanırdı.

22 — Kimsenin aybını yüzüne vurmazdı. Kimseden şikâyet etmez, arkasından söylemezdi. Bir kimsenin sözünü veyâ işini beğenmediği zemân, **(Ba'zı kimseler, acabâ neden şöyle yapıyorlar?)** derdi.

23 — Allahü teâlânın sevgilisi, resûlü ve makbûlü iken, **(Allahü teâlâyı en iyi tanıyanınız ve Ondan en çok korkmanız benim)** buyururdu. **(Benim gördüğümü görseydiniz, az güler, çok ağlardınız)** der, havada bulut görünce, **(Yâ Rabbî! Bu bulutla bize azâb gönderme!)** derdi. Rüzgâr esince, **(Yâ Rabbî! Bize hayırlı rüzgâr gönder)** diye düâ ederdi. Gök gürleyince, **(Yâ Rabbî! Bizi gadabınla öldürme, azâbınla helâk etme ve bundan önce bize âfiyet ih-sân eyle!)** derdi. Nemâza dururken, ağlıyan kimsenin içini çektiği gibi, göğsünden ses iştilirdi. Kur'ân-ı kerîm okurken de, böyle olurdu.

24 — Kalbinin kuvveti, şecâ'ati şaşılacak kadar çokdu. Huneyn gazâsında, müslimânlar, ganîmet toplamak için dağılıp, üç dört kimse ile kalmışdı. Kâfirler hep birden, hemen hücum etdiler. Resûlullah onlara karşı durup kaçardı. Birkaç def'a oldu. Aslâ gerilemedi.

25 — **(Mevâhib-i ledünniye)**de, üçüncü maksadın ikinci faslı sonunda diyor ki: Abdullah ibni Ömer, Fahr-i kâinâtdan dahâ kuvvetli bir pehlivân görmedim dedi. İbni İshak diyor ki, Mekkede Rügâne isminde meşhûr bir pehlivân vardı. Resûlullah ile şehri hâricinde, karşılaştı. **(Yâ Rügâne! niçin müslimân olmuyorsun?)** buyurdu. Peygamber olduğuna bir şahidin var mı dedi. **(Seninle görüş edelim. Sırtın yere gelirse, îmân eder misin?)** buyurdu. Evet îmân ederim dedi. Dahâ, başlangıçta, Rügânenin sırtı yere gelince, şaşkına döndü. Bir yanlışlık oldu. Tekrâr edelim dedi. Böylece, üç kerre, sırt üstü yıkıldı. **(Şevâhid-ün-nübüvve)**nin üçüncü cüz'ü

başında diyor ki, (Îmân etmeğe niyyetim yok idi. Sırtımın yere geleceği hâtırımdan bile geçmişti. Şimdi, kuvvetinin benden dahâ çok olduğuna şaşdım ve çok beğendim diyerek, sürüsünün yarısını Resûlullah'a hediye edip, ayrıldı. Resûlullah, sürü ile Mekkeye doğru giderken, Rûgâne koşarak geldi ve:

— Ya Muhammed! Mekkeliler, bu sürüyü nerden buldun? derlerse, ne cevâb verirsin dedi.

— Rûgâne hediye etdi derim buyurdu.

— Ne için hediye etdi derlerse,

— Onunla güreş etdik. Sırtını yere getirdim. Kuvvetimi beğendi de verdi derim.

— Amân öyle söyleme! Şânım şerefim yok olur. Sözlerim hoşuna gitdi de verdi desen iyi olur.

— Hiç yalan söylememek için Rabbime söz verdim buyurdu.

— Öyle ise, sürüyü geri alırım dedi.

— Alırsan al! Rabbimin rızâsı için, bin sürü fedâ olsun buyurdu. Rûgâne Resûlullahın bu îmânına, doğruluğuna âşık olup hemen (**Kelime-i şehâdet**) söyleyerek müslimân oldu.) Ebül-Esvedil-Cümeihî isminde bir pehlivân dahâ vardı. Sığır derisi üstünde ayakda durup, on kuvvetli kimse, deriyi etrâfından çeker, deri parçalanır, yerinden hareket etdiremezlerdi. Bu da, beni yenersen îmâna gelirim dedi. Güreşince, sırtı yere geldi. Fekat îmân etmedi.

26 — Çok cömert idi. Yüzlerle deve ve koyunlar başışlar, kendisine birşey bırakmazdı. Nice katı kalbli kâfirler, bu ihsânlarını görerek îmâna gelmişlerdir.

27 — Kendisinden birşey istendikde yok dediği hiç işitilmedi. Var ise verir, yok ise sükût ederdi.

28 — Allahü teâlâ, (**iste vereyim**) buyurmuşken, dünyâ servetini istemedi. Elenmiş buğday unu ekmeğini hiç yimedi. Hep elenmemiş arpa unu ekmeğini yirdi. Doyuncaya kadar yidiği görülmedi. Ekmeği katıksız olarak veyâ hurma ile, sirke ile, meyva ile, çorba ile veyâ zeytin yağına batırıp yirdi. Tavuk, tavşan, deve, ceylan, balık ve pastırma etleri ve peynir de yirdi. Etin kol tarafını severdi. Elleri ile tutup ısıarak yirdi. [Bıçakla kesip yimek de câizdir.] Ekseriyâ süt veyâ hurma yirdi. Evde iki üç ay yemek pişmeyip, ekmeğin yapılmayıp, yalnız hurma yediği aylar da olmuştur. İki üç gün birşey yimediği de olurdu. Vefât ettiği zeman, bir demir zırh ceketi, otuz kilo arpa için, bir yehûdîde rehlin

bırakılmış bulundu.

29 — Bir yemeği beğenmediği iştirilmedi. Beğendiğini yir, beğenmediğini yimez ve birşey söylemezdi.

30 — Günde bir kerre yirdi. Ba'zan sabâh, ba'zan akşam yirdi. Eve gelince **(yiyecek var mı?)** der, yok denirse, oruc tutardı.

Yemeği sofraya bezi, tepsi, masa gibi birşey üstünde yimeyip, yere kor, diz çöker, bir şeye dayanmadan yirdi. Yemeğe besmele okuyarak başlardı. Sağ eli ile yirdi.

31 — Dokuz zevcesine ve birkaç hizmetçisine ba'zan bir senelik arpa ve hurma ayırır, bundan fakirlere de sadaka verir.

32 — Yemekler arasında koyun etini, et suyunu, kabağı, tatlıları, balı, hurmayı, sütü, kaymağı, karpuzu, kavunu, üzümü, hıyarı ve serin suyu severdi.

33 — Suyu yavaş yavaş, besmele ile başlayarak üç yudumda içer, sonunda **(Elhamdülillah)** der ve düâ ederdi.

34 — Diğer Peygamberler gibi, zekât malı ve sadaka almazdı. Hediyeyi kabûl ederdi. Ekseriyâ karşılığını ziyâdesi ile verir.

35 — Giymesi câiz olanlardan her bulduğunu giyerdi. Kalın kumaşdan ihram şeklinde dikilmemiş şeylerle örtünür, peştemal sarınır, gömlek ve cübbe de giyerdi. Bunlar pamuktan, yünden veya kıldan dokunmuştu. Ekseriyâ beyâz, ba'zan yeşil giyerdi. Dikilmiş elbise giydiği de olurdu. Cum'a ve bayramlarda ve yabancı elçiler geldikde ve cenk zemânlarında kıymetli gömlekler, cübbeler giyerdi. Elbiselerinin renkleri ekseriyâ beyâz olurdu. Yeşil, kırmızı ve siyâh olduğu da olurdu. Kollarını bileklerine kadar, mübârek ayaklarını baldırın yarısına kadar örterdi.

İmâm-ı Tirmüzînin "rahime-hullahü teâlâ" **(Şemâil-i şerife)** kitabında diyor ki, (Resûlullah, Kamîs, ya'nî gömlek giymeği severdi. Gömleğinin kolları, bileklerine kadar uzundu. Gömleğinin kollarında ve yakasında düğme yoktu. Ayakkabısı deriden olup, bir tasması ve iki kıbâl vardı. Kıbâl, bir ucu tasmaya, diğer ucu, ön uca dikilmiş kayışdır. İki parmak arasından geçmektedir. Elbise ve ayakkabı giymekte âdete uyulur. Âdetden ayrılmak, şöhrete sebep olur. Şöhretten kaçınmak lâzımdır. Mekkeye girdiği zemânda, mübârek başında siyâh sarık sarıklı idi).

36 — Ekseriyâ beyâz, ba'zan siyâh tülbenti başına sarık olarak sarıp, ucunu bir karış kadar iki omuzu arasına sarkıttı. Sarığı çok büyük ve pek küçük olmayıp, üçbuçuk metre kadar uzundu.

Sarığını takkesiz sarar, ba'zan sarıksız fitilli takke giyerdi.

37 — Arabistândaki âdete uyarak saçlarını kulaklarının yarısına kadar uzatır, fazlasını kesdirirdi. Saçlarına yağ sürerdi. Yolculukta dahî şişe ile yağ götürürdü. Yağ sürdüğü zemân, başına önce tülbent kor, başlığını tülbentin üstüne giyerdi. Böylece, yağ sürdüğü dışardan belli olmazdı. Ba'zan saçlarını uzatıp, iki ön yanına uzatırdı. Mekkeyi feth ettiği gün, böyle uzanmış iki saçı vardı.

38 — Ellerine, başına, yüzüne misk veyâ başka kokular sürer, ud ağacı, kâfûrî ile buhurlanırdı.

39 — Yatağı, içi hurma iplikleri ile dolu, dabağlanmış deriden idi. İçi yünle dolmuş bir yatak getirdiklerinde, kabûl etmedi ve **(Yâ Âişe! Allaha yemîn ederim ki, eğer istesem, Allahü teâlâ her yerde altın ve gümüş yığınlarını yanımda bulundurur)** dedi. Ba'zan hasır, tahta, döşek, yünden dokunmuş keçe veyâ kuru toprak üzerinde de yatardı.

[İbni Âbidîn “rahime-hullahü teâlâ”, orucu anlatmağa başlarken diyor ki, (Resûlullahın ve Ondan sonra dört halifesinin devâm üzere yaptıkları şeylere **(Sünnet)** denir. **(Sünnet-i hüddâ)**yı terk etmek mekrûhdur. **(Sünnet-i zâide)**yi terk mekrûh değildir).

Abdülganî Nablüsî “rahime-hullahü teâlâ”, **(Hadîka)** kitâbında diyor ki, (Resûlullah “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, kendisinin ibâdet olarak yaptığı şeyleri terk edeni inkâr etmedi ise, ya'nî darılmadı ise, bu ibâdetlere **(Sünnet-i hüddâ)** denir. Bunları devâmlı yaptı ise, **(Sünnet-i müekkede)** denir. Resûlullahın âdet olarak yaptığı şeylere **(Sünnet-i zâide)** veyâ **(Müstehâb)** denir. İyi işlere sağdan başlamak, sağ el ile yapmak, binâ yapmakda, yimekte, içmekte, oturmakta, kalkmakta, [yatmakta], elbisede, âletlerde yaptığı ve kullandığı şeyler böyledir. Bunları yapmak ve un eleği, kaşık gibi **(âdetde bid'at)** olan şeyleri, ya'nî sonradan ortaya çıkan âdetleri yapmak dalâlet olmaz. Günâh olmaz.) Bundan anlaşılıyor ki, masada yimek, çatal, kaşık kullanmak, karyolada yatmak ve konferanslarda, mekteplerde ahlâk ve fen derslerinde, radyo, televizyon ve teyp kullanmak ve her çeşid nakl vâsıtalarına binmek, gözlük, hesâb makinası gibi fen vâsıtalarından istifâde etmek câizdir. Çünkü bunlar, âdetde bid'atdirler. Sonradan meydâna çıkan şeylere **(Bid'at)** denir. Âdetde olan bid'atleri, yenilikleri harâm işlemekte kullanmak harâm olur.

Nemâzda, ezânda ve câmi'deki va'z ve hutbede radyo, hoparlör, teyp kullanmak husûsunda (**Se'âdet-i Ebediyye**) ve (**İslâm Ahlâkı**) kitâblarında geniş bilgi vardır. İbâdetde bid'at yapmak, ufak değişiklik yapmak, çok büyük günâh olur. Cihâd yapmak, hükûmetin, ordunun, düşmânlarla harb etmesi ibâdetdir. Fekat, harbde her dürlü fen vâsitasını kullanmak bid'at olmaz. Aksine, çok sevâb olur. Çünkü, harbde her çeşid fen vâsitalarını kullanmak emr olundu. İbâdetlerde, emr olunan şeyleri yapmağa yardımcı olan yenilikleri yapmak lâzımdır. Yasak edilmiş şeyleri yapmağa yardımcı olan yenilikleri, değişiklikleri yapmak bid'at olur. Meselâ, ezân okumak için minâreye çıkmak lâzımdır. Çünkü, yüksekde okumak emr olundu. Fekat, ezânı hoparlör ile okumak bid'atdır. Çünkü, âlet ile okumak emr olunmadı. İnsanın okuması emr olundu. Nemâz vaktlerini bildirmek ve başka ibâdetleri yapmak için, çan çalmak, boru ötdürmek gibi, müzik âletleri kullanılması da Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" tarafından yasaklandı.]

40 — Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", sakalını bir tutamdan fazla uzatmazdı. Fazlasını makasla kısaltırdı. [Bir tutam sakal uzatmak sünnetdir. Sakal bırakması âdet olan yerde bulunanın bırakması vâcib olur. Bir tutamdan fazlasını kesmek de sünnetdir. Bir tutamdan kısa yapmak bid'atdır. Böyle kısa sakalı bir tutam uzatmak vâcibdir. Sakalı kazımak mekrûhdur. Özrlle kazımak câiz olur.]

41 — Her gece mübârek gözlerine üç kerre sürme çekerdi.

42 — Evinde ayna, tarak, sürme kabı, misvak, makas, iğne, ip-lik eksik olmazdı. Yolculukda bunları berâber götürürdü.

43 — Her işinde sağdan başlamayı, sağ eliyle yapmayı severdi. Yalnız, sol eliyle tahâretlenirdi.

44 — Mümkün olduğu kadar, her işini tek sayıda yapardı.

45 — Yatsıdan sonra, gece yarısına kadar uyuyup, sonra sabâh nemâzına kadar ibâdet yapardı. Sağ yanına yatar, sağ elini yanağı altına kor, ba'zı sûreler okuyup uyurdu.

46 — Tefe'ül ederdi. Ya'nî, ilk gördüğü, birden bire gördüğü şeyleri hayra yorardı. Hiçbir şeyi uğursuz saymazdı.

47 — Üzüntülü zemânlarında sakalını tutar, düşünürdü.

48 — Üzüldüğü zemân, hemen nemâza başlardı. Nemâzın lezzeti, safâsı ile gammi giderdi.

49 — Gıybet edenin, ya'nî başkasını çekişdirenin sözünü aslâ dinlemezdi.

50 — Yürürken, yan tarafa ve arkasına bakmak icâb etse, bütün bedeni ile dönüp bakardı. Yalnız başını çevirerek bakmazdı.

TENBÎH: İslâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ”, Peygamber efendimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” yaptığı yukarıda bildirilmiş olan şeyleri üçe ayırmışlardır. Birincisi, müslimânların da yapması lâzım olan şeylerdir. Bunlara (**Sünnet**) denir. İkincisi, Peygamberimize “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” mahsûs olan şeylerdir. Bunları başkalarının yapması câiz değildir. Bunlara (**Ha-sâis**) denir. Üçüncüsü, âdete bağlı şeylerdir. Bunları her müslimânın bulunduğu yerin âdetine uyarak yapması lâzımdır. Âdete uymayarak yapılırsa fitne uyanır. Fitneyi uyandırmak harâm olur.

***Hiç usandırma ili, il usandırmaz seni,
hileli iş yapma hem, kes dolandırmaz seni!
din düşmanından bir su, içme kandırmaz seni,
korkma kâfirden ateş olsa yandırmaz seni!***

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

***Her zarar, insana bil, kendi nefsinden gelir,
yüz karası âdeme, sû-i fehminden gelir,
şeref-ü şân mekâna, hep mekîninden gelir,
istikâmet insana, elbet dîninden gelir.***

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

***Herşey geçer âlemde, bir hâlde yokdur sükûn!
bil ki değmez teessüf etmeğe dünyây-ı dîn!
istikâmet zarardan, seni hep eyler masûn,
Hak eder sâdıklarm, hasmını elbet zebûn.***

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

***Birini tezlil için, zulmle etme iştigâl,
arkadaş kazanmağa, olur mâni' sû-i hâl,
yüz suyu dökme sakın, hem de etme kıl-ü kâl,
müstekîm ol, hep çalış, verir elbet Zülcelâl.***

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

***İster ise hıfz eder, hep Allahü lem yezel,
ırsına mü'minlerin, düşman verse de halel,
tâ ezelden söylenir, halk dilinde bu mesel:
celb eder mükâfâtı, insana elbet amel,***

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırmaz seni!

**At riyâyı, tezyin et, ihlâsla ef'âlini,
boş buğazlık eyleme, fikr et önce kâlini!
ne dürlü saklayayım, desen de ahvâlini,
Hak teâlâ a'lemdir bilir bütün hâlini.**

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırılmaz seni!

**Mağrûr olmaz mal ile, mülk ile, ehl-i hired,
insanın işi döner, herşeye vardır bir had,
ölüm vakti gelince, kimseden gelmez meded,
nefsine uyma sakın, hâk olur bir gün cesed.**

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırılmaz seni!

**Sonsuz cihânı düşün, zıllı âbâd eyleme,
(EHL-İ SÜNNET KİTÂBI) oku inâd eyleme,
fırsat eldeyken uyan, ömrü berbâd eyleme,
yakmağa sürükliyen, fi'li mu'tâd eyleme!**

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırılmaz seni!

**Hâline şeytân güler, görünce bu gaffeti,
kendine gel azîzim, güldürme ol şirreti,
hâin olma, cihâna ver keremle şöhreti,
herşeyin üstündedir, hüsn-ü hulkun rif'ati.**

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırılmaz seni!

**Rızık için kefil olan, Hâhk teâlâ, sana,
baş eğmek başkasına, yakışmaz hâşâ sana!
ızdırâblara sebeb, meyl-i mâsivâ sana,
bir nasîhat eyledi, âkıl-ü dânâ sana:**

Müstekîm ol, hazret-i Allah utandırılmaz seni!

Allahü teâlânın ni'metlerini, yarattıklarını düşün,
büyüklüğünü anlarsın!

Kendisini, nasıl olduğunu düşünme,
anhyamaz, sapıtırısın!

İSLÂM DİNİ VE DİĞER DİNLER

MUKADDEME

Bu kısım, kitâbımızın diğer kısımları gibi, İslâm dîninden bahsedecek, size târîhin eski sahîfelerini hâtırlatacak, bütün dinlerin esâsları hakkında size kıymetli ma'lûmât verecektir. Bu kısmı da, diğer kısımlar gibi, fütûrsuz, neş'e ile okuyacağınızı ümmîd etmedeyiz. Her zemân tekrâr ettiğimiz gibi, 21. asra girdiğimiz bu günlerde, insanların zemânı az, derdleri çok, kafaları muhtelif düşünceler ile doludur. Bugünkü insanlar, aynı zemânda birçok yeni ilmler öğrenmiştir. Her okuduğu kitâbı bunlarla mukâyese etmektedir. Onun için, onlara bugünün şartlarına uygun, vesîkalı ve ilmî, fennî ve mantikî fikrler vermeğe mecbûrudur. Her sene, bir kısmını ilâve ederek, bugünkü hâle gelen kitâbımızı, yazmak ve neşretmek imkânı verdiği için, Allahü teâlâyâ ne kadar şükr etsek azdır. Allahü teâlânın ni'metleri sonsuzdur.

Kitâbımızın okunduğunu ve okuyanların istifâde ettiklerini, gelen mektûblardan anlıyor ve Rabbimize hamd ediyoruz. Okuyanların düâları ve teşekkürleri bizim en büyük kazancımızdır. Bu mektûblar ve takdîrler bizi dahâ fazla çalışmağa teşvîk etmektedir.

Ne acıdır ki, son zemânlarda, islâm âlimlerinin kitâblarını okuyup anlayabilen ve anladıklarını herkesin anlayabileceği gibi yazanlar azalmıştır. Hele din bilgilerinin mütehasısları hemen hemen kalmamıştır. İslâm dîni, dünyânın en mütekâmil [en üstün], en mantikî ve en son dîni olduğundan, tek doğru din olup, bütün dinleri nesh edip, hükmlerini yürürlükden kaldırdığından, onun hakkında bir kitâb yazabilmek için, yazanın yüksek tahsîlli, ya'nî ilm sâhibi olması, arabî, fârisî ve bir ecnebî lisânı bilmesi, en yeni tabîî ve fennî bilgiler yanında, islâm ilmleri ile de, mücehhez olması lâzımdır. Yazılarımızın hiçbirisi bizden, bizim kafamızdan çıkmış değildir. Hepsî, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından alınmıştır. Yazdığımız kitâbları büyük bir dikkat ile, din büyüklerinin ve fen müte-

hassıslarının eserlerinden almakdayız. Hiçbir zemân, te'assub sâhibi olmadık. Elimize geçen bütün mektûbları dikkat ile incelemek ve bunlara ilm ve mantık yoluyla cevâb vermekdeyiz. Kitâbımızın ba'zı kısımları Fransızca, Almanca ve İngilizceye terceme edilecek, bütün dünyâya yayılmışdır. Diğer İslâm Cem'iyetlerinde de, kitâblarımızın haber alındığını, eserlerimizin beğenildiğini, oralarda basılan kitâblarda isimlerinin yazıldığını görmekteyiz. Bunlarla öğünmüyoruz. Çünkü, yaptığımız iş, islâm âlimlerinin, dünyânın her tarafında neşr ettikleri kıymetli eserleri okumak, incelemek, sıralamak, karşılaştırmak, öğrendiklerimizi akl ve mantık süzgecinden geçirerek herkes tarafından râhatça okunur ve anlaşılır bir şekilde neşr etmekden ibâretidir. Neşr ettiğimiz eserlerde, kendiliğimizden ilâve ettiğimiz hiçbir şey yoktur. Büyük bir zahmet ve meşakkat ile topladığımız bütün bu bilgileri, okuyucumuzun önüne seriyor ve ona bunları kolayca okumak ve öğrenmek fırsatını veriyoruz. Bunlardan bir netîce çıkarmak, okuyucuya âiddir. Bizim vazîfemiz, ona bu malzemeyi hâzırlamakdan ibâretidir. Bunu da seve seve ve karşılığında hiçbir dünyâ menfe'ati beklemeden yapıyoruz. Mükâfâtı Allâhü teâlâdan bekliyoruz. Kitâbımızın bu kısmını okuyanlar, islâm dîninin, Allâhü teâlâyı tanıtan, Ona yaklaştıran tek yol olduğunu, insanların dinsiz yaşayamayacaklarını ve dînin insanların ahlâkını düzelterceğini ve hiçbir zemân dünyâ çıkarları ve politika oyunları için kullanılmıyacağını, şahsî menfe'atler, âdî maksadlar için bir âlet olamayacağını, dünyâ ve âhîret se'âdetlerine kavuşmak için, mutlaka Ona uymak lâzım olduğunu öğreneceklerdir.

İslâm dîni, en doğru, en mantıkî hak din olmasına rağmen, Onun dahâ fazla intişâr etmesi için, şimdi pek az gayret sarf edilmektedir. Hıristiyanların, hıristiyanlığı neşr için kurdukları teşkîlâtlar gâyet çok olup, pek büyükdürler. Bu kitâbda eserlerinden fâidelendiğimiz ve ilerde kendisinden ayrıca bahs edeceğimiz kıymetli din âlimi, Harputlu İshak efendinin "rahime-hullahü teâlâ" 1294 [m. 1877] senesinde yayınlanan **(Diyâ-ül-Kulûb)** isimli eserinde bu husûsda şu bilgi vardır:

(1219 [m. 1804] senesinde kurulan İngiliz (Bible House = İncil Evi) ismindeki protestan cem'iyeti, İncili 204 lisana terceme ettirmişdir. 1872 senesine kadar, bu cem'iyet tarafından basılan kitâbların adedi, hemen hemen 70 milyona varmıştır. O zemân zarfında, bu cem'iyetin hıristiyanlığı neşr etmek için sarf ettiği para, 205.313 İngiliz altını idi ki, bugünkü para ile [bir ingiliz altını 220.000 Türk lirası kıymetinde iken] 45 milyar lirayı tutmaktadır.)

Bu cem'iyet, bugün dahî, fe'âliyyetde olup, dünyânın birçok yerlerinde revirler, hastahâneler, konferans salonları, kütübhâneler, mektebler, hattâ sinema salonları gibi eğlence yerleri, spor te'sisleri kurmakta, buralara devâm edenleri hıristiyanlığa teşvîk için fevkal'âde gayret sarf etmektedir. Katolikler de, aynı sûretde çalışmaktadır. Bunlar, aynı zemânda, fakîr memleketlerdeki gençlere iş bulmakta, ehâlîye yiyecek, ilâc yardımı yapmakda ve böylece onları hıristiyanlığa teşvîk etmektedir.

Bugün, ba'zı müslimân memleketlerinde, meselâ Pâkistânda, Güney Afrikada, Sü'ûdî Arabistânda ba'zı ufak cem'iyetler olduğu gibi, Avrupa memleketlerinde ve Amerikada da, küçük islâm merkezleri vardır. Bunlar, islâmî neşriyyât yapmaktadır. Fakat çeşidli fırkalarca desteklenen bu merkezlerin neşriyyâtı, birbirlerini kötölemekte, dînimizin emr ettiği islâm vahdetini bozmakta, bölücülük yapmaktadır. Hakîkat Kitâbevimizin kudreti, ancak bir mikdâr gencin okuyabilmesine kifâyet etmektedir. Birçok imkânsızlıklara rağmen, bütün dünyâda bizim mütevâdî [alçak gönüllü] neşriyyâtımız okunmakta, bu sâyede fırka-i nâciyedeki, [doğru yolda olan Ehl-i sünnet mezhebindeki] müslimânların adedi her sene artmaktadır. Bundan yüz sene evvel müslimânlar hıristiyanların ancak üçde biri kadarken, bugün bu mikdâr hemen hemen yüzde elliye varmıştır. Çünkü müslimânlar, akîdelerine sâdik kalmakta ve evlâdlarını müslimân olarak yetiştirmektedirler. Hıristiyan âleminde ise, gençler, hıristiyanlığın, yeni fen bilgilerine ve modern fen buluşlarına muhâlif olduğunu görek, dinlerine i'timâdları kalmamakta ve dinsiz olmaktadır. Ayrıca, komünist devletler, dîni büsbütün kaldırmakta, yasak etmektedir. Bunların ba'zılarında, meselâ aşırı komünist olan Arnavutlukda (Dinsizlik Müzesi) kurularak, bütün dinlerle alay edilmektedir.^[1] Yukarıda, bildirdiğimiz pek büyük hıristiyan dîni teşkilâtların mevcûd olduğu İngilterede de, hiçbir dîne inanmayanların, ateistlerin, nüfusun yüzde otuzunu bulduğunu, İngiliz neşriyyâtı haber vermektedir.

O hâlde, bir tarafda bütün gayretlere rağmen hıristiyanlık za'iflerken, bizim yayınlarımız, niçin fazla takdîr buluyor? Bunun sebebi âşikârdır. İslâm dîni en medenî, en mantıkî ve en doğru dindir. İnsâflı [tarafsız] ve kültürlü her insan, müslimânlığı açık tarzda bildiren kitâblarımızı okuyunca, bu dînin en son hak din olduğunu, bütün modern bilgi ve anlayışlara uyduğunu, içinde

[1] Bugün bu komünist idâre yıkılmıştır.

hiçbir hurâfe bulunmadığını, (Teslîs = Üç tanrı) inancı gibi akl ve mantığın kabûl edemeyeceği bir akîdeye değil, bir tek Allaha inandığını görerek, Ona îmân etmektedir. Çünkü, dikkat ile tedkîk edilecek olursa, şimdiye kadar dünyâya gelmiş olan (Tek Allaha îmân) esâsına bağlı dinlerin, birbirinin devâmı olduğu ve biri bozulunca, Allahü teâlânın, onu düzeltmek için, yeni bir Peygamber “aleyhisselâm” gönderdiği, bu dinlerin sonuncusunun ise, en ilmî ve en mükemmel bir din olan, islâm dîni olduğu görülür. Bu arada, kendisinden yukarıda bahs ettiğimiz ve ilerde de birçok kereler ismi geçecek olan, Harputlu İshak efendinin islâmiyyet ile hıristiyanlığı mukayese etmesi de, bu iki dînin îmân esâslarının, aslında birbirlerinin aynı olup, hıristiyanlığın sonradan yehûdîler ve papazlar tarafından tahrîf edildiğini, değiştirildiğini göstermektedir.

Üzerinde durulması îcâb eden mühîm bir mevzû’ da, hıristiyanlık ile islâmiyyetdeki ahlâk esâslarının mukâyesesidir. Bu kısmı ve **(Cevâb Veremedi)** kitâbımızın sekizinci kısmını tedkîk edecek olursanız, bu iki dînin aynı şeyleri nasıl aynı tarzda ele aldıklarını, insanlara aynı emrleri verdiklerini göreceksiniz. Bugün bir hıristiyan, üç tanrı yerine, tek Allaha ve son peygamber olan Muhammed aleyhisselâma inanırsa, müslimân olur. Bugün, akli başında olan hıristiyanlar da, üçlü tanrı i’tikâdını [inancını] red etmekte, bunu te’vîl için, muhtelif tefsîrler ortaya koymakta ve tek Allaha inanmaktadır. Bu hakîkati gören birçok hıristiyan, seve seve müslimân olmuşlardır. Kitâbımızın **(Niçin Müslimân Oldular?)** kısmında bunlardan bahs edilmektedir. Din, rûhun gıdâsıdır. Dinsiz bir insan, kafasız bir gövdeye benzer. Bir vücûdün nasıl nefes almak, yemek ve içmek ihtiyâcı varsa, rûh da tam bir asâlete erişmek, tertemiz olmak, huzûra kavuşmak için, dîne muhtâcdır. Dinsiz bir insan bir makineden, bir hayvandan farksızdır. Din, insana Allahını tanıtan, onu fenâlık yapmaktan koruyan, onun yolunu açan, dimâğın ferâhlatan, derdli zemânlarda onu tesellî eden ve ona madî ve ma’nevî kudret veren, cem’iyyet içinde ona hurmet, şeref, i’tibâr ve muhabbet kazandıran ve âhîretde de ebedî, sonsuz Cehenem ateşinden koruyan en büyük âmildir.

Kitâbımızın bu kısmını, okuyup bitirdiğiniz zemân, siz de, bütün semâvî, ilâhî dinlerin birbirinin devâmı olduğunu, ancak muhtelif zemânlarda, Allahü teâlâ tarafından, yenilenecek, tek Allaha îmân eden hakîkî dinlerin, esâsda tek bir din, tek bir îmân olduğunu, ancak insanlar tarafından değiştirildikçe, Allahü teâlânın em-

ri ve Onun gönderdiği Peygamberleri “aleyhimüsselâm” sâyesinde düzeltildiğini ve en son dînin, Muhammed aleyhisselâmın getirdiği **(islâm dîni)** olduğunu göreceksiniz.

İslâmiyyetin en büyük düşmanı ingilizlerdir. Çünkü, ingiliz devletinin esâs siyâseti, dünyâdaki, bilhâssa Afrika ve Hindistân-daki tabîî servetleri sömürmek, oralandaki insânları, hayvan gibi çalışdırıp, bütün kazançları ingiltereye nakl etmektir. Adâleti, sevişmeği ve yardımlaşmağı emr eden islâm dînine kavuşanlar, ingilizlerin zulmlerine, yalanlarına mâni’ olmaktadır. Buna karşı-lık, ingiliz hükûmeti, **(Müstemlekeler nezâreti)** kurarak, akla, ha-yâle gelmiyen hâin plânlarla, askerî ve siyâsî kuvvetleri ve yalan ve iftirâları ile islâmiyyete saldırmaktadır. Bu nezâretin idâre et-diği, kadın ve erkek binlerce câsûsdan biri olan, Hempherin 1125 [m. 1713] senesinde başlıyan çalışmalarına âid i’tirâfları, insanlık için yüzkarası olan bu plânların bir kısmını açıklamaktadır. Bu i’tirâflar, Hakikat Kitâbevi tarafından, 1991 de, arabî, ingilizce, rusca ve türkçe neşr edilmiştir.

Çok mühîm ilâve: Peygamberler vâsıtası ile, Allah tarafından bildirilmiş olan yaşamak yoluna **(Din)** denir. İnsanların yaptığı ya-şamak yoluna **(Kanûn)** denir. Din, anadan, babadan ve kitâbdan öğrenilir. Dinsiz insan olamaz. Her insan, dîninin emrlerine uygun olarak yaşar. Dînine uyanın, dünyâda râhat yaşayacağına ve âh-iretde Cennete giderek, sonsuz se’âdete kavuşacağına, başka dinde olanların, dünyâda sıkıntı çekeceklerine ve âhîretde Cehennem ateşinde sonsuz yaşayacaklarına inanır. Herkes, dînini övmekde-dir. Propagandalarla, reklâmlarla herkesi kendi dînine çağırma- da, böylece kendi dîninin doğru olduğuna inanmakta ve herkesi inandırmaktadır. İnsanın dünyâ ve âhîret se’âdeti, dînine bağlı ol-duğu için, insan, anasından, babasından öğrendiği dînine bağlı kal-mamalı ve propagandalara ve reklâmlara aldanmamalı, mevcûd dinlerin hepsini incelemeli, doğru olduğunu anladığı dîne sarılma- lıdır.

Hakikat Kitâbevinin çıkardığı kitâblar, bütün dinleri tarafsız ola-rak bildiriyor. Uzun senelerin tedkîki netîcesinde, bütün dinleri oku-yucularına haber veriyor. İslâm dîninin ise, hiç değışdirilmemiş hak din olduğunu, bütün insanlara se’âdet yolunu gösterdiğini, inanılacak dînin yalnız islâmiyyet olduğunu bildiriyor. Tahsillî, akllı her gencin, Hakikat Kitâbevinin kitâblarını muhakkak okumalarını tavsiye ede-riz. Akllı ile, ilmi ile, vicdânî ile karâr vererek, se’âdete kavuşmaları,

yalan ve hileli yazılar ile okuyucularını aldatanların tuzaklarına düşmemeleri, dünyâda ve âhrette felâketlere, sonsuz azâblara uğramalarını için düâ ederiz.

**Ölüm vardır, gâfil olma, sakın meyl etme dünyâyâ!
Kapılma mal-ü emlâke, sakın aldanma dünyâyâ.
Çalış emr-i ilâhîyi yetdikçe icrâyâ!**

**Gelenler hep sefer eyler, muhakkak dâr-ı ukbaya!
Yüzün dön, ilticâ eyle, Cenâb-ı Zât-i Mevlâyâ!**

**Bu dünyâ bir köprüdür, her gelen bir bir geçer durmaz!
Hani âbâ-ü ecdâdın, ne oldu, kimseler sormaz.
Hani annen, baban nerde, bu dünyâ kimseye kalmaz.**

**Gelenler hep sefer eyler muhakkak dâr-ı ukbaya.
Yüzün dön, ilticâ eyle, Cenâb-ı Zât-i Mevlâyâ!**

**Ecel bir gelir, ondan aceb kurtulan var mı?
Hiç ölmem diyenler ölmüş, bakın hiç kurtulan var mı?
Hani şahlar ve sultânlar, bakın hiç nişan var mı?**

**Gelenler hep sefer eyler muhakkak dâr-ı ukbâyâ,
Yüzün dön, ilticâ eyle, Cenâb-ı Zât-ı Mevlâyâ.**

TEVHÎD DÜÂSÎ

Yâ Allah, yâ Allah. Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah. Yâ Rahmân, yâ Rahîm, yâ afiüvvü yâ Kerîm, fa'fü annî verhamnî yâ erhamerrâhimîn! Teveffenî müs-limen ve elhuknî bissâlihîn. Allahümmagfirlî ve li-âbâti ve ümmehâtî ve li-âbâ-i ve ümmehât-i zevcetî ve li-ecdâdî ve ceddâtî ve li-ebnâi ve benâtî ve li-ihvetî ve ehavâtî ve li-a'mâmî ve ammâtî ve li-ahvâlî ve hâlâtî ve li-üstâzî Abdülhakîm-i Arvâsî ve lil mü'minîne vel mü'minât yevme yekûmülhisâb. "Rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'in."

İSLÂMİYYET BİR (VAHŞET) DİNİ DEĞİLDİR

Viyanaya bakan Kahlenberg tepesine, ya'nî 1095 [m. 1683] Viyana kuşatmasında Osmânlı ordusunun karargâhının bulunduğu mahalle çıkarsanız, orada bir âbide [anıt] görürsünüz. Burada (Allah bizi vebâdan ve Türk şerrinden korusun) ibâresi vardır ve bu ibârenin altında bulunan taşbasması bir resimde de, Türklerin hıristiyan kadın ve çocukları boğazladıklarını telkîn eden uydurma bir resm vardır. O târîhde Türkler, hıristiyanlarca, dünyânın en vahşî, en zâlim, en gaddâr milleti olarak tanıtılıyordu. Bunun da islâmiyyetden geldiğini zan ediyorlardı. Eğer Türkler hıristiyan olsalardı, (vahşî) ve (gaddâr) olmayacaklardı, diyorlardı. İslâm dîninin bir vahşet dîni olduğunu ileri sürenler, o zemânın hâkimleri, zâlimleri, diktatörleri olan hıristiyan din adamları idi. Okullarda verilen din derslerinde bu husûs dâimâ öne sürülüyor, genç hıristiyan çocukları, islâm dînini bir vahşet dîni olarak tanıyorlardı. Bu korkunç iddi'â ve iftirâ, asrlarca devâm ederek, günümüze kadar gelmiştir. Harputlu İshak efendi "rahime-hullahü teâlâ" kitâbında, bir papazın, 1860 senesinde islâmiyyetin aleyhine neşr ettiği bir risâlesinde şunları yazdığını nakl etmektedir:

(İsâ "aleyhisselâm", kendi dînini dâimâ sevgi ile, güzellikle, insanlara merhamet ve onların derdlerine çâre bulmakla teblîğ etmiştir. Onun içindir ki, dahâ nasrâniyyet dîni başlar başlamaz, birkaç sene içinde 500 kişi hıristiyan olmuştur. Hâlbuki, bir vahşet dîni olan müslimânlık, insanlara zorla, ölüm korkusu ile kabûl ettiriliyordu. Muhammed "aleyhisselâm" müslimânlığı zorla, korkutarak, tehdîd ederek, ancak cenk ile, cihâd ile yaymağa çâhşdı. Bu sebep ile, Peygamber olduğunu iddi'â ettiği günün üzerinden 13 sene geçtiği hâlde, sâdece teblîğ etmek sûreti ile, müslimânlığı kabûl edenlerin adedi ancak 180 kişi kadardı. Bu da, hakîkî ve insânî bir din olan hıristiyanlıkla, vahşet dîni olan müslimânlığın arasındaki farkı göstermeğe kâfidir. Hıristiyanlık, insanların kalbine giren, merhamet ve şefkat telkîn eden, hiçbir cebr ve zor kullanmayan mükemmel ve insânî bir dindir. Hıristiyanlığın tek ve hakîkî bir din olduğu şundan anlaşılır ki, hıristi-

yanlık zuhûr edince, ondan evvelki tek Allah dîni olan müsevîliğin hükmü ortadan kalkmıştır. Allahü teâlâ, yeni bir Peygamber gönderince, ondan evvelki dinlerin hükmünün ortadan kalkması icâb eder. Yehûdiler, nasrâniyeti kabûl etmedikleri için üzerlerine dürlü dürlü belâlar gelmiş, hakîr ve zelîl olmuşlardır. Çünkü, yeni Peygamber göndermek, ondan evvelki dinlerin bozulduğuna alâmetdir. Hâlbuki, Muhammed “aleyhisselâm” geldikten sonra hıristiyanlık ortadan kalkmamış, yehûdilere olduğu gibi hıristiyanların üzerlerine çeşidli belâlar gelmemiş, aksine dahâ fazla yayılmıştır. Müslimânların bütün uğraşmalarına, milletleri kılıncıdan geçirmelerine, kiliseleri yakıp yıkmalarına (meselâ, halife Ömer zemânında 4000 kilise yıkılmıştır) rağmen, hıristiyanlar gün geçtikçe artmakta, refâha [zenginliğe] kavuşmakta, buna karşılık müslimânlar perîşan olmakta, fakîrleşmekte ve dünyâ üzerinde hiçbir kıymet ve ehemmiyetleri kalmamaktadır.) dedi.

Papazın bu iftirâlarına hoca İshak efendi “rahmetullahi aleyh” aşağıdaki cevâbı vermiştir:

Her şeyden önce, papazın verdiği bilgi ve rakamlar hakîkate uymamaktadır. Çünkü, islâm dîninin mukaddes kitâbi (**Kur’ân-ı kerîm**)de, (**Dinde zorlama yoktur**) emri bulunmaktadır. Hazret-i Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem”, dîn-i islâmı teblîğ ederken, hiçbir cebr ve tehdîd kullanmadığı hâlde, kendiliğinden ve seve seve müslimânlığı kabûl edenler kısa zemânda artmıştır. Hıristiyan târihcilerinden, Kur’ân-ı kerîm mütercimi papaz SALE’nin beyânları bu sözümüzü isbât etmektedir. [George Sale 1149 [m. 1736] da öldü. İngiliz papazıdır. 1734 de Kur’ân-ı kerîmi ingilizceye terceme etdi. Eserinin önsözünde islâmîyyet hakkında uzun ma’lûmât verdi.] 1266 [m. 1850] senesinde basılan bu (**Kur’ân tercemesi**)nde diyor ki: (Medîne de dahâ hicretten evvel, içinde müslimân bulunmayan bir tek ev kalmıştı.) Demek oluyor ki, o zemâna kadar hiç kılıncı yüzü görmeyen şehirlerdeki insanlar sırf islâmîyyetin büyüklüğü, doğruluğu, Kur’ân-ı kerîmin belâgati sâyesinde, bu dîni severek kabûl etmişlerdir. Müslimânlığın pek sür’at ile intişâr ettiğini aşağıdaki hakîkî rakamlar isbât etmektedir. Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem” vefât ettiği zemân, müslimânların adedi 124.000’i bulmuştu. Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” vefâtından dört sene sonra, Ömer “radiyallahü anh” 40.000 kişilik bir müslimân ordusu göndererek, bununla Îrânı, Sûriyeyi, Konyaya kadar Anadoluyu ve Mısırı feth etdi. Ömer “radiyallahü teâlâ anh”, hiçbir zemân, gad-

dârlık göstermedi. Zâlim diktatörlerden aldığı memleketlerdeki hıristiyanlara, ateşe tapanlara, hiç zulm yapmadı. Bu adâletini bütün cihan, dost ve düşman, kabûl etmektedir. Bu memleketlerde yaşayan halkın çoğu, islâm dînindeki adâleti, güzel ahlâkı görerek ve anlıyarak, seve seve müslimân oldular. Eski bâtil dinleri, ya'nî hıristiyanlık, yehûdîlik ve mecûsîlik üzerinde kalanlar pek azdı. Böylece 10 sene gibi, pek az bir zemân zarfında, islâm memleketlerinde yaşayan müslimânların sayısının 30 milyona ulaştığını, târihciler söz birliği ile bildirmektedir. Ömer "radiyallahü anh", 4000 kiliseyi yakıp yıkmak şöyle dursun, Kudüse girdiği zemân, kendisine hangi kiliseyi câmi' yapmak istediği sorulunca, bu teklîfi şiddet ile red etmiş, ilk nemâzını kilise dışında kılmıştır.

Îsâ aleyhisselâmın göğe kaldırılmasından 300 sene sonra, birinci Kostantin hıristiyanlığı kabûl etti. Onun yardımı ve zorlaması ile, hıristiyanların nüfusu ancak 6 milyona ulaşabildi. Kostantin hıristiyanlığı kabûl etmeyen yehûdîlerin kulaklarını kesdirdi ve taşlattırdı.

Hıristiyanlık zuhûr edince, yehûdîliğin ortadan kalktığı, üzerlerine çeşidli belâlar geldiği iddi'âsına gelince, bu papazın târihi iyi tedkîk etmediği, bilmediği anlaşılmalıdır. Zîrâ, yehûdîlik, hıristiyanlık zuhûr etmeden çok zemân evvel bozulmuş, Kudüs şehri Âsûrî hükümdârı Buhtunnasr [m.ö. 604-561] tarafından, sonraları da, Romalılar tarafından yakılıp yıkılmıştı. Bundan sonra, yehûdîler darmadağın olmuşlar, bir dahâ kendilerine gelememişlerdi. Bütün bunlar, îsevîliğin zuhûrundan evvel meydâna geldiğinden, hıristiyanlık ile hiçbir ilgisi yoktur. Bugün, 21. ci asra girerken, karşımızda bir yehûdî devleti görüyoruz. Demek ki, hıristiyanlığa rağmen yehûdîlik, meydândadır. Esâsen bugünkü İsrâîl devleti kurulmadan evvel de, Avrupada bütün servet kaynaklarının, bankaların, basının, büyük sanâyi'in başında yehûdîler bulunuyor, yehûdî avukatları bütün dünyâda büyük rağbet görüyorlardı. Yehûdîlerin arasından Lord Disraeli gibi İngiltere İmperatörlüğünün en zengini ve milletvekîli olan insanlar zuhûr etti. Yine yehûdîlerden Rotelid, dünyânın en zengin insanıdır. Bugün dahî, Avrupa ve Amerikada borsalar ve pekçok şirketler hep yehûdîlerin ellerindedir. Demek oluyor ki, papazın, hıristiyanlık zuhûr eder etmez yehûdîliğin ortadan kalktığı ve yehûdîlerin üzerlerine çeşidli belâlar geldiği iddi'âsı, temâmen yanlıştır. Ancak, kendi dimâğında meydâna gelen bir hayâlden ibâretidir.

Hıristiyan din adamları, hıristiyan dîninin sırf sevgi, şefkat,

merhamet, birbirine yardım esâsları üzerine kurulduğunu i'lân etmektedirler. Biz komşumuz olan hıristiyan papaza, Kitâb-ı mukaddesin Ahd-i atık kısmının, Tesniye kitâbı 20. bâbının 10-18. ci âyetlerinde ve Kitâb-ı mukaddesin 1303 [m. 1886] senesinde İstanbul'da yapılan türkçe baskısının 169. cu sahîfesinde yazılı olan bir parçayı gösterdik. Bu parçada aynen şöyle denilmektedir:

(Bir şehre karşı cenk etmek için, ona yaklaştığın zemân, oranın halkını sulha çağıracaksın. Eğer, onlar bunu kabûl eder ve kapılarını sana açarlarsa, bu şehrin içindeki bütün insanlar artık senin hizmetçin olacaklar ve ölünceye kadar sana kulluk edeceklerdir. Eğer sulhu kabûl etmeyip, seninle cenk ederlerse, şehri muhâsara edeceklerin ve senin Allahın olan RAB, bu şehri senin eline verdiği zemân, şehirde bulunan her erkeği kılıncdan geçireceksin. Kadınları, çocukları, hayvânları ve şehir içinde bulunan her şeyi [malları ve benzerlerini] kendin için yağma edeceksin. [Ya'nî onlara el koyacaksın.] Böylece, Allahın olan Rab'ın sana verdiği düşmanlarının mallarını yiyeceksin. Yalnız bu şehirde değil, sende çok uzakda bulunan diğer bütün şehirlerde de böyle yapacaksın. Allahın olan Rab'ın sana mîrâs olarak vermekte olduğu bu kavmlerin şehirlerinde **nefes alan hiçbir kimseyi sağ bırakmıyacaksın**. Hittîleri ve Amorîleri, Ken'ânîleri ve Perizzîleri ve Hivîleri ve Yebusîleri, Allahın olan Rab'ın sana emr ettiği gibi, **temâmen yok edeceksin**. Tâ ki, kendi ilahlarına yaptıkları bütün rezîl hareketlerine göre ibâdet yapmağı size öğretmesinler. Yoksa, Allahın olan Rab'a karşı isyân etmiş, suç işlemiş sayılırsın.)

Hıristiyan komşumuza, (Sizin mukaddes kitâbınızda zevallı insanlara karşı çok gaddarca mu'âmele emr olunmaktadır. Sizin mukaddes kitâbınızda bulunan bu emrin, mütemâdiyen tekrarladığınızı, hıristiyanlık şefkatı ve merhameti ile, hiç bir münâsebeti yoktur. Nerede sizin merhametiniz, acımanız? Kitâb-ı mukaddesdeki bu parça müdhîş bir vahşet ve zulm emridir. Demek sizin dîninize size vahşeti emr ediyor. Bizim kudsî kitâbımız Kur'ân-ı kerîmde ise, düşmana böyle mu'âmele edileceği hakkında tek bir kelime yoktur. Aksine, Kur'ân-ı kerîm, dâimâ şefkatden, merhametden, afv etmekden bahs ediyor. Zulm yapmağı harâm ediyor. O hâlde, nasıl oluyor da, hıristiyan din adamları, islâm dîninin vahşeti emr ettiğini, hıristiyanlık dîninin ise şefkat dîni olduğunu söylemeğe cesâret ediyorlar? İşte, elimizde sizin kudsî kitâbınız Kitâb-ı mukaddesden bir parça! Demek oluyor ki, sizin iddi'ânınızın aksine olarak, Kitâb-ı mukaddes vahşeti, barbarlığı, gaddarlığı

ğı emr ediyor. Buna ne dersiniz?) dedik.

Evvelâ bu parçadan haberi olmadığımı söyleyen ve kendisine yukarıda bildirilen türkçe İncil getirilerek 169. cu sahîfesi gösterilen hıristiyan papaz, (Efendim, bu parçanın İsâ “aleyhisselâm” ile hiçbir münâsebeti yoktur. Bu parça, Mûsâya “aleyhisselâm” âid olan Tevrâtdan alınmış bir parçadır. Bahs edilen şey, Allahü teâlânın Mûsevîlere Mısrılılardan intikâm almak için verdiği emrdir. Mısrılılar, o zemân hak dînini tanımamışlar, Mûsâ aleyhisselâmı öldürmeğe kalkmışlardı. Bunun üzerine, Allahü teâlâ, onlardan intikâm almak için yehûdîlere, ismi yazılı kâfir milletleri yok etmek emrini vermişdi. İşte Kitâb-ı mukaddese ilâve edilen bu parçanın ma'nâsı budur. Bunun, hıristiyanlık dîni ile hiçbir alakası yoktur) diye cevâb verdi. Bunun üzerine, ona dedik ki: (Her dînin bir mukaddes kitâbı vardır. O dîne inananlar, ona âid mukaddes kitâbın başından sonuna kadar her parçasına îmân etmeye mecbûrdur. Parçaların nereden geldiği, nasıl tertîblendiği mevzû'u bahs olamaz. Zîrâ mukaddes kitâba, Allah kitâbı olarak ve içindeki yazılara da, Allahın emri olarak îmân edilir. Hıristiyanların mukaddes kitâbı (**Kitâb-ı mukaddes**), ya'nî Tevrât ve İncildir. Onun için, siz Kitâb-ı mukaddesde yazılı bütün yazıları Allahın emri olarak tanımak mecbûriyyetindediniz. Yok, burası eskiydi, yok burası yehûdîlere âiddir, yok burası İsâyî değil, Mûsâyı ilgilendirir diye mukaddes kitâbınızı parçalara bölemezsiniz. Bir kısmına îmân edip, bir kısmına inanmamazlık edemezsiniz. Temâmına îmân etmek mecbûriyyetindediniz. Eğer İncilin (**Tesniye**) kısmında bulunan bu parçanın, hıristiyanlıkla hiçbir münâsebeti yoksa, sizin dînî meclîsleriniz, bu parçayı Kitâb-ı mukaddesden çıkarmağa, yâhud bunun bir hurâfe olup, sonradan İncile eklendiğini bütün dünyâyâ bildirmeğe mecbûr idi. Böyle bir şey yapılmadığına göre, bu parçaya da, Allahın emri olarak inanıyorsunuz demektir. O hâlde, hıristiyan dîninin çok gaddar, vahşî bir din olduğunu, kimseye merhamet etmeden, bütün insanları yok etmek istediğini kabûl etmek mecbûriyyetindeyiz.)

Hıristiyan papazı hayretde kalmışdı. Kendisi, Kitâb-ı mukaddesi hiç bir zemân tam okumamış, hele eski ahd kısmını gözden bile geçirmemiş olduğu için, bu parçayı ancak bizim göstermemiz üzerine okumuş, hayretten ağzı açık kalmışdı. Nihâyet bize, (Siz yalnız beni değil, bütün hıristiyanlık âlemini mahcûb etdiniz. Ben bir din adamı değilim ve i'tirâf edeyim ki, pek dindâr da sayılmam. Fekat, Kitâb-ı mukaddesde yalnız şefkat, merhamet ve afv

etmek husûsları bulunduğunu zan ediyordum. Bu müdhiş vahşet parçası, bana bir felâket te'sîri yaptı. Aynı zemânda, papaz olduğum için de, çok mahcûb oldum. Memleketime dönünce, bu işi ilmi çok olan din adamlarına nakl edeceğim. Mümkünse Kitâb-ı mukaddesin bu kısmını, mukaddes kitâbdan çıkartmak için alâkalı makâmlara mürâce'at edeceğim. Bu kısım, muhakkak bir hurâfedir. Çünkü, böyle korkunç bir emri Allah vermez. Her hâlde, bu kısım bir yehûdî uydurması olacak) dedi. Kendisini tesellî ettik. Ona İngilizce neşr ettiğimiz **(İslâmiyyet ve Hristiyanlık)** kitâbından verdik. Dedik ki, (Bu kitâbı okursanız, kitâb-ı mukaddesde dahâ pek çok hatâlar bulunduğunu görürsünüz. Hattâ, bir rivâyete göre, bu yanlışlar 20.000'i bulmaktadır!). İncil ile Kur'ân-ı kerîm mukayesesı, bundan önceki **(Kur'ân-ı kerîm ve Bugünkü Tevrât ve İnciller)** kısmında bulunmaktadır. Lütfen oraya mürâce'at ediniz!

Hristiyanların, Allahü teâlâ tarafından gönderildiğine inandıkları, **(Kitâb-ı mukaddes)**de, zulmü, vahşeti emr eden pek çok yerler vardır. Müslimânlara vahşî, islâm dînine vahşet dîni diyen, sözde ma'sûm ve müşfik(!) hristiyanlara bir ibret olması bakımından hristiyanlığın mukaddes kitâblarındaki zulm ve işkencelerden ba'zılarını kısaca zikrelelim.

Tevrâtın Hurûc [Çıkış] kitâbının 23. bâbının 23. cü âyetinde, (Benim meleğim senin önünde gidecek ve seni Amorîlerin, Hittîlerin ve Perizzîlerin ve Kenânlıların arasına götürecektir ve ben onları helâk edeceğim). 24. cü âyetinde, (Onların temâmını yok edip, dikili taşlarını temâmen parçalayacaksınız) demektedir.

Adedler [Sayılar] kitâbının 31. ci bâbının başında, (Rab Mûsâya, Midyânîlerden İsrâîloğullarının intikâmını al) demektedir. 7. ci âyetinde ve devâmında ise, (Midyânîlere karşı cenk etdiler ve her erkeği öldürdüler, kadınlarını ve çocuklarını esîr aldılar. Bütün hayvanlarını ve bütün sürülerini ve bütün mallarını gasb etdiler, yağmaladılar. Oturdıkları bütün şehirleri ve bütün obalarını ateşle yaktılar) demektedir.

Bu âyetlerin devâmında, Mûsâ aleyhisselâmın, kadınları sağ bıraktığı için subaylarına kızdığı ve bütün kadınların ve erkek çocuklarının öldürülmesini emr ettiği yazılıdır. Ayrıca öldürülmiyen kız çocuklarının sayısının 32.000 olduğu bildirilmektedir ki, [Âyet 35] katledilenlerin sayısını siz düşünün!

Tesniyenin 7. bâbının başında, (Allahın Rab, mülk olarak almak için gitmekte olduğun diyâra seni götüreceği ve senin önün-

den çok milletleri, Hittîleri ve Girgâşîleri ve Amorîleri ve Kenânîleri ve Perizzîleri ve Hivîleri ve Yebûsîleri, senden dahâ kuvvetli ve dahâ büyük yedi milleti kovacağı ve Allahın Rab onları senin önünde ele vereceği ve sen onları vuracağın zemân, onları temâmen yok edeceksin, onlarla sulh etmiyeceksin ve onlara acımayacaksın) demektedir.

Hurûcun [Çıkış] 32. bâbının 27. ci âyetinde, (Mûsâ onlara dedi, İsrâîlin Allahı Rab şöyle diyor: Herkes kılıcını beline kuşansın ve ordugâhda kapıdan kapıya dolaşsın ve herkes kendi kardeşini ve herkes kendi arkadaşını ve herkes kendi komşusunu öldürsün) demektedir.

Birinci Samuelin 27. ci bâbının 8. ci âyeti ve devâmında, Dâvüd aleyhisselâmın askerleri ile Geşurîlere, Gizrîlere ve Amâlikîlere hücûm ettiği, erkek kadın kimseyi sağ bırakmadığı yazılıdır.

İkinci Samuelin 8. ci bâbında Dâvüd aleyhisselâmın Sûriyelilerden 22.000 kişiyi, dahâ sonra 18.000 kişiyi öldürdüğü yazılıdır. 10. cu bâbının sonunda ise 700 araba cengci ile 40.000 atlıyı öldürdüğü yazılıdır. 12. ci bâbının sonunda, Dâvüd aleyhisselâmın teslim aldığı şehirdeki esîrleri hizarlarla, demir tırmıklarla ve baltalarla katl ettiği ve tuğla fırınında çalıştırdığı yazılıdır.

Ahd-i atıkde Yûşâ aleyhisselâmın, Mûsâ aleyhisselâmdan sonra milyonlarca insanı katl ettirdiği yazılıdır.

Matta İncîlinin 10. cu bâbının 34. cü âyetinde İsâ aleyhisselâmın, (Yeryüzüne selâmet getirmeğe geldim zannetmeyin. Ben selâmet değil, fekat kılınc getirmeğe geldim) dediği yazılıdır.

Luka İncîlinin 12. ci bâbının 51. âyetinde, İsâ aleyhisselâmın, (Dünyâya selâmet getirmeğe mi geldim zan ediyorsunuz? Size derim ki, HAYIR. Fekat doğrusu ayrılık getirmeğe geldim) dediği yazılıdır.

Yine Luka İncîlinin 22. bâbının 36. cü âyetinde, İsâ aleyhisselâmın havârîlerine, (Şimdi kesesi olan onu alsın ve torbası olan da alsın ve olmiyan esvâbını satsın ve kılıç satın alsın) dediği yazılıdır.

(Kitâb-ı mukaddes)i okuyan insâflı bir kimse, onun vahşet ve zulm sahneleri ile dolu olduğunu ve bütün bunların, Peygamberlere, Allahü teâlânın sevgili kullarına atf edildiğini görür.

Hıristiyanlar, Allah kelâmı olduğuna inandıkları bu kitâbın, emrlere tâbi' olarak, gerek birbirlerine, gerekse müslimân ve

yehûdîlere çok zulmler ve târîhe kanla yazılan katliâmîlar yapmışlardır. Papaz Alex Kcithin ingilizce olarak te'lif ettiği ve papaz Merikin fârisiye terceme ettiği (**Keşf-ül âsâr ve fi kıyas-ı enbiyâ-i benî İsrâîl**) ismi ile basılan kitâbın 27. ci sahîfesinde, (Büyük Kostantin, kendi zemânında memleketinde bulunan bütün yehûdîlerin kulaklarının kesilmesini emr etmiş ve çeşidli yerlere sürgün ederek memleketinden atmışdır) demektedir. Papazların yazdığı (**Siyer-ül-mütেকaddimîn**) kitâbında, (Mîlâdın 372 senesinde, Roma İmperatörü Gratienus, kumandanları ile meşveret etdikden sonra, memleketinde bulunan bütün yehûdîlerin hıristiyan olmasını, hıristiyanlığı kabûl etmeyenlerin ise, öldürülmesini emr etdi) demektedir.

1265 [m. 1849] senesinde Beyrutda basılan ve papazların yazdığı bir kitâbda, papayı kabûl etmediği için 230.000 protestanı katolikler katl etmişlerdir diye yazılıdır. Katolik papazlarından Thomasın İngilizceden Urducaya terceme ettiği (**Mir'ât-üs-sıdk**) ismi ile 1267 [m. 1851] de basılan kitâbın 41-42. ci sahîfelerinde, protestanların 645 manastır, 90 mekteb, 2376 kilise ve 110 hastahâneyi katoliklerden alarak, yok behâsına satdıkları yazılıdır. Kraliçe Elizabethin emri ile, katolik râhiblerinden ve din adamlarından çoğu gemilerle götürülüp, denize atılmışdır. Bu zulm ve fâci'aların tafsilâtını anlatan ciltlerle kitâb yazılmışdır. Müslimânlara (Vahşî) diyen hıristiyanların vahşî olduklarını, papazların yazdığı bu kitâblar isbât etmektedir.

Hıristiyan din adamları, islâm dîninin vahşet dîni olduğunu isbât etmek için, Kur'ân-ı kerîmde tek bir kelime bile bulamazlar. Fekat, yukarıda İncîlin eski ahd kısmında bulunan bu bahs, hıristiyan dîninin tâm bir vahşet dîni olduğunu göstermiyor mu? Kendi kudsî kitâblarında, böyle vahşet emri bulunan hıristiyan din adamları, acabâ ne yüzle islâm dîninden (vahşet dîni) diye bahs ediyorlar? Evvelâ, kendi kudsî kitâblarını tedkîk etsinler, sonra târîhlere mürâce'at ederek, (Hıristiyanlık) nâmına yapılan vahşetleri okusunlar da, bir parçacık utansınlar.

Ma'sûm, medenî ve müşfik denilen hıristiyanlar, İsâ aleyhisselâmın kudsî topraklarını ve Kudüsü, vahşî dedikleri müslimânlardan kurtarmak için (**Ehl-i salîb** [Haçlı] **Seferleri**) tertîb etdiler. Hâlbuki, o zemânki hıristiyanlar, yarı vahşî bir hâlde yaşarken, müslimânlar medeniyette son derece terakkî etmişler, ilm, fen, san'at, zirâat ve tıbda ilerleyerek dünyâya rehber olmuşlardı. Onların bu yüksek medeniyeti, zengin olmalarına sebep olmuş,

müslimânlar büyük bir refâha kavuşmuşlardı. Bu yüksek refâh derecesi, yarı aç, yarı çıplak olan hıristiyan milletlerinin gözünü kamaştırıyor, müslimânlara hased ediyorlardı. Aklları, fikrleri, bu zengin müslimân memleketlerini yağma etmekte. İşte, bunun için, bir vesîle bulundu. Müslimânların elinde bulunan, Âsâ aleyhisselâmın mukaddes topraklarını, onların elinden almak lâzım idi.

Pierre L'Ermite isminde, paraya ve kana susamış sadist bir papaz, rü'yâsında Âsâ aleyhisselâmın ona görüldüğünü, (beni müslimânların elinden kurtar) diye feryâd ettiğini söyleyerek, her tarafda Kudüsü kurtarma işine katılacak insanlar aradı. Bunları tahrik ve teşvik etti. Çapulcular tam fırsatı bulmuşlardı. Gidecekleri yerde, ellerine pek çok mallar, kıymetli eşyâlar geçeceğini düşünerek, deli papaz Pierre L'Ermite'in açtığı Birinci Haçlı Seferine katıldılar. Bu çapulcuların komutanları deli papaz L'Ermite ile şövalye yoksul Gautier idi. Önceleri, yalnız çapulculardan ibâret olan haçlılar, dahâ memleketlerinden ayrılmadan evvel, yağmaya başladılar. Almanyada ba'zı şehirleri soydular. İstanbulla girince, oldukça zengin olan bu Bizans şehrini, hıristiyan sâhiblerinin feryâdlarına kulak asmadan yağmaladılar. Başiboş bir hâlde sağa sola saldıran ve Kudüse varmadan, Selçuk Türkleri tarafından yok edilen haçlıların arkasından yeni haçlılar zuhûr etti. Artık bir şeref mes'elesi hâline gelmiş olan haçlı seferleri, birçok büyük kralların da iştirâki ile, büyük bir ordu hâline geldi. Bir rivâyete göre bir milyon, [fekat hiç olmazsa, 600.000] kişilik bir ordu şarka hüçûma hâzırlandı. Haçlı seferleri 489 [m. 1096]dan 669 [m. 1270] senesine kadar 174 sene, 8 dalga hâlinde devâm etti. Sonra Türklere karşı da, haçlı seferleri teşkil edildi. Niğboluda, Varnada Osmânlı Türkleri haçlı orduları ile cihâd etdiler ve onları perîşan etdiler. Ba'zı müteassıb [fanatik] hıristiyanlar, 1330 [m. 1912/13] Balkan harbini bile, bu seferlerin arasına sokmakda, türklere karşı yaptıkları bu harbi, Haçlı seferi olarak kabûl etmekdedirler.

Haçlı seferlerine Alman imperatörü Friedrich Barbarossa, II. Friedrich, III. Konrad, VII. Heinrich, İngiliz Kralı Aslan Yürekli Richard (Couer de Lion), Fransız Krallarından Philip Auguste, Saint Louis, Macaristan Kralı II. Andreas ve dahâ birçok kral ve prensler iştirâk etti. Yolda, her vahşeti yaparak ve yukarıda bahs etdiğimiz gibi, kendi dindaşları olan Bizanslıların başşehri İstanbulu bile yakıp, yıkarak ve yağma ederek Kudüse vardılar. Aşağı-

daki yazıları Haçlı Seferleri hakkında 5 cildlik bir eser yazmış olan Hıristiyan Michaudnun kitâbından alıyoruz:

(492 [m. 1099] senesinde, haçlılar Kudüse girmeye muvaffak oldular. Şehre girince, müslimân ve yehûdî 70.000 kişiyi boğazladılar. Câmî'lere sığınan müslimân kadınları ve çocukları, hiç acımadan öldürdüler. Sokaklardan sel gibi kan akdı. Sokakları dolmayan ölümler yüzünden yollar tıkanı. Haçlılar, o kadar vahşileşmişlerdi ki, dahâ Almanyada Ren nehri kıyılarında iken, orada rastladıkları 10 bin yehûdîyi boğazlamışlardı.) Viyanada müslimân Türkler, bir tek kadını veyâ çocuğu boğazlamamıştır. Tepeye asılan resm, tam bir hayâl mahsûlüdür. Fekat, bir Hıristiyan târihçisi tarafından nakl edilen Kudüsdeki bu Ehl-i salîb vahşeti, ne yazık ki, tâm bir hakîkatdir.

Ahmed Cevdet pâşa “rahime-hullahü teâlâ”, (**Kıyas-ı Enbiyâ**) kitâbında diyor ki:

(Haçlı ordusu 492 [m. 1099] de Kudüse girdi. Şehirdeki halkın hepsini, kılıncıdan geçirdi. Mescid-i aksâya sığınmış olan, yetmişbinden ziyâde müslimânı öldürdü. Bunların içinde, imâmlar, âlimler, zâhidler, eli silâh tutmaz ihtiyârlar çoktu. Hıristiyan barbarları, (**Sahratullah**) denilen meşhûr kıymetli taş yanındaki hazîne bulunan sayısız altın ve gümüş kandilleri ve behâ biçilmez târihî eşyâyı yağma etdiler. Sûriyenin birçok şehri haçlıların eline geçdi ve bir (**Kudüs krallığı**) teşekkül etdi. Bu krallık ile müslimânlar arasında uzun seneler, yüzlerce muhârebeler oldu. Nihâyet, Sultân Selâhuddîn-i Eyyûbî “rahime-hullahü teâlâ”^[1] çeşidli savaşlardan sonra, 583 [m. 1186] senesinde, Hattin zaferi ile Receb ayının yirminci Cum’a günü Kudüse girdi. Bir sene içinde, birçok şehirleri haçlılardan temizledi. Yüzbinlerce müslimânı esâretten kurtardı. Kudüs patriki ve piskoposlar, papazlar, mâtem elbisesi giyerek, Avrupayı dolaşdılar. İntikâm almak için, propaganda yaptılar. Papa mağlûbiyet haberini işitince, kederinden öldü. Bütün Avrupada, yeniden haçlı ordusu kuruldu. Alman İmperatörü Fredrik, Fransa kralı Filip, İngiltere kralı Rişard, göğüslerine haçlar takınarak, birer büyük ordu ile geldiler. Kudüsü alamadılar. Mısır sultânı Melik Eşref “rahime-hullahü teâlâ” 690 [m. 1290] senesinde, haçlıların merkezi olan Akkâyı ve diğer şehirleri alarak, haçlı seferleri nihâyet buldu.)

[1] Selâhuddîn Eyyûbî, 589 [m. 1193] de vefât etdi.

1099 dan 1187 ye kadar 88 sene hıristiyanların elinde kalan Kudüs, bu târîhde Selâhuddîn-i Eyyûbî tarafından kurtarıldı. Kendisine karşı çıkan Aslan Yürekli Rişardı esîr aldı. Fekat ona karşı son derecede nezâket ve şefkat ile davrandı. Ona bir esîr değil, bir kral mu'âmesi yapıdı. İşte size, (vahşî müslimânlık) ile (müşfik hıristiyanlık) arasındaki farkı gösteren en büyük misâl!

Ba'zı kiliselerin müslimânlar tarafından câmi'e çevrildiği doğrudur. Fekat, bunlardan hiç biri yıkılmamış, aksine ta'mîr edilmiştir. Fâtih Sultân Muhammed hân "rahime-hullahü teâlâ", İstanbulu zabt ettiği zemân, Ayasofya kilisesini câmi'e çevirdi. Bu, yapılan sulh şartlarından biri idi. Bu, yalnız dînî bir olay değil, aynı zemânda Türklerin en büyük zaferinin bir hâtırası idi. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", İstanbulun feth edileceğini evvelden haber vermiş ve bu şehri zabt eden kumandan ve askerleri için, (**Ne mutlu onlara**) buyurmuşdu. İstanbulu feth ederek târîhde yeni bir çağ açan Fâtih sultân Muhammed hân, bunu bütün dünyâya i'lân için hıristiyan sembolü olan Ayasofyayı, câmi' hâline, ya'nî Müslimân sembolü şekline koymak zorunda idi. Fâtih sultân Muhammed hân, Ayasofyayı aslâ tahrib etmedi. Aksine, ta'mîr etdi. Kur'ân-ı kerîmde kiliselerin yıkılması hakkında bir emr yoktur. İlerde göreceğiniz gibi, müslimân hükûmetler, dâimâ kiliseleri ve sâir ibâdet yerlerini tecâvüzden korumuşlardır.

Şimdi size, kendilerini müşfik, ma'sûm ve merhametli sayan hıristiyanların bir câmi'i kiliseye çevirme işinden bahs edeceğiz. Aşağıdaki yazı, 1312 [m. 1894] senesinde, Almanyada Würzburg şehrinde neşr edilmiş olan ve Prens Salvator, Prof. Graus, teolog Kirchberger, baron von Bibra, Bayan Threlfall tarafından hâzırlanan (**Spanien = İspanya**) isimindeki eserden alınmıştır:

(İspanyada en mühim şehirlerden biri, Cordoba (Arabca ismi: Kurtuba)dır. Bu şehir, Arab Endülüs devletinin merkezi idi. Müslimânlar, Târik bin Ziyâd "rahime-hullahü teâlâ" kumandasında, 95 [m. 711] de İspanyaya geçince, bu şehri kendilerine başşehir yapmışlardı. Arablar bu şehre medeniyet getirdiler. Yarı vahşî olan bu şehri, tam bir medenî şehre çevirdiler. Bir büyük serây [El-kasr], hastahâneler, medreseler yaptılar. Bunların yanında, bir de büyük Câmi'a [Üniversite] kurdular. Avrupada ilk kurulan üniversite, budur. O zemâna kadar Avrupalılar ilmde, fende, tıbda, zirâatde ve medeniyetde çok geri kalmışlardı. Müslimânlar, onlara ilm, fen, medeniyet getirdiler. Onlara hocalık etdiler.

Endülüs islâm devletini kuran birinci Abdürrahmân bin Muâviye bin Hişâm bin Abdilmelik “rahime-hümullahü teâlâ”, Kurtubada çok büyük bir câmi’ yaptırmak istedi. Bu câmi’in Bağdâdda bulunan câmi’lerden dahâ büyük, dahâ güzel ve ihtişâmlı olmasını istiyordu. Kurtubada bu işe en uygun arsayı seçti. Arsa bir hıristiyana âid idi. Bu adam, arsası için çok para istedi. Çok âdil bir hükümdâr olan birinci Abdürrahmân, isterse, zorla bu arâziyi alabilirken, kat’iyyen böyle bir yola başvurmadi. Aksine, hıristiyan sâhibine istediği parayı ödedi. Hıristiyanlar, bu para ile kendilerine üç küçük kilise yaptılar. Câmi’in yapılmasına 169 [m. 785] senesinde başlandı. Abdürrahmân, günde birkaç sâat binâ inşaâtında, bir amele gibi çalışıyordu. İnşaat malzemesi, doğunun birçok yerlerinden getirtildi. Tahta kısımlar için Lübnanın en mükemmel ağaçları, mermer kısımlar için, doğunun birçok yerlerinden renkli mermerler, Irakdan ve Sûriyeden kıymetli taşlar, inci, zümrüd, fildişi, bu arâziye yığıldı. Her şey çok güzel ve çok boldu. Câmi’, ihtişâmlı bir binâ hâlinde yavaş yavaş yükselmeğe başladı. Birinci Abdürrahmânın ömrü, câmi’in bittiğini görmeğe yetmedi. 172 [m. 788] senesinde vefât etdi. Ondandır hükümdâr olan oğlu Hişâm ve torunu birinci Hakem “rahime-hümallahü teâlâ”, câmi’in temâmlanmasına gayret etdiler. Câmi’, 10 senede temâmlandı. Fekat, bundan sonra, her sene bir parça ilâve edilerek, en son şeklini, 380 [m. 990] senesinde, ya’nî ancak 205 sene sonra aldı. İkinci Hakem 366 [m. 976] da câmi’e altından bir minber yaptırdı. İşte, böylelikle bu câmi’ pek mu’azzam, pek haşmetli ve son derecede güzel bir eser olarak ortaya çıktı. Câmi’, 120x135 metre eb’âdında ve müstatil [dikdörtgen] şeklinde idi. İki (kolu) biraz ileriye doğru uzanıyor. Bu kolların uzunluğu 135 metreyi buluyordu. Bu uzanan iki kolun binânın esâs gövdesinden çıkan kısımları arasında bir açık avlu meydâna gelmişti. Câmi’in içinde, her biri 10 metre yüksekliğinde 1419 sütun bulunuyordu. Bu sütunlar dünyânın en mükemmel mermerlerinden yapılmıştı. Sütunların tepelerindeki kemerler, birkaç renkli mermerden parça parça olarak meydâna getirilmişti. Câmi’e girince, insanın gözü bu sütun ormanında gayb oluyordu.

Mermer sütun başlıklarına bakanlar, bu güzellik karşısında hayrân kalıyordu. Câmi’e giren herkes, âdetâ büyüleniyordu. Bu kadar güzellik, o zemâna kadar dünyânın hiçbir yerinde görülmemişti.

Câmi’in, 20 kapısı vardı. Kapıların önünde, özel portakal bağ-

çeleri kurulmuş, her taraf yeşillığe bürünmüşdü. Câmî'in etrâfında, diğer bağçeler, havuzlar, fiskiyeler, çeşmeler vardı. Müslimânların abdest alabilmesi için birçok şadırvanlar yapılmışdı. Câmî'in zemîni, en kıymetli mermer ve süslü tahtalar ile işlenmişdi. Tavanın yapılması için kullanılan kıymetli Lübnan tahtaları, ayrı bir güzellik, ayrı bir heybet veriyordu. Duvar ve tavanlarda oymalar, işlemeler ve çok güzel yazılar vardı. İnsan, câmî'e girip bir göz atsa, sanki bu muhteşem sütun ormanı bitmiyecek gibi görünüyordu. Geceleyin, binlerce gümüş kandillerden fişkıran renkli ışıklar, câmî'i aydınlatıyordu.

1041 [m. 1632] senesinde Mısrda vefât eden meşhûr târîhçi Ahmed El-Makkarî, (**Nehy-ut-tîb min-gasni Endülüs-ir-rafîb**) kitâbında, bu câmî'den bahs ederken, onu aydınlatan lâmba ve kandillerin 7425 adet olduğunu, bunların senenin normal günlerinde yarısının geceleyin yakıldığını, Ramezân ve bayramlarda, diğer mübârek gecelerde ise, hepsinin yandığını, lâmba ve kandillerin yanması için, senede 24000 okka zeytinyağı sarf edildiğini, ayrıca câmî'e güzel koku vermek için, her sene 120 okka amber ve öd ağacı yakıldığını yazmaktadır.

Minârelerin tepesinde nar şeklinde başlıklar bulunuyordu. Bu başlıklar, mücevherler, inciler, zümrüdle süslenmiş, taş araları altın parçaları ile örtülmüşdü. Lübnanda hıristiyan papazların yazdığı (**Müncid**) lügat kitâbında, Kurtuba câmî'inden iki nefis manzara resmi vardır.

Hıristiyanlar, 897 [m. 1492] de Endülüs Devletini mahv edip Kurtubaya girince, ilk iş olarak, bu câmî'e saldırdılar. Bu çok güzel, haşmetli binâya atlarıyla girdiler. Câmî'e sığınmış olan müslimânları, merhametsizce boğazladılar. O kadar ki, câmî'in kapısından kan akmaya başladı. Ondan sonra, altın minberi parçalıyarak aralarında taksîm etdiler. Fildişinden yapılmış rahleleri paylaştılar. Minberde saklanan ve Osmân radiyallahü anhm yazdığı Kur'ân-ı kerîmin bir eşi olan inci ve zümrüdle işlenmiş nefis Mis-haf-ı şerîfi ayaklarının altına alarak çiğnediler. Böylece, minber ve Kur'ân-ı kerîm, bu iki eşsiz nefis eser, temâmen yok edildi. Vahşî İspanyollar, bütün müslimân ve yehûdîleri kılıç tehdîdi ile zorla hıristiyan yaptılar. Ellerinden kaçabilen yehûdîler, Osmânlı devletine ilticâ etdiler. Bugün, Türkiyede bulunan yehûdîler, bunların torunlarıdır. Hâlbuki, müslimânlar, ilk def'a bu memleketleri zapt etdikleri zemân, orada yaşayan hıristiyan ve yehûdîlere hiç dokunmamış, onların kendi dinlerine göre ibâdet etmele-

rine kat'iyen mâni' olmamışlardı.

Hıristiyan İspanyollar, görülmemiş bir vahşet ile müslimân ve yehûdîleri yok etdikden sonra, bu şâheser câmi'i yıkmağa başladı. Önce minârelerdeki altın ve zümrütle işlenmiş nar şeklindeki başlıkları indirerek yağma etdiler. Bunların yerine âdî taşdan yapılmış, güyâ melek şeklinde çirkin başlıklar koydular. Tavandaki o haşmetli, güzel tahta süsleri sökdüler. Yerdeki güzel mermerleri kırıp parçaladılar. Yerlerine âdî taşlar dizdiler. Dıvarlardaki bütün güzel süslemeleri yerle bir etdiler. Sütunları yıkmağa çalışdılar. Fekat, ancak bir kısmını devirebildiler. Geri kalan sütunları âdî kireçle badana etdiler. Yıkılan sütunlar, yüzlerce idi ve câmi'in içinde büyük bir mermer yığını hâlinde serilmiş, kalmışdı. 20 kapıdan çoğu taşlarla örülerek kapatıldı. Nihâyet, en son bir vahşet eseri olarak, 929 [m. 1523] senesinde câmi'in içine bir kilise yapmağa karâr verdiler. Bunun için, o zemân İspanya ve Almanya İmperatörü olan 5. ci Karlosdan [ya'nî Almanya imparatoru beşinci Charles Quint'den (906-966 [m. 1500-1558])] izn istediler. Charles Quint, bu teklifi evvelâ red etdi. Fekat, müteassıb kardinaller onu mütemâdiyen sıkışdırıyor, din uğruna bu işin muhakkak yapılması icâb etdiğini savunuyorlardı. Bunların başında çok büyük nüfuzu olan kardinal Alonso Maurice bulunuyordu. Bu kardinal, aynı zemânda papayı da bu iş için kandırılmışdı. Papanın da câmi'in kiliseye çevrilmesini arzû etdiğini gören Charles Quint, bu işe muvâfakat etmek zorunda kalmışdı. Kilise yapmak için, birçok sütunlar dahâ yıkıldı ve câmi'de kalan sütun sayısı 812 ye kadar düşdü. Ya'nî, en azdan 600 kıymetli mermer sütun yıkıldı. Yapılan kilise, câmi'in ortasında haç şeklinde 52x12 metre eb'âdında çirkin bir binâ olarak kendini gösterdi. Charles Quint, bizzat Kurtubaya gelerek bu kiliseyi gördü. Çok üzöldü, (Yapdığınız vahşeti görünce, size bunun için izn verdiğime çok pişmân oldum. Dün-yâda bir benzeri bulunmayan, bu güzel eseri böylece tahrîb edeceğinizi bilseydim, size müsâ'ade etmez ve hepinizi cezâlandırırdım. Yapdığınız bu çirkin kilise, eşi her yerde bulunan âdî bir binâdan ibâretidir. Hâlbuki, bu haşmetli câmi'in bir nazîrini yapmak imkânı yokdur) dedi. Bugün bu haşmetli binâyı ziyâret edenler, harâb olmasına rağmen, İslâm mi'mârîsinin bu büyük eserinin güzelliği, büyüklüğü karşısında hayrân kalmakta, ortada bir cüce gibi görünen kilisenin hâline acımakta ve böyle bir haşmetli eserin bu hâle gelmesine müteessir olmaktadır.) Speneienden terceme temâm oldu.

Yukarıda okuduğunuz yazı, hıristiyanlardan kurulmuş ve içlerinde din adamı papazların da bulunduğu bir hey'et tarafından yazılmıştır. Sırf hakikatdir. İşte görünüz: Kim zorla din değiştirtmiş, kim ibâdet yerlerini yakıp yağmalamış, kim zulm yapmış, siz de öğreniniz. Kurtubadaki câmi'in ismi bugün (La Mezquita Kilisesi)dir. Bu kelime "Mescid" isminden gelmektedir. Ya'nî, hâlâ bu binâ mescid ismini taşımakta, onu ziyâret edenler, bir kilise değil, islâm medeniyetinin bir büyük ve haşmetli eseri olarak görmektedir.

Abdürreşîd İbrâhîm efendi^[1] 1328 [m. 1910] da İstanbulda basılan türkçe (**Âlem-i İslâm**) kitâbının ikinci cildinde, (İngilizlerin islâm düşmanlığı) yazısının bir yerinde diyor ki: (Hilâfet-i islâmiyenin birân evvel kaldırılması, ingilizlerin birinci düşünceleridir. Kırım muhârebelerine sebep olmaları ve burada türklere yardım etmeleri hilâfeti mahv etmek için bir hîle idi. Pâris muâhededesi, bu hîleyi ortaya koymaktadır. [1923 de yapılan Lozan sulhunde yaptıkları tekliflerinde de, bu düşmanlıklarını açıkca bildirmişlerdir.] Her zemân türkların başına gelen felâketler, hangi perde ile örtülürse örtülsün, hep ingilizlerden gelmiştir. İngiliz siyâsetinin temeli, islâmiyeti yok etmektir. Bu siyâsetin sebebi, islâmiyetden korkmalarıdır. Müslimânları aldatmak için, satılmış vicdânları kullanmaktadırlar. Bunları islâm âlimi, kahraman olarak tanıtır. Sözümlerinin hulâsası, islâmiyetin en büyük düşmanı ingilizlerdir.) Amerikalı hukûk ve siyâset adamlarından Bryan William Jennings, kitâbları, konferansları ve 1891 ile 1895 arasında ABD kongresi Temsilciler meclisinde a'zâlık yapması ile meşhûrdur. 1913-1915 arasında ABD hâriciye vekîli idi. 1925 de öldü. (**Hindistânda İngiliz hâkimiyeti**) kitâbında, ingilizlerin islâm düşmanlığı, vahşetlerini ve zulmlerini uzun yazmaktadır.

Hıristiyanların müslimânlarla yaptıkları zulmlerin, işkencele-
rin en vahşisi, en canavarcası, ingilizler tarafından Hindistânda yapılmıştır. Hindistândaki islâm âlimlerinin büyüklerinden, allâme Fadl-ı Hak Hayr-âbâdî (**Es-sevret-ül-Hindiyye**), ya'nî (Hindistân ihtilâli) kitâbının ve Mevlânâ gulâm Mihr Alînin buna yaptığı (**El-yevâkît-ül-mihriyye**) hâşiyesinin 1384 [m. 1964] Hind baskısında diyorlar ki: İngilizler, ilk olarak, 1008 [m. 1600] senesinde, Hindistânda Kalküte şehrinde, ticârethâneler açmak için Ekber şâhdan izin aldılar. Şâh-ı Âlem zemânında Kalkütede erâzî satın aldılar. Bunları muhâfaza için asker getirdiler. 1126 [m.

[1] Abdürreşîd efendi, 1944 de Japonyada vefât etdi.

1714] da sultân Ferruh Sîr şâhî tedâvî etdikleri için, bütün Hindistânda, bu hak kendilerine verildi. Şâh-ı Âlem-i sâni zemânında Delhîye girerek, idâreye hâkim oldular. Zulme başladılar. Hindistândaki vehhâbîler, 1274 [m. 1858] de, sünnî, hanefî ve sôfi olan sultân ikinci Behâdir şâha, bid'at ehli, hattâ kâfir dediler. Bunların ve hindu kâfirlerinin ve hâin vezîr Ahsenullah hânın yardımı ile, İngiliz askeri Delhî şehrine girdi. Evleri, dükkânları basıp, malları, paraları yağma etdiler. Kadınları, çocukları dahî kılınçdan geçirdiler. İçecek su bile bulunmaz oldu.

[TENBÎH: Âdem aleyhisselâmdan bugüne kadar, her zemân, her yerde kötü insanlar iyilere saldırmışlardır. Allahü teâlâ her şeyi sebebler ile yaratmaktadır. Kötülerin cezâsını da, kötü insanlar vâsıtası ile vermektedir. İşkence edenlere dünyâda da cezâlarını vermektedir. Kötülerin yanı sıra, iyiler de azâb görmektedir. Bunların ve harbde ölenlerin ve kazâda ölenlerin hepsi şehîddir. Dünyâda azâb çeken iyi, suçsuz müslimânlarla âhiretde bol ni'metler verilecektir. Âhiretde ni'mete kavuşmak için, îmân sâhibi olmak lâzım olduğu din kitâblarında yazılıdır. Bu kitâblar dünyânın her yerinde çok vardır. Bu kitâbları okuyup da inanmıyana kâfir denir. İslâmiyyeti işitmiyen kâfir olmaz. İşitince (Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah**) diyen ve buna inanan müslimân olur. Bunun ma'nâsı, (**Herşeyi yaratan bir Allah vardır ve Muhammed aleyhisselâm Onun Resûlüdür**)dür. Müslimân olan, Onun son Peygamberine tâbi' olur. Birçok yerde, kâfirler, zâlimler, suçsuz müslimânları, kadınları, çocukları öldürmüşlerdir. Öldürülen müslimânlar, şehîd olur. Öldürülürken yapılan işkencelerin acısını duymaz. Ölürken, kabrde verilecek olan Cennet ni'metlerini görerek çok sevinir. Şehîdler ölürken hiç acı duymaz. Sevinir ve çok neş'elenir. Cennet ni'metlerine kavuşur. Hadîs-i şerîfde, (**Müslimânların kabri Cennet bağçelerindedir.**) buyuruldu.]**

Hümâyûn şâhın türbesine sığınmış olan çok yaşlı şâhî, çoluk çocukları ile, elleri bağlı olarak, kal'a tarafına götürdüler. Patrik Hudson, yolda şâhın üç oğlunu soydurup, don ve gömlekle bırakıp, göğüslerine kurşun sıkarak şehîd etdi. Kanlarından içti. Cesedlerini kal'a kapısına asdırdı. Birgün sonra, başlarını İngiliz kumandanı Hanri Bernarda götürdü. Sonra, başları suda kaynatıp, Şâha ve zevcesine çorba olarak götürdü. Çok aç olduklarından, hemen ağızlarına koydular. Fekat çiğneyemediler, yutamadılar. Ne eti olduğunu bilmedikleri hâlde, çıkarıp toprağa bıraktılar. Hâin papaz Hudson, niçin yimediniz? çok güzel çorbadır. Oğulla-

rınızın etinden yapırdım dedi. Sonra sultânı, zevcesini ve diğer yakınlarını Rangon şehrine nefy ve habs etdiler. Sultân 1279 da zindanda vefât etdi. Delhîde üçbin müslimânı kurşunlayarak, yirmiyedi bin kişiyi de keserek şehîd etdiler. Ancak, gece kaçanlar kurtulabildi. Hıristiyanlar, diğer şehirlerde ve köylerde de sayısız müslimânları öldürdüler. Târihî san'at eserlerini yakdılar. Eşi bulunmayan, kıymet biçilemeyen zînet eşyâlarını gemilere doldurup Londraya götürdüler. Allâme Fadl-ı Hak 1278 [m. 1861] de Andaman adasında, zindanda şehîd edildi.

28.12.1994 târihli Türkiye gazetesi takvîminde diyor ki, Hindistân ingiliz müstemlekesi iken, Armitsar şehrinde, bisikletle dolaşan bir ingiliz kızı ile alay etdikleri için, orada bulunan müslimânlardan yetmiş kişi kurşuna dizilerek öldürülüyor. Vâlfiye bunun sebebi soruldukda, (Bir ingiliz kızı, onların tanrılarından dahâ azîzdır) demişdir. 31.12.1994 târihli Türkiye gazetesindeki bir resimde, sokakda kanlar içinde yatan bir boşnak kızı ile yanında bir sırb askerinin kahkaha ile güldüğü görülmektedir. Resmin altında, (Saraybosnada, kasım 1994 de, yedi yaşındaki Nermin, hıristiyan canavarları tarafından böyle katl edildi) yazılıdır.

1400 [m. 1799] senesinde ruslar Efganistanı işgâl ederek, islâm san'at eserlerini tahrib ve müslimânları şehîd etmeğe başlayınca, evvelâ büyük âlim, velf İbrâhîm müceddidîyi, yüzirmibir talebesi ve zevce ve kızları ile, kurşunlayıp şehîd etdiler. Bu vahşetin, alçak hücumun sebebi de ingilizler oldu. Çünkü, 1945 senesinde, rus ordularını mağlûb ederek, Moskovaya girmek üzere olan, Alman devlet reîsi Hitler, radyoda, ingiliz ve Amerikalılara haykırarak, (Mağlûbiyeti kabûl ediyorum. Size teslim olacağım. Bana müsâade ve fırsat veriniz. Rusya ile harbe devâm edeyim. Rus ordusunu perîşân edeyim. Komünist felâketini dünyâdan kaldırayım) dedi. İngiliz başvekîli Çörçil, bu teklîfi red etdi. Amerikalılar ve İngilizler Ruslara yardıma devâm ederek, ruslar gelmeden Berline girmediler. Rusların dünyâya belâ olmasını sağladılar.

Hıristiyanların yaptıkları muhtelif zulmleri saymak ve uzun uzadıya anlatmak istemiyoruz. Târih, başdan başa bu zulmlerle doludur. Din nâmına yapılan Engizisyon (İnquisition) zulmleri, Sen Bartelmi (Saint Barthelemy) Fâci'ası ve buna benzer toplu katller, hıristiyanların, mezhepleri farklı hıristiyanlara ve diğer dinlere karşı gösterdikleri akl ermez vahşetleri birer birer teşhîr etmektedir. Müslimân hükümdârlar, müslimân kumandanlar, müslimân devlet adamları arasında hiçbir, hiçbir zemân hıristi-

yanların yaptıkları gibi, zulmler yapmamış, bunları (din nâmına yapıyoruz) demek küstahlığında bulunmamış, müslimân âlemini hıristiyanlara karşı teşvîk etmemişdir. İslâmiyyetde hiçbir mahlûka zulm yapmak câiz değildir. Bütün müslimân din adamları, zulme mâni' olmuştur. İşte, size küçük bir misâl:

(Fezleke-i târîh-i Osmânî) sekizinci baskısında ve mekteb-i sultânî müdîri Abdürrahmân Şeref beğın “rahime-hullahü teâlâ” **(Târîh-i devlet-i Osmâniyye)**sinin 1325 [m. 1907] deki üçüncü baskısında diyor ki, (Dâr-üs-se'âde ağası iken emekli olan Sünbül ağa Mısra giderken, gemisi Rodos açıklarında, Malta korsanları tarafından basılıp, ağa şehîd edildi. Venedik gemileri Moraya asker çıkarıp çocuk ve kadın demeden, binlerce müslimânı öldürdü. Onsekizinci pâdişâh sultan İbrâhîm, çok merhametli idi. Hıristiyanların bu katli'âmını işitince pek üzüldü. 1056 [m. 1646] senesinde bunlara karşılık olarak, Osmânlı idâresinde müste'min [müsâfir] olarak bulunan hıristiyanlara kısâs yapılmasını [öldürölmelerini] emr ve fermân eyledi. O zemânda Şeyh-ul-islâm olan Ebüs-Sa'îd efendi “rahime-hullahü teâlâ”, yanına Bostancı başıyı alarak pâdişâhın huzûruna çıktı. Böyle bir kararın ve haksız yere insan öldürmenin islâm dînine aykırı olduğunu bildirdi. Sultân İbrâhîm “rahime-hullahü teâlâ”, bütün Osmânlı sultânları gibi, islâm dînine ve Allahü teâlânın kitâbına çok bağılı olduğu için, bu nasîhati kabûl ederek, kararından vazgeçti).

Şemsüddîn Sâmî beğ^[1], **(Kâmûs-ül a'lâm)**da diyor ki, (Sultân İbrâhîmin kaddi ve kâmeti mevzûn, yüzü, gözleri güzel idi. İyi ah-lâkı ve cömerdliğı ile meshûr idi.) İşte islâm dîni budur. Müslimân din adamları, hıristiyanları ölümden kurtarıırken, hıristiyan papalar, patrikler, papazlar, dünyâyı müslimânları öldürmeğe da'vet ediyorlardı. Bir de, küstahca karşımıza çıkarak, islâm dîninin vahşet dîni olduğunu iddi'aya kalkışıyorlar! İsâ aleyhisselâm, (sağ yanınıza tokat atan kimseye sol yanığınızı da çevirin) buyurdu demektedirler.

[İngilizlerle yehûdîler, yalanlarla, iftirâlarla ve para, mevki' va'd ederek, müslimân evlâdlarını aldatıp, Osmânlı İslâm devletini yıkdılar. Gençler arasına dinsizlik modasını yaydılar. Kadınların, kızların açık gezmelerine, fuhşa, içkiye, ahlâksızlığa, dinsizliğe, ilericilik dediler. İslâm âlimlerini, islâm bilgilerini yok etdiler. İngiliz câsûsları, masonlar din adamı şekline girerek, islâmın gü-

[1] Şemsüddîn Sâmî, 1322 [m. 1904] de İstanbulda vefât etdi.

zel ahlâkını, ibâdetleri bozdular. İslâmiyyet gitti. Yalnız adı kaldı. İttihâdcılar zemânında, kanûn yapanlar, beğler, pâşalar da, islâm düşmânı oldu. İslâmî yıkıcı kanûnlar çıkardılar. Dîne, îmâna bağlılık, suç oldu. Bir çok müslimânı asdılar, kesdiler, Dînin emrlerini yagmağa, harâmlardan sakınmağa bölücülük denildi. Emr-i ma'rûf yapanlara, ya'nî islâmiyyeti doğru olarak söyleyenlere, yazarlara rejim düşmânı denildi. Elhamdülillah! Hıristiyanların, bu hücûmları şimdi kalmadı. Azîz yurdumuzda, islâm güneşi yeniden parlıyor. Düşmânların yalanları, hiyânetleri meydâna çıkdı. Hakîkî din bilgileri serbestçe yazılıyor. Şimdi her müslimânın bu hürriyete şükr etmesi, ecdâdımızın, uğrunda canlarını fedâ ettikleri, mukaddes dînimizi, doğru olarak öğrenmeğe çalışması lâzımdır. Evlâdlarımıza, dînimizi öğretmezsek, islâmiyyete uymağa alışdırmazsak, pusuda bekliyen düşmânlar ve bunlara satılmış olan ahmaklar, tekrâr hücûm ederek, yavrularımızı aldatacaklardır. Bütün Avrupa, Amerika milletleri, öldükden sonra, tekrâr dirilmeğe, Cennetin, Cehennemnin var olduğuna inanıyor. Kiliseleri, havraları, her hafta dolup taşıyor. Mektebelerinde, din dersleri, mecbûrf okutuluyor. Avrupalılara, Amerikalılara, akıllı, ilerici, medenî diyerek, yalan, içki, kumar, fuhuş ve zinâ yapmakda, onları taklîd etmekle öğünen kimse, onlar gibi inanmayınca yalancı olmuyor mu? Biz müslimânlar, hıristiyanlara câhil, ahmak ve gerici diyoruz. Çünkü onlar, İsâ aleyhisselâmda ve annesinde ülûhiyyet sıfatı bulunduğuna da inanıp, onu put yapmışlar. Ona tapınıyor. Müşrik oluyorlar. Dünyâ işlerinde, Muhammed aleyhisselâmın dînine uygun olarak çalışanları, Allahü teâlânın ni'metlerine kavuşarak, râhat ve huzûr içinde yaşıyorlar ise de, bu yüce Peygambere ve islâmiyyete inanmadıkları için, Cehennemde sonsuz yanacaklardır.]

Şimdi size hakîkî bir müslimânın nasıl hareket etmesi îcâb ettiğini göstermek için, Peygamberimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” bir mektûbunu aynen aşağıda nakl ediyoruz:

Peygamber efendimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” bütün müslimânlara hitâben yazdırdığı mektûb şöyledir: [Aslı Feridun beğin (**Mecmû'a-i Münşeât-üs-selâtîn**) kitâbı, birinci cild otuzuncu sahîfesindedir.]

(Bu yazı, Abdüllah oğlu Muhammedin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bütün hıristiyanlara verdiği sözü belirtmek için yazılmışdır. Şöyle ki, Allahü teâlâ, kendisini rahmet ile müjdelemiş, insanlar üzerindeki emâneti muhâfaza edici kılmışdır. İşte bu

Muhammed “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”, bu yazıyı, müsli-mân olmayan bütün kimselere verdiği ahdi tevsîk için kaleme aldırdı.

Her kim ki, bu ahdin aksine hareket ederse, ister sultân, ister başkası olsun Allahü teâlâyâ karşı isyân ve dîn-i islâm ile istihzâ etmiş sayılır ve Allahü teâlânın la’netine lâyıkk olur. Eğer hıristiyan bir râhib [papaz] veyâ bir seyyâh [turist] bir dağda, bir dere-de veyâ çöllük bir yerde veyâ bir yeşillikde veyâ alçak yerlerde veyâ kum içinde ibâdet için perhiz yapıyorsa, kendim, dostlarım, arkadaşlarım ve bütün milletimle berâber onlardan her dürlü tek-lîfleri kaldırdım. Onlar benim himâyem [korumam] altındadır. Ben onları, başka hıristiyanlarla yaptığımız ahdlere mücibince, ödemeye borçlu oldukları bütün vergilerden afv etdim. Harâc vermesinler veyâ kalbleri râzı olduğu kadar versinler. Onlara cebr etmeyin, zor kullanmayın. Onların dînî reislerini makâmlarından indirmeyin. Onları ibâdet ettikleri yerden çıkartmayın. Bunlardan seyâhat edenlere mâni’ olmayın. Bunların manastırlarının, kiliselerinin hiç bir tarafını yıkmayın. Bunların kiliselerinden mal alınıp müsli-mân mescidleri için kullanılmasın. Her kim buna ri’âyet etmezse, Allahü teâlânın ve Resûlünün kelâmını dinlememiş ve günâha girmiş olur. Ticâret yapmayan ve ancak ibâdet ile meşgûl olan kimselerden, hernerede olurlarsa olsunlar, **(cizye)** ve **(garâmet)** gibi vergileri almayın. Denizde ve karada, şarkda ve garbda, onların borçlarını ben öderim. Onlar benim himâyem altındadır. Ben onlara **(emân)** verdim. Dağlarda yaşayıp ibâdet ile meşgûl olanların ekinlerinden harâc [vergi] almayın. Ekinlerinden Beyt-ül-mâl [Devlet hazînesi] için hisse çıkartmayın. Çünkü, bunların zirâ’ati, sırf nafakalarını temîn etmek için yapılmakta olup, kâr için değildir. Cihâd için adam lâzım olursa, onlara baş vurmayın. Cizye [varlık vergisi] almak gerekirse, ne kadar zengin olurlarsa olsunlar, ne kadar malları ve mülkleri bulunursa bulunsun, yılda oniki dirhemden dahâ fazla vergi almayın. Onlara zahmet, meşakkat teklîf olunmaz. Kendileriyle bir müzâkere yapmak îcâb ederse, ancak merhamet, iyilik ve şefkat ile hareket edilecektir. Onları, dâimâ merhamet ve şefkat kanadları altında himâyeye ediniz! Nerede olursa olsun, bir müsli-mân erkekle evli olan hıristiyan kadınlara, fenâ mu’âmele etmeyin. Onların kendi kiliselerine gidip, kendi dinlerine göre ibâdet etmelerine mâni’ olmayın. Her kim ki, Allahü teâlânın bu emrine itâ’at etmez ve bunun zıddına hareket ederse, Allahü teâlânın ve Pey-gamberinin “aleyhissalâtü vesselâm” emrine isyân etmiş sayılır.

lacaktır. Bunlara kilise ta'mîrlerinde yardımcı olunacaktır. Bu ahdnâme [sözleşme] kıyâmet gününe kadar devâm edecek, dünyâ sonuna kadar değışmeden kalacak ve hiç bir kimse bunun aksine bir hareketde bulunamayacaktır.)

Bu ahdnâme Hicretin onuncu senesi, Muharrem ayının üçüncü günü, Medîne-i münevverede Mescid-i se'âdetde Alî bin Ebî Tâlibe "radiyallahü teâlâ anh" yazdırılmışdır. Altındaki imzâlar:

Muhammed bin Abdüllah Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem".

Ebû Bekr bin Ebî-Kuhâfe, Ömer bin Hattâb, Osmân bin Afân, Alî bin Ebî Tâlib, Abdüllah bin Mes'ûd, Fadl bin Abbâs, Zübeyr bin Avvâm, Talha bin Ubeydüllah, Sa'd bin Mu'âz, Sa'd bin Ubâde, Sâbit bin Kays, Zeyd bin Sâbit, Hâris bin Sâbit, Abdüllah bin Ömer, Ammâr bin Yâsir "radiyallahü teâlâ anhüm ecma'in".

Görüyorsunuz ki, sevgili Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" başka dinden olan kimselere son derecede merhamet ve sefkat ile mu'âmele edilmesini emr etmektedir.

Şimdi bir de 4000 kilise yıkdığı iddi'â olunan Ömer radiyallahü anhın halîfeliği zemânında İlyâ ehâlîsine verdiği (**Emân**)ın tercemesini okuyalım. Hıristiyanlar İlyâs aleyhisselâma İlyâ derler. Kudüs şehrine de İlyâ diyorlar.

(İşbu mektûb, müslimânların Emîri Ömer-ül-Fârûkun "radiyallahü teâlâ anh" İlyâ ehâlîsine verdiği emân mektûbudur ki, onların varlıkları, hayâtları, kiliseleri, çocukları, hastaları, sağlam olanları ile diğer bütün milletler için yazılmışdır. Şöyle ki:

Müslimânlar onların kiliselerine zorla girmeyecek, kiliseleri yakıp yıkmayacak, kiliselerin her hangi bir yerini tahrib etmeyecek, mallarından bir habbe (danecik) bile almayacak, dinlerini ve ibâdet tarzlarını değışdirmeleri ve islâm dînine girmeleri için kendilerine karşı hiçbir zor kullanılmayacak. Hiçbir müslimândan en ufak bir zarâr bile görmeyecekler. Eğer kendiliklerinden memleketden çıkıp gitmek isterlerse, varacakları yere kadar canları, malları ve ırları üzerine, emân verilecektir. Eğer burada kalmak isterlerse, temâmen te'mînât altında olacaklar. Yalnız İlyâ ehâlîsi kadar cizye [gelir vergisi] vereceklerdir. Eğer İlyâ halkından ba'zıları rum halkı ile birlikte, âile ve malları ile berâber çıkıp gitmek isterlerse ve kiliselerini ve ibâdet yerlerini boşaltırlarsa,

varacakları yere kadar canları, kiliseleri, yol masrafları ve malları üzerine emân verilecektir. Yerli olmayanlar, ister burada otursunlar, isterlerse gitsinler, ekin biçme zemânına kadar, onlardan hiç bir vergi alınmayacaktır.

Allahü azîmüŝŝânın ve Resûlullah sallallahü teâlâ aleyhi ve sellemin emrleri ve bütün islâm halifelerinin ve umûm müslimânların verdiği sözler, işbu mektûbda yazılı olduğu gibidir.)

İmza:

Ömer-ül-Fârûk

Şâhidler:

Hâlid bin Velîd

Amr İbnil'âs

Abdürrahmân bin Avf

Muâviye bin Ebî Süfyân.

Ömer “radiyallahü anh”, Kudüse teşrîf etdi. Hıristiyanlar cizye vermeği kabûl ederek, Kudüsün anahtarlarını Ömer radiyallahü anha teslim etdiler. Böylece kendi devletleri olan Bizansın ağır vergi ve işkencelerinden, eziyet ve cefâlarından ve zulmlerinden kurtuldular. Çok kısa bir zemânda, düşman zan ettikleri müslimânlardaki, adâlet ve merhameti açıkca gördüler. İslâmiyyetin, iyilik ve merhameti emr eden, insanları dünyâ ve âhiret se'âdetine kavuşduran bir din olduğunu anladılar. En küçük bir zorlama ve korkutma olmadan bölük bölük, mahalle mahalle islâmiyyeti kabûl etdiler.

Yukarıdaki iki vesîkayı tedkîk ederseniz, yine göreceksiniz ki, hakîkî müslimânlar, hakîkî din rehberleri, diğer bütün dinlere karşı büyük bir müsâmeha göstermişler, değil hıristiyan ve yehûdîleri zorla müslimân yapmak ve onların ibâdethânelerini tahrib etmek, aksine, onlara yardım, hattâ kiliselerini ta'mîr etmişlerdir. Müslimânlar arasında hıristiyanlara fenâ mu'âmele edenler çıkmamış mıdır? Belki çıkmışdır. Fekat bunlar, hem mikdârca çok az, hem de dînimizin emrlerini bilmiyen câhillere idi. Bunlar, nefslerine uyararak hareket etmişler ve cezâları bizzât müslimânlar tarafından verilmişdir. Akli başında olup, islâmiyyetin emrlerini iyi bilen hiçbir müslimân, onlara tâbî' olmamışdır. Yalnız isimleri müslimân olan bu kimseler, yalnız hıristiyanlara değil, müslimânlara da zulm etmişlerdir. Bunların hareketlerinin müslimânlık ile

hiçbir alâkası [ilgisi] yoktur. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde Nisâ sûresi 168. ci âyetinde meâlen, **(Allahü inkâr edenleri ve zâlimleri hiç bir zemân afv etmem)** buyurmuştur.

Kur'ân-ı kerîmin tefsîrleri tedkîk edilirse, görülür ki, Allahü teâlâ, insanlara dâimâ merhamet ve şefkat ve afv ile mu'âmele etmeği, kendilerine fenâlık yapanları afv etmeği, dâimâ güler yüzlü ve tatlı sözlü olmağı, sabırlı hareket etmeği, işlerinde dâimâ dostlukla anlaşmayı emr etmektedir. Peygamberimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” dâimâ sulhu tavsiye ettiğini, kendisine karşı çıkanlara bile şefkat elini uzatdığını, bütün dünyâ târîhleri yazmaktadır.

Hıristiyan din adamlarının, bütün bu hakîkatlere gözlerini yumarak, islâm dînini bir vahşet dîni olarak göstermesi ve genç hıristiyanları böyle terbiye etmesi yüzünden, ilk def'a olarak, müsli-mân memleketlerine gelen zevallı hıristiyanların evvelâ ne kadar korkduklarını, sonra hakîkati öğrenip, ne kadar hayret ettiklerini, size birkaç misâl ile göstermek istiyoruz. Aşağıdaki yazıları, bu husûsda yazılmış hıristiyanların kitâblarından alıyoruz. İstanbulda yaşamış Bayan Georgina Max Müllerin 1315 [m. 1897] de neşr edilmiş olan **(Letters from Constantinople = İstanbuldan Mektûb-lar)** eserinde şöyle yazılıdır:

(Mektebde okurken, bize müsli-mânların vahşî, hele Türklerin büsbütün gaddâr olduğu öğretilmişti. Onun için, Hâriciye Bakanlığında memûr olan oğlumun İstanbul'a ta'yîn edildiği haberini alınca, ne kadar korkduğumu, ne kadar üzüldüğümü ta'rif edemem. Hâlbuki, hayâtımın en güzel günleri İstanbulda geçdi. Oğlum İstanbul'a gidince, zevcim Prof. Mülleriyle birlikte, onu ziyârete karâr verdik. Zevcim bilhâssa târîhî hâdiseler üzerinde tedkîk-ler [etüd] yapan ve dünyâca meşhûr bir kimse idi. O, benim kadar Türklerden korkmuyordu ve bu târîhî yerlerde ba'zı araştırmalar yapmak istiyordu. Ben, endişe ile seyâhate hâzırlanıyordum. Acabâ bu vahşî müsli-mânlar(!), bize nasıl mu'âmele edeceklerdi? Nihâyet, İstanbul'a geldik. İstanbulun latîf manzarası, üzerimizde çok hoş bir te'sîr yapıdı. Fekat, asl bizi şaşırta, kendileri ile temas ettiğimiz müsli-mânlar oldu. Bunlar son derece nâzik, son derece kibâr, son derece medenî insanlardı. İstanbulun kalabalık sokaklarından geçerken, yâhud bir câmi'i ziyâret ederken veyâhud tenhâ yerlerde terk edilmiş, Bizans eserlerini gezerken, her hangi bir korku veyâ tehlike düşüncesi aklımızdan geçmedi. Bütün tesâdüf ettiklerimiz, bize son derecede dost davran-

dılar. Dâimâ sühûlet gösterdiler. Başka bir dinden olmamız, onların üzerinde hiç bir zemân, fenâ bir te'sîr yapmadı. Onlar, diğer dinlere de kendi dinleri kadar hurmet ediyorlardı. Bunları gördükçe, bize yanlış bilgi ve terbiye verenlere ne kadar kızılıyordum. Bize öğretildiğinin tâm aksine, onlar Îsâ aleyhisselâmdan nefret etmiyorlar, aksine Ona da, Peygamber olarak inanıyorlardı. Bizim âyinlerimize müdâhale etmiyor, ibâdetlerimizle alay etmiyorlardı. Bize, bir insan olarak hurmet ediyorlar, bizim, müslimânları şeytâna uymuş Allahsızlar olarak görmemize mukâbil, onlar dînimize karşı, en ufak bir fenâ kelime bile kullanmıyorlardı.

Bize öğretilen (Müslimânlık ile medeniyet cem' olamaz) lâfı, küçük bir hakikat çekirdeğinin çok şişirilmesi yüzünden meydâna gelmiş olacak. Bu hakikat çekirdeği, müslimânların kendi âdet ve örflerine çok sâdık olmaları ve onun için garblıların medeniyet zan ettikleri ba'zı kötü âdetleri, kendi islâm örf ve âdetlerine uymadığı için, kabûl etmemeleridir. Hâlbuki dikkat ile mülâhaza edilecek, düşünülecek olursa, bunlar ehemmiyetsiz şeylerdir ve hakikî medeniyet ile hiçbir alâkaları yoktur.

Türkler, âdetlerine ve müslimânlığın güzel ahlâkına son derecede sâdıktır. Günlük hayâtlarını tanzim ederlerken, dâimâ bunlara ri'âyet ederler. Türkler, bence en iyi müslimânlardır. Îrânda, Arabistânda tanıdığım müslimânlarla kıyâs ettiğim zemân, Türklerin çok dahâ hakikî müslimân olduklarını gördüm. Türklerin nasıl kalbden gelen bir samîmiyyet ile müslimânlık vazîfelerini ifâ ettiklerini görmek, insana büyük bir zevk veriyor ve insanı onlara dahâ çok yaklaşıdırıyor. Onlara karşı muhabbet ve hurmet hâsıl oluyor. Sokaklarda, bağçelerde, çarşılarda, dükkânlarda halkın, asker, hammal, hattâ dilenci olsun, nasıl diz çöküp secdeye kapandığını veyâ ellerini ileri uzatarak düâ ettiğini görebilirsiniz. Fekat, bütün bunlar gösteriş için yapılmaz. İmânî hâlis olan müslimân, kısa süren ibâdet vazîfesini temâmladıktan sonra, tekrâr işinin başına döner. Müslimân, Kur'ân-ı kerîmde yazılı olan ahlâk esâslarına tâm bağlıdır. Fekat, şunu unutmuyalım ki, güzel ahlâk esâsları onüçbuçuk asrdan beri hiç bozulmadan devâm etmiştir. Bugün bir Avrupa başşehirinde bunların çoğu bilinmemektedir. İşte bugün, müslimânları medeniyet düşmanı olarak gösteren husûs, Avrupalıların Muhammed aleyhisselâmın koymuş olduğu güzel ahlâk esâslarını bilmemesinden ileri gelmektedir. Hâlbuki, bu büyük Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", **(Ben bir insandan başka bir şey değilim. Size Allahın bir emrini bildir-**

diğim zemân, onu hemen kabûl edin. Fekat, dünyâ işleri hakkında kendiliğimden bir şey söylersem, bu Allahın emri değildir. Bunu ben insan olarak söylerim) dediğini işitmemişe benziyorlar. Fen bilgileri, Muhammed aleyhisselâmın zemânından bu zemâna kadar çok değişmiştir. O zemân yapılarının, sonradan hâsıl olan şartlara göre değiştirilmesini, islâm dîni emr etmektedir. Eğer bunlar, bu günün îcâblarına göre yapılacak olursa, islâm dînine hiç bir hâlel gelmeyecek, aksine, onun medenî bir din olduğu meydâna çıkacaktır.

Türkler, diğere din mensûblarına karşı gösterdikleri nezâketi o kadar ileri götürmüşlerdir ki, bugün devletin birçok fen ve tekniğe âid iş yerlerinde hıristiyanlar bulunmaktadırlar. O hâlde, niçin din bilgileri ile fen bilgilerini birbirinden ayırmıyoruz? Ma'mâfih, unutmuyalım ki, garbda din ve fen işleri sonradan birbirinden ayrılmış, hıristiyan papazlarını, dîni siyâsete âlet etmekden güçlükle uzaklaşdırabilmişlerdir. Hıristiyanlarda, dîni dünyâ menfe'âtlerine âlet etmenin zararlarını anlamak kolay olmamıştır. Evet, Allahü teâlânın emrlerinde tahrîfât yapılamaz. İbâdetler, adâlet ve ahlâk üzerinde Peygamberlerin bildirdikleri esâsların devâm etmesi lâzımdır. Meselâ, İskoçya kilisesi, kilisede org çalınmasının günâh olduğunu bildirmiş ve (kilisesine orgu kabûl edenlerin Cehenneme gideceğini) i'lân etmiştir. Kilisenin bu hareketi, dünyâ işlerinde kullanılan fen veyâ zevk âletlerinin, din işlerine karışdırılmasının, doğru olmadığını göstermektedir. Osmânlı devletinde de, tıpkı Avrupada olduğu gibi, ba'zı câhiller, fende ve âdetde olan yeniliklere karşı çıkmışlar, fen üzerindeki her yeniliği, (Şeytân işi) diye red ederek, islâm dînine iftirâ etmişlerdir. Zemânla müslimânlar, kendilerini muhakkak bu câhil yobazlardan kurtaracaklardır diyen bayan Georgina yazısına şöyle devâm etmektedir:

Avrupalılar, Türkleri zâlim ve gaddâr olarak kabûl eder. Fekat, onların gaddârlığı hakkında zikr edilen hikâyelerin menba'ı, hep Orta çağa âiddir. Elimizi kalbimiz üzerine koyarak insâf ile şunu i'tirâf edelim: Acabâ Avrupalılar, Orta çağda gaddârlık yapmamışlar mıdır? Bana kalırsa, biz Avrupalılar o zemânlar, çok zâlimdik. Bizim târîhimiz zulm ve işkencelerle doludur. Hâlbuki, Kur'ân-ı kerîmde harblerde dahî, esîrlere merhamet edilmesi, din adamı, ihtiyâr, kadın ve çocuklara hiç dokunulmaması emr olunmaktadır. Kur'ân-ı kerîmin bu emrlerine uymıyan müslimân kumandanları çıkmışsa, bunlar, Kur'ân-ı kerîm okuyamamış ve din

bilgilerini, câhil din adamlarından öğrenmiş olan kimselerdir. Kur'ân-ı kerîmin her lisâna terceme ve tefsîr edilmesi çok yerinde olacaktır. Fekat zan ediyorum ki, bunun için dahâ zemân lâzımdır. Çünkü, bütün müslimân memleketlerinde, Arabîden başka bir dili din işlerinde kullanmak, günâh sayılmaktadır. Bundan birkaç sene evvel Hindistânda Madrasda bir müslimân, câmi'de Kur'ân-ı kerîmden birkaç âyeti arabca yerine hindce okuduğu için la'net edilmişti. [Çünkü bu, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını bildirmek için değil, Kur'ân olarak okunmuştu.] Kur'ân-ı kerîm çok medenî ve mantıkî bir din kitâbidir. Ba'zı müslimânlar, Kur'ân-ı kerîmi bilmemekde, yobazların elinde oyuncak olmakda, onların saçma akîdelerini, fikirlerini, inançlarını kabûl etmeğe mecbûr kalmaktadırlar. Hâlbuki, Kur'ân-ı kerîmi tedkîk eden islâm âlimleri, dinlerinin ne kadar fâideli bir din olduğunu, ba'zı yerlerde telkîn edilen bozuk fikirlerin, Kur'ân-ı kerîme hiç uymadığını görmektedir. Ben size açıkca söylüyorum ki, MÜSLİMÂNLIK ve HİRİSTİYANLIK gibi, bütün ana hatları birbirinin aynı olan iki din dahâ yokdur. Bu iki din, birbirinin kardeşidir, aynı babanın iki evlâdı gibidir. Aynı rûhdan mülhemdir) demektedir. [Bu mektûbu yazan madam, çocuk iken işitdiği iftirâların te'sîri altında kalarak böyle söylemekte ve zan etmektedir. İşin aslı ise, bunun temâmen aksidir. Kur'ân-ı kerîm, birçok lisâna terceme edilmiş ve tefsîrleri yapılmıştır. Ancak bu tefsîrleri ve tercemeleri **(Kur'ân-ı kerîm)** zan etmek ve ibâdetde, nemâzda okumak yanlışdır.]

Yukarıdaki mektûb, birçok hakikatleri meydâna koymaktadır. İslâmiyyet, Kur'ân-ı kerîmin başka dillere tefsîrini, açıklanmasını aslâ men' etmemiştir. İslâmiyyet, Kur'ân-ı kerîmin, gerek gizli maksadlarla, hâin emellerle, gerekse bilmiyerek, değil başka dillere, arabîye bile yanlış ve bozuk olarak terceme edilmesini yasak etmiştir. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Kur'ân-ı kerîmi kendi anlayışına göre terceme eden kâfir olur)** buyurdu. Herkes, kendine göre ma'nâ verirse, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâları hatalı olur. Her kafadan farklı sesler çıkar. İslâm dîni de, hıristiyanlık gibi anlaşılmaz, bozuk bir hâl alır. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", Kur'ân-ı kerîmin, başından sonuna kadar ma'nâsını Eshâbına bildirdi. Murâd-ı ilâhînin ne olduğunu anlattı. Eshâb-ı kirâm da, bunları Tâbi'îne bildirdiler. Bunlar da kitâblara yazdılar. Böylece tefsîr kitâbı meydâna geldi. Birçok fârisî ve türkçe tefsîr kitâbı ve binlerce din kitâbı basılmıştır. Fârisî tefsîrlerden birisi, meşhûr **(Mevâhib-i aliyye)** tefsîridir.

Bu tefsîri, Hüseyin Vâ'iz kâşiff “rahime-hullahü teâlâ”^[1], Hirât şehrinde, bu hıristiyan madam dünyâya gelmeden üçbuçuk asr evvel yazmıştır. Osmânlı sultânları ve âlimleri, bu tefsîrin çok kıymetli olduğunu bildirmişler, türkceye terceme ederek, (**Mevâkib**) tefsîri ismini vermişlerdir. Madrasda câmi'de la'net olunan kimse, İslâm dînini bozmak isteyen bir zındık, bir islâm düşmanı idi. Kur'ân-ı kerîme yanlış, bozuk ma'nâ verdiği için la'net olunmuştur. Ona la'net edenler, fârisî ve hind dilinde kitâblar yazmış olan büyük islâm âlimleri idi.

Şimdi diğeri bir yabancı kadının bu husûsda neler düşündüğünü inceliyelim. Aşağıdaki satırlar, 1881 ile 1907 [1325] seneleri arasında İstanbulda yaşamış olan İngiliz bayan Dorina L. Neave'ın (**Twenty six years on the Bosphorus** = Boğaziçinde 26 yıl) ismindeki eserinden alınmıştır.

Bayan Neave de, müslimânların kibârlığından, diğeri din mensûblarına karşı gösterdikleri nezâketden bahs etdikden sonra, kendisine göre, İslâm dîninde gördüğü bazı noktalara temâs ediyor ve bunlardan şikâyet ediyor. Şimdi onun yazdıklarını okuyunuz:

(Burada Muharrem âyîni diye bir müslimân merâsimi var. Bu kadar sene İstanbulda kalmama rağmen, ben bu merâsimi görmeğe gitmedim. Çünkü gidenlerin anlattıklarına göre, bu müslimân merâsimi çok fecî, çok vahşî imiş. İnsanlar yarı beline kadar çıplak olarak oraya geliyor, (Yâ Hasen, Yâ Hüseyin) diye bağırarak ellerinde bulunan zincirleri vücûdlarına şiddet ile vurmakta ve kan revân içinde kalmakta imişler).

Bayan Neave dostlarının iştirâk ettiği bir Rıfâ'î âyîni hakkında da şunları yazıyor: (Dostlarımın anlattığına göre, feryâd eden dervişler [ya'nî Rıfâ'îler] bele kadar çıplak bir hâlde, sıraya girmişler. Yüksek sadâ ile şehâdet getiriyor, aynı zemânda yavaş yavaş öne arkaya doğru sallıyorlarmış. Ondan sonra hareketlerini gitdikçe hızlandırarak, bir yandan da korkunç çığlıklar ve nâralar atarak, âdetâ bir nev' vecde gelerek veya sar'a nöbetine kapılarak, kendilerini gayb edinceye kadar havalarda sıçrayıp duruyorlarmış. Ellerindeki bıçakları vücûdlarına saphıyorlarmış. Aralarında, kan içinde kalıp, yere yuvarlananlar da varmış. Bu hâlde iken, onların tam mubârek ve kudsî bir hâle geldiğini kabûl eden

[1] Hüseyin Vâ'iz 910 [m. 1505] de Hirâtta vefât etti.

Türk kadınları, evlerinden getirdikleri hasta çocuklarını iyileşsin diye, onların ayakları altına koyuyormuş. Çünkü, eğer bu Rifâ'iler bu hâlde iken çocukları çiğnerlerse, onların bütün hastalıklardan kurtulacaklarına inanıyorlarmış. Zan ediyorum ki, bu çıldırmış adamların küçük çocukların vücûdlarına basarak yaptıkları tedâvî, muhakkak onları öldürmekte ve böylece, bütün hastalıklardan kurtarmaktadır. Nasıl oluyor da, böyle şeylere inanıyorlar? Bu Rifâ'ilerin, tekkelerinde bağırmaları, tekkenin içini kaplıyan fenâ sarmısak ve nefes kokusu, buraya girenlerin mi'delerini bulandırıyormuş. Bana bunları anlatan dostlarım, (Bu hareketler bize Kurûn-ı vüstâ vahşetlerini hâtırlatdı. Bu kadar ibtidâî âdetleri, hiçbir yerde görmedik. Bu mahûf, dehşetli manzara karşısında, hasta olduk) dediler.)

Şimdi bu iki yazıyı biraz dahâ tedkîk edelim. Bayan Müller yazdıklarında haklıdır. İslâm dînini oldukça iyi tedkîk etmiştir. Bayan Neave ise, temâmen hatâ etmektedir. İslâm dîni ile hiçbir alâkası olmıyan câhillerin ortaya çıkardıkları, Muharrem âyîni ile, yine islâm dîni ile hiçbir alâkası bulunmıyan Rifâ'î âyînini, islâm dîninin esâslarından zan etmiş, bu dînin vahşî ve ibtidâî olduğu kararına varmıştır. Bu âyinleri seyyid Ahmed Rifâ'î hazretlerinden^[1] sonra, din câhilleri uydurmuşlardır. Bir islâm memleketinde senelerce oturduğu hâlde, yüzlerce medresede, okutulan fen ve din derslerini ve câmi'lerde yüzbinlerce müslimânın abdest alarak tam bir beden ve kalb temizliği ile, büyük bir huşû' ve nizâm içinde kıldıkları nemâzları görmiyerek, kulaktan duyduğu bir şeyin aslını dahî tahkîk etmeden, islâm dînini tahkîr etmek, birçok Avrupaîların yaptığı hatâlı işdir. Bunun da sebebi, koyu bir hrıstıyanlık teassubu ve islâm düşmanlığıdır.

Bayan Georgina Müllerin teklîf ettiği Kur'ân tercemesi ve dînin dünyâ çıkarlarına âlet edilmemesi, hakîkî din âlimlerinde ve bunlara tâbi' olan hükûmetlerde her zemân tehakkuk etmiştir. Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" haber vermiş olduğu, yetmişiki çeşid bozuk fırkadaki kimselerin ve islâm dînini içerden yıkan bölücü tarîkatçıların uydurma âyînleri de, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" kitâbları sâyesinde İslâm dîninden uzaklaştırılmıştır. Bu büyük âlimler, Muharrem merâsiminin ve Rifâ'î denilen tarîkatçıların, uydurma âyînlerinin islâm dîni ile hiçbir alâkası olmadığını, bütün dünyâyâ bildirmiş-

[1] Seyyid Ahmed Rifâî, 578 [m. 1183] de Mısırda vefât etdi.

lerdir. Böyle âyinler, islâm devletlerince men', yasak edilmiştir. Bunlar, **(Fetâvâ-i hadîsiyye)** de ve **(Mektûbât)**'ın 266. cı mektûbu sonunda ve **(Hadîka)** ve **(Berîka)**da bildirilmiş, harâm olduklarına fetvâ verilmiştir.

Müslimânlık, oyun, müzik, sihrbazlık, hokkabazlık yapmak değildir. Osmânî devletinın Şeyh-ül-islâmlarından büyük âlim Ahmed ibni Kemâl efendi "rahime-hullahü teâlâ"^[1] **(El-münîre)** kitâbında diyor ki, "Şeyhe ve mürîde ilk lâzım olan şey, islâmiyyete uymaktır. İslâmiyyet, Allahü teâlânın emr ve yasak ettiği şeyler demektir. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Bir kimsenin havada uçduğunu ve deniz üzerinde yürüdüğünü yâhud ağzına ateş koyup yutduğunu görerseniz, fekat sözleri ve işleri islâmiyyete uygun olmazsa, onun büyücü, yalancı, sapık ve insanları doğru yoldan sapdırıcı olduğunu biliniz!)**". Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime hümullahü teâlâ" bildirdiği hakîkî islâm dîni, bütün hurâfelerden uzak, akl-ı selîme muvâfık bir dindir. İslâmiyyetde ilâhî kitâb, Kur'ân-ı kerîmdir. Kur'ân-ı kerîmde, yalnız Allahü teâlâyâ ibâdet vardır ve bu ibâdet şekli de, Onun tarafından bildirilmiş olup, en kibâr, en vakarlı, en sıhhî ve ubûdiyyete, kulluğa en münâsib şeklerdir. Kur'ân-ı kerîmde bildirildiğine göre, bütün müslimânlar Allahü teâlânın indinde müsâvîdir, eşittir. Müslimânın müslimân üzerine üstünlüğü ancak ilm ve takvâ ile dir. Takvâ, Allahü teâlâdan korkmak demektir. Kur'ân-ı kerîmde, Hucürât sûresi 13. âyetinde meâlen, **(Allahü teâlânın indinde en kıymetli, en üstününüz Ondan en çok korkmanızdır)** buyurulmuştur. Kur'ân-ı kerîmde, insanları müslimân yapmak için, hiçbir şiddete, hiçbir zorlamağa yer verilmemiş, bil'aks yasak edilmiştir. Cihâd, îmânî, islâmî teblîğ etmek, bildirmek için yapılır. İmân ettirmek için yapılmaz. Kur'ân-ı kerîmde insanlara dâimâ merhamet ve şefkat emr olunmaktadır. Bu emrlere kıymet vermiyenlerin müslimânlıkla irtibâtı kalmamıştır.

Bugünkü Kitâb-ı mukaddesde hâlâ Allahü teâlânın emrlerinden kalmış parçalar vardır. Bu kısımlar, Kur'ân-ı kerîm gibi, insanlara, şefkati, merhameti emr etmektedir. İslâm âlimleri, Tevârât ve İncilde bulunan ve islâm dînine uygun olan kısımların Allahü teâlânın kelâmı olduğunu kabûl etmektedirler. Nasrâniyyet, esâsında (Bir Allah)a îmânî emreden bir din idi. Teslîs denilen (üç Tanrı) fikri, yehûdîlerin nasrâniyyeti yıkma fe'âliyyetlerinden

[1] Ahmed ibni Kemâl, 940 [m. 1534] de vefât etdi.

ve yanlış tefsîrden ileri gelmiştir. İsâ aleyhisselâm, (sağ yanağınıza tokat atan kimseye sol yanağınızı da çevirin) demekde, kendisine zulm ve eziyet yapanlar için (Allahım! Onların günâhlarını afv et! Çünkü onlar, ne yaptıklarını bilmiyorlar) diye yalvarmaktadır. Peki, her iki din de şefkatden ve merhametden bahs ederken, her iki din de sabr, hüsn-i zan esâsı üzerine kurulmuşken, niçin asrларca, birbirine karşı bu kadar nefret ve gaddârlık hâsıl olmuş? Bu gaddârlıkları ve zulmleri, yalnız hıristiyanlar yapmışlardır. Bunu kendileri de i'tirâf etmektedirler.

Yukarıda bildirilen korkunç hâdiseler, hıristiyan papazların ve hıristiyan târifçilerin eserlerinden alınmıştır. Eğer bu bilgileri islâm âlimlerinin eserlerinden almış olsaydık, belki şübheye sebep olabilirdi. Müslimânlarla karşı yapılan bu vahşet, bu zulm ne kadar devâm etdi? Bunu, Engizisyon mahkemelerinin ne kadar devâm ettiğini ecnebî menba'lardan meydâna çıkaralım. Avrupa menba'larına göre, Engizisyon mahkemeleri, 578 [m. 1183] den 1222 [m. 1807] senesine kadar tam altı asr devâm etmiş, İtalya, İspanya ve Fransada kurulan bu korkunç mahkemelerde, sayısız insanlar, yâ din uğruna, yâ da papazların maddî menfe'atleri uğruna veyâ yeni fikrler ortaya koyduğu için, haksız yere öldürülmüş, yâhud diri diri yakılmış veyâ muhtelif işkencelerle telef edilmiştir.

İspanyadaki yehûdilerle müslimânlar temâmen imhâ edilinceye kadar, bu mahkemelerde sürünmüşler, oğlunu bile bu mahkemelerde i'dâma mahkûm etdiren İspanya kralı beşinci Ferdinand^[1], (İspanyada artık ne müslimân, ne de dinsiz kaldı) diye iftihar etmiştir. Engizisyon mahkemeleri, yalnız diğer dinlerden olanları değil, bütün münevverleri yok ediyor, fennin ve ilmin ortaya koyduğu yenilikleri günâh sayıyordu.

Dünyânın küre şeklinde [yuvarlak] olduğunu ve döndüğünü müslimânlardan öğrenerek, Avrupalılara nakl eden Galile bile, bu beyânâtından dolayı, engizisyon mahkemesine sevk edilmiş, ancak sözünü resmen geri alarak halâs olabilmiş, kurtulabilmişti. Bu engizisyon mahkemelerini papazlar idâre ediyor, bütün mu'âmelât gizli yapıyor, ictimâ'ları, muhakeme hey'eti toplantıları kapalı cereyan ediyordu. Engizisyon mahkemeleri insanlık târifhinin lekesi, hıristiyanlığın yüz karasıdır. İspanyada engizisyonu Napoleon Bonaparte 1222 [m. 1807] senesinde birçok müşki-

[1] Ferdinand 922 [m. 1516] de öldü.

lât ile kaldırmış, onun düşmesinden sonra, tekrâr canlanan bu vahşet ancak 1250 [m. 1834] de târîhe karışmıştır. Adedi pek fazla olan engizisyon mahkemelerinin kaç kişiyi ölüme mahkûm ettiği kat'î olarak ma'lûm değil ise de, milyonları aşdığı muhakkaktır. Çünkü, yalnız İspanyada küçük bir engizisyon mahkemesinin 28.000 kişiyi ölüme mahkûm ettiğini söylersek, adedi pek fazla olan bu mahkemelerin kaç kişiyi i'dâm ettiği düşünülebilir. Harputlu İshak efendi "rahime-hullahü teâlâ", (**Diya-ül-Kulûb**) kitâbında hıristiyanların müslimân ve yehûdîlere, katoliklerin de protestanlara ve protestanların katoliklere (din için) yaptıkları tecâvüzlerin, zulmlerin ve katliâmın bir hesabını çıkartmıştır. Buna göre, haçlı seferlerinde, İmperatör Theophil ve eşi Theodora zemânlarında yapılan, (hıristiyan olmaları [imhâ] öldürme) savaşında, Papa yedinci Gregorius tarafından verilen emr üzerine, yapılan toplu i'dâmlarda, Ondördüncü asrda insanları zorla hıristiyan yapmak için girişilen toplu öldürmelerde, Endülüs devletinde bulunan müslimân ve yehûdîlerin imhâ edilmesinde, katoliklerin Sen Bartelmi gecesinde ve ondan sonra İrlandada yaptıkları protestanları yok etmek cinâyetlerinde, İngiliz kraliçesi Elizabethin katolikleri katletmesinde ve buna benzer vahşetlerde, asgarî 25 milyon insanın hayatını gayb ettiğini hıristiyan târîhçiler yazmaktadır.

Bunlara Rusların 1321 [m. 1903] senesinde orta Asyada ve 1917 de Bolşevik [komünist] ihtilâlinde ve ondan sonra ve İkinci Cihan harbinden sonra bütün dünyâda ve bilhassa 1406 [m. 1986] senesinde Efganistânda yaptıkları toplu katliâmın da ilâve edilirse, rakam çok dahâ büyüyecektir.

Yukarıda yazılı ve çoğu hıristiyan kitâblarından alınan vesikâlardan şu hakikat meydâna çıkmaktadır:

1 — İslâm dîni, hiçbir zemân, vahşet dîni olmamış, müslimânlar, hiçbir zemân hıristiyanları imhâ için tecâvüz etmemiş, aksine icâbında onları himâye etmiştir.

2 — Buna mukâbil hıristiyanlar, birbirlerini müslimân ve yehûdîlere ve farklı mezhebe mensûb dindaşlarına karşı tahrik etmiş, onları muhtelif mezâlîme tâbî tutmuş, her vahşeti yapmış, İsâ aleyhisselâmın dînini bir vahşet dînine çevirmişlerdir.

Bu gibi vahşetleri idâre edenler, kendi şahsî menfe'atleri [çıkarları] için veyâ memleketlerine iyilik yaptıklarını zan ederek, yâhud yağma yapmak için veyâ kin ve intikâm hissi ile, kısaca din

ile hiçbir alâkası olmayıyan sebeplerden veyâ sırf din için ma'sûm insanların canına kıymışlardır.

Din, tertemiz ahlâk sâhibi olmağı emr eden, sırf merhamet, muhabbet ve büyüklere itâ'at, küçüklere şefkat emr eden, insanları doğru yola götüren, şahsî menfe'atler için kullanılması en büyük günâh olan (ALLAHÜ TEALÂNIN RÂZİ OLDUĞU YOL)dur. Dîni siyâsete [politikaya] âlet etmek, yâhud başka zararlı maksadlar ve menfe'atler için kullanmak, birtakım câhilleri, din ismi altında, tahrîk etmek çok büyük bir günâhdır. Gafûr ve rahîm olan Allahü teâlâ, en çok bu ma'siyeti zem etmekde, kötölemektedir. Müslimânları öldürtmek için, kendi mukaddes kitâbının emrine karşı çıkıp, insan toplayan bir papa, bir kardinal, din adamı sayılır mı? (Din elden gidiyor) diye müslimânları kendi pâ-dişâhları veyâ devlet adamları aleyhine kışkırtan yobazların islâmîyyet ile ne alâkası vardır? Elhamdülillah ki, bugün artık din ve fen yobazlarının arkasından koşacak câhiller, ahmaklar pek kalmamışdır. Bugün hıristiyan gençleri ile müslimân gençleri, birbirlerinin dilini öğrenmekte, sür'atli nakl vâsıtaları [araçları] sâyesinde, kolayca birbirlerinin memleketlerine giderek, birbirleri ile tanışmakta ve anlaşmaktadır. Şimdi, hıristiyanlar da müslimânlığın vahşî bir din olmadığını görmekde, aslında iki dînin de aynı esâsları emr etdiğini anlamaktadırlar.

Bugün, birçok hıristiyanlar, târîhde okudukları hıristiyan zulmlerinden dolayı çok müteessir olduklarını, artık kendilerinin böyle düşünmediklerini, aksine islâm dînini en medenî din ve hakîkî müslimânları da kâmil, medenî, güzel ahlâklı, sevimli insan olarak tanıdıklarını bildirmektedirler. Hattâ, bunun aksini iddi'â edenlere gereken cevâbı kendileri vermektedirler. Düâ edelim ki, artık bundan sonra, insanlar, (DİN) olarak İslâm dînini tanınsınlar ve onu şahsî ve âdî maksadlar için kullananlarla ve onu öğrenmeğe mâni' olanlarla mücâdele ederek, onların pençelerine düşmüş olan esîr milletleri, işkenceleri altında inleyen zevallı insanları hürriyete, insan haklarına kavuşdurmak için çalışsınlar! Allahü teâlâ, bütün insanlara, kendi indinde yegâne hak din olan islâmîyyet ile şereflenmeği ve Ona tam tâbî' olmağı nasîb eylesin. Âmîn.

***Hudâ Rabbim, Nebîm hakka Muhammeddir Resûlullah.
Hem islâm dînidir, dînim; kitâbımdır kelâmullah.
Akâidde, Ehl-i sünnet oldu mezhebim hamdolsun.
Amelde, Ebû Hanîfe mezhebi, mezhebim vallah.***

MÜSLİMÂNLAR CÂHİL DEĞİLDİR

Müslimânlık ve müslimânlar hakkında yazılı garblıların kitâb-larında veyâ neşr ettikleri seyâhatnâmelerde, müslimânların çok câhil olduğu, Asya ve Afrikada kendileriyle temâs ettikleri müslimân halkın çoğunun okuma yazma bile bilmedikleri, 18. asr ile 19. asr arasında medenî ve fen sâhasında ism yapmış olan fen adamları arasında bir tek müslimân isminin bulunmadığı yazılıdır. Hattâ, islâm dîninini terakkîye mâni' olduğunu iddi'â edenler bile çıkmıştır. Ba'zıları da, müslimânların câhillik yüzünden, hıristiyanlık dîninini büyüklüğünü kavrayamadıkları ve bu sebebden dolayı, misyonerlerin bütün gayretine rağmen, onların hıristiyanlığı kabul etmediklerini ileri sürmektedirler.

Târîhi tedkîk edecek olursak, mes'elenin aslının hıristiyanların iddi'âlarının temâmen aksi olduğunu görürüz. Çünkü, islâmiyyet, ilmi dâimâ medh, müslimânları dâimâ ilme teşvîk etmiştir. Zümer sûresi, dokuzuncu âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir)** buyurulmuştur. Peygamberimiz ise "sallallahü aleyhi ve sellem", **(İlm Çinde bile olsa, gidin öğrenin)** ve **(Nerede ilm varsa, orada müslimânlık vardır)** ve **(Bütün müslimân erkeklerine ve bütün müslimân kadınlara, ilmi aramak, öğrenmek farzdır!)** emrini vermektedir. İslâmiyyetde ilm, ibâdet ile ve âlimin mürekkebi, şehîdlerin kanı ile müsâvî tutulmaktadır. Müslimânların hıristiyanlığı kabul etmemeleri, islâm dîninini hıristiyanlıktan çok dahâ mantıkî, çok dahâ doğru olmasından ileri gelmektedir. İslâmiyyetde ilmin ve fennin ne kadar mühim olduğunu **(Müslimânlık ve Hıristiyanlık)** faslında tafsilatlı olarak bildirdik. İslâm dîni, gericî bir din değil, aksine, bütün yeniliklerin devâmlı ta'kîb edilmesini ve hergün yeni şeyler keşfetmeği, ilerlemeği emr eden bir dindir. Bundan dolayı, islâmiyyetin başlangıcından itibaren, ilm adamlarına çok ehemmiyyet verilmiş, ilmî, fennî ve teknik tecribeler yapılmış, müslimân Arablar, tıbda, kimyâda, astronomide, coğrafyada, târîhde, edebiyâtta, matematikte, mühendislikde, mi'marlıkta ve bunların hepsinin temeli olan, güzel ahlâk ve ictimâ'î [sosyal] bilgilerde, en mükemmel dereceye vâsil olmuşlar, bugün dahî ta'zîm ile yâd edilen kıymetli âlimler, hakîmler, mütehasıslar, üstâdlar yetiştirmişler,

dünyânın hocası, medeniyetin rehberleri olmuşlardır. O zemân, yarı vahşî olan Avrupahlılar, fennî bilgilerini İslâm üniversitelerinde öğrenmişler, hattâ Papa Sylvester gibi, hıristiyan din adamları bile Endülüs Üniversitelerinde okumuşlardır. Bugün, hâlâ Avrupa dillerinde kimyâya, (Chemie) ve cebire [Arabî El-cebir kelimesinden] (Al-gebra) ismi verilmektedir. Çünkü bu ilmler, evvelâ müslimân Arablar tarafından dünyâya öğretilmiştir.

Avrupahlılar, dünyâyı tepsi gibi düz ve etrâfı duvarlarla çevrili zan ederken, müslimânlar, ilk olarak, dünyânın kürevî [yuvarlak] olduğunu ve döndüğünü buldular. Mûsul civârında, Sincar sahrâsında, Tûl dâireleri [meridyenin] uzunluğunu ölçdüler ve bugünkü rakamları elde etdiler. Bundan başka, müslimân Arablar, son derecede câhil ve müteassıb olan, Kurûn-u vüstâ [Orta çağ] papazlarının men' etdiği, eski Yunan ve Roma felsefe kitâblarının tercemesi işini ele almış ve bunların ortadan kalkmasına, yok olup gitmesine mâni' olmuşlardır. Bugün, insâflı hıristiyanların kabûl ettiği gibi, hakîkî Rönesans, ya'nî (Eski kıymetli ilmlerin avdet etmesi) İtalyada değil, Abbâsîler zemânında, Arabistânda başlamıştır ki, Avrupadaki rönesansdan çok çok öncedir. Ne yazık ki, bu büyük terakkî 17. asrda birdenbire hızını gayb etmiştir. Bu felâkete, *(Hıristiyanların yaptığı her şey müslimânlara harâmıdır. Bunları kabûl eden veyâ onlar gibi yapan müslimânlar, kâfir olur)* diyerek, müslimânların, yeni keşfleri ta'kîb etmesine mâni' olan mason ve yehûdî siyâseti ve bunlara aldanan din câhili yobazlar sebep oldu. Müslimânların son zemânlarda, ilm sâhasında en büyük rehberi, Osmânlılar idi. Bütün hıristiyan âlemi bu islâm devletinin, dünyâdaki terakkilere ve keşflere kaydsız kalması için siyâsî ve askerî hücumlara geçdiler. Bir taraftan, haçlı saldırıları, bir taraftan da, bunların ihdâs ettikleri, bid'at sâhibi müslimânların yıkıcı ve bölücü çabaları, Osmânlıların fen ve teknikde rehberlik yapmalarına mâni' oldular. Türkler, dışardan ve içerden yapılan saldırılardan dolayı, çok zarara uğradılar. Te'sîrleri fazla olan yeni silâhlar yapamadılar. Memleketlerinin büyük kaynaklarından lâyiki ile fâidelemediler. Kendi vatanlarında sanâyî'yi ve ticâreti yabancılara kapdirdılar. Fakîr düşdüler.

Dünyâda, her gün, her sâhada birçok yenilikler yapılmaktadır. Bunları biz, devâmlı tâ'kîb etmeğe, öğrenmeğe ve öğretmeğe mecbûruz. Yalnız sanâyî'yi ve teknik sâhasında değil, din ve ahlâk üzerinde de ecdâdımız gibi olmamız, gençlerimizi îmânlı, güzel ahlâk-lı yetiştirmemiz lâzımdır. Size küçük bir misâl verelim:

Türkler güreşde bütün dünyâda (yenilmez) sayılıyordu. Hakî-

katen milletler arası gürüş müsâbakalarında dâimâ birinci geliyorlardı. Hâlbuki, son senelerde, gürüşde hiçbir varlık gösteremedik. Neden biliyor musunuz? Çünkü Avrupalılar, evvelce gürüşü bilmiyorlardı. Bunu bizden öğrendiler. Fekat, gürüşü son derecede islâh ederek, ona yeni ve hızlı hareketler, yeni oyunlar, yeni teknikler ilâve etdiler. Biz, hâlâ eski tarzda isrâr ediyoruz ve onu da bilmiyoruz. Hâlâ gürüşdeki yenilikleri iyice incelemedik. Hâlâ yabancı gürüşçilerden ders almak istemiyoruz. Onlar da, ortaya koydukları yeni oyunlar sâyesinde, bizim gürüşçileri tuttukları gibi, yerden yere vuruyorlar. İşte dünyâ işlerinde bizden dahâ iyisini bilen ve yapandan, muhakkak fâidelenmemiz lâzımdır. Her şeyi dahâ iyi bildiğini zan eden kimse, yâ aklsız bir budala veyâ bir rûh hastasıdır.

Dînimiz, din bilgileri ile fen bilgilerini birbirinden ayırmıştır. Din bilgilerinde, islâm ahlâkında ve ibâdetlerde en ufak bir değişiklik yapmağı şiddet ile men' etmiştir. Dünyâ işlerinde, fen bilgilerinde ise, her değişikliği yapmağı, bütün yeni keşfleri öğrenmemizi ve yapmamızı emr etmiştir. Son senelerde Osmânlı devletini ele geçiren sözde aydınlar, dînimizin bu emrinin tâm tersini yaptılar. Masonlara aldanarak, din bilgilerinin değişdirmeye, dînin esâslarını yıkmaya çalışdılar. Avrupanın fende ilerlemesine, yeni keşflere gözlerini kapadılar. Hattâ fen bilgilerine, modern tekniğe uymak isteyen ilericiler türk sultânlarını şehîd etdiler. Masonların elinde maşa olarak, ilerlemeği, teknikde değil de, dinde reform yapmakda, bölücülükde aradılar. Çok şaşılır ki, din bilgilerinin nezâhetine dokunmak, son senelere kadar, siyâsî partiler arasında da devâm etdi. Kendi partilerini desteklemedikleri için, siyâsete karışmayan hâlis müslimânlara kâfir diyecek kadar gâfil politikacılar türedi. Allahü teâlâya şükürler olsun ki, bu temiz, asıl milleti felâkete sürükleyenlere (**Dur**) diyen kurtarıcılar yaratdı. Yoksa, mübârek dînimizden ve güzel vatanımızdan mahrûm olacak, komünistlerin pençelerine düşecekdik. Elhamdülillah alâ hâzih-ini'meh!

Türkiyede bugün [m. 2000de vakf üniversiteleri ile birlikde] 57 üniversite vardır. Müslimân türk gençleri modern dünyevî ilmleri ve fenleri öğrenmeye ve diğer müslimân memleketlere rehber olmağa çalışmaktadır. 1981-82 yılında Türk üniversitelerine gelen müslimân memleketlerin talebeleri birkaç bini bulmuşdur. Şimdi, size insâflı bir Avrupalının müslimân memleketlerindeki fennî çalışmalar hakkında neşr etdiği bir makâleyi takdîm edeceğiz. Bu makâleyi yazan Jean Ferrera isminde bir Fransız olup, makâle (**Science et Vie**) dergisinin 724 sayılı nüshasında Ocak 1978 yılında neşr

edilmiştir. Makâlenin başlığı: (**Les Universites du Petrole** = Petrol üniversiteleri)dir. Ferrera makâlesinin bir bölümünde şöyle diyor:

(Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem”, 632 senesinde Medîne'de sevgili zevcesi Âişenin kolları arasında vefât etdi. Onu tâ'kib eden senelerde, bugün Sü'ûdî Arabistân denilen yerden hareket eden müslimânlar, Atlantik okyanusundan Amur nehrine kadar genişleyen çok büyük bir İslâm İmperatörlüğü kurdular. Müslimânlar son derecede kuvvetli, sabırlı, cesûr olmakla berâber, harbleri kazanınca, büyük merhamet gösteriyorlardı. Geçtikleri her yerde, birçoğumuzun hâlâ bilmediği büyüklükte, bir medeniyet kurdular. Bağdâddan Kurtubaya kadar, geniş bir sâhada kurulmuş olan islâm üniversiteleri, o zemân çok bilgisiz olan Avrupalıların tanımadıkları ve hattâ ortadan kaldırmağa çalıştıkları eski medeniyetleri yeniden canlandırdı. Ptoleme [Batlemys]nun, Euclidein (Oyklid), Archimedin eserlerini Arabîye terceme eden müslimânlar, bunlarla birlikde Hind fen adamlarının da eserlerini kendi dillerine nakl ederek, onları da tedkik etdiler ve bunları bütün dünyâya neşr etdiler. Sekizinci asrda ilk def'a olarak (Aix-la-Chapellede Charlemagne) serâyını, Halîfe Hârûnürreşîd nâmına ziyârete gelmiş olan müslimânlar, serâydaki insanların bilgisizliğine ve çoğunun okuma yazma bilmediğine hayretde kalmışlardı. Müslimânlar, dokuzuncu asrda Avrupalılara ilk olarak rakamları ve sıfırı öğretdiler. Vâkia, (**sıfır**) ilk olarak Hindliler tarafından bulunmuşdu. Fekat, onu Avrupalılara müslimânlar nakl eyledi. Bunun gibi, müsellesât ilmini [trigonometriyi] de Avrupalılara öğreten yine müslimânlar oldu. Önce, sinüs [Ceyb] ve cosinüs [Teceyyüb]ü, sonraları ise, bütün müsellesâtı [trigonometriyi] Avrupalılar, müslimân üniversitelerinde öğrendiler. Dokuzuncu asrdan onikinci asra kadar, dünyâda ne kadar ilmî veyâ teknik bir inkişâf varsa, ancak müslimân üniversitelerinde öğreniliyordu.

[Osmânlı devletinde sayısız ilm ve fen adamları yetişdi. Bunların bugünkü medeniyete yapmış oldukları büyük hizmetler, bir rakıddan kıymetli kitâblarından anlaşılmalıdır. Bunlardan biri, İstanbulda Yavuz Sultân Selîm “rahime-hullahü teâlâ^[1] Câmî'inin Muvakkiti ve refs-ül-müneccimîn olan Mustafâ bin Alî efendidir “rahime-hullahü teâlâ”. 979 [m. 1571] de vefât etmiştir. (**İ'lâm-ül-ibâd**) ismindeki coğrafya ve (**Teshîl-ül-mûkat fî-ilm-il-evkât**), (**Tey-sîr-il-kevâkib**), (**Kifâyet-ül-vakt fî-rub'-i dâire**) astronomi kitâbla-

[1] Sultan Selîm, 926 [m. 1520] de vefât etdi.

rında şaşılabacak bilgiler vardır. 874 [m. 1469] da vefât etmiş olan Abdül'azîz Vefâînin “rahime-hullahü teâlâ” (**Kifâyet-ül-vakt li-ma'rifet-i dâir**) kitâbı da, bugünkü astronomiyi anlatmaktadır.]

Tıb hakkında eski Yunanlılar tarafından yazılan eserler, Kurûn-u vüstâda [Orta çağda] câhil hıristiyanlar tarafından yakılmış olduğundan, bunların aslları bugün elimizde bulunmuyor. Bunlardan şurada burada kalarak, bu barbarca imhâdan kurtulmuş olan parçacıklar, Bağdâdlı Hüseyin ibni Johag tarafından arabîye terceme edilmiştir. Bu meşhûr hakîm, Eflâtun ve Aristonun eserlerini de arabîye terceme etmiştir.

Memûn halife zemânında Bağdâdda yetişen, hesâb, hendese ve ilm-i heyet âlimi üç kardeşden Muhammed bin Mûsâ Harezmî, güneşin irtifâ'ını ve Erđin Ekvatörü uzunluğunu ölçmüş ve nemâz vaktlerini ta'yîn eden Üsturlâb [Rub'ı dâire] âletlerini yapmıştır. Cebr ilmindeki kitâbı ingilizceye ve Üsturlâb kitâbı latinceye terceme edilmiştir. 233 [m. 847] de vefât etmiştir.

Müslimân astronomlar dünyânın küre şeklinde olduğunu isbât ederek, Avrupalıların, (Dünyâ tepsi gibidir, denizlerde çok gidilirse aşağı düşülür) inancını yıkdılar. Doğru bir şekilde arzın çevresini ölçmeyi başardılar. Avrupalılara birçok şey öğreten ve Rönesansı hâzırlayan Abbâsî İmperatorluğu, ne yazık ki, yavaş yavaş parçalanmaya başladı ve 656 [m. 1258] de Moğollar Bağdâdı zapt etdiler. Yakıp yıkdılar ve böylece müslimânların kurdukları büyük medeniyet ortadan kalkdı. Acabâ şimdi vaz'ıyyet nasıldır? İslâm medeniyetinde yeni bir rönesans [yeniden canlanma] beklenebilir mi?

Kurûn-u vüstâda [Orta çağda] müslimânlar, altın, kıymetli bahârat ve kokulu ağaçlar [öd ağacı, günnük ve benzerleri] ararlar, bunların bir kısmını Avrupalılara ihrâc ederlerdi. [Süleymân “aleyhisselâm” zemânında olduğu gibi.] Bugün siyâh altın, ya'nî petrol, bunların yerini tutmuştur. Acabâ müslimânlar, vaktile büyük İskenderin^[1] veyâ Napolyonun te'sîs etdikleri imperatorluklar kadar büyük olan devletlerini yeniden kurmağı başarabilecekler mi? Arablar bugün petrol sâyesinde zengindir. Ellerindeki bu zengin hazînedan fâidelenerek kuvvetlenmeğe çalışıyorlar. Bunun için ne yapmak lâzım geldiğini bize Kuveyt tedkîk [Araştırma] Merkezi müdürü Prof. Muhammed el Şamalı şöyle anlatdı: (Her şeyden evvel, ilm, fen alanında ilerlememiz lâzımdır. Bunun için,

[1] İskender, milâddan 323 sene evvel öldü.

ilmî, fennî tedkikâtımızı sıklaştırmamız, bir yandan da, ilm adamı yetiştirmemiz îcâb etmektedir.))

Fransız muharriri Ferreranın makâlesinden alınan kısım burada bitmektedir.

İslâm âlimleri diyor ki, **(İslâm ilmleri)** iki kısımdır: Birincisi **(Din bilgileri)**, ikincisi **(Fen bilgileri)**dir. İslâm âlimi olmak için, her ikisini de öğrenmek lâzımdır. Din bilgilerini öğrenmek ve yapmak, her müslimâna lâzımdır. Ya'nî **(Farz-ı ayn)**dir. Fen bilgilerinden lâzım olanları yalnız bu işle meşgûl olanların öğrenmeleri ve yapmaları lâzımdır. Ya'nî **(Farz-ı kifâye)**dirler. Bu iki farzı yerine getiren millet, muhakkak ilerler. Medenî olur. Kur'ân-ı kerîmde, Şûrâ sûresinin yirminci âyetinde, Allahü teâlâ meâlen, **(Bir kimse, dünyâ ni'metlerine kavuşmak isterse, ona istediğini veririm. Âhîret ni'metlerini istiyene de, istediğini veririm)** buyurmuşdur. İstemek, lâf ile olmaz. Sebebe yapışmak, ya'nî çalışmak lâzımdır. Allahü teâlâ, dünyâ ni'metlerine ve âhîret ni'metlerine kavuşmak için, çalışanlara, dilediklerini vereceğini va'd ediyor. Müslimân olsun, olmasın, dünyâ ni'metlerini beğendiğim gibi çalışan herkese, veririm buyuruyor. Avrupalılar, Amerikalılar, komünistler, böyle çalışdıkları için, dünyâ ni'metlerine kavuşuyorlar. Kurûn-ı vüstâdaki müslimânlar, böyle çalışdıkları için, medeniyet rehberi olmuşlardı. Abbâsîlerin ve Osmânîlilerin son zemânlarında, iç ve dış düşmanların, ya'nî din düşmanı olan masonların te'sîrleri ile, fen bilgilerini öğrenmekten ve öğretmekten, fen ve san'at üzerinde çalışmaktan mahrûm edildiler. Hükûmet idâresini ele geçiren câhil ittihâtcıların bu gerilemeğe te'sîri çok oldu. Bu sebep ile mu'azzam devletleri çökdü. Din bilgisi, îmân, ibâdet ve ahlâktan ibâretidir. Bu üçünden biri noksan olursa, din bilgisi, temâm olmaz. Noksan olan şeyin fâidesi olmaz. Eski Romalılarda, Yunanlılarda ve Avrupadaki, Asyadaki devletlerde, fen bilgisi vardı. Fekat din bilgisi noksan idi. Bunun için, fen ve teknikde nâil oldukları ni'metleri kötü yerlerde kullandılar. Bir kısım san'at eserlerini zevklerde, fuşlarda kullandılar. Bir kısmı da, teknik vâsıtalarını, insanlara zulm, işkence yapmakda kullandı. Medenî olmaları şöyle dursun, parçalandılar, yıkıldılar, yok oldular.

Şimdi de müslimân olmıyan sosyalist memleketlerde, fen bilgileri ileri ve teknik başarıları, ağır sanâyî'leri göz kamaşdıracak derecede ise de, din bilgilerinin üç kısmından da mahrûmdurlar. Medenîlerin değil, vahşîlerin bile yapamıyacakları kötülükleri yapıyorlar. İslâm ilmlerine sâhib olmıyan böyle devletler, yok ol-

mağâ mahkûmdurlar. Târîh tekerrürden ibâretidir. Sü'ûdî Arabis-tânın ve benzerlerinin, târîhden ibret alarak, yalnız dünyâ ni'metlerine kavuşmak için çalışmakla kalmayıp, îmânlarını ve ahlâklarını düzeltmeleri lâzımdır. Yalnız fende ilerlemeleri, onları medeniyete kavuşturamayacak, felâket ve izmihlâlden, mahv olmandan kurtaramıyacaktır.

Türkiye, bugün ecdâdı gibi çalışmakta, diğer müslimân milletlerin fen bakımından rehberi vaziyetindedir. Fekat ba'zı gençler, fen, i'mâr ve tabâbet üzerinde çalışmak, bütün yeni keşfleri incelemek yerine, politika oyunlarına âlet olur, gruplara ayrılır, sapık kuruluşlara katılır, birbirini buğazlamağa kalkarsa, yazık onlar için verilen emeklere ve yazık onlar için taşıdığımız ümmîdlere! Yazık zevâllî vatanımıza! Gençlerimizi böyle zararlı düşüncelerden, sapık fikrlerden, yanlış yollardan koruyan birinci kudret, kalbin temiz ve ahlâkın güzel olmasıdır. Bu iki fazîletin menba'ı da dindir. Çünkü islâmîyyet, dâimâ tekrarladığımız gibi, insanın fenâ iş yapmasını, yanlış yollara sapmasını önler. Onu, memleketine, memleket büyüklerine bağlar. Ona, en doğru yolu gösterir. Burada mak-sadımız, hakîkî islâm bilgilerinin öğrenmektir. Yoksa din ismi altında gençleri yanlış yola sürükleyen zındıkların, münâfikların ileri sürdüğü yanlış, sapık fikir ve inançlar değil! İslâm dîni, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi yapıcıdır. Hiçbir zeman yıkıcı ve bölücü olmamıştır. Ey sevgili gençler! Sizden, ittihâtcıların ortaya çıkardıkları yıkıcılık, bölücülük isteyenlerden kaçınız! Çünkü bunlar, İslâmîyyetin ve memleketimizin düşmanıdır.

***Beterdir günbegün hâlim, begâyet, yâ Resûlallah!
Düzelsin artık ef'âlim, inâyet yâ Resûlallah!***

***Azıtdı bu denî nefsim, beni şeytâna uydurdu.
Ne mümkün bunca isyânla, dehâlet yâ Resûlallah!***

***Aceb kâbil mi kurtulmak, hevây-i nefs-ü şeytândan?
Erişmezse, eğer senden, hidâyet yâ Resûlallah!***

***Gelince feyz-ü ihsânım, günâhkâr kimseye bir ân,
Onun râhu, dü-âlemde, selâmet yâ Resûlallah!***

***Emri, nehyi ta'zîm etdim, harâma demedim halâl.
Her günâhın sonu oldu, nedâmet yâ Resûlallah!***

***Ey ins-ü cinnin Resûlü, insanların en üstünü,
İhlâsıma bağışla kıl, şefâ'at yâ Resûlallah!***

DİNLER, AKÎDELER ve DİN İLE FELSEFENİN FARKI

Allahü teâlâ birdir. Ona giden yol da birdir. Din, Allahü teâlâyı tanıtan yol olduğuna göre, dünyâda tek bir din olması gerekir. Hâlbuki, bugün dünyâ yüzünde birbirinden farklı dinler ve muhtelif akîdeler vardır. Fekat dikkat edilecek olursa, tek Allahın gönderdiği, müsevîliğin ve îsevîliğin ve müslimânlığın aynı îmân esâs-ları üzerine kurulduğu meydâna çıkar. Bu üç din birbirine bağlı zincir halkaları gibidir. Allahü teâlâ, asrlar geçdikçe, bozulan, de-ğişdirilen müsevîliği ve îsevîliği düzelterek ve temizliyerek en son ve hakîkî şekli olan (**İslâm**) dînini göndermiştir. Esâsen, bu kitâ-bın birçok yerlerinde tekrârladığımız gibi, (**İslâmiyyet**) kelimesi-nin iki ma'nâsı vardır. Allahü teâlâyâ teslîm olmak ma'nâsına gel-diği gibi, Muhammed aleyhisselâmin bildirdiği son dîne de denir. (**Ehl-i kitâb**) ise, diğer iki dîne mensûb olan kimselere verilen isim-dir. Bunlar şimdi, bozuk olan Tevrât ve İncile Allah kelâmı diyor-lar. Îsâ ve Mûsâ aleyhisselâma Allahın peygamberi demekle berâber, resmlerine, heykellerine secde ederek, kendilerine şe-fâ'at etmeleri için yalvarıyorlar. Onlarda (Ülûhiyyet sıfatı) bulun-duğuna inanan (**Müşrik**) olur. Allahü teâlânın (Sıfât-i zâtıyye) ve (Sıfât-i sübûtiyye)sine (**Ülûhiyyet sıfatları**) denir.

Bu üç büyük dînin Allahü teâlâ tarafından nasıl gönderildiğini aşağıda anlatmağa çalışacağız. Bunların esâslarını açıklayacağız. Bu üç büyük dînin yanında, bir de Allah mefhûmu kalmamış ve yalnız ahlâk kâidelerine bağlı olan dinler de vardır. Bunlar, ittihâtcıların or-taya çıkardıkları yol olup, bizim mevzû'umuzun dışında kalmakla berâber, dünyâda büyük bir insan kütesinin inandığı din olarak mevcûddur. Onun için, asl mevzû'a girmeden evvel, bunlar hakkın-da da, ma'lûmât vermeği lüzûmlu bulduk. Önce bunları ele alacağız.

Bunların arasında Müşriklik, Brahmanlık, Mecûsîlik ve Budist-lik başda gelmektedir. Bu dört din, bundan kısa bir zemân evvel, birbuçuk milyar insanın i'tikâdını [inanışını] teşkil ediyordu. Çünkü, Hindliler, Burmahılar, Lagoslular, Japonlar, Çinliler, Malayahılar, Koreliler ve bunlara komşu olan birçok memleketler, bu fikrlere bağlı idiler. Osmânlılar, Avrupalılar ve Amerikalılar arasında da, adedleri az olmakla berâber, bunlara rastlamak kâbildi. Fekat bu-gün, komünizm propagandası yüzünden ve genç Çinlilerin kendile-rini hiçbir dîne bağlı saymamalarından ötürü, bu dîne bağlı olan in-

sanların adedi, en son milletler arası istatistiklere göre, 400 milyona düşmüştür. Şimdi bu dinleri yakından inceliyelim ve ansiklopedilerden fâidelenerek, bunlarda insana nasıl bir yer verildiğini görelim.

BRAHMA DÎNİ

Brahma, mukaddes kelâm demektir. Hindistândaki islâm âlimlerinden Mazher-i Cân-ı Cânân^[1] ondördüncü mektûbunda buyuruyor ki, (Bu din, İsâ aleyhisselâmın mîlâdından asrlarca evvel Hindistânda zuhûr etmiş hakîkî, ilâhî bir din idi. Sonraları bozularak, kâfir oldular). Bu dînin başında olanlar, Brahman ismini aldılar. Bunlardan birini, ma'bûd şekline sokdular. Bunun dört oğlu olduğu söylenmekte, güyâ dört oğlundan biri, bunun ağzından, diğer üçünün de, elinden ve ayağından meydâna geldiği sanılmaktadır. Bu dört oğlundan dolayı, brahmanlar insanları dört sınıfa ayırmaktadır:

1) **Brahmanlar:** Bunlar brahma inanişının kudsî râhibleri ve âlimleridir. Mukaddes (**Veda**) kitâbını okumak, açıklamak ve diğer brahma mensûblarına yol göstermek vazîfeleridir. Son derecede nüfûz sâhibidirlere. Emrlerine kimse karşı gelemez. Herkes onlardan çekinir. 2) **Muhâribler:** Bu sınıfa hükümdârlar, racalar ve büyük devlet adamları ve askerler girer. Bunlara (**Krişna**) ismi verilir. 3) **Tüccarlar** ve **çiftçiler:** [Bunlara (Vayansa) ismi verilir.] 4) **Köylüler, işçiler, amele ve benzerleri.**

Bu dört sınıftan çıkarılanlara ise (**parya**) ismi verilir ki, bu zevallıların, insan gibi yaşamak hakkı yoktur. Hayvan mu'amelesi görürler. Dört sınıfa giren insanların haklarına mâlik değildirler. Brahma inanişında, putlar vardır. Bu putların cinsi, ma'nâsı, yincek ve yinmeyecek şeyler, suçlar ve bunlara verilecek cezâlar, (**Manava Dharina Şastra**) isimindeki mukaddes kitâblarında yazılıdır. [Ma'nâsı: Manunun din kitâbı.] Brahmanlar, birçok tanrıya inanırlar. En büyük tanrıları fenâlıkları yok etmek için insan şekline girmiş olan (Krişna) ile, ikinci büyük tanrı (Vişnu)dur. Üçüncü tanrıları ise (Siva)dır. Vişnu, çok mühimdir. Bu kelimenin ma'nâsı, (İnsanın içine işleyen) demektir. Vişnu, koyu mâvi renkli vücûd ve dört eli olarak gösterilir. Yâ, (Garuta) adındaki kartalına binmiş, yâhud bir Lotos çiçeği veyâ bir yılan üzerine oturmuştur. Brahma inanişına göre, Vişnu şimdiye kadar dünyâyâ 9 def'a muhtelif şekilde [insan, hayvan veyâ çiçek olarak] gelmiştir. Şimdi onun onuncu gelişi beklenmektedir.

[1] Cân-ı Cânân, 1195 [m. 1781] de Delhîde şehîd edildi.

Brahma dîninde öldürmek ancak harbde câizdir. Diğer zemânlarda hiçbir canlı mahlûk, insan veyâ hayvan, öldürülmez. İnsan, mukaddes bir mahlûk sayılır. (**Tenâsuh**)a inanırlar. Ya'nî insan öldükten sonra, rûhunun tekrâr başka bir insan şeklinde dünyâya geleceğine inanırlar. Vişnunun da dünyâya bir hayvan şeklinde gelebileceği hesâba katıldığından, hayvan öldürmek, kat'î olarak men' edilmiştir. Onun için, müteassıb brahmanlar, kat'iyyen et yimezler.

Manu kitâbına göre, insanın hayâtı dörde ayrılır:

- 1) Tenbellik, 2) Evlilik, 3) Münzevîlik (yalnız başına yaşamak),
- 4) Sevâb kazanmak için dilencilik.

Hindistândaki islâm âlimlerinin büyüklerinden ve tesavvuf müte-hassıslarından Mazher-i Cân-ı Cânân "rahmetullahi aleyh" 14. cü mektûbunda, (Hind kâfirlerinin âyinleri)ni fârisî yazmaktadır. Burada buyuruyor ki, (Allahü teâlâ, bütün insanlara se'âdet yolunu gösterdiği gibi, Hindistâna da, Birmîhâ ismindeki melek ile (**Veda**) ve (**Bîd**) isimleri ile yâd edilen bir kitâb gönderdi. Bu kitâb dört kısım idi. Bu dînin müctehidleri bunlardan altı mezheb çıkardı. Akâid kısmına (Dahren Şayster) dediler. İnsanları dört sınıfa ayırdılar. İbâdet kısmına (Kerm Şayster) dediler. İnsanın ömrünü dörde ayırdılar. Herbirine (Cuk) dediler. Hepsi, Allahü teâlânın bir olduğuna, âlemin fânî olduğuna, kıyâmet gününe, hesâba ve azâba inanırlar, riyâzet ve mücâhede yaparak, keşf ve istidrâc sâhibi olurlar. Sonra gelenlerin, bu dinde yaptıkları yenilikler, dinsizliğe sebep olmuştur. İslâmiyyet gelince, dinleri mensûh olmuştur. Müslimân olmayanlarına kâfir denir. Dahâ evvel olanları hakkında birşey diyemeyiz.)

Brahmanların bir şu'besi olan (**Mecûsî**)lere gelince, bunlar ateşe, ineğe, timsaha taparlar. Bunlar Kisrâ denilen acem şâhlarından Küstûseb zemânında Zerdüşt denilen, yaşayıp yaşamadığı tam bilinmeyen bir kimsenin kurduğu bâtil bir dîne bağlıdırlar. Bunlar mevtâlarını gömmezler. Bir nev' kulelerde saklarlar ve akbabalara yidirirler. Başka bir kısım olan (**Sih**)lerde sakal mübârekdir. Sakallarını kat'iyyen kesdirmezler. Bir de (**Hinduist**)ler vardır. Bunlar, aşâğı tabaka halkın bütün hurâfelerine inanırlar. Bu inanışın artık hiçbir kıymeti kalmamış, temâmen çığrından çıkmıştır.

Brahmanlar, insanlara, (Brahman râhiblerinin emrlerini dinlemek ve onlara her zemân itâ'at etmek, Manu kitâbına göre hareket etmek, paryalarla hiç temâs etmemek, hiçbir canlı varlığı öldürmemek) gibi husûsları telkîn ederler. Rûh ve beden hakkında hiçbir bilgi vermezler. Yalnız insanı, kudsî bir varlık olarak kabûl ederler. Brahmanlar, Hindistânda Ganj nehrini mukaddes sayarlar. Bu nehrde yıkanmağı, bu nehrin suyunu içmeğı, hattâ ölüleri-

ni bu nehre atmağı kudsî bir vazife telakkî ederler.

Puta tapmağa pek yakın olan, hattâ ba'zı putlara da tapan Brahma dîninin muhakkak ıslâha ihtiyâcı vardır. Ne yazık ki, 100 sene sonra, ya'nî Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından 600 sene evvel, dünyâya gelen BUDA, bu dîni temâmen bozdu. Budayı, katolik dîninin birçok hurâfelerini ortadan kaldıran protestan denilen küfrî firkaları kuran Luthere benzetmek kâbildir.

BUDİSTLİK

Buda, mîlâddan tahmînen 622 sene evvel, Hindistânda Benares şehrinin 160 kilometre kuzeyinde (Kapilavastu) (diğer ismi, Lum-bini) köyünde doğmuşdur. Asl adı, (Guatama) veyâ (Sidarte)dir. 29 yaşında bir ormanda inzivâyâ çekilerek şiddetli bir riyâzet [açlık] çekmiştir. Riyâzet ile bir şey halledilemeyeceğini anlıyarak, normal hayâta dönmüş ve tefekküre dalmıştır. Nihâyet 35 yaşında, Nerancara nehri kenârında bir incir [Bo] ağacı altında oturup düşünürken, zihni aydınlanmış, böylece Gutama (**Buda**) olmuş, 80 yaşında ölünceye kadar fikrlerini, düşüncelerini yaymağa çalışmıştır. Buda, Brahma i'tikâdının [inanışının] bozulduğunu, puta tapmanın yanlış olduğunu söylemiştir. Onu dinliyenler, arkasından gittiler. Buda, kendisinin ancak bir insan olduğunu söylüyor ve hiçbir zemân ilahlık iddi'â etmiyordu. Fekat öldükden sonra, talebeleri onu tanrılaşdırmışlar, onun nâmına ma'bedler [tapınaklar] kurmuşlar ve heykellerini yaparak, ona tapmağa başlamışlardır. Böylece, Budizmi putperestlik şekline sokmuşlardır. Budistlikde, tanrı yoktur.

Budist kâfirlerinin bâtil dinlerinde dört (Esâs) vardır. Şöyle ki:

1) Hayât, ızdırâb ile doludur. Zevk ve safâ, bir hayâl, bir aldatıcı rü'yâdır. Tevellüd, ihtiyârlık, hastalık ve ölüm de acı bir ızdırâbdır.

2) Bu ızdırâblardan kurtuluşa mâni' olan şey, bilgisizlik yüzünden kapıldığımız hevesler ve ne olursa olsun, muhakkak yaşamak arzûmuzdur.

3) ızdırâbı yenmek için, bütün geçici heveslerle birlikte muhakkak yaşamak arzûsunu da terketmek gerekir.

4) Yaşama hevesinin izâlesi ile, insan râhata kavuşur. Bu hâl (nirvana) ismi verilmektedir. Nirvana, hiçbir hevesi ve ihtirâsı olmayan bir insanın, dünyâ zevklerinden ictinâb ederek, kudsî istirâhata kavuşması demektir. Buda, insanların se'âdete kavuşması

için, 8 yol tavsiye etmektedir. Bu yollar aşağıda yazılıdır:

Doğru i'tikâd,
Doğru karâr,
Doğru söz,
Doğru hareket,
Doğru hayât,
Doğru çalışma,
Doğru tefekkür,
Doğru muhâkeme.

Buda, Brahma dînindeki bütün sınıfları red eder. Brahman sınıfının imtiyâzlarını tanımaz ve onlara ayrı bir üstünlük vermez. Bütün insanları müsâvî sayar ve onlara müsâvî haklar verir. Brahmanlardaki paryaları bağrına basar. İnsanları kudsî varlık olarak kabûl etmez. Aksine, insanların çok kusûrları olduğunu ve ancak azla kanâat ederek, oruc tutarak, bu günâhlardan kurtulacaklarını telkîn eder. Fekat, bu ma'rifetlerin din ile, Allahü teâlânın rızâsı ile hiç bir alâkası yoktur. Bunların rûhları bomboşdur. Çünkü, bu dizimde (Allah) akîdesi bulunmamaktadır.

Asyada Tayland, Bangladeş ve Malezya arasındaki (Birma) halkı, câhil, ahlâksız kimselerdir. Milâddan 543 sene evvel, (Buda) dîni buraya geldi. Bu dinde hak, merhamet olmadığı için, vahşî insanlar arasında çabuk yayıldı. On asır sonra Hindistândan gelen müslimân tüccarlar, İslâmîyeti getirdi. İslâm bilgileri, islâm ahlâkı da yayıldı. Sonra ingilizler gelerek tabîî kaynakları sömürdüler. Dün-yânın her yerinde yaptıkları gibi, yalan ve silâh kuvveti ile ve câsusların, misyonerlerin hîleleri ve zorlamaları ile islâm düşmanlığını yaydılar. İkinci cihân harbinden sonra, ingilizler çekildi ise de, islâmîyete saldıran vahşî bir canavar sürüsü bıraktılar. Zulmden kaçan din adamlarının mektûblarından anlıyoruz ki, Birma askerleri evleri basıp erkekleri öldürüyor, kadınları, kızları götürüp, her kötülüğü yapıyor, edeb yerlerini kesdikden, gözlerini oyduktan sonra, ölüme terk ediyorlar. Biz inanıyoruz ki, Allahü teâlâ, şehîdlere yaralarının, kırıklarının acısını duyurmaz. (Tekrâr dünyâya gelip, şehâdet lezzetlerini yine tatmak) isterler. Birmada da müslimânlarla karşı, ingiliz plânlarını tatbîk eden canavarlar ise, ingilizlerle birlikte dünyâda da, âhirette de azâb-ı ilâhîyi çekeceklerdir.

Milâddan 479 sene evvel 70 yaşında vefât etmiş olan Konfüç-yüs, Çinli bir feylesof idi. Ahlâk ve devlet idâresi üzerinde yazdığı kitâbları ile meşhûr oldu. Felsefesi, sonradan dînî mezheb şekline sokuldu. Kitâblarında semâvî dinlerle alâkalı hiçbir ma'lûmât yoktur.

MÛSEVÎ DÎNÎ VE YEHÛDÎLER

Mukaddes kitâblar, târîhî vesîkalar ve günümüze kadar gelmiş olan eserler incelenirse, (Tek Allah)a îmânî emr eden din ya'nî islâmîyyet, Âdem aleyhisselâm zemânından beri vardı. İnsanlar dünyâyâ geldikten sonra, Âdem aleyhisselâmdan İbrâhîm aleyhisselâma kadar geçen zemân içinde, birçok Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” gelmişse de, bunlara büyük kitâblar gönderilmemişti. Allahü teâlâ bunlara küçük (**Suhuf**)lar [risâleler] göndermişti. Meşhûr yüz suhufdan onu İbrâhîm aleyhisselâma gönderilmiştir. Târihcilere göre, İbrâhîm “aleyhissalâtü vesselâm” mîlâddan 2122 sene evvel Fırat ile Dicle arasında bulunan bir kasabada doğmuş ve bir rivâyete göre de, 175 sene yaşadıkdan sonra, Kudüs civârında (**Halîürrahman**) kasabasında vefât etmiştir. Marston adlı yazarın yayınladığı, (**La Bible a dit vrai** = Mukaddes kitâb doğruyu söylüyor) ismindeki kitâbın anlatdığına göre, son zemânlarda, bu yerlerde, İbrâhîm aleyhisselâma âid pek çok eşyâ bulunmuş ve Onun mezkûr zemânlarda yaşadığı kat'î olarak meydâna çıkmıştır. İbrâhîm aleyhisselâmın üvey babası (**Âzer**)dir. Hakîkî babası olan Târûh, İbrâhîm aleyhisselâm henüz çocuk iken vefât etmiş idi. Âzer, put yapan bir sanatkâr idi. İbrâhîm aleyhisselâm dahâ çocuk iken, putlara ibâdet edilemeyeceğini anlamış, üvey babasının yaptığı putları parçalamış ve buldukları memleketin, ya'nî Bâbilin hükümdârı olan Nemrûdu îmâna da'vet etmeğe başlamıştır. Nemrûd, zâlim ve gaddâr bir hükümdârdır. Bir rivâyete göre Nemrûd ismi, onun hakîkî ismi değil, [fir'avn gibi] bir ünvanı idi. Nemrûd, küçük bir çocukken burnuna bir yılan yavrusu kaçmış, bu yüzden son derecede çirkinleşmişti. Babası bile onun yüzünü görmeğe tehammül edememiş ve öldürmeğe karâr vermişti. Fekat, annesinin yalvarması üzerine, onu bir çobana teslîm etmiş, çoban da, onun çirkin yüzüne bakmağa dayanmadığından, onu dağ başında bırakmış, dağda Nemrûd isminde bir dişi kaplan, çocuğu emzirerek, onun yaşamasına sebep olmuştur. Nemrûd ismi, bu kaplandan gelmektedir. Babası öldükden sonra, hükümdârlığa geçen Nemrûd, kendisini ilah zan ediyor ve bütün halkın kendisine tapmasını istiyordu. İbrâhîm “aleyhisselâm”, bu yüzü gülmez, azılı kâfiri hak dîne da'vet etdi. Kavmini de putlara ve Nemrûda tapmaktan vaz geçirmeğe çalıştı. Fekat îmân etmediler. O zemân kavmi olan Keldânîler âdetleri üzere senede bir gün hepsi bir yere toplanır bayram yapar ve sonra puthâneye gider, putlara secde eder, sonra da evlerine dönerlerdi. Böyle bir bayram günü, İbrâhîm aleyhisselâm puthâneye girip, bir balta ile bütün küçük putları kırdı. Baltayı da, en büyük putun boynuna

asdı ve oradan uzaklaştı. Keldânîler puthâneye girince bütün putların kırıldığını gördüler ve bunu yapanı yakalayarak cezâlandirmek istediler. İbrâhîm aleyhisselâmı getirip, bu işi sen mi yaptın dediler. İbrâhîm “aleyhisselâm”, (Kendisi dururken küçük putlara tapınılmasını istemediği için, boynunda balta asılı duran büyük put yapmıştır. İnanmaz iseniz kendisine sorunuz) buyurdu. Kavmi, (Putlar konuşmaz ki, sen onlara sor diyorsun) dediler. Bunun üzerine İbrâhîm “aleyhisselâm”, (O hâlde konuşamıyan ve kendilerini kırılmaktan kurtaramıyan putlara niçin ibâdet edersiniz. Size ve tapdığımız putlara yazıklar olsun) diyerek kavmini putlara tapınmaktan vazgeçirmeğe çalıştı ise de, bir fâidesi olmadı. Bu hâl Enbiyâ sûresi 52. ci âyeti ve devâmında beyân buyurulmuştur. Nemrûda haber verdiler. Nemrûd, İbrâhîm aleyhisselâmı görmek istedi. İbrâhîm aleyhisselâm Nemrûdun yanına girince secde etmedi. Nemrûd niçin secde etmediğini sorunca, (Beni yaratan Allahü teâlâdan başkasına secde etmem) buyurdu. Nemrûd İbrâhîm aleyhisselâmın delillerine cevâb veremeyip red etdi. İbrâhîm “aleyhisselâm”, Allahü teâlânın bir, ebedî, ezeli, her şeye hâkim ve mâlik olduğunu, Nemrûdun ise âciz, za'îf bir insan ve mahlûk olduğunu söyledi. Buna çok kızan Nemrûd, yanındaki kimselerin de teşviki ile, İbrâhîm aleyhisselâmı ateşe atmağa karâr verdi.

Kur'an-ı kerimde İbrâhîm aleyhisselâmın Nemrûd ile konuşmaları haber verilmiştir. Bekara sûresinin 258. ci âyetinde meâlen, ([Ey habîbim] **Allah, kendisine mülk, saltanat verdiği için azarak, İbrâhîm ile Rabbi hakkında cidâl eden, tartışan kimsenin** [Nemrûdun] **haberini işitmedin mi? İbrâhîm, benim rabbim hem öldürür hem diriltir deyince, [Nemrûd], ben de diriltir ve öldürürüm demişdi. İbrâhîm, Allah güneşi şarkdan getiriyor, sen de garbdan getir deyince kâfir şaşırıp kaldı. Allahü teâlâ zulm eden kimseleri doğru yola kavuşturmaz**) buyurulmuştur.

Ateşe atılması Saffât sûresinde ve Enbiyâ sûresinde bildirilmiştir. Saffât sûresinin 97. ci âyetinde meâlen, (**Kâfirler, İbrâhîm için bir binâ yapıp içine ateş yakdıktan sonra İbrâhîmi onun içine atın dediler**) buyurulmuştur. Fekat, bir binâ yapıp oradan İbrâhîm “aleyhisselâm” ateşe atılınca, ateş bir gül bağçesi oldu. Bir rivâyete göre, ateş içi balık dolu bir havuz hâline geldi. Balıklar odunlardan meydâna geldi. Kur'an-ı kerimde, Enbiyâ sûresi 68, 69 ve 70. ci âyetlerinde meâlen, (**Kâfirler, şâyet bir iş yapacaksanız İbrâhîmi ateşe yakınız. Böylece ilahlarımıza yardım etmiş olursunuz dediler. Biz de, Ey ateş! İbrâhîme karşı serin ve selâmet ol dedik. İbrâhîme [böyle] bir tuzak kurmak istediler. Fekat biz kendilerini dahâ ziyâde hüsrâna düşenlerden kıldık**) buyuruldu.

Kur'ân-ı kerîmde Nemrûd ismi geçmez. Fekat, bu ism Tevrâtda [Kitâb-ı Mukaddesin “Eski ahd” kısmında] vardır. Bugün, Urfa vilâyetimizde (Ayn-ı Zelîka) veyâ (Halîlürrahman) isminde 50x30 metre eb'âdında bir havuz vardır. Buranın İbrâhîm aleyhisselâmın ateşe atıldığı yer olduğu, balıkların odunlardan meydâna geldiği iddi'â olunmakta ve kimse bu balıklara dokunmamaktadır.

İbrâhîm aleyhisselâm iki def'a evlendi. Birinci zevcesi Sâre (Sâra) 70 yaşına geldiği hâlde çocuk sâhibi olamamıştı. Bunun üzerine, İbrâhîm “aleyhisselâm” Mısrda Fir'avnın hediye ettiği Hâcer isminde bir câriyeyi ikinci zevce olarak aldı. Bundan İsmâ'îl aleyhisselâm doğdu. Bunun üzerine Sâre, Allahü teâlâyâ kendisine de bir çocuk vermesi için düâ etdi. Allahü teâlâ, ona da bir çocuk ih-sân etdi. Bu da, İshak aleyhisselâm idi. İsmâ'îl aleyhisselâm, Arabların, İshak aleyhisselâm da, İbrânîlerin cediti oldu. Ya'nî, Arablarla İbrânîler [yehûdîler], aynı babadan, fekat ayrı analardan gelme kardeşdirler. İbrâhîm “aleyhisselâm” Muhammed aleyhisselâmın dedelerindendir.

İbrâhîme “aleyhissalâtü vesselâm”, 90 yaşında peygamber olduğu bildirildi. Onun dîni, Allahü teâlânın tek olduğunu bildiriyordu. Kur'ân-ı kerîmde Âl-i imrân sûresi 67. ci âyetinde meâlen, **(İbrâhîm “aleyhisselâm” yehûdî ve hıristiyan değildi. O Allahü teâlâyâ teveccüh etmiş [Hanîf] ve Ona teslîm olmuş bir müslimân idi)** buyurulmuştur.

Yehûdîlere hak dîni teblîg eden Mûsâ “aleyhisselâm”dır. Mûsâ “aleyhisselâm” milâddan tahmînen 1705 sene evvel Mısrda Memfis (Memphis) şehrinde tevellüd etdi. Asl tevellüd târihi üzerinde muhtelif rivâyetler olduğu için, o zemân Mısrda hangi Fir'avn hüküm sürdüğü kat'î malûm değildir. Fir'avn rü'yâsında, o sene doğacak bir erkek çocuğun kendisini öldüreceğini görmüş olduğundan, o sene doğan bütün erkek çocukların öldürülmesini emretmişdi. Bunun için, Mûsâ aleyhisselâmın annesi, çocuğunu bir tabutta [tahta bir sandığa] koyarak, Nil nehrine bıraktı ve Allahü teâlâyâ emânet etdi. Bu sandık, fir'avnın zevcesi tarafından bulundu. Fir'avn de çocuğu gördü. Fekat, sandık su üzerinde görüldüğü zemân, zevcesinin kendisine, (Bu sandıkta mal varsa, senin, can varsa, benim olsun) diye yaptığı teklîfi kabûl etmiş olduğundan, bir şey yapamadı.

Mûsâ ismi (Sudan kurtarılmış) ma'nâsına gelmektedir. Hıristiyanlar (Moşe) ve (Möis) diyor. Mûsâ aleyhisselâmın annesi, kendisini süt anne olarak fir'avnın serâyına aldırttı ve çocuğunu büyüt-dü. Kırk yaşına gelince, akrabâlarını öğrenip, onların yanına gitti. Kendisinden üç yaş büyük olan Hârûn “aleyhisselâm” ile buluştu.

Mûsâ “aleyhisselâm”, İbrânîlere karşı yapılan haksızlıklara isyân etdi. Onları himâye etdi. Bir gün, bir Mısrılı kâfirin [kıptînin] Benî İsrâîlden birine işkence ettiğini gördü. Kurtarırken kıptî öldü. Hâlbuki sâdece kıptînin zulmüne mâni’ olmak istemişti. Bunun üzerine, Mısrдан hicret etmek zorunda kaldı. Medyen şehrine gitti. Orada, Şu’ayb aleyhisselâma, 10 sene hizmet etdi. Kızı Safûrâ (Tsippore) ile evlendi. On sene sonra, tekrâr Mısra döndü. Mısra dönerken, Tûr dağına uğradı. Orada, Allahü teâlânın kelâmını işitti. Bu esnâda kendisine risâlet [peygamberlik] verildi. (Allahü teâlânın bir olduğu, fir’avnın tanrı olmadığı) ve birçok şeyler bildirildi. Mısra, fir’avna geldi. Onu dîne da’vet etdi. Onu, tek ma’bûda inanmağa çağırıldı. Benî İsrâîle serbestlik verilmesini istedi. Fir’avn kabûl etmedi. (Mûsâ büyük sihrbâzdır. Bizi aldatıp, memleketimizi elimizden almak istiyor) dedi. Yanındaki vezîrlere sordu. Onlar da, (Sihrbâzları topla, Onu mağlûb etsinler) dediler. Sihrbâzlar geldiler. Mısır halkının önünde iplerini yere atdılar. Her ip yılan görünüp Mûsâ aleyhisselâma doğru yürüdü. Mûsâ aleyhisselâm elindeki asâyı yere atınca, büyük bir yılan olup, bütün ipleri yuttu. Bunun üzerine sihrbâzlar, şaşkırdılar, (Bu zât doğruyu söylüyor) diye Ona îmân etdiler. Bu vak’a, Kur’ân-ı kerîmde, A’râf sûresinde, 111-123 üncü âyetlerde zikr edilmektedir. Fir’avn, bunun üzerine, büsbütün kızdı. (O, sizin ustanız imiş. Ellerinizi, ayaklarınızı keseceğim. Hepinizi hurma dallarına asacağım) dedi. (Biz Mûsâyâ inandık. Onun Rabbine sığınmıyoruz. Yalnız Onun afv ve merhametini isteriz) dediler. Fir’avn, benî İsrâîlin Mısrдан ayrılmasına izin vermiyordu. Çünkü, benî İsrâîl Mısrдан ayrılınca kendinin ve kavminin kullanmakta oldukları bu hizmetcilerini, kölelerini kaybetmiş olacaktı. Kâfirlerin suları kan oldu. Kurbağa yağdı. Cild hastalıkları ve üç gün karanlık oldu. Fir’avn, bu mu’cizeleri görünce korkdu. İzn verdi. Mûsâ aleyhisselâm, benî İsrâîl ile, Mısrдан çıkıp, Kudüse doğru giderken, fir’avn pişmân oldu. Askerleri ile arkalarına düştü. Süveyş körfezi açılıp, mü’minler karşıya geçti. Fir’avn geçerken, deniz kapandı. Fir’avn askeri ile birlikde boğuldu. Mûsâ “aleyhisselâm”, bu büyük hicret esnâsında, Tûr dağında Allahü teâlâyâ çok yalvardı. Zât-ı ilâhiyyeyi görmek istedi. Allahü teâlâ, Onun yalvarmasını kabûl etmedi. Fekat, onunla, (Tûr-i Sînâ)’da tekrâr konuştu. Mûsâ “aleyhisselâm” Tûr-i Sînâ’da 40 gün 40 gece kaldı ve oruc tuttu. Allahü teâlâ, Ona, Cebrâîl aleyhisselâm vâsıtası ile Tevrâtı levhalar üzerinde yazılmış olarak gönderdi. Kendisine îmân edenlerin tâbi’ olmaları için ayrıca, on levha üzerinde yazılı, on emr verilmişti. Tâ o zemândan beri yehûdî kitâblarında ve Tevrâtın Tesniye kitâbı 5. bâbının 6. cı âyeti ve devâmında

ve Hurûcun [Çıkış] 20. bâbının başında zikredilen (**Evâmîr-i aşere**) [On emr] aşağıda yazılıdır:

1 — Seni Mısır diyârından, esîrlik evinden çıkararak Allah benim.

2 — Benden başka tanrın olmayacak. Ne gökde, ne yerde, ne de yer altında bulunan şeylerden hiçbirinin sûretini, oyma put yapmıyacaksın. Hiçbir sûretde onlara tapmıyacaksın.

3 — Allahın ismini boş yere ağzına almıyacaksın.

4 — Haftanın altı gününde çalışacak, yedinci günde istirahat edeceksin. Cumartesi [Sebt] gününü dâimâ hâtırlayıp, onu kudsî kılacaksın.

5 — Anne ve babana hurmet edecek, itâ'at edeceksin.

6 — Adam öldürmeyeceksin.

7 — Zinâ [Allahü teâlânın yasak ettiği cinsî mukârenet] yapmıyacaksın.

8 — Kimsenin malını çalmıyacaksın.

9 — Komşuna yalan şehâdetde bulunmıyacaksın.

10 — Komşunun zevcesine, evine, tarlasına, kölesine, câriyesi-ne, öküzüne, eşeğine ve hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.

Mûsâ aleyhisselâm, Tûr-i Sînâdan geri döndüğü zemân, kardeşi Hârûn aleyhisselâma emânet ettiği kavmin hak yoldan ayrıldıklarını ve bir altın buzağı heykeli yaparak, buna tapmağa başladıklarını dehşet ile gördü. Mûsâ aleyhisselâm, gösterişli ve heybetli, keskin bakışlı bir zât idi. Kendisi ile karşılaşanlar üzerinde büyük bir te'sîr yapıyordu. Fekat bir yaşında iken, Fir'avnın incilerle süslü sakalını yolarak, kızdırmışdı. Zevcesi Âsiye hârunun şefâ'ati ile, öldürmeden önce, imtihân etmişdi. İçinde altın ve ateş bulunan tepsiyi önüne koydukda, elini altına uzatırken, Cebrâîl aleyhisselâm ateş tarafına döndürmüş, ateşi ağzına götürünce, dilinin ucu yanarak, ateşi atmışdı. Bu sebep ile önceleri konuşması kusûrlu idi. Onun için, halka hitâb etmek icâb edince bu işi çok düzgün konuşan kardeşi Hârûn aleyhisselâma bırakırdı. Fekat, Peygamber olunca, bu kusûru zâil oldu. Kendisine Hârûn aleyhisselâmdan dahâ güzel konuşmak ihsân olundu. Kendisi Tûr-i Sînâda iken, Hârûnun güzel sözleri kavminin doğru yoldan çıkmasına mâni' olamamışdı. Mûsâ aleyhisselâm, tekrâr Tûr dağına giderek, Allahü teâlâdan, ümmetini afv etmesini diledi. Ümmeti de, tevbe etdiler. Bunları alarak, Allahü teâlânın va'd ettiği, (Arz-ı mev'ûdu) bulmak için, çöllere girdi. Tâm 40 sene Tih sahrasında kaldılar. Çölde Allahü teâlâ, onları kudret helvası (Men) ve bıl-

dırcın eti (Selvâ) ile besledi. Mûsâ aleyhisselâm”, Arz-ı mev’ûdün görülebildiği Eriha şehri karşısında bulunan dağdaki Nebo tepesine kadar geldi ve orada, bir rivâyete göre 120 yaşında vefât etdi. Kardeşi Hârûn aleyhisselâm ise, ondan 3 sene evvel ölmüş bulunuyordu. Arz-ı mev’ûda ve Arz-ı mev’ûdda bulunan Eriha şehrine girmek kendisinden sonra gelen Yûşâ’ Peygambere nasib oldu.

[Büyük islâm târîhçisi ve hukukcusu Ahmed Cevdet pâşa “rahime-hullahü teâlâ”^[1], (**Kısas-ı Enbiyâ**) kitâbında diyor ki:

İbrâhîm aleyhisselâmın oğlu İshak idi, onun da oğlu, Ya’kûb idi “aleyhimesselâm”. Bunun asl ismi (**İsrâîl**) idi. Bunun soyundan olanlara, (**Benî İsrâîl**) denildi ki, (İsrâîl oğulları) demektir. Ya’kûb aleyhisselâmın oniki oğlundan biri olan Yûsûf aleyhisselâm da peygamber idi. Yûsûf aleyhisselâmdan sonra, Benî İsrâîl, Ya’kûb ve Yûsûf aleyhimesselâmın dinlerine uyararak Mısırda yaşadılar. Mısırın eski ehâlisi olan (Kıbt) kavmi ise, yıldızlara ve putlara, ya’nî heykellere taparlardı. Benî isrâîli köle gibi kullanırlardı. Benî İsrâîl, Fir’avnların işkencelerinden kurtulup, dedelerinin yurdu olan (**Ken’ân**) diyârına gitmek isterlerdi. Fekat, Fir’avnlar müşâade etmezdi. Çünkü, Benî İsrâîle ağır işler yapıyor, yeni yeni şeyler ve binâlar inşâ etdiriyorlardı. İmrân oğlu Mûsâyı annesi sandığa koyup Nil nehrine atdı. Fir’avnın zevcesi (**Âsiye**), bunu alıp oğul edindi. Mûsâ aleyhisselâm kazâ ile bir kıbtıyı öldürünce, Mısrđan hicret edip (**Medyen**) şehrine geldi. Burada on sene kaldı. Şu’ayb aleyhisselâmın kızı ile evlenerek Mısra döndü. Yolda (**Tûr**) dağına uğradı. Burada Allahü teâlâ ile konuşmak ile şereflendi. Kendisine Peygamberlik verildi. Fir’avnı dîne da’vet etmesi emr olundu. İmân etmedi. Mûsâ aleyhisselâm Benî İsrâîli toplayıp Mısrđan çıkdılar. (**Süveys**) denizinden geçerek (**Eriha**) beldesine doğru yürüdüler ise de, Benî-İsrâîl biz gidemeyiz, (Amâlika) ile harb edemeyiz dediler. Bunlara beddûa etdi. Kendinden üç yaş büyük olan kardeşi Hârûn aleyhisselâmı bunlarla bırakıp (**Tûr-i Sînâ**)ya gitdi. Allahü teâlâ ile yine konuştu. Kendisine (**Tevrât**) kitâbı verildi. Kavmi tevbe edip Lût gölünün cenûbuna geldiler. Şerîa nehrinin şark tarafına Eriha şehrine karşı yerleşdiler. Yûşâ’ aleyhisselâmı yerine vekil bırakıp vefât etdi.

(**Mir’ât-ı Kâinât**)da diyor ki, (Mûsâ “aleyhisselâm” üç kerre Tûr dağına gitdi. Birinci gidişinde, kendisine risâlet verildi. İkincisinde, (**Tevrât-i şerîf**) ile (**Evâmir-i aşere**) nâzil oldu. Tevrât kırk cüz idi. Her cüzde bin sûre, her sûrede bin âyet vardı. Şimdi, elde bulunan Tevrâtlarda bu kadar âyet yok. Çünkü, Tevrâtın ve İncilin

[1] Cevdet pâşa Lofcalıdır. 1312 [m. 1894] de İstanbulda vefât etdi.

sonradan tahrîf edildiklerini, değiştirildiklerini Kur'ân-ı kerîm haber vermektedir. Cebrâil aleyhisselâmın Mûsâ aleyhisselâma getirdiği Tevrâtı yalnız Mûsâ, Hârûn, Yûşa' ve Uzeyr ve İsâ aleyhisselâm ezberlemişdir.)

(Kâmûs-ül-a'lâm)da diyor ki, (Âsûrî hükümdârı Buhtunnasar, Kudüsü alıp, Mescid-i aksâyı yıkdığı zemân, Tevrât nüshalarını yakdı. Yetmişbin yehûdî âlimini esîr edip, Bâbile gönderdi. Aralarında Danyâl ve Uzeyr aleyhisselâm da vardı. [Uzeyr aleyhisselâma yehûdîlerin Azrâ dedikleri **(Müncid)**de yazılıdır. Ancak, bugünkü **(Kitâb-ı mukaddes)**in ahd-i atık kısmındaki **(Azrâ)** kitâbını ve diğer ba'zı kitâbları yazan, İbrânî haham ve din adamı Azrâdır. Uzeyr aleyhisselâm değildir.] Yehûdîler Tevrâtı unuttular. Azdılar. Nasîhat için gönderilen Peygamberlere inanmadılar. Coğunu şehîd etdiler. İrân şâhî Behmen Keyhusrev, Âsûrîleri bozguna uğratdı. Yehûdî esîrleri ve Danyâl aleyhisselâmı serbest bıraktı. Mescid-i aksâda ibâdet edenler coğaldı. Büyük İskender Kudüsü alınca, yehûdîlere içlerinden Hirodesi vâlî yaptı ise de, bu hâin yehûdî Yahyâ aleyhisselâmı şehîd etdi. Çok zulm yaptı. Bundan sonra Kudüs Romalıların eline geçdi. Yehûdîler isyân edince, milâdın 135. senesinde, Adriyan Kudüsü tahrîb ve yehûdîleri katl eyledi. Kaçanlar her tarafa yayıldı. Gittikleri yerlerde, hıristiyanlardan çok zulm ve cefâ gördüler. İslâmiyyet zuhûr edince, huzûra ve râhata kavuşdular. Kudüs şehri Bizans imperatörleri tarafından ta'mîr edilip, (İlyâ) denildi. Şehri ve Mescid-i aksâyı Emevî halifelerinin beşincisi Abdülmelik yeniden yaptırdı. Hıristiyanlar, haçlı seferlerinde tahrîb etdiler. Salâhaddîn-i Eyyübî tecdîd eyledi. Os mânlı halifeleri, ta'mîr ve tezyîn etdiler).

Yehûdîlerin Tevrâtdan sonra mukaddes kitâbları **(Talmûd)**dur. Mûsâ aleyhisselâm, Tûr-i Sînâda, Allahü teâlâdan işitdiklerini Hârûna, Yûşa'a ve El-iâzâra bildirmiş. Bunlar da, sonra gelen Peygamberlere ve nihâyet mukaddes Yehûdâya bildirmişler. Bu da, milâdın ikinci asrında, bunları kırk senede, bir kitâb hâline getirmiş. Bu kitâba **(Mişnâ)** denilmiş. Milâdın üçüncü asrında Kudüsde ve altıncı asrında Bâbilde, Mişnâya birer şerh yazılmış. Bu şerhlere **(Gamâra)** denilmiş, İki Gamâradan birini Mişnâ ile bir kitâb hâline getirip, bu kitâba (Talmûd) demişlerdir. Kudüs Gamârasından meydâna gelene **(Kudüs Talmûdu)**, Bâbil Gamârasından meydâna gelene **(Bâbil Talmûdu)** demişlerdir. Hıristiyanlar, bu üç kitâba duşmandırlar. İsâ aleyhisselâmı asmak için hâzırladıkları çarımıyı taşıyan ve çarımıha germe hâdisesine karışan Şem'un, Mişnâyı rivâyet edenler arasındadır derler. Talmûdda mevcûd olan insanlığa zararlı emrlerden ba'zıları, **(Cevâb Veremedi)** kitâbımızın

sonunda yazılıdır. Yukarıda ismi geçen **(El-iâzâr)**ın, Şu'âyb aleyhisselâmın oğlu olduğu **(Mir'ât-ı Kâinât)**da yazılıdır.]

Hıristiyanların **(Kitâb-ı mukaddes)** dedikleri kitâb, **(Ahd-i atîk)** ve **(Ahd-i cedîd)** dedikleri iki kısımdan meydana gelmiştir. Yehûdîler, bunun yalnız Ahd-i atîk kısmına inanırlar ve buna **(Kitâb-ı mukaddes)** derler. Buna ahd-i atîk denilmesini kabûl etmezler. Buna **(Tanah)** derler. Tanahı üçe ayırırlar. Bunun birinci kısmına **(Tevrât)** derler. Bunların **(Tevrât)** dedikleri kitâb, beş kısımdan meydana gelmiştir:

- 1) Tekvin (Genesis),
- 2) Hurûc (Çıkış, Exodus),
- 3) Levililer (Leviticus),
- 4) A'dâd (Rakamlar, sayılar, Numeri),
- 5) Tesniye (Deuoronomium).

(Beş kitâba birden verilen ism: Pentateuch)

Kur'ân-ı kerîmin İsrâ sûresinin 2. ci âyetinde meâlen, **(Biz Mûsâya kitâb verdik)** buyurulmaktadır. Bugün elimizde bulunan Tevrâtın içinde birçok yabancı yazılar ilâve edilmiştir. Bunların, Mûsâ aleyhisselâma nâzil olan hakîkî Tevrât ile bir alakası yoktur. [Dahâ fazla ma'lûmât için **(Kur'ân-ı kerîm ve İnciller)** kısmına mürâce'at ediniz!]

Hakîkî Tevrâtta, Allahü teâlânın, Muhammed "aleyhissalevâtü vetteslîmât" isminde bir son peygamber göndereceği yazılıdır. Mûsâ aleyhisselâmın, ikinci def'a olarak Allahü teâlâyâ münâcâtında, dalâlete düşmüş kavmi için afv dilediği A'râf sûresinin 155-157. ci âyetlerinde meâlen şöyle bildirilmiştir: **(Mûsâ: Rabbim, şâyet dileseydin, dahâ önce beni ve onları helâk ederdin. Aramızdaki sefih, aşağı kimselerin kötü amellerinden ötürü bizi helâk eder misin? Bu senin imtihanından başka bir şey değildir. Sen, onunla dilediğini dalâletde bırakırsın ve dilediğini hidâyete, doğru yola kavuşturursun. Bizim dostumuz sensin. Bizi afv et! Bize merhamet et! Sen afv edicilerin en iyisisin. Bizim için bu dünyâda güzel bir itâat ve ma'îşet, âhiretde de, Cennetini ihsân et! Biz sana tevbe ve rucû' ettik!)** dedi. Allahü teâlâ Ona, **(Azâbıma dilediğim kimseyi uğratırım. Merhametim, her şeyi kaplamıştır. Bu rahmetim, [âhiretde] müttakilere [küfrden ve günâhlardan sakınanlara], zekâtlarını verenlere ve bizim âyetlerimize îmân edenleredir. Onlar, ümmî bir Peygamber olan Resûle tâbî' olurlar. O resûlün [ismini ve vasflarını] yanlarında bulunan Tevrât ve İncilde yazılıms bulurlar. O Peygamber iyiliği, îmânı emr eder ve kötülüğü, küfrü nehy eder. Temiz şeyleri halâl ve murdar şeyleri harâm kılar. Onların yüklerini indi-**

rir ve ağır külfetleri hafifletir. Bu Peygambere inanan, Ona ta'zîm eden, Ona yardım eden, Onunla gönderilen nûra [Kur'ân-ı kerîme] uyanlar, işte onlar, sonsuz se'âdete kavuşacak olanlardır).

Yehûdîlerin son Peygambere î mân etdikleri ve Onun gelmesini bekledikleri muhakkaktır. Hattâ, ba'zı tefsîrlerde, yehûdîlerin muhârebelerde, (Yâ Rabbî! Geleceğini bize va'd ettiğin son Peygamber “aleyhissalevâtü vetteslîmât” hurmetine, bize yardım et) diye düâ etdikleri ve o muhârebelerde muzaffer oldukları yazılıdır.

Mûsâ aleyhisselâmdan sonra, İbrânîlere gelen Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” arasında, Dâvûd ve Süleymân “aleyhimesselâm”, hak dînin yayılmasına çok yardım etmişlerdir. Yehûdî dîninin esâsını şöylece hulâsa etmek kâbilirdir:

Î mân: Bir tek Allah vardır. Kendiliğinden vardır. Doğmamıştır ve doğurmaz. Her şeyi görür ve bilir. Afv etmek veyâ cezâlandırmak, ancak Onun kudretindedir.

Ahlâk: Ahlâk esâsları on kudsî emr, ya'nî (**Evâmîr-i aşere**)dir. İnsanların bu on emre harfî harfine uyması lâzımdır. İnsanın vücûdü ayrı, rûhu ayrıdır. Rûh kıyâmete kadar ölmez. Âhîret hayâtına î mân etmek lâzımdır.

Din esâsları: Yehûdî olmyan milletler, putperest (puta tapan) sayılır. Bunlardan uzak durmalıdır. Onlardan, mümkün olduğu kadar, alâkayı kesmelidir. Kanlı veyâ kansız kurban kesilmelidir. [Yehûdîler, her hayvanı, hattâ güvercini, fekat en çok koyun, keçi ve sığırı kurban ederlerdi. Zemânla tuzsuz ekmekten yapılan çöreklerle, hamursuz adı verilen pideler de kurban yerine geçdi. Bunları dağıtmak da, kansız kurban kesmek sayıldı.] Kısâsa karşı kısâs yapılır. Bir fenâlık yapana, aynı sûretle mukâbele edilir. Erkek çocuklar, haham [yehûdî din adamı] tarafından sünnet edilir. Eti yinilecek hayvanların kesilmesi lâzımdır. Başka şekilde öldürülen hayvanın eti yinmez. [Bugün bile, Avrupa ve Amerikada, yehûdî kasabaların dükkânlarında (**Kaşer**) adı verilen bir işâret bulunur ki, bunun ma'nâsı, o dükkânda satılan etin, hahamların gösterdiği tarzda kesilen hayvanların eti olduğudur. Yehûdîler, ancak bu tarzda hâzırlanmış bir eti yiyebilirler. Müslimânlar da, ancak Allâhü teâlânın ismi söylenerek kesilmiş olan hayvanın etini yirler. Domuz etini hiç yimezler.] Yehûdî kadınları evlendikten sonra, saçlarını örtmeğe mecbûrdur ki, bu işi bugün yehûdî kadınları, Avrupada başlarını peruk takarak yerine getirmektedirler. Domuz eti yemek, yehûdîlere de, harâmıdır.

Yehûdîlerin ibâdet tarzı birçok üsûllere bağlıdır. Kudsî gün, Cumartesidir. Bu günde iş görülmez ve ateş yakılmaz. Yehûdîler

bugünü bayram kabûl eder ve ihyâ ederler. İsmi (Şabat)dir. Yehûdilerin, ayrıca Pesah, Şavvot, Roş-ha-Şanah, Kipur, Suhkot, Purim, Hanuka ve dahâ birçok bayramları vardır. Pesah, yehûdilerin Mısır esâretinden kurtuluşlarının hâtırasıdır. Şavvot, gül bayramıdır ki Tevrâtın ve evâmîr-i aşerenin verilîşinin hâtırasıdır. Kipur, büyük oruc günü olup yehûdilerin tevbe edip afv edilmelerinin hâtırasıdır. Suhkot, kamış bayramıdır. Çöldeki hayâtın hâtırasıdır.

Hahamların, hıristiyan papazları gibi, günâh afv etmek yetkileri yoktur. Ancak, ibâdetleri idâre ederler. Allahü teâlânın huzûrunda, bütün yehûdîler birdir ve aralarında hiçbir fark yoktur.

Dînî âyinleri ve hahamların ibâdeti idâre tarzı, Mûsâ aleyhisselâmından sonra gelen Peygamberler “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” tarafından dahâ çoğaltılmış ve değîşdirilmiş, yeni esâslar ilâve olunmuş, Dâvüd aleyhisselâmından sonra, Ona gönderilen (**Zebûr**)un da âyinlerde okunması veyâ çalgı ile çalınması ibâdete eklenmiştir.

Dâvüd aleyhisselâm, mîlâddan tahmînen 1000 sene evvel dünyâya gelmiştir. [Avrupalı târîhçiler, Dâvüd aleyhisselâmın hükümdarlık târîhini M.Ö. 1015-975 olarak kayd etmişler ise de, kat’î değildir.] Evvelâ çobanlık yapan Dâvüd aleyhisselâmın çok güzel sesi olduğundan [bugün dahî, Dâvudî ses ta’bîrini kullanıyoruz.] bir müddet sonra, devlet reîsi olan Tâlûtun [milletlerarası ismi: Saul] huzûruna çıkarılmış ve onun rübâb (zither) çalıcısı olmuştur. Önceleri, aralarında büyük bir dostluk kurulmuşken ve Tâlût Onu kendine nedîm yapmışken, Dâvüd aleyhisselâmın gün geçtikçe büyük şöhrat kazanması ve otuz yaşında iken muhârebeye dev gibi Câlûtu [Goliath] bir sapan taşıyla öldürmesi ve böylece halkın Ona hayrân kalması, Tâlût korkutmuş ve Dâvüdü yanından uzaklaştırmıştır. Fekat, Tâlût ölünce, Dâvüd “aleyhisselâm” halkın arzûsu üzerine onun yerine geçmiş ve ilk def’a olarak, Kudüsü İsrâillilerin merkezi yapmıştır. Dâvüd “aleyhisselâm”, 40 yıl hükümdarlık etmiştir. Kendisine (**Zebûr**) isminde bir kitâb verildiği Kur’ân-ı kerîmin Nisâ sûresinin 163. âyetinde ve İsrâ sûresinin 55. ci âyetinde yazılıdır. Bunda, Dâvüd aleyhisselâmın Allahü teâlâyâ yalvarma ve Ondan afv dilemelerinin bulunduğu muhakkaktır. Bugünkü Kitâb-ı mukaddesde mevcûd olan Zebûrda ise, bunların yanında, başkaları tarafından eklenmiş parçalar da bulunmakta olduğundan, Allahü teâlânın göndermiş olduğu şeklini temâmen gayb etmiştir. Allahü teâlâ, Dâvüd aleyhisselâma büyük ihsânlar da bulunmuştur. Sebe sûresinin 10. âyetinde meâlen, (**Biz Dâvüde tarafımızdan** [diğer insanlar ve peygamberler üzerine] **fazilet**, [Peygamberlik, kitâb, saltanat, güzel ses ve demire elinde şekli verme gibi] **üstünlük verdik. Ey dağlar ve kuşlar, siz de Onunla berâ-**

ber tesbîh edin dedik. Ona demiri [mum gibi] yumuşak kıldık) buyurulmuştur. Ve Sâd sûresinin 17-19. cu âyetlerinde meâlen, **(Ey Muhammed! Kâfirlerin söylediklerine sabret. Kulumuz, kuvvet sâhibi Dâvüdü hâtırla! O, her zemân, Allaha tevbe ederdi. Doğrusu biz akşam sabâh onunla tesbîh eden dağları ve kuşları onun emrine vermişdik)** ve Sâd sûresinin, 25. ci âyetinde de meâlen, **(Kati-mızda Onun yüksek makâmı ve güzel geleceği vardır)** buyurulmuştur. Bugün elimizde bulunan Tevrât ve İncilde, Dâvüd aleyhisselâmın ma'îyyetinde bulunan Uria adlı bir subayın Batşeba [Bathseba] adlı zevcesi ile mâcerâsı diyerek, İkinci Samuelin 11. ci bâbında yazılı olan çirkin hikâyeye doğru değildir. [Alî “radıyallahü anh”, bu yanlış ve çirkin hikâyeyi anlatanlara yüzaltmış değnek vuracağını bildirmişdir. **(Mevâkib)** tefsîrinde, Sâd sûresinin yirmialtınıcı âyetinin tefsîrinde diyor ki, (Uryâ, Teşâmu' isminde bir kızla evlenmek için, kıza haber gönderdi. O da kabul etti ise de, kızın akrabâsı istemedi. Uryâyı kötilediler. O aralıkda, Dâvüd aleyhisselâm da, Teşâmu'a tâlib oldu. Uryâ muhârebede ölünce, kız Dâvüd aleyhisselâm ile evlendi. Sözleşmesi yapılmış olan kıza tâlib olmasına, Allahü teâlâ râzî olmadı. Dâvüd aleyhisselâm, hatâ ettiği-ni anlayınca, tevbe etti ve afv olundu.)]

Kur'an-ı kerimde bu husûsda açık bir bilgi yoktur. Aksine Dâvüd aleyhisselâmın dâimâ Allahü teâlâdan çok korkduğu, kendisine ilm ve hakkı bâtıldan tefrîk eden kuvvet verildiği bildirilmiştir. Sâd sûresinde [âyet 24 de], bir koyun da'vâsında, haksızlık yapmaması için, secdeye kapandığı ve Allahdan afv dilediği, çok düâ ettiği yazılıdır. Bu Uryâ efsânesinin Tevrâta ve İncile sonradan ilâve edildiği husûsunda bütün islâm âlimleri müttefikdir. **(İsrâiliyyât)** denilen böyle uydurma hikâyeler, yehûdîlerden câhil müslimânlarla da sirâyet etmiş ise de, islâm âlimleri bunların efsâne [uydurma] olduklarını bildirmişlerdir.

Dâvüd aleyhisselâmın oğlu Süleymân aleyhisselâm [hüküm-dârlik zemânı, tahmînen, M.Ö. 965-926] babasının yerine İsrâîl oğullarının Peygamberi ve hükümdârı oldu. Cin, vahşî hayvan ve kuşlarla konuşurdu. Süleymân aleyhisselâmın zemânı, İsrâîlîlerin en parlak zemânlarıdır. Süleymân aleyhisselâm zemânına kadar İsrâîl hükümdârları serây nedir bilmezlerdi. Yukarıda ismi geçen Tâlûtun evi, en âdî bir köylü evinden farksızdı. Süleymân aleyhisselâm, ilk olarak Kudüs şehrini kurdu ve bir serây yaptı. Birçok binâlar, serâylar, bağçeler, havuzlar, kurban kesme yerleri, ibâdet yerleri yaptırdı. Kudüste yaptırdığı en ihtişamlı ma'bed, **(Mes-cid-i Aksâ = Beyt-i Mukaddes = Kudsî ev)** adını taşıyordu. Bu binâyı Finikeli mi'mârlara yaptırmıştı. Cinnîler de hizmet etmişti.

Bu mescidin inşâsında çok kıymetli malzeme kullanılmıştı. Uzaktan bakılınca, bir altın parçası gibi pırıl pırıl parlıyor, görenleri hayrân bırakıyordu. Yapılması 7 sene sürmüştü. Ne yazık ki, bu güzel mescid, Âsûrî hükümdârlarından ikinci Buhtunnasar Kudüsü zabt ettiği zemân, onun tarafından yakdırıldı. Tevrât nüshaları da yanıp, hiç kalmadı. Keyhusrev ta'mîr etdi ise de, sonra Romalılar yakdı. (**Kâmûs-ül-a'lâm**)da diyor ki, (Bu tahrîb ile Kudüsün müsevîlere âid ma'mûriyyeti hitâm bulup, dahâ sonra Kostantiniyeye rum Bizans imparatorları, Mescid-i aksâyı ta'mîr edip, Kudüse (İlyâ) ismini verdiler. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", Mescid-i aksâda nemâz kılmışdır. Kudüs, hicretin 16. cı senesinde, Ömer "radiyallahü anh" zemânında müslimânlar tarafından feth edilmişdir. Abdülmelik "rahime-hullah" zemânında şimdiki mescid yeniden binâ olunmuşdur). Arta kalan temel duvarları, bugün yehûdîler tarafından (Ağlama divarı) adıyla anılmakta ve bu duvar önünde düâ etmektedirler.

Süleymân aleyhisselâm zemânında, Kudüs dünyânın en zengin, en güzel şehri olmuştu. Süleymân aleyhisselâmın yaptırdığı serâyalar, bu serâyaların içindeki dâireler, burada bulunan kıymetli eşyalar hakkında birçok hikâyeler vardır. Denebilir ki, dünyâda şimdiye kadar hiçbir hükümdâr, Süleymân aleyhisselâm gibi muhteşem ve masallara benzeyen bir hayât sürmemiştir. Süleymân aleyhisselâmın müteaddid zevceleri ve câriyeleri vardı. Süleymân "aleyhisselâm" ticârete çok ehemmiyet verdiğiinden, zenginliği gündün güne artmış ve serâyını yeni ve kıymetli güzel eşyâlarla süslemiş, birçok kıymetli atlar, kuşlar ve sâir hayvanlar beslemiştir. Serâyda günde 30 sığır, 100 koyun, düzinelerle geyik ve ceylan kesilirdi. Süleymân "aleyhisselâm" dâimâ sulh arzû etmiş, komşularıyla iyi geçinmeğe ve dostluk kurmaya çalışmışdır. Komşusu Mısır fir'avnının kızı ile evlenmiş, ayrıca Sabâ Melîkesi Belkîsi de hak dîne çağırmış ve onunla dostluk kurmuş, islâm târihçilerinin rivâyetine göre, onunla da evlenmişdir. Belkîsin Süleymân aleyhisselâmdan da'vet aldığı, Kur'ân-ı kerîmin Neml sûresinin 29-32. ci âyetlerinde zikr olunmaktadır.

Süleymân aleyhisselâm da, bütün Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" gibi, son derece âdil bir hükümdârdı. (Süleymân adâleti), Ömerin "radiyallahü teâlâ anh" adâleti gibi, bütün dünyâda adâlet misâli olarak kabul edilmişdir. Süleymân aleyhisselâm, diğer inanışlara karşı da müsâmahalı davranmış, fanatik yehûdîlerin protestosuna rağmen, başka din ma'bedlerini de yaptırmışdır. Bu yüzden dünyânın her tarafında büyük bir saygı ve sevgi kazanmış, âdetâ cihâna nümüne olmuşdur. Babası Dâvüd

aleyhisselâmın dînini devâm ettirmiştir.

Süleymân aleyhisselâmın ahvâli Kur'ân-ı kerîmde yazılıdır. Sebe sûresinin 12. ci âyetinde meâlen, **(Gündüz esdiğinde bir aylık mesâfeye gidip, akşam bir aylık mesâfeden gelen rüzgârı Süleymânın emrine verdik. Onun için, su gibi erimiş, bakır akıttık. Rabbinin izni ile, iş gören bir takım cinleri de, Onun emri altına verdik ve bunların içinde emrlerimizden çıkan olursa, ona alevli ateşin azâbını tattırdık)** buyurulmuştur.

Sâd sûresinin 30-39. cu âyetlerinde meâlen, **(Dâvüda, Süleymânı bahş ettik. O, güzel bir kul idi. Çünkü O, dâimâ [zîkr ile, tevbe ile] Allahü teâlâyâ teveccüh eder. Onu çok tesbîh ederdi. Ona bir akşam üstü çok hızlı giden, kıymetli cins koşu atları sunulmuşdu. Süleymân: Ben bu iyi mallar ile meşgûl olarak Rabbimin zikrinden mahrûm kaldım, akşam oldu demişdi. Çok üzüldü. Onları bana geri verin! diyerek, bacalarını ve boyunlarını kesdi. [Etlarını fakîrlere dağıtdı.] Sonra, eski hâline döndü. Rabbim, beni bağışla. Bana benden sonra hiç kimsenin erişemeyeceği bir hükümrânlık ver. Sen, şühesiz dâimâ ihsânda bulunansın! dedi. Biz de bunun üzerine istediği yere Onun emri ile giden rüzgârı, binâ kuran ve dalgalık yapan şeytânları ve demir halkalarla bağli olan diğerlerini, Onun emrine verdik. İşte bizim ihsânımız budur. İstersen, başkalarına da ver, istersen verme! Bizim ihsânlarımız hesâbsızdır dedik. Doğrusu dünyâda verdiğimiz bu ni'metler gibi, âhirette de yüksek bir makâmı ve güzel geleceği vardır)** buyurulmuştur.

Yehûdî ve hıristiyan yayınları şimdi ellerinde bulunan Kitâb-ı mukaddes, ya'nî Tevrât ve İncil dedikleri kitâbın üç kısmının Süleymân aleyhisselâmın kitâbından alınmış olduğunu iddi'â ederler. Bunlar **(Ahd-i atîk)**in, (Süleymânın meselleri, va'iz ve Neşîdeler neşîdesi) kitâblarıdır. Tevrâtta, Süleymân aleyhisselâmın rüzgâra, kuşlara ve sâir hayvanlara emr ettiği, onların dilini anladığı, kuş ve hayvanların da Onun emrlerini derhal yerine getirdiği, emri altında bulunan cinler sâyesinde yaptırdığı bütün binâların büyük bir sür'at ile meydâna çıktığı, zîkr edilmektedir.

Süleymân aleyhisselâm zemânında, Dâvüd aleyhisselâm zemânındaki medenî haklar dahâ genişletildi. Yeni ahkâma göre, babaların çocukları üstünde sınırsız hakları vardı. Bir çocuk, kaç yaşında olursa olsun, babasının emrlerini yerine getirmekle mükellef idi. Büyük çocuk mîrâsda iki kat pay alıyordu. Nişanlanma, evlenme gibi hususlar, ancak âile büyükleri tarafından kararlaştırılmakta, evlenecekler kendileri için seçilen eşleri kabûle mecbûr bırakılmakta idiler. Boşanan kadın, zevcinden **(Mehr)** adında bir para alırdı. Çocuksuz veyâ çocuğu ölmüş bir dul kadın kayını ile

evlenmek zorunda idi. Bu evlenmeden sonra doğan ilk çocuk, ölen zevcin çocuğu sayılır, onun mîrâsını alırdı. Bir erkeğin birden fazla kadınla evlenmesine müsâ'ade olunuyordu.

Süleymân aleyhisselâmın vefâtından sonra, Benî İsrâîl, 12 kabîleye ayrılmış, birbirlerine düşmüşlerdir. Bu ayrılış, dahâ Süleymân aleyhisselâm hayâtta iken başlamış, fekat Süleymân aleyhisselâm, Allahü teâlânın ihsânı ile, kabîleleri bir arada tutabilmişdi. Süleymân aleyhisselâmın yerine oğlu Rehoboam geçdi. 12 kabîleden yalnız ikisi ona sâdik kaldı. İsrâîl devleti ikiye ayrıldı. Bu devletlerden biri, **(İsrâîl)** olup 10 kabîleyi topladı. Geri kalan iki kabîleye **(Yehûdâ)** devleti denilir. Kudüde kaldı. Azdılar. Allahü teâlânın gadabına uğradılar. Bir müddet Âsûrî devletine bağlı olarak kaldılar. Âsûrî hükümdârı Buhtunnasar (Nebukadnezar), mîlâddan 587 sene evvel, Kudüsü yakıp yıkdı. İsrâîloğullarını zorla Kudüden çıkararak Bâbile sürdü. Ancak İrân Şâhı Keyhusrev [Kirüs], Âsûrîleri mağlûb edince, yehûdîlerin tekrâr Kudüse dönmelerine izin verdi. Yehûdîler Kudüse dönerek, yanlış olan bu şehri biraz ta'mîr etdiler. Evvelâ İrânlıların, sonra, Makedonyalıların idâresi altında yaşadılar. Mîlâddan önce 64 senesinde Romalılar Kudüse girdiler. Şehri yeni başdan yakıp yıkdılar. Romalılar bir kerre dahâ, mîlâddan 70 sene sonra, Kudüsü yerle bir etdiler. Roma İmparatorü Titüs, Kudüsü temâmen yakdı.

Yehûdîler, Romalıların idâresi altında iken, İsâ aleyhisselâm dünyâya geldi. Bu felâketler sırasında hakîkî Tevrât nüshaları yok edildi. Tevrât diye çeşidli kitâblar yazıldı. Bunlara birçok yabancı parçalar, hurâfeler ilâve edilmişdir. Bunun için Allahü teâlâ, yehûdîlere [ve sair insanlara] doğru yolu göstermek için İsâ aleyhisselâmı Peygamber olarak gönderdi. Yehûdîler, İsâ aleyhisselâmı Peygamber olarak tanımak istemediler. Hâlbuki onlar, Tevrâtda yazılı olduğu gibi, bir peygamber geleceğini biliyorlar ve bekliyorlardı. Fekat, bu Peygamberin “aleyhissalâtü vesselâm” gâyet kudretli, cesûr, tutduğunu koparan bir insan olmasını, onları Romalıların elinden kurtarmasını düşünüyorlardı. Çok yumuşak olan İsâ aleyhisselâmı beğenmediler. Ona yalancı Peygamber dediler ve annesi hazret-i Meryeme iftirâ etdiler. Bugün dünyâda yehûdî olarak kalmış 15 milyon kadar insan vardır. İçlerinde hakîkî Tevrâta tâbî olan hiç yokdur. Milletler arası bir istatistik olan **(Britannica of the year)** Almanasına göre, bunların hepsinin dinlerinin müşterek olduğundan şübhe edilmektedir. Çünkü, yehûdîlerin içinde çok çeşidli fırkalar vardır.

(Cevâb Veremedi) kitâbımızın 326.cı sahîfesinde yehûdîlik uzun anlatılmaktadır.

ÎSEVÎ [NASRÂNİYYET] DÎNİ VE HİRİSTİYANLAR

Îsâ aleyhisselâm, yehûdîlerin bozduğu hak dîni islâh için gönderildi. Ya'nî hakîkî Îsevîlik, islâh edilmiş, yehûdî dînidir. Îsâ aleyhisselâm, Matta İncîlinin 5. ci bâbı 17. ci âyetinde yazılı olduğuna göre, (Ben dinleri, yâhud Peygamberleri yıkağa geldim zannetmeyin. Ben yıkağa değil, temâm etmeğe geldim) diyordu. Hıristiyanlığın esâsı ve bugün elimizde bulunan İncîller hakkında bu kitâbın III. kısmındaki, **(Kur'ân-ı kerîm ve Bugünkü Tevrât ve İncîller)** başlığı altında îzâhât verilmiştir. Arzû edenler, lütfen o kısma mürâce'at etsinler!

Îsâ aleyhisselâmın bildirdiği ilk Îsevîlik hakkındaki bilgileri ihtivâ eden ilk İncîl, birçok değişikliklere, tahrîflere uğramış, içine insanlar tarafından birçok parçalar, hurâfeler de eklenmiş, Allahü teâlânın emrleri ve kelâmı yok edilmiştir. Böylece, İncîl mukaddes kitâb olmak sıfatını gayb etmiştir. Kur'ân-ı kerîmde, Îsâ aleyhisselâma verildiği bildirilen **(Kitâb)**ın ne olduğu hakkında, Elhâc Abdüllah bin Destân Mustafâ “rahime-hullahü teâlâ” [vefâtı 1303 (m. 1885)] ismindeki büyük islâm âlimi **(İzâh-ül-merâm fî Keşf-iz-Zulâm)** ismindeki türkçe eserinde şöyle diyor: (Îsâ aleyhisselâmı yehûdîler tutup asmak veyâ öldürmek istediklerinde, yanında bulunan İncîl-i şerîfi de, yâ ateşe atıp yakdılar veyâ parçaladılar. O zemân, İncîl henüz dünyâya yayılmamış ve Îsâ aleyhisselâmın dîni de henüz yerleşmemişti. Çünkü Îsâ aleyhisselâm, ancak ikibuçuk, üç sene kadar din telkîn edebilmiştir. Bu sebeple, İncîlin bir nüshasının dahâ yazılmış olması ihtimâli yoktur. Îsâ aleyhisselâmın Eshâbı, hem çok az, hem de ekserîsi câhillerden ibâret idi. Bunun için, onlarda da yazılı bir vesîka olması imkânı yoktur. İncîlin henüz başka nüshaları yazılı değildi ve Îsâ aleyhisselâmdan başkasının da, ezberinde değildi. Başka bir ihtimâl de, şu olabilir: Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından 325 sene sonra, İznik konsilinde birçok İncîller, (bâtıldır), (yanlıştır), (temelsizdir) diye yakılmıştır. Hakîkî İncîlin, bunların arasında yakılmış olması da büyük bir ihtimâldir.)

İncîle birçok parçalar ilâve edildiği ve Allahü teâlânın emrleri yanında birçok kul yazıları da bulunduğu, bugün bütün hıristiyanlar tarafından da kabûl edilmiştir. İncîlin önce İbrânî yazılı olduğu ve sonra lâtince ve yunancaya çevrildiği muhakkaktır. İbrânî nüshası yunancaya çevrilirken, birçok yanlışlar yapılmış, putperest Yunanlıların, (Tek Allah) akîdesine muhâlefetinden ve İncîli de,

Eflâtun felsefesine uydurmak arzû etdiklerinden dolayı akl-i selîmin kabûl etmeyeceği Teslîs (üçlü tanrı) inancı hâsıl oldu.

Eflâtun felsefesine göre, birçok puta tapmak, her tanrı için ayrı bir put yapmak doğru değildir. İlahlar hakikatde üçlüdür.

Birincisi, Babadır. En yüce yaratıcı ve diğer iki ilâhın Babasıdır. Birinci uknumdur.

İkincisi, Asl, görünür olan tanrıdır ki, görünmez olan Babanın vezîridir. Bu, (**Logos** = mukaddes kelâm)dir. Hıristiyanların Îsâ aleyhisselâma (**Logos**) mukaddes kelâm dedikleri ve ilah kabûl etdikleri Yuhannâ İncîlinin başında yazılıdır.

Üçüncüsü ise, görünen ve bilinen Kâinat (Doğa)dır. İşte Yunanlılar ve Romalılar da, hıristiyanlığı buna benzetmek istemişlerdir. Îsâ aleyhisselâm, (Ben ancak sizin gibi bir insanım) dediği hâlde, Onu Allahın oğlu olarak kabûl etmişler, buna bir de (Rûh-ül-kuds) ekliyerek, baba, oğul, kudsî Rûh adı altında üçlü tanrı manzûmesi meydâna getirmişlerdir. Hâlbuki, ibrânî İncillerde kullanılan (Baba) kelimesi, Allahü teâlânın büyük kudret sâhibi olduğunu, Îsâ aleyhisselâm hakkında kullanılan oğul kelimesi ise, Onun vücûdça oğul değil, Allahın (sevgili kulu) olduğunu göstermektedir. Rûh-ul-kuds ise, Allahü teâlânın Îsâ aleyhisselâma verdiği Peygamberlik kudreti idi. Kur'ân-ı kerîmde, bu husûs şöyle zikr edilmektedir: Tahrîm sûresinin 12. ci âyetinde meâlen, (**İmân edenlere misâl olanlardan biri de, İmrân kızı Meryemdir. O nâmûsunu** [harâm ve fuhşdan] **muhâfaza etdi. Ona** [yaratdığımız] **rûhdan üfledik. O, rabbinin sözlerini ve kitâblarını tasdik etdi. O, rabbine itâ'at edenlerdendi**) buyurulmuştur.

İsevîliğin zuhûrunda bu Teslîs (üç tanrı) i'tikâdı yokdu. Yukarıda ismi geçen, Destân Mustafâ “rahime-hullah” diyor ki: ((Teslîs fikrini) ilk def'â olarak, felsefeci Eflâtûn düşündü. Pavlus ismindeki yehûdî, hıristiyanlığa karıştırdı. Mîlâddan, bir rivâyete göre, 200 sene sonra, Sibelius isminde bir papaz bu fitneyi tekrâr körükledi. O zemâna kadar yalnız tek Allaha ve Peygamber olarak Îsâ aleyhisselâma inanılıyordu. Sibeliusun teklîfi pek çok hıristiyan tarafından şiddet ile red edilmiş, kiliseler arasında kanlı kavgalar baş göstermiş, çok kan dökülmüştür. Fransızcadan Arabîye çevrilmiş olan, o zemânın bir târîhinde bu husûs açıkca yazılıdır. 200 senesinde yalnız baba ve oğul fikri öne sürülmüştü. Bunlara Rûh-ül-kuds de ilâvesi, ancak ondan 181 sene sonra, ya'nî 381 yılında Bizans İmperatörü Theodosius zemânında İstanbulda kurulan bir konsül [rûhânî meclis]de karârlaştırılmışdır. Bu karâra karşı gelen birçok papalar vardır). Papa Honorius, hiçbir zemân üçlü tanrı

sistemi olan (**Teslîs**) i kabûl etmemiştir. Honorius öldükden birçok sene sonra, aforoz edilmiş ise de, teslîsi kabûl etmeyenler yeni mezhebler kurmuşlardır. Hele Îsâ aleyhisselâmın uydurma resmlerinin ve heykellerinin yapılması ve bunların kiliselere konulması ve haç işâretinin kudsî bir alâmet olarak tanınması gibi mes'eeler birçok ihtilâflara, hattâ kanlı mücâdelelere sebebiyet vermiş ve ancak milâddan yediyüz sene sonra kiliseler bunları kabûl etmiştir.

Hıristiyanların, İsevîlik [Nasrâniyyet] dîninin esâsını değiştirmesi, papayı günâhsız kabûl etmesi, papazlara günâh çıkarmak gibi bir hak vermesi, insanların günâhkâr olarak doğduklarını iddi'â etmesi, hele İncilde yazılı olduğu hâlde, son Peygamber Muhammed aleyhisselâmı kabûl etmemeleri, bugün bile İncil dedikleri kitâblarda mütemâdiyen değişiklikler yapmaları, Allahü teâlânın gazabını mücib olmuştur. Nisâ sûresinin 171. ci âyetinde meâlen, (**Ey kitâb Ehli! Dîninizde taşkınlık yapmayın! Allahü teâlâ için ancak hakkı konuşun!** [Onu noksanlıklardan tenzih edin ve oğul edindi diye iftirâ etmeyin.] **Mesih İsa, Meryemin oğludur, Allahü teâlânın resûlü, Peygamberidir. (Kün) ol emri ile yarattığı mahlûkudur ki, Onu Meryeme ilkâ' etdi ve O, Allahü teâlâdan diğer rûhlar gibi bir rûhdur. Allaha ve Peygamberlerine inanın! İlah üçdür demeyin! Hayrımıza olarak, bu sözden vazgeçmeniz sizin için hayırlıdır. Allah, ancak bir tek İlahdır! Çocuğu olmakdan münezzehdir. Göklerde ve yerde olanlar, herşey Onundur. O, yarattı**) buyurulmuştur.

Âyet-i kerîmede İsa aleyhisselâm için (Rûh) ta'bîr edilmesi çeşidli şekillerde tefsîr edilmiştir. (Rûh) denilmesi, Cebrâîl aleyhisselâmın Onu, hazret-i Meryeme nefh etmesi [üflemesi] ve hazret-i Meryemin o nefhden hâmile olmasıdır. O üfürmeğe (rûh) denilmiştir. Yâhud rûh, Allahü teâlâdan (Vahy)dir. Bununla hazret-i Meryem müjdelenmiş ve Cebrâîl aleyhisselâma nefh etmesi emr olunmuş ve İsa aleyhisselâma da (Kün) [ol] denilmiştir. Yâhud, (Kün) emridir. Bir kimsenin nefesi, konuşması konuşana göre ne ise, rûh da Allahü teâlâyâ nisbet ile odur demişlerdir.

İncilî tebdil edenler için: Bekara sûresinin 79. cu âyet-i kerîmesinde meâlen, (**Vay, kitâbı kendi elleriyle yazıp da onu az bir behâ ile, ücret ile satmak için, Allahü teâlânın kelâmıdır diyenlere! Vay, ellerinin yazdıklarına! Vay, kazandıklarına!**) buyurulmuştur. Ve İhlâs sûresi, 1-4. ncü âyet-i kerîmelerinde meâlen, (**Söyle ki, Allah birdir, her şeyden müstağnî [muhtâc değil] ve her şey Ona muhtâc olandır. Doğurmamış ve doğmamıştır. Ona benzeyen** [Onun den-

gi olan] **hiçbir şey yoktur**) buyurulmuştur.

Aşağıdaki hikâyeyi Harputlu İshak efendinin “rahimehullahü teâlâ” türkçe (**Diya-ül-kulûb**) kitâbindan alıyoruz:

İlk def'a olarak, iki cezvit papazı, Çinlileri hıristiyanlığa da'vet için Kanton şehrine gelmişti. [Cezvit, 918 (m. 1512) senesinde papazların teşkil ettiği bir misyoner cem'iyetidir.] Kanton vâlisinden hıristiyan dîni hakkında va'z vermek için müsâ'ade istediler. Vâlf bunlara ehemmiyet vermedi ise de, Cezvitler, onu her gün gelip râhatsız etdiklerinden, nihâyet (Ben bu mes'ele için Çin fagfûrundan [sultânından] izn almağa mecbûrum. Kendisine haber vereceğim) dedi ve mes'eleyi Çin fagfûruna bildirdi. Gelen cevâbda, (Bunları bana gönder. Ne istediklerini anlıyayım) denilmekte olduğundan, cezvitleri Çinin merkezi olan Pekine yolladı. Bu mes'eleden haber almış olan Budist râhibler, fenâ hâlde telâşa düşdüler ve (Bu adamlar hıristiyanlık adı altında zuhûr eden yeni bir dîni bizim ehâlîye telkîn etmeğe çalışıyorlar. Bunlar kudsî Budayı tanımıyorlar. Böylece, halkımızı yanlış bir yola sokacaklardır. Lütfe onları buradan kovun!) diye fagfûra yalvardılar. Fagfûr, (Evvelâ ne söylediklerini bir anlıyalım, ondan sonra bu husûsda karar veririz) dedi. Memleketin sayılı devlet ve din adamlarından müteşekkil bir meclis tertîb etdi. Cezvitleri bu meclise da'vet ederek, (Yaymak istediğiniz dînin esâsları nedir, anlatın) dedi. Bunun üzerine, cezvitler şöyle bir ifâdede bulundular:

(Semâ ve arzı yaratan Allah birdir. Fekat, aynı zemânda üçdür. Allahın biricik oğlu ve Rûhulkudûs de birer Allahdır. İşbu Allah, Âdem ve Havvâyı yaratıp, Cennete koydu. Onlara her ni'meti verdi. Yalnız bir ağaçdan yimemelerini emr etdi. Her nasılsa, şeytân, Havvâyı aldatıp, Allahın emrine karşı geldiler ve o ağacın meyvesinden yidiler. Bunun üzerine Allahü teâlâ, onları Cennetden çıkardı ve dünyâya gönderdi. Burada onların evlâdları, torunları zuhûr etdi. Fekat bütün bunlar büyükbabalarının işlediği günâh ile kirlenmiştir. Hepsi günâhkârdır. Bu hâl, tam 6000 sene devâm etdi. Nihâyet Allahü teâlâ, insanlara acıdı ve onların günâhını afv ettirmek için kendi öz oğlunu onlara göndermekden ve bu biricik oğlunu günâh keffâreti için kurban etmekden başka çâre bulamadı. İşte, bizim inandığımız Peygamber, Allahın oğlu olan Îsâ budur. Arabistânın şimâlinde Kudûs denilen bir şehri vardır. Kudûsde Celîle denilen bir yer, Celîlenin de, Nâsîrâ (Nazareth) isimindeki köyde Meryem isminde bir kız bulunuyordu. Bu kız, Yûsûf ismindeki bir marangoz ile nişanlanmış ise de, henüz bâkire

idi. Bu kız bir gün tenhâ bir yerde bulunurken, Rûh-ül-kuds gelip, ona Allahın oğlunu ilkâ etdi (koydu). Ya'nî, kız bâkire iken hâmile oldu. [Bundan sonra, nişanlısı ile Kudüse giderlerken Beyt-il-lahm (Bethlehem) de] bir ahır içinde çocuğu oldu. Allahın oğlunu ahırdaki yemlik içine koydular. Şarkda bulunan râhibler, onun doğduğunu gökde birdenbire yeniden peydâ olan bir yıldızdan öğrenerek hediyelerle onu aramağa çıkdılar ve nihâyet bu ahırda buldular. Ona secde etdiler. Îsâ denilen Allahın oğlu, 33 yaşına kadar va'z etdi. Her ne kadar (Ben Allahın oğluyum. Bana inanın, sizi kurtarmağa geldim) dedi ve ölüleri diriltmek, a'mâları tekrâr basîr yapmak, topalları yürütmek, cüzzamlıları tedâvî etmek, denizde fırtınaları durdurmak, iki balıkla onbin kişiyi doyurmak, suyu şerâb yapmak, kışın meyve vermediği için bir incir ağacını bir işâret ile kurutmak gibi ve dahâ birçok mu'cizeler gösterdiyse de, ancak az insan ona inandı. Nihâyet hâin yehûdîler, Onu Romalı-lara şikâyet etdiler ve Onun haça gerilmesine sebep oldular. Lâkin Îsâ, haçda öldükden 3 gün sonra, tekrâr dirilerek, kendisine inananlara göründü. Bundan sonra semâya çıkıp babasının sağ tarafına oturdu. Babası da dünyânın bütün işlerini Ona terk etdi. İşte bizim va'z edeceğimiz dînin esâsı budur. Buna inananlar, öteki dünyâda Cennete, inanmıyanlar ise Cehenneme gideceklerdir) dediler.

Bu sözleri dinleyen Çin fagfûru, (Ben sizden ba'zı şeyler sûâl edeceğim. Bunlara cevâb verin) dedi ve şöyle sormağa başladı: (İlk sûâlim şudur: Siz, Allah hem bir, hem de üçdür, diyorsunuz. Bu, iki iki dahâ beş eder gibi ma'nâsız bir lafdır. Bunu bana îzâh edin!) Papazlar cevâb veremedi. (Bu Allahın bir sırrıdır. İnsanların aklı buna ermez) dediler.

(İkinci sûâlim şudur: Yeri, göğü ve bütün âlemi yaratan çok kudretli Allah, kullarından birinin işlediği bir günâh için, onun bu işden haberi bile olmayan bütün sülâlesini nasıl günâhkâr sayar? Bunların afvı için nasıl olur da, kendi öz oğlunu kurban etmekden başka çâre bulamaz? Bu, onun büyüklüğüne yakışır mı? Buna ne dersiniz?) dedi. Papazlar cevâb veremedi. (Bu da, Allahın bir sırrıdır) dediler.

(Üçüncü sûâlim de şudur: Îsâ, bir incir ağacından mevsimsiz meyve istemiş. Ağaç vermeyince, onu kurutmuş. Mevsimi olmadan meyve vermek, bir ağacın yapamıyacağı bir şeydir. Böyle olduğu hâlde, Îsânın buna kızıp ağacı kurutması, bir zulm değil midir? Bir Peygamber, zâlim olur mu?) dedi. Papazlar cevâb veremedi. (Bu işler ma'nevî işlerdir. Allahın sırlarıdır. İnsanların aklları buna er-

mez) dediler. Bunun üzerine Çin fagfûru, (Ben size izn veriyorum. Gidiniz, Çinin istediğiniz yerinde va'z veriniz) diye onlara müsâ'ade etdi. Onlar, fagfûrun huzûrundan çıkdıktan sonra, meclisde bulunanlara dönüp, (Ben Çinde böyle saçmalara inanacak bir ahmak bulunacağını zan etmiyorum. Onun için, bu adamların bu hurâfeleri va'z etmelerinde hiç bir mahzûr görmedim. Ben emînim ki, bunları dinleyen vatandaşlarımız, dünyâda ne ahmak kavmler bulunduğunu, bunların ne gibi hurâfelere [saçmalara] inandığını görek, kendi dinlerinin kıymetini dahâ iyi anlayacaklardır) dedi.

Fagfûrun dediği o kadar doğrudur ki, aradan 2000 sene geçtiği hâlde, hıristiyan misyonerlerin büyük gayretine rağmen, Çinlileri hıristiyan yapmak kâbil olmamıştır. (**Cevâb Veremedi**) ismindeki kitâbımızda, papazların cevâb veremedikleri, birçok sùâller yazılıdır. Lütfen oradan okuyunuz!

Elimizde bulunan muhtelif lisânlarda yazılı kitâblardan anlaşılacağına göre, Îsâ aleyhisselâmın annesi hazret-i Meryem (Maria) Beyt-ül-mukaddesin bir odasında yalnız yaşıyordu. Bu odaya Zekeriyâ aleyhisselâmdan başkası girmiyordu. Cebrâîl aleyhisselâm hazret-i Meryeme, bâkire olduğu hâlde bir çocuğu olacağını ve bu çocuğun Peygamber olacağını bildirdi. (**Mir'ât-ı Kâinât**)daki rivâyetlerden birine göre, (Hazret-i Meryem, Zekeriyâ aleyhisselâmın zevcesi olan teyzesinin evinde gusl ederken, Cebrâîl aleyhisselâm insan şeklinde görünüp, üzerine üfledi. Böylece hâmile oldu. Amcası oğlu Yûsûf Neccâr ile (Beyt-ül-lahm)e gitti. Îsâ aleyhisselâm burada tevellüd etdi. Üçü Mısra gidip, oniki sene kaldılar. Nâsıraya gelip yerleşdiler. Burada otuz yaşında nebî oldu. Bunun için, Îsâ aleyhisselâma îmân edene (**Nasrânî**) ve hepsine (**Nasârâ**) denir. İncile göre, doğduğu zemân semâda yeni çok parlak bir yıldız zuhûr etdi.)

Ba'zı felsefecilere ve komünistlere göre, bütün bunlar, efsâne den ibâretdir. Îsâ diye kimse yoktur. Paris Üniversitesi profesörlerinden Ernest Renana göre, Meryem ile Yûsûf evlenmişlerdi. Îsâ aleyhisselâm, normal olarak dünyâya gelmişti. Hattâ, kardeşleri de vardı. Renanın bu iddiâsı, onun papa tarafından aforoz edilmesine sebep oldu. Fekat, dinsizler, onun düşüncelerini hemen kabûl etdi^[1].

Kur'ân-ı kerîm, açık olarak bildiriyor ki, Îsâ aleyhisselâm, bâkire olan hazret-i Meryemin oğludur. Yukarıda zikr ettiğimiz gibi, Allahü teâlâ, ona Rûh-ul-kudsden ikrâm etmiştir. Bu husûs ayrı-

[1] Renanın hayâtı kitâbımızın 165. ci sahifesinde yazılıdır.

ca Bekara sûresinin 87 ve 253. âyetlerinde bildirilmektedir. Bu âyet-i kerîmelerde meâlen, **(Meryem oğlu Îsâya açık mu'cizeler verdik. Rûh-ül-kuds ile kuvvetlendirdik)** buyurulmuştur. [Bu âyet-i kerîmede açık mu'cizeler verildiği bildiriliyor. Âl-i imrân sûresi 48. ci, Mâide sûresi 46 ve 110. ve Hadîd sûresi 27. ci âyetlerinde Îsâ aleyhisselâma İncil kitâbının verildiği açık olarak zikr edilmektedir.] Bâkire Meryemden doğuşu hakkında ise, Âl-i İmrân sûresinin 45. ci ve devâmındaki âyetlerinde meâlen, **(Melekler demişti ki: Ey Meryem, Allah sana (KÜN) ol demekle hemen yaratılan, ismi Meryem oğlu Îsâ Mesîh olan, dünyâda ve âhirette şerefli ve Allahü teâlâyâ yakın kılınanlardan ve insanlarla beşikde ve yetişkinliğinde konuşan ve sâlihlerden olan bir oğul ile müjdeler. Meryem, Rabbim! Bana hiçbir erkek dokunmadığı hâlde, nasıl olur da oğlum olur? dedi. Melek şöyle dedi: Allahü teâlâ böylece, dilediğini yaratır. Bir şeyin olmasını dilerse, ona (KÜN) Ol der ve hemen var olur)** buyurulmuştur.

Îsâ aleyhisselâm beşikde iken konuştu. Çocukken bile hârikul'âde bir zekâ sâhibi idi. Kendisine sorulan sùâllere şâyân-ı hayret cevâblar veriyordu. Bu hâli hârik-ul'âde bir insan olacağını belli ediyordu. Kudüsde va'zlarına başladı. Ancak, üç sene süren Peygamberliği esnâsında, Kur'ân-ı kerîmde de zikr edilen birçok mu'cizeler gösterdi. Ölüleri dirilti. Cüzzamlıları iyi etdi. A'mâlâ-
rın gözlerini açdı. Îsâ aleyhisselâm evi olmıyan, durmaksızın yürüyen, güneşin batdığı yerde, geceyi düâ etmekle geçiren bir Peygamber idi. Çok merhametli, çok şefkatli, çok yumuşak huylu, çok alçak gönüllü idi. Gösterdiği mu'cizelerden utanır, iyileşirdiği hastaların kendisine teşekkür etmelerini önlemek için, onların yanından kaçardı. Havârîlerin [Kendisine inanmış olan oniki kişinin] söyledikleri sert sözleri [meselâ, birlikde gemi ile giderlerken zuhûr eden sert fırtına karşısında, batmaktan korkunca, ona (bu fırtınayı niçin durdurumuyorsun? Helâk olacağız, helâk olmamıza aldırış etmiyor musun?) gibi lâfları] cevâb vermeden karşılar, hiç sesini çıkarmaz ve bu kaba davranışları hemen afv ederdi. Kendisi hakkında fenâ sözler söylediği için, havârîlerden Petrus tarafından kulağı kopartılan bir bağçevanın kulağının tekrâr yerine yapışması için Allahü teâlâyâ düâ etmekten çekinmemiş, bağçevan ile birlikde ızdırâb çekmişti.

İncilde, ahkâm [emrlere ve yasaklara] pek azdı. Îsâ aleyhisselâm yeni bir din getirdiğinden bahs etmemiş (Ben bir yeni din kurmuyorum. Ben benî İsrâîl Peygamberlerinin “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” getirdiği ve şimdi bozulmağa başlayan, tek Al-

laha inanan hak dînini izhâr için geldim) diyordu. O hâlde, îsevîliği yeni bir din olarak kabûl etmek doğru değildir. Îsevîlik, tek Allah dîni olan İbrâhîm aleyhisselâm ve Mûsâ aleyhisselâmın dinlerinin aynıdır. Îsâ aleyhisselâm, kendi va'zlarını yazmadı. Allahü teâlânın gönderdiği İncîl de ele geçmedi. Bugün hıristiyanların elinde bulunan (**Kitâb-ı mukaddes**), Tevrâtdan alınan kısımlar (**eski ahd**) ile Matta, Markos, Luka ve Yuhannânın sonradan yazdıkları İncîller ile, resûller ta'bir edilen şâkirdlerin risâlelerinden, mektûblarından, ya'nî (**yeni ahd**)den meydâna getirilmiştir. Bu dört yazarın kitâbları birbirini tutmaz. Aynı hâdise hakkında birbirinden farklı yazılar yazmışlardır. [(**Kur'ân-ı kerîm ve bugünkü Tevrât ve İncîller**) kısmına başvurunuz!] Diğer havârîlerin yazdıkları İncîller toplatdırılıp yakdırılmışdır. Bu hâdise, yukarıda da zikr etdiğimiz gibi milâdın 381. senesinde, İstanbulda kurulan, fekat bundan da evvel, 325 ve 364 senelerinde toplanan [Kral Kostantin, Kral Theodosius zemânlarında] konsillerde [dînî meclislerde] ve Sinodlarda [kudsî ictimâ'larda] meydâna gelmiş, yakılan bu İncîller arasında bulunan ve içinde Muhammed "sallallahü aleyhi ve sellem" in geleceğini uzun uzadıya anlatan (**Barnabas**) İncîli de yok olmuştur. Sonradan yazılan bu dört kitâbın yazarlarından, Yuhannâdan başka hiç biri, Îsâ aleyhisselâmı görmemiştir. Harputlu İshak efendinin "rahime-hullahü teâlâ" kitâbında belirttiğine göre, birinci İncîl Îsâ aleyhisselâmın milâdından 65, ikinci İncîl 60, üçüncü İncîl 55-60, dördüncü İncîl ise, 98 sene sonra yazılmışdır. Yalnız Yuhannâ İncîlinde [Yuhannâ, Îsâ aleyhisselâmın teyzesinin oğlu idi] (Allah insanları o kadar sevdi ki, kendi öz oğlunu onlara gönderdi) ibâresi vardı ki, burada (öz oğlu) kelimesinin (en sevdiği kulu) ma'nâsına geldiği muhakkaktır. Öteki İncîllerde böyle bir kayd yoktur. Îsâ aleyhisselâm bu İncîllerde Allahü teâlâyâ (Baba) diye hitâb etmededir ki, bunun da (mukaddes, muhterem bir zât) ma'nâsına geldiği hemen anlaşılmalıdır. İncîllerden bir kısmının Îsâ aleyhisselâmın milâdından en az 70 sene sonra yazıldığı şundan bellidir: Matta İncîlinin 27. ci bâbı 50. ci âyeti ve devâmında yazılı olan, (Îsâ aleyhisselâm ölünce, ma'bedin perdesi yukarıdan aşağı yırtıldı, iki parça oldu. Yer sarsılıp kayalar yarıldı. Kabrler açılıp mukaddeslerin cesedleri kıyâm etdiler ve mukaddes şehre [Kudüse] girerek, birçok kimselere göründüler) şeklindeki fâci'a tasvîri, Roma İmperatörü Titüsün milâddan 70 sene sonra Kudüsü yakıp yıkdığı zemân, buna çok üzülen bir yehûdînin kitâbından aynen alınmıştır.

Amerikan İncil tefsircisi Norton Andrews [1786-1853], (Bu hi-kâye yalandır. Bunun en mühim delili şudur ki, Kudüsün harâb edilmesi üzerine perişân olan yehûdîlerin, Mescid-i Aksâ için söyledikleri hârik-ül'âde şeyler arasında bulunan yalanlardan birisi de budur. Sonradan bir kimse, bunu İsâ aleyhisselâmın çarmıha gerilmesi zemânına münâsib görerek, Matta İncilinin kenârına yazmış, dahâ sonra ise, kendisi gibi bir kâtib, bir sûretini yazarken, bunu Matta İncilinin içerisine almışdır. Bu metin de, onlar gibi bir mütercimim eline geçmiş ve olduğu gibi terceme etmişdir) demektedir. Matta, bunu sanki kendi zemânında olmuş ve kendisi tarafından görülmüş gibi kitâbına eklemekten çekinmemişdir. Esâsen Matta İncilinin de, Matta tarafından yazılmış olup olmadığı üzerinde de münâkaşalar yapılmaktadır. Ba'zı Avrupalı târîhçiler, Matta İncilinde iki cins ifade bulunduğunu, bundan da, bu İncilin iki kişi tarafından yazıldığını anlaşıldığını beyân etmişlerdir. Bugün insâflı hıristiyan din adamları bile, şimdi hıristiyanların ellerindeki İncilin artık Allah kelâmı olarak kabûl edilemeyeceğini i'tirâf etmektedirler. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bugünkü İncillerde Allah kelâmı olan ba'zı kısımlar vardır. Bir müslimân için yapılacak en doğru hareket, İncilde bulunan ve Kur'ân-ı kerîmde bildirilen husûsları kabûl, Kur'ân-ı kerîme muhâlif olan husûsları [insan ilâvesi olduğu için] red etmek, Kur'ân-ı kerîmde kabûl ve yâ red edilmeyen husûsları ise, iyice inceledikten ve islâm akîdelerine muvâfik olduğunu anladıktan sonra, doğru kabûl etmektir.

İsâ aleyhisselâm, yehûdîlerin bozduğu hak dîni islâh için gönderilmişdi. Yehûdîler, Onu beğenmediler. Yalancı Peygamber dediler. Onu (İsrâîl Kralı olmak istiyor. Romalılar aleyhinde ehâlîyi kıskırtıyor. Kendini Allahın oğlu sanıyor. Çünkü, Allaha “Baba” diye hitâb ediyor) diyerek Romalılara şikâyet etdiler. Hıristiyanların i'tikâdına göre, Kudüsdeki Romalıların yehûdî vâlîsi Pilatus, İsâ aleyhisselâmı yakalatdıktan sonra, Hirodese gönderdi. Hirodes buna çok sevindi. Çünkü, Onu tanımak ve mu'cizelerini görmek istiyordu. İsâ “aleyhisselâm” Hirodesin sùallerine cevâb vermedi. Hirodes bunun üzerine Onu Pilatusa geri gönderdi [Luka bâb 23]. Pilatus başkâhinlerin ve yehûdîlerin ısrârı üzerine haça germeleri için yehûdîlere teslim etdi [İnciller]. Hıristiyanlar, İsâ aleyhisselâmın haça gerilip orada öldüğüne, fekat sonra dirilip göğe çıktığına, müslimânlar ise, İsâ aleyhisselâmın haça gerilmediğine, doğrudan doğruya göğe kaldırıldığına, haça gerilen kimsenin, onun bulunduğu mahalli Romalılara birkaç kuruş karşılığı ihbâr eden [ve bir

havârîsi olan] Yehûdâ [Judas] olduğuna inanırlar. Kur'ân-ı kerîmde bu husûs beyân edilmiştir. Nisâ sûresinin 156-158. nci âyetlerinde meâlen, **(Bir de, yehûdîlerin Îsâyı inkârları ve Meryeme büyük iftirâda bulunmaları ve Allahın Resûlü Meryem oğlu Îsâyı öldürdük demeleri sebebi ile kendilerini la'netledik, rahmetimizden kovduk. Hâlbuki onlar Îsâyı öldürmediler ve haça da germediler. Fekat kendilerine bir benzetme yapıldı. [Yehûdâ, Îsâ aleyhisselâmın şekline sokuldu ve onu asdılar.] Bu husûsda, kendileri de ihtilâfa düşüp, şübhe içindedirler. Onların bu husûsda, bir bilgileri de yoktur. Ancak, kuru bir zan peşindedirler. Onlar hakîkaten Îsâyı “aleyhisselâm” öldürmemişlerdir. Allah, Onu kendi katına yükseltti. Allah azîzdür, hükmünde hikmet sâhibidir)** buyurulmuştur.

Îsâ aleyhisselâm semâya kaldırıldıktan sonra, nasrâniyyet dîni yavaş yavaş dünyâyâ intişâr etmeğe başladı. Önceleri bu yeni din putperest olan Romalılar ve Yunanlılar tarafından şiddet göstererek karşılandı. İsevîler tutulup katl edildi. Sirklerde vahşî hayvanlara yidirildi. Fekat, hak dîni, kendini tanıtmakda ve sevdirmekde devâm etdi. Ne yazık ki, zemânla hakîkî İncil ortadan kalkdı. Münâfik olan Pavlosun, (Îsânın haça gerilmesi, hikmet, adâlet ve kurtuluştur. Çünkü Allah, insanların günâhlarını afv ettirmek için, kendi oğlunu kurbân etmiştir) diye ortaya atdığı ma'nâsız bir iddi'â, bugünkü hıristiyanlığın i'tikâd, inanç esâsını ta'yîn etmiştir. Îsâ aleyhisselâm, hiçbir zemân, insanların günâhkâr olarak doğduğunu söylemediği hâlde, bugünkü hıristiyanlık, şöyle ta'rif edilmektedir:

1) İnsanlar, dünyâyâ günâhkâr olarak gelir. Çünkü, ilk insan olan Âdem aleyhisselâm, Allaha itâ'at etmemiş, onun için Cennetden ihrâc edilmiştir.

2) Âdemden sonra gelen bütün insanlar bu günâhı taşırlar.

3) Îsâ aleyhisselâm, insanları bu günâhdan halâs etmek için, dünyâyâ gelmiş olan Allahın oğludur.

4) Allahü teâlâ, insanların günâhını afv etmek için, kendi oğlunu haça gerdirmiştir.

5) Dünyâ, bir mihnet [sıkıntı] yeridir. Dünyâda, zevk ve safâ yasaktır. İnsanlar mihnet çekmek ve ibâdet etmek için yaratılmıştır.

6) İnsanlar, doğrudan doğruya, Allahü teâlâyâ ibâdet edemezler. Allahü teâlâdan bir şey istiyemezler. Ancak râhibler, [papazlar] insanların yerine, Allaha yalvarabilirler ve onların günâhını

afv edebilirler.

7) Hıristiyanların başında Papa bulunur. Papa günâhsızdır. Onun her yaptığı iş isâbetlidir.

8) İnsanlarda rûh ve beden ayrıdır. İnsanın rûhunu ancak papazlar temizler, beden ise, dâimâ günâhkâr kalan bir habîs [çirkin] şeyden ibâretidir.

Bu akl ve mantığa sığmıyan iddi'âlardan dolayıdır ki, yehûdî dîninin düzeltilmesi için uğraşan Îsâ aleyhisselâmın ortaya koyduğu nasrâniyyet dîni, esâsından uzaklaşmış, hıristiyanlık denilen bâtil bir şekle dönmüştür. Hıristiyanlığın tekrâr hakîkî nasrâniyyet şekline girmesi için, çok çalışmalar yapılmıştır. Luther isminde bir papaz, protestanlığı kurarak, ba'zı düzeltmeler yapacağım derken, bu ilâhî dîni, büsbütün tahrîb etmiş, bozmuştur.

İşte islâm dîni, Îsâ aleyhisselâmdan sonra, bütün bu hatâları düzeltmek, yolundan çıkmış olan ve gitdikçe, dahâ da bozulan, (Tek Allah) dînini tekrâr ilâhî bir şekle koymak için zuhûr etmiştir. Allahü teâlâ, esâsen bütün din kitâblarında, (bir son Peygamber “aleyhissalâtü vesselâm” geleceğini) ve bu son Peygamberin insanları en doğru yola, hidâyet yoluna koyacağını beyân buyurmaktadır. Bu ifâde, hem Tevrâtda, hem de, birçok değişdirmelere rağmen, İncilde vardır. Şöyle ki, Yuhannâ İncilinin 16. cı bâbının 12. ci ve 13. âyetlerinde, (Benim size söyleyeceğim pek çok şeyler vardır. Fekat, siz henüz bunlara tehammül edemezsiniz. Ama o geldiği zemân, sizi her hakîkate ulaştıracaktır) diye Muhammedin “sallallahü aleyhi ve sellem” geleceği bildirilmektedir. Barnabas İncilinin 72., 96., 136., 163. bâblarında, Hazret-i Îsânın havârîlerine, (Bir son Peygamber geleceğini, isminin Ahmed olacağını, o gelinceye kadar bozulacak olan İncili tekrâr düzeltereğini ve yeni bir kitâb getireceğini, kendisinin haça gerilmediğini, haça gerilen kimsenin, bulunduğu mahalli ihbâr eden Yehûda olduğunu) bildirdiği açık açık yazılıdır. Kur'ân-ı kerîmin Saf sûresinde bu husûs, teyîd edilmektedir [sağlamlaştırılmaktadır]. Saf sûresi, altıncı âyetinde meâlen, (**Meryem oğlu Îsâ** “aleyhisselâm”, **Ey Îsrâîl oğulları! Doğrusu ben, benden önce gelmiş olan Tevrâtı tasdik eden ve benden sonra gelecek ve ismi Ahmed** [Muhammed ile aynı ma'nâdadır] **olan bir Peygamberi** “aleyhissalâtü vesselâm” müjdeliyen, **Allahü teâlâdan size gönderilmiş bir Peygamberim demişti. Ancak, o Peygamber** [Muhammed aleyhisselâm] **kendilerine geldiği zemân, bu apaçık bir büyüdür, sihrdir dediler**) buyurulmuştur.

İSLÂMİYYET

Îsâ aleyhisselâmın müjdelediği yeni dîni yaymak için, Allahü teâlânın seçtiği yüce Peygamber, Muhammed “aleyhissalâtü ves-selâm”dır. Peygamberin nasıl yetiştiği ve kendisine ilk ilâhî emrin nasıl verildiği, islâm dînini nasıl yaymağa başladığı hakkında, bu kitâbın (**Müslimânlık ve Hristiyanlık**) ve (**Kur’ân-ı kerîm ve bugünkü Tevrât ve İnciller**) kısımlarında ma’lûmat vardır. Bu iki kısımda zikr edilmemiş husûsları ilâve ediyoruz.

Muhammed sallallahü aleyhi ve sellem mîlâdın 571 senesinde tevellüd etmesinden 43 sene sonra, tebliğ etmeğe başladığı islâm dîni [İslâmiyyet], yehûdî ve hristiyan dinlerinin islâh edilmiş, doğru olmayan kısımları çıkarılmış, tâm ilâhî ve mantikî şekle sokulmuş ve akl-ı selîme sığmayan sonradan insanlar tarafından ilâve edilmiş olan kısımları kaldırılmış, Allahü teâlânın gönderdiği hakîkî dindir. Bu dînin ismi (**İslâmiyyet**)dir. Çünkü, bu kitâbın başından beri bildirdiğimiz gibi, Âdem aleyhisselâm zemânından beri bilinen islâm dîni, Mûsâ ve Îsâ aleyhisselâmdan sonra en son ve en kâmil şekli ile, Muhammed aleyhisselâma bildirilmiştir. Âdem aleyhisselâmdan, en son Peygamber Muhammed aleyhisselâma kadar bütün Peygamberlerin tebliğ ettikleri dinlerin esâsı (**Tevhîd**)dir. Ya’nî, bir olan Allahü teâlâyâ inanmaktır. Hristiyanların kitâblarında yazılı olan, diğer Peygamberlerin hayâtları ve tebliğ ettikleri dinler tedkîk edilirse onların da, başlangıçta (**Tevhîd**) dîni olduğu görülür. Bu da, (Teslîs, Îsâ aleyhisselâmın dînine sonradan yehûdîler ve Romalılar tarafından karışdırılmışdır) sözümüzün isbâtıdır.

İslâm dîninin kitâbı (**Kur’ân-ı kerîm**)dir. Kur’ân-ı kerîm, hakîkî Allah kelâmıdır. Diğer dinlerin kitâblarının zemânla değişmelerine ve içerisine insan eliyle parçalar ilâve edilmesine rağmen, Kur’ân-ı kerîm, ilk indirildiği günden bugüne kadar, tertemiz kalmış, bir kelimesi bile değişmemiştir. İslâm dîninin getirdiği îmân bilgileri, diğer Peygamberlerin dinlerinin bildirmiş oldukları îmânın aynıdır. Ya’nî (Tevhîd)dir. Bir olan Allahü teâlâyâ îmândır. Fekat, diğer dinlere sonradan hurâfeler, mantık ve akl-ı selîme uymayan parçalar ilâve edilerek, çoğu (**Müşrik**) oldular.

Bugün bütün dünyâ, islâm dîninden takdîr ile bahs etmektedir. Hâlbuki, Kur’ân-ı vüstâda [Orta çağda] hristiyan din adamları, ne olduğunu öğrenmeden, bir parçacık bile vâkıf olmadan, islâm dînine (şeytânın kurduğu din) diye hücum etmişler, yukarıda

zikir ettiğimiz gibi, en büyük hıristiyan din adamı olan papalar, müslimânları imhâ etmek için, Ehl-i salîb [haçlı] seferleri kurmuşlardı. Ancak, 18. asırdan sonra, târîhciler yavaş yavaş islâm dînine nüfûz etmeğe, Kur'ân-ı kerîmî kendi dillerine terceme etmeğe başladılar. Bu tercemelerin bir kısmı, müteassıb hıristiyanlar tarafından yapıldığı için, aslına uymamakta ise de, insâflı târîhciler tarafından yapılmış doğru tercemeler de vardır. Bir yandan da, müslimânlar tarafından yapılmış Kur'ân-ı kerîm tefsîrleri de bulunmaktadır. Kur'ân-ı kerîmin, doğru yapılmış terceme ve tefsîrlerini okuyan ve islâm dînine az çok anlıyanlar, İslâmiyyete hayrân olmuşlardır. Bunların arasında, Goethe, Carlyle, Lamartine, Tagore gibi bütün dünyâda tanınmış, meşhûr şahsiyetler vardır. Bunlar islâm dînine olan hayrânlıklarını açıklamaktan çekinmediler. Bunlar hakkında kitâbımızın (**Müslimânlık ve Hıristiyanlık**) kısmında geniş îzâhât bulacaksınız. Şimdi, size o kısımda bulunmayan ve 1266 [m. 1850] târîhinden sonra Türkiyeye gelmiş olan ba'zı devlet adamlarının islâm dîni ve Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm hakkındaki yazılarından birkaçını bildireceğiz.

1311-1316 [m. 1898] seneleri arasında İstanbulda İngiltere sefâreti birinci kâtibi olan Sir Charles Eliot 1900 senesinde basılan (**Turkey in Europe** = Avrupada Türkiye) adlı eserinin (**Müslimânlık dîni**) kısmında şöyle demektedir: (İsâ aleyhisselâmın mülkü, bu dünyâ değildi. Eğer hıristiyanlık, belli bir hükûmet veyâ teşekküle bağlı olsaydı, bu din arada kaynar giderdi. Müslimânlıkta ise, bunun temâmen aksi olduğu görülür. Muhammed aleyhisselâm, yalnız bir din adamı değil, aynı zemânda, çok büyük bir liderdi. Kendisini ziyârete gelenler, Ona karşı, Papaya ve Sezara duyulan saygıların birleşimi hâlinde bir devlet adamı olmuş, yaptığı fevkal'âde işlere ve bütün mu'cizelerine rağmen, kendisinin tevâzu' sâhibi bir insan olduğunu söylemiştir. Husûsî hayâtında hiç bir hatâsı yoktur.)

Kitâbın başka bir yerinde ise, (İsâ aleyhisselâmın yaşadığı zemândaki insanların hâllerini, yaptıkları hatâları, günâhları düşünenecek olursak, İncilde, bunların men' edilmemiş olması hayret vericidir. İncil, yalnız bu günâhların işlenmemesini tavsiye eder. Bunları işleme olanlara ne yapılacağından hiç bahs etmez. Hâlbuki Kur'ân-ı kerîm, günâhları, meselâ puta tapmak veyâ doğan kız çocuklarını diri diri gömmek gibi işleri, Allahın nasıl cezâlandıracağını açıkca bildirmiş, böylece Arabistânda, o zemânlar hükûm süren bâtil putperestliği ve âdetleri temâmîle islâh ederek millete behâ biçilmez bir iyilikde bulunmuşdur) demektedir.

Sir Eliot devâm ederek; (Müslimânlığın en güzel bir tarafı da, vatandaşları ve ecnebîleri birbirinden tefrîk etmeyişidir. Müslimânlıkda Allah ile kul arasında bir vâsita yoktur. İslâmîyyet, hıristiyanlıkdaki papazlar gibi, vâsitaları ortadan kaldırmışdır.

İslâmîyyetin insana verdiği ehemmiyet çok büyüktür. Meselâ, islâmîyyete inananların en güzel nümûnelerinden olan Türk askeri, son derecede emr dinler. Şahsî teşebbüs [kendi başına, kimse-den yardım görmeden iş görme] sâhibidir. Diğer milletlerde böyle bir asker hemen hemen yoktur. Türk askerinin disiplini, âmirlerine itâat etmesi, cesâreti, onun müslimân oluşundan ileri gelmektedir. Bu güzel huyları ona müslimânlık öğretmektedir. Müslimânlık aynı zemânda, (**Zekât vermek**) sâyesinde, insanlar arasında (servet birliği)ni de kurmakta, birçok felâketlere sebep olan zengin fakîr farkını kaldırmağa gayret etmektedir. Bu haşmetli din, herkesin anlayacağı kadar basîtdir. Muhammed aleyhisselâmın hayâtı üzerinde insâflı ve etrâflı tedkîk yapmış olanlar, Ona karşı büyük bir muhabbet ve hurmet duyarlar) demektedir.

Şimdi başka birinin eserini tedkîk edelim. Fransanın Touraine şehrinde doğmuş olan İtalyan asıllı Fransız devlet adamı Henri A. Ubicini, senelerce Türkiyede kalmış olup, 1267 [m. 1851] de Parisde yayınlanan (**La Turquie Actuelle** = Bugünkü Türkiye) eserinde, islâm dîni hakkında şöyle demektedir:

(İslâm dîni, insanlara şefkat ve idrâk emr eder. Avrupanın (dinsiz) diye sînesinden atdığı bahtsız insanlar, pâdişâhın müsâfiri oldular ve müslimân Türk dünyasında, vatanlarında mahrûm oldukları, hürriyyet ve emniyyet içinde yaşadılar. Bütün din mensûbları, burada aynı adâleti ve şefkati gördüler. Türklere ve müslimânlara barbar diyen Avrupalı, onlardan müsâfir-perverlik ve insanlık derisi aldı. Onaltıncı asrda yaşamış olan bir yazar, “Ne garîbdir, ben islâm memleketlerini gezdim. Barbar dediğimiz müslimânların şehirlerinde ne kaba kuvvet, ne de cinâyet gördüm. Herkesin hakkına saygı gösteriyorlar. Garîblere melce’, yardımcı oluyorlar. Büyük küçük, hıristiyan, yehûdî veyâ müslimân, hattâ îmânsız [müşrik] olsun, aynı adâleti ve merhameti buluyor” demektedir. Ben de ona katılıyorum) demektedir.

Ubicini kitâbının başka bir yerinde şunları yazmaktadır:

(İstanbulda, müslimânların oturduğu “İstanbul” kısmında senede ancak bir-iki polis vak’ası meydana gelmektedir. Hâlbuki, hıristiyanların oturduğu “Pera” [Beyoğlu] kısmında, hergün yüzlerce hırsızlık, dolandırıcılık ve cinâyet vak’aları zuhûr etmekte,

insanlar birbirini dolandırmakda, birbirini öldürmekte ve burası Avrupanın büyük şehirleri gibi, bir batakhâne şekline girmektedir. İstanbul kısmında yüzbinlerce müslimân sulh ve sükûnet içinde nâmûsu ile yaşarken, Perada bulunan tahmînen 30.000 hıristiyan, bütün dünyâya bir nâmûssuzluk, iffetsizlik ve serserilik nümûnesi olmaktadır. Pera için İtalyanlar, **(Pera, dei sulirati il nido = Pera, serseriler yatağı)** adlı bir şarkı yapmışlar ve bu şarkı oradakilerin ağzından düşmez olmuştur.)

Burada bir de Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” hakkında bir dinsizin ne söylediğini de bildirmek istiyoruz. Yehûdî aslı bir komünist ve marksist olan, hiçbir dîni tanımayan, bütün Peygamberleri “aleyhimüssalevâtü vetteslîmât” sar’aya tutulmuş, gözlerine hayâller görünen, hasta kimseler olarak kabûl eden Maxime Rodinson ismindeki kâfir, bundan kısa bir zemân evvel neşr ettiği ve 25 dile çevrilmiş olan **(Muhammed)** ismindeki eserinde, Kur’ân-ı kerîmden aldığı birçok âyetlerin ma’nâsını kendi düşüncesine göre değiştirdiği hâlde, Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” için, (Düşüncesi ve hareketleri ile dünyâyı yerinden sarsmış olan bu zât hakkında, aslında az şey biliyoruz. Ama, Muhammedin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” başka hiçbir kimsede rastlanmayan bir şahsiyyet ışığı ile parıldadığını görmek mümkündür. Etrâfında toplanmış olan insanları parlatan da, işte bu ışıktır. Bunu kabûl etmek zorundayız. Ben de, kitâbımda bu ışığı [nûru] görebildiğim kadar tesbîte çalıştım) demek zorunda kalmıştır.

Görülüyor ki, artık Avrupalı muharrirler de, İslâm dîninin mükemmeliyyetini kabûl etmekte, Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” hakkında medhiyeler söylemekte, Kur’ân-ı kerîmi bir mükemmel kitâb olarak tanımaktadırlar. Fekat, bu kitâbın Allah tarafından gönderilmediğini, Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” tarafından yazıldığını, ya’nî Ona gelen vahyden değil, kendi karîhasından [düşünme gücünden] geldiğini, fekat son derecede dürüst olan Muhammed aleyhisselâmın, bunların hakîkaten Allahü teâlâdan geldiğine inandığını zan etmektedirler. Bu târîhcilerden bir kısmı, Muhammed aleyhisselâmın okuma yazma bildiğini, ba’zı hıristiyan [veyâ yehûdî] din adamlarından din bilgisi aldığı iddi’â etmektedirler. Yukarıda zikr ettiğimiz komünist Rodinson, Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” için, Kur’ân-ı kerîmin açıkca bildirdiği ve müslimânların kullandığı (Ümmî) kelimesinin (okuma yazma öğrenmemiş) ma’nâsına değil, büsbütün başka bir ma’nâya geldiğini isbâta çalışmaktadır. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”in

râhib (Bahîra)dan ilm öğrendiğinden bahs etmektedir.

Bahîra, bir hıristiyan râhibidir. Ba'zı kaynaklar asl adının Georgius veyâ Sergius olduğunu söylerler. Bahîra [veyâ Behîra] ârâ-mî dilinde (seçkin) ma'nâsına gelmekte olup, bu râhibin lakâbı olsa gerektir.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" oniki yaşlarında iken, birgün Ebû Tâlibin ticâret için sefer hâzırlığı yaptığını gördü. Kendisini götürmek istemediğini anlayınca, Ebû Tâlibe, (Bu şehirde beni kime bırakıp gidiyorsun? Ne babam var, ne de bir acıyanım!...) buyurdu. Bu söz Ebû Tâlibe çok te'sir etdi. Yanında götürmeye karâr verdi. Ticâret kervânı uzun bir yolculuktan sonra, Busrâda hıristiyanlara mahsûs bir manastırın yakınında konakladı. Bu manastırda Bahîra adında bir râhib kalyordu. Önceden yehûdî âlimlerinden iken, sonradan hıristiyan olan bu bilgili râhibin yanında, elden ele geçerek saklanan bir kitâb vardı ve sorulara bundan cevâb verirdi. Kureyşin kervânı, dahâ önceki yıllarda buradan def'alarca gelip geçmesine rağmen, hiç ilgilenmemişdi. Her sabâh manastırın damına çıkıp, kâfilelerin geldiği cihete bakar, merakla bir şeyler beklerdi. Râhib Bahîraya bu def'a bir hâl olmuş ve heyecânla irkilip, yerinden fırlamışdı. Çünkü, Kureyş kervânını uzakdan görünce, üstünde bir bulutun da onlarla birlikde süzülüp geldiğini farketmişdi. Bu bulut, Peygamber efendimizi gölgelemekdeydi. Kervân konaklayınca, Bahîra, Resûlullah efendimizin altına oturduğu ağacın dallarının üzerine doğru eğildiğini de gördü. İyice heyecânlandı. Derhal sofralar kurdurdu. Sonra, haber göndererek, Kureyş kervânında bulunanların hepsini yemeğe dâvet etdi. Kervânda bulunanlar, Peygamberimizi "sallallahü aleyhi ve sellem", mallarının yanında bırakıp, râhibin yanına gitdiler. Bahîra, gelenlere dikkatle bakıp, (Ey Kureyş topluluğu, içinizde yemeğe gelmeyen var mı?) diye sordu. (Evet, bir çocuk var) dediler. Çünkü, Kureyşliler geldiği hâlde bulut hâlâ orada idi. Bunu görünce, kervânın da yanında bir kişinin kaldığını anlamışdı. Râhib Bahîra, ısrarla Onun da gelmesini istedi. Gelir gelmez Ona dikkatle bakmaya ve incelemeye başladı. Ebû Tâlibe, (Bu çocuk senin neslinden midir?) dedi. Ebû Tâlib, (Oğlum) deyince, Bahîra, (kitâblarda bu çocuğun babasının sağ olmayacağı yazılı, O senin oğlun değildir) dedi. Bu sefer Ebû Tâlib, (O benim kardeşimin oğludur) diye cevâb verdi. Bahîranın, (Babası ne oldu?) sorusuna da, (Babası, doğmasına yakın öldü) dedi. Bahîra, (Doğru söyledin, annesi ne oldu?) deyince, (O da öldü) diye cevâb verdi. Bunlar karşısında, (Doğru söyledin) diyen Bahîra, Peygamber efendimize dönüp, putların is-

mi ile yemîn et, dedi. Sevgili Peygamberimiz, Bahîraya (Putların ismiyle yemîn isteme. Dünyâda bana onlardan büyük düşman yoktur. Ben, onlardan nefret ederim) buyurdu. Bahîra, bu sefer Allahü teâlânın ismi ile yemîn eder misin,) dedi. Ve dahâ pek çok sualer sorup, cevâblarını aldı. Bahîranın aldığı cevâblar, önceden okuduğu kitâblara aynen uyuyordu. Sonra, sevgili Peygamberimizin mubârek gözlerine bakıp, Ebû Tâlibe, (Bu kırmızılık, mubârek gözlerinde devâmlı durur mu?) diye sordu. O da, (Evet, gitdiğini görmedik) dedi. Bahîra, bu alâmetin de uygunluğunu görünce, kalbinin yakîn hâsıl etmesi için, mühr-i nübüvveti görmeyi istedi. Peygamber efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, edeblerinden mubârek sırtını açmak istemediler. Ebû Tâlib, (Ey gözümün nûru! Bu arzûsunu da yerine getir) deyince, mubârek sırtını açdı. Bahîra, **(Müht-i Nübüvveti)** bütün güzelliği ile doya doya temâşâ etdi. Hecyanla öpdü ve gözlerinden yaşlar boşandı. Sonra da, (Ben şehâdet ederim ki, sen Allahü teâlânın resûlüsün) dedi. Sesini dahâ da yükselterek, (İşte âlemlerin efendisi... İşte âlemlerinin Rabbinin Resûlü... İşte Allahü teâlânın âlemlere rahmet olarak gönderdiği büyük Peygamber...) dedi. Orada bulunan Kureyşliler, hayret ederek, (Muhammedin “aleyhisselâm”, bu râhib yanındaki kıymeti ne kadar fazla imiş) dediler. Bahîra, Ebû Tâlibe dönerek, (Bu, Peygamberlerin sonuncusu ve en şerefliisidir. Bunun dîni, bütün yeryüzüne yayılır ve eski dinleri nesh eder. Bu çocuğu Şâma götürme. Zîrâ, İsrâîloğulları Ona düşmandır. Korkarım ki, mubârek bedenine bir zarar verirler. Bunun hakkında çok ahd ve mîsâk olmuştur) dedi. Ebû Tâlib, (Bu ahd ve mîsâk nedir?) diye sorunca, (Allahü teâlâ, bütün Peygamberlere ve en son da İsâ aleyhisselâma, ümmetlerine, âhir zemân Peygamberinin “sallallahü aleyhi ve sellem” geleceğini bildirmelerini emr etmiştir) dedi. Ebû Tâlib, Bahîranın bu sözleri üzerine Şâma gitmekten vazgeçti. Mallarını Busrâda satıp Mekkeye döndü. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem”in Bahîra ile karşılaşması ilk ve son olarak, bu kısa görüşmeden ibâretidir ki, 12 yaşında bir çocuğun kısa bir zemân içinde, bütün dinler hakkında bilgi alması imkânı yoktur.

Hıristiyan târihcilerden ba’zıları da, Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” Nastûrâ isminde bir râhibden ders aldığı iddi’â ederlerse de [kendilerinin de i’tirâf etdikleri gibi] bunun hakkında hiçbir delîl yoktur ve bunun da, ancak kısa bir karşılaşmaktan ibâret olduğu anlaşılmaktadır.

Çok mu’azzam bir kitâb olan Allah kelâmı Kur’ân-ı kerîmin bir insan tarafından yazıldığı nasıl iddi’â olunabilir? Kur’ân-ı ke-

rîm tedkîk edilince, içinde ancak bugünlerde sırrını çözebildiğimiz, tabî'at kanûnlarının ve hayâtî tekâmülün [meselâ ilk hayâtın sudan geldiği, insan yiyeceklerinin ancak semâdan inen maddeler ile hâsıl olduğu v.b.] bildirildiği, bunun yanında, ancak bugün kurmağa çalıştığımız sosyal, ictimâî nizâmın en mükemmel, en mantikî tarzda açıklandığı, (**zekât**) emri ile servet adâletinin te'mîn edildiği, en yüksek ahlâk kâ'idelerinin, en mükemmel ibâdet tarzının öğretildiğini görüyoruz. Bütün bunların, çok zekî de olsa, hiç kitâb okumamış bir kimse tarafından bundan 1400 sene evvel bilinip kaleme alınması imkânı yoktur. Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" Kur'ân-ı kerîmin âyetleri geldiği zemân, bunları Eshâbına açıklıyordu. Kur'ân-ı kerîmin hepsinin tefsîrini Eshâbına bildirdiğini imâm-ı Süyûtî haber vermektedir. Avrupalılar, bir de Onun Peygamberliğini kabûl etseler, kendilerinin de müslimân olacakları ve se'âdete kavuşacakları muhakkaktır. Ümmîd ederiz ki, bir gün gelecek, hak dînini seçerek, ebedî se'âdete kavuşacaklardır.

İSLÂMİYYETDE FELSEFE VAR MIDIR?

Yukarıda, muhtelif dinlerin îmân esâslarını ve hükmlerini kısaca inceledik. Şimdi de biraz İslâm dîninde felsefe var mıdır? Bunu inceliyelim:

Felsefe, her hangi bir bahs ve mevzû' üzerinde insanların akl ve mantık yolu ile incelemeler ve araştırmalarla elde ettikleri netîcelere verilen isimdir. Kısaca, (Her şeyin aslını arama ve ne için var olduğunun sebebini bulma) ma'nâsına gelir. Felsefe, yunanca (**Filozofiya** = Hikmet sevgisi) demektir ve derin düşünme, arama, kıyâslama ve tedkîk esâslarına dayanır. Felsefe ile meşgûl olanların, hem rûh, hem de fen bilgilerinde çok derin bilgi sâhibi olması gerekir. Fekat, bir insan ne kadar ilmi olursa olsun, yanlış düşünebilir veyâ yaptığı araştırmalardan yanlış netîceler çıkarabilir. İşte bunun içindir ki, felsefe, hiçbir zemân kesin netîceler vermez. Bir kerre de, bunu işiten insanın kendi akl ve mantık süzgecinden geçirmesi îcâb eder. Her felsefenin bir de zıddı vardır. Onun için, bu karşılığı da incelemek, her iki düşünceyi karşılaştırmak lâzım olur. Birçok felsefî düşüncelerin zemânla değışebileceği unutulmamalıdır. O hâlde, felsefî düşünceler, hiçbir zemân kesinlik taşımaz.

Kur'ân-ı kerîmde âyetler iki nev'dir. Bunların bir kısmının ma'nâsı açıktır. Bunlara (**Muhkem âyetler**) ismi verilir. Bir kısmının ma'nâsı ise, açıkça anlaşılmaz. Bunlar, ayrıca tefsîre, îzâha muhtaçtır. Bu âyetlere (**Mütesâbih âyetler**) adı verilir. Hadîs-i şe-

rîfler [Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” sözleri] de, muhkem ve müteşâbih olmak üzere iki kısımdır. Bunları tefsîr etmek mecbûriyyeti, islâm dîninde (**İctihâd**) müessesesinin kurulmasına sebep olmuştur. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” de, bizzat icthâd yapmıştır. Onun ve Eshâb-ı kirâmın “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’in” yaptıkları icthâdlar, İslâm bilgilerin temelidir. İslâm dînini yeni kabûl eden kavmlerin, kendi dinlerine göre mukaddes saydıkları şeylerin islâm dînindeki hükmünün ne olduğunu, islâm dîninin bunlar hakkında nasıl hükm ettiğini sordukları zemân, islâm âlimleri bunlara cevâblar vermişlerdir. Bunlardan i’tikâd, îmân ile ilgili mes’elelerin hâl edilmesi, cevâb verilmemesinden (**Kelâm**) ilmi meydâna gelmiştir. Kelâm âlimlerinin islâmî yeni kabûl edenlere, eski dinlerinin niçin yanlış olduğunu mantikî bir tarzda isbât etmeleri icâb ediyordu. Kelâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ” bu mes’eleleri çözmek için çok uğraşdılar. Birçok hakikatler ve çok kıymetli mantık ilmi ortaya çıktı. Bir yandan da, yeni müslimân olanlara Allahü teâlânın var ve bir olduğunu, ebedî olduğunu, doğmamış ve doğurmamış olduğunu, onların anlayacağı tarzda anlatmak ve şübhelerini ortadan kaldırmak icâb ediyordu. Kelâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ” bu işde çok muvaffak oldular. Bu mukaddes vazîfeyi yapmakda, müslimân fen adamları da, kelâm âlimlerine yardımcı oldular. Meselâ, yıldızlara kudsîyyet veren Sâbiî ve Veseniye ismindeki putperestleri, bu yanlış i’tikâddan uzaklaştırmak için, mantık ve hey’et [astronomi] âlimi Ya’kûb bin İshak El-Kindî senelerce uğraşdı ve sonunda onlara, düşüncelerinin yanlış olduğunu vesikalarla isbât etdi. Ne yazık ki, kendisi, eski Yunan felesoflarının sapık fikrlerinin te’sîrleri altında kalarak Mu’tezi-lî oldu. 260 [m. 873] de, Bağdâdda vefât etdi.

Beşinci Abbâsî halîfesi Hârûnürreşid^[1] zemânında, Bağdâdda (**Dâr-ül-hikmet**) isminde bir müessese kurulmuşdu. Bu müessese büyük bir terceme bürosu idi. Yalnız Bağdâdda değil, Şâmda, Har-rânda, Antakyada da, böyle ilm merkezleri kurulmuşdu. Buralarda yunancadan ve latineden eserler terceme edildi. Hind, Fars kitâbları da bunlara eklendi. Ya’nî hakikî (**Rönesans**) [Eski kıymetli eserlere dönüş] ilk def’a Bağdâdda başladı. İlk olarak Eflâtûnun, Porphyriosun, Aristotelesin [Aristonun] eserleri arabîye terceme edildi. İslâm âlimleri “rahime-hümullahü teâlâ” bunları dikkat ile tedkik etdiler. Yunan ve Latin filozoflarının ba’zı fikrlerinin doğru, ekserîsinin de hatâlî, bozuk olduğunu isbât etdiler. Bunların, (**Muhkem**) olan âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler, akllarına ve man-

[1] Hârûn Reşid, 193 [m. 809] da Tûsda vefât etdi.

tıklarına ters düşüyordu. Onların, fen ve din bilgilerinin çoğunda câhil oldukları, aklın, fikrin anlıyamadığı bilgilerde, dahâ çok yanlışlıkları görüldü. Hakîkî âlimler, meselâ imâm-ı Gazâlî, imâm-ı Rab-bânî “rahime-hümallahü teâlâ”, bu felsefecilerin en mühim îmân bilgilerine inanmadıklarını görmüşler, küfrlerine sebep olan yanlış inanışlarını uzun uzun bildirmişlerdir. İmâm-ı Gazâlînin (**El-mün-kizü aniddalâl**) kitâbında bu husûsda geniş bilgi vardır.

Hakîkî islâm âlimleri, kelâm bilgilerinde, (**Müteşâbih**) âyet-i ke-rîme ve hadîslerin açıklamalarında, yalnız Resûlullahın “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” ve Eshâb-ı kirâmın “radiyallahü teâlâ an-hüm ecma’in” ictihâdlarına uymuşlar, eski felsefecilerin bunlara uymıyan fikrlerini red etmişler, böylece islâm dînini, hristiyanlık gibi bozulmaktan korumuşlardır. Câhil kimseler ise, felesofların her sözlerinin doğru olacağını zannederek, bunlara teslim olmuşlardır. İşte böylece (**Mu'tezile**) denilen bozuk bir islâm fırkası meydâna geldi. Peygamberimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” islâmiyyetde yetmişiki bozuk fırkanın hâsıl olacağını haber vermiştir. Yunan, Hind, Fars, Latin felsefelerinden ilhâm alan, İbni Sînâ, Fârâbî, İbni Tufeyl, İbni Rüşd, İbni Bâce gibi filozoflar zuhûr ederek, ba'zı bilgilerde Kur'ân-ı kerîmin hak yolundan ayrılmışlardır. İbni Haldûn^[1], islâm ilmlerini (**Ulûm-i Nakliyye**) [Tefsîr, Kırâet, Hadîs, Fıkıh, Ferâiz, Kelâm, Tesavvuf] ve (**Ulûm-i akliyye**) [Mantık, Fizik, Tabi'at, Kimyâ, Matematik, Geometri, Mesâha, Münâzara ve Ast-ronomi] adıyla ikiye ayırmıştır. Bunlardan birincilere (din bilgile-ri), ikincilerden tecrîbe ile anlaşılabilenlere ise (fen bilgileri) denir.

İmâm-ı Gazâlî “rahime-hullahü teâlâ” rumca öğrenerek eski yunan felsefesini incelemiş, doğru bulmadığı yerlerini red etmiştir. Hârûnürreşîd “rahime-hullahü teâlâ” zemânında islâm ilmlerine karışdırılan felsefe, Montesquieu, Spinoza gibi filozoflara rehberlik etmiş, bunlar “Farabius” adını verdikleri Fârâbînin te'sîri altın-da kaldıklarını açıkça i'tirâf etmişlerdir.

İmâm-ı Muhammed Gazâlî “rahime-hullahü teâlâ” yetmişiki fırkadan ilk zuhûr eden şîî fırkasının Dâî'leri ile savaştı. Dâî'ler, Kur'ân-ı kerîmin bir iç yüzü (bâtını), bir de dış yüzü (zâhiri) oldu-ğunu iddi'â etdiler. Bunlara (**Bâtınî fırkası**) ismi verilmiştir. İmâm-ı Gazâlî “rahime-hullahü teâlâ” bunların felsefelerini kolayca yıkdı. Bâtınîler bu mağlûbiyyetden sonra, islâmiyyetden da-hâ ziyâde ayrıldılar. Ma'nâları açık olmıyan âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere yanlış ma'nâlar vererek (**Mülhid**) oldular. Siyâsî

[1] İbni Haldûn, 808 [m. 1406] de vefât etdi.

maksadları sebebi ile işi azıtarak, hak yoldaki **(Ehl-i sünnet)** müs-limânlarının başına belâ oldular.

Şî'iler, Alî "radiyallahü teâlâ anh" tarafdârıyız diyerek, İslâm dînine yeni bir felsefe karıştırdılar. Muhtelif fırkaları zuhûr etdi. Hâriciler önceden Alî "radiyallahü anh" tarafdârı görünüp, sonra Ona düşman oldular. Bunların i'tikâdına göre, (Büyük günâh işleyen mü'min, kâfir olur). Bunun için, Alî ve Mu'âviyenin "radiyal-lahü teâlâ anhümâ" kâfir olduklarını iddi'a etmişlerdir. Bu akîde-ye [inanca] karşı, ortaya yeni bir akîde dahâ çıkdı. Bunlar her şey-
de akla tâbî' olarak, (Mü'minin mü'mini öldürmesi gibi, çok büyük bir günâh işleyen kimse hakkında insanlar, yeryüzünde, karâr ve-remez. Onlar hakkında, ancak Allahü teâlâ, âhîretde hükm ede-cekdir. Onun için, bunlar ne mü'min, ne de kâfirdir) dediler. Bu yeni akîdeye tâbî olanlara (Mu'tezile) adı verildi. Şî'î fırkasından bir de (Gâliye) [ya'nî taşkınlar] fırkası zuhûr etdi ki, bunların akî-
desine göre, Cennet ve Cehennem dünyâda bulunmaktadır. Bun-
lar temâmen kâfirdirler. İslâmiyyet ile hiçbir alâkaları yokdur.

İslâmiyyeti içerden yıkmak isteyen ingilizler, islâm ismi altında, yeni bozuk fırkalar meydâna getirdiler. Bunlar arasında, Behâiyye, Kâdiyânîyye ve Teblîg-ı cemâat fırkaları şöhret buldu. 35.ci sahîfe-ye ve **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbının 499.cu sahîfesine bakınız!

1 — BEHÂİLER: Bunların reîsi Elbâb Alî isminde bir İrânlı-
dır. Kendisine ayna derdi. Bu aynada Allah görünüyor derdi. Ölünce, Behâullah, sonra bunun oğlu Abbâs reîs oldu. Abbâs 1339 [m. 1921] de ölünce, yerine oğlu Şevki geçdi. Behâullah, peygamber olduğunu söylerdi. Bunlara göre, ondokuz adedi mukaddes imiş. Her ahlâksızlık şeref imiş. Her dilde kitâbları vardır. Adam aldatmasını ingilizlerden öğrendiler.

2 — KÂDİYÂNÎLER: Bunlara Ahmedî de denir. Câmi'ul-ez-her üstâdlarından, M.Ebû Zühre diyor ki, (Kâdiyânîliğin kurucusu mirzâ Ahmed, 1326 [m. 1908] de öldü. Lahor civârında Kadyan ka-sabasına defn edildi. İ'sâ aleyhisselâm yehûdîlerden kaçıp Kışmîre geldi. Kışmîrede öldü derler. Ahmed Kâdiyânîye peygamber diyor-lar. Kur'ân-ı kerîm, yehûdîlerin ve hıristiyanların hayrlı olduğunu bildiriyor. Bunun için, ingilizleri sevmek ibâdetdir diyorlar. Cihâd emri bitdi. Bize kâfir demiyene biz de kâfir demeyiz. Kâdiyânî ol-myana kız verilmez. Onlardan kız alınır diyorlar). Kendilerine inanmayan müs-limânlarla kitâbsız kâfir diyorlar.

Dîr-i zûr medresesi müderrislerinden allâme Hüseyin Muham-med "rahmetullahi aleyh", Kâdiyânîlerin küfre sebep olan sözleri-

ni (**Erreddü alel-Kâdiyânîyye**) kitâbında uzun yazmaktadır. Böyle isimler altında gizlenen kâfirler, kendilerini müslimân tanıtmıyorlar. Hıristiyanlarla, yehûdîlerle münâkaşa ederek, islâmîyyetin hak din, biricik se'âdet yolu olduğunu isbât ediyorlar. Buna aldananlar, hemen müslimân oluyorlar. Fekat Behâîler, Kâdiyânîler, Şî'iler ve Vehhâbîler, bu zevallıları aldatarak, kendi bozuk fırkalarına çekiyorlar. Nobel mükâfâtı almış olan fizikçi Abdüsselâm Kâdiyânîdir. Cenûb Afrikada, 1980 senesinde hıristiyanlara karşı mücâdele ederek, onları islâmîyyete cezb eden, Ahmed Didad de, Ehl-i sünnet değildir. Yeni müslimân olanların, Ehl-i sünnetin hak yoluna, ebedî se'âdete kavuşmalarına mâni' olmaktadırlar.

(Tesavvuf ehli): Hak yolda olan (**Ehl-i sünnet fırkasından**), Sôfîler meydâna çıktı. Bunlar felsefeye bulaşmadı. Kur'ân-ı kerîmi tâm anlayabilmek ve hakîkî müslimân olmak için Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" yalnız emr ve yasaklarına değil, her hâline ve ahlâkına uymalıdır dediler.

Sôfîlerin yollarının esâsı şunlardır:

1) Fakîrlik, ya'nî her işde, her şeyde Allahü teâlâyâ muhtâc olduğunu bilmektir. Hiç kimse ve hiçbir şey, hiçbir şeyi yaratamaz. Fekat, Allahü teâlânın yaratmasına sebep olurlar. Her şeyi yaratan Allahü teâlâdır dediler.

2) Zühd ve takvâ, her işde islâmîyyete uymaktır. Dînin bütün ahkâmına temâmen uyarak çalışmak, iyilik yapmak ve boş zemânlarını ibâdet ile geçirmektir. Bugün de sûfî kelimesi, (sofu) şeklindedir, dîne çok bağlı olan kimseler için kullanılmaktadır.

3) Tefekkür, sükût ve zikir, ya'nî hep Allahü teâlânın varlığını, ni'metlerini düşünmek, lüzûmsuz konuşmamak, hiç kimse ile münâkaşa etmemek, mümkün olduğu kadar az konuşmak ve dâimâ Allahü teâlânın ismini zikir etmektir.

4) Hâl ve makâm, ya'nî kalbe gelen nûrlarda, kalbin, rûhun temizlenme derecesini anlamak ve kendinin haddini bilmektir.

En meşhûr ve ilk sûfî Hasen-i Basrîdir "radiyallahü teâlâ anh". 21 [m. 624] de tevellüd ve 110 [m. 728] târihinde vefât etdi. Hasen-i Basrî, öyle büyük bir din âlimidir ki, bütün müslimânlar büyük bir imâm [müctehid] olarak tanırırlar. Kuvvetli seciyesi, derin ilmi ile meşhûrdur. Va'zlarında herkesin gönlüne Allah korkusu telkîn etmeğe çalışmıştır. Kendisinden birçok hadîs-i şerîf rivâyet edilen büyük bir hadîs âlimidir. Mu'tezile felsefesinin kurucusu (**Vâsıl bin Atâ**), önce Hasen-i Basrînin talebesi idi. Sonra, onun

dersinden ayrıldı. **(Mu'tezil)**, ayrılan demektir. **(Mu'tezile)**nin ikinci bir ismi, **(Kaderiyye)**dir. Çünkü bunlar, kaderi inkâr ederler. (Kul kendi yaptıklarının yaratıcısıdır. Allah hiçbir zemân fenâlık yaratmaz. İnsanın irâde ve yaratmak kudreti vardır. O hâlde bir fenâlık yapmışsa, bütün mes'ûliyyet ondadır. Bunu kader veyâ mukadderât ile te'vîl etmek imkânı yokdur) demektedirler. Hasen-i Basrînin talebesi olan ve dâimâ onun meclisinde bulunan, Vâsıl bin Atâ, kaderiyye düşüncesini ortaya çıkardı. Onun için, kadere inanan, Hasen-i Basrî, onu yanından uzaklaştırdı.

(Tesavvuf ehli)ne ya'nî Sôfilere göre, Hakîkî var olan ancak Allahü teâlâdır. Allahü teâlâ, mutlak varlık, mutlak iyilik, mutlak güzellik sâhibidir. O, gizli bir hazîne iken, kendini tanıtmak istedi. Dünyâyı ve dünyâda yaşayanları yaratmasının sebebi budur. Allahü teâlâ, hiçbir mahlûka hulûl etmemişdir. (Ya'nî onların içinde değildir.) Hiçbir insan, ilah olamaz. Allahü teâlâ insanın sıfatlarını kendi sıfatlarına benzeyen bir sûrette yaratmıştır. Fekat, bu benzeyiş o kadar azdır ki, Onun sıfatlarını deniz sayarsak, insanın sıfatları ancak onun köpüğü olur.

Tesavvufun gâyesi, insanı **(Ma'rifet-i ilâhiyye)**ye kavuşturmakdır. Ya'nî Allahü teâlânın sıfatlarını tanıtmaktır. Onun zâtını, ya'nî kendisini tanımak mümkün değildir. Peygamberimiz “sal-lallahü aleyhi ve sellem”, **(Allahü teâlânın zâtını düşünmeyiniz. Onun ni'metlerini düşününüz!)** buyurmuştur. Ya'nî, Onun kendisinin nasıl olduğunu değil, sıfatlarını ve insanlara verdiği ni'metleri düşünmelidir. Bir kerre de, **(Allahü teâlânın nasıl olduğunu düşündüğün zemân, hâtırına her ne gelirse, bu gelenlerin hiçbiri, Allah değildir)** buyurdu. İnsanın aklının kapasitesi, sâhası sınırlıdır. Bu sınırın dışında olanları anlayamaz. Bunları düşünürse, yanılır. Hakîkate kavuşamaz. İnsan aklı, insan düşüncesi, din bilgilerindeki incelikleri, hikmetleri anlayamaz. Bunun için, din bilgilerine felsefe karıştıranlar, islâm dîninin gösterdiği doğru yoldan ayrılmışlar, **(Bid'at ehli)** veyâ **(Mürted)** olmuşlardır. Bid'at ehli olanlar, kâfir değildir, müslimândırlar. Fekat, doğru yoldan ayrılmış, yetmişiki bozuk fırkanın birinden olmuşlardır. Bu, felsefe kurbanlarının, Kur'ân-ı kerîmden anladıkları yanlış akîdeler, küfre sebep olmadığı için, müslimândırlar. (İslâm felsefesi diye birşey yoktur. İslâmiyyete sonradan felsefe karıştıranlar olmuşdur) dememiz lâzımdır. Ehl-i sünnet âlimlerine “rahime-hümullahü teâlâ” göre, islâm bilgilerinin ölçüsü, insan aklı, insanın düşüncesi değil, muhkem olan [ma'naları açık olan] âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîflerdir. Tesavvufun esâsı insanın kendini (aczini, zevallılığını) tanı-

makdır. Tesavvuf, sırf Allah sevgisi, yüce (Ulvî) aşk esâsı üzerine kurulmuşdur. Buna da ancak, Muhammed aleyhisselâma uymakla kavuşulabilir. Tesavvuf yolunda ilerlerken, kalbde, birçok hâller hâsıl olur. Bu hâllerden biri, **(vahdet-i vücûd)** ya'nî (Varlık birdir. Mahlûklar, hâlıkın görünüşüdür) hâlidir. Evet Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurulduğu gibi, Allahü teâlâ, insanın kalbine tecellî eder. Fekat, bu tecellî yalnız Allahü teâlânın sıfatlarının tecellîsidir. Akl ile alâkası yokdur. Tesavvuf ehli, Allahın tecellîsini kalbinde duyar. Onun için tesavvuf ehline ölüm bir felâket değil, güzel ve tatlı bir şeydir. Tekrar Allaha dönmek olduğundan ancak bir sevinç vesilesidir. Büyük mütesavvıf, Mevlânâ Celâlüddîn-i Rûmî “rahime-hullahü teâlâ” ölüme, **(Şeb-i arûs = Dügün gecesi)** adını vermektedir. Tesavvufda, keder ve ümmîdsizlik yokdur. Yalnız sevgi ve tecellîler vardır. Mevlânâ “kuddise sirruh”, (Bizim dergâhımız ümmîdsizlerin dergâhı değildir) diyor. Sözleri aynen şöyledir: (Bâzâ, Bâzâ, Her ançe hestî Bâzâ), (Gel, gel, her kim olursan ol gel, Allaha ikilik koşanlardan, mecûsîlerden, puta tapanlardan da olsun gel! Bizim dergâhımız ümmîdsizlik dergâhı değildir. Tevbeni yüz def'a bozmuş olsan bile, gel!) Bu sözler, onüçüncü asrda yaşamış, Baba Efdal Kâşîye de nisbet edilmektedir. Tesavvuf ehli arasında, imâm-ı Rabbânî, Cüneyd-i Bağdâdî, Abdülkâdir-i Geylanî, Mevlânâ Celâlüddîn-i Rûmî gibi büyük velîler, Sultân Veled, Yûnus Emre, Bağdâdî Mevlânâ Hâlid gibi Hak âşıkları vardır. Yukarıda bildirilen **(Vahdet-i vücûd)**, tesavvufun gâyesi, sonu değildir. Gâyeye götüren yolculuklarda, kalbde hâsıl olan ve akl ile, fikr ile, madde ile ilgisi olmyan bilgilerdir. Bunlar kalbde bulunmaz, kalbde görünürler. Onun için, vahdet-i vücûd yerine (Vahdet-i şühûd) demelidir. Kalb, temizlenince, ayna gibi olur. Kalbde görünenler, Allahü teâlânın zâtı değildir. Hattâ sıfatları da değildir. Sıfatlarının zılları, sûretleridir. Allahü teâlâ kendi, görme, işitme, bilme gibi sıfatlarının sûretlerini, benzerlerini, insanlara vermiştir. Verdikleri Onunkiler gibi değildir. Onun görmesi, ezelîdir, ebedîdir. Her zemân, her şeyi görür. Vâsitasız, âletsiz devâmlı görür. İnsanın görmesi böyle değildir. Bunun için, Onun görmesi hakîkî görmektir. İnsanın görmesi, o görmenin sûreti, zıllıdır, diyoruz. Görmesinin zıllı gözde, işitmesinin zıllı kulakda tecellî ettiği gibi, sevmesi, bilmesi ve başka birçok sıfatlarının zılları de, insanın kalbinde tecellî eder, hâsıl olur. [Kalb, göğsümüzün sol tarafındaki et parçası değildir. Bu et parçasına **(yürek)** denir. Kalb, yürekde bulunan bir kuvvettir. Buna **(gönül)** diyoruz. Yürek, hayvanlarda da vardır. Kalb, insana mahsûsdur.] Gözün görebilmesi için, hasta, bozuk olmaması lâzım olduğu gibi, kalbin de, bu tecellîye kavuşa-

bilmesi için, hasta olmaması lâzımdır.

Kalbi hastalıktan kurtaran ilâc, üç şeyden yapılır. Bunlar, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi îmân etmek, ibâdetleri yapmak ve harâmlardan sakınmaktır. İslâmiyyetden ve tesavvufdan haberi olmayan kimseler, dîni, dünyâ kazançlarına âlet ediyorlar. Bu yobazlar, tesavvufa, hattâ ibâdetlere, mistik bir hareket olarak, müzik sokmuş, müzik âletlerinin nağmelerine göre vücûd hareketleri yapmak gibi husûslara, âyin demişlerdir. [Mevlevî âyinleri gibi.] Başlarında mezâr taşına benzeyen beyâz uzun külâhları (sikkeleri) ile dönen mevlevîler, sağ ellerini semâya kaldırırlar ve sol ellerini semâdan aldıklarını dünyâ yüzüne göndermeği belirtmek için, aşığı indirirler. İslâm dîni ile hiçbir alâkası olmayan ve âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflerde bulunmayan böyle âyinleri, tarikat olarak, İslâmiyyet olarak tanıtırıyorlar. Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” ve Eshâb-ı kirâmdan “radiyallahü teâlâ anhüm ecma’in” hiçbiri, böyle âyinler yapmadı. Onların zemânlarında tesavvuf vardı. Fekat böyle tarikatçılık yokdu. Şimdi, bu âyinleri görmek için dünyânın her tarafından birçok insan gelmektedir. Yabancı dillerde tesavvuf hakkında yazılan eserler çokdur ve hepsinde bu bid’at, bozuk yollardan bahs olunmaktadır. İmâm-ı Gazâlî “rahime hullahü teâlâ” hem kelâm âlimi, hem de hakîkî tesavvufun mütehasıslarından idi. Kanûnî Sultân Süleymânın “rahime hullahü teâlâ” şeyhulislâmî büyük din âlimi Ebüssü’ûd Efendi “rahime hullahü teâlâ” (896 [m. 1490]-982 [m. 1574]) nin tesavvuf ehline karşı çok sert davrandığı, hattâ onların i’dâmı için fetvâ verdiği söylenir. Bu doğru değildir. Ebüssü’ûd Efendi, tesavvuf ehli için değil, bunların içine karışan sapık tarikatçılar için ve (Tesavvufda yüksek dereceye varanlar için, din teklifleri kalkmışdır. Onlar için halâl ile harâmın farkı yokdur) diyenler için sert davranmış ve bunların fitne çıkarmak, İslâmiyyeti yıkmak günâhları için, i’dâm edilmelerine fetvâ vermişdir.

İslâm ilmlerine felsefe karışdıranları red edenlerin başında, Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” bulunmaktadır. Meşhûr olan bir hadîs-i şerîfnde, **(Ümmetim yetmişüç fırkaya ayrılacak. Yetmişikisi Cehenneme gidecek, yalnız birisi kurtulacak. Bunlar benim ve eshâbımın yolunda olanlardır)** buyurdu. Gelecekden haber veren bu hadîs-i şerîf, büyük bir mu’cizedir. Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” haber verdiği gibi oldu. İslâm bilgilerine felsefeyi karışdırarak, Eshâb-ı kirâmın yolundan ayrılan yetmişiki fırkayı ve bunların felsefelerini, **(Ehl-i sünnet)** âlimleri uzun bildirmişler, yukarıdaki hadîs-i şerîfin ışığı altında,

bunları vesîkalarla red etmişlerdir. Bu büyük âlimlerden biri, Seyyid Şerîf Cürçânîdir “rahime-hullahü teâlâ”. Tesavvufda vilâyet derecesine yükselmiş olan bu derin âlim, 816 [m. 1413] da Şîrâzda vefât etmiştir. (**Şerh-i Mevâkif**) kitâbının çok yeri bu vesîkalarla doludur. Kelâm ilminin en yüksek derecesinde bulunan Sa’deddîn-i Teftâzânî de “rahime-hullahü teâlâ” çok kıymetli (**Şerh-i akâid**) kitâbında, bid’at felsefesini kökünden yıkmıştır. 792 [m. 1389] da Semerkandda vefât etmiştir. 548 [m. 1153] de Bağdâdda vefât etmiş olan Muhammed Şihristânînin “rahime-hullahü teâlâ” (**El-milel ven-nihal**) kitâbı ise, başından sonuna kadar, bu reddiyelerle doludur. Bu arabî kitâb ve türkçe tercemesi, tekrâr tekrâr basdırılmışdır. UNESCO tarafından Avrupa dillerine terceme ve neşr edilmiş, İslâmiyyetin aslında felsefe bulunmadığını ve islâm felsefesi sözünün doğru olmadığını bütün dünyâ anlamıştır.

İmâm-ı Muhammed Gazâlî “rahime-hullahü teâlâ” hem tesavvufu, hem de metafiziği incelemiş, (**El-münkız**) ve (**Et-tehâfütül-felâsife**) kitâblarında, felsefecilerin yalnız akla dayandıklarını, çok yanlış olduklarını, tesavvufcuların ise, yalnız âyet-i kerîmlere ve hadîs-i şerîflere tâbî’ olarak hakîkî îmâna ve ebedî se’âdete kavuşduklarını bildirmiştir. Yukarıda müslimân olduklarını bildirdiğimiz, yetmişiki bid’at ehlinin felsefelerini incelemiş, bunların yunan filozoflarının te’sîrleri altında kaldıklarını görmüştür. (**Bid’at ehli**) denilen müslimânların akîdelerinin hakîkate, ya’nî Kur’ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uygun olmadığı görülür. Bunların yunan felsefesinden almış oldukları parçalara, 21. asrda artık i’tibâr edilmemektedir. Bid’at sâhibi müslimânların akîdeleri birbiri ile kıyâs edilecek olursa, görülür ki, Allahü teâlânın birliği, büyüklüğü, her şeyin Ondan geldiği, Onun her şeye hâkim, kâdir olması, islâm dîninin en hakîkî ve en son din olması, Kur’ân-ı kerîmin Allah kelâmı oluşu ve Muhammed “aleyhisselâm”ın Onun son Peygamberi bulunması husûsunda hepsi ittifaklıdır. Hepsi bunları bildirmektedirler. İnsanı, huristıyanlar gibi, (günâhkar) değil, kudsf bir varlık sayarlar. Bunun için, yetmişiki bid’at fırkasının hepsi mü’mindir, müslimândır. Böyle olmakla berâber, akl ile dîni ve felsefeyi bir tutmaktadırlar. Bunun için, îmânlarında farklılıklar vardır. Muhtelif felsefelere bağlı oldukları için, aralarında ma’nâsız ayrılıklar, mücâdeleler baş göstermiştir. Bunların hangisinin haklı olduğu ancak ilm ile ve hadîs-i şerîfler ile karşılaştırmakla ortaya çıkar, yoksa zor kullanarak, birbirine düşman olarak, birbirini bozuk sayarak değil!

İslâm âlimlerine göre, islâmiyyet beş şeyi muhâfaza altına almıştır. Bunlar; 1) Can, 2) Mal, 3) Akl, 4) Nesl, 5) Dindir. O hâlde,

sırf kendi inandığı felsefe doğrudur diye, mala, cana kıyan, hiçbir nasihate ehemmiyet vermeyen, bid'at sâhibi bir kimsenin, yâ dîni, yâ da aklı yoktur.

Şimdi bid'at sâhiblerinin îmân bilgilerine karıştırdıkları felsefelerini bir tarafa bırakarak, Kur'ân-ı kerîm'den seçtiğimiz âyetlerle, Allahü teâlânın hakîkî müslimândan ne istediğini ve ona ne emrlere verdiğini bir kerre dahâ tedkik edelim. Çünkü, İslâmiyyetin aslında felsefe yoktur. Yetmişiki bid'at fırkası, felsefeyi islâm dînine karıştırmış, islâmiyyeti yaralamışlardır. Bir taraftan, eski yunan felsefesini din bilgilerine karıştırmışlar, bir yandan da, kendi görüşlerine, düşüncelerine göre din bilgilerini değiştirmişlerdir. Muhammed aleyhisselâmın Cennete gideceklerini müjdelediği **(Ehl-i sünnet vel cemâ'at)** fırkası ise, din bilgilerini, Eshâb-ı kirâmdan “radiyallahü teâlâ anhüm ecma'in” işitdikleri gibi almışlar, yunan felsefesini ve kendi düşüncelerini bu bilgilere hiç karıştırmamışlardır. Bu bilgileri, başka dinlerin bilgilerinden ve felsefeden ve kendi akllarından üstün tutmuşlardır. Çünkü islâmiyyet, akl-ı selîmin kabûl edeceği bilgilerdir. İslâm bilgilerinden birinin bile, doğru olduğunda şübhe eden bir aklın, selîm olmadığı, sakîm, bozuk olduğu anlaşılır. İslâm dînini noksan sanıp, felsefe ile tamâmlamağa kalkışan bir aklın noksan olduğu anlaşılır. Bir kâfir, akl-ı selîmi ile hareket ederse, ahlâkî ve işleri, Allahü teâlânın emrlere uygun olur. Allahü teâlânın ona îmân ihsân edeceği, İsmâ'il Hakkı Bursevînin^[1] **(Rûh-ul-be-yân)** tefsîri altıncı cüz' sonunda yazılıdır. Ehl-i sünnet âlimleri “rahime-hümallahü teâlâ”, yunan felsefesine, ancak onları red etmek için, kendi kitâblarında yer vermişlerdir. Bid'at ve dalâlet fırkaları, yunan felsefesini din bilgilerine karıştırmak için, Ehl-i sünnet fırkası ise, onları din bilgilerinden ayırmak ve uzaklaştırmak için çalışmışlardır. O hâlde, islâm dînini doğru olarak öğrenmek ve kelâm-ı ilâhîden murâd-ı ilâhîyi anlamak istiyenin, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını okuması lâzımdır.

Yûnûs sûresi 44. cü âyetinde meâlen, **(Şübhesiz Allah insanlara hiçbir şeyle zulm etmez. İnsanlar nefslerine zulm ediyorlar)** buyurulmuştur.

Ra'd sûresinin 12. âyetinde meâlen, **(Bir millet, kendini bozmadıkça, Allah onların hâllerini değiştirmez)** buyurulmuştur.

Yûnûs sûresi 108.ci âyetinde meâlen, **(Doğru yola giren, kendisi için girmiş, sapıtan kendi zararına sapıtmıştır)** buyurulmuştur.

[1] İsmâ'il Hakkı 1137 [m. 1725] de vefât etdi.

O hâlde, nasıl bir insan olmalıyız? Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, kendine inananları ta'rif etmektedir. Furkan sûresinin 63-73. cü âyetlerinde meâlen, **(Rahîm olan Allahü teâlânın kulları, yer yüzünde gönül alçaklığı ile vakar ve tevâzu' ile yürürler. Câhiller, onlara sataşacak olursa, bunlara [sağlık ve selâmet sizin üzerinize olsun gibi] güzel sözler söylerler. [Ya'nî, büyük bir yumuşaklık gösterirler.] Onlar geceleri secde yapar ve kıyâmda dururlar [ya'nî, nemâz kılarlar.] Onlar, yâ Rabbî, Cehennem azâbını bizden uzaklaşdır. Cehennem azâbı devâmlıdır ve çok şiddetlidir. Orası şübhesiz kötü bir yer ve kötü bir duraktır derler. Birşey verdikleri zemân, isrâf etmezler. Cimrilik de yapmazlar. İkiisi ortası bir yol tutarlar. Kimsenin hakkını yemezler. Allaha şerik koşmaz, Ondan başkasına yalvarmazlar. Allahın dokunulmasını harâm ettiği cana kıyıp, haksız olarak kimseyi öldürmezler. [Ancak suçluları cezâlandırmalar.] Zinâ etmezler. Kim bunlardan birini yaparsa günâh işlemiş olur. Kıyâmet günü azâbı kat kat olur. Orada zelîl ve hakîr olarak ebedî bırakılır. Ancak, Allah, tevbe eden ve doğru îmân eden ve ibâdet yapan, fâideli iş yapanların kötülüklerini iyiliğe çevirir. Allah, afv ve merhamet sâhibidir. Kim tevbe eder, amel-i sâlih işlerse Allahü teâlâyâ [tevbesi makbûl ve Onun rızâsına kavuşmuş olarak] döner. Onlar yalan yere şahidlik yapmazlar. Fâidesiz ve zararlı işlerden kaçınırlar. Kendilerine âyetler okunduğu zemân, kör ve sağır davranmazlar, [dikkat ile dinlerler. Bu âyetlerle kendilerine yapılması emredilen şeyleri yaparlar.] buyurulmuştur.**

Mâide sûresinin 8. ci âyetinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Bir millete olan öfkeniz, sizi adâletsizliğe sürüklemesin. Âdil olunuz!)** buyurulmuştur.

Mâide sûresinin 89. cu âyetinde meâlen, **(Allah rastgele ettiğiniz yemînlerden değil, bile bile [yalan olarak] ettiğiniz yemînlerden hesâb sorar)** buyurulmuştur.

Nahl sûresi, Bekara sûresi ve dahâ birçok sûrelerde meâlen, **(Allah, sabr edenlerle berâberdir. Sabr ediniz. Sabr et, sabr Allah içindir)** buyurulmuştur.

Bekara sûresinin 217. ci âyetinde meâlen, **(Fitne çıkarmak, öldürmekten dahâ kötüdür)** buyurulmuştur.

Bekara sûresinin 262. âyetinde meâlen, **(Verdiğin malı başa kakma!)** buyurulmuştur.

Bekara sûresi 271.ci âyetinde meâlen, **(Sadakaları gizli vermek dahâ iyidir)** buyurulmuştur.

En'âm sûresi 151. ci ve Furkân sûresi 68. âyetlerinde meâlen,

(Cana kıymayın) buyurulmuştur.

A'râf sûresinin 31. ci âyetinde meâlen, **(Allah mallarımı isrâf edenleri sevmez)** buyurulmuştur.

A'raf sûresinin 56. cı âyetinde meâlen, **(Bozgunculuk yapmayın!)** buyurulmuştur.

Tevbe sûresinin 7. ci âyetinde meâlen, **(Allah, sözleşmeleri bozmaktan sakınanları sever)** buyurulmuştur.

İbrâhîm sûresinin 26. âyetinde meâlen, ([Küfre sebep olan çirkin söz söylemeyiniz.] **Çirkin kelâm, rüzgârın yerden kopardığı, kökü olmayan çirkin bir ağaca benzer**) buyurulmuştur.

Nahl sûresi 90. âyetinde meâlen, **(Allah, adâleti, iyilik yapmağı, akrabaya bakmağı emr eder. Hayâsızlığı, fenâlığı ve haddini aşmağı men' eder.** [Âyet-i kerîmedeki ihsân, tesavvuf demektir. Allahü teâlâyâ, görür gibi ibâdet etmektedir]) buyurulmuştur.

İsrâ sûresinin 23-24. cü âyetlerinde [ve Ahkâf 15] meâlen, **(Anana, babana öf deme, onları azarlama! Onlara tath söyle, onlara acıyarak alçak gönüllülük göster. Rabbim, onlar beni küçükken yetiştirdikleri gibi, sen de, onlara merhamet et diye düâ et!)** buyurulmuştur.

İsrâ sûresi 26. cı âyetinde meâlen, **(Akrabâna, yolcuya, düşküne hakkını ver! Elindekini isrâf etme!)** buyurulmuştur.

İsrâ sûresi 28. ci âyetinde ise meâlen, ([Eğer fakîrlere verecek şeyin yoksa, onlara birşey veremiyeceksen], **hiç olmazsa onlara tath söz söyle**) buyurulmuştur.

Tâhâ sûresinin 131.ci âyetinde meâlen, **(O kâfirlerden, kendilerini imtihân etmek için bol bol rızık verdiğimiz kimselere bakma! [Dünyâlıkları onları azâba götürecekdir!]) Rabbinin sana verdiği rızık, dahâ iyi ve dahâ devâmlıdır)** buyurulmuştur.

Rûm sûresinin 31. ci ve 32. ci âyetlerinde meâlen, **(Dinde ayrı ayrı fırkalara ayrılıp, her fırka, kendisini doğru yolda sanarak sevindiği [ve diğer fırkalara düşman olduğu] kimselerden ve müşriklere olmamız!)** buyurulmuştur.

Şûrâ sûresi 13. cü âyetinde meâlen, **(Dine bağlı kalın! Tevhîd ve îmânda ayrılığa düşmeyin!)** buyurulmuştur.

Câsiye sûresinin 18-19.cü âyetlerinde meâlen, ([Şehvetlerine uyan] **câhillere tâbi' olma! Onlar, seni Allahın azâbından kurtarmazlar. Zâlimler islâma olan düşmanlıklarında birbirinin dostu-**

dur. Allahdan korkanların dostu ise Allahdır) buyurulmuştur.

Feth sûresinin 29. cu âyetinde meâlen, **(Allah, inanıp emrlerini yapanlara, mağfîret ve büyük ecr vâ'd etmiştir)** buyurulmuştur.

Hucurât sûresinin 9. cu âyetinde meâlen, **(Eğer mü'minlerden iki fırka birbiri ile harb ederse, aralarını düzeltiniz)** buyurulmuştur.

Şûrâ sûresi 40. cı âyetinde meâlen, **(Kötülüğün karşılığı, yine aynı şekilde kötülüktür. Ama, kim afv eder ve barışrsa, Allah ona büyük mükâfat verir)** buyurulmuştur.

Hucurât sûresi 6. cı âyetinde meâlen, **(Eğer bir fâsık size bir haber getirirse, onun iç yüzünü araşdırın, [Araşdırmadan karar vermeyin!] Yoksa bilmeden bir millete [veyâ kimseye] fenâlık edersiniz ve sonra ettiğimize nâdim olursunuz)** buyurulmuştur.

Hucurât sûresinin 10. cu âyetinde meâlen, **(Ey müslimânlar, siz birbirinizin din kardeşisiniz. İki kardeşinizi barışdırın. Allahdan korkarsanız, size merhamet eder)** buyurulmuştur.

Hadîd sûresinin 23. cü âyetinde meâlen, **(Allahın size verdiği ni'metlerle şıarmayınız! Gayb ettiğiniz maldan ötürü üzülmeyiniz! Allah, kendini beğenen kibrli kimseleri sevmez)** buyurulmuştur.

İsrâ sûresinin 35. ci âyetinde meâlen, **(Bir şeyi ölçerken, dartarken ölçüyü tam tut!)** buyurulmuştur.

Rahmân sûresi 9. cu âyetinde meâlen, **(Dartmayı doğru yapın! Dartıyı eksik tutmayın!)** buyurulmuştur.

Mutaffifîn sûresinin 1-5. ci âyetlerinde meâlen, **(İnsanlardan kendileri bir şey alırken tam alan, fekat onlara kendileri birşey ölçüp dartarken verdiklerinde eksik tutan kimselerin vay hâline! Onlar, büyük bir gün için tekrâr dirileceklerini zan etmiyorlar mı?)** buyurulmuştur.

Bu meâl-i şerifler yanında, Allahü teâlâ, kulun ne kadar dikkat ederse etsin, insan olarak, yine kusûrlar yapabileceğini bilmekte, bunlara karşı adâlet ve merhamet ile mu'âmele edeceğini Kur'ân-ı kerîmde beyân buyurmaktadır.

Nahl sûresinin 61. ci âyetinde meâlen, **(Eğer Allahü teâlâ insanları küfr ve günâhlarından ötürü dünyâda cezâlandıracak olsaydı, yer üzerinde bir canlı kalmazdı)** buyurulmuştur.

Ankebût sûresinin 7. ci âyetinde meâlen, **(İnanıp hayrlı iş işleyenlerin kötülüklerini, and olsun, örteriz, onları yaptıklarının en**

güzeli ile mükâfatlandırırız) buyurulmuştur.

Zümer sûresinin 35. ci âyetinde meâlen, **(Allah, îmân edenlerin kötülüklerini örter, onlara işledikleri şeylerin en güzellerinin karşılığını verir)** buyurulmuştur.

Şûrâ sûresinin 25-26. cı âyetlerinde meâlen, **(Allah kullarının tevbesini kabûl eder. Günâhlarını afv eder. İnanıp hayrî iş işleyenlerin düâsını kabûl eder. Ama inkâr edenler için, çetin azâb vardır)** buyurulmuştur.

Muhammed sûresinin 2. ci âyetinde meâlen, **(Allah, îmân edip hayrî iş işleyenlerin ve Muhammed aleyhisselâma gönderdiği Kur'âna inananların günâhlarını örter ve hâllerini düzeltir)** buyurulmuştur.

Necm sûresinin 32. ci âyetinde meâlen, **(Allah, sâlih amel işleyenlere, Cennetini verecektir. Onlar, küçük günâhlardan ve büyük günâhlardan ve fuhuşlardan sakımanlardır. Senin Rabbinin afvı boldur)** buyurulmuştur.

Nâzi'ât sûresi 40. cı âyetinde meâlen, **(Kim Rabbinin azametinden korkup, kendini nefsinin arzûlarından men' ederse, varacağı yer şübhesiz Cennettir)** buyurulmuştur.

Sebe' sûresinin 17. âyetinde meâlen, **(Biz nankörlerden başkasına cezâ mı veririz?)** buyurulmuştur.

İşte, İslâm dîninin esâsı, insanların kalbine büyük bir ferâhlık veren, rûhunu temizleyen ve herkes tarafından kolaylıkla anlaşılın Allahü teâlânın bu yüksek emrlerini yerine getirmektir. Felsefe esâsları ise, ancak insan düşüncelerinden ibârettir. Bunları ancak kendilerini red etmek için okumalı, fekat, ancak Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde ve islâm âlimlerinin kitâblarında zikr edilen Allahü teâlânın emrlerini kabûl edip, onları yerine getirmelidir. Hakîkî müslimânlık budur. Allahü teâlâ, müslimânların farklı inanışta olmalarını, fırkalar kurmalarını, aralarında îmân farkı olmasını men' etmiştir. Hele, müslimânların gizli toplantılar yapmasını, gizli cem'iyetler kurmasını, iftirâ, gîbet gibi harâm olan şeylerle meşgûl olmalarını yasaklamıştır. Bu husûsdaki âyet-i kerîmelerin meâl-i âlîleri şöyledir:

Mücâdele sûresinin 9-10. cu âyetlerinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Gizli konuştuğunuz zemân, günâh işlemeği, düşmanlık etmeği ve Peygambere [ve dolayısıyla müslimânları idâre eden makâmlara] karşı gelmeği fısıldaşmayın! Ancak iyilik yapmağı ve Allaha karşı gelmekden sakınmağı konuşun. Öyle gizli toplantılar,**

müslimânları üzlemek için şeytânın istediği şeydir) buyurulmuştur.

Câsiye sûresinin 17. ci âyetinde meâlen, **(Din husûsunda onlara açık alâmetler verdik. Onlar ise, kendilerine ilm geldikten sonra, birbirini çekememezlikten ötürü tefrikaya [ayrılığa] düşdüler. Rabbin bunların birbirinden ayrı düşündükleri husûslar hakkında, kıyâmet günü, şübhesiz aralarında hüküm edecektir)** buyurulmuştur.

Rûm sûresinin 32. ci âyetinde meâlen, **(Dinlerinde tefrikaya [ayrılığa] düşüp, fırka fırka olan ve her fırkasının da kendi inançlarını beğenip sevindiği müşriklerden olmayın!)** buyurulmuştur.

Hadîd sûresinin 20. ci âyetinde meâlen, **(Bilin ki, dünyâ hayâtı, oyun, oyalanma, süslenme, aranızda öğünme, dahâ çok mal ve çocuk sâhibi olma da'vâsından ibârettir. Bu ise, şu yağmura benzer ki, kara topraktan çıkardığı yeşillikler, ekincilerin hoşuna gider. Bu nebâtlar, sonra kurur. Sapsarı olduğu görülür. Sonra çöp olur. Âhirette ise, [Dünyâyâ düşkün olanlara] çetin ve sonsuz azâb vardır. [Dünyâlıkları Allahın emrlere uygun olarak kazananlara ise,] orada Allahın rızası ve afv etmesi vardır. Dünyâ hayâtı, sâdece aldatıcı, geçici bir devredir)** buyurulmuştur.

Dünyânın, âhireti kazanmak için bir vâsıtâ olduğunu, bundan dahâ güzel anlatacak hangi söz vardır? Bunun için, dünyâ zevklerine kapılıp, doğru yoldan çıkacak yerde, dînimizin emrlere iki elle sarılalım. İmânî ve din bilgileri doğru olup, sapıklara aldanmamış olan bir müslimân, dürüst bir insan, kanûnlara sâdık bir vatandaş, hakîkî bir âlim, vatansever bir kimse olur. Kendine de, milletine de fâideli olur.

İslâmiyyet, insana kıymet ve ehemmiyyet verir. Allahü teâlâ, Tîn sûresinin 4. cü âyetinde meâlen, **(Ben insanı en güzel şekilde yarattım)** buyurmakta, insan hayâtına çok ehemmiyyet vermekte, **(Cana kıymayın!)** diye emr etmektedir. Hıristiyanların insanı, (günâhla kirlenmiş bir çirkef) olarak ta'rif etmesini, islâm dîni şiddet ile red etmiştir. Bütün insanlar, müslimân olmağa elverişli olarak dünyâyâ gelirler. Sâf ve temiz olarak doğarlar. Bundan sonra artık, kişinin her yaptığı kendinedir. Zümer sûresi 41. ci ve Yûnus sûresi 108. ci âyetlerinde meâlen, **(Doğru yolda giden kendi lehinedir, sapıtan kendi zararına sapıtmış olur)** buyurulmuştur. Çünkü Allahü teâlâ, onlara en sevgili kulu olan Muhammed aleyhisselâmı Peygamber ve en büyük kitabı olan Kur'ân-ı kerîmî de rehber olarak göndermiştir. Kur'ân-ı kerîmin ve Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" çok açık olarak gösterdiği doğru yoldan gitmiyenler, bunu beğenmedikleri için, şübhesiz cezâlarını göreceklerdir.

Sâd sûresinin 87. ci âyetinde meâlen, **(Kur’ân ancak, bütün insanlar için bir nasihatdır)** buyurulmuştur. İsrâ sûresinin 15. ci âyetinde meâlen, **(Kim doğru yola girerse, kendi lehine girer. Kim, kendi aklına uyarsa, sapıtırsa, kendi zararına sapıtır. Kimse kimse-nin günâhını çekmez. Biz Peygamber göndermedikçe azâb etmez)** buyurulmuştur.

Biz, Allahü teâlânın bizi doğru olan îmâna kavuşturması için düâ etmeliyiz. Bu da, ancak en hakîkî, en son din olan müslimân-lık dînine ve bu dîni doğru olarak bildiren **(Ehl-i sünnet)** âlimleri-nin “rahime hümullahü teâlâ” kitâblarına iki elle sarılmakla olur.

Allahü teâlâ, insanları mü’min, müslimân yapmağa mecbûr de-gildir. Onun merhameti sonsuz olduğu gibi, azâbı da sonsuzdur. Adâleti de sonsuzdur. Dilediği kuluna sebepsiz olarak ve o isteme-den, îmân ihşân eder, verir. Kendi akl-ı selîmine uyarak, ahlâkı ve işleri iyi olanlara da, doğru olan, makbûl olan îmânı vereceği yu-karıda bildirilmişdi. Bir insanın îmânlı olup ölmeyeceği son nefesde belli olur. Bütün ömrü îmân ile geçip, son günlerinde îmânı giden, îmânsız ölen kimse, kıyâmetde îmânsızlar arasında olur. İmân ile ölmek için, her gün düâ etmek lâzımdır. Allahü teâlâ, sonsuz merhametinden dolayı, Peygamberler göndererek, var ve bir olduğunu ve inanılması lâzım olan şeyleri, kullarına bildirdi. İmân, Peygam-berin “sallallahü aleyhi ve sellem” bildirdiklerini tasdîk etmek de-mekdir. Peygamberi tasdîk etmeyen, inkâr eden, kâfir olur. Kâfir-ler, Cehennemde sonsuz yanacaktır. Peygamberi “aleyhissalevâtü vetteslîmât” işitmiyen kimse, Allahü teâlânın var ve bir olduğunu düşünüp, yalnız buna îmân eder ve Peygamberi “aleyhissalevâtü vetteslîmât” işitmeden ölürse, bu da Cennete girecektir. Bunu dü-şünmeyip, îmân etmezse, Cennete girmeyecek. Peygamberi “aley-hissalevâtü vetteslîmât” inkâr etmediği için, Cehenneme de girmeyecektir. Kıyâmet günü, hesâbdan sonra, tekrâr yok edilecektir. Cehennemde sonsuz yanmak, Peygamberi “aleyhissalevâtü vettes-lîmât” işitip de, inkâr etmenin cezasıdır. Böyle âlimler arasında “ra-hime-hümullahü teâlâ” (Allahü teâlânın varlığını düşünmeyip îmân etmeyen Cehenneme girecektir) diyenler varsa da, bu söz Peygam-beri “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” işitdikden sonra düşünmi-yen demektir. Akli olan kimse, Peygamberi “aleyhissalevâtü vetteslîmât” inkâr etmez. Hemen îmân eder. Aklına uymayıp, nefsi-ne, şehvetlerine uyar, başkasına aldanır ise, inkâr eder. Muham-med aleyhisselâmın amcası olan Ebû Tâlib, Onu, kendi öz çocuk-larından dahâ çok sevdiğini, her vesîle ile izhâr etmiş ve Onu medh için kasîdeler yazmışdır. Muhammed aleyhisselâmın, onun ölüm döşeği yanına gelip, îmân etmesi için, çok yalvardığı hâlde, an’ane-sinden ayrılmamak için, îmân etmekden mahrûm kaldığı, târihler-

de uzun yazılıdır. An'aneye, moda'ya uymak hastalığı, nefslerimizin tuzaklarından biridir. Çok kimse, kendi nefslerinin bu tuzaklarına düşerek, büyük se'âdetlerden, kazançlardan mahrûm kalmışlardır. Bunun içindir ki, bir hadîs-i kudsîde, Allahü teâlâ, **(Nefslerinizi, kendinize düşman biliniz! Çünkü, nefsleriniz, bana düşmandırlar!)** buyurdu. Hıristiyan doğmuş, hıristiyan terbiyesi almış [dahâ doğrusu, beyni yıkanarak aşırı aldatılmış] bir kimse, kolay kolay bu te'sîrden kurtulamaz. Sonra, arkadaşlarının kendisini, eğer dînini de'ğiş-direcek olursa, hor görmesi, âilesinin kendisinden uzaklaşması bahs konusu olabilir. Fekat, bütûn bunlar, birer sebep olmakla berâber, en büyük noksanlardan birinin de, son zemânlarda müslimânların kendi temiz, mantıkî dinlerini bilmemeleridir. Ba'zı din câhillerinin ve yetmişiki bid'at fırkasından birine kaymış olan sapıkların, islâmîyyet hakkında yanlış verdiği bilgiler, bozuk tefsîrlere ve fen yobazlarının, fen perdesi altındaki, inkârcı yazıları ve iftirâları, müslimân olmıyanlar üzerinde çok fenâ te'sîr yapmakda, onları bu tertemiz, berrak, mantıkî ve insânî hak dînden soğutmaktadır. Hâlbuki biz, ne zemân bir okumuş hıristiyanla bu kitâbda yazılı husûsları görüşsek, onun islâmîyyete karşı büyük hayrânlık duyduğunu görüyoruz. Hakikî müslimânlar arasına karışmış olan yetmişiki bid'at ehlini bir yana bırakırsak, bundan bir asr evvel, islâmîyyet ile hıristiyanlığı tâm tarafsız ve ilmî vesîkalara bağlı bir tarzda karşılaştırmış olan Harputlu İshak efendi gibi Ehl-i sünnet âlimleri "rahime-hümullahü teâlâ" çok zuhûr etmiştir. Ne yazıkki, bunların eserleri, yabancı dillere çevrilmemiş, başka din mensûbları, onların kitâblarını okuyamamıştır. [Harputlu İshak Efendinin yazmış olduğu **(Diyâ-ul kulûb)** kitâbının türkçe ve ingilizce tercemesi, Hakikat Kitâbevi tarafından basdırılmıştır. Bugünkü İncillerin tahrîf edildiğini ve hıristiyanlığın nesh edildiğini isbât etmektedir.]

İslâm dînini yanlış tanıtmak husûsunda, Ehl-i sünnet olmıyan islâm devletlerinin, büyük zararları olmaktadır. Dünyâda bugün adedi 40'ı bulan islâm devletlerinin bir kısmında bulunan sapık din adamları, bütûn dünyâda, islâm dîni hakkında yanlış bilgi ve kanâ'at meydana gelmesine sebep olmaktadır. Ehl-i sünnet olmıyan memleketlerde, Kur'ân-ı kerîm yanlış tefsîr edilmekte, hattâ ba'zı Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" [meselâ Âdem aleyhisselâm] inkâr edilmektedir. Şübhesiz, zemânla bu memleketlerin idârecileri doğruyu öğrenecek ve bu yanlış hareketlerden vazgeçerek, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahime-hümullahü teâlâ" yazmış oldukları milyonlarca kıymetli kitâbın gösterdikleri doğru yolu bulacaklardır. [Elhamdülillah, şimdi Hakikat Kitâbevinin doğru yayınları, **INTERNET** vâsıtası ile bütûn dünyâya yayılmaktadır. İnternetdeki adresimiz **www.hakikatkitavevi.com** dur. Herhangi bir

memleketdeki bilgisayar, bu adrese bağlanınca, bütün kitâblarımız ekrânda görünür. Dilediği kitâbı seçerek ekrânda okur. **(Tam İlmihâl)** sahîfe 563 e bakınız!]

Îmânı olmayan kimsenin, sonsuz olarak Cehennem ateşinde yanacağını Peygamber efendimiz “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” haber verdi. Bu haber elbette doğrudur. Buna inanmak, Allahü teâlânın var olduğuna, bir olduğuna inanmak gibi lâzımdır. Sonsuz olarak ateşte yanmak ne demektir? Herhangi bir insan, sonsuz olarak ateşte yanmak felâketini düşünürse, korkudan aklını kaçırmaması lâzım gelir. Bu korkunç felâketden kurtulmak çâresini arar. Bunun çâresi ise çok kolaydır. **(Allahü teâlânın var ve bir olduğuna ve Muhammed aleyhisselâmın Onun son Peygamberi olduğuna ve Onun haber verdiği şeylerin hepsinin doğru olduğuna inanmak)** insanı bu sonsuz felâketten kurtarmaktadır. Bir kimse, ben bu sonsuz yanmaya inanmıyorum, bunun için böyle bir felâketten korkmuyorum, bu felâketten kurtulmak çâresini aramıyorum derse, buna deriz ki, (İnanmamak için elinde senedin vesîkanı var mı? Hangi ilm, hangi fen inanmana mâni’ oluyor?) Elbet vesîka gösteremeyecektir. Senedi, vesîkası olmayan söze ilm, fen denir mi? Buna zan ve ihtimâl denir. Milyonda, milyarda bir ihtimâli olsa da, (sonsuz olarak ateşte yanmak) korkunç felâketinden sakınmak lâzım olmaz mı? Az bir aklı olan kimse bile, böyle felâketten sakınmaz mı? Sonsuz ateşte yanmak ihtimâlinde kurtulmak çâresini aramaz mı? Görülüyor ki, her akl sâhibinin îmân etmesi lâzımdır. Îmân etmek için vergi vermek, mal ödemek, yük taşımak, ibâdet zahmeti çekmek, zevkli, tatlı şeylerden kaçınmak gibi sıkıntılara katlanmak lâzım değildir. Yalnız kalb ile, ihlâs ile, samîmî olarak inanmak kâfidir. Bu inancını inananlara bildirmek de şart değildir. Sonsuz ateşte yanmaya inananın buna çok az da bir ihtimâl vermesi, zan etmesi akl îcâbıdır, insanlık îcâbıdır. Sonsuz olarak ateşte yanmak ihtimâli karşısında, bunun yegâne ve kat’î çâresi olan **(İMÂN)** ni’metinden kaçınmak, ahmaklık, hem de çok büyük şaşkınlık olmaz mı?

Senâüllah Pânî-pütî “rahmetullahi aleyh”, **(Hukûk-ul-islâm)**ki-tâbında buyuruyor ki, (Allahü teâlânın varlığı, sıfatları, râzî olduğu ve beğendiği şeyler, ancak Peygamberlerin “aleyhimüsselâm” bildirmesi ile anlaşılır. Akl ile anlaşılabilir. Bunları bize Muhammed aleyhisselâm bildirdi. Hulefâ-i râşidinin çalışmaları ile, her tarafa yayıldı. Eshâb-ı kirâmdan ba’zıları, ba’zı bilgileri işitmişlerdi. Bu bilgilerin hepsini topladılar. Eshâb-ı kirâmın bu husûsda üzerimizdeki hakları çok büyüktür. Bunun için hepsini sevmemiz, övmemiz ve itâ’at etmemiz emr olundu “rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma’în”). Bu kitâb fârisî olup, Lahorda ve 1410 [m. 1990] da İstanbulda Hakikat Kitâbevi tarafından basdırılmıştır.

SONSÖZ

Kitâbımız burada sona erdi. Zan ediyoruz ki, bu kitâbı dikkat ile okuyan bir kimse, Müslimânlığın ve Hıristiyanlığın mukaddes kitâblarından hangisinin hakikî Allah kelâmı [sözü] olduğunu hiç tereddüd etmeden anlayacak, Kur’ân-ı kerîmi mukaddes kitâb, İslâm dînini de hak din, Muhammed sallallahü aleyhi ve sellemi de hak Peygamber olarak kabûl edecektir. Burada bir fikr akla geliyor: Mâdem ki İslâm dîni hak dindir. En büyük kudret sâhibi olan Allahü teâlâ, bütün insanları hidâyete kavuşduramaz mıydı? Ya’nî, bütün insanları müslimân yapamaz mıydı? Bunun cevâbını, Allahü teâlâ, Kur’ân-ı kerîmde vermektedir. Secde sûresi 13. cü âyetinde meâlen, **(Biz dileseydik, bütün insanları hidâyete erişdirirdik. Fekat, insanlardan ve cinlerden kâfir olanlarla Cehennemi dolduracağımı va’d etdim, söz verdim)** buyurulmuştur ve Mâide sûresi, 48. ci âyetinde meâlen, **(Allah isteseydi sizleri, tek bir ümmet yapardı. Fekat, itâ’at edeni isyân edenden ayırmak istedi)** buyurulmuştur. Demek oluyor ki, Allahü teâlâ insanları tecribe etmektedir. Onlara en büyük silâh olan (akl)ı vermiş, onlara en mükemmel rehber olan Kur’ân-ı kerîmi ve en büyük yol gösterici olarak son Peygamberini “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” göndermiş, emrlerini ve nehyelerini bildirmiş, bunlara göre hareket etmeleri için de, insanlara irâde ve ihtiyâr vermiştir. Yûnus sûresi, 108. âyetinde meâlen, **(De ki: Ey insanlar! Rabbinizden size hakikat [Kur’ân-ı kerîm] gelmiştir. Hidâyete [Doğru yola] giren ancak kendi kazancı için girmiş, dalâlete düşen [sapıtan] de, kendi zararına olarak sapıtmıştır. Ben sizin vekîliniz değilim!)** buyurulmuştur.

O hâlde, kendi yolumuzu kendimiz seçmek, kendi hareketlerimizi kendiliğimizden Allahü teâlânın kitâbına uydurmak zorundayız. Bunun için de, herşeyden evvel, rûhumuzu beslemeliyiz. Rûhun gıdâsı (din)dir. Rûhunu beslemeyen dinsiz insanların bir âdî hayvandan farkları yokdur. Bu gibi insanlarda, sevgi, acıma, şefkat, anlayış ve merhamet kalmaz. Böyle olanları, en kötü maksadlar için kullanmak, çok kolaydır. Çünkü, bunları kötü işlerden koruyacak inandıkları, itâat ettikleri, teslîm oldukları, yüksek bir varlık kalmamış, inançları gayb olmuştur. Bu gibi insanlar, korkunç bir canavar gibidirler, nerede, kimlere, ne şekilde kötülük yapacakları belli olmaz. İnsanlık âlemini mahveden en denî, en fenâ

işler, böyle kimselerden zuhûr eder.

Bu gibi insanları tekrar doğru yola sokmak gücdür. Fekat imkânsız değildir. Bunlara büyük bir sabr ve sebât [direnme] ile islâm dîninin esâslarını -onların anlayacağı bir tarzda- telkîn etmelidir. Allahü teâlâ, din telkîni için Peygamberine “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” emr vermişdir. Nahl sûresinin 125. ci âyetinde meâlen, **(Ey Muhammed! Rabbinin yoluna hikmet ile, güzel öğütlerle çağır! Onlarla en güzel şekilde tartış! Doğrusu Rabbin, yolundan sapanları dahâ iyi bilir)** buyurulmuştur. Unutmayın ki bildiğiniz iyi ve doğru şeyleri bilmeyenlere en güzel tarzda öğretmek, üzerinize farzdır, Allahü teâlânın kat’î emridir. Bu vazîfeye, **(Emr-i ma’rûf)** denir. Bu bir ibâdetdir. İlmin zekâtı, bilmeyenlere ilmi öğretmekle ödenir. Bu, çok hayrlı bir işdir. Dînimiz, âlimin mürekkebinin, şehîdin kanından efdal tutmakta, hayrlı iş görmeyi nâfile [fazla] ibâdetden üstün saymaktadır.

Bugün, müslimân memleketleri, ağır sanâyi’de geri kalmışlardır. Hıristiyanlar, bunun sebebini, İslâm dîninin ilerletici değil, uyuşturucu bir din olmasında göstermekdedirler ve medeniyetin ancak hıristiyan dîni sâyesinde elde edilebileceğini ileri sürmektedirler. Bunun ne kadar saçma bir iddi’â olduğunu söylemeğe lüzûm yoktur. **(Medeniyet)**, büyük şehirlerin ve insanların râhat ve huzûr içinde yaşamaları için lâzım olan san’atların ve adâletin kurulması demektir. Yalnız ağır sanâyi’, medeniyet değildir.

Hıristiyan olmıyan Japonların, en ileri Hıristiyan memleketlerini nasıl geçtiğini yukarıda anlatmışdık. Yehûdî olan İsrâîlîliler de, içinde çöl piresinden başka canlı bir varlık bulunmıyan yerleri zengin ormanlara ve zirâ’at [tarım] topraklarına çevirmişler. Lût gölünden brom çıkarmayı ve normal hâlde iken sıvı olan bromu, Alman bilginlerinin [olamaz] demelerine rağmen, katı hâle sokmağı ve kolaylıkla yabancı memleketlere satmağı, brom ticâretinde Almanları geçmeğı başarmışlardır.

Demek oluyor ki, medeniyetin hıristiyan dîni ile hiçbir alâkası yoktur. Tâmm tersine, medeniyeti emr eden islâm dînidir. Koyu hıristiyanlığın insanları nasıl karanlığa götürdüğü, müslimânlığın ise, onları nasıl nûra kavuşturduğu Kurûn-ı vüstâda [Orta çağda] meydâna çıkmıştır.

Hıristiyanlığın en kuvvetli olduğu, Avrupaya hâkim olduğu Orta çağda, Avrupada medeniyet nâmına ne vardı? O zemân Avrupa, cehâlet, pislik, yokluk, fakîrlik, hastalık ve papazların zulmü altında inim inim inliyordu. O zemân Avrupalılar ne helâ, ne banyo bilmezlerdi. Yine o zemânda islâmîyyetin emrlerine uyan müslî-

mânlar, ilmde, fende, ticâretde, san'atde, zirâ'atde, edebiyatda ve tabâbetde çok ileri gitmişler, dünyânın en büyük medeniyetini kurmuşlardı. Halîfe Hârûn Reşîd Fransa kralı Şarlmara bir çalar sâat hediye göndermişti. Sâat çalınca, kral ve ma'iyeti, içinde şeytân vardır diye kaçmışlardı. Müslimânların bugün geri kalmalarının sebebi, dinlerinin emrlerine itâ'at etmemeleri, ona uymamalarıdır. Bunu birçok def'alar yazdık, anladık. Fekat biz, bugün hâlâ bundan yüzyıllarca sene evvelki medeniyetimiz ile iftihâr ediyor, bugünkü hâlimizi hiç düşünmüyoruz! Eski ile iftihâr olunabilir. Fekat, yalnız onu misâl göstermek aybdır. Biz, bugün de, terakkî göstermek zorundayız. Bir ingiliz masonu olan Reşîd pâşanın hâzırladığı 1255 [m. 1839] Tanzîmât Fermânı ile yüzümüzü Batıya çevirdiğimizi i'lân ettik. Birçok şehirlerde mason locaları açıldı. Fekat, bu taklîdcilik, zevk ve safâda oldu. İlmde, fende ve çocuklarımızı islâmın güzel ahlâkı ile yetiştirmekte ecdâdımız gibi çalışmadık. Dînimizin gösterdiği yola ve Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" üstün ahlâkına gericilik denildi. Bizden tâm 29 sene sonra, 1284 [m. 1868] de batıya dönen Japonlar, bizden kat kat ilerlediler. Hem de bâtil dinlerinden hiç ayrılmadan! Medeniyet yarışında önde iken, Tanzîmâtdan sonra ilm ve irfân bırakılıp, nefse ve şeytâna uyuldu. Bu ingiliz afyonu, devlet adamlarını uyutdu. Bugün, yeniden hamle yapmak, batı ile aramızdaki mesâfeyi azaltmak, onlara yetişmek, hattâ geçmek zorundayız. Bu da boş lafla, nutuk çekerek olmaz! Ecdâdımızın yoluna dönmeliyiz! 1979 yılında Türkiye hakkında mühim bir makâle yazan ve hattâ bir kitâb hâzırlayan Alman târihçisi Türkolog Dr. Friedrich-Wilhelm Fernau: (Türkler, kendilerini Avrupalı add ediyorlar. Vâkı'a, onlar gibi Asyadan gelmiş olan ve onların akrabâsı sayılan Macarlar ve Bulgarlar, Avrupaya yerleşmiş, bu muhîtte uzun zemân Avrupalı gayretini alarak, fende Avrupalılaşmışlardır. Türkler, tâm Avrupalı değildir. Türkler diğer milletlere benzemiyen bir millettir. Şimdiki hâlde Türkler, batı sanâyi'ini taklîd ediyorlar. Fekat henüz temâmen içerisine girmemişlerdir) demektedir. Şimdi ecdâdımızın yolu nedir, bunu inceleyelim.

Medenî bir insan, her şeyden önce güzel ahlâklı, dürüst ve çalışkandır. Önce din terbiyesi almış, fen bilgilerini de öğrenmiştir. Sözü özü doğrudur. İşlerini son derece dikkat ile başından sonuna kadar ta'kîb eder. Gerekirse, iş sâatinden fazla çalışmaktan hiç çekinmez. Böyle çalışmaktan, iş görmekten zevk alır. Yaşlansa bile, kolay kolay işinden ayrılmaz. Memleketinin kanûnlarını son derecede sayar. Âmirlerine itâ'at eder. Kanûn dışı hiçbir iş yapmaz. Dîninin emr ve yasaklarına titizlikle uyar. İbâdetlerini aslâ terk etmez. Çocuklarının îmânlı, ahlâklı yetişmelerine çok ehem-

miyyet verir. Onları kötü arkadaşlardan, zararlı yayınlardan korur. Zemânın kıymetini bildiği için, her işini dakikası dakikasına yapar. Va'dine sâdık olur. Din ve dünyâ vazifelerini bitirmeden içi râhat etmez. Bir işi tesvîf etmek [yarına bırakmak] şöyle dursun, yarın yapılacak bir işi bugün yapar. Ecdâdımızın bu meziyyetlerine sâhib olursak, maddî ve ma'nevî yükselir, her işimizde muvaffak olur. Rabbimizin rızâsını kazanırız.

(Garblılar böyle midir?) diye sorabilirsiniz. İmânları, ahlâkları şübhesiz böyle değildir. Hele İkinci Cihan Harbinden sonra, sayıları artan sapık fikrli, âdî rûhlu insanlar başkalarını da bozmaktadırlar. Fekat yukarıda yazdığımız gibi olmağa ve sapık fikrleri terbiye etmeğe çalışmaktadırlar. Zâhirî temizliklerine gelince, İslâm dîninin emr ettiği temizliği tatbîk ediyorlar. Ba'zı sokaklarda tek çöp parçası yoktur. Parklar bir çiçek deryâsı hâlinindedir. Her taraf, her dükân, herkes ve görünüşleri tertemizdir. Şimdi lütfen Kur'ân-ı kerîmin ve İslâm dîninin bize emr ettiği şeylere dikkat ediniz. Bunlar bize ahlâkımızı ve bedenimizi ve kullandığımız şeyleri temizlemeği emr etmiyorlar mı? O hâlde demek oluyor ki, hakikî medeniyet esâsları bizim dînimizde bulunmaktadır ve Kurûn-ı vüstâdaki -öve öve bir dürlü bitiremediğimiz- İslâm medeniyeti ancak bu sâyede meydâna gelmiştir. Biz, şimdi ne yapıyoruz? Her şeyden evvel tenbeliz. Allahü teâlânın emr ve yasaklarına ehemmiyet vermiyoruz. Zevkimize düşkünüz. Bir işe başladıktan biraz sonra gevşiyoruz. [Bulgarlar (Bir işe Türk gibi başlamalı, Bulgar gibi bitirmeli) derler.] Çabuk yoruluyoruz, (adam sen de)ciyiz. Bir binâ yaparız, ta'mirine üşeniriz. Memleketimizdeki, dedelerimizden kalma, mu'azzam san'at eserleri bakımsızlık ve ta'mirsizlikten dolayı harâb olmaktadır. Az çalışıp çok kazanmak isteriz. İşte bu korkunç arzû, işçilerimizi greve, fekat dahâ fenâsı birçok gençleri zararlı yollara sürüklemektedir. Kendi kötü emelleri için, bu zevallılara para, menfe'at sağlayan yurt dışındaki hâinler ve onların tuzağına düşmüş olan içimizdeki soysuzlar, bunları sabotajlarda, adam öldürmekte kullanmaktadır. Kolay para bulan bu zevallılar, iş yapmak yerine, kâtil olmağı seçmektedirler. Bunun yanında, lüzûmsuz kan da'vâları, mezhebsizlik ceryânları da, bizi birbirimizden ayırmaktadır.

Sırası gelmişken tekrâr bildirelim ki, islâmiyyetde dört hak mezheb vardır. Bunların i'tikâdları, inanışları birbirlerinin aynıdır. Dört mezhebin hepsi, (**Ehl-i sünnet**) i'tikâdındadır. Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şeriflerde açıkca bildirilmiş olan emr ve yasaklara uymakda, hiç ayrılıkları yoktur. Yalnız, açıkca bildirilmeyenleri anlamakta ayrılmışlardır. Bu kadarlık ayrılıkları da, Allahü teâlânın müslimânlara rahmetidir. Sihatleri, çalışdıkları ve yaşadıkları

yerler başka başka olan insanlara hangi mezhebe uymak kolay gelirse, onun (Fıkıh) kitâblarına göre ibâdet ederler. Tek bir mezheb olsaydı, herkes buna uymağa mecbûr olurdu. Bu da, çok kimseye güç gelirdi. Hattâ imkânsız olurdu. Dört mezhebin herhangi birine uyan müslimâna Ehl-i sünnet denir. Bunlar birbirlerini kardeş bilirler. Târîh boyunca, döğüşdükleri hiç görülmemiştir. Mezhebcilik yapmazlar. Ya'nî diğer üç mezhebi kötülemezler. Dördünün de Cennete götüren yol olduğuna inanırlar.

Bir kerre, Ehl-i sünnet olan bütün müslimânların kardeş olduğunu unutmamak gerekir. Aradaki mezheb farkları, onları kardeş olmaktan ayırmaz. Ehl-i sünnet olmayan müslimânlarla olan farklar da, ancak onlarla karşı karşıya oturup, farklı mes'eleleri ilmî bir tarzda tartışmakla hâl edilir. Yoksa, silâh zoru ile değıl!

Memleketin kanûnlarına karşı gelmemek, büyüklerine saygı göstermek hepimizin borcudur. Bunları yıkmağa kalkmak en büyük ahlaklıktır. Kanûnsuz bir memleket anarşi içindedir demektir. Yıkılmağa mahkûmdur. Hele komünizme bağlanmak en büyük aptallıktır. Çünkü, bugün komünist memleketler, din düşmanlığının ve zulmün zararlarını anlayıp, hürriyyet şartlarına dönmektedirler. Rusyada bugün eskiden kaldırılan mîrâsa konmak, bir ev (hattâ bunun yanında bir de sayfiye) sâhibi olmak ve dahâ birçok haklar geri verilmektedir. Polonyada grev hakkı kabul edilmiştir. En koyu komünist olan Çinliler bile, nihâyet hür memleketlerin hayât tarzına dönmüşlerdir. Hattâ yeni san'at tarzlarını öğrenmek için Fransadan mütehassıslar getirmişlerdir. Komünist memleketler de, hürriyyet ile idâre olunan memleketlerdeki (Karma Ekonomi)ye dönmekte, yıkılan mescidler ta'mîr edilmektedir.

Bilindiğı gibi, karma ekonomide, ba'zı te'sîsler devlet tarafından, fekat geri kalan işletmeler halk tarafından idâre olunur. Demir gibi, kömür gibi ağır ve pahâli sanâyi'in işletilmesinde hükümetin yardımı şarttır. Bizde de, bu üsûl tatbîk olunmaktadır. Şimdi komünist memleketler de, bu üsûle dönmekte, ticâret ve sanâyi'in bir kısmı halka açılmaktadır. Yakın bir gelecekte fikr ve din hürriyyetine de kavuşacakları şübhesizdir. Bütün dünyâ, insan haklarını tanıyacaktır. Sosyal adâlet demek, ba'zı budalaların zan ettiği gibi, aylak dolaşanlara, çalışanların ve bu sâyede zengin olanların mallarını dağıtmak demek değildir. Gece gündüz çalışmayan bir tenbele, hiçbir kimse beş para vermez. Komünist memleketlerinde insanlar durmadan çalışdırıldıkları hâlde, karınlarını güç belâ doyurabilmektedir. Kazandıklarının çoğu, mutlu bir zümre tarafından ellerinden alınmaktadır. Bunlardan ba'zıları ölümü göze alarak, hürriyyetlerini elde etmek için uğraşmaktadırlar. Biraz yuka-

rıda da söylediğimiz gibi, bu sömürü ve işkence idâresi ve dinsiz ha-yât tarzı, kendiliğinden ortadan kalkmaktadır. Komünistliğin temel olan dinsizlik propagandası yanında, bir de Ehl-i sünnet i'tikâ-dından ayrılmış sapıkların yaptıkları bölücü propagandalar vardır. Bu bozuk, sapık inanışlı müteassıb müslimânların, memleketlerine ne gibi zararlar getirdiğini, İrândaki Humeynî misâli göstermekde-dir. Vehhâbîler ise, hakîkî islâm âlimlerinin bildirdiklerine uyma-yan inanışlarını ve temâmen keyfî olan hukûk anlayışlarını tatbîk etmeğe kalkarak, dünyâda islâm dîni hakkında kötü kanâ'atler doğ-masına sebep olmaktadırlar. Hâlbuki dînimizde (Ahkâmdan, nass [âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf] ile ve icma' ile sâbit olmayanlar, ze-mânla değişir) hükmü vardır. 1000 sene evvel, o günkü şartlara gö-re en mükemmel sayılan bir icthâd, bugünün şartlarına uygun düş-meyebilir. Allahü teâlâ, bunu bilip, ona göre değişiklikler yapabil-memiz için derin âlimlere, ya'nî müctehidlere “rahime-hümullahü teâlâ” **(Akl)**, **(İlm)** ve **(Takvâ)** denilen üç mühim kuvvet vermişdir. Sonra gelen âlimler, 1000 sene önce yapılan icthâdlar arasından, zemâna uygun olanları seçip, kitâblara yazmışlardır.

Önce, Ehl-i sünnet âlimlerinin “rahime-hümullahü teâlâ” bildir-dikleri doğru îmânın ne olduğunu öğrenelim. Sonra, bu öğrendiği-mize uygun olarak inanalım. İmânı bozuk olan kimse, Allahü teâlân-ın rızâsına, sevgisine kavuşamaz. Onun rahmetinden, yardımından mahrûm kalır. Râhatı, huzûru bulamaz. İmânımızı düzelttikden sonra, ahlâkımızı da düzeltelim! İslâmiyyete sınıksız sarılalım. Ya'nî Allahü teâlânın ve Peygamberimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sel-lem” emirlerine ve yasaklarına uyalım. Onun farz ettiği ve Peygam-berimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” bildirdiği ibâdetlerimi-zi yaparak, kalblerimizi temizliyelim. Harâm ve mekrûh olan yasak-lardan sakınarak, nefslerimizi ve sıhhatimizi islâh edelim. Böyle ya-panların kalbi, hep iyilik yapmak ister. Kötülük yapmak hâtırına bi-le gelmez. Rûh ve kalb temiz ve beden kuvvetli olunca, el ele vere-rek kardeşçe ve son derece DÜRÜST olarak çalışmak kolay olur. Din düşmânlarının ve münâfıkların ve mezhebsizlerin sözlerine, propagandalarına aldanmıyalım. Eğer böyle hakîkî müslimân olur ve FÂİDELİ İŞLER yaparsak, yukarıda Kur'ân-ı kerîmin **(Tîn)** sû-resinde beyân buyurulduğu gibi, Allahü teâlâ bizden râzı olacak, bi-ze yardım edecektir. Eğer îmânımızı düzeltmez ve Muhammed “sallallahü aleyhi ve sellem”in dînine uymaz ve hayrlı iş görmez, sa-pık, bozuk inanışlar uğruna döğüşür veyâ kendi şahsî menfe'atleri-miz için gayr-ı meşrû' yollara saparsak ve kadınlarımızın ve kızları-mızın avret mahallini örtmezsek, Allahü teâlâ bizi AŞAĞILARIN AŞAĞISI yapacaktır. O zemân, vay hâlimize!

HAKİKÎ MÜSLİMÂN NASIL OLUR?

İslâm dîninin temeli üçdür: İlm, amel ve ihlâs. İlm, îmân, fıkıh ve ahlâk bilgileridir. Bunlar, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından öğrenilir. Amel, bu bilgilere uygun işlerdir. İhlâs, ilmin ve amelin, Allah rızâsı için, ya'nî Allahü teâlânın sevgisini kazanmak için elde edilmesidir. Bu üç temel şeye mâlik olan müslimâna (**İslâm âlimi**) ve (**Hakîkî müslimân**) denir. Bu üç temel şeyden biri noksan olup da, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarına uymıyan yazılar ve konuşmalar yayınlıyarak, kendisini islâm âlimi tanıtan kimse (**kötü din adamı**) ve (**Zındık**)dır. Meselâ, din bilgisi çokdur ve her ibâdeti yapar, fekat ihlâsı yok ise, ya'nî bunları mal, mevki' ve şöhrat kazanmak gibi, dünyâlık elde etmek için yapan kimse, hakîkî müslimân değildir.

Nasihatlerin birincisi, Ehl-i sünnet âlimlerinin, kitâblarında bildirdiklerine göre, i'tikâdı düzeltmektir. Çünkü, Cehennemden kurtulan yalnız bu fırkadır. Allahü teâlâ, o büyük insanların çalışmalarına, bol bol mükâfât versin! Dört mezhebin ichtihâd derecesine yükselmiş âlimlerine ve bunların yetiştirdikleri büyük âlimlere (**Ehl-i sünnet**) âlimi denir. İ'tikâdı (İmânı) düzelttikden sonra, fıkıh ilminin bildirdiği ibâdetleri yapmak, ya'nî dînin emrlerini yapmak, yasak ettiklerinden kaçınmak lâzımdır. Ahlâkı düzeltmek ve birbirimizi sevmek için, beş vakt nemâzı, üşenmeden, gevşeklik yapmadan, şartlarına ve ta'dîl-i erkâna dikkat ederek kılmalıdır. Nisâb mikdârı malı ve parası olan, zekât vermelidir. İmâm-ı a'zam buyuruyor ki, (Kadınların süs olarak kullandıkları altın ve gümüşün de zekâtını vermek lâzımdır).

Kendine ve milletine fâideli olmak için, hakîkî müslimân olmak lâzımdır. Hakîkî müslimânlık laf ile olmaz. Hakîkî müslimân olmak için, kıymetli ömrü, lüzûmsuz mubâhlara bile harcamamalıdır. Harâm ile geçirmemek, elbette lâzımdır. Tegannî ve şarkı ve çalgı âletleri ile meşgûl olmamalı, bunların nefse verecekleri lezzete aldanmamalıdır. Bunlar bal karışdırılmış, şekerle kaplanmış zehr gibidir.

(**Gîbet**) etmemelidir. Gîbet harâmdır. [Gîbet, bir müslimânın veyâ zimmînin gizli bir kusûrunu, arkasından söylemektir. Harbîlerin ve bid'at sâhiblerinin, mezhebsizlerin ve açıkca günâh işliyenlerin bu günâhlarını ve zulm edenlerin ve alış verişde aldatanların bu fenâlıklarını duyurarak, bunların şerrinden sakınmalarına sebep olmak ve müslimânlığı yanlış söyleyenlerin ve yazanların bu iftirâlarını herkese söylemek lâzımdır. Bunları söylemek, gîbet ol-

maz (**Redd-ül muhtâr: 5-263**).]

(**Nemîme**) yapmamalı, ya'nî müslimânlar arasında söz taşımalıdır. Bu iki günâhı işliyenlere çeşidli azâblar yapılacağı bildirilmiştir. Yalan söylemek ve iftirâ etmek de harâmdır, sakınmak lâzımdır. Bu iki fenâlık her dinde de harâm idi. Cezâları çok ağırdır. Müslimânların ayblarını örtmek, gizli günâhlarını yaymamak ve kusûrlarını afv etmek çok sevâbdır. Küçüklere, emr altında bulunanlara [zevceye, çocuklara, talebeye, askere, işçiye] fakîrlere merhamet etmelidir. Kusûrlarını yüzlerine vurmamalıdır. Olur olmaz sebeblerle o zevallıları incitmemeli, dövmemeli ve sövmemelidir. Hiç kimsenin dînine, malına, canına, şerefine, nâmûsuna saldırmamalı, herkese ve hükûmete olan borcları ödemelidir. Rüşvet almak, vermek harâmdır. Yalnız, zâlimin zulmünden kurtulmak için ve ikrâh, tehdîd edilince vermek, rüşvet olmaz. Fekat bunu da almak harâm olur. Herkes, kendi kusûrlarını görmeli, Allahü teâlâyâ karşı yaptığı kabâhatleri düşünmelidir. Allahü teâlânın, kendisine cezâ vermekte acele etmediğini, rızkını kesmediğini bilmelidir. Ananın, babanın, hükûmetin, dîne uygun emrlere itâ'at etmeli, dîne uygun olmayanlara isyân etmemeli, karşı gelmemeli, fitneye sebep olmamalıdır. Hakîkî müslimân böyle olur. [(**Mektûbât-ı Ma'sûmiyye**) ikinci cild, 123. mektûba bakınız!]

İ'tikâdî düzelttikden ve fikhın emrlerini yaptıktan sonra, bütün zemânları, Allahü teâlânın zikri ile geçirmelidir. Kalbi temizlemek için, zikre büyüklerin bildirdiği gibi, devâm etmelidir. Zikre, ya'nî kalbin, Allahü teâlâyı hâtırlamasına, anmasına mâni' olan herşeyi, kendine düşmân bilmelidir. İslâmiyyete ne kadar çok yapılırsa, Onu anmanın lezzeti artar. İslâmiyyete uymakda, gevşeklik, tenbellik arttıkça, o lezzet de azalır ve kalmaz olur ve kalb kararır, temizliği azalır. Zikrin çeşidleri çokdur. En fâidelisi, (**Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallahü Vallahü ekber. Allahü ekber ve lillahil hamd**)dır. Buna (**Tekbîr-i teşrîk**) de denir. Kalbi temizlemek için, bunu çok okumalıdır.

Müslimân kadınların ve erkeklerin, avret mahalli açık olarak sokağa çıkmaları, top oynamaları, denizde yüzmeleri harâmdır. Başkalarının, avret mahallerine bakmak da harâmdır. Avret mahalli açık olanların bulunduğu yere, fisk meclisi denir. Oğlanların ve kızların bir arada buldukları yerler fisk meclisidir. Böyle yerlere gitmek de harâmdır. [İslâm ahlâkı S.311 ve 330] Harâm işlerken, nemâz vaktlere geçerse, ayrıca günâh ve küfr olur. Her nevi çalgıyı çalmak ve Kur'ân-ı kerîmi ve mevlidi ve ezânı tegannî ile okumak harâmdır. Bunları, çalgı âletleri ile, meselâ kaval ile, ho-parlör ile okumak da harâmdır. Tegannî, hareketleri uzatmak,

kelimeleri bozmaktır. Vehhâbiler, Peygamber ölmüştür, iştirmez. Hem de Allahdan başkasını medh etmek şirkdir diyerek, mevlid okumağı yasak ediyorlar. Böyle inanmaları küfrdür. Ho-parlör kullanmak, telefon kullanmak gibidir. Söylemesi harâm olan şeyleri ho-parlörden dinlemek câiz değildir. Fen, san'at, ticâret, din, güzel ahlâk ve harb bilgilerinde ho-parlör kullanmak câizdir. Dîni ve ahlâkı bozan, uydurma, bozuk yayınları ve ezânı, nemâzı ho-parlörle neşr etmek ve bunları ho-parlörden dinlemek câiz değildir. Minâredeki ho-parlörden işitilen ses, müezzinin sesi değildir. İnsan sesine benzeyen çalgı sesidir. Bu sesi işitince, (Ezân okunuyor) dememeli, (Nemâz vakti gelmiş) demelidir. Çünkü, ho-parlörden çıkan ses, hakîkî ezân değildir. Ezânın benzeridir.

Hadîs-i şeriflerde buyuruldu ki, **(Kıyâmet yaklaşınca, Kur'ân-ı kerîm mizmârdan okunur) ve (Bir zemân gelir ki, Kur'ân-ı kerîm mizmârlardan okunur. Allah için değil, keyf için okunur) ve (Kur'ân-ı kerîm okuyan çok kimseler vardır ki, Kur'ân-ı kerîm onlara la'net eder) ve (Bir zemân gelecektir ki, müslimânların en sefilleri, müezzinlerdir) ve (Bir zemân gelir ki, Kur'ân-ı kerîm mizmârlardan okunur. Allahü teâlâ bunlara la'net eder).** Mizmâr, her nev'i çalgı, düdük demektir. Ho-parlör de, mizmârdır. Müezzinlerin, bu hadîs-i şeriflerden korkmaları, ezânı, ho-parlör ile okumaları lâzımdır. Ba'zı din câhilleri ho-parlörün fâideli olduğunu, sesi uzaklara götürdüğünü söylüyorlar. Peygamberimiz, **(İbâdetleri benden ve eshâbımdan gördüğünüz gibi yapınız! İbâdetlerde değişiklik yapınlar (bid'at ehli) denir. Bid'at sâhibleri, muhakkak Cehennemde gidecektir. Bunların hiçbir ibâdetleri kabûl olmaz)** buyurdu. İbâdetlere fâideli şeyler ilâve ediyoruz demek doğru değildir. Böyle sözler, din düşmanlarının yalanlarıdır. İbâdet yaparken bir değişikliğin fâideli olup olmayacağını yalnız İslâm âlimleri anlar. Bu derin âlimlere **(Müctehîd)** denir. Müctehîdler kendiliklerinden bir değişiklik yapmazlar. Bir ilâvenin, değişikliğin bid'at olup olmayacağını anlarlar. Ezânı (Mizmâr) ile okumağa söz birliği ile bid'at denildi. İnsanları Allahü teâlânın rızasına, sevgisine kavuşturan yol insanın kalbidir. Kalb, yaratılışında temiz bir ayna gibidir. İbâdetler, kalbin temizliğini, cilâsını arttırır. Günâhlar kalbi karartır. Muhabbet yolu ile gelen feyzleri, nûrları alamaz olur. Sâlihler bu hâli anlar, üzülür. İbâdetlerin çok olmasını isterler. Her gün beş kerre nemâz kılınması yerine, dahâ çok kılmağı isterler. Günâh işlemek nefse tatlı, fâideli gelir. Bütün bid'atlar, günâhlar, Allahü teâlânın düşmanı olan nefsi besler, kuvvetlendirir. Ho-parlör ile ezân okumak böyledir.

Çocukların ilm öğrenecek kıymetli zemânları ziyân edilirse, müslimân evlâdları câhil kahr, dinsiz bir gençlik yetişir. Din adam-

ları, bu felâkete seyirci kalıp, susarlarsa, bunların günâhları kat kat ziyâde olur. Halâli, harâmı öğrenmeyen, öğrendikten sonra da ehemmiyet vermiyen kâfir olur. Bunun kiliseye giden, puta, heykellere tapınan kâfirlerden farkı yoktur. İnsanın en büyük düşmanı kendi nefsidir. Hep insana zararlı şeyleri yapmak ister. Nefsin arzularına şehvet denir. Nefsin şehvetlerini yapmak, ona çok tatlı gelir. Bunları lüzûmu kadar yapmak, günâh değildir. Fazlasını yapmak, zararlı olur ve günâh olur. İslâm düşmanları, müslimân çocuklarının din bilgisi öğrenmelerine mâni' olmak için, çocukların top oynamalarına spor, beden terbiyesi gibi isimler takdılar. Avret mahallerini göstermek ve seyr etmek nefse tatlı geldiği için, top oyunu çocuklar arasında çabuk yayılıyor. Müslimân ana baba, evlâdlarını genç iken hemen evlendirmeli, kız ve oğlan karışık olan gezintilere ve avret mahalli açık olarak top oynamaya ve bunları seyr etmeğe göndermemeli, dînini, îmânını öğrenmesi için, sâlih bir hoca efendiye göndermelidir. [Hıristiyanların birbirlerine ve yehûdîlere ve müslimânlara yaptıkları zulmleri ve tüyler ürpertici işkenceleri ve Kur'ân-ı kerîme karşı alçakca yaptıkları yalan ve iftirâları öğrenmek için, **(Cevâb Veremedi)** kitâbımızı, bilhâssa 94.cü ve sonraki sahîfelerini okuyunuz!]

***Hak teâlâ, ilmi çok yerde övdü, Kur'ânda,
Resûlün, ilmi emr eden sözleri, meydânda.***

***İslâmın en büyük düşmanıdır, bil, cehâlet,
çünkü, cehl mikrobunun hastalığı: Felâket!***

***Cehâlet olan yerden, din gider dedi, Nebî.
Dîni seven, o hâlde ilmi, fenni sevmeli!***

***Cennet, kılınc gölgesinde, demedi mi hadîs,
atom gücü, jet uçuşuna bu emr, pek vecîz!***

***İslâmın zilletine cehldir, bütün illet!
ey derd-i cehâlet, sana düşmekle, bu millet!***

***Bir hâlde getirdin ki, ne din kaldı, ne nâmûs,
ey sîne-i islâma çöken, kapkara kâbus.***

***Ey biricik düşman, seni öldürmeli evvel,
sensin, bize kâfirleri, üstün çıkaran el!***

***Ey millet, uyan, cehline kurban gidiyorsun!
İslâm geriliktir, diye bir damga yiyorsun!***

***Allahdan utan, bâri bırak, dîni elinden,
gir, leş gibi, topraklara kendin, gireceksen!***

***Lâkin bu sözüm de, te'sîr etmez ki câhile,
Allahdan utanmak da, olur elbet, ilm ile.***

İslâmiyeti bildiren kitâblar pek çoktur. Bunların içinde en kıymetlisi, imâm-ı Rabbânînin üç cild (**Mektûbât**) kitâbıdır. Bundan sonra, Muhammed Ma'sûmun üç cild (**Mektûbât**) kitâbıdır. Muhammed Ma'sûm hazretleri, Mektûbâtın üçüncü cildinin onaltıncı mektûbunda buyuruyor ki, (Îmân, kelime-i tevhîde, ya'nî Lâ ilâhe illallah ve Muhammedün Resûlullah iki kısmına birlikte inanmaktır). Muhammed Ma'sûm hazretlerinin otuzüç mektûbu, (**Hak Sözü'nün Vesîkaları**) kitâbının 322.ci sahîfesinden başlayarak basılmıştır. Ya'nî, müslimân olmak için, Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğuna da inanmak lâzımdır. Ya'nî Muhammed aleyhisselâm, Allahın Peygamberidir. Allahü teâlâ, Cebrâîl ismindeki melek ile, kendisine (**Kur'ân-ı kerîm**)i göndermiştir. Bu Kur'ân-ı kerîm, Allah kelâmıdır. Muhammed aleyhisselâmın kendi düşünceleri ve felsefecilerin, târihcilerin sözleri değildir. Muhammed aleyhisselâm, Kur'ân-ı kerîmi tefsîr etmiştir. Ya'nî açıklamıştır. Bu açıklamalara, (**Hadîs-i şerîf**) denir. İslâmiyet, (**Kur'ân-ı kerîm**) ile (**Hadîs-i şerîf**)lerdir. Dünyânın her yerindeki, milyonlarca islâm kitâbı, (**Kur'ân-ı kerîm**) ile (**Hadîs-i şerîf**)lerin açıklamalarıdır. Muhammed aleyhisselâmdan gelmeyen bir söz, islâm kitâbı olamaz. Îmân ve islâm demek, (**Kur'ân-ı kerîm**) ve (**Hadîs-i şerîf**)lere inanmak demektir. Onun bildirdiklerine inanmayan, Allah kelâmına inanamamış olur. Muhammed aleyhisselâm Allahü teâlânın bildirdiklerini Eshâbına bildirdi. Onlar da, talebelerine bildirdi. Bunlar da, kitâblarına yazdılar. Bu kitâbları yazan âlimlere (**Ehl-i sünnet âlimi**) denir. Ehl-i sünnet kitâblarına inanan, Allah kelâmına inanamış olur. Müslimân olur. Elhamdülillah, biz dînimizi Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından öğreniyoruz. Dinde reformcuların, masonların uydurma kitâblarından öğrenmiyoruz.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” buyurdu ki, (**Ümmetim arasında fitne, fesâd yayıldığı zemân, sünnetime yapışana, yüz şehîd sevâbı vardır.**) Sünnete yapışmak, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını öğrenmekle ve bunları yapmakla olur. Müslimânların dört mezhebinden herhangi birisinin âlimleri (**Ehl-i sünnet âlimleri**)dir. Ehl-i sünnet âlimlerinin reîsi, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbitdir. İngilizler, asrlar boyunca uğraşarak, bir müslimânı hristiyan yapamadılar. Bunu başarabilmek için, yeni bir yol aradılar. Masonluğı kurdular. Masonlar, Muhammed aleyhisselâmın sözlerine ve bütün dinlere, öldükten sonra tekrâr dirilmek olduğuna, Cennetin, Cehennem var olduğuna inanmıyorlar.

Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” buyurdu ki, **(Allahü teâlânın çok sevdiği kimse, dînini öğrenen ve başkalarına öğretendir. Dîninizi islâm âlimlerinin ağızlarından öğreniniz!)**

Hakîkî âlim bulamıyan, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından öğrenmeli ve bu kitâbların yayılmasına çalışmalıdır. İlm, amel ve ihlâs sâhibi olan müslimâna **(İslâm âlimi)** denir. Bu üçünden biri noksan olup da, kendini âlim tanıtana (kötü din adamı, yobaz) denir. İslâm âlimi, insanı, se’âdet kapılarını açan sebeblere kavuşdurur, dînin bekçisidir. Yobaz, insanı, felâkete sürükleyen sebeblerin içine düşürür, şeytânın yardımcısıdır.^[1] İstigfâr okumak, derlere, sıkıntılara mâni’ olan sebeblere kavuşdurur. İstigfâr okumak, **(Estagfirullah min külli mâ kerihallah)** veyâ kısaca, **(Estagfirullah)** okumaktır.

***Gel ey gurbet diyârında, esîr olup kalan insan,
gel ey dünyâ harâbında, yatıp gâfil olan insan!***

***Gözün aç, etrâfa bir bak, nice beğler gelip geçdi,
ne mecnûndur bu fânîye, gönül verip duran insan!***

***Kafesde bülbüle şeker verirler, fekat hiç durmaz,
aceb niçin karâr eder, bu zındâna giren insan!***

***Ne müşkil olur gafletde, kalıp hiç inanmayıp,
ölüm vaktinde Azrâil, gelince uyanan insan.***

***Kararmış gönlün ey gâfil, nasîhat neylesin sana!
taşdan katı olmuş kalbi, öğüt kâr etmiyen insan!***

***Aklını başma topla, elinde var iken fırsat,
sonsuz azâb çekecekdir (adam sen de) diyen insan!***

***Niyâzi bu öğütleri, ver önce kendi nefesine,
o gün kurtulacak ancak kulluğunu yapan insan.***

***Allaha tevekkül edenin yâveri Hakdır.
Na-şâd olan bu kalbim, birgün şâd olacaktır.***

[1] İhlâs ile amel etmek için öğrenilmeyen ilmin fâidesi olmaz. **(Hadîka)** cild 1, sahîfe 366 ve 367 ve **(Mektûbât)** cild 1. 36, 40, 59.cu ve 157.ci mektûblarına bakınız!

Allahü teâlâ insanları yarattı. Her insanın se'âdet içinde, mes'ûd yaşamasını istediğini bildirdi. **(Mes'ûd olmak)**, râhat, üzüntüsüz yaşamak demektir. Her insan da mes'ûd olmağı istemektedir. Yaratan da, yaratılan da aynı şeyi istemekde olduğu hâlde, mes'ûd olan kimse pek azdır. Çünkü, Allahü teâlâ herşeyi bir sebep ile yaratmaktadır. Allahü teâlâdan birşey istemek, yâ kavl ile, söz ile olur. Yâhud fi'l ile olur. Kavl ile istemek, düâ etmektir. Bir şeyi fi'l ile istemek, bu şeyi meydâna getiren sebebi yapmaktır. Çalışmak, sebebe yapışmak demektir. Çalışmayan, tenbel oturan, sebebe yapışmamış olur. Allahü teâlâ tenbele birşey vermez. **(Ve en leyse lil insâni illâ mâ seâ: İnsan ancak çalıştığı şeye kavuşur)** âyet-i kerîmesi sözümlüğün vesikasıdır. Kâfirler, Allahü teâlâyâ inanmadıkları için, kavl ile istemiyorlar. Düâ etmiyorlar. Sebeblerin te'sîrini gördükleri için, yalnız fi'l ile istiyorlar. Sebeblere yapışıyorlar. Allahü teâlâ da, onların bu isteklerini kabûl ederek, istediklerini yaratıyor, veriyor.

Mes'ûd olmak için lâzım olan sebeblere **(Ni'met)** denir. Allahü teâlâ, ni'metlerini, dost, düşman, her istiyene vereceğini va'd etmektedir. Ni'mete kavuşmak için, ni'met sâhibinin beğendiği gibi istemek lâzımdır. Bunun için, ni'meti istediğini bildirmek, düâ etmek ve muhakkak verileceğine inanmak, **(İmân etmek)** lâzımdır. Buna inanmıyana, hele inkâr edene verilmez. İnkâr eden mahrûm kalır. Se'âdete sebep olan ni'mete kavuşmak için yapılan düâda, bu imân şarttır. Demek ki, ni'mete kavuşmak için, önce imân sâhibi olmak, ya'nî müslimân olmak, sonra, ni'metin sebebine yapışmak lâzımdır. Bütün ni'metlerin sâhibi olan Allahü teâlâ, ni'metlere kavuşmak için, nasıl düâ edileceğini de, merhamet ederek, bildirmektedir. Müslimânın düâsının kabûl olması için, imândan sonra, her gün beş vakt nemâz kılmak, kul hakkı bulunmamak şartı da önce gelmektedir. Şimdi, düâlarımız kabûl olmuyor diyenlerin bu şartları yapmadıkları anlaşılıyor.

***Gel ey âkıl visâl iste, uyan artık hevâdan geç!
hemân rûyi cemâl iste, yeter, hubb-i sivâdan geç!***

***Gönül mülkün tertemiz et, gider kirleri, pasları,
hülûs ile ibâdet et, ucub ile riyâdan geç!***

***Bilirsin, bu fenâ mülkü, değildir kimseye bâkî,
bekâyı lâ yezâl iste, bu mülkü bî vefâdan geç!***

***Parâya pûla aldanma, seni avlamanın dünyâ!
süs ve ziyetine bakma, çürük olan binâdan geç!***